ASÂYÎ MÛSA MECMUASI

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-2383/fragment/page=00000001

Risâlei Nurdan

Asâyiş Mûsa Mecmuası

Müellifi

BEDİ'ÜZZAMAN

Saıydi' Nurisiy

سعید النورسی

Hicriy

(I 3 6'6)

(Mecmuanın Muhteviyâtı)

mira

Onbirinci şuâg(Meyva)Risâlesi.(II)Mes'ele.

Höccetullâhül'bâliğa Risalesi.(II)Höcceti'İym.

223- Yirminci Lem'â (İHLÂS)Risalesi.

Yirmibirinci(Lem'âi'ihlâs)Risalesi.

Ondokuzuncu Lem'âi'ıktısad risalesi.

Yirmisekizinci Mektubden(Şükür)RisalesiL

Arabiyyül'ibâre (Ve) (HULÂSATÜL-HULÂSA)Risalesi ile İYMÂNÎ ve Hakıykî Güzel Mektubleri,ve iyzahlı Bir Lûğat,ve Bir(YANLIŞ-Doğru)Cedvelinden ibâret

سعید النورسی

(Saıyden'nurisi.)

Universitäts- und Landesbibliothek
Halle
Zweigbibliothek
Vorderer Orient
V
04SB425

Bi'ismihi Sub'hânehu: بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ

وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

Aziz Sıddık Kardaşlarım:

Madâm(RİSALEİ'NUR)Makine ile Teammüm İtmeye başlamış.Ve Madâm Felsefe ve Hikmeti'cediydeyi okuyan Mektebliler,ve Muallimler, Çoklukla RİSALEİ'NURA Yapışıyorlar.Elbette:Bir Hakıykat Beyan İtmek Lâzım'geliyor.Şöyle'ki;(RİSALEİ'NURUN)Şiddetle Tokat Urduğu ve Hücum ittigi Felsefe ise;Mutlak deyildir.Belki;Muzır x Kısmınadır.Çunki;Felsefenin Hayâtı'ictimaiyyei'beşeriyyeye ve Ahlâk ve Kemâlâtı'insâniyyeye,ve San'atın Terakkıyâtına Hizmet İden Felsefe ve Hikmet Kısmı ise;(KUR'AN)ile barışıktır.Belki; (KUR'ANIN)Hikmetine Hâdim'dir.Muâraza idemez..Bu Kısma(RİSALEİ'-NUR)İlişmeyor..İkinci kısım Felsefe ise;Dalâlete ve İlhâde,ve x Tabiy'at Bataklığına Düşürmeye vesiyle olduğu gibi:Sefahete,ve Lehviyyat ile Ğaflet ve Dalâleti Netiyce verdiginden,ve Sıhır x Gibi Harıkalarıyle(KUR'ANIN)Mugcizekâr Hakıykatleriyle Muaraza İttigi için(RİSALEİ'NUR)Ekser eczalarında Miyzanlarla,ve Kuvvetli ve Burhanlı Muvâzenelerle Felsefenin Yoldan çıkmış Bu Kısmına İlişiyor,Tokatlayor..Müstekım,menfaat'dâr Felsefeye İlişmeyor.. Onun içün Mektebliler:(RİSALEİ'NURA)İytirazsız Çekinmeyerek Giriyorlar.Ve Girmelidirler..Fekat: Gizli Munâfıklar: Nasıl'ki;Bir Kısım Hocaları:Bütün bütün Magnasız ve Haksız Bir Tarzda Ehli'-medaresenin Ve Hocaların Hakıykı mâli Olan(RİSALEİ'NUR)aleyhinde İstiymâl İttikleri gibi:Bagzı Felsefecilerin(Enâniyyeti'ilmiyyelerini)Tahrik idüb(NURLAR)Aleyhinde İstiymâl itmek İhtimâline binâen Bu Hakıykat(ASÂYI'MÛSÂ,ve ZÜL'FİKAR)Mecmûaları Başında Yazılsa Münâsib Olur.

Saıydi'nurisiy.

سعيد النورسي

Bi'ismihi Süb'hânehu: (باسمه سبحانه)

(İmâmı'ali, razıyallahu'anh) Celcelûtiyyesinde: Pek Kuvvetli ve Sarâhate yakın bir tarzda (Risalei'nurdan, ve Ehemmiyetli Risalelerinden aynı numara ile Haber verdigini (Yirmi sekizinci LEM'Â) ile (Sekizinci Şûâg) Tam ısbat itmişler. Ve (İmâmı'ali razıyallahu'anh) RİSSALEİ'NURUN En Son Risalesini Celcelûtiyyede (Ve ESMÜ - ASÂ. MÛSÂ BİHİZZULMETUNCELET وَاسْمُ عَصَا مُوسَى بِهِ الظُّلْمَةُ وَالْجَلَدُ) Fıkrasiyle Haber Veriyor. Biz bir iki sene evvel (ÂYETEL-KÜBRÂYI) En Son Zan İtmişdik. Hal'buki; Şimdi altmış dörtde (64) Teelifce RİSALEİ'NURUN Tamam Olması I, Ve Bu Cümlei'aleviyyenin Meâlini, Yagnî: Karanlığı Tağıdacak (ASÂYI'MÛSÂ-aley'hisselâm) gibi Işık virecek, Sıhırları ibtâlx İdecek Bir Risâleden Haber vermesi 2, Ve Bu Mecmuânın (Meyva kısmı) Bir Müdâfea Hukmüne geçüb Başımıza Çöken Dehşetli, zulumlu Zulmetleri Tağıttığı gibi (Höccetler Kısmı) de Nurlara karşı Cebhe alan Felsefe Karanlıklarını izâle idüb (Ankara Ehli'vukufunu Tesliyme, Ve Takdiyre) Mecbur itmesi 3, ve İstikbâldeki Zulmetleri izâle idecegine Çok emmâreler Bulunması 4, ve (Asâyı'mûsâ aleyhisselâm) Bir Taşda Oniki Çeşme akıtmasına, ve Onbir Mugcizeye Medâr olmasına mukabil ve müşâbih Bu Son Mec'muâ dahi: (Meyva, Onbir Mes'elei'nurâniyyesi) ve (Höccetullahi'bâliğa kısmı:) Onbir Höcceti'katıâsı Bulunması 5; Cihetinde Bize Kanâat verdi'ki; (İMÂMI'ALİ razıyallâhü'anh:) O Fıkra ile Toğrudan Toğruya Bu (ASÂYI'MÛSÂ) İsmindeki Mecmuaya Bakar. ve Ondan Tahsin'kârâne Haber Veriyor..

سعيد النوري

Saıyden'nurisi

(A S Â Y İ ' M Û S Â D A N)

(Birinci Kısım)

D E N İ Z L İ H A P ' S İ N İ N B İ R

(M E Y V A S I)

Müellifi

B E D İ Û Z Z A M A N

Saıiydi'murisî

سعید النورسی

Zındıka, ve Küfrü'mutlaka Karşı (RİSÂLEİ'-NURUN) Bir (Müdâfeâ Nâmesidir) Ve Bu Hap'sımızde Hakıykı (Müdâfeâ Nâmemiz) Dahi Budur. Çunki; Yalınız Buna Çalışıyoruz..

(BU RİSÂLE)

Denizli Hapis'hânesinin Bir (Meyvası) Ve Bir (Hâtırası) ve (İki Cum'â Gününün xxx Mah'sûlüdür.)

باسمه سبحانه

بو عجیب عصرده اهل ایمان رسالهٔ النوره واهل
فن ومکتب معلملری عصای موسی یه شدتله
محتاج اولدیقلری کبی حافظلر وخوجه لر دخی
ذو الفقاره شدتله محتاجدرلر اوت مثلا :
اعجاز قرآنی بحثنده کی اکثر آیتلرن مدار شبهه واعتراض
اولمیش عینی یرلرده اعجازن لمعه لری وقرآنک
کوزل نکته لری اثبات ایدیلمیش

عموم رسالهٔ النور شاکردلری نامنه

مؤلفی

سعید النورسی

(TERCÜMESİ.)

(Bi'ismihi Sübhânehu.)

Bu aciyb asırda EHLİ'İYMAN:(RİSALEİ'NURA)ve Ehli'fen ve mekteb muallimleri:(ASAYI'MÛSÂ)ye Şiddetle Muhtac Oldukları gibi: Hafızlar,ve hocalar dahi:(ZÜLFİKARE)Şiddetle Muhtac'dırlar. Evet:MESELÂ:Igcâzı'kurânî Bahsindeki Ekser âyetlerin medâri'-şüphe ve igtiraz olmuş ayni yerlerde ıgcâzın Lem'âları,ve Kurânın Güzel Nükteleri Isbat İdilmiş.

Umum RİSALEİ'NUR Şakirdleri
Namına
(Müellifi.)

SAIYEN'NURİSÎ

(Denizli Hapis'hanesinin Bir Meyvası)

-(BİSMİLLÂHİRRAHMANİRRAHİYM)(بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ)

(فَلَبِثَ فِي السِّجْنِ بِضْعَ سِنِيْنَ)

Ayetinin ihbârı,ve sırrı ile,(HAZİRETİ'YUSUF)Aleyhisselâm,:Mahpusların Piridir.Ve Hapis'hane:Bir nevi(Mederesei'yusufiyye) Olur.. Madem(RİSALEİ'NUR)Şakirdleri Çoklukla İki defadır Bu Medereseye x Giriyorlar.Elbette:(RİSALEİ'NURUN)Hapse Temas,ve ısbat ittigi bir Kısım Meş'elelerinin Kısacık Hulâsalarını Bu Terbiye içün açılan Ders hanede Okumak,ve Okutmakla Tam Terbiye almak içün Lâzım geliyor..İşte O Hulâsalardan Beş altı Tânesini Beyan idiyoruz..

(BİRİNCİSİ) Dördüncü sözde İyzahı bulunan Her gün yirmi dört saat Sermayei'hayatı:(HALİKIMIZ)Bize İhsan idiyor,Taki,İki Hayatımızda Lâzım şeyleri O semaye ile alınsın.Biz kısacık Hayâtı'dünyeviyyeye Yirmi üç saat sarf idüb,Beş farz(NAMAZA)kâfi gelen Bir saati:x Pek çok uzun olan Hayâtı'uhreviyyemize sarf itmezsek,Nekadar hilâfı'akıl bir hatâ,ve O Hatânın Cezası Olarak:Hem Kalbi,Hem Ruhi,Sıkıntıları çekmek,ve O sıkıntılar yüzünden Ahlâkını bozmak,ve me'yusâne Hayatını geçirmek sbebiyle,Deyil Terbiye almak,belki:Terbiyenin âksine gitmekle Ne derece hasârat ideriz.?.Kıyas idilsin.Eyer Bir saatini Beş Farz(NAMAZA) Sarf itsek:O Hâlde,Hapis musiybet müddetinin Her bir saati Bâzen Bir gün ibadet,ve Fâni bir saati:Baki Saatler Hukmüne geçebilmesi,ve kalbi,ve Ruhi sıkıntıların,ve me'yusiyyetin kısmen zevâl Bulması,ve Bu Hapse Sebebiyyet viren Hatalara Kefareten af ittirmesi,Bu Hapsin Hikmeti Olan Terbiyeyi alması Ne derece Kârlı bir imtihan,bir ders,Ve Musiybet arkadaşlariyle x Tesellidarâne bir hoş sohbet Olduğu Düşünülsün..Dördüncü sözde denildigi gibi:Bin Lira ikramiye kazancı içün Bin adam iştirâk itmiş

Bir Piyanko Kumarına Yirmi dört lirasından Beş,on lirayı viren,ve Yirmi dörtden birisini Ebedi bir mücevherat haziynesinin Biletine Virmeyen,Halbuki:Dünyevi piyankoda O Bin Lirayı Kazanmak ihtimali Binden Birdir.Çunki,Bin Hissedar Daha var.Ve Uhrevi Mukadderâtı'-Beşer Piyankosunda:Hüsnü'hâtemeye mazhar Ehli'iyman içün Kazanç x İhtimâli,Binden Tokuzyüz Toksan Dokuz Olduğuna Yüz yirmi dört bin Enbiyanın Ona dair Ihbarını Keşif ile Tasdik iden Evliyadan,ve x Esfiyaden Had ve Hesaba gelmez Sadık muhbirler Haber virdikleri x Halde Evvelki piyankoye koşmak,ikincisinden Kaçmak Ne derece Maslahata muhalif düşer?,Mukayese idilsin.Bu Mes'elede Hapishane müdürleri,ve Ser ğardiyanleri,Belki:Memleketin İdare müdirleri,Müdebbirleri,ve asayiş muhafızları:,(RİSALEİ'NÛRUN)Bu Dersinden Memnun Olmaları gerektir.Çunki,:Bin Mütedeyyin,ve CEHENNEM Hapsini x Her vakıt Tehattur iden adamların İdare ve İnzibâtı:,On(NAMAZSIZ) Ve itikadsız,yalınız Dünyevi Hapsi düşünen,ve Haram,ve Helâl Bilmeyen,ve kısmen Serserilige alışan adamlardan Daha Kolay Olduğunu Çok Tecrübelerle Görülmüş..

(İKİNCİ BİR MES'ELENİN HULÂSASI)(RİSALEİ'NÛRDAN)Gençlik Rehberinin Güzelce iyzah ittigi gibi,:Ölüm:Okadar Kat'î,ve Zâhirdir'ki, x Bu günün gicesi,ve Bu güzün kışı Gelmesi gibi,Ölüm:Başımıza gelecek,.Bu Hapishâne,Nasıl'ki,:Mütemâdiyen Çıkanlar,ve Girenler İçün Muvakkat bir Misafir'hanedir.?.Öylede:Bu Zemin yüzü dahi,Acele Hareket iden Kafilelerin Yollarında Bir Gicelik Konmak,Göçmek içün x Bir Handır.Her bir Şehri Yüz defa Mezaristanına Boşaltan Ölüm:Elbette:Hayattan ziyade bir istedigi var..İşte:Bu Dehşetli Hakıkatın Muammasını(RİSALEİ'NÛR)Hâl,ve Keşif İtmiş. Bir Kısacık Hulâsası Şudur.Madem:Ölüm Öldürülmeyor.Ve Kabir kapusu kapanmayor.Elbette;Bu Ecel Cellâdının Elinden,ve Kabir Hapsi'münferidinden kurtulmak

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-2383/fragment/page=00000016

Kurtulmak çaresi varsa,İnsanın En böyük,ve her şeyin fevkinde bir Endişesi,bir mes'elesidir..Evet:Çaresi var.Ve(RİSALEİ'NÛR)(KURANIN) Sırrı ile O Çareyi İki kerre iki dört ider derecesinde Kat'î Isbat İtmiş.,Kısacık Hulâsası Şudur'ki,(ÖLÜM):Ya iydâmı'ebedidir,Hem O x İnsanı,Hem Bütün Ekaribini asacak bir dar ağacıdır.veyahut:Başka x Bir Bakı âleme Gitmek,ve-İYMAN-vesikasiyle Seâdet Sarayına Girmek İçün bir terhis tezkiresidir..Ve (KABİR)ise,:Ya,karanlıklı bir hapsi'münferid,ve dibsiz bir kuyudır.Veyahud:Bu Zındânı'dünyadan Bakı ve Nurâni bir ziyafet'gâh,ve bağistâne açılan bir kapudır.Bu Hakıkati Gençlik Rehberi bir temsil ile iyzah itmiş..Meselâ:Bu Hapsin bağçesinde asmak için Dar ağaçları Konulmuş,ve Onların Dayandıkları dıvarın arkasında gâyet böyük,ve Umum dünya iştirak itmiş x Bir piyanko dairesi kurulmuş.Biz bu hapisdeki Beşyüz kişi,herhalde Hiç müstesnası yok,ve kurtulmak mümkin deyil,bizi birer birer O xx Meydana çağıracaklar.Ya Gel İydam iylâmını al,dar ağacına çık.Veya Daimi Hapsi'münferid Pusulasını Tut,bu açık Kapuya gir.,Veyahud:x Sana Müjde,Milyonlar altın bileti sana çıkmış,gel al,diye her tarafda iylânat yapılıyor.,Bizde Gözümüzle görüyoruz'ki,Bir biri arkasında O Dar ağaçlara Çıkıyorlar.Bir kısmın asıldıklarını müşahede İdiyoruz.Bir kısmi'de Dar ağaçlarını Basamak yapub O Dıvarın arkasındaki Piyanko dairesine girdiklerini.,Orada böyük ve ciddi memurların Kat'î Haberleriyle Görür gibi Bildigimiz bir sırada Bu Hapis Hanemize iki hey'et girdi.Bir kafile Ellerinde Çalğılar,şaraplar,x Zahirde Gâyet Tatlı Helvalar,Baklavalar var.Bizlere Yedirmeye Çalışdılar.Fekat:O Tatlılar Zehirlidir.Yani,şeytanlar İçine Zehir atmışlar..İkinci cemaat ve Hey'et:Ellerinde Terbiye nâmeler,ve Helâl Yimekler,ve Mubârek şerbetler var,Bize Hediyye Viriyorlar.ve Bil'ittifak beraber pek ciddi ve kat'î diyorlar'ki,Eyer O Evvelki Heyetin

Hey'etin sizi tecrübe için verilen hediyyelerini alsanız,yiseniz,x Bu gözünüzün önündeki dar ağaçlarında baska gördükleriniz gibi asılacaksınız.Eyer:Bizim Bu Memleket Hakiminin Fermâniyle Getirdigimiz Hediyyeleri:Evvelkinin yerine Kabûl idüb,ve Terbiye'namelerdeki Düâları,ve Evradları Okusanız:O Asılmakdan Kurtulacaksınız.O xx Piyanko Dairesinde İHSÂNİ ŞAHANE Olarak,her biriniz Milyon altun x Biletini alacağınızı Görür gibi,ve gündüz gibi inanınız.Eyer:O Haram,ve şüpheli,ve Zehirli Tatlıları yiseniz:Asılmaye gittiginiz xx Zamane kadar dahi O Zehirin Sancısını Çekecegiuizi,Bu Fermanler, x Ve Bizler müttefikan size kat'î haber veriyoruz,diyorlar..İşte:Bu Temsil gibi Her vakıt gördügümüz ECEL DAR AĞACININ Arkasında Mukadderâtı'nev'i beşer piyankosundan:Ehli'iyman,ve Taât İçün Hüsnü'hateme şartiyle Ebedi,ve Tükenmez bir Hazinenin Bileti Çıkacağını,x Yüzde yüz ihtimâl ile,.Ve Sefahet ve Haram ve İytikadsızlık,ve Fısıkda devam idenler:Tevbe İtmemek Şartiyle:Ya,İydâmı'ebedi(ahireti İnanmayanlara),Veya:Daimi,ve karanlık Hapsi'münferid(Bekai'ruha inanan,ve sefahette gidenlere),ve Şekaveti'ebediyye iylânını:Yüzde Doksan dokuz ihtimâl ile kat'î haber viren Başda:Ellerinde Nişânei Tasdik Olan,Hadsiz muûcizeleri Bulunan Yüz yirmi dört bin Peyğamber(âleyhimüsselâm):,ve Onların Virdikleri Haberlerinin İzlerini,ve Sinamada gibi Gölgelerini keşifle,zevk ile görüb tasdık iderek İmza Basan Yüz yirmi dört milyandan ziyade Evliyaler(Kaddesallahu'esrarehüm):ve O iki kısım Meşâhiri'insaniyyenin Haberlerini Aklen x Kat'î burhanler ile,ve kuvvetli hüccetler ile Fikren,ve Mantıkan,x Yakıyni bir surette asbat iderek Tasdık idüb İmza Basan:Milyarlar Gelen,Geçen Muhakkıklar(Hasiye-1-)Müctehidler,Sıddıkıyinler:Bil'icmağ,Mütevâtiren Nev'i insanın Güneşleri,Kamerleri,Yıldızları,Olan Bu üç cemaatı'âziyme,ve Bu Üç Tâifei'ehli'hakıykat,ve Beşerin Kud-

(Hasiye-1-) 6-ncı Sahiyfededir.

Hey'etin eski teorisi için yeniden hediyeleriniz olacak,yüzünü,x

Bu gösterişin önündeki dar sağlamında benim görüşlerimiz gibi as-

rîmeşkeamız.Eyer:Bizim Bu Memleket Hakimiyin Permâniyle Getirdiği-

miz Hediyeler:Evvelkinin yerine Kabûl idüb,ve Terbiye'memleride-

ki Dikîlar,ve Evradlar Okusanız:O Asrlardan Kurtulacaklarız.O xx

Piyanko Delegesinde İNSÂNÎ ŞAHANE Olarak,her birimiz Milyon altın x

Bileğini ölçeğimiz Görür gibi,ve gündüz gibi inanırız.Eyer:O Ha-

ram,ve şüpheli,ve Zehirli Tatlılarız yüzünü:Sarlmaya gittiğiniz xx

Zamanı.kadar daki O Zehirin Sanoların Çekeceğiniz,Bu Permanlar, x

ve Bizler mütteriken size kat'î haber veriyoruz,diyorlar..işte:Bu

Temsil gibi Her vakit görüşümüz ECEL DAR AĞACININ Arkasında Mukа-

ddesât'ımız.beşer piyanko sundan:Dili'liyman,ve Taaţ için Hüsnü'h-

atımo şartıyle Ebedi,ve Ölümsüz bir Hazinenin Bilgili Çıkacağız,x

Vücude yüz ihtimâl ile.Ve Sefahet ve Harâb ve İyiliksizlik,ve Fı-

sıkda devam idemler:Tevbe İtmeler Şartıyle:Ya,İyiliğimiz,bedâ(Şahsi-

inanmayanlara),Veya:Daimî,ve kazanılık Hayat'Müntesib(Bekar Yoha i-

manın,ve sefahette gidenlere),ve Şekavet'ebediyye İçindir:Vücude

Tekrar dolmuş ihtimâl ile kat'î haber viren Basın:Bilerinde Müşahi-

Tasdik Olan,Hadsiz müşkülerî Bulunan Yüz yirmi dört bin Peygamb-

er(âleyhimüsselâm):,ve Onların Virdlerî Haberlerinin İafterini,ve

Şimdiye kâdî Gelgelerini kesilip,sevk ile görüb tasdik ideyek İm-

za Basan Yüz yirmi dört müyemden ziyade Evliyalar(Kaddesallahu'e-

srarehüm):ve O iki Kıtan Meşâhirî'insaniyenin Haberlerini Aklen x

Kat'î bulunmalar ile,ve İnsaniyetin Necesitler ile Fikren,ve Manikan,x

Yekiyni bir suretle sabat ideyek Tasdik idüb İmza Basan:Milyarlar

Gelen,Geçen Muhakkiklar(Hasiyo-I-)Müctehidler,Sıddıkiyinler:Bil'i-

ma,Müteharrîyen Kor'î İmamlar Çünkeleri,Kamerleri,Yıldızlar,Olan

Bu üç cemaati'âziyme,ve Bu üç Tarîkat'ehli'hakiykat,ve Doğrulu Kud-

(Hasiyo-I-) 6-noi Sahiyledeki.

Kudsi Kumandanları Olan Bu Üç Böyük ve âli Hey'etlerin Fermanlar x İle Virdikleri haberleri Dinlemeyen,ve seâdeti'ebediyyeye giden xx Onların Gösterdikleri Yol Olan Sırâtı'müstekıymde Gitmeyenler:yüzde Toksan tokuz Dehşetli Tehlike ihtimâlini Nazara almayan,ve bir Tek Muhbirin:Bir Yolda Tehlike var dimesi ile O Yolu Bırakan,Başka Uzun yolda Hareket iden bir adam:Elbette,ve Elbette:Vaz'îyyeti Şudur,ki;İki yolun Hadsiz muhbirlerin Kat'î ihbarlariyle En kısa,ve x Kolayı,ve yüzde yüz(Cennet,ve seâdeti'ebediyyeyi)kazandıranı bırakub,En Dağdağalı,ve Uzun,ve Sıkıntılı,ve yüzde Toksan dokuz CEHENNEM HAPSİNİ,ve ŞEKAVETİ'DAİMEYİ Netiyce viren yolunu ihtiyar ittigi hâlde:Dünyada iki yolun,bir tek muhbirin yalan Olabilir Haberi İle Yüzde bir Tek İhtimâl Tehlike,ve bir ay Hapis imkânı Bulunan x Kısa Yolu bırakub,:Menfaâtsız,yalınız:Zararsız Olduğu için Uzun yolu ihtiyar iden Bedbaht,serhoş,divâneler gibi Dehşetli uzakda görünen ve Ona musallat Olan Ejderhalara Ehemmiyyet virmez,Sinekler İle Uğraşıyor.Yalınız Onlara Ehemmiyet verir,derecede Aklını,Kalbini,Ruhunu,insaniyyetini ğayıb itmiş oluyor.Mâdem:Hakıkati'hâl budır.Biz Mahpuslar:Bu Hapis Musıybetinden İntikamımızı Tam Almak xx İçin O Mubârek İkinci Hey'etin Hediyyelerini Kabûl itmeliyiz.Yâni: Nasılki,Bir Dakıka İntikam Lezzeti,ve bir kaç dakıyka,veya:Bir iki Saat Sefahet Lezzetleriyle Bu Musıybet bizi Onbeş,ve Beş,ve On,ve İki Üç sene Bu Hapse sokdı,Dünyamızı bize Zından eyledi.Biz Dahi x O Musıybetin Zağmına,ve ınadına,Bir İki saat Müddeti'hapsi:Bir iki Gün ibâdete,ve iki üç sene cezamızı:Milyonlar sene CEHENNEM Hapsinden affımaza vesiyle idüb,Fâni Dünyamızın ağlamasına mukabil:Bakı Hayatımızı Güldürerek Bu Musıybetten Tam İntikamımızı Almalıyız.. Hapis'haneyi Terbiye hane gösterüb Vatanımıza.ve Milletimize birer Terbiyeli,Emniyyetli,Menfaatlı,Adam Olmağa Çalışmalıyız.Ve Hapishane

(Haşiye-I-)O muhakkıklerden birisi Tek Başına RİSA-) ==========
LEİ'NUR dır.Yirmi senedir,en muannid feylesofları,ve mütemerrid Zındıklırı Susduran Eczaları meydandadır.Herkes Okuyabilir,ve Kimse İytiraz itmez.

Kudat Kumandanları Cilan Bu Üç Böyük və Ali Hey'etlərin Formanlar x
İle Virdikleri Neşriyat Dilmeçeyan, və seâdeti'obedîyyeye giden xx
Onlarun Göstərdikleri Yol Olan Şərâiti müsteşrîyyde Çikmeyenler:Yüz-
de Tekeun tokuz Debşetli Tehlike intizârînî Mesafe alınsun,ve bir
Tek Mühürün:Bir Yolda Tehlike var dimeel ile O Yolu Bırakan,Başka
Uzun Yolda Hareket iden bir adam:Elbette,ve Elbette:Vaz'iyyeti Şu-
dur,ki:Iki Yolun Hadsiz mühürlerin Kat'î ihbarlarıyle En Kısa,ve x
Kolayı,ve Yüzde Yüz(Cennet,ve seâdeti'obedîyyeyi)kazandırmı bura-
kub,En Değdeğalı,ve Uzun,ve Sıkıntılı,ve yüzde Toksan dokuz CEHEN-
NEM HAPSİNİ,ve ŞEKAVETİ'DAİMEYİ Neticeye vikın.Yolunu ihtiyar ittî-
ği hâlde:Diğerde iki yolun,bir tek mühürün yalan Olabilir Haberi
İle Yüzde bir Tek İhtimâl Tehlike,ve bir ay Hapis tekâbül Bulunan x
Kısa Yolu bırakıp,:Meraketsiz,yalnız:Zararsız Olduğu için Uzun y-
olu ihtiyar iden Bedbaht,serhoş,divânelere gibi Dehşetli uzakda gö-
rünen ve Ona muvasalat Olan Büyükluğa Ehemmiyet vermez,Sinekler
ile Uğraşıyor.Yalnız Onlara Ehemmiyet verir,derecede Aklını,Kalb-
ini,Ruhunu,insaniyetini gayrı itmiş oluyor.Hâdem:Hakikati'hâl bu
dur.Biz Mahpuslar:Bu Hapis Muayyetinden İntikamımız Tam Almak xx
için O Mubârek İlimsi Hey'etin Hedîyyelerini Kabûl itmeli.Yâni:
Nasılki,Bir Dakika İntikam Dezzeti,ve bir kaç dakika,veya:Bir iki
Saat Sefahet Lezzetleriyle Bu Muayyet bizi Onbeş,ve Beş,ve On,ve
İki Üç sene Bu Hapse sokar,Dünyamız bize Zindan eyledi.Biz Dahi x
O Muayyetin Zağmına,ve zındana,Bir İki sene,Müddeti'hapsi:Bir iki
Gün ihâdete,ve iki üç sene cezasına:Müyonlar sene CEHENNEM Hapsi-
nden affımıza vesiyle idüb,Yâni Dünyamızın sığmasına müsabil:Bakı
Hayatımız Güldüreek Bu Muayyetten Tam İntikamımız Almalıyız..
Hapis'haneyi Terbiye Hane gösterüb Vatanımıza.ve Milletimize bizer
Terbiyeli,Emniyyetli,Memnetli.Adam Olmağa Çalışmalıyız.Ve Hapisha-
(Hasiye-I-)O muhakkiklerden biriği Tok Başına RİSA-) ane
İEK'MUR dır.Yani sonuç'en muamud teşebbüsleri,ve müteşerrid
Zındıklarını Sağduyan Dostları meydandadır.Hatıra Olmayabilir,ve Kimse
İyiliğe itmez.

Hapishane memurları,ve müdürleri,ve müdebbirleri dahi:Câni ve Eşkıya,ve serseri,ve kâtil,ve sefahatci,,ve vatana Muzır Zan ittikleri adamları Bu Mubarek Ders'hanede Çalışan Talebeler Görsünler.Ve Müftehirâne ALLAHA Şükür itsinler..

(ÜÇÜNCÜ MES'ELE) Gençlik Rehberinde İyzahı bulunan İbretli bir Hadise Şudur,Bir zaman Esgi şehir Hapishanesinin Pençeresinde,bir cümhuriyyet bayramında Oturmuşdım.Karşusundaki Lise Mektebinin Böyük Kızları,Onun Havlısında Gülerek Rakıs idiyorlardı.Birden Maânevi x Bir sinema ile Elli sene sonraki vaziyetleri Bana göründü.Ve Gördüm'ki,O Elli altmış kızlardan ve Talebelerden Kırk Ellisi Kabirde Toprak oluyorlar,âzab çekiyorlar.ve On Tanesi Yetmiş seksen yaşında,çirkinleşmiş,Gençliginde İffetini Muhafaza itmediginden:Sevmek Beklediği Nazarlardan Nefret görüyorlar.Kat'î müşahede ittim.Onların O Acınacak Hallerine ağladım.Hapis'hanedeki bir kısım arkadaşlar ağladığımı işittiler,Geldiler sordular.?.Ben Dedim:Şimdi beni Kendi halime bırakınız..Gittiler..Evet:Gördügüm Hakıkattır,Hayâl xx Deyil..Nasıl'ki,Bir yaz ve güzün âhırı Kışdır.Öylede:Gençlik Yazı Ve İhtiyarlık güzünün arkası Kabir,ve Berzah Kışıdır.Geçmiş Zamanın Elli sene Evvelki Hadisâtı sinema ile Hali'hazırda Gösterildigi Gibi,Gelecek zamanın Elli sene sonraki İstikbâl hadisâtını Göstere en bir sinema bulunsa:Ehli'dalâlet,ve sefahetin Elli altmış sene x Sonraki vaziyetleri Onlara Gösterilse idi.,Şimdiki Güldüklerine,ve Ğayri'meşrû keyiflerine Nefretler,ve Teellümlerle ağlayacaklardı. Ben:O,Eskişehir hapsindeki müşahide ile meşğûl iken:Sefahet ve Dalâleti Tervic iden bir şahsı'mânevi,İnsi bir şeytan gibi karşıma Dikildi.ve Dedi:Biz,Hayatın Her Çeşit Lezzetini,ve Keyiflerini Tadmak,ve Taddırmak isteyoruz.Bize Karışma..Bende Cevâben Dedim.:Madem:Lezzet,ve Zevk için Ölümü Hatıra Getirmeyüb Dalâlet ve Sefahate

Hapishane memurları, müdürleri, ve müdebbirleri dahi: Cânı ve Eşkıryâ, ve serseri, ve kâtil, ve sefâhet, ve vatana Muzır Zan kâtilleri adamları Bu Mubarek Dersi Dinnede Çalışan Talebeler Görünler. Ve Mütehirane ALLAHA Şükür itaatler..

(UÇUNCU MESELE) Coğrafik Rehberinde Yazılı bulunan İbretli bir Hadise Şudur, Bir zaman Eski Hapishanelerin Pençerelerinde, bir cinnüriyet bayrâmında Oturmuşlar. Karşısındaki Ilâç Mektebinin Böyük Kızları, Onun Havlısında Güleyek Balkı idiyorlardı. Birden Maşnevi x Bir sinema ile Elli sene sonraki vaziyetleri Bana görünü. Ve Gördüm'ki, O Elli altmış kızlardan ve Talebelerden Kırk Elliki Kadında Toprak olmuyorlar, âsab çekiyorlar, ve Ön Tarafı Yetmiş seksen yaşında, çirkinleşmiş, Gençliğinde İffetini Muhafaza itmedikinden: Sevmek Bekledikleri Nazarlardan Nefret görüyorlar. Kat'î müşahede ittim. Onlarin O Aşmacak Hallerine ağladım. Hapis'hanedeki bir kısım arkadaşlar ağladığım iştikler, Gelikler sordular.?. Ben Dedim: Şimdi benî Kendi halime bırakınız..Gitikler..Beni: Görüğüm Hakikatte, Hayâl xx Deyil..Nasıl'ki, Bir yaz ve güzün âhiri Kışdır. Öyle: Gençlik Yazı Ve İhtiyarlık güzünün arkası Kabir, ve Berzah Kışdır. Geçmiş Zamanın Elli sene Evvelki Hadisatı sinema ile Hali'hazırda Göstericiği Gibi, Gelecek zamanın Elli sene sonraki İstikbâl hadisâtını Göstere en bir sinema bulunsa: Hali'dalıcı, ve: sefahetin Elli altmış sene x Sonraki vaziyetleri Onlara Göstericek idi., Şimdiki Güldükleriniz, ve Gayri'meşrû keyifleriniz Nefretler ve Teellümlerle ağlayacaklardı. Ben: O, Bakışçabir hapishanedeki müşahede ile meşgûl iken: Sefahet ve Dalâlet Terkin iden bir şahar'memuru, İmdi bir şeytan gibi karşıma Dikildi. ve Dedi: Bir Hayatın Her Çeşit Lezzetini, ve Keyifleriniz Tadmak, ve Taddırmak istiyorsa. Bize Karışma..Bende Cevâben Dedim.:Ma-

dem: Lezzet, ve Zevk için Ölümü Hatıra Getirmeyib Dalâlet ve Sefâ-

Sefahete Atılıyorsun. Kat'iyyen Bil'ki,Senin Dalâletin Hükmiyle Bütün Geçmiş zaman,Mâziy: Ölmüştür,ve Maâdumdır.Ve İçinde Cenazeleri Çürümüş bir dehşetli Mezaristan'dır. İnsaniyyet alâkadarlığı ile,Ve Dalâlet Yolu ile Senin Başına,Ve Var ise ve Ölmemiş ise:,Kâlbine:O Hadsiz fıraklardan,ve O Nihayetsiz Dostlarının Ebedi Ölümlerinden gelen Elemler:Senin Şimdiki serhoşce,pek kısa bir zamanda Cüz'i Lezzetinix İmha ittigi gibi,.Gelecek İstikbâl Zamanı dahi:İtikadsızlığın Ciheti İle Yine Maâdum,ve karanlıklı,ve Ölü,ve Dehşetli bir vahşet'gahdır. Ve Oradan gelen ve Başını vücude Çıkaran,ve Zamanı'hâzıra Uğrayan xx Biyçârelerin Başları ECEL CELLÂDININ SATURİYLE HİÇLİGE Atıldığından Mütemâdiyen Akıl alâkadarlığı ile Senin İYMANSIZ Başına:Hadsiz,Eliym Endişeler Yağdırıyor,Senin:Safiy'hane,Cüz'i Lezzetini Zirü'zeber ider..Eyer:Dalâleti,ve Sefahati Bırakıb(İYMÂNI'TAHKIKI,ve İSTİKAMET)x Dairesine Girsen:(İYMAN NURİ)ile Göreceksin'ki,Bu Geçmiş Zaman(Mâzi) Maâdum,ve Her şey'i Çürüten Bir Mazaristan Deyil,:Belki;Mevcüd ve İstikbâle İnkılâb iden NURÂNİ Bir âlem,ve Bâkı Ruhların İstikbâldeki Seâdet Saraylarına Girmelerine Bir İntizar Salonu Görünmesi Haysiyyetiyle:Deyil Elem,Belki; İYMAN Kuvvetine Göre CENNETİN Bir Nevi Maânevi Lezzetini Dünyada dahi Taddırdığı gibi:Gelecek İstikbâl Zamânı: Deyil Vahşet'gah,karanlık,Belki; İYMAN Göziyle Görünür'ki;SEÂDETİ'EBEDİYYE Saraylarında Hadsiz Rahmeti ve Keremi Bulunan,ve Her Bahar, Ve Yazı:Birer Sofra Yapan,ve Niymetleriyle Dolduran bir(RAHMÂNI'RAHİYM,ZÜL'CELÂLİ'VEL-İKRÂMIN Ziyafetleri kurulmuş,ve İhsanlarının Sergileri Açılmış:Oraya Sevkıyyat Var,diye(İYMAN SENEMASI)ile Müşahede İttiginden Derecesine göre Bâkı âlemin Bir Nevi Lezzetini His İdebilir..Dimek:Hakıkı,ve Elemsiz Lezzet:Yalınız(İymanda,ve İYMAN)ile Olabilir..İYMANIN:Bu Dünyada dahi Verdigi Binler Faide,ve Netiycelerinden Yalınız Bir Tek Faide,ve Lezzetini:Bu Mezkür Bahsimize Münasebetiyle

tiyle

Sefâhete Atılıyorsun.Kat'iyyen Bil'Ki,Senin Dalâletin Hüsnüyle Bütün Geçmiş zaman,Mâziy: Ölmüştür,ve Maâdumdur.Ve İçinde Cenazeleri Çürümüş bir dehşetli Mezarlıktan'dır. İnsaniyyet alâmetlerile,Ve Dalâlet Yolu ile Senin Benzin,Ve Var ise ve Ölmemiş ise:,Kâlbine:O Hadsiz Irmaklardan,ve O Nihayetsiz Boşlukların Ebedî Ölümlerinden gelen Elemler:Senin Şimdiki serhoşca,pek kısa bir zamanda Cüz'i lezzetinix İmha ittiği gibi.Gelecek İstikbâl Zamanı dahi:İttikadsızlığın Cihetile Yine Maâdum,ve Karanlık,ve Ölü,ve Dehşetli bir vahşet'tedir. Ve Oradan gelen ve Başın ve'ivinde çırpınan,ve Zamanı'hâzıra Uğrayan xx Bıyıkçılerin Başları EDEB CEMİYETİNİN SAATPİYİDE HİÇLİĞE Atıldığından Mütemâdiyen Akıl alâmetlerile Senin İYMANSIZ Başına:Hedefe,Atıyım Emniyetler Yağdırıyor,Beni:Şeriy'hane,Cüz'i lezzetini Zirü'zeber ider..Eyer:Dalâlet,ve Sefâhetil Bıraktığı(İYMÂNI'TAHKIKI,ve İSTİKAMET)x Dairesine Girsem:(İYMAN NURİ)ile Görecekim'ki,Bu Geçmiş Zaman(Mâzi) Maâdum,ve Her şey'i Çürüten Bir Mezarlıktan Değil,:Belki;Mevcud ve İstikbâle İmrilâb iden NURÂNİ Bir âlem,ve Bâkı Ruhların İstikbâlcekt Sefâdet Saraylarına Girmelerine Bir İntizar Salonu Görünmesi Hayatıyetiyle:Değil Elem,Belki; İYMAN Kuvvetine Göre CENNETİN Bir Nevi Maânevi lezzetini Dünyada dahi Tadıracağı gibi:Gelecek İstikbâl Zamanı: Değil Vahşet'gah,Karanlık,Belki; İYMAN Gösteriyle Görünür'ki;SEÂDETİ'EBEDİYYE Saraylarında Hadsiz Rahmeti ve Keremi Bulunan,ve Her Baharı, Ve Yaz:Biter Sofra Yapan,ve Nimetleriyle Doldurulan bir(RAHMÂNI'RAHIM,ZÜL'CELÂLİ'VEL-İKRÂMIN Ziyafetleri Kurulmuş,ve İhsanlarının Serçilerî Açılmış:Orada Sevkiyat Var,diye(İYMAN SENEMASI)ile Müşahede İttiğinden Dereceşine göre Bâkı âlemin Bir Nevi Lezzetini Hiç İdeâlir..Dimek:Hakikî,ve Elemsiz Lezzet:Yalnız(İymanda,ve İYMAN)ile Olabilir..İYMANIN:Bu Dünyada dahi Verdiği Binler Fayda,ve Netiyeleri- nden Yalnız Bir Tek Fayda,ve Lezzetini:Bu Mevkiî Bahsimize Münasebetiyle

---

Münasebetiyle Gençlik Rehberinde Bir Haşiye Olarak Yazılan Bir Temsil İle Beyan idecegiz.Şöyleki;Meselâ:Senin ğayet sevdigin Bir Tek Evlâdın Sekeratta,Ölmek üzere iken,ve Me'yusâne Eliym,Ebedi Fırakını Düşünürken Birden Hızır gibi,Hekim'Lôkman gibi Bir Doktor Geldi.Tiryak gibi Bir Mağcun İçirdi.O Sevimli ve Güzel Evlâdın Gözünü açdı,Ölümden Kurtuldu.Nekadar Sevinç ve Ferah Veriyor.?.anlarsın.??.İşte:O Çocuk gibi x Sevdigin,ve Ciddi alâkadar Olduğun Milyonlar sence Mahbub İnsanlar:O x Mâzi(Geçmiş zaman)Mezaristanında (senin nazarında çürüyüb mah'volmak x Üzere iken)Birden Hakıkatı'iyman:Hekim Lôkman gibi O Böyük İydam'hane Tevehhüm idilen Mezaristana:Kalb Pençiresinden Bir Işık verdi.Onunla x Başdan başa Bütün ölüler Dirildiler,Biz Ölmemişiz ve ölmeyecegiz,yine Sizinle Görüşecegiz.İdsân'hal ile Dediklerinde:aldığın Hadsiz Sevinçler ve Ferahları:(İYMAN)Bu Dünyada dahi Vermesiyle Isbat İder'ki;İYMAN Hakıkatı:Öyle bir Çekirdekdir'ki,Eger:Tecessüm itse;Bir CENNETİ'HUSUSİYYE,Onda Çıkar.O Çekirdegin ŞECEREİ'TÛBASI Olur,Dedim.O Muânnid:Döndü Dedi!Hiç Olmazse Hayvan gibi Hayatımızı Keyif ve Lezzetle Geçirmek için Sefahet ve Eylenceler ile Bu İnce Şeyleri Düşünmeyerek Yaşayecegiz. Cevâben Dedim! Hayvan gibi Olamazsın.Çunki,Hayvanın Mâzi ve Müstakbeli Yok.Ne Geçmişden Elemler ve Teessüfler alır,venede Gelecekden Endişeler ve Korkular Gelir.Lezzetini Tam alır,Rahatle Yaşar,Yatar,Halikına x Şükür İder.Hatta:Kesilmek için Yatırılan Bir Hayvan:Bir Şey His İtmez. Yalınız Bıçak Kesdigi vakıt His İtmek İster.Fekat:O His dahi Gider.O x Elemden'de Kurtulur.Dimek: En Böyük Bir ŞEFKATİ'İLÂHİYYE,:ğaybı Bildirmemekdedir.ve Başa gelen şeyleri Örtmekdedir.Hususan:Maâsum Hayvanlar Hakkında Daha Mükemmeldir..Fekat,Ey İnsan: Senin Mâzi ve Müstakbelin,x Akıl Cihetiyle Bir Derece Ğaybilikden Çıkmasiyle,(Setri'ğaybiden Hayvana gelen istirahattan)Tamamen Mahrumsun.Geçmişden Çıkan Teessüfler,x Eliym fıraklar;ve Gelecekden Gelen Korkular,Endişeler:Senin Cüz'i Lezzetini

Münasebetiyle Gençlik Rehberinde Bir Hasiye Olarak Yazılan Bir Temsil

İle Beyan Ideceğiz.Şöyleki;Meselâ:Senin Gayet Sevdiğin Bir Tek Evlâdın

Sekeratta,Ölmek Üzere iken,ve Me'yusane Bilip,Ebedî Firakını Düşünür-

ken Birden Hazır gibi,Hekim'lÖlmen gibi Bir Doktor Geldi.Tiryak gibi

Bir Mağcun İçirdi.O Sevimli ve Güzel Evlâdın Gözünü açar,Ölümden Kurt-

ulur.Nekadar Sevinç ve Ferah Verir.?.anlarsın.??.İşte:O Çocuk gibi x

Sevdiğin,ve Ciddî alâkadar Olduğun Milyonlar sence Mahbub İnsanlar:O x

Mâzî(Geçmiş zaman)Mezarlıklarında (sonin mezarında çürüyüb mah'volmak x

Üzere iken)Birden Hakikatı'lyman:Hekim lÖlmen gibi O Böyük İydam'hane

Tevehhüm idilen Mezarlıkta:Kalb Pençiresinden Bir Işık verdi.Onunla x

Başdan başa Bütün Sönük Dirildiler,Pek Ölmeyecegiz,yine

Sizinle Görüşecegiz,Inşaallah'ı ile Dediklerinde:ağlarken Hadsiz Sevinç-

ler ve Terahlar:(İYMAN)Bu Dünyada daki Vermesiyle Isbat İder'ki;İYMAN

Hakikatı:Öyle bir Gelecek'dir'ki,Beşer:Tecessüm itse;Bir GENNETİ'HUSUS-

İYYE'Önde Çıkar.O Gelecegin ŞECERELİ'TÛBASI Olur,Dedim.O Muâmmâ:Dönüb

Dedi:Hiç Ölmesse Hayvan gibi Hayatımız Keyif ve Lezzetle Geçirmek iç-

in Sefahet ve Eğlenceler ile Bu.İnce Şeylerî Düşünmeyerek Yaşayecegiz.

Cevâben Dedim! Hayvan gibi Ölmesen.Çünki,Hayvanın Mâzî ve Mütakbeli

Yok.Ne Geçmişden Elemler ve Tecessüfler alır,yenede Geleceekden Endişel-

er ve Korkular Gelir.Lezzetini ?em alır,Rahatle Yaşar,Yatar,Kalkına x

Şükür İder.Hatta:Kesilmek için Yatırılan Bir Hayvan:Bir Şey Hiş İtmez.

Yalnız Bıçak Keskîyi vakıt Hiş İtmek İster.Tekrat:O Hiş dahi Güder.O x

Elemden'de Kurtulur.Dimek: En Böyük Bir ŞEFKATİ'İLÂHİYYE,:Şayb Bildi-

rmemekdedir.ve Başa gelen şeylerî Örtmekdedir.Hususen:Mâsum Hayvanlar

Hakkında Daha Mülkemmeldir..Tekrat,Ey İnsan: Senin Mâzî ve Mütakbelin,x

Akıl Cihetiyle Bir Derece Şayblikden Çıkmasiyle,(Setri'Şayiden Hayv-

anı gelen latifeden)Temamen Mahrumsun.Geçmişden Çıkan Teessüfler,x

Eliyle tırnaklar;ve Gelecekden Gelen Korkular,Endişeler:Senin Cüz'i Lez-

zetini

Lezzetini Hiçe İndirir.Lezzet cihetinde Yüz derece hayvandan Aşaği düşürür.Madem Hakıkat Budur.Ya:Aklını Çıkar,At.Hayvan Ol,Kurtul.Veya Aklını İyman ile Başına Al,Kur'ânı Dinle.Yüz derece Hayvandan ziyade Bu Fani Dünyada dahi Sâfi Lezzetleri Kazan.,Diyerek Onu İlzam İttim.Yine O Mütemerrid Şahıs Döndü,Dedi;Hiç Olmazse Ecnebi Dinsizleri gibi Yaşarız..Cevâben Dedim! Ecnebi Dinsizleri gibide Olamazsın.Çunki,Onlar bir Peyğamberi İnkâr itseler,Digerine İnanabilirler.Peyğamberleri Bilmesede,(ALLAHI)İnanabilir.Onuda bilmezse:Kemalâte Medar Bazı seciyyeler x Bulunabilir.Fekat:Bir Müsliman,En âhir ve En Böyük,ve Dini ve Daveti Umumi Olan Âhır'zaman Peyğamberi(aleyhissalâtü'vesselâmı)İnkâr İtse:x Ve Zincirinden çıkse:Daha Hiç bir peyğamberi,Hatta:(ALLAHI)kabûl İtmez. Çunki,Bütün Peyğamberleri,ve(ALLAHI)ve Kemalâtı Onun ile Bilmiş,Onlar Onsuz Kalbinde Kalmaz..Bunun içündirki,Esgiden'beri Her Dinden İslâmiyete Giriyorlar.Ve Hiç Bir Müsliman:Hakıkı yahudi,veya:Mecusi,veya:Nasrâni Olmaz.Belki;Dinsiz Olur.Seciyyeleri Bozulur,Vatana,Millete Muzır Bir Hâlete Girer,Isbat İttim..O Muânnid ve Mütemerrid Şahsın Daha Tutunacak Bir Yeri Kalmadı,ğayıb oldu Cehenneme gitti..

İşte,Ey Bu Mederesei'yusufiyyede Benim Ders Arkadaşlarım! Mâdem Hakıkat Budur.ve Bu Hakıkatı(RİSALEİ'NUR)O derece Kat'î,ve Güneş gibi ısbat İtmiş'ki,Yirmi senedir Mütemerridlerin Inadlarını Kırub İymâne Getiriyor..Biz dahi Hem Dünyamıza,Hem İstikbalimize,Hem Ahiretimize,Hem Vatanımıza,Hem Milletimize Tam Menfaâtlı,ve Kolay,ve Selâmetli Olan İYMAN Ve İstikamet Yolunu Takıb idüb Boş vaktımızı Sıkıntılı Hûlyalar Yerinde:KUR'ANDAN Bildigimiz Sureleri Okumak,ve Maânalarını Bildiren Arkadaşlardan Ögrenmek,ve Kazaye Kalmış Farz Namazımızı Kaza İtmek,ve Bir x birinin güzel Huylarından İstifade idüb Bu Hapis'haneyi Güzel Seciyyeli Fidanları Yetiştiren bir Mubârek Bağçeye Çevirmek gibi âmâli'saliha İle Hapis'hane müdür,ve Alâkadarları:Câni ve Katillerin Başlarında Zebani

Lezzetini Hiçe İndirir.Lezzet cihetinde Yüz derece hayvandan Aşağı dü-
şürür.Madem Hakıkat Budur.Ya:Aklını Çıkar,At.Hayvan Ol,Kurtul.Veya Ak-
lını İyman ile Başına Al,Kur'ânı Dinle.Yüz derece Hayvandan ziyade Bu
Fani Dünyada dahi Sâfi Lezzetleri Kazan.,Diyerek Onu İlzam İttim.Yine
O Mütemerrid Şahıs Döndü,Dedi!Hiç Olmazse Ecnebi Dinsizleri gibi Yaşa-
rız..Cevâben Dedim! Ecnebi Dinsizleri gibide Olamazsın.Çunki,Onlar bir
Peyğamberi İnkâr itseler,Digerine İnanebilirler.Peyğamberleri Bilmese-
de,(ALLAHI)İnanabilir.Onuda bilmezse:Kemalâte Medar Bazı seciyyeler x
Bulunabilir.Fekat:Bir Müsliman,En âhir ve En Böyük,ve Dini ve Daveti
Umumi Olan Âhır'zaman Peyğamberi(aleyhissalâtü'vesselâmı)İnkâr İtse:x
Ve Zincirinden çıkse:Daha Hiç bir peyğamberi,Hatta:(ALLAHI)kabûl İtmez.
Çunki,Bütün Peyğamberleri,ve(ALLAHI)ve Kemalâtı Onun ile Bilmiş,Onlar
Onsuz Kalbinde Kalmaz..Bunun içündirki,Esgiden'beri Her Dinden İslâmi-
yete Giriyorlar.Ve Hiç Bir Müsliman:Hakıkı yahudi,veya:Mecusi,veya:Na-
srâni Olmaz.Belki;Dinsiz Olur.Seciyyeleri Bozulur,Vatana,Millete Muzır
Bir Hâlete Girer,Isbat İttim..O Muânnid ve Mütemerrid Şahsın Daha Tu-
tunacak Bir Yeri Kalmadı,ğayıb oldu Cehenneme gitti..

İşte,Ey Bu Mederesei'yusufiyyede Benim Ders Arkadaşlarım! Mâdem Hakık-
at Budur.ve Bu Hakıkatı(RİSALEİ'NUR)O derece Kat'î,ve Güneş gibi ısbat
İtmiş'ki,Yirmi senedir Mütemerridlerin Inadlarını Kırub İymâne Getiri-
yor..Biz dahi Hem Dünyamıza,Hem İstikbalimize,Hem Ahiretimize,Hem Vat-
anımıza,Hem Milletimize Tam Menfaâtlı,ve Kolay,ve Selâmetli Olan İYMAN
Ve İstikamet Yolunu Takıb idüb Boş vaktımızı Sıkıntılı Hûlyalar Yerin-
de:KUR'ANDAN Bildigimiz Sureleri Okumak,ve Maânalarını Bildiren Arkad-
aşlardan Öğrenmek,ve Kazaye Kalmış Farz Namazımızı Kaza İtmek,ve Bir x
birinin güzel Huylarından İstifade idüb Bu Hapis'haneyi Güzel Seciyye-
li Fidanları Yetiştiren bir Mubârek Bağçeye Çevirmek gibi âmâli'saliha
İle Hapis'hane müdür,ve Alâkadarları:Câni ve Katillerin Başlarında Ze-
bani

Zebâni gibi Azab memurları deyil,Belki;Medaresei'yusufiyyede CENNETE Adam yetişdirmek,ve Onların Terbiyesine Nezaret itmek vaziyfesiyle x Memur birer Müstekim USTAD,ve Birer Şefkatli Rehber Olmalarına Çalışmalıyız.

(DÖRDÜNCÜ MES'ELE) Yine Gençlik rehberinde İyzâhı var.Bir zaman xx Bana Hizmet iden Kardaşlarım tarafından Sü'âl edildi'ki,(Kürrei'arzı Hercü'merce getiren,ve İslâm Mukadderâtiyle alâkadar Olan Bu Dehşetli÷HARBİ'UMUMİYDEN÷ Elli gün÷şimdi iki sene÷den fazla Geçdi.Hiç Sormayorsun,ve merak itmeyorsun.Halbuki,Bir kısım Mütedeyyin ve âlim x İnsanlar:Cemaâti,ve Camiyi bırakub Radyoyı Dinlemeye Koşuyorlar.Acaba,Bundan Daha Böyük bir Hadisemi,var.?.Veya:Onunla Meşğûl Olmanın x Zararımı var)dediler.. Cevaben Dedim:(Ömür sermayesi Pek azdır.Lüzumlu işler pek çoktır.Bir biri içinde Mütedâhil daireler gibi Her İnsanın Kalb,ve Miyde dairesinde,ff Ve Cesed ve Hâne dairesinde,b Ve Mahalle ve Şehir Dairesinde,b Ve Vatan ve Memleket dairesinde,b Ve Kürrei'x arz ve Nev'i beşer dairesinden Tut,Ta: Zi hayat ve dünya Dairesine Kadar Bir biri içinde Daireler var.Her bir Dairede Her bir İnsanın Bir Nevi Vaziyfesi Bulunabilir.Fekat: En Küçük dairede,En Böyük ve x Ehemmiyyetli ve Daimi vaziyfe var.Ve En Büyük dairede,En Küçük ve Muvakkat,Ara sıra Vaziyfe Bulunabilir.Bu kıyas ile Küçüklük,ve Böyüklük:Makûsen mütenasib vaziyfe bulunabilir.Fakat:Böyük dairenin Cazibedarlığı cihetiyle Küçük dairedeki Lüzumlu,ve Ehemmiyyetli Hizmeti Bıraktırub,Lüzumsuz Malâ Yağni Âfâkiy işlerle Meşğûl İder.Sermayei-Hayatını Boş yerde İmha ider.Ve Kıymettar Ömrünü: Kıymetsiz şeylerde Öldürür.Ve Bazan Bu Harb Boğuşmalarına Merak ile Takıb iden:Bir tarafa Kalben Tarafdar olur.Onun Zulumlarını Hoş görür,Zulmuna Şerik Olur.)(Birinci Noktaya Cevab ise;) Evet:Bu cihan Harbinden Daha Böyük Bir Hadise,ve Bu Zemin Yüzündeki Hakimiyyeti'âmme Dâvasından Daha xx Ehemmiyyetli bir dâva:Herkesin,ve Bil'hasse:Müslimanların Başına öy-

lebir

Öyle bir hadise,ve öyle bir Dâva açılmış'ki,Her adam: Eyer,Alaman ve İngiliz kadar Kuvvetli,ve Servetli Olsa;ve Aklı'da Var ise; O Tek xx Dâvayi Kazanmak için Bilâ Tereddüd Sarf idecek..İşte:O Dâva ise;Yüzbin Meşahiri'insaniyyenin,ve Hadsiz Nev'i beşerin Yıldızları,Ve Mürşitlerinin Müttefikan(Kâinat Sahibinin,ve Mutasarrıfının)Binler vâid Ve Ahidlerine İstinâden Haber verdikleri,Ve Bir Kısmı:Gözleriyle Gördükleri Şu'ki, Herkesin (İYMAN)Mukabilinde Bu Zemin Yüzü kadar Bağlar,Kasırlar,ile müzeyyen,Ve Bâkı,ve Daimi bir Tarla,Ve Mülki Kazanmak veye ğayib itmek Davası:Başına.açılmış.Eyer:(İYMAN) Vesikasını Sağlam Elde İtmezse,Ğayib idecek..Ve Bu asırda Maddiyunluk Taûniyle Çokları O Davasını ğayıb idiyor.Hatta:Bir Ehli'keşif ve Tahkık:Bir Yerde Kırk vefiyyatdan Yalınız Bir Kaç tanesi Kazandığını,Sekeratte Müşahede İtmiş.Ötekiler ğayib itmiş.Aceba:Bu ğayib ittigi davanın x Yerini:Bütün Dünya Saltanatı O Adama Verilse;Doldurabilirmi.?.?.?

İşte:O Dâvayi Kazandıracak Olan Hizmetleri ve Yüzde Toksanına O Dâvayi Ğayib ittirmeyen Harika bir Dâva Vekilini O İşde Çalıştıran vazifeleri Bırakub,Ebedi;Dünyada Kalacak gibi ÂFâkî Malâ Yağniyatle İştiğâl itmek:Tam bir akılsızlık Bildigimizden Biz(RİSALEİ'NUR)Şakirdleri Her birimiz Yüz derece Aklımız Ziyade olsada:ancak bu vaziyfeye sarf İtmek Lâzımdır,diye kanaatımız var:.

Ey:Hapis Musibetinde Benim Yeni arkadaşlarım.Sizler,Benimle Beraber Gelen Eski kardaşlarım gibi(RİSALEİ'NURU)Görmemişsiniz.Ben Onları Ve Onlar gibi Binler Şakirdleri Şahit Göstererek Derim,ve Isbat iderim, Ve Isbat İtmişim'ki,O Böyük Dâvayı Yüzde Toksan Kazandıran,ve Yirmi Senede Yirmi bin adama O Dâvanın Kazancının vesikası,ve senedi,ve x Beraeti olan(İYMÂNI'TAHKIKIYİ)Eline veren,ve(KUR'ANİ HAKİMİN)Mûcizei'maneviyyesinden Neş'et idüb Çıkan,ve Bu zamanın Birinci Dâva vekili Bulunan(RİSALEİ'NUR)dır.Bu Onsekiz senedir,Benim Duşmanlarım ve Zındıklar,ve Maddiyunlar:Aleyhimde Ğâyet ğaddârâne desiselerle Hukûmetin

Hukûmetin Bazı Erkânlarını İğfâl iderek Bizi İmha İçin Bu defâki x gibi Esgide dahi Hapislere,Zındanlara Sokdukları halda(RİSALEİ'NURUN) Çelik Kalesinde Yüz otuz parçe Cihazatından ancak İki üç Parçesine İlişebilmişler.Dimek:Avukat Tutmak isteyen,Onu Elde İtse,xx Yeter..Hem,Kurkmayınız.(RİSALEİ'NUR)Yasak Olmaz.Hukümeti'cumhuriyyenin Meb'ûsları,ve Erkânlarının Ellerinde Mühim Risaleleri:(İki üçü) Müstesna olarak Serbest geziyorlardı.İNŞA'ALLAH:Bir zaman Hapishaneleri Tam bir Islah Hane Yapmak için Bahtiyar müdürler,Memurlar:O x Nurları Mahpuslara Ekmek ve İlâc gibi Tevzi idecekler...

(BEŞİNCİ MES'ELE)Gençlik Rehberinde İyzah idildigi gibi:Gençlik,hiç Şüphe yok'ki,Gidecek.Yaz:Güze ve kışa.Yer vermesi,ve Gündüz:Akşama Ve Giceye Denişmesi Kat'iyyetinde:Gençlik dahi İhtiyarlığa,ve Ölüme Denişecek.Eyer: O Fâni,ve Geçici Gençligini İffetle Hayrâte İstikamet dairesinde Sarf itse; Onunla Ebedi,Bakıy bir Gençligi Kazanacağını:Bütün Semâvi Fermanlar Müjde veriyorlar..Eyer:Sefahate Sarf x İtse;Nasılki,Bir Dakıka Hiddet Yüzünden Bir Katil:Milyonlar Dakıka Hapis Azabını Çekdirir.?.Öylede:Ğayri'meşrû dairedeki Gençlik Keyfleri,ve Lezzetleri:Âhiret Mes'ûliyyetinden,ve KABİR azabından,ve x Zevâlinden gelen Teessüflerden,ve Günahlardan,ve Dünyevi mücazatlarından başka:Ayni Lezzet içinde O Lezzetten ziyade ELEMLER Olduğunu(akli Başında) Her Genç:Tecrübe ile Tasdık ider..Meselâ: Haram Sevmekde Bir x Kıskançlık Elemi,ve Fırak Elemi,ve Mukabele Görmemek Elemi,Gibi Çok Arızalarle O Cüz'i Lezzet:Zehirli bir Bal Hükmüne Geçer.ve O Gençligin Süyistiymali ile Gelen Hastalıkla,Hasta'hanelere,ve Taşkınlıklariyle Hapis'haneler,Ve Kalb ve Ruhun Ğıdasızlık,ve Vaziyfesizlikden Neş'et iden Sıkıntılariyle Mey'hanelere,(Sefahat Hanelere) Sefalet'hanelere,veya x MEZARİSTANE Düşeceklerini Bilmek istersen:Git,Hasta'hanelerden,ve x Hapis'hanelerden,ve Mey'hanelerden,ve KABRİSTANDAN Sor..Elbette:Ekseriyyet ile Gençlerin Gençliginin Süyistiymalinden,ve Taşkınlıklarından

Taşkınlıklarından,ve Ğayri'meşrû Keyiflerin Cezası Olarak Gelen xx Tokatlardan (Eyvahlar,Ağlamalar,Esefler)Eşideceksin..Eyer:İstikamet Dairesinde Gitse:Gençlik;ğayet şirin,ve güzel,bir Niymeti'ilâhiyye, Ve Tatlı,ve Kuvvetli bir vasıtai'hayrât olarak(Ahirette)ğayet parlak,ve bakî bir Gençligi Netiyce vireceğini:Başda(Kur'an)Olarak Çok Kat'î Âyâtiyle Bütün semâvi Kitablar,ve Fermanlar Haber virüb Müjde İdiyorlar..Mâdem,Hakıkat Budur.,ve Mâdem:Haram dairesindeki Bir Saât Lezzetten,Bâzan Bir sene,ve On sene Hapis Cezasını Çekdirir.Elbette:Gençlik Niymetine Bir(ŞÜKÜR)Olarak O Tatlı Niymeti:(İffette,xx İstikamette,Sarf itmek Lâzım,ve Elzemdir..

(ALTINCI MES'ELE)(RİSALEİ'NURUN)Çok yerlerinde İyzahı,ve Kat'î Hadsiz Höccetleri Bulunan(İYMÂNİ'BİLLAH)Rûknünün Binler Küllî Burhanlarından Bir Tek Burhâne Kısa bir işarettir..Şöyleki,.

Kastamonuda Lise Talebelerinden Bir Kısmı Yanıma Geldiler.Bize(HALİKIMIZI)Tanıttır.Müellimlerimiz(ALLAHDAN)Bahis itmeyorlar,dediler. Ben Dedim:Siz,Okuduğunuz Fenlerden Her Fen:Kendi Lisânı'mahsusiyle Mütemâdiyen (ALLAHDAN)Bahis idüb(HALİKI)Tanıttırıyorlar.Müellimleri Deyil,Onları Dinleyiniz.Meselâ:Nasıl'ki,Mükemmel bir ecza'hane,ki; Her Kavanozunda Harıka,ve Hassas miyzanlarla alınmış Hayattar Mâcunlar,ve Tiryaklar var.Şüphesiz:Ğâyet Meharetli,ve Kimyaker,ve Hakîm Bir Eczacıyı Gösterir..Öylede:Kürrei'arz Ecza'hanesinde bulunan Dörtyüz bin Nebâtat,ve Hayvânat Kavanozlarındaki Zi'hayat macunlar,ve Tiryaklar cihetiyle,Bu Çarşudaki Ecza'haneden Ne derece ziyade Mükemmel,ve Böyük olması Nisbetinde Okuduğunuz Fenni'tıb Mıkyasiyle xx Kürrei'arz Eczahanei'kübrasının Eczacısı Olan (HAKİYMİ'ZÜLCELÂLİNİ) Hatta:Kör Gözleredе Gösterir,Tanıttırır..Hem Nasıl,Bir Harıka Fabrıka,ki;Binler çeşit çeşit Kumaşları:Basit bir maddeden Tokuyor.?.Şekiz bir fabrıkatoru,ve meharetli bir makinisti Tanıttırır.?.Öylede: Kürrei'arz denilen Yüz binler başlı,Her başında Yüz binler Mükemmel Fabrıka

Fabrika Bulunan Bu Seyyar(Makinei'rabbâniyye,)Ne Derece Bu insan Fabrikasından Böyük ise,Mükemmel ise,O derecede Okuduğunuz(Fenni'makine)Mikyasiyle Kürrei'arzın Ustasını,Ve Sanibini Bildirir,ve Tanıttırır..Hem,Meselâ:Nasıl'ki,Gâyet Mükemmel Bin çesit Erzak:Etrafından Celb idüb İçinde Muntazaman İstif,ve ihzar idilmiş Depo ve âşe anbarı,ve dükkân: Şelsiz bir fevkalâde âşe,ve Erzak Mâlikini,ve Sahibini,ve Memurunu Bildirir.?.Öylede:Bir senede,yirmi dört bin sene Bir dairede Muntazaman seyahet iden,ve yüz binler,ve ayrı ayrı Erzak İsteyen Tayfaları İçine alan,ve Seyahatiyle Mevsimlere Uğrayub Baharı:Bir Böyük Vağon gibi Binler Ayrı ayrı Taâmları Toldurarak Kışda, Erzakı tükenen Biyçâre zi'hayatlara getiren,ve kürrei'arz denilen Bu (RAHMÂNİ)âşe anbarı,ve bir(SEFİYNEİ SÜB'HANİYYE),ve Bin bir çeşit x Cihâzatı,ve Malları,ve Konserva Paketleri[a] Taşıyan(DEPO,ve DÜKKÂNI'RABBÂNİ:)Ne derece O Fabrikadan Böyük ve Mükemmel ise;Okuduğunuz,veya Okuyacağınız Fenni'âşe Mikyasiyle O Kat'iyyette,ve O Derecede Kürrei'arz Deposunun Sahıbini,Mutasarrıfını,Müdebbirini,Bildirir,Tanıttırır.Sevdirir. Hem,Nasıl'ki,Dört yüz bin millet içinde Bulunan,ve her milletin istediği erzakı Ayrı,İstiymâl ittigi silâhı ayrı,ve Geydigi Elbisesi ayrı,ve tâlimâtı ayrı,ve Terhisâtı ayrı,Olan bir Ordunun:Mûcizekâr Bir Kumandanı,Tek Başiyle Bütün O Ayrı ayrı Milletlerin Ayrı Ayrı Erzaklarını,ve Çeşit çeşit Eslehalarını,ve Elbiyselerini,ve Cihâzatlarını,ve hiç birini unutmayarak,ve şaşırmayarak Verildigi O x Âciyb ORDU.ve ORDUGÂH:Şüphesiz Bedahetle O Hârika Kumandanı Gösterir. Takdir'kârâne Sevdirir..Aynen Öylede: Zemin yüzünün Ordugâhında,ve x Her Baharda Yenıden Silâh altına alınmış bir yeni(ORDÛYİ SÜBHÂNİYDE) Nebâtat ve hayvânat milletlerinden Dört yüz bin nev'in Çeşit çeşit x Elbiyse,Erzak,Esleha,Tâlim,Terhislerini gâyet Mükemmel,ve muntazam, ve Hiç birini Unutmayarak,ve Şaşırmayarak,Bir Tek KUMANDÂNI'AZÂM,Tarafından verilen kürrei'arzın Bahar Ordugâhı:Ne derece mezkür insan

Öyle

Ordu,ve Ordugahında böyük ve mükemmel ise,sizin Okuyacağınız Fenni-askeri mikyasiyle dikkatli,ve aklı başında olanlara O derece Kürrei-arzın HÂKİMİNİ,ve RABBİNİ,ve MÜDEBBİRİNİ,ve KUMANDÂNI'AKDESİNİ,Hayretler,ve Takdislerle Bildirir,ve Tahmid,ve Tesbiyhle sevdirir... Hem Nasıl'ki,Bir Harıka Şehirde Milyonlar alektirik Lâmbaları Hareket iderek Her yeri gezerler,Yanmak Maddeleri Tükenmeyor,bir tarzdaki alektirik Lâmbaları,ve Fabrıkası:Şeksiz Bedahetle alektirikı İdare iden,ve seyyar Lâmbaları yapan,ve Fabrıkayı kuran,ve İştiğâl x Maddelerini Getiren bir mûcizekâr Ustayı,ve Fevkalâde Kudretli bir Alektirikciyi Hayretle,Tebriklerle Tanıttırır,Yaşasunlar ile sevdirir.?.Aynen öylede:Bu âlem Şehrinde Dünya Sarayının Tamındaki Yıldız Lambaları,Bir kısmı Kozmagrafyanın dedigine Bakılsa;Kürrei'arzdan Bin defa böyük,ve Top güllesinden Yetmiş defa sür'âtli hareket x İttikleri halde İntizamını bozmayor,,Bir birine çarpmayor,Sönmeyor, Yanmak maddeleri tükenmeyor,Okuduğunuz Kozmoğırafyanın Dedigine göre Kürrei'arzdan Bir milyon seneden ziyade Yaşayan,ve,Bir misafir' hanei'rahmâniyyede Bir Lamba,ve Bir Soba Olan Güneşimizin Yanmasının Devamı için Her gün Kürrei'arzın Denizleri kadar ğaz yağı,veya xx Tağları kadar Kömür,veya Bin arz kadar Odun yiğınları Lâzımdır'ki,x Sönmesin,ve Onu,ve Onun gibi ûlvi yıldızları:Ğazyağşız,Odunsuz,Kömürsüz,Yandıran,Söndürmeyen,ve Beraber,ve Çabuk Gezdiren,ve Bir birine Çarptırmayan,Bir(NİHÂYETSİZ KUDRETİ,ve SALTANATI:Işık Parmakları İle Gösteren Bu Kâinat Şehri'nuhteşemindeki dünya sarayının alektirik lambaları,ve idareleri:Nederece O Misâlden daha böyük,daha mükemmeldir.?.O Derecede Sizin Okuduğunuz,ve Okuyacağınız Fenni'alektirik Mıkyasiyle Bu Şehiri'âzamı'kâinatın(SULTANINI)(MÜNEVVERİNİ)(MÜDEBBİRİNİ)(SANIÎNI)O Nûrâni yıldızları Şahit göstererek Tanıttırır, Tesbiyhâtiyle,Takdiysâtiyle Sevdirir,Perestiş İttirir..Hem Meselâ: Nasıl'ki,

Nasılki,bir kitab Bulunsa,ki;Bir satırında Bir kitab ince yazılsa, Ve Her bir kelimesinde İnce kalemle bir surei'kurâniyye yazılmış x Ğayet mâniydar,ve bütün mes'eleleri bir birini teyid ider,ve kâtibini,ve müellifini fevkâlâde meharetli,iktidarlı gösteren bir âcib Mecmuâ:Şeksiz gündüz gibi,Kâtib ve musannıfını:Kemalâtiyle,hünerleriyle Bildirir,Tanıttırır(Maşa'allah,Barekellah)cümleleriyle Takdir ittirir.?.Öylede:Bu Kâinat Kitâbı'kebiyri'l-i,Bir tek sahiyfesi Olan Zemiyn yüzünde,ve bir tek forması olan Baharde Üçyüz bin ayrı Ayrı kitablar hükmündeki Üçyüz bin Nebâtı,ve Hayvânı Tayfaları beraber,bir biri içinde Yanlışsız,Hatasız,Karıştırmayarak,Şaşırmayarak,Mükemmel,muntazam,ve bazan ağac gibi bir kelimede bir kasiydeki Ve Çekirdek gibi bir noktada Bir kitabın Tamam fihristesini yazan, Bir kalem işlediğini gözümüzle gördüğümüz Bu Nihayetsiz,Maniydâr,x Ve Her kelimesinde Çok hikmetler Bulunan Şu(MECMUÂİ'KÂİNAT,ve Bu x (MÜCESSEM,KUR'ANİ'EKBERİ'ÂLEM)Mezkür misâldeki kitabdan Ne derece Böyük ve mükemmel,ve Mâniydar ise;O Derecede sizin Okuduğunuz Fenni'hikmetül'eşya,ve Mektebde bil'feyil mubaşeret ittiginiz Fenni' kıraat,ve Fenni'kitâbet,Geniş mıkyasleriyle,ve dürbiyn gözleriyle Bu Kitâbı'kâinatın(Nakkaşını,Kâtibini,)Hadsiz Kemalâtiyle Tanıttırır,(ALLAHU'EKBER)cümlesiyle Bildirir,(SÜB'HANELLAH)takdisyle Târif ider,(ELHAMDÜ'LİLLÂH)senalariyle Sevdirir.İşte Bu Fenlere kıyâse en Yüzer fünundan her bir fen:Geniş mikyasiyle,ve Husûsi ayinesiyle Ve Dürbiynli göziyle,ve İbretli Nazariyle Bu Kâinatın(HALİKI'ZÜLCELÂLİNİ)Esmasiyle Bildirir.Sıfâtını:Kemalâtiyle Tanıttırır..İşte:Bu Muhteşem,ve Parlak bir(Burhâni'vahdâniyyet)Olan Mezkür Höcceti Ders Vermek için'dir,ki:KUR'AN MÜCİZÜL'BEYAN:Çok Tekrar ile,En ziyadexx

(رب السموات والارض) ve (خلق السموات والارض) Ayetleriyle HALİKIMIZI bize Tanıttırıyor,diye O Mektebli Gençlere Dedim.Onlardahi Tamamiyle Kabûl idüb Tasdık iderek(Hadsiz Şükür Olsun Rabbimize'ki,Tam Kudsi,ve âyni hakikat

Âyni'hakıkat,bir ders aldık.(ALLAH)Senden Razı Olsun.Dediler.Bende Dedim:İnsan,Binler Çeşit Elemler ile,müteellim,ve Binler Neviy Lezzetler ile mütelezziz Olacak bir zi'hayat makine,ve ğâyet derece x âcziyle beraber,Hadsiz Mânevi duşmanları,ve Nihayetsiz Fakriyle beraber,Hadsiz Zâhiri,bâtını ihtiyacları bulunan,ve Mütemâdiyen Zevâl Ve Fırak Tokatlarını Yiyen bir biy'çâre mahlûk iken Birden İYMAN,ve ÛBUDİYET ile böyle bir (PADİŞÂHİ'ZÜLCELÂLE)İntisab idüb,Bütün Duşmanlarına karşı bir noktai'istinad,ve bütün hâcâtına medâr bir Noktai-İstimdad bularak,Herkes:Mensub olduğu Efendisinin şerefiyle,mikyası-İle iftihar ittigi gibi,Oda böyle Nihayetsiz KADİYR,ve RAHİYM,bir x Padişaha(İYMAN)ile İntisab itse;ve UBUDİYYETLE Hizmetine Girse;ve x ECELİN İydâm iylâmını Kendi Hakkında Terhis tezkiresine Çevirse;Ne Kadar Memnun ve Minnettar,ve Nekadar Müteşekkirâne İftihar idebilir,? Kıyas idiniz..O mektebli Gençlere Dedigim gibi,Musiybet'zede Mahpuslarada Tekrar ile derim.:Onu Tanıyan,ve İtaât iden:Zındanda dahi Olsa:BAHTİYAR dır.Onu Unutan: Saraylarda dahi Olsa;Zındanda'dır,Bedbahtır..Hatta:Bir Bahtiyar Mazlum:İydam Olurken Bed'baht Zalimlere Demiş:(Ben İydam Olmayorum,Belki,Terhis ile Seâdete Gidiyorum.Fekat:x Bende sizi: İYDÂMI'EBEDİY ile Mahkûm Gördügümden,Sizden Tam İntikamımı Alıyorum.)(LÂ İLÂHE İLLELLAH) Diyerek Sürûr ile Teslimi'ruh ider. ider. (سبحانك لاعلم لنا إلا ما علمتنا انك انت العليم الحكيم)

(YEDİNCİ MES'ELE) Denizli Hapisinde Bir Cum'â gününün bir Meyvasıdır.

(بسم الله الرحمن الرحيم ۞ وَمَآ أَمْرُ ٱلسَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ ٱلْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ ۞ وَمَا خَلْقُكُمْ وَلَا بَعْثُكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَٰحِدَةٍ ۞ فَٱنظُرْ إِلَىٰٓ ءَاثَٰرِ رَحْمَتِ ٱللَّهِ كَيْفَ يُحْىِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ ذَٰلِكَ لَمُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ۞)Bir zaman Kastamonuda HALİKI'IZI x Bize Tanıttır,diye Lise Talebelerine Sabık altıncı mes'elede Mekteb Fününunun Dilleriyle verdiğim Dersi,Denizli Hapis hanesinde Benimle Temas idebilen Mahpuslar Okudular.Tam bir Kanaâtı'iymâniyye aldıklarından Âhirete bir iştiyak his idüb,bize Âhiretimizide Tam Bildir,

Ta'ki,

Ta'ki,Nefsimiz,ve Zamanın Şeytanları Bizi yoldan çıkarmasın.Daha böyle hapislere sokmasın.,dediler.ve denizli hapsindeki RİSALEİ'NUR x Şakirdlerinin,ve Sâbıkan Altı Mes'eleyi Okuyanların arzulariyle Âhiret Rûknününde bir hulasasının Beyanı Lâzimgeldi.Bende:RİSALEİ'NURDAN Bir Kısacık Hulâsa ile Derim.:Nasılki,Altıncı Mes'elede,Biz HALİKIMIZI,Arzdan ve semavâttan Sorduk.Onlar:Fenlerin Dilleriyle Güneş gibi HALİKIMIZI bize tanıttırdılar.Aynen bizde Ahiretimizi:Başda O Bildigimiz RABBİMİZDEN Sonra sair PYĞAMBERLERDEN,ve Mukaddes Kitablardan,sonra Melâikelerden,Sonra Kâinattan soracağız.İşte:Birinci Mertebede Ahireti(ALLAHDAN)soruyoruz.?.Oda Bütün gönderdigi Elçileriyle,ve Fermanlariyle,ve Bütün İsimleriyle,ve Sıfatlariyle,:Evet: ÂHİRET VARDIR.ve Sizi ORAYA SEVK İDİYORUM,Ferman idiyor..Onuncu söz On iki Parlak ve Kat'î Hakıkatler ile Bir kısım isimlerin ÂHİRETE x Dair Cevablarını ısbat,ve iyzah eylemiş.Burada O İyzaha iktifâen Ğâyet kısa bir işaret ideriz..Evet:Mâdem,Hiç bir Saltanat Yoktur'ki, O Saltanata Itaât idenlere Mükâfâtı,ve îsyan idenlere Mücâzâtı Bulunmasın.?.Elbette:(RUBUBİYYETİ'MUTLAKA)Mertebesinde bir SALTANAT'SERMEDİYYE) O Saltanata İymanla İntisab,ve Taâtle Fermanlarına Teslim Olanlara Mükâfâtı,ve O İzzetli SALTANATI:(Küfür,ve îsyanla İnkâr)idenlere Mücâzâtı,:O RAHMET ve CEMÂLE,ve O İZZET ve CELÂLE Lâyık bir Tarzda Olacak.,Diye (RABBÜL'ÂLEMİYN,VESSULTÂNÜDDEYYAN)İsimleri Cevab Veriyorlar.Hem Mâdem:Güneş gibi,Gündüz gibi Zemiyn yüzünde bir Umumi (RAHMET)ve ihâtalı bir(ŞEFKAT ve KEREM)Gözümüzle görüyoruz.?.MESELÂ: O RAHMET:Her baharda Umum ağacları,ve meyvalı nebatları:Cennet Hurileri gibi Geydirüb,süslendirüb,ve Ellerine Her çeşit meyveleri virüb Bizlere uzatub Haydi alınız,yeyiniz dedigi gibi:bir zehirli sinegin Eliyle bizlere Şifâli,ve Tatlı Balı Yedirdigi gibi,.Ve Elsiz bir böcegin Eliyle En Yumuşak ipegi bizlere geydirdigi gibi:Bir avuc kadar Güçücük Çekirdeklerde,Tohumcıklarda Binler Batman Taâmları Bizim için Saklayan,ve ihtiyat zahiyresi olarak O Küçük Depolarda Yerleştiren

Yerleştiren bir RAHMET, bir ŞEFKAT, Elbette Hiç Şüphe Olmaz'ki, Bu derece Nâzinâne Beslediği Bu sevimli, ve Minnettarları, ve Perestiş'kârları Olan Müümin İnsanları İYDÂM İtmez. Belki, Onları Daha Parlak RAHMETLERE Mazhar itmek için Hayâtı'dünyeviyye vaziyfesinden Terhis ider, diye x RAHİYM, ve KERİYM İsimleri Sûâlimize Cevab Veriyorlar. (EL'CENNETü'HAK) Diyorlar.. Hem Mâdem: Biz Gözümüzle Görüyoruz'ki, Umum Mahlûklarda, ve Zemiyn yüzünde bir HİKMET Eli İşleyor. Öyle bir adâlet Ölçüleri ile işler dönüyorki, Aklı'beşer: Onun Fevkında Düşünemeyor. Meselâ: İnsanın x Bin cihâzâtına Takılan Hikmetlerinden Yalınız bir küçük Çekirdek kadar KUVVEİ'HAFIZASINDA Bütün Tarihçei'hayatını, ve Ona Temas iden Hadsiz Hadsâtı O Kuvvecikte Yazub Onu Bir Kütüb'hâne Hükmüne Getirüb, ve x İnsanın HAŞİRDE MUHAKEMESİ içün Neşir Olacak Olan Defteri'âmâlinin x Bir Küçük senedi Olarak Her vakıt Hatırlatmak Sırrı ile Her İnsanın Eline vererek Dimâğının Cebine Koyan Bir EZELİ HİKMET, ve Bütün Masnuâtta Gâyet Hassas miyzanlarla âzalarını yerleştiren, Mikrobdan Gergedana, Sinekten Simügeye, Çiçekli Nebattan Milyarlar Triliyonlar Çiçekler Açan Bahar Çiçegine kadar İsrafsız Ölçülerle bir tenâsüb, bir müvâzene, Bir İntizam, bir Cemâl, bir Hüsnü'san'ât Yapan, ve Her Ziy'hayatın Hukuku'hayatını Kemâli'miyzanla viren, Eyiliklere Güzel Netiyceler, ve Fenalıklara Fena Neticeler verdiren, ve âdem(â.m) zamanından'beri Tâğiy, ve Zâliym Kavimlere Vurduğu Tokatlarla kendini Pek Kuvvetli İhsas ittiren bir ÂDÂLETİ'SERMEDİYYE, : Elbette, ve Hiç Şüphe Getirmez'ki, Güneş Gündüzsüz Olmadığı gibi, O Hikmeti'ezeliyye, ve O âdâleti'sermediyye Âhiretsiz Olmazlar.. Ve Ölümde: En Zalimlerin, ve En Mazlumların bir Tarzda Gitmelerinde âkıbetsiz bir Dehşetli Haksızlığa, âdaletsizlige, Hikmetsizlige. Hiç bir vecihle müsaide İtmezler, diye (HAKİYM, ve HAKEM, ve ÂDİL, ve Adl) İsimleri Bizim sûalimize Kat'î cevab veriyorlar.. Hem Mâdem: Bütün Ziy'hayat mahlûkların Elleri yetişmediği, ve ıktidarları dairesinde olmayan bütün Hacatlarını, bütün fıtri matlablarını, bir neviy düâ

Bulunan

Bulunan İstiydâdi'fıtri,ve İhtiyâcı'zaruriy dilleriyle İstedikleri x
Vakıtte Ğâyet RAHİYM,ve Eşidici,ve Şefkatli bir (DESTİ'ĞAYBİ)(gizli el)
Tarafından verildiginden,ve İhtiyâri olan Deâvâti'insaniyyenin,Hususan Havasların,ve Nebiylerin On adetten Altı yedisi Hilâfı'âdet Makbûl Olmasından Kat'î anlaşılıyorki,Her Derdlinin âhını,Her Muhtâcın Duâsını Eşiden ve Dinleyen Bir (SEMİÎ'MÜCİYB)Perde arkasında Var.Bakar'ki, En küçük bir ziy'hayatın En küçük bir ihtiyacını Görür.Ve En gizli x bir âhını Eşidir,Şefkat ider.Fiylen Cevab verir,Memnun ider.Elbette: Ve Her Hâlde Hiç/şüphe İhtimâli kalmaz'ki,mahlûkların En Ehemmiyetlisi olan Nev'î insânın En Ehemmiyetli,ve Umum Kâinatı,ve Umum Esmâi,ve Sıfâtı'ilâhiyyeyi âlâkadar iden(Bekai'uhreviyyeye)ait duâlarını İçine Alan,ve Nev'i insânın Güneşleri,ve Yıldızları/Olan PEYĞAMBERLERİ arkasına alub,Onlara:Düâsına Âmiyn,ÂMİYN Dedirten,ve Ümmetinden Hergün, Her Ferdi'mütedeyyin Hiç Olmazse Kaç defa Ona Salevât Getirmekle Onun O Düâsına ÂMİYN,ÂMİYN diyen,ve Belki,:Bütün Mahlûkat O Düâsına İştirak iderek,Evet:Ya RABBENÂ İstedigini ver,bizde Onun İstedigini İsteyoruz Derler. Bütün Bu Red İdilmez Şerâit altında (BEKAİ'UHREVİ,ve SEÂDETİ'EBEDİYYE)içün (MUHAMMED âleyhissalâtü'vesselâmın)Haş'rin Hadsiz Esbâbı'mucibesinden Yalınız Tek Düâsı:CENNETİN Vücuduna,ve Baharını xx İycadı kadar Kudretine Kolay Olan ÂHİRETİN İycadına Kâfi Bir Sebebdir. Diye(MÜCİYB,ve SEMİYÎ,ve Rahiym)İsimleri Bizim Süalimize Cevab Veriyorlar..Hem Mâdem:Gündüz,Bedahetle Güneşi Gösterdigi gibi,Zemiyn Yüzünde Mevsimlerin Tebeddülünde Külli ÖLMEK,ve DİRİLMEK'de Perde arkasında Bir Mütesarrıf;Ğâyet İntizamla Koca Kürrei'arzı bir Bağçe,Belki; Bir Ağaç Kolaylığında ve İntizamında,ve âzametli Baharı Bir Çiçek sühûletinde ve Miyzanlı Ziynetinde,ve Zemiyn Sahiyfesinde Üçyüzbin Haşir ve Neşirin Nümune ve Emsallerini Gösteren Üçyüzbin Kitab Hükmündeki Nebâtat ve Hayvânat Tayfalarını:Onda Yazar,ve Beraber ve Bir biri İçinde Şaşırmayarak,Karışık iken Karıştırmayarak,Bir birine Benzemekle
Beraber

Beraber İltibassız,sehivsiz,hatâsız,mükemmel,muntazam,mâniydâr yazan Bir(KALEMİ'KUDRET):Bu âzameti içinde Hadsiz bir RAHMET,Nihâyetsiz Bir HİKMET ile İşledigi gibi:Koca Kâinatı,bir hanesi misillü:İnsana müsahher,ve müzeyyen,ve Tefriş itmek,ve O İnsanı:Haliyfei'zemiyn,ve Tağ, Ve Gök,ve yer Tehammülünden Çekindikleri EMANETİ'KÜBRÂYI Ona Virmesi, Ve Sair ziy'hayatlara Bir derece Zabitlik mertebesiyle Mükerrem İtmesi,Ve HITABÂTI'SÜB'HANİ yyesine ve Sohbetine Müşerref Eylemesi,ile x Fevkalâde bir makam verdigi,ve bütün semâvi fermanlarda Ona Seâdeti'-Ebediyyeyi,ve Bekai'uhreviyi,Kat'î vaîd,ve âhid ittigi hâlde Elbette Ve Hiç bir Şüphe olmazki,Bahar kadar KUDRETİNE kolay gelen DÂRİ'SEÂDETİ:O Mükerrem ve Müşerref İnsanlar içün Açacak,ve Yapacak,ve Haşir, Ve Kıyâmeti Getirecek diye (MUHYİ,ve MÜMİYT,ve HAYY,ve KAYYÛM,ve KADİYR,ve ÂLİYM)İsimleri: Biz,Halikımızdan Sormamıza Cevab veriyorlar.. Evet:Her baharda Bütün ağaçları,ve Otların Köklerini âynen İhya,ve x Nebâtı,ve Hayvânı,Üçyüzbin neviy Haşir ve Neş'rin Nümunelerini İycad İden Bir KUDRET:(MUHAMMED,ve MÛSÂ Aleyhimüsselâmların Her birinin Ümmeti:Geçirdigi bin senelik zamânı Karşı karşıye Hayâlen Getirib Bakılsa; Haşrin ve Neşrin Bin misâlini ve Bin Delilini:İki bin Baharda x Gösterdigi Görülecek.Ve Böyle bir KUDRETTEN Haşri'cismâniyi Uzak Görmek:Bin Derece Körlük ve âkılsızlıktır..Hem Mâdem:Nev'i beşerin En x Meşhurları olan YÜZ YİRMİ DÖRT BİN PYĞAMBERLER:İttifak ile SEÂDETİ'-EBEDİYYEYİ,ve BEKAİ'UHREVİYİ:(CENÂBU'HAKKIN)Binler Vaîd ve âhidlerine İstinâden İylân İdüb Mûcizeleriyle Doğru Olduklarını Isbat ittikleri Gibi,Hadsiz Ehli'vilâyet:Keşif ile,ve Zevk ile âyni Hakıkate İmza Basıyorlar.Elbette:O Hakıkat:Güneş gibi Zahir Olur.Şüphe İden Diyvâne Olur..Evet:Bir fende,bir San'âtte Mutahassıs bir iki zâtın O Fen,ve O Sanâte aid Hukümleri ve fikirleri:Onda İhtisası olmayan Bin adamın Hatta:Başka Fenlerde âlim,ve Ehli'ihtisasda olsalar:Muhalif Fikirlerini

(hasiye I

Haşiye:Sabık Her Bahar:Kıyameti kopmuş,Ölmüş,ve karşısındaki (Bahar:Onun Haşri Hükmündedir.

Fikirlerini Hukümden ıskat ittikleri gibi bir mes'elede:Meselâ:Ramazan Hilâlini Yevmi'şekde Isbat itmek,ve Süt Konservelerine benzeyen Ceviz hindi bağçesi Rûyi'zemiynde var,diye dava itmekde iki ısbat x İdici:Bin İnkâr idici,ve Nefi idicilere ğalebe idüb davayı kazanıyorlar.Çunki,Isbat iden yalınız bir ceviz hindiyi,veyahut yerini gösterse:Kolayce davayı kazanır.Onu Nefi,ve İnkâr iden,Bütün zemiyni x Aramak Taramakla Hiç bir yerde Bulunmadığını Göstermekle Davasını x Isbat idebildigi gibi:CENNETİ,ve Dâri'seâdeti İhbar ve Isbat iden x Yalınız Bir izini Sinemada gibi Keşfen bir gölgesini,bir Teraşşuhunu Göstermekle Davayı kazandığı hâlde Onu Nefi ve İnkâr iden:Bütün Kâinatı,ve Ezelden Ebede kadar Zamanları Görmek,ve Göstermekle Ancak x İnkârını,ve Nef'yini ısbat ile Davayı kazanabilir.ve bu ehemmiyetli Sırdandırki,Hususi bir yere bakmayan,ve İymâni Hakıkatler gibi Umum Kâinate bakan Nefiyler,inkârlar(zatinde muhâl olmamak şartiyle)ısbat idilmez,diye Ehli'tahkık İttifak idüb bir Düstûru'esasi Kabûl İtmişler.İşte Bu Kat'î Hakıkate binaen Binler Feylesofların Böyle İymâni Meselelerinde Bir Tek Muhbiri'sadıka karşı,hiç bir şüphe,Hatta:Vesvese virmek lâzım iken YÜZYİRMİNİN ısbat idici Ehli'ihtisas Muhbiri'sadıkın,ve Hadsiz ve nihayetsiz,Müsbet ve Mutahassıs Ehli'hakıkat,ve x Eshâbı'tahkıkın İttifak ittikleri ERKÂNİ'İYMANİYYEDE Aklı gözüne inmiş,Kalbsiz,Mâneviyyatta Körleşmiş,Uzaklaşmış bir kaç Feylesofun İnkârlariyle Şüpheye düşenler:Nekadar ahmaklık ve diyvânelik olduğunu kıyas idiniz..Hem Mâdem:Gözümüzle Gündüz gibi Hem Nefsimizde,Hem Etrafımızda:Bir RAHMETİ'ÂMME,ve Bir HİKMETİ'şamile,ve bir İnâyeti'dâime Müşâhede idiyoruz.Ve Dehşetli bir SALTANATI'RUBUBİYYET,ve dikkatli Bir ÂDÂLETİ'ÂLİYE,ve İZZETLİ İCRAÂTI'CELÂLİYYENİN Asârını,ve Cilvelerini görüyoruz.Hatta:Bir ağacın Meyveleri,çiçekleri sayısınce O ağace Hikmetler takan bir Hikmet,Ve Her bir insanın Cihazâtı,ve Hissiyatı,ve Kuvveleri adedince İhsanları,in'âmları buna Bağlamış bir RAHMET

RAHMET,Ve Kavmi'nuh,ve Hûd,ve Salih(aleyhimüsselam:,ve Kavmi'âd,ve Semûd,ve Firâvun gibi âsiy milletlere Tokat vuran,ve En küçük bir Ziy'hayatın Hakkını muhafaza iden İzzetli,ve İnâyetli Bir Adâlet,:

(وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ بِأَمْرِهِ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِنَ الْأَرْضِ إِذَا أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ)*

Âyeti azametli bir îcaz ile Der:,Nasılki,İki kışlada Yatan ve turan Mutiğ askerler:bir kumandanın çağırmasiyle Silâh başına(Boru sesiyle gelmeleri.?.Aynen Öylede:O İki Kışlanın Misâlinde,ve Emre İtaâtında:Koca Semâvât,ve Kürrei'arz:SULTÂNİ'EZELİYNİN Askerlerine iki x Kışla gibi Ne vakıt Hazireti'isrâfil âleyhisselâmın Borusiyle O Kışlalarda ÖLÜM ile Yatanlar Çağırılsa,Derhâl Cesed Libaslarını Geyüb x Tışarı Fırlamalarını ısbat idüb gösteren,Her Baharda Arz,Kışlası:xx Melek'raîdın Borusiyle Ayni vaziyyeti göstermesiyle Nihayetsiz Azameti Anlaşılan Bir Saltanatı'rububiyyet:Elbette,ve Elbette ve Her x Halda,ve Hiç Şüphe getirmezki,Onuncu sözde Isbatına binaen:O RAHMET Ve HİKMET,ve İNÂYET,ve ÂDÂLET,ve SALTANATI'SERMEDİYYE:Ğâyet Kat'î x İstedikleri Dâri'ahiret,ve Dairei'haşir ve neşrin Açılmamasiyle O x Nihayetsiz CEMÂLİ'RAHMET,:Nihayetsiz bir çirkin Merhametsizlige İnkilâb İtmesi,ve O Hadsiz KEMÂLİ'HİKMET,:Hadsiz Kusurlu âbesiyyete,ve Faydasız isrâfâte dönmesi,:ve O Ğâyet acı ihânetlere denişmesi,:ve O Ğâyet Miyzanlı,ve Hakkaniyyetli ADÂLET:Ğâyet Şiddetli Zulumlara Kalb Olması,:Ve O Ğâyet derecede Haşmetli,ve Kuvvetli SALTANATI'SERMEDİYYE Sukut itmesi,ve Haşrin gelmemesiyle Bütün Haşmeti Ğâib Olması,ve Kemalâtı'rububiyyeti âczi'kusur ile Lekedâr olması,Hiç Bir Ciheti'imkânı Yok,Hiç bir akıl İhtimâl virmez,Yüz muhâl:içinde birden bulunur. Dairei'imkân Haricinde Bâtıl Mümteniydir.Çunki,:En Nâzeniyn,ve Nazdâr Beslediği,ve akıl ve kalb gibi cihazâtle Seâdeti'ebediyyeye,ve âhirette Bekayi'daimiye iştiyak hissini verdigi halda Onu Ebedi İydâm x İtmek.Ne Kadar Ğadirli bir Merhametsizlik.,ve Onun dimâğına Güzel Hikmetler,ve faydalar Takdığı halde Onu Dirilmemek üzere Bütün cihâzâtını

tını,ve Binler faideleri bulunan İstiydadâtını:âkıbetsiz bir ÖLÜMLE, Faidesiz,Netiycesiz,Hikmetsiz,Bütün bütün İsraf itmek:Ne Derece Hilâfı'hikmet,ve Binler Vâid ve Âhidlerini yerine getirmemek ile(Hâşâ) x âczini,ve Cehlini göstermek:Ne Kadar O HAŞMETİ'SALTANATA,ve O KEMÂLİ' RUBUBİYYETE Zıddır.?.Her Ziy'şûûr anlar..Bunlara Kıyâsen İNÂYET,ve x ADÎLETİ Tatbık Eyle..İşet: Halikımızdan Sorduğumuz Ahirete dair Süâlimize(RAHMÂN,HAKİYM,ÂDİL,KERİYM,HÂKİM)isimleri Mezkür Hakıkatle Cevab viriyorlar..Şeksiz,Şüphesiz,Güneş gibi âhireti Isbat İdiyorlar.. Hem,Mâdem:Biz Gözümüzle Görüyoruz.Öyle bir ihâtalı,ve azametli Hafiziyyet Hukûm idiyorki;Ziy'hayat Her şey'in,ve Her Hadisenin Çok Suretlerini,ve Gördügü Fıtriy vaziyfesinin defterini,ve ESMÂİ'İLÂHİYYEYE karşı Lisânı'hâl ile Tesbiyhâte dair Sahiyfei'âmâlini,Misâli Levhalarda,ve Çekirdeklerinde,ve Tohumcıklarında,ve Lev'hi mahfûzun Nümunecikleri olan Kuvvâyi'hafızalarda,ve Bil'hasse:İnsânın Dimâğındaki Pek böyük,ve Pek küçük Kütüb'hanesi olan Kuvvei'hafızasında,ve sair Maddi ve mâğnevi İn'îkâsi ayinelerinde Kayid ider,yazdırır,zabıt İderek Muhafaza altına alır.Sonra:Mevsimi geldikce:Bütün O Maânevi x Yazıları:Maddi bir tarzda Gözlerimize gösterüb milyonlarla misâller Ve Deliller,ve Nümuneler Kuvvetiyle(وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ)ayetindeki En âciyb bir Hakıkatı'haşriyyeyi:KUDRETİN bir çiçegi olan Her Bahar:Kendi Çiçek'ekberinde Milyarlar dil ile Kâinâte İylân İder.Ve Başda İnsan Olarak Eşya:Fenâye düşmek,ve ademe sukut itmek,ve Hiçlikde Mah'volmak (hiçlige) Ve Başda Nev'î beşer Olarak Ziy'hayatlar İydâm idilmek için Yaradılmamışlar.Belki;Bekaye Terakkı ile,ve Devame Tesaffi ile,ve Sermedi x Vaziyfeye İstiydâdiyle girmek için HAIK Olduklarını Ğâyet Kuvvetli x Isbat ider..Evet:Her Baharde Müşâhede idiyoruz'ki,Güz mevsimi:Kıyametinde vefat iden Hadsiz Nebâtât:Bahar Haşrinde Her bir ağac,herbir x kök,herbir çekirdek,herbir Tohum:(وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ)âyetini Okuyub Bir Maânasını,bir ferdini:Kendi Diliyle,Geçmiş senede Gördügü vaziyfenin x misallerile

Misalleriyle Tefsir iderek O Azemetli Hafiziyyete Şehâdet ider..
(HÜVEL'EVVELÜ, VEL'ÂHİRÜ, VEZZÂHİRÜ, VEL'BÂTINÜ) هو الاول والاخر والظاهر والباطن âyetindeki Dört Muâzzam Hakıkatleri Her şeyde gösterüb(Hafıziyyeti)Azâmi derecede,ve Haşri: Bahar Kolaylığında ve Kat'îyyetinde Bizlere ders verir..Evet:Bu Dört İsmin Cilveleri:En cüz'iden En Külliye kadar ceryan iderler..Meselâ: Nasılki,Bu ağacın Men'şei olan bir çekirdek(El EVVEL الاول)İsmine Mazhariyyetle O Ağacın ğâyet mükemmel poruğıramını,ve iycâdının Noksansız Cihâzâtın,ve Teşekkülünün Bütün şerâitini câmiy bir kutucıktır'ki,Hafiziyyetin Azemetini Isbat ider.(VEL ÂHİRÜ) والاخر ismine mazhar olan Meyve ise,çekirdekleriyle O Ağacın işlediği bütün fıtriy vaziyfelerinin x Fihristesini,ve âmellerinin Listesini,ve Hayâtı'sâniyesinin düsturlarını ihtiva iden bir sandıkcık'tırki,âzemiy derecede(HAFİZIYYETE)x Şehadet ider.(VEZZÂHİRÜ) والظاهر ismine mazhar olan O Ağacın Sûreti'cismaniyyesi ise,Öyle tenâsüblü,ve san'âtlı ve süslü bir Hûlle,bir Libas;ve x Ayrı ayrı Nakışlar ve ziynetler,ve Yaldızlı Nışanlar ile müzeyyen,güya:Yetmiş renkli bir hûri Elbiysesidirki,(HAFİZIYYET)içinde(AZAMETİ--KUDRET)ve(KEMÂLİ'HİKMET)ve(CEMÂLİ'RAHMETİ)gözlere gösterir.(VEL BÂTINÜ) والباطن ismine ayine olan O Ağacın içindeki makinesi ise;öyle muntazam,ve Mükemmel,ve Mûcizâtlı bir fabrıka,bir tezgâh,bir Kiya'hâne,ve Hiç bir Dalı ve Meyvayı,ve yaprağı:ğıdâsız bırakmayan Miyzanlı bir Gazğanı'erzak'dırki,(HAFİZİYYET)içinde KEMÂLİ'KUDRET ve ADÂLET,ve CEMÂLİ'RAHMET VE HİKMETİ güneş gibi ısbat ider.?.Aynen Öylede:Kürrei'arz:Senevi Mevsimler cihetinde bir ağac'dır.İsmi'EVVEL cilvesiyle Güz mevsiminde Hafiziyyete emânet idilen Bütün Tohumlar ve çekirdekler:Bahar Çarşafını Geyen zeiyn yüzünün Milyarlar Dal,budak,meyva,çiçek,Ağacının Teşkilâtına dair İLÂHİ Emirlerin Mecmuâcıkları,ve KADERden gelen düsturların Listeleri,ve Geçen yazın işlediği vaziyfelerinin küçücük sahiyfeiamelleri,ve Defteri'hidemâtıdır'ki,Bil'bedâhet:Bir(HAFİYZI'Z''LCELÂL,-VEL'İKRÂMIN Hadsiz KUDRET,ADÂLET,HİKMET,RAHMET ile İş gördüğünü Gösterir.

Gösteriyor.ve senevi zemin ağacının âhırı ise;İkinci Güzde O Ağacın Gördügü bütün vaziyfelerini,ve ESMÂİ'İLÂHİYYEYE karşı ittigi bütün x Fıtrı Tesbiyhatlerini;ve Gelecek bahar haşrihde Neşir olabilen Bütün Sahâifi'âmâllerini Zerrecik,ve küçücük kutucıkların içine koyub(HAFİYZİ'ZÜL'CELÂLİN Desdi'hikmetine Teslim ider.(Hüvel'âhirü)ismini hadsiz Dillerle Kâinat yüzünde Okur,ve bu ağacın Zâhiri ise;Haşrin Üçyüz bin misallerini ve emmarelerini gösteren Üçyüzbin külli ve Çeşit çeşit çiçekler açub Hadsiz RAHMÂNİYYET,ve REZZAKIYYET,ve KERİMİYYET,Sofralarını sererek Ziy'hayatlara Ziyafetler virmekle(H"VEZZÂHİRÜ)İsmini Meyveleri,Çiçekleri,Taâmları Sayısınce Lisanlar ile zikir idüb Medhüsenâ ider,gündüz gibi(Ve izessuhufi nüşiret: (وَاِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ)Hakıkatini Gösterir.Bu haşmetli ağacın Bâtını ise;Hadsiz hesaba gelmez Muntazam Makineleri,ve miyzanlı fabrıkaları,Kemâli'dikkat ve intizamla İşlettiren Öyle bir ğazğan ve tezgâhdırki,Bir dirhemden bin batman taâmları Pişirir,aclara yetiştirir,.Ve Öyle bir miyzan,ve dikkatle işlerki,zerrekadar Tesadüfün karışmasına yer bırakmayor..(HÜVEL'BÂTINÜ)ismini Zemiynin iç yüziyle(yüzbin dil ile TESBİYH iden Bazı melâike)gibi x Yüzbin tarzlarda iylân idüb ısbat ider..Hem arz:senevi hayatı haysiyetiyle bir ağac olduğu,ve O Dört isim içinde HAFİZIYYETİ,ve Onunla x Haşir kapusuna bir anahtar yapdığı gibi.Aynen öylede:Dehriy,ve dünya Hayatı cihetiyle Yine(Meyvaları:âhiret pazarına gönderilen bir muntazam ağaçtır.ve O Dört İsme öyle bir mazhar,bir ayine,ve âhirete giden Bir yol açarki,Genişligini ihâtaye ve Taâbiyre aklımız kâfi gelmeyor. Yalınız bukadar deriz.:Nasılki;Bir saâtin Saniyeleri ve dakıkaları,ve Saâtleri,ve Günleri sayan Haftalık saâtın Milleri:bir birine benzer. Bir birini ısbat ider.Saniyelerin hareketini gören:Sair çarhların Hareketlerini Tasdiyk itmeye mecbur olur.?.aynen öylede:Semâvât ve arzın(HÂLİKI'ZÜLCELÂLİNİN)bir saâti'ekberi olan Bu dünyanın Saniyelerini sayan Günler,ve Dakıkalarını Hesab iden Seneler,ve Saâtlerini Gösteren

Gösteren Asırlar,ve Günlerini bildiren Devirler:bir birine benzer,ve Bir birini ısbat ider.Ve Bu gicenin Sabahı,ve bu kışın baharı kat'îyyetinde Fânî dünyanın karanlıklı kışının bâkı bir Beharı,ve Sermediy; Bir Sabahı gelecegini; Hadsiz emmarelerle Haber virir,diye HAFİYZ ismiyle (هُوَ الْاَوَّلُ وَالْاٰخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ) isimleri:Biz,HALİKIMIZDAN soruğumuz Haşir Mes'elesine Mezkür hakıkatle cevab veriyerlar..

Hem:Mâdem,gözümüzle görüyoruz,ve aklımızla anlayoruz'ki,İnsan:Şu Kâinat ağacının en son ve en cem'iyyetli Meyvası 1,ve Hakıkatı'muhammediyye(aleyhissalâtü'vesselâm)cihetiyle çekirdek'asliysi 2,ve Kâinat x KUR'ANININ Âyetel'kübrâsı 3,ve İsimi'âzamı taşıyan AYETEL'KÜRSİYSİ 4, Ve Kâinat sarayının En mükerrem misâfiri 5,ve O Saraydaki sâir sekenelere Tesarrufa meezun en faâl meemuru 6,ve Kâinat şehirinin zemiyn Mahallesinin bağçesinde ve tarlasında vâridat ve sarfiyyatına,ve Zeriy Ve Ekilmesine nezârete meemur,ve yüzer fenler,ve binler san'âtlarle Techiz idilmiş en gürültülü,ve mes'ûliyyetli Nazırı 7,ve Kâinat ölkesinin arz memleketinde Padişâhı'ezel,ve Ebedin ğâyet dikkat altında Bir müfettişi 8,Bir neviy Haliyfei'arzı 9 ,ve Cüz'i ve külli harekâtı Kayid idiken bir mutasarrıfı 10,ve Semâ ve Arz,ve dağ:Kaldırmasından Çekindikleri EMÂNETİ'KÜBRÂYI Omuzuna alan,ve önüne iki âciyb yol açılan,bir yolda ziy'hayatın en bed'bahtı,ve digerinde en bahtiyârı,Çok Geniş bir ûbûdiyyetle mükellef bir âbdi'külli 11,ve Kâinat sultanının İsmi'azamına mazhar,ve bütün esmâsına en câmiy bir ayinesi 12,ve Hıtabâtı'süb'haniyyesine,ve konuşmalarına en anlayişli bir muhâtabı'hassı 13,ve kâinat ziy'hayatları içinde en ziyade ihtiyaclısı 14,ve Hadsiz fakriyle ve âcziyle beraber,hadsiz maksadları ve arzuları,ve nihayetsiz düşmanları,ve onu inciten zararlı şeyleri bulunan bir Biy'çâre Ziy'hayatı 15,ve İstiydadce en zengini,ve Lezzeti'hayat cihetinde En Müteellimi 16,ve Lezzetleri dehşetli elemlerle alûde ve Bekaye en ziyade müştak ve muhtac 17,ve En çok Lâyık ve müstehak 18,ve Devâmı,ve
seâdeti

Seâdeti'ebediyyeyi:Hadsiz düâlar ile isteyen,ve yalvaran,ve bütün dünya lezzetleri ona verilse;onun bekaye karşı arzusunu tatmiyn itmeyen-- 19
Ve Ona ihsanlar iden Zâtı perestiş derecesinde seven 20,ve sevdiren,ve Sevilen çok hârıka bir bir mûcizei'kudreti'samadâniyye 21,ve bir acâyib hilkat,ve Kâinatı içine alan,ve Ebede gitmek için yaradıldığına x Bütün cihazâtı'insaniyyesi şehâdet iden 22,Böyle yirmi külli hakıkatler ile(CENÂBU'HAKKIN,HAK)ismine Bağlanan 23,ve En Cüz'i ziy'hayatın En cüz'i ihtiyacını gören,ve niyâzını işiden,ve fiylen cevab veren,ve âmellerini kayid iden,HAFİYZİ'ZÜLCELÂLİN)(HAFİYZ)ismine Mütemâdiyen,ve Kâinatı alâkadar idecek efâliyle yazmak için imlâ iderek O İsmin Kâtibiyn kiramlarına ehemmiyetli âmâliyle yazı yazdırmakla her şeyden ziyade O İsmin Nazarı'dikkatına mazhar bulunan Bu İnsan:Elbette,ve Elbette,ve herhâlda,ve hiç şüphe getirmezki, Yirmi üç hakıkatlerin Hûkmiyle İnsanlar için Bir(HAŞİR,ve NEŞİR)Olacak.ve Hak ismiyle Evvelki hizmetlerinin mükâfatını,ve kusûrâtının mücazâtını Çekecek.ve HAFİYZ ismiyle Cüz'i,ve külli kayid altına alınan her âmelinde muhâsebeye,ve sorğuya Çekilecek,ve Dâri'bekada seâdeti'ebediyye ziyafetgâhının,ve şekaveti'dâime hapis'hanesinin kapuları açılacak.ve bu âlemde çok tayfalara x Kumandanlık yapan ve karışan,ve bâzan karıştıran bir zâbit;Toprağa x Girüb Her âmelinden süâl olunmak içün Uyandırmamak üzere Yatub saklanmayacak..Yokse;Sinegin sesini eşidüb Hakkı'hayatını virmekle Fiylen Cevab virdigi hâlde,Gök gürültüsü kuvvetinde bekaye aid Hadsiz Hukuku insaniyyenin mezkür yirmi üç hakıkatler:Lisanları ile İdilen,ve ârşı, Ve Ferşi Çınlatan(Düâlarını)İşitmemek,ve O Hadsiz Hukuku Zâyi İtmek, Ve Sinek kanadının İntizâmı şehâdetiyle Sinek Kanadı kadar israf itmeyen bir HİKMET,Bütün O Hakıkatlerin bağlandıkları İnsâniy İstiydadâtı,ve Ebede uzanan emelleri ve arzuları,ve O İstiydad ve arzuları Besleyen Kâinatın çok râbıtaları ve hakıkatlerini bütün bütün israf it-

İtmek:Öyle bir haksızlıktır,ve imkân haricindedir.ve zâlimâne bir çirkinlikdir'ki,(HAK ve HAFİYZ ve HAKİYM ve CEMİYL ve RAHİYM)isimlerine Şehâdet iden Bütün mevcudât Onu Red İder.Yüz derece muhâl,ve Bir vecihle mümteniydir,derler..İşte:biz,HALİKIMIZDAN Haşire dair sorduğumuz Süale(HAK,HAFİYZ,HAKİYM,RAHİYM,CEMİL,)isimleri Cevab verib Derler:Biz Hak ve Hakikat olduğumuz gibi,ve bize şehâdet iden mevcûdâtın Tehakkuku misillü HAŞİR Hakdır.ve Muhakkaktır..Hem Mâdem Daha Yazacakdım.Fekat:güneş gibi Mâalûm olmasından kısa kesdim....

İşte:Geçmiş misallerde,ve Madâmlerdeki maddelere kıyâsen(CENÂBU'HAKKIN Yüz,belki:Bin Esmâsının kâinata bakan kısımları:her birisi,Nasıl'ki,x Mevcûdâttaki âyine ve cilveleriyle müsemmasını bedâhetle ısbat ider. Aynen öylede:Haşiri,ve dâri'âhireti gösterir, Kat'îyyetle ısbat idiyor Hem Nasılki; HALİKIMIZDAN Sorduğumuz süalimize:O RABBİMİZ,Bütün Fermanlariyle,ve Nâzil ittigi bütün kitabları,ve Müsemmâ olduğu ekser isimleriyle bize kudsiy,ve kat'î cevab veriyor.âynen öylede:Melâikeleri ile,ve Onların diliyle,Dahabaşka bir tarzda Meleklere Dedirir:Siz,Zamânı'ademdenberi Hem Rûhâni,Hem Bizimle görüşmeniz:yüz Tevâtür Kuvvetinde Hadiseleri var.Ve bizim ve Rûhânilerin Vücudlarına,ve ûbudiyetlerine delâlet iden Hadsiz emâre,ve deliller var.ve Biz âhiret salonlarında,ve bâzı dairelerinde gezdigimizi,ve bir birimize mutâbık olarak sizin kumandanlarınız ile görüşdügümüz zaman söylemişiz.ve Dâima Söyleyoruz.Elbette:Bu gezdigimiz Bâkı,ve mükemmel salonlar,ve arkalarında Tefriş,ve Tezyin idilmiş saraylar,ve menziller:Hiç şüphemiz yokdur'ki,Gâyet ehemmiyetli misafirleri O Yerlerde iskân itmek,üzere x Bekleyerler.Size Kat'î Beyan idiyoruz,diye süâlimize cevab veriyorlar. Hem Mâdem HALİKIMIZ:bize en böyük/muâllim,ve en mükemmel ustad,ve şaşırmaz, Şaşırtmaz En Doğru Rehber Olarak(MUHAMMED âleyhissalâtü'vesselâmı)tâyin itmiş,ve en son ilçi göndermiş.Biz dahi,Bu USTÂDIMIZDAN,ve/dahi HALİKIMIZDAN sorduğumuz süâli:İlmel'yakiyn mertebesinden âynel'yakiyn,ve Hakkel

Hakkel'yakıyn mertebelerinde terakkı ve tekemmül itmek üzere Her şeyden evvel Ondan sormak lâzım geliyor.Çunki:O Zat:Halikı Tarafından x Her biri birer nişâhei'tasdık olan Bin mûcizâtiyle(Kur'anın)bir mûcizesi olarak (Kur'anı.)(Hak ve KELÂMULLAH)Olduğunu ısbat ittigi gibi,:x (Kur'an)dahi Kırk neviy İycâziyle O(ZÂTIN)bir mûcizesi Olub,ve Doğru Ve (RASÛLÜLLAH)Olduğunu ısbat iderek İkisi beraber,biri:âleni'şehâdet Lisânı,(bütün hayatında,bütün enbiya ve Evliyanın tasdıkları altında) Digeri:âleni'ğayıb lisânı(Bütün semâvi fermanların,ve kâinat Hakıkatlerinin Tasdıkları içinde)Binler âyâtiyle iddiâ ve ısbat ittikleri x (Hakıkatı'haşriyye).Elbette:Güneş/ve gündüz gibi bir kat'îyyettedir.:: Evet:Haşir gibi en âciyb,ve En Dehşetli,ve Tavrı'aklın haricinde bir Mes'eleyi böyle Harıka iki Ustâdın Dersleriyle Hâl idilir,anlaşılır. Eski zaman Peyğamberleri:Ümmetlerine,(Kur'an)gibi İyzahât virmediklerinin sebebi:O Devirler:Beşerin Bedeviyyet,ve Tufûliyyet devri olmasıdır.İbtidâi derslerde İyzah az olur..Elhasıl:Mâdem(Cenâbu'hakkın)ekser isimleri âhireti iktıza idüb isterler.Elbette:O İsimlere delâlet İden Bütün Hoccetler:bir cihette Ahiretin Tehakkukuna dahi Delâlet x İderler.ve Mâdem: Melâikeler:âhiretin,ve âleni'bekanın dairelerini x Gördüklerini haber veriyorlar.Elbette:Melâike ve Ruhların,ve Ruhâniyatın vücud ve Ûbûdiyetlerine şehadet iden Deliller dolayisiyle âhiretin vücudunu dahi delâlet iderler.Ve Mâdem:(MUHAMMED âleyhisselâtü vesselâm)bütün Hayatında(Vahdâniyyetden)sonra En dâimi davâsı,ve müddeâsı,ve Esâsı:Âhirettir.Elbette:O Zâtın Nübuvvetine,ve sıdkına delâlet iden Bütün mûcizeleri ve höccetleri bir cihette,ve dolayisiyle âhiretin Tehakkukuna,ve Gelecegine Şehâdet iderler.ve Mâdem:(KUR'ANIN) Dörtde birisi Haşir ve âhirettir.ve Bin Âyâtiyle Onun Isbatına Çalışır.ve Onu Haber verir.Elbette:(KUR'ANIN)Hakkaniyyetine Şehâdet,ve x Delâlet iden Bütün Höccetleri ve Delilleri ve Burhanları Tolayisiyle âhiretir

Âhiretin Vücudune,ve tehakkukuna,ve açılmasına dahi Şehâdet İderler.[4]
İşte Bak:Bu Rüknü'iymani,nekadar kuvvetli ve kat'î Olduğunu Gör.
(SEKİZİNCİ MES'ELE)nin bir Hulâsasıdır.

Yedincide Haşri Çok Makamattan soracakdık.Fekat: Halikımız:İsimleri ile verdigi cevab:Oderece kuvvetli yakiyn ve kanaât virdi'ki,Daha Başka sorğulara ihtiyac bırakmadığından Orada Kısa kesdik.Şimdi Bu Mes'elede âhiret iymânının,Hem âhiretin Seâdetine,hem dünyanın seâdetine,dair teemin ittigi faideler ve netiycelerinden Yüzden biri Hulâsa idilecek.Seâdeti'uhreviyyeye âid kısmı:KUR'AN Mûcizül'beyânın İyzahâtı:Daha hiç bir beyâne ihtiyac bırakmamış.Onu Ona Havale İderek Ve Seâdeti'dünyeviyyeye âid kısmı iyzah ciheti(RİSALEİ'NURA)bırakub Yalınız Kısa bir Hulâsa ile İnsanın Hayâtı'şahsiyye,ve Hayâtı'ictimaiyyesine âid yüzer netiycelerinden Üç Dört Dânesini Beyan İderiz.

(BİRİNCİSİ)İnsan:Sair hayvanâta muhâlif olarak Hanesiyle alâkadar Olduğu misillü Dünya ile alâkadardır.ve akrebâsiyle Münasebettar Olduğu gibi,Nev'i beşer ilede Ciddi ve Fıtriy münâsebettardır.ve dünyada Muvakket bekasını arzuladığı gibi,Bir Dâri'ebediyde Bekasını âşk Derecesinde arzulayor.ve Miydesinin Ğıda ihtiyacını Teemin İtmeye Çalışdığı gibi Dünya kadar geniş,belki;Ebede kadar Uzanan Sofralara Ve Ğıdaları:akıl ve kalb,ve Ruh,ve insaniyyet Miydeleri içün Tedârik İtmeye Fıtreten Mecburdır,Çabalayor.ve öyle arzuları,ve matlabları Varki,Ebediy seâdetten başka Hiç bir şey onları Tatmiyn itmeyor.Hatta:Onuncu sözde işâret idildigi gibi:bir zaman Küçüklügümde Hayalimden Sordum.Sana bir milyon sene ömür,ve Dünya Saltanatı verilmesini Fekat: Sonra:âdeme,ve hiçlige düşmesinimi istersin,Yokse:Bâkı,fekat Adi,ve meşakkatli bir vücudmi istersin.?.Dedim.Bakdım İkincisini arzulayub Birincisinden Ah çekdi.Cehennemde olsa,Beka isterim Dedi..
İşte:Mâdem Mahiyyeti'insaniyyenin Bir Hizmetkârı olan Kuvvei'hayaliyyeyi Bu dünya Lezzetleri Tatmiyn itmeyor.Elbette:Ğâyet Camiy Mahhiyyeti

Mahiyyeti'insaniyye:Ebediyyetle,Fıtreten âlâkadardır.İşte:Bu Hadsiz x Arzu ve Emellere bağlı olduğu hâlde Sermâyesi bir cüz'i,cüz'i ihtiyârî, Ve Bir fakrı'mutlak olan bir insana:âhirete iyman,Nederece kuvvetli,ve Kâfi,ve Vâfi bir haziyne,bir medâri'seâdet,ve Lezzet,ve bir Medâri'istimdad bir merciy,ve dünyanın Hadsiz ğamlarına karşı bir medâri'teselli olduğu, Öylebir Meyva,ve fayda dırki,Onu kazanmak yolunda Dünya hayatını Fedâ itse,Yine Ucuzdır..(İKİNCİ MEYVASI) Ve Hayâtı'şahsiyyeye x Bakan bir faydası:Üçüncü mes'elede iyzah idilen,ve Gençlik Rehberinde Bir Hâşiye bulunan Çok Ehemmiyetli bir Netiycedir.Evet:Her İnsan:Her Zaman Düşündügü En Ehemmiyetli Endişesi:MEZARİSTANA GİDEN KENDİ DOSTLARI VE AKREBALARI GİBİ,O'da İYDÂM'HANEYE GİRMEK Keyfiyyetidir.Bir Tek Dostu için Rûhunu Feda iden O Biyçâre İnsanın:Binler,belki:Milyonlar,milyarlar dostları,Ebedi bir mufârekat içinde İYDÂM Olmalarını Tevehhüm İdüb CEHENNEM AZABINDAN BED'TER Bir Elem,O Düşünmek Ucundan Göründügü Vakıt:Âhirete İYMAN geldi,Gözünü açtırdı,ve Perdeyi Kaldırdı.Bak Dedi. O İYMAN'LA Bakdı,CENNET Lezzetinden Haber viren bir Lezzeti'ruhâniyyeyi,O Dostları:Ebedi Ölümlerden,ve Çürümelerden Kurtulub Mesrûrâne bir Nûrâni âlemde Onuda Bekleyorlar.,vaz'iyyetinde Müşâhedesiyle aldı..Bu Netiyce(RİSALEİ'NURDA)Höccetlerle İyzahına İktifâen Kısa Kesiyoruz..

(HAYÂTI'ŞAHSİYYEYE ÂİD ÜÇÜNCÜ BİR FAYDASI) İnsanın Sair Ziy'hayatlar Üstündeki Tefevvüku,ve Rütbesi ise;Yüksek Seciyyeleri,ve Cem'îyyetli İstiydatları,ve Külli Ûbudiyetleri,ve Geniş vücûdi daireleri İytibâriyledir.Hâlbuki,O İnsan:Hem Mağdûm,Hem ÖLÜ,Hem Karanlık Olan Geçmiş,ve Gelecek zamanların Ortasında Sıkışmış bir kısa Zaman Olan Hâzır vaktın Mıkyâsiyle,ve Ölçüsiyle:HAMİYYETİ,MUHABBETİ,KARDAŞLIĞI,İNSANİYYETİ,Gibi Seciyyeler alır..MESELÂ:Esgiden Tanımadığı,ve ayrılmakdan sonrada Hiç göremeyecegi Babasını,Kardeşini,Karısını,Milletini,ve Vatanını,Sever,hizmet ider,ve Tam Sadâkate ve İhlâse Pek Nâdir Muvaffak Olabilir. ve O

Ve O Nisbette Kemâlâtı ve Seciyyeleri Küçülür.Deyil hayvanların en x Ülviysi,Belki;Başı aşağı,Akıl Cihetiyle En Biyçâresi,ve Aşağisi Olmak Vaz'îyyetine düşecegi sırada:Âhirete İYMAN;İMDÂDE YETİŞİR,MEZAR gibi Tar Zamânını,Geçmiş ve Gelecek Zamanlarını İçine alan Pek Geniş Zamâne Çevirir.Dünya kadar,Belki;Ezelden Ebede kadar bir dairei'vücud gösterir.Babasını:Dâri'seâdette,ve âlemi'ervahde dahi Pederlik münasebetiyle,ve Kardeşini Ta Ebede kadar Uhuvvetini düşünmesiyle,ve Karısını Cennette dahi En Güzel bir Refikai'hayatı Olduğunu Bilmesi Haysiyyetiyle Sever,Hörmet ider,Merhamet ider,Yardım ider. Ve O Böyük,ve x Geniş Dairei'hayatde ve Vücuddeki Ehemmiyyetli Hizmetler:Dünyanın Kıymetsiz işlerine,ve cüz'i ğarezlerine,ve Menfaâtlerine,âlet itmez.Ciddi sadâkate,ve Samiymi İhlâse Muvaffak Olarak,Kemâlâtı,ve Hasletleri O Nisbette Derecesine göre Yükselmeye başlar.İnsâniyyeti Teâli ider. Hayat Lezzetinde Serçe kuşuna Yetişmeyen O İnsan:Bütün Hayvânât Üstünde Kâinatın En Mahbub ve makbûl bir âbdi Olmasıdır.Bu Netiyce Dahi:x (RİSALEİ'NUR)de Höccetlerle İyzahına İktifâen Kısa Kesiyoruz..

(DÖRDÜNCÜ FAYDESİ)ki,İnsanın Hayâtı'ictimaîyyesine bakıyor.(RİSALEİ'-NURDAN)Dokuzuncu Şuâda Beyan idilen O Netiycenin Bir Hulâsası Şudur. Nev'î insânın Dörtten birini teşkil iden Çocuklar:âhiret İYMÂNİYLE,İnsance Yaşayebilirler.Ve İnsaniyyetin İstiydatlarını Taşıyabilirler.. Yokse;Eliym Endişeler içinde Kendini Uyutturmak,ve Unutturmak icün x Çocukce Oyuncaklariyle Haylâz bir Hayatle Yaşayecek.Çunki;Her vakıt Etrafında Onun gibi Çocukların Ölmesiyle Onun Nazik dimâğında,ve İlerûde Uzun arzuları taşıyan zayıf kalbinde,ve Mukavemetsiz Ruhunda öyle bir teesir Yapar'ki,Hayat,ve Âklı:O Biyçâreye Âleti'âzab,ve İşkence idecegi zamanda:ÂHİRET İYMANININ dersiyle) Görmemek için Oyuncaklar Altında)Onlardan Saklandığı O Endiyşeler yerinde Bir Sevinç,ve Genişlik his iderek Der:Bu Kardaşım,veya Arkadaşım,oldu,CENNETİN bir Kuşu

oldu

Oldu.Bizden Daha eyi Keyif ider,Gezer.Ve Validem öldü.Fekat:Rahmeti-İLÂHİYYEYE Gitti,yine Beni CENNETTE Kucağına Alub Sevecek,ve Bende O Şefkatli Annecigimi Göreceyim,diye İnsaniyyete Lâyık bir Tarzda Yaşayebilir..Hem nevi İnsanın Bir Rub'ûnu(1/4)Teşkil iden İhtiyarlar:Yakında Hayatlarının sönmesine,ve Toprağa girmelerine,ve güzel,ve sevimli Dünyalarının kapanmasına karşı Teselliyi:Ancak ve ancak(ÂHİRET İYMANINDA)Bulabilirler.Yokse;O Merhametli Muhterem Babalar,Ve Fedakâr,ve Şefkatli Analar:Öyle bir Vâveylâi'rûhi,ve Bir Dağdağai'kalbiy Çekecekleerdi'ki,Dünyayı Onlara Meeyüsâne bir Zindan,ve Hayâtı;İşkenceli bir ÂZAB Olur idi.Fekat:(AHİRET İYMANI)Onlara Der:Merak itmeyiniz.Sizin Ebedi bir gençliginiz var.Gelecek..ve Parlak Bir Hayat,ve Nihayetsiz Bir Ömür,sizi Bekleyor.Ve Zayiğ ittiginiz Evlâd,ve Akrabalarınız ile Sevinçlerle görüşeceksiniz.ve İttiginiz Bütün Eyilikleriniz Muhafaza İdilmiş,Mükâfatlarını göreceksiniz,diye(İYMÂNI'AHİRET)Onlara öyle bir Teselli,ve Bir İnşirah verir'ki,Her biri Yüz İhtiyarlık birden başlarına Toplansa;Onu Meeyus İtmez..Nev'î insanın Üçden birisini teşkil İden Gençler:Hevesâtları ğaleyânda,hissiyâte Mağlûb,Cür'etkâr akıllarını Her vakıt başına almayan O Gençler:(ÂHİRET İYMANINI)ğayıb itseler,ve CEHENNEM ÂZABINI TEHATTUR İTMEZLER İse;Hayâtı'ictimaîyyede Ehli namusun Mâli,ve îrızı,ve zayıf,ve ihtiyarların Raheti,ve Haysiyyeti, Tehlikede kalır.Bâzı bir dakıka Lezzeti içün bir Mes'ûd Hanenin Seâdetini Mah'veder.ve Bu gibi Hapisde Dört beş sene âzab çeker.Canavar bir Hayvan Hûkmüne Geçer.Eyer:İYMANI'AHİRET,Onun İmdâdına Gelse;Çabuk aklını başına alır.Gerçi:(Hukümet Hafiyyeleri Beni Görmeyorlar,ve Ben Onlardan saklanabilirim.) Fekat:CEHENNEM gibi bir ZINDANI bulunan bir (PADİŞÂHİ'ZÜL CELÂLİN)Melâikeleri Beni Görüyorlar,ve Fenalıklarımı Kayid idiyorlar.Ben Başı boş Deyilim,ve Vaziyfedar bir Yolcuyum.Bende Onlar gibi İhtiyar ve zayıf Olacağım)diye birden -zulmen tecavüz itmek

İtmek istediği adamlara karşı)bir şefkat,bir Hörmet His İtmeye Başlar. Bu Mânanın dahi RİSALEİ'NURDA Burhanleriyle İyzahatına İktifaen Kısa Kesiyoruz.Hem: Nev'i beşerin Ehemmiyetli bir kısmı:Hasta,ve Mazlumlar, Ve Bizim Gibi Musıybet'zede,ve Fakir,ve ağır ceza alan Mahpuslar:Eyer İYMANI'AHİRET Onların imdadına Yetişmezse,Her vakıt Hastalığın Ihtariyle Gözü önüne gelen Ölüm;ve İntikamını alamadığı,ve Namusunu Elinden kurtaramadığı Zalimin Mağrurâne İhaneti,ve Böyük Musiybetlerde Boş Boşuna Mâlini,Evlâdını ğayıb itmekle Gelen Eliym Meeyusiyyeti,Ve Bir İki Dakıka,veya bir iki saât Keyif yüzünden Beş On sene Böyle Hapis x âzabını Çekmekden gelen kederli Sıkıntı,Elbette,O Biyçârelere Dünyayı Zindan,ve Hayatı:Bir İşkenceli âzâbe Çevirir.Eger Ahirete İYMAN:İmdad larına Yetişse;Birden Onlar Nefes alır,sıkıntıları,meeyusiyetleri,ve Endiyşeleri,ve İntikam hiddetleri:Derecei'iymanına göre Kısmen,ve Bazan Tamamen Zail olur.(Hatta:Diyebilirim'ki,Benim ve bir kısım Kardaşlarım,Bu Sebebsiz Hapisimizde,ve Dehşetli Musiybetimizde:Eger,İymânıahiret Yardım İtmese idi:Bir Gün Dayanmak,ölüm kadar Teesir idüb bizi Hayattan İstiyfa itmeye sevk idecekdi.Fekat:Hadsiz Şükür Olsun,Ben Canım kadar sevdigim Pek çok Kardeşlerimin Bu Musıybetten gelen Elemlerinide,ve gözüm kadar sevdigim Binler(RİSALEİ'NUR RİSALELERİ,ve Benim Yaldızlı,ve süslü ve Çok Kıymettar Kitablarımın Zıyağlarını,ve ağlamalarından Teessüflerini çekdigim,ve Esgidenberi az bir ihaneti,ve Tehakkümü kaldıramadığım hâlde:sizi kasemle Teemin iderim'ki,İYMÂNI'BİLAHİRET NÛRU,ve Kuvveti,Bana öyle bir sabır,ve Tehammül,ve Teselli,ve Metanet,belki;Mücâhidâne Kârlı bir İmtihan Dersinde:Daha Böyük Mükâfatı kazanmak içün bir şevk verdi'ki,Ben Bu Risalecigin Başında Dedigim gibi:Kendimi(Medresei'yusufiyye)ünvanına Lâyık,güzel,ve hayırlı(Medereesede)biliyorum.Ara sıra Gelen Hastalıklar,ve İhtiyarlıkdan Neş'et iden Titizlikler Olmasa idi,Mükemmel,ve Rahatı'kalb ile derslerime daha

Ziyade

Ziyade çalışacakdım.Her neise:Bu Mekam münasebetiyle Bu Saded harici Girdi.Kusura bakılmasın.

Hem İnsanın Küçük bir dünyası,belki;Küçük bir Cenneti:Kendi hânesidir. Eyer,İYMÂNI'ÂHİRET:O Hanenin Seâdetinde Huküm itmezse,O Aile: Efrâdı:x Her biri Şefkat,ve Muhabbet,ve Alâkadarlığı derecesinde Eliym Endişeler,ve âzablar çeker.O Cenneti,Cehenneme Döner.Veyahud:Muvakkat eyle(uyutub)
nceler,ve sefahetler ile aklını Tenviym idüb Uyutub(deve kuşu gibi,xx Avcıyı görür,Kaçamayor,Uçamayor,Başını Kuma Sokar'ki,avcıya görünmesin. Başını ğaflete sokar.Ta:ÖLÜM,ve ZEVÂL,ve Fırak,Onu Görmesin.Diyvânece Bir Muvakkat(İbtâli'his)nev'inden bir çâre bulur.Çunki,Meselâ:Vâlide, Ruhunu feda ittigi evlâdını Daima tehlikelere maruz gördükce Titrer. Ve Pederini,ve Kardeşini Eksik olmayan Belâlardan Kurtaramayan Evlâdlar:Dâim Bir Keder,bir Korkaklık his ider.Buna kıyâsen:Bu Dağdağalı,x Kararsız Hayâtı'dünyeviyyede:O Mes'ûd zan idilen âile hayâtı,Çok Cihetlerle seâdetini ğâyib ider.ve kısacık bir hayattaki münâsebet,ve karâbet dahi Hakıkı sadâkatı,ve Samiymi ihlâsı,ve ğarezsiz bir hizmeti, Bir Muhabbeti virmez.AhLâk O Nisbette Küçülür.Belki,Sukut İder..

Eyer:ÂHİRETE İYMAN:O Haneye girse;Birden ışıklandıracak,Ortalarındaki Münâsebet,ve Şefkat,ve Karâbet,ve Muhabbet:Kısacık bir zaman ölçüsiyle deyil,belki:DÂRİ'AHİRETTE,SEÂDETİ'EBEDİYYEDE dahi O Münasebetlerin Devamı ölçüsiyle Samiymi Hörmet ider,sever,Şefkat ider,Sadâkat ider,Kusurlarına bakmaz gibi,Ahlâk Yükseklenir,Hakıkı insaniyyet seâdeti O Hanede başlar,inkişâfe..Bu Manâ dahi Höccetler ile RİSALEİ'NURDA Beyânına binâen Kısa kesildi.

Hem Her bir şehir,Kendi ehâliysine Geniş bir Hânedir.Eyer:İYMÂNI'ÂHİRET:O Böyük Âile Efradında Huküm itmezse:Güzel ahlâkın Esasları olan İHLÂS,SAMİMİYYET,FAZILET,HAMİYYET,FEDAKÂRLIK,RIZÂYI'İLÂHİ,SEVÂBI'UHREVİ YERİNE:Ğarez,Menfaat,Sahtekârlık,Hud'gâmlık,Tesannû,Riya,Rüşvet, Aldatmak,gibi Hâller Meydan alır.Zâhiri asâyişi,ve İnsaniyyet altında Anarşi

Anarşiylik,ve Vahşet Mânaları Huküm ider.O Hayâtı'şehriyye Zehirlenir. Çocuklar:Haylâzlığa,Gençler:Serhoşluğa,Kaviler:Zûlme;İhtiyarlar:Ağlamağa Başlarlar..Buna kıyâsen Memleket dahi bir Hânedir.Ve Vatan'da bir Milli âilenin Hânesidir..Eger:(İYMÂNI'ÂHİRET)Bu Geniş Hânelerde Huküm İtse;Birden Samiymi Hörmet,ve Ciddi Merhamet,ve Rüşvetsiz Muhabbet,ve Muâvenet,ve Hilesiz hizmet,ve Muâşiret,ve Riyasız İhsan ve Faziylet, Ve Enaniyetsiz Böyüklük ve Meziyyet:O Hayatta inkişafe başlarlar.ve x Çocuklara Der:(CENNET)var.Haylâzlığı bırak.KUR'AN Dersiyle Temkin verir.Gençlere der:(CEHENNEM)var,serhoşluğu bırak.Aklı:Başlarına getirir. Zâlime:der;Şiddetli âzab var,Tokat yeyeceksin.Adâlete başını eydirir. İhtiyarlara der./Senin/dünya elinden çıkmış,bütün seâdetlerinden Çok Yüksek Ve Dâimi bir uhrevi seâdet,ve Tâze,Bâkı bir gençlik,seni bekleyorlar. Onları Kazanmağa çalış.Ağlamasını:Gülmeye Çevirir.Bunlara kıyâsen Cüzi,külli Her bir tayfada Hüsnü'teesirini gösterir,ışıklandırır..

(Nev'i beşerin Hayâtı'ictimaîyyesiyle âlâkadar olan İctimaîyyun,ve ahlâkıyunların Kulakları Çınlasın.) İşte:İymânı'âhiretin binler faydalarından İşâret ittigimiz beş altı nümunelerine sairleri kıyas idilse, Kat'î anlaşılır'ki,İki Cihânın,ve İki Hayâtın Medâri'seâdeti:yalınız (İYMANDIR.)(RİSALEİ'NURDA,Yirmi sekizinci sözde,ve Başka Risalelerde Haşrin Cismâniyyet cihetinde(Gelen Zayıf süphelere)Kuvvetli cevablarına İktifâen Burada yalınız bir kısa işâretle Deriz'ki,Esmâi'ilâhiyyenin En Cem'iyyetli ayinesi(CİSMÂNİYYETTİR.ve HİLKATİ'KÂİNATTAKİ MEKASIDI'İLÂHİYYENİN En Zengini,ve En Faâl merkezi(CİSMÂNİYYETTEDİR.ve İHSANÂTI'RABBANİYYENİN En Çok Çeşitleri,ve Rengâ'renkleri(CİSMÂNİYYETTEdir.Ve Beşerin İhtiyacât dilleriyle HALİKINA karşı Düâlarının,ve Teşekkürâtının En Kısretli Tohumları:yine(CİSMÂNİYYETTEDİR.Ve Mâneviyat,ve Ruhâniyat âlemlerinin En Mütenevvî çekirdekleri:yine(CİSMÂNİYYETTEDİR. Bunlara kıyâsen Yüzer külli hakıkatler:CİSMÂNİYYETTE Temerküz ittiginden

İttiginden (HALİKI'HAKİYM)Zemiyn yüzünde CİSMÂNİYYÂTI Çoğaltmak,ve mezkûr hakıkatlere Mazhar Eylemek içün Öyle sür'âtli,ve Dehşetli bir Faâliyyetle,Kafile kafile arkasına Mevcûdâte Vücud geydirir,O Meşhere x Gönderir.Sonra:Onları terhis ider.Başkalarını gönderir.Mütemâdiyen Kâinat Fabrıkasını işlettirir.Cismâni mahsûlâtı Tokuyub Zemiyni:âhirete Ve CENNETE bir fidanlık bağçesi Hükmüne getirir.Hatta:İnsanın cismâni Miydesini memnun itmek için O Miydenin Hâl dili ile Bekasına Dair Düâsını Kemâli'ehemmiyetle dinleyüb kabûl iderek Fiylen cevab vermek içi Hadsiz ve hesabsız,ve yüz binler tarzda,ve binler Çeşit çeşit Lezzetlerde,Ğâyet San'âtlı Taâmları,ve Ğâyet Kıymetli Niymetleri,Cismâniyyete Ihzar itmek:Bedâhetle,ve Şeksiz Gösterirki,Dâri'âhirette CENNETİN En Çok,ve En Mütenevvi Lezzetleri Cismâniydir.âcebâ:Hiç bir cihet'ihtimâli ve imkânı varmiyki,Bu âdi miydenin Hâl dili ile Beka Düâsını Kabûl idüb Nihayetsiz Mûcizatlı Maddi Taâmlar ile Onu Minnettar iderel Hervakıt Tesadüfsüz,Kasdiy olarak Fiylen Cevab viren Bir KADİYRİ'RAHİYM,bir ÂLİYMİ'KERİYM,Kâinatın En Ehemmiyetli Netiycesi,ve Arzın Haliyfesi,ve O HALİKIN En Güziydesi,ve Perestiş'kârı olan Nev'î insanın İnsâniyyet Miydei'kübrâsiyle Külli ve yüksek,ve daimi arzu ittigi,ve Ünsiyyet ittigi,ve Fıtreten İstedigi Cismâni Lezzetleri:Dâri'bekada Verilmesine Dair hadsiz,Umumi düâları Kabûl Olmasın.?.ve Haşır cismâni ile Fiylen Cevab verilmesin.?.Ve Onu Ebede Minnettar itmesin.?.ve Âdeta sinegin Sesini İşitsin,Gök gürültüsünü İşitmesin.?.ve âdi bir Neferin Kemâli'ehemmiyetle Techiyzâtına Baksın,Orduye hiç Bakmasın.?. Ehemmiyet virmesin.?.Bu Yüzderece Muhâl ve Batıldır.Evet:(فِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ الْأَنْفُسُ وَتَلَذُّ الْأَعْيُنُ)Ayetinin Sarahati'kat'îyyesiyle İnsanın En Ziyade Ünsiyyet İttigi,ve Dünyada Nümunesini Tatmış,Cismâni Lezzetleri:CENNETE Lâyık Bir Tarzda Görecek,Tadacak,.Ve Lisan,ve Göz,ve Kulak Gibi Âzaların İttikleri Halis Şükürler,ve Husûsi îbâdetlerinin Mükâfatlarını

mükâfatlarını o uzuvlara mahsus cismâni lezzetler ile verilecektir. Kur'an'mucizül'beyan o derece cismâni lezzetleri sarih bir suredde beyan ederki, başka téviller ile mânayı'zâhiri kabul etmemek imkân haricindedir. İşte iymân'ahiretin meyvaları ve neticeleri gösteriyorlarki, nasılki, azâyı'insaniden midenin hakikatı ve ihtiyacatı, taâmların vücudüne kat'i delâlet eder. Öylede: İnsaniyetin hakikatı ve kemâlatı, ve fıtri ihtiyacatı, ve ebedi arzuları, ve İymân'ahiretin mezkür netice ve faidelerini isteyen hakikatları ve istidatları daha kat'i olarak ahirete, ve cennete, ve cismâani bâki lezzetlere delâlet ve tahakkuklarına şehâdet ittigi gibi bu kâinatın hakikat kemalâtı ve mânidar tekvini'ayâtı, ve insaniyetin mezkür hakikatlar ile alakadar bütün hakikatları dâri'ahiretin vücudüne ve tahakkukuna ve haşrin gelmesine ve cennet ve cehennemin açılmasına delâlet ve şehâdet ittiklerini RİSALEİNUR eczaları, bilhassa: Onuncu ve Yirmisekizinci Sözlerin (iki makamı) ve Yirmi dokuzuncu sözler ve Dokuzuncu Şûâ ve Münacat risaleleri hüccetlerile parlak ve şüphe bırakmaz bir tarzda isbat etmişler. Onlara havâle ederek bu uzun kıssayı kısa kesiyoruz..

CEHENNEME dair beyanatı'Kuraniye o kadar vâzıh ve zâhirdirki başka izahâta ihtiyac bırakmamış. Yalınız bir iki zaif şüpheyi izâle edecek iki üç nükteyi tafsilini RİSALEİNURA havale edüp gâyet kısa bir hülasasını beyan edecegiz.

(Birinci Nükte) Cehennem fikri: geçmiş iyman meyvalarının lezzetlerini; korkusile kaçırmıyor. Çunki: Hadsiz Rahmeti'Rabbâniye, o korkak adama der: Bana gel, tövbe kapusile gir, Ta' cehennemin vucudi degil korkutmak; belki senin Cennetinin lezzetlerini tam bildirsin, ve senin ve hukuklarına tecavuz edilen hadsiz mahlukatın intikamlarını alsın, sizi keyiflendirsin. Eger sen dalâlette boğulup çıkamiyorsan: yine Cehennemin vücudi bin derece idâmı'ebediden hayırlıdır. ve Kâfirlerede bir

Nevi

Nevi merhemettir. Çünki: İnsan hatta yavrulu hayvan dahi akrabasının ve evladlarının ve ahbabının lezzetlerile ve saâdetlerile lezzetlenir. Bir cihette mesût olur. Şu halde SEN EY MÜLHİT: Delâletin itibarile ya idâmı'ebedile âdeme düşeceksin veya cehenneme gireceksin. Şerri'mahz olan âdem ise, senin bütün sevdiklerin,ve saâdetlerile memnun ve bir derece mesût oldugun umum akraba ve asıl ve neslin senin ile beraber idam olmasından binler derece cehennemden ziyade senin ruhunı ve kalbini ve mahiyeti'insaniyeni yandırır. Çünki: Cehennem olmazsa Cennet de olmaz. Her şey senin küfrün ile ademe düşer.. Eger sen cehenneme girsen ve vücut dairesinde kalsan,senin sevdiklerin ve akrabaların ya cennette mesût veya vücut dairelerinde bir cihette merhametlere mazhar olurlar. Dimek herhalde Cehennemin vücudüne tarafdar olmak sana lazımdır. Cehennem aleyhinde bulunmak âdeme tarafdar olmakdırki,hadsiz doslarının saâdetlerinin hic olmasına tarafdarlıkdır. Evet Cehennem ise: Hayrı'mahz olan dairei'vücudün Hâkimi'zülcelalinin hakimâne ve âdilâne bir hapishane vazifesini de gören dehşetli ve celallı bir mevcut ülkesidir. Hapishane vazifesini görmekle beraber başka pek çok vazifeleri var. Ve pek çok hikmetleri ve âlemi'bakaya ait hizmetleri var. Ve zebâni gibi pek çok zihayatın celâldârâne meskenleridir.

(İkinci Nükte) Cehennemin vücudi ve siddetli azabı hadsiz rahmete ve hakiki adalete ve israfsız,mizanlı hikmete zıddıyeti yoktur. Belki rahmet ve adalet ve hikmet onun vücudünü isterler.Çünki: Nasıl bin masumların hukukunu çiyneyen bir zâlimi cezalandırmak,ve yüzer mazlum hayvanları parcalayan bir canavarı öldürmek adalet içinde mazlumlara bin rahmettir. ve o zâlimi af etmek,ve canavarı serbest bırakmak,bir tek yolsuz merhamete mukabil yüzer biçarelere yüz merhametsizliktir. Aynen öylede:Cehennem hapsine girenlerden olan kâfiri'mutlak küfrile hem Esmai'ilâhiyenin hukukuna inkâr ile tecavuz,hem o esmaye şehadet eden mevcudâtın şehâdetlerini tekzible hukuklarına tecavuz ve mahlukatın o

Esmaya

Esmaya karşı tesbihkârâne yüksek vazifelerini inkâr etmekle hukuklarına da tecavüz ve kâinatın gayei'hilkatı ve bir sebebi'vücudi ve bakası olan tezahürü Rububiyeti' İlahiyeye karşı ûbudiyetlerle,mukabelelerini ve ayinedarlıklarını tekzible hukukuna bir nevi tecavüz ettigi haysiyetile öyle azim bir cinayet bir zulumdırki,afve kabiliyeti kalmaz. (إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ) ayetinin tehdidine müstehak olur. Onu cehenneme atmamak,bir yersiz merhamete mukabil hukuklarına taarruz edilen hadsiz davacılara hadsiz merhametsizlikler olur. İşte bu davacılar Cehennemin vücudünü istedikleri gibi İzzeti'Celal ve Azemeti'Kemâl dahi kat'i ister. Evet nasıl bir serseri âsi,ve raiyete tecavüz eden bir adam oranın izzetli hakimine dese: Beni hapse atamazsın ve yapamazsın diye izzetine dokunsa,elbette o şehirde hapis olmasada,O edebsiz için bir hapis yapacak,onu içine atacak.. Aynen öylede;Kafiri'mutlak küfrile izzeti'Celalına şiddetle dokunuyor ve Azemeti'kudretine inkâr ile dokundurıyor,ve Kemâli'Rububiyetine tecavuzile ilişiyor elbette Cehennemin pek çok vazifeleri için pek çok esbabı'mucibesi ve vücudinin hikmetleri olmasada öyle kâfirler için bir cehennemi halk etmek ve onları içine atmak o İzzet ve Celalin şee'nidir. Hem mahiyeti'küfür dahi cehennemi bildirir. Evet nasılki: İymanın mahiyeti, eger tecessüm etse lezzetlerile bir cenneti'Hususiye sekline girebilir. ve Cennetten bu noktadan gizli haber verir. Aynen öylede:Risaleinur da deliller ile isbat ve başdaki meselelerde dahi işaret edilmişki, Küfrün ve bilhassa küfrü'mutlakın ve nifakın ve irtidadın öyle karanlıklı ve dehşetli elemleri ve mânevi azabları var. Eger tecessüm etse,O mürted Adama bir hususi Cehennem olur. Ve büyük Cehennemden bir cihette gizli haber verir . Ve bu fidanlık dünya mezraâsındaki hakikatcikler,âhirette sünbüllenmesi noktasından bu zehirli çekirdek,O zakkum agacına işaret eder.Ben onun bir meyvasıyım,der,ve beni kalbinde taşıyan bedbaht için

O Zakkum

a/
O zakkum ağacının bir hususi numûnesi benim meyvem olur. Mâdam KÜFÜR hadsiz hukuka bir tecavüzdür. Elbette hadsiz bir cinayettir. Öyle ise, hadsiz bir azaba müstahak eder.. Mâdam bir dakika katil,onbeş sene cezade sekiz milyona yakın dakikada hapis azabını çekmesini adaleti'Beşeriye kabul edüp maslahata ve hukuku'Ammeye muvafık görür.. Elbette bir Küfür,Bin katil kadar olması cihetile bir dakika Küfrü'Mutlak,sekiz milyara yakın dakikalarda azap çekmesi o kanunu'adalete muvafık geliyor. Bir sene ömrünü o küfürde geçiren iki tirilyon sekizyüz seksan milyara yakın dakikada azaba müstahak ve (خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا) sırrına mazhar olur. Her ne ise: KURÂNI'HAKİMİN Cennet ve Cehennem hakkındaki mûcizâne izahatı ve KURÂNIN tefsiri ve ondan gelen RİSALEİNURUN Cennet ve Cehennemin vücutlarına dair hüccetleri daha başka beyâna ihtiyaç bırakmamışlar.(رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَٰذَا بَاطِلًا ۚ سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ) (رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا ۖ إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا) gibi pek çok ayetlerle ve başda Resûli'Ekrem,unun peygamberler aleyhümüsselâtü vesselâmın ve ehli'hakikatın her vakit duâlarında en ziyade (Ecirna minennar, Neccina minennar, Hallisna minennar) (أجرنا من النار) (نجنا من النار) (خلصنا من النار) ve vahi ve şuhûda binâen onlarca katiyyet kesb eden cehennemden bizi hıfz eyle dineleri gösteriyorki: Nev'i beşerin en büyük meselesi Cehennemden kurtulmaktır. ve kâinatın pek çok chemmiyetli ve muâzzam ve dehşetli bir hakikatı cehennemdir:bir kısım o ehli'şuhut ve keşf ve tahkik onu müşahede eder. ve bir kısmı tereşşuhâtını ve gölgelerini görür. Dehşetinden feryat ederler. Bizi ondan kurtar derler. Evet: Bu kâinatta Hayır,Şer,Lezzet,Elem,Ziya,Zûlmet,Hararet,Bürûdet, Güzellik,Çirkinlik, Hidâyet,Dalâlet.. Birbirine karşı gelmesi,ve içine girmesi;pek büyük bir hikmet içündür. Çunki:Şer olmazsa,Hayır bilinmez. Elem olmazsa Lezzet anlaşılmaz.Zûlmetsiz ziya chemmiyeti olmaz. Soukla hararetin dereceleri tahakkuk eder.Çirkinlik ile hüsnün tek bir hakikatı bin hakikat ve binler —
Çeşit

Çeşit hüsnü'mertebeleri vücut bulur. Cehennemsiz Cennetin pek çok lezzetleri gizli kalır. Bunlara kiyâsen herşey bir cihette, zıddı ile bilinebilir. Ve bir tek hakikâtı sünbül verüp çok hakikatler olur. Mâdem bu karışık mevcudat: Dârı'fâniden Dârı'Bekaya akup gidiyor. Elbette nasılki hayir, lezzet, ışık, güzellik, iyman gibi şeyler cennete akar. Öylede Şer, Elem, karanlık, çirkinlik, gibi zararlı maddeler Cehenneme yağar ve bu mütemâdiyen çalkanan kâinatın selleri o iki havuza girer, durur. Kerâmetli yirmi dokuzuncü sözün âhırındaki rumuzlu nüktelerine havale ederek kısa kesiyoruz.

Ey bu Medaresei'yusufiyede benim ders arkadaşlarım: Bu dehşetli Hapis'-ebediden kurtulmanın kolayı, çaresi: Bu dünyevi hapsimizden istifade ederek Elimiz Mecburiyyetle yetişmeyen Çok Günahlardan Kurtulduğumuzla Beraber, Eski günahlardan Tevbe idüb, Farzlarımızı Edâ iderek: Her bir saât: Bu Hapisdeki Ömrümüzü, bir gün ibâdet hükmüne getirmekle, O Ebedi hapisden Necâtımızı, ve O Nûrâni CENNETE Girmemiz için En Eyi Bir Fırsattır. Bu Fırsatı kaçırırsak, Dünyamız ağladığı gibi, âhiretimiz dahi ağlayacak. (Hasiret dünya vel'ahire.) Tokatını yeyecegiz.:. Bu Makam Yazıldığı Zaman Kurban Bayramı geldi. (ALLAHÜ'EKBER, ALLAHÜ'EKBER, ALLAHÜ'EKBER)ler İle Nev'i beşerin Beşden Birisine, Üç yüz milyon İnsanlara Birden(ALLAHÜ'EKBER) Dedirmesi, Koca Kürrei'arz böyüklügü nisbetinde O (ALLAHU'EKBER)Kelimei'kudsiyyesinin Semavatta ki seyyârât arkadaşlarına işittiriyor gibi Yirmi binden ziyade Hacıların ârafatta, ve Bayramda beraber, Birden(ALLAHÜ'EKBER) dimeleri: (RASÛLÜ'EKREM, aleyhüsselâtü'vesselâmın) bin üç yüz sene evvel, Âl, ve Sehâbeleriyle söyledigi, ve Emir ittigi(ALLAHÜ-EKBER)Kelâmının bir neviy âksi'sadası olarak(RUBUBİYYETİ'İLÂHİYYENİN) (RABBÜL'ARZ, ve RABBÜL'ÂLEMİYN)âzameti'ünvaniyle Külli tecellisine karşı Geniş ve Külli bir ûbudiyyetle bir mukabeledir, diye Tehayyül ve his Ve Kanaât ittim. Sonra: âceba, Bu Kelâmı'kudsiynin Bizim Mes'elemiz ile x Dahi Münasebeti varmı diye Tehattur ittim. Birden Hatıra geldi'ki, Başda

Bu Kelâm

Bu kelâm olarak sair bâkiyat, sâlihât ünvanını taşıyan (Süb'hân'Allah, Velhamdülillah, Ve Lailaheillallah, gibi şâirden çok kelâmlar cüz'i, küllî meselemizi ihtar ve tahakkukuna isaret ederler. Meselâ: (ALLAH EKBER) in bir vechi mânası CENABI'HAKKIN kudreti ve ilmi, her seyin fevkında - büyüktür. Hiç bir sey dairei'İlminden çıkamaz. Tasarruf kudretinden kaçamaz, kurtulamaz. Ve korkduğumuz en büyük şeylerden daha büyüktür. Dimek Haşri getirmekden ve bizi âdemden kurtarmakdan ve sâadeti'Ebediyeyi vermekden daha büyüktür. Her acip ve tavır, aklın haricindeki her şeyden daha büyüktürki: (مَا خَلْقُكُمْ وَلَا بَعْثُكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةٍ) Ayetinin sarahatı'kat'iyyesi ile nev'i beşerin haşir ve neşri bir tek nefsin icadı kadar o kudrete kolay gelir. Bu mâna itibariledirki: Darbı'mesel hükmünde büyük musibetlere ve büyük maksadlara karşı (ALLAH) büyüktir, ALLAH büyükdir. Der, kendine teselli ve kuvvet ve noktai'istinad yapar. Evet: nasılki dokuzuncu sözde bu kelime iki arkadaşile bütün ibâdetin fihristesi olan NAMAZIN çekirdekleri ve hülâsaları ve içinde ve tesbihâtında tekrar ile NAMAZIN mânâsını takviye için (Süb'hân ALLAH, ELHAMD LİLLAH, ALLAH EKBER) üç muazzam hakikatlere ve insanın kâinatta gördügü medârı'hayret ve medârı'şükrân ve medârı'azamet ve kibriya acip ve güzel ve büyük pek çok ve fevkelâde şeylerden aldıgı hayret ve lezzet ve heybetten neş'et eden süallerine pek kuvvetli cevap verdigi gibi (on altıncı sözün ahirinde) izah edilen su: Nasıl bir nefer bayramda bir müşir ile beraber huzurı'pâdişâha girer. Sair vakıtta zâbitinin nakamile onu tanır. Aynen öylede, her adam HAC'da bir derece Veliler gibi CENABI'HAKKI (RABBÜL'ARZ ve RABBÜL'ALEMİN) ünvânile tanımaya başlar. Ve o kibriya mertebeleri kalbine açıldıkca ruhunu istilâ eden mükerrer ve hararetli hayret suallerine yine ALLAH EKBER tekrarile umumuna cevap verdigi misillü (onüçüncü lemânın âhirinde) izâhı bulunanki: Şeytanların en ehemmiyetli desiselerini kökü ile kesüp cevabı'kat'i viren yine (ALLAH EKBER) oldugu gibi bizim

Âhiret

Âhiret hakkındaki suâlimizede kısaca ,fakat kuvvetli cevap verdigi misil lü (ELHAMDÜLİLLÂH) cümlesi dahi haşri ihtar edüp ister,bize der:Mânam âhiretsiz olmaz,çunki ezelden ebede kadar her kimden ve her kime karşı bütün HAMD ve ŞÜKÜR ona mahsusdur. İfade ettiginden bütün nimetlerin başı ve nimetleri hakiki nimet yapan ve bütün zişmûrı âdemin hadsiz musibetlerinden kurtaran yalınız saâdeti'ebediye olabilir. Ve benim o külli mâ'nama mukabele eder. Evet: Her mü'min namazlerden sonra her gün hic olmazsa yüz elliden ziyade ELHAMDÜLİLLÂH, ELHAMDÜLİLLÂH [الحمد لله] [الحمد لله] şerân dimesi,ve mânasında ezelden ebede kadar bir hadsiz geniş,HAMD ve ŞÜKÜR [حمد] [شكر] ifade etmesi ancak ve ancak saâdeti'ebediyenin ,ve Cennetin peşin bir fiyatı ve muaccel bir bahasıdır. Ve dünyanın kısa ve fânî ve elemlerle âlûde olan nimetlerine munhasır olmaz.ve mahsus degil. Ve onlara bu ebedi nimetlere vesile olmaları cihetile bakar,sükür eder..(SÜB'HAN'ALLÂH)[سبحان الله] kelimei'kutsiyesi ise,CENABI'HAKKI şerikden,kusurdan,noksaniyetten,zulûmden,acizden merhametsizlikden,ihtiyacdan ve aldatmaktan,ve kemâl [كمال] ve cemâl [جمال] ve celâline muhâlif olan bütün kusurattan takdis ve tenzih etmek mânasile saâdeti ebediyeyi ve celâl [جلال] ve cemâl [جمال] ve kemâl [كمال] ve saltanatın haşmetine medâr olan dârı'ahireti ve ondaki cenneti [جنّتي] ihtar edüp delâlet ve işaret eder. Yoksa sabikan isbat edildigi gibi saâdeti'ebediye olmazsa,hem saltanatı,hem kemali,hem celali,hem cemali,hem rahmeti kusur ve noksan lekelerile lekedâr olurlar. İşte bu üç kudsi kelimeler gibi(BİSMİLLÂH [بسم الله] ve LÂİLÂHEİLLÂLLÂH) [لا اله الا الله] ve sair kelimâtı'mubareke her biri erkânı'imaniyenin birer çekirdeği ve bu zamanda keşf [كشف] edilen et hülâsası,ve şeker hülâsası, gibi hem erkânı'iymaniyenin,hem KUR'ÂN [قرآن] hakikatlerinin hülâsaları ve bu üçü NAMAZIN [نماز] çekirdekleri oldukları gibi KUR'ÂNIN [قرآنك] dahi çekirdekleri ve parlak bir kısım sûrelerin başlarında pırlanta gibi görünmeleri ve çok sünuhatı tesbihâtta başlayan RİSALEİNURUN [رسالة النور] dahi hakiki madenleri ve esasları ve hakikatlerinin çekirdekleridirler.. Ve Vilayeti'Ahmediye [ولايت احمديه عليه الصلاة والسلام] ve Ubudiyeti [عبوديّت] Muhammed

محمدیه علیه الصلاة والسلام

MUHAMMEDİYYE Cihetinde öyle bir dâirei'zikirde,NAMAZDAN Sonraki TESBİYHATTA Bir Tariykatı'muhammediyyenin Virdi dirler'ki,Her NAMAZ Vaktında yüz milyondan ziyade Mü'üminler beraber O Halkai'kübrayi'zikirde Ellerinde Tesbihler(SÜB'hanellah,33,سبحان الله ٣٣)(ELHAMDÜ'LİLLÂH.33,الحمد لله ٣٣)(ALLAHU'EKBER. 33,الله اكبر ٣٣)Otuz üç def'â Tekrar iderler. İşte böyle ğâyet muhteşem bir Halkai'zikirde,Sâbıkan beyan ittigimiz gibi,Hem Kur'anın,hem İymânın,hem Namazın Hulâsaları,ve Çekirdekleri Olan O Üç Kelimei'mubârekeyi Namazdan sonra Otuz üçer def'â Okumak, Nekadar kıymettâr,ve sevablı olduğunu Elbette anladınız.?.Bu RİSALENİN Başında,Birinci mes'elesi Namaza dair Güzel bir ders Olduğunu x Hiç Düşünmedigim Hâlde:âdetâ İhtiyarsız Olarak Onun âhırıda,Namaz x Tesbiyhâtına dair Ehemmiyetli bir ders Oldu..(ELHAMDÜ LİLLÂHİ ÂLÂ İNÂMİHİY.(الحمد لله على انعامه)(Süb'haneke Lâ ilmelenâ İllâ mâ âllemtenâ İnneke Entel'âliymül'hakiym.)(سبحانك لا علم لنا الا ما علمتنا انك انت العليم الحكيم)

-:--:---I-I-I-(o)-I-I-I---:--:-

(DOKUZUNCU MES'ELE)(BİSMİLLÂ HİRRAHMA NİRRAHİYM)

(بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ❁ اٰمَنَ الرَّسُولُ بِمَآ اُنْزِلَ اِلَيْهِ مِنْ رَبِّهٖ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ اٰمَنَ
بِاللّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ وَرُسُلِهٖ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِنْ رُسُلِهٖ) ilâ'ahir ayet. Bu ayet: Ecmağ, ve Eğlâ
Ve Ekberin Bir Külli ve Uzun Nüktesini Beyan İtmeye bir dehşetli Mânevi Süâl, ve bir âzemetli İlâhi bir niymetin inkişafından Neş'et iden bir Hâl: Sebebiyyet verdiler. Şöyleki; Mânen Rûha Geldi. Neden Bir x Cüz'i Hakıkatı'iymaniyyeyi İnkâr iden Kâfir Olur.?. Ve Kabûl itmeyen Müsliman Olmaz.?. Hâl'buki, ALLAH, ve Ahirete İYMAN: Birer Güneş Gibi O Karanlığa izâle itmek Lâzım Geliyor. Hem: Neden Bir Rukün, ve Hakıkatı'İymâniyyeyi İnkâr iden Mürted Olur.?. Küfrü'mutlaka düşer.?. Ve Kabûl İtmeyen İslâmiyyetten çıkar.?. Hâl'buki, Sair Erkânı'iymaniyyeye, İYMANI Varsa: Onu Küfürü'mutlakdan Kurtarmak Lâzım Geliyor.?.?.?...

(ELCEVAB.) İYMAN: Altı Rüknünden Çıkan Öyle bir Vahdâni Hakıkattır'ki, Tefrık Kabûl itmez. Ve öyle bir külliy'dirki, Tecezzi kaldırmaz. Ve öyle bir kül'dirki, Kabili'inkısam olmaz. Çunki, Her bir Rukünü'iymâni: Kendini ısbat iden Höccetleriyle Sair erkânıiymâniyyeyi Isbat ider. Her Biri Her Birisine Ğâyet kuvvetli bir Höcceti'âzâm olur. Öyle ise: Bütün Erkânı, bütün Delilleriyle sarsmayan bir fikiri'bâtıl: Hakıkat Nazarında bir Tek Rûknü, Belki; Bir Hakıkatını İbtâl idüb İnkâr İdemez. Belki, âdemi'kabûl perdesi altında Gözünü Kapamakla bir küfrü'înâdi Yapabilir. Git gide Küfrü'mutlaka düşer. İnsâniyyeti Mah'volur. Hem Maddi, x Hem Mâanevi CEHENNEME Gider. İşte: Biz Bu Makamda Ğâyet Muhtasar İşâretler ile, ve Meyva Risalesinde Haşrın ısbâtında Sair Erkânı'iymâniyye ei'haşriyde ısbat ittiklerini Kısacık Hulâsalar ile Beyânı gibi: Bu x Makamda dahi Mücmel fezleke, ve muhtasar hulâsalar ile (CENÂBU HAKKIN) Înâyetiyle Bu Nüktei'âzamı Altı Noktada Beyan İdilecek.

(BİRİNCİ NOKTA)(İYMÂNI'BİLLÂH:) Kendi höccetleriyle, Hem Sair Rükünleri Hem: İYMÂNI'BİL ÂHİRETİ Isbat ider'ki, Meyva Risalesinin Sekizinci Mes'elesinde güzelce göstermiş..Evet: Bu Hadsiz Kâinâtı; Bir Saray, Bir Şehir

Şehir, bir memleket gibi, bütün levazımile idare eden, mizan ve intizam dairesinde çeviren, ve hikmetlerle değiştiren, ve zerratı, ve seyyaratı, ve sinekleri, ve yıldızları, birer muntazam ordu gibi beraber techiz ve idare eden, ve emir ve iradesi dairesinde mütemadiyen bir ûlvi manevra içinde tâlim ve tavzifatla faâliyete ve seyir ve cevlâne, ve ubudiyetkârâne bir resmi'küşada ve seyyahata getiren ezeli, ve bâki bir saltanat Rububiyet, ve ebedi ve daimi bir hakimiyeti'Ulûhiyet; hic mümkinmidir, ve hic akıl kabul edermi? ve hiç bir ihtimâl varmiki: O ebedi ve sermedi ve bâki ve daimi saltanatın bâki bir mekarrı ve dâimi bir medârı ve sermedi bir mazharı olan dâri'ahiret olmasun?? Bin def'â haşa... Dimek جناب حقّك
CENABI'HAKKIN saltanatı ve rububiyeti ve yedinci meselede beyan edildigi gibi ekser isimleri ve vücub'vücudünün hüccetleri âhirete şehadet ederler, ve isterler. Ve bu kutbı'iymani nekadar kuvvetli bir noktai'istinâdi var, gör, bil, görür gibi inan.. Hem nasıl İymanı'Billah, âhiretsiz olmaz; öylede, onuncu sözde kısa işaretlerle beyan edildigi gibi hiç bir cihette mümkinmidir, ve hiç akıl kabûl edermiki, الوهيّت Ulûhiyet ve معبودّيتك mâ'budiyetin tezahurı için bu kâinatı öyle bir mücessem kitabı كتاب صمدانى sermedâniki: Her sahifesi bir kitab kadar, ve her satırı bir sahife kadar, mânaları ifade eder. ve öyle cismâni bir KUR'ANI'SÜBHANÎKİ: قرآن سبحانى Her bir âyeti'Tekviniyesi ve her bir kelimesi, hatta her bir noktası, her bir harfi birer mûcize hükmündedir. ve öyle muhteşem ve içi hadsiz âyâtla ve mâ'nidar nakışlarla tezyin edilmiş bir mescid-i Rahmâniki: Her bir köşesinde bir tâife, bir nevi ibadeti'fıtriyesiyle ibâdet eder, bir şekilde halk eden bir (ALLAH, bir MÂBÛDI'BİLHAK) o kitâbı'kebirin mânâlarını ders verecek üstadları ve o KURANI'SAMEDÂNİNİN âyetlerini tefsir edecek müfessirleri elçi olarak göndermesin? Ve o mescidi'Ekberde hadsiz tarzlarda ibâdet edenlere İMAMLARI tâyin etmesin? Ve o üstadlara ve müfessirlere ve İmamlara fermanları vermesin? Haşa, Yüzbin haşa.... Hem cemâli'Rahmetini ve hüsnü'sefkatini

Şefkatini,ve Kemâli'rububiyyetini Ziy'şuûrlara göstermek,ve onları:xx Şükre,ve Hamde sevk itmek içün Bu Kâinatı:Öyle bir zıyafet'gâh,ve bir Teşhir'gâh,ve öyle bir Seyrangâh'ki,Hadsiz,ve çeşit çeşit Leziz niymetler,ve Gâyet antika hadsiz harika san'âtlar içinde dizilmiş bir tarzda HALK iden bir(SANİÎ'RAHİYM ve KERİYM)Hiç mümkin'midir,?,ve Hiç x Akıl kabûl idermiyki,O Zıyafet'gâhdeki ziy'şuûr mahlûklar ile konuşmasın.?.ve Onlara O Niymetlere mukabil İlçiler vasıtasiyle vaziyfei'teşekküriyyeyi,ve Tezâhürü'rahmetine,ve sevdirmesine karşı Vaziyfei'ûbûdiyyeti bildirmesin.??.Haşa,Binler Haşa..Hem Hiç Mümkin'midir,?.Bir Sâniğ(San'ât sahibi):ve San'âtını çok sever,ve beyendirmek ister,ve Hatta:ağızların bin bir çeşit zevklarını nazara alması delâletiyle x Takdir ve Tahsinlerle karşılamak arzu ider,ve her bir san'âtiyle kendini Hem Tanıttırmak,Hem Sevdirmek,Hem bir çeşit Mânevi CEMÂLİNİ Göstermek ister,bir tarzda Bu Kâinatı antika san'âtlar ile süslettirdigi Hâlde Kâinattaki ziy'hayatın Kumandanları olan İnsanlara:Onların Böyüklerinden Bir Kısmiyle Konuşub ilçi olarak Göndermesin.??.Güzel San'âtları Takdirsiz,ve Fevkalâde Hüsnü'esması Tahsinsiz,ve Tanıttırması, Ve Sevdirmesi Mukabelesiz kalsın.??.Haşâ,Yüzbin Hasâ.ve bütün Ziy'hayâtın İhtiyacâtı'fıtriyye içün düâlarına,ve Hâl diliyle idilen Bütün İlticalara,ve Arzulara:Vaktı'vaktına Kasıd ve ihtiyar ve İrâdeyi gösterir bir tarzda hadsiz in'âmlariyle,ve Nihâyetsiz İhsanlariyle Fiylen ve Hâlen Sariyh bir surette Konuşan bir MÜTEKELLİMİ'ÂLİYM:Hiç Mümkinmidir,? Hiç Akıl kabûl idermi.?.En cüz'i bir ziy'hayat ile Fiylen Ve Hâlen Konuşsun,ve Tam derdine Derman Yetişdiren İhsâniyle Derdini Dinlesün,ve ihtiyacını görsün,ve bilsün,ve Bütün Kâinatın En Müntahib Netiycesi,ve Arzın Haliyfesi,ve Ekseri Mahlûkatı'arziyyenin Kumandanları olan İnsanların Mânevi Reisleriyle Görüşmesin.?.Onlar ile,Belki: Her Ziy'hayat ile Fiylen ve hâlen Konuşduğu gibi,Onlar ile Kavlen ve Kelâmen Konuşmasın,ve Onlara FERMANLARI,ve SUHUF,ve KİTABLARI Göndermesin.???.HAŞAAaaaaHAAAŞAAaaaaaaa.Hadsiz HAŞAaaaaaaaaaaaaa.Dimek,:

İymani'billah

[ايمان بالله]

İYMÂNI'BİLLÂH:Kat'iyyetle,ve Hadsiz Höccetleriyle(وَبِكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ)ve(BİKÜTÜBİHİ,ve RUSULİHİ)yâni·Peyğamberlere,ve Mukaddes Kitablara İYMÂNI Isbat ider.Hem Hiç Bir Cihetî imkânı varmı.?.ve Hiç Akıl Kabûl İdermiyki,?Bütün Masnûâtiyle Kendini Tanıttırana,ve sevdirene,ve Teşekkürâtı Fiylen ve hâlen İsteyene mukabil Kâinâtı velveleye viren HAKIKATI'KURANİYYE İle ZÜL'CELÂL:O San'âtkârı ekmel bir tarzda Tanıyub,ve Tanıttırub,ve sevüb ve sevdirüb,ve Teşekkür idüb ve İttirüb,ve(SÜB'HANELLAH(سُبْحَانَ اللّٰهِ)(ELHAMDÜ'LİLLÂH(اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ)ALLAHU'EKBER(اَللّٰهُ اَكْبَرُ)Ler ile Kürrei'arzı semavâte işittirecek derecede Konuştırub,ve Kara ve Denizleri Cezbeye getirecek bir vaz'îyyetle Bin üç yüz sene zarfında Nev'-i'beşerin Kemiyyeten Beşden birisini,ve Keyfiyyeten ve İnsâniyyeten Yarısını Arkasına alub O HALİKIN Bütün Tezâhurâtı'RUBUBİYYETİNE Geniş Ve Külli bir Ûbudiyyetiyle Mukabele iden,ve Bütün Mekasıdı'ilâhiyyesine karşı KUR'ANIN Sûreleriyle Kâinata,âsırlara,Bağıran,Ders viren,x Dellallık iden,ve Nev'i insânın Şerefini,kıymetini,ve Vaziyfesini gösteren,ve Bin Mûcizatle Tasdık idilen (MUHAMMED Âleyhisselatü'vesselâm[محمد عليه الصلاة والسلام])En müntahib Mahlûku,ve En Mükemmel İlçisi,ve En Böyük Rasûlü Olmasın.?.Hâ Şâ ve Kellâ.Yüzbin def'â HÂÂÂÂÂÂŞÂÂÂÂÂÂÂÂÂÂÂ.....:Dimek.:(EŞHEDÜ ENLÂ İLÂHE İLLELLAH(اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ)Hakıkatı:Bütün Cihetleri İle(EŞHEDÜ ENNE MUHAMMEDEN RASULÜ'LLAH(اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَسُوْلُ اللّٰهِ)Hakıkatını Isbat ider..Hem Hiç İmkânı varmiy'ki,Bu Kâinatın San'ât'kârı:Mahlûkatını Yüz bin diller ile bir biriyle Konuştırsun,ve Onların ~~~

Hem hiç mümkinmidirki: Onüç asrı ışıklandıran, ve saâtte yüz milyon lisanlarda kemâli'hürmetle gezen, ve milyonlar hafızların kalplerinde kutsiyetile yazılan, ve nevi'beşerin keyfiyeten kısmı'azamını kanunlarile idare eden, ve nefeslerini ve ruhlarını ve kalplerini ve akıllarını terbiye ve tezkiye ve tasfiye ve ta'lim eden ve RİSALEİNURDA kırk veçhi'iğ câzı isbat edilen, ve kırk taife ve tabakai'nâsa, ve herbir tabakaya karşu bir nevi icazını gösterdigini kerametli ve harıkalı Ondokuzuncu mektüpde beyan olunan, ve Muhammet Aleyhisselatü'vesselamın bin mûcizâtile onun bir mûcize olarak HAK Kelâmullah oldugu kat'i isbat edilen (KUR'AN Mûcizül'beyan) hiç bir cihette imkânı varmiki: O Mütekellimi'Ezeli, ve Sanii'sermedinin kelâmı ve fermânı olmasun. Hâşa, yüzbin defa hâşa ve kellâ dimek İymanı'BİLLAH bütün hüccetlerile (KUR'ANI) Kelâmu'LLAH oldugunu isbat ediyor. Hem hiç mümkinmidirki: Zeminin yüzünü mütemâdiyen zîhayatlarla doldurup boşaltan, ve kendini tanıttırmak ve ibâdet ve tesbihât ettirmek için bu dünyamızı zîşû'ûrlarla şenlendiren bir sultanı'zülcelal semâvatı ve yıldızları boş ve hâli bıraksın. Onlara münasip ahâliyi yaradup semâvi saraylarda iskân itmesin. Ve saltanatı'Rububiyetini en büyük memleketinde hademesiz, haşmetsiz, memursuz, elçisiz, yaversiz, nâzırsız, seyircisiz, âbitsiz, raiyetsiz bıraksun. Haşâ, melekler sayısınca Hâşâ.. Hem hiç bir ciheti'imkâanı varmiki: Bu kâinatı öyle bir kitap tarzında yazarak ki: Her bir agacın tarihçei'hayatını bütün çekirdeklerinde kayıt eden ve her bir otun, ve çiçegin, bütün vazifei'hayatiyesini, bütün tohumlarında yazan, ve her bir zişu'ûrun bütün serküşeştei'hayatiyesini hardal gibi küçük kuvvei'hafızasında gayet mükemmel yazdıran, ve bütün mülkünde ve devair saltanatında her ameli, ve her hâdiseyi müteaddit fotograflar ile alarak muhafaza eden, ve RUBUBİYETİN en ehemmiyetli bir esası olan adâlet ve hikmet ve rahmetin tecellileri ve tahakkukları için koca CENNET ve CEHENNEMİ ve SIRAT ve MİZANI'EKBERİ yaradan, bir HÂKİMİ'HAKÎM, ve bir ÂLİMİ'RAHÎM insanların kâinatı alakadar eden amellerini yazdırmasun,

ve mücâzat

Ve mücâzât ve mükâfât için fiillerini kayıt ittirmesün. Ve seyyiat ve hasenatlarını kaderin levhalarında yazmasın? Hâşa, Kaderin levhi'mahfuzunda yazılan harfleri adedince hâşa. Dimek İYMANI'BİLLAH, hakikatı hüccetlerile hem melaikeye iyman, hem kadere iyman hakikatlarını dahi kat'i isbat eder. Güneş gündüzü, ve gündüz güneşi gösterdigi gibi iymanın rükünleri birbirini isbat ederler.

(İkinci Nokta.) Başda KUR'AN, bütün semâvi kitaplar ve suhuflar, ve Başda MUHAMMET ALEYHİSSELÂTÜ'VESSELAM olarak bütün peygamberler Aleyhimüsselâm bütün dâvaları beş altı esas üzerine dönüyorlar. Mütemâdiyen o esasları ders vermeye ve isbat etmeye çalışıyorlar. Onların peygamberliklerine ve doğruluklarına şehadet eden bütün hüccetler ve deliller o esaslara bakıyorlar. Onların hakkaniyetlerine kuvvet veriyorlar. O esaslar ise: İYMANI'BİLLAH ve İYMANI'BİL'AHİRET, ve sair rükünlere İYMANDIR. Dimek İymanın altı rüknü birbirinden ayrılmaları mümkin deyildir. Her birisi ûmumini isbat eder, İster, İktiza eder. O altı öyle bir kül ve küllidirki: Tecezzi kabul etmez ve inkisami imkân haricindedir. Nasılki kökü göklerde TÛBÂ agacı gibi herbir dalı, herbir meyvası, herbir yapragı o koca agacın külli tükenmez hayatına dayanıyor. O kuvvetli ve güneş gibi zâhir o hayatı inkâr edemeyen bir tek muttasıl yapragın hayatını inkâr edemez. Eger etse: O agaç dalları, meyvaları, yaprakları sayısınca o münkiri tekzip edecek, susdıracak. Öylede İYMAN altı rükünlerile aynı vaziyettedir. Bu makamın başında altı nokta, ve her bir nokta dahi beş nükte olarak altı erkânı'İymaniyeyi otuzaltı nüktede beyan etmek niyet edilmişti. Ve başdaki dehşetli suâle izahatla cevap vermek murat itmişdim. Fakat bazı arızalar meydan virmediler. Tahmin ederimki: Birinci nokta kâfi bir mikyas olmasından daha zekilere ziyade izâha ihtiyaç kalmadı ve tam anlaşıldıki: Bir müsliman, bir hakikatı'İymaniyeyi inkâr etse; küfrü'mutlaka düşer. Çunki başka dinlerin iemâllerine mukabil İslamiyette Tam izahat

...

Tam izâhat verilmiş. Rükünler birbirlerile zincirlenmiş(Muhammet Aleyhissaltü'vesselâmı) tanımayan, tasdik etmiyen bir müsliman: ALLAHI da sıfatile daha tanımaz, ve âhireti bilemez. Bir müslimanın iymanı, okadar kuvvetli ve sarsılmaz, hadsiz hüccetlere dayaniyorki: inkârda hiç bir özür kalmayor. âdeta akıl kabülde mecbur oluyor.

(Üçüncü Nokta) Bir zaman ELHAMDÜLİLLAH didim. Onun hadsiz, geniş, mânasına mukabil gelecek bir nimet aradım. Birden bu cümle hatıra geldi.

[اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلَى الْاِيْمَانِ بِاللّٰهِ وَعَلٰى وَحْدَانِيَّتِهٖ وَعَلٰى وُجُوْبِ وُجُوْدِهٖ وَعَلٰى صِفَاتِهٖ وَاَسْمَائِهٖ حَمْدًا بِعَدَدِ تَجَلِّيَاتِ اَسْمَائِهٖ مِنَ الْاَزَلِ اِلَى الْاَبَدِ]

Bende bakdımki: Tam mutabıktır...

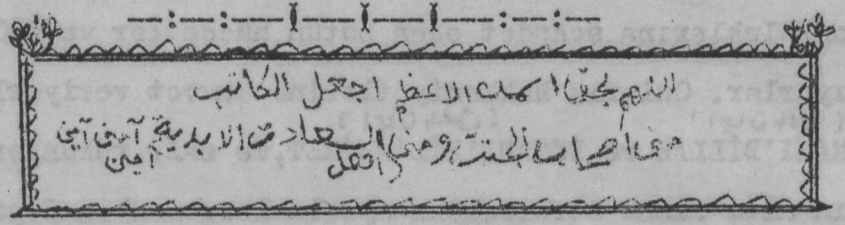

Emirdag Çiçegi olan Onuncu Mesele hakkındaki mektübdür.

Aziz, Sıddık, Kardaşlarım.

Gerçe bu mes'ele perişan vaziyetimden müşevveş ve letâfetsiz olmuş; fakat o müşevveş ibâre altında çok kiymetli bir nevi icazı kat'i bildim. Maatteessüf ifadeye muktedir olamadım. Hernekadar ibaresi sönük olsada KURANA ait olmak cihetile, hem ibadeti'tefekküriye, hem kutsi yüksek parlak bir cevherin sedefidir. Yırtık libasına deyil, elindeki elmasa bakılsın. Eger münasip ise Onuncu mesele yapınız, deyilse, Sizin tebrik mektüplerinize mukabil bir mektüp kabul ediniz.

Onuncu Mesele.

(BİİSMİHÛ SUBHANEHÛ) : (بسم الله الرحمن الرحيم)

(O N U N C U M E S E L E)

(Emirdağı Çiçegi)

Bunu ğâyet hasta ve perişân ve ğıdasız, bir iki gün Ramazanda mecburiyetle ğâyet mücmel ve kısa, ve bir cümlede pek çok hakikatları ve müteâddit hüccetleri derc ederek yazdım. kusura bakılmasın. (Haşiye(I))

Aziz, Sıddık Kardeşlerim.
Ramazan'şerifde KURANI'MÛCZÜLBEYANI okurken, RİSALEİNURA işaretleri birinci ŞÛA'da beyan olunan otuzüç ayetten hangısı gelse, bakıyorumki: O àyetin sahifesi ve yaprağı ve kıssası dahi RİSALEİNURA ve şakirtlerine kıssadan hisse almak noktasında bir derece bakıyor. Hususan Surei'nurdan Ayâtı'Nur: on parmak ile RİSALEİNURA bakdığı gibi arkasındaki Ayâtı'zülmat dahi muârızlarına tam bakıyor. ve ziyade hisse veriyor. adeta o makamı'cüziyyettten çıkup külliyet kesb eder. ve bu asırda o külliyetin tam bir ferdi RİSALEİNUR şakirtleridir. diye his ittim. Evet KURANIN hitabı olan Mütekellimi'ezelinin Rububiyeti'ammesinin geniş makamından hem nevi'beşer, belki kàinat namına muhatap olan Zàtın geniş makamından, Hem umum nev'i beni'àdemin bütün asırlarda irşatlarının gayet vüsâtlı makamından, hem dünya ve àhiretin ve arz ve semavatın ve ezel ve ebedin ve hàlıkı'Kâinatın Rububiyetine, ve bütün mahlukatın tedbirine dair kavanini'İlâhiyenin gayet yüksek ihatalı beyanatının makamından aldığı vusât ve ûlviyet, ve ihata cihetile o hitap öyle bir yüksek îcâzını ve şumuli gösterirki, dersi'Kuranın muhataplarından en kesretli taife olan avamın basit fehimlerini okşayan zàhiri ve basit mertebesi dàhi en ûlvi tabakayıda tam hissedar eder. Güya kıssadan yalınız bir hisse ve bir hitabei'tarihiyeden bir ibret degil, belki bir külli düstûrun efradı olarak her asra ve her tabakaya hitap ederek taze nàzil oluyor. Ve bilhassa çok tekrar ile (EZZÂLİMİN: الظالمين) diyüp tehditleri ve zulumlerinin cezası olarak musibeti'semâviye ve arziyeyi şiddetile beyânı, bu asrın emsâlsiz zulûmlerine ve Kavmı'Âd ve Semûd ve Firâvnın başlarına gelen azaplar ile bakdırıyor. ve Mazlum ehli'iymana (İbrahim ve MÛSA) Aleyhimüs-Selamlar

(Haşiye.I.) Denizli hapsinin meyvasına onuncu mesele olarak-
Emir'dagının ve bu Ramazanı'Şerifin nurlu bir küçük çiçegidir. Tekrarâtı'KURANİYENİN bir hikmetini beyanla ehli"delaletin evhamlarını izaleder
rafunetli ve Zehirli

Selamlar gibi Enbiyânın necatları ile teselli veriyor. Evet nazarı'gaflet ve delâlette ve vahşetli ve dehşetli bir ademistan, ve elim, ve mahv olmuş bir mezaristan olan bütün geçmiş zaman, ve ölmüş karnlar, ve asırlar, canlı bir sahifei'ibret, ve başdan başa ruhlı; hayattar bir acip âlem, ve mevcut, ve bizimle münasebettar bir memleketi'Rabbâniye suretinde sinema perdeleri gibi kâh bizi o zamanlara, kâh o zamanları yanımıza getirerek her asra ve her tabakaya gösterüp yüksek bir îcaz ile dersini veren KURANI'MÛCİZÜL'BEYAN aynı îcaz ile nazarı'dalalette câmid, perişan, ölü, hadsiz bir vahşetgâh ve firâk ve zevâlde yuvarlanan bu kâinatı bir kitabı'semedâni, bir şehri'rahmâni, bir şehri'l-sun'î-Rabbâni olarak o câmidâtı canlandırarak birer vazifedâr suretinde birbirile konuşdurup ve birbirinin imdâdına koşdırup nevi'beşere ve cin ve meleke hakiki ve nurlu ve zevklı hikmet dersleri viren bu KURANI'AZİMÜŞŞAN, elbette her harf fında on ve yüz ve bâzan bin ve binler sevap bulunması, ve bütün Cin ve İns toplansa onun mislini getirememesi, Ve bütün beni'âdemle ve kâinatla tam yerinde konuşması, ve her zaman milyonlar hafızların kalblerinde zevkle yazılması, ve çok tekrar ile ve kesretli tekraratile usandırmaması, ve çok iltibas yerleri ve cümlelerile beraber çokların nâzik ve basit kafalarında mükemmel yerleşmesi, ve Hastaların ve az sözden müteessir olan ve sekeratta olanların kulağında mâi'zemzem misillü hoş gelmesi, gibi kutsi imtiyazları kazanır. Ve iki cihânın saâdetlerini kendi şakirtlerine kazandırır. Ve tercümanın Ümmiyet mertebesini tam riayet itmek sırrıle hiç bir tekellüf ve hiç bir tasannû ve hiç bir gösterişe meydan virmeden selameti'fıtriyesini, ve doğrudan doğruya semâdan gelmesine ve en kesretli olan tabakâtı'âvâmın basit fehimlerini tenezzülâtı kelâmiye iyle okşamak hikmetile en ziyade sema ve arz gibi en zâhir ve bedihi sahifelerini açup o âdiyat altındaki harikul'âde mucizat'kudretini ve mânidar sutûrı'hikmetini ders vermekle lütfü'irşâdda güzel bir

İcaz

İ^qcaz gösterir. Tekrarı iktiza eden. duâ[1], ve dâvet[2], zikir[3], ve tevhid[4] kitabı dahi olduğunu bildirmek sırrile güzel, tatlı tekraratile bir tek cümlede ve bir tek kıssada ayrı ayrı çok mànaları, ayrı ayrı muhatap tabakalarına tefhim itmekde, ve cüzi ve âdi bir hàdisede en cüzi ve ehemmiyetsiz şeyler dahi nazarı'merhamette ve dairei'tedbir ve iradesinde bulunmasını bildirmek sırrile tesisi'İslâmiyette ve tedvini'şeriâtta sahabelerin cüz'i hàdiselerini nazarı'ehemmiyete almasında hem külli düstürların bulunması[1], hem umumi olan islâmiyetin ve şeriatın tesisinde o cüz'i hàdiseler çekirdekler hükmünde çok ehemmiyetli meyvaları verdikleri[2], cihetinde bir nevi İ^qcaz gösterir. Evet: İhtiyacın tekerrürile tekrarın lüzumı haysiyetile yirmi sene zarfında pek çok mükerrer suallere cevap olarak ayrı ayrı çok tabakalara ders veren[3], ve koca kâinatı parça parça edüp kiyamette şeklini digişdirerek dünyayı kaldırup onun yerine azemetli âhireti kuracak, ve zerrattan yıldızlara kadar bütün cüziyat ve külliyatı tek bir zàtın elinde ve tasarrufunda bulunduğunı isbat edecek, ve kâinatı ve arzı ve semàvâtı ve anâsırı kızdıran ve hiddete getiren nev'i-beşerin zulûmlerine, kàinatın neticei'hilkatı hesabına Gadabı'İLÀHİ ve Hiddeti'RABBÂNİYİ, gösterecek hadsiz ve nihayetsiz ve dehşetli ve geniş bir inkilabın tesisinde binler netice kuvvetinde bazı cümleleri ve hadsız delillerin neticesi olan bir kısım àyetleri tekrar etmek, degil bir kusur, belki; ğâyet kuvvetli bir İ^qcaz ve ğâyet yüksek bir belâğat, ve muktezayı'hâle ğâyet mütabık bir cezâlettir, bir fesâhattir.. Meselâ: Bir tek Âyet olup yüz 114 ondört defa tekrar edilen (بسم الله الرحمن الرحيم BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM) cümlesi RİSALEİNURUN on dördüncü lemâsında beyan edildigi gibi arşı, ferşle bağlayan, ve kâinatı ışıklandıran, ve her dakika herkes ona muhatç olan öyle bir hakikattırki:, milyonlar def'â tekrar edilse, yine ihtiyaç var. degil yalınız ekmek gibi hergün, belki hava ve ziya gibi her dakika ona ihtiyaç ve iştiyak vardır. Hem meselâ: (SUREİ'TASİNMİM: (سوره طسم) de

Inne Rabbeke

(إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ) Ayeti ve sûrede hikaye edilen peygamberlerin necâtlarını ve kavimlerinin azablarını kâinatın neticei'hilkatı . hesabına ve Rubûbiyeti'âmmenin namına o binler hakikat kuvvetinde olan âyeti, . tekrar ederek İzzeti'Rabbâniye O zâlim kavimlerin azabını,ve Rahimiyyeti'İlâhiye dahi Enbiyanın: necatlarını iktiza ettigini ders vermek,binler defa tekrar olsa yine ihtiyaç ve iştiyak var.Ve icazlı îcazlı bir ûlvi belâğattır. Hem meselâ: Sûrei'Rahmanda tekrar edilen(فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ) Ayeti ile Sûrei'Mürselâtta(وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ) âyeti Cin ve nevi'beşere kâinatı kızdıran ve arz ve semavâtı hiddete getiren,ve hilkatı'âlemin neticelerini bozan,ve haşmeti'saltanatı'İlâhiyeye karşı inkâr ve istihfafla mukabele eden küfür ve küfranlarını ve zulumlerini,ve bütün mahlûkatın hukuklarına tecavuzlarını asırlara ve arza ve semavata tehditkârâne haykıran bu iki âyet,böyle binler hakikatler ile alakadar ve binler mesele kuvvetinde olan bir dersi'umumide binler defa tekrar edilse,yine lûzûm var,ve CELALLI bir icaz ve CEMALLİ bir îcazı'Belâğattır. Hem meselâ:KURANIN hakiki ve tam bir nevi münacâtı ve KURANDAN çıkan bir çeşid hülasası olan (CEVŞENÜL'KEBİR)namındaki münacâtı'peyğamberide yüz defa (سُبْحَانَكَ يَا لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْأَمَانَ الْأَمَانَ خَلِّصْنَا، أَجِرْنَا وَنَجِّنَا مِنَ النَّارِ)Cümelsi tekrarında TEVHİT gibi kâinatca en büyük hakikat ve mahlukatın Rububiyetine karşı Tesbih ve tekdis gibi üç muazzam vazifesinden,en ehemmiyetli bir vazifesi, ve şekâveti'ebediyyeden kurtulmak gibi nev'i 'İnsanın en dehşetli meselesi,ve ûbûdiyet ve aczi'beşerin en luzumlu neticesi,bulunması cihetile binler defa tekrar edilse,yine azdır.. İşte Tekraratı' KURANİYE bu gibi esaslara bakıyor. Hatta bazan bir sahifede iktizâyı'Makam ve ihtiyaç,ifham ve belâğat beyân cihetile yirmi def'a sarihan ve zımnen Tevhit hakikatını ifâde eder. degil usanç,belki: kuvvet ve şevk verir. RİSALEİNURDA tekraratı'KURÂNİYE nekadar yerinde ve münasip ve :-

Belagatce

Belâğatce makbûl olduğu cihetlerile beyan edilmiş, KURANI'MÛCİZ'LBEYANIN MEKKE Sûrelerile (MEDİNE) Sûreleri belâğat noktasında ve îcaz cihetinde, ve tafsil ve icmâl vechinde birbirinden ayrı olmasının sırrı ve hikmeti şudurki: Mekkede birinci safda muhatap ve muarızları Kureyş müşrikleri ve ümmileri olduğundan belâğatce kuvvetli bir üslubi'âli ve îcazlı kanaât verici bir icmâl ve tesbit için tekrar, lazım geldiginden ekseriyetce Mekkiye sûreleri erkânı îmaniyeyi ve tevhidin mertebelerini ğâyet kuvvetli ve yüksek ve îcazlı, bir îcaz ile tekrar i-düp ifade ederek mebde, ve meâdı, ALLÂHI ve ÂHİRETİ degil yalınız bir sahifede bir Âyette, bir cümlede bir kelimede, belki: bâzen bir harfde ve takdim, teâhir, ve tarif, tenkir, ve (حذف) ve zikir gibi hey'etlerde öyle kuvvetli isbat ederki, İlmü'belâğatın dâhi imamları hayretle karşulamışlar. RİSALEİNUR ve bilhassa KUR'ANIN kırk vechi îcâzını icmâlen isbat eden Yirmibeşinci SÖZ zeyillerile beraber ve KUR'ANIN nazmındaki vechi îcazını harika bir surette isbat eden arabi RİSALEİNURDAN İşarâtülîcaz tefsiri bilfiil göstermişlerki, Mekkiye olan sûre ve Âyetlerde en âli bir üslûp, bir belâğet, ve en yüksek bir îcaz, îcazı vardır. Emmâ Medine sûre ve âyetlerde birinci safda muhatap ve muarızları ise: ALLÂHI tasdik eden yahudi ve nasâra gibi ehli'kitap olduğundan muktezâyı'belâğat ve irşad ve mutabıkı'makam ve hâlin luzumundan sâde ve vâzih ve tafsilli bir üslüp ile Ehli'kitaba karşı dînin yüksek usûli ve îmanın rükünlerini degil, belki medarı'ihtilâf olan şeriâtta ve ahkâmda, ve teferruâtın ve külli kanunların menşe'leri ve sebebleri olan cüziyyatın beyanı'lazım geldiginden O medine sûre ve âyetlerde ekseriyetce tafsil ve izah ve sâde üslüp ile beyanat icinde KUR'ANA mahsus emsalsiz bir tarzı'beyânla, birden o cüz'i teferruât hâdisesi içinde yüksek, kuvvetli bir fezleke, bir hâteme, bir hüccet ve O cüz'i hâdiseyi'şerîyeyi küllileşdiren, ve emsâlini îmanı'Billah ile

Temin

Temin iden bir cümlei'Tevhidiyeyi ve iymaniyyeyi ve uhreviyyeyi zikir eder. O makamı nurlandırır. Ûlvileşdirir.. Âyetlerin àhırlarında ekseriyetce gelen(وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ)(وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ)(إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ) (إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ) gibi Tevhidi ve àhireti ifade eden fezlekelerde ve hâtemelerde nekadar yüksek bir belâğat ve meziyetler ve cezâletler ve nükteler bulunduğunu Yirmibeşinci sözün ikinci şûâsının ikinci nûrunda o fezleke ve hâtemelerin pek çok nüktelerinden ve meziyetlerinden on danesini beyan ederek O hulâsalarada bir mûcizei'Kübrâ bulunduğunu muannidlerede isbat itmiş. Evet: KUR'AN ve teferruâtı'Şerîyye ve kavânini'İctimaîyyenin beyânı içinde birden muhatabın nazarını,yüksek ve külli noktalara kaldırup sâde üslûbü bir ûlvi üslûpe,ve şeriât dersinden Tevhit dersine çevirerek KUR'ANİ hem bir kitàbı'Şeriât,ve àhkàm,ve Hikmet,hem bir Kitàbı'Âkide ve iyman ve zikir ve fikir ve düâ ve dâvet toldugunu gösterüp her makamda çok makasıdı'irşàdiyei'KUR'ANİYEYİ ders vermesile Mekkiyye àyetlerin tarzı'belâğatlarından ayrı ve parlak mûcizâne bir cezâlet izhar eder. bazan iki kelimede mesela:(RABBÜL'ÂLEMİYN:ربّ العالمين) ve (RABBÜKE: ربّك)de(RABBİK: ربّك) tabirile ahâdiyyeti,ve(RABBÜL'ÂLEMİN: ربّ العالمين)ile(Vàhidiyyeti)bildirir.(Ehâdiyet içindede(Vàhidiyyeti)ifade eder. hatta bir cümlede bir zerreyi bir göz bebeginde gördügü ve yerleşdirdigi gibi, Güneşi aynı àyetle aynı çekicile gögün göz bebeginde yerleşdirir. ve göge bir göz yapar. Meselâ:(خلق السّموات والارض) آيتك)ayetinin akibinde(وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ) der. Zemin ve göklerin haşmeti'hilkatinde kalbin dahi hâtırâtını bilir,İdâre eder; Tarzinda Bir beyanat cihetile o sâde üslûb ve ümmiyyet mertebesini ve âvâmın fehmini nazara alan basit ve cüz'i muhavere o tarz ile ûlvi bir câzibedâr ve umumi ve irşatkăr bir mükâlemeye döner..(Bir suâl?) Bàzan ehemmiyetli bir hakikat; sathi nazarlara görüldügünden,ve bàzı makamlarda cüz'i ve âdi bir hâdiseden yüksek bir f EZLEKE (فذلكة توحيدي) i'Tevhidi veya külli bir düstûri beyan etmekde

Münasebet

de münasebet bilinmediginden bir kusur tevehhüm idilir. Meselâ:Hazreti-Yusuf aleyhisselâm kardeşini bir hîle iyle alması içinde (وَفَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ) diye gâyet yüksek bir düstûrun zikri,belâğatca münasebeti görünmeyor, bunun sırrı hikmeti nedir? Elcevab: Her biri birer küçük KUR'AN olan ekser uzun sûre ve mutavassıtlarda ve çok sahife ve makamlarda yalınız iki üç maksad deyil,belki:KUR'AN mahiyyeti Hem bir kitab-ı zikir ve İyman,ve fikir,hem bir kitâbı'şeriât ve hikmet ve irşat gibi çok kitapları ve ayrı ayrı dersleri tazammun ederek RUBUBİYYETİ'İLÂHİYYENİN her şey'e ihâtâsını ve haşmetli tecelliyâtını ifade itmek cihetile kâinat kitâbı' kebirinin bir nevi kıraeti olan KUR'AN elbette her makamda,hattâ bâzan bir sâhifede çok maksadları takiben Marifetüllahdan ve tevhidin mertebelerinden ve iyman hakikatlerinden ders verdigi haysiyyetile,O bir makamda meselâ: Zâhirce zaif bir münasebetle başka bir ders açar. O - zaif münasebete çok kuvvetli münasebetler iltihak ederler. O makamda gâyet mütabık olur.mertebei'belâğatı yükseklenir.

(İkinci bir sü'âl) KUR'ANDA sarihan ve zımnan ve işareten Âhiret ve Tevhid ve beşerin mükâfat ve mücâzatını binler defa isbat edüp nazara virmenin;ve her Sûrede,her sahifede her makamda ders vermenin hikmeti nedir? (Elcevab): Dairei'İmkânda ve kâinatın sergüzeştine ait inkilaplarda ve emâneti'Kübrâya ve hilâfeti'Arziyyeyi omuzuna alan,nev'i-beşerin şakâvet ve saâdeti'Ebediyeye medâr olan vazifesine dair en ehemmiyetli,en büyük,en dehşetli meselelerinde en âzemetlerini ders vermek ve hadsiz şüpheleri izale etmek ve gâyet şiddetli inkârları ve inadları kırmak cihetinde elbette o dehşetli inkilapları tasdik ittirmek,ve inkilaplar azemetinde büyük,ve beşere en elzem ve en zarûri meseleleri teslim ittirmek için KUR'AN binler def'a degil,belki milyonlar defâ onlara bakdırır,Yine israf degilki,milyonlar kerre tekrar ile o bahisler KUR'ANDA okunur usanç vermez..İhtiyaç kesilmez..

İnnelezine

(بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ * إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا)

Gösterdigi müjde, saâdeti'ebediye hakikatı; biçare beşere her dakika gendini gösteren hakikatı'mevtin hem insanı hem dünyasını, hem bütün ahbabını îdâmı'ebedisinden kurtaruhebedi bir saltanatı kazandırır.. didiginden milyarlar defâ tekrar edilse, ve kâinat kadar ehemmiyet verilse yine israf olmaz; kiymetinden düşmez. İşte bu çeşit hadsiz kiymettâr meselelere ders veren, ve kâinatı bir hane gibi degişdiren ve şeklini bozan: dehşetli inkilapları tesis etmekde ikna'â ve isbata çalışan KUR'ANI'Mûcizül'beyan, elbette sarihan ve zımnan ve işâreten binler def'â o meselelere nazarı dikkatı celp etmek: degil israf, belki: Ekmek, ilaç, hava, ve ziya gibi birer hâceti'zaruriyye hükmünde ihsanını tazelendirir.. Hem, meselâ: (إِنَّ الْكَافِرِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ) و (وَالظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ) gibi tehdit âyetlerini KUR'AN gâyet şiddetle ve hiddetle ve gâyet kuvvet ve tekrarla zikir etmesinin hikmeti ise: RİSALEİNURDA kat'î isbat idildigi gibi beşerin küfri; kâinatın ve ekser mahlûkâtın hukuklarına öyle bir tecavüzdirki: Semavâtı ve arzı kızdırıyor. ve ve anâsırı hiddete getirüp tokatlar ile o zâlimleri tokatlayor. (إِذَا أُلْقُوا فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهِيقًا وَهِيَ تَفُورُ. تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ الْغَيْظِ) âyetinin sarahatile o zâlim münkirlere, CEHENNEM: öyle öfkeleniyorki: hiddetinden pârelenmek derecesine geliyor. İşte: böyle bir cinayeti'ammeye, ve hadsiz bir tecavüze karşı beşerin güçüklük ve ehemmiyetsizligi noktasına degil, belki: zâlimâne cinayetin azametine, ve kâfirâne tecavüzinin dehşetine karşı (SULTANI'KÂİNAT) kendi raîyyetinin hukukunun ehemmiyyetini, ve o münkirlerin küfür ve zulmundeki nihayetsiz çirkinligine, göstermek hikmetile fermânında gâyet hiddet ve şiddetle o cinayeti ve cezasını; degil bin defâ, Belki: Milyonlar ve milyarlar ile tekrar etse yine israf ve kusur degilki: Bin senedenberi yüz milyon insanlar her gün usanmadan kemâli iştiyakla okurlar. Evet her gün

Her gün her zeman, herkes içün bir âlem gider, tâze bir âlemin kapusu kendine açılmasından geçici her bir âlemini nurlandırmak için ihtiyaç ve iştiyakla (LÂİLÂHE'İLLALLÂH: (لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ)(x) bir lâmba yapdığı gibi öylede o kesretli, geçici, perdeleri, ve tâzelenen seyyar kâinatları karanlılattırmak, ve âyinei'hayatında inîkâs iden sueretlerini çirkinleşdirmemek, ve lehinde şâhit olabilen o misafir vaziyetleri aleyhine çevirmemek içun o cinayetlerin cezalarını, ve Padişâhı'Ezelînin şiddetli, ve inadları kıran tehditlerini KUR'ANI okumakla, takdir etmek ve nefsinin tuğyânından kurtulmağa çalışmak hikmetile, KUR'AN, ğâyet mânîdar (tekrar) eder. ve bu derece kuvvet ve şiddet ve (tekrar) ile tehdidâtı'KUR'Aniyeyi hakikatsiz tevehhüm itmekden şeytan bile kaçar. Onları dinlemeyen münkirlere CEHENNEM âzabı aynı'adalettir, diye gösterir. Hem meselâ: Âsâyı'Mûsâ gibi çok hikmetleri ve faideleri bulunan, Kıssai'Mûsânın ve sair enbiyanın kisselerini çok tekrarında Risâleti'Ahmediyenin hakkaniyyetine, bütün enbiyânın nübüvvetlerini bir hüccet gösterüp onların umumunu inkâr edemeyen bunun risâletini hakikat noktasında inkâr edemez, hikmetile ve herkes her vakıt bütün KUR'ANI okumağa muktedir ve muvaffak olamadığından herbir uzun ve mutavassıt SÛRE yi birer küçük KUR'AN hükmüne getirmek için ehemmiyetli erkânı'İymaniyye gibi o kıssaları tekrar etmesi, degil israf; belki: Mûcizâne bir belağattır. ve hâdise'i'Muhammediyye bütün beni'âdemin en büyük hâdisesi ve kâinâtın en azemetli meselesi olduğunu ders vermektir. Evet KUR'ANDA Zâtı'AHMEdiyyeye en büyük makam virmek ve dört erkânı'iymaniyyeyi içine almakla (LÂİLÂHE'İLLALLÂH: (لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ) rüknüne denk tutulan Risâleti'Muhammediyye (عليه الصلاة والسلام); kâinâtın en büyük hakikatı ve zâti'ahmediyye (عليه الصلاة والسلام); bütün mahlukatın en eşrefi ve hâkikatı'Muhammediyye (عليه الصلاة والسلام) tâbir edilen külli şahsiyyeti'Mâneviyyesi ve makâmı'Kudsisi iki cihânın en parlak bir güneşi olduğuna ve hârika makama liyakatine dâir pek çok hüccetleri ve emmâreleri kat'i bir surette

(x) Cümlesini Bin Def'â tekrar ile O Denisen Perdelere Her birisine bir (LÂ İLÂHE İLLELLAH (لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ) ı Bir Lamba)

(haşiye-9: Bu makam çok ehemmiyetlidir.

Bir surette ve RİSALEİNURDA isbat edilmiş..Binden birisi şudurki: (EL'SEBEBÜ'KEL'FAİL:السبب كالفاعل)düsturile bütün ümmetin bütün zamanlarda işledigi hasenàtın bir misli onun defteri'hasenàtına girmesi,[1] Ve bütün kàinatın hakikatlarını getirdigi NUR ile nurlandırması,[2] Degil,yalınız Cin ve İns ve Meleki ve Zîhayatları;belki,kàinàtı ve semàvâtı ve arzı minnettar eylemesi,[3] ve istîdat lisanile nebatatın duâları,ve ihtiyac - fıtrîdilile hayvanatın duâları,gözümüz önünde bilfiîl kabûl olmasının şehàdetile milyonlar,belki milyarlar fıtrî ve red idilmez duâları,[4]

makbul olan SÜLEHÂYI'ÜMMETİ hergün O ZÂTA salât ve selâm eyler. Rahmet duâları ve mânevi kazançlarını en evvel O ZÂTA bagışlamaları, ve bütün ümmetce okunan KUR'ANIN üçyüzbin küsûr hurufunun on sevabdan ta yüz bin hasene ve meyva vermesinden yalınız Kıraeti'KUR'AN cihetile defteri'âmâline hadsiz nurlar girmesi, haysiyyetile O zàtin şahsiyyetimàneviyyesi olan hakikatı'Muhammediyye(عليه الصلاة والسلام) istikbalde bir şecerei'tûbâi-Cennet hükmünde olacağını ALLAMÜLGUYUP(علام الغيوب) bilmiş ve görmüş ve o makama göre KUR'ANINDA o âzim ehemmiyyeti vermiş ve fermanında ona tâbi'iyyeti,ve sünneti'Seniyyesine ittibâ'la şefaâtına mazhariyyeti en ehemmiyyetli bir mesele i'İnsaniyye göstermiş.ve O haşmetli şecerei'Tûbânın bir çekirdegi olan şahsiyyeti'beşeriyyetini,ve bidayetteki vazîyyeti'insaniyyesini ara sıra nazara almasıdır. İşte KUR'ANIN tekrar edilen hakikatları bu kiymette olduğundan tekraratında kuvvetli ve geniş bir mûcizei'Mâneviyye bulunmasına fıtratı'selime şehadet eder.Meger maddiyunluk tâûnile marazı'kalbe ve vicdan hastalığına mübtela ola. (قد ينكسر المرء ضوء الشمس من رمدي وينكد طعم الماء من سقمي)kaidesine dahil Olur..

(Bu onuncu Mes'eleye bir hateme olarak iki haşiyedir.)

(Birinci Hàşiye) Bundan on iki sene evvel işittimki:en dehşetli ve muannid bir ZINDIK(KUR'ANA)karşı sûi'Kasdını tercümesile yapmaya başlamış ve

Mış. Ve dimişki:(KUR'AN) tercüme edilsin,tâ nemâl oldugu bilinsin.. yâni lûzumsuz tekrarâtı herkes görsün,ve tercümesi(Onun)yerinde okunsun,diye dehşetli bir pilân çevirmiş. Fakat RİSALEİNURUN cerh edilmez hüccetleri kat'i isbat itmişki,KUR'ANIN hakiki tercümesi kâbil degildir. ve lisânı'nahvi olan lisâni'ârabi yerinde(KUR'ANIN meziyetlerini ve nüktelerini başka lisan muhafaza edemez.Ve her bir harfi on adetten bine kadar sevab veren kelimâtı'KUR'ANİYENİN mûcizâne ve cem'iyetli tâbirleri yerinde beşerin âdi ve cüz'i tercümeleri tutamaz.Onun yerinde Câmilerde okunmaz,diye RİSALEİNUR her tarafda intişerile o dehşetli pilânı âkim bırakdı.. Fakat o ZINDIKDAN ders alan münafıklar yine şeytan hesabına KUR'AN güneşini üflemekle söndürmeye,ahmak çocuklar gibi ahmakâne ve divanecesine çalışmaları sebebile bana ğâyet sıkı ve sıkıcı ve sıkıntılı bir halette bu onuncu mes'ele yazdırıldı.Tahmin ediyorum. Başkalar ile görüşemedigim için hakikatı'hâli bilemiyorum.

--=[H Â T E M E D E N İkinci H Â Ş İ Y E]=--

Denizli hapsinden tahliyemizden sonra meşhur Şehir otelinin yüksek katında oturmuştum. Karşumda güzel bahçelerde kesretli kavak ağaçları birer halkai'zikir tarzında ğâyet lâtif,tatlı bir surette hem kendileri hem dalları,hem yaprakları,havanın dokunmasile cezbedârâne ve câzibekârâne hareketle rakısları;kardeşlerimin müfârekatlerinden ve yalnız kaldığımdan hüzünli ve ğamlı kalbime ilişdi. Birden güz ve kış mevsimi hatıra geldi. ve bana ğaflet basdı. Ben o kemâli'neş'e ile cilvelenen O nâzenin kavaklara ve zîhayatlara o kadar acıdım.gözlerim yaşla doldu. Kâinatın süslü perdesi altındaki âdemleri,firakları ihtar ve ihsasîle kâinat dolusu firakların,zevâllerin,hüzünleri toplandı.Birden Hakikatı'Muhammediyyenin getirdigi(NUR) imdadıma yetişdi. O hâdsiz hüzünleri ve ğamleri sururlara çevirdi.Hatta O(NURUN) her ehli'İYMAN gibi benim hakkımda milyon feyzinden yalnız o vakitta o vaziyyete temas

Eden

insanı,hem hususi dünyasını ölümle îdam edüp CEHENNEM zulumlarına a - tar. Hayatın lezzetlerini acı zehire çevirir. Hayatı'dünyeviyyeyi àhiretine tercih edenlerin kulakları çınlasın,gelsinler buna bir çare bulsunlar,veya İYMANA girsinler. Bu dehşetli iki hàsàrattan kurtulsunlar.

(سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ)

Kahraman Hüsrevin Mektübüdür.

Çok sevgili üstàdım,efendim.

Cenàbı'Hakka hadsiz şükür olsun,iki aylık uzaklıkda üzüntüleri ve muhaberesizlik iztırablarını hafifleşdiren,ve kalblerimize tàze hayat bahşeden ve ruhlarımızı yeni sàfi bir nesim ihda eden KUR'ANIN izzet- ve celàllı ve merhametli àyetlerindeki tekraratın mehasinini tàdat edüp hikmeti'tekrarının lûzumi ve ehemmiyyetini izah eden ve RİSALEİ-NURUN bir hàrika müdafaası olan Denizli meyvasının onuncu meselesi namını alan EMİRDAG ÇİÇEGİNİ elhak takdir ve tahsine çok làyık olan bu çiçegi koklədıkca ruhumuzdaki iştiyak yükseldi.Dokuz aylık hapis sıkıntısına mukabil meyvanın dokuz meselesi nasıl beratımıza büyük bir vesile olmakla güzelligini göstermişse Onuncu meselesi çiçegide Kur'ANIN iycazlı îcazındaki harikaları göstermekle o nisbette güzelligini göstermekdedir. Evet sevgili üstadım. Gülün çiçegindeki fevkelade letafet ve güzelligi agacındaki tikenleri nazara hic göstermedigi gibi,bu nuràni çiçekde bize dokuz aylık hapis sıkıntısını ünuttıracak bir şekilde o sıkıntılarımızı nazarımızda hiçe indirmiştir, mütalaâsında doyulmayacak bir şekilde kaleme alınan ve akılları hayrete sevk eden bu nuràni çiçek muhtevi oldugu çok güzelliklerinden bilhassa KUR'ANIN tercümesi suretile nazarı'beşerde âdileşdirilmek ihanetine mukabil o tekraratın kiymetini tam göstrmekle KUR'ANIN cihan deger úlviyyetini meydana kuymuştur. Şakirdlerinin her asırda fevkal-

âde bir

Bir metanetle sarılmalarile ve emir ve nehyine tamamen inkiyat itmelerile güya yeni nàzil olmuş gibi tazeligi isbat edilmiş olan KUR'AN Mucizül'beyànın bütün asırlarda zàlimlerine karşı şiddetli ve dehşetli tekrarlı tehditleri ve mazlumlara karşı şefkatli ve merhametli mükerrer taltifleri hususile bu asrımıza bakan tehdidatı içinde zàlimlerine misli görülmemiş bir halde sanki:(FEZEYL'EKBERDEN: من عذاب الاكبر)bir numuneyi andıran semàvi bir cehennemle altı yedi senedenberi mütemadiyen feryad'figan ittirmesi mazlumlarının bu asırda külli ferdleri başında RİSALEİNUR talebelerinin bulunması ve hakikaten bu talebelrinde ümemi sàlifenin Enbiyàlarına verilen neoatlar gibi pek büyük umûmi ve husûsi neoatlara mazhar itmesi,ve muarızlara olan DİNSİZLERİN cehennemi bir azapla tokatlama larını görmeleri hem iki güzel ve lâtif haşiyelerle hateme verilmek suretile çiçegin tamam edimesi bu fakir talebenizi o kadar büyük bir sururla sonsuz bir şükre sevk ettiki:Müddeti'ömrümde bu güzel çiçegin verdigi sevinç ve sururu hissetmedigimi sevgili üstadıma arz ettigim gibi yanıma gelen arkadaşlarada kerratla söylemişim. CENABI'HAK zaîf ve tahammülsüz omuzlarına pek azametli bàrı'sakil tahmil edilen siz sevgili üstadımızdan ebeden razı olsun. Ve yüklerinizi tahfif etmekle yüzünüzü ebede kadar güldürsün. Âmîn.. Evet Sevgili Üstadım:Biz ALLAHDAN ,KUR'ANDAN,HABİBİ'ZİYŞANDAN ve RİSALEİNURDAN ve KUR'ANIN Dellalı SİZ sevgili ÜSTÀDIMIZDAN ebeden razıyız.ve intisabımızdan hiç bir cihetle pişmanlıgımız yok.Bizim kalbimizde zerre kadar götülük etmek için niyet yok,Biz ancak ALLAHI ve RİZASINI isteyoruz. gün geçdikce rizası içinde CENABI'HAKKA vuslat iştiyaklarını kalbimizde teksif ediyoruz. Bilâ'istisna bize fenalık edenleride CENABI'HAKKA terk etmekle af etmek ve bilakis bize zulm eden o zàlimlerde dahil olduğu hâlde herkese iyilik etmek RİSALEİNUR talebelerinin kalblerine yerleşen bir şiâri'İslâm olduğunu biz istemeyerek ilàn eden hazreri' ALLAHA hududsüz şükürler olsun.

Hüsrev

(Bİ'İSMİ'HÛ SÜB'HANEHÛ) : (باسمه سبحانه)

(Onbirinci Mes'ele)

Meyvanın Onbirinci meselesinin başı bir meyvai'Cennet,ve biri Sa'âdeti' Ebediyye,ve biri Rüiyyetullah olan İyman şecerei'kutsiyyesinin hadsiz külli ve cüz'i meyvalarından yüzer numuneleri RİSALEİNURDA beyan ve hüccetlerle isbat edildiginden izâhını SİRACINNURA (سراج النور) havale edüp külli erkânının degil,belki:Cüz"i ve cüzü'lerinin cüz'ü ve hususi meyvalarından bir kaç numune beyan edilecek: (BİRİSİ) Bir gün bir DUÂDA (YARÂBBİ)(Cebrail,Mikâil,İsrafil,Ezrâil) (عليهم السلام) hürmetlerine ve şefaâtlerine beni cin ve ins: şerrlerinden muhafaza eyle..Meâlinde DUÂYI dedigim zaman herkesi titreten ve dehşet veren Ezrail (ع) namını zikir ettigim vakıt gâyet tatlı ve tesellidâr ve sevimli bir hâlet hissettim. Elhamdülillâh didim. Ezrâili (م) cidden sevmege başladım. Melâikeye İyman (ق) rüknünün bir ferdinin pek çok meyvalarından yalınız bir cüz'i cüz'îsi/meyvasına kısa bir işaret ederiz.

(Birisi) İnsanın en kiymetli ve üstünde titrediği malı RÛHUDIR. Onu ziyâ'dan ve fenadan ve başı boşluktan muhafaza etmek için kuvvetli ve emin bir ele teslim iyle derin bir sevinç verdigini kat'î hissettim. ve insanın amelini yazan melekler hatırıma geldi. Bakdım aynen bu meyva gibi çok tatlı meyvaları var..(Birisi) Her insan kiymetli bir sözünü ve fiilini bâkileştirmek için iştiyakla kitab ve şiir,hatta sinama ile hıfzına çalışır. Hususan:O fiillerin cennette bâki meyvaları bulunsa,daha ziyade merak eder.(KİRÂMEN'KÂTİBİYN) (كراما كاتبين) insanın omuzlarında durup onları ebedî manzaralarda göstermek ve sâhiplerine dâimi mükâfat kazandırmak,o kadar bana şirin geldiki:tarif edemem.Sonra Ehli'dünyanın beni hayatı'ictimaiyyedeki her şeyden tecrit etmek içinde bütün bütün kitaplarımdan,ve dostlarımdan,ve hizmetcilerinden ve teselli verici işlerden ayrı düşürmelrile beraber gurbet vahşeti beni sıkarken ve boş dünya başıma yıkılırken melâikeye iymanın pek çok meyvalarından birisi imdadıma geldi.Kâinatımı ve dünyamı şenlendirdi. Melekler ve Ruhaniler ile doldurdu. Âlemimi sevinçle güldürdü. Ve ehli'dalâletin

Dünyaları

Dünyaları vèhşet ve boşluk ve karanlık ile ağladıklarını gösterdi. Hayàlim bu meyvanın lezzetile mesrur iken umum Peyğamberlere İYMANIN pek çok meyvalarından buna benzer bir tek meyvasını aldı tattı. Birden bütün geçmiş zamanlardaki Enbiyalarla yaşamış gibi onlara İymanım,ve tasdikim o zamanları ışıklandırdı. Ve iymanımı külli yapub genişlendirdi. Ve àhir zaman Peyğamberimizin İymanî olan dâvâlarına binler imza basdırdı. Şeytanları susdurdu.Birden Hikmet'ilistiàze (أعلمت الاستعاذة) lemâsındaki kat'î cevabı bulunan bir suâl kalbine geldiki: Bu meyvalar gibi hadsiz tatlı semereler ve faideler,ve hasenâtın ğâyet güzel neticeler ve menfeâtler ve ERHAMÜRRÂHİMİNİN ğâyet merhametkârâne tevfikleri ve inayetleri Ehli'hidâyete yardım edüp kuvvet verdikleri halde Ehli'delâlet neden çok def'â ğalebe eder?. Ve bâzen yirmisi yüz dâne Ehli'Hidaye ti perişan eder? Diye mâ'nen benden soruldu. Ve bu tefekkür içinde şeytanın ğâyet zaif desiselerind karşu KUR'ANIN büyük tahşidatı ve melàikeleri ve CENABI'HAKKIN yardımını Ehli'İymana göndermesi hatıra geldi. RİSALEİNUR onun hikmetini kat'î hüccetlerle îzàhına binaen O suâlin cevabına ğâyet kısa bir işaret ederiz. Evet:bâzen serseri ve gizli ve muzır bir adam bir saraya ateş atmaga çalışması yüzünden yüz er adamın yapması gibi,yüzer adamın muhafazasile bâzen devlete ve pàdişaha iltica ile o sarayın vücudi devâm edebilir.Çunki: Onun vücudi bütün şeraitin ve erkânın ve esbàbın vücudile olabilir. Fakat onun ademi, ve harap olması,bir tek şartın ademile,ve bir serserinin bir kibritile yanup mahv olduğu gibi İNS (انس),ve CİN (جن), şeytanları az bir fiîl ile büyük tahribat ve dehşetli mânevi yangınlar yaparlar. Evet;bütün fenalıklar ve günahlar ve şerlerin mâye ve esasları adem dir, tahribdir. sûreten vücûdin altında adem ve bozmak saklıdır. Işte cinni ve insi şeytanlar ve şerirler bu noktaya dayanup ğâyet zaif bir kuvvetle hadsiz bir kuvvete karşı dayanup Ehli'hak ve hakikatı CENABI'HAKKIN der-
Gàhına

Dergâhına iltica ya ve kaçmaya her vakıt mecbur ettiginden KUR'AN onları himâye içun büyük tahşîdât yapar. Doksan dokuz ESMAİ'İLÂHİYEYİ onların ellerine verir. O duşmanlara karşı sebat itmelerine çok şiddetli emirler verir..Bu cevabdan birden pek büyük bir hakikatın ucu, ve azametli ve dehşetli bir mes'elenin esâsı göründü. Şöyle ki: Nasılki: Cennet bütün vücut âlemlerinin mahsûlâtını taşıyor ve dünyanın yetişdirdigi tohumları bâkiyâne sünbüllendiriyor. Öylede Cehennem dahi hadsiz, dehşetli adem ve hiçlik âlemlerinin çok elîm neticelerini göstermek için O adem mahsûlatlarını kavuruyor. Ve o dehşetli Cehennem fabrikası sâir vazifeleri içinde âlemi'vücut'kâinâtını âlemi'adem pisliklerinden temizlettiriyor. Bu dehşetli meselenin şimdilik kapusunu açmayacağız. İnşa'allah sonra izah edilecek. Hem Meleklerdiyman meyvasından bir cüz'i ve Münkir ve Nekire ait bir numunesi şudur; Herkes gibi ben dahi muhakkak girecegim, diye mezarıma hayalen girdim. Ve Kabirde yalnız, kimsesiz, karanlık, soûk, dar, bir hapsi'münferidde, bir tecridi'mutlak içindeki tevahhuş ve meyûsiyetten tedehhüş ederken birden münkir ve Nekir taifesinden iki mübârek arkadaş çıkup geldiler. Benimle münazaraya başladılar. Kalbim ve kabrim genişlemeye başladılar, Nurlandı, hararetlendiler. Âlemi'Ervaha pençereler açıld . Bende şimdi hayalen ve istikbalde hakikaten görecegim o vaziyette bütün canımla sevindim, ve şükür ettim.. Ve sarf ve nahiv ilmini okuyan bir medrese talebesinin vefat idüp kabirde Münkir ve Nekirin (Men Rabbike: مَنْ رَبُّكَ) senin RABBİN kimdir, diye süallerine karşı kendini medresede zan idüp ve nahiv ilmile cevap vererek (Men: مَنْ) mübtedâdır. (RABBİKE: رَبُّكَ) Onun haberidir. Müşkil bir mes'eleyi benden sorunuz bu kolaydır diyerek hem o melaikeleri, hem hâzır ruhları, hem o vâkıâyı müşahede eden orada bulunan bir keşfi'kubur velisini güldürdü. Ve rahmeti'İlâhiyyeyi tebessümle getirdi. Azabdan kurtulduğu gibi RİSALEİNURUN bir şehid kahrimanı olan Merhum Hafız Ali, hapisde meyva risalesini kemâl-

Kemâli'âşkla yazarken ve okurken vefat edüp kabirde melaike süâline mahkemedeki gibi meyva hakikatleriîle cevab verdigi misillü bende ve RİSALEİNURUN şakirtleride o suâllere karşu RİSALEİNURUN parlak ve kuvvetli hüccetlerile istikbalde hakikaten ve şimdi mânen cevab verüp onları tasdika ve tahsine ve tebrike sevk edecekler.İNŞA'ALLAH...

Hem meleklere iymanın saâdeti'dünyeviyyeye medâr cüz'i bir numunesi ; şudurki: İlmühâlde iyman dersini alan bir mâsum çocuğun yanında ağlayan ve mâsum bir kardeşinin vefatı için vâveylâ eden diger bir çocuğa,ağlama şükür eyle.Senin kardeşin meleklerle beraber cennete gitti. orada gezer.Bizden daha eyi keyif edecek. Melekler gibi uçacak,Her yeri seyir edecek,diyüp feryad edenin ağlamasını tebessüme ve sevince çevirmesidir Bende aynen bu ağlayan çocuk gibi,bu hazin kışda ve elim vaziyyetimde gâyet elîm iki vefat haberini aldım. Biri birader'zâdem merhum Fuatki: âli mekteblerde hem birinciligi kazanan,hem RİSALEİNURUN hakikatlerini neşir eden..İkincisi,Âlîme ve hanım namındaki merhum hemşirem:HACCA gidüp sekerat içinde tavaf ederken tavaf içinde vefat edüp bu iki akrabamın ölümleri,İhtiyar risalesinde yazılan merhum Abdurrahmanın vefatı gibi beni ağlatırken İymanın nurile o mâsum FUAT O sâlihe HANIM,insanlar yerinde meleklere ve hûrilere arkadaş olduklarını,ve bu dünyanın tehlike ve günahlarından kurtulduklarını,mânen kalben gördüm. O şiddetli hüzün yerinde büyük bir sevinc his edüp hem onları hem Fuadın pederi kardeşim ABDÜLMECİDİ,hem kendimi tebrik ederek ERHEMÜRRÂHÎMYİNE şükür ettim.Bu iki merhumelere rahmet duâsı niyetile buraya yazıldı,kayit edildi. RİSALEİNURDAKİ bütün mizanlar ve müvâzeneler,iymanın saâdeti'dünyeviyyeye ve uhreviyyeye medâr meyvalarını beyan ederler.Ve külli ve büyük meyvalar bu dünyada gösterdikleri saâdeti'hayatiyye,ve lezzeti'ömür cihetile her Mü'minin İymanı ona bir saâdeti'ebediyyeyi kazandıracak.Belki:Sünbül verecek.Ve O

Surette

Surette inkişaf edecek,diye haber verirler. Ve o külli ve pek çok meyvelerden beşi meyve'i Mîrac oldu. Otuzbirinci sözün/beşinci dalında Âhırında,ve Besi:(x) numune olarak yazılmış.Erkânı iymaniyyenin her biri ayrı ayrı pek çok belki hadsiz meyvaları olduğu gibi,mecmuûn birden çok meyvalarından bir meyvası,koca cennet:ve biride saâdeti'ebediyye:ve biride ve belki en tatlısı da RÜİYYETİ'İLÂHİYYEDİR.diye başda demiştik. Ve otuz ikinci sözün Âhirindeki müvazenede iymanın saâdet'dâreyne medâr bir kısım semereleri,güzel îzah edilmiş. (İymanı'Bilkader)rükmünün kiymettar meyvaları bu dünyada bulunduğuna bir delili;ûmum lisanında (MEN EMENE BİLKADER;EMİNEMİNEI' KEDER: مَنْ اٰمَنَ بِالْقَدَرِ اَمِنَ مِنَ الْكَدَرِ)darbı'mesel olmuştur. Yâni Kadere iyman eden Jam kederlerden kurtulur.Risalei'Kaderin âhırında güzel bir temsil ile(iki adamın şâhâne bir sarayın bahçesine girmesile)bir külli meyvası beyan edilmiş.Hatta ben kendi hayatımda binler tecrübelerimle gördüm. ve bildimki:Kadere iyman olmazsa hayatı'dünyeviyye seâdeti mahiv olur. Elîm musibetlerde ne vakıt kadere iyman cihetine bakardım. Musibet gâyet hafifleşiyor görüyordum. KADERE İYMAN itmeyen nasıl yaşayabilir,diye hayret ederdim.. Melaikeye iyman,rükmünün külli meyvalarından birisine yirmi ikinci Sözün ikinci mekamında şöyle işaret etmişki,EZRAÎL Âleyhi 'sselâm CENABI'HAKKA münacat edüp,demiş: Kabzı'Ervah vazifesinde senin îbâdın benden küsecekler,şekva edecekler demiş.Ona cevaben denilmiş;senin vazifene hastalıkları,ve musîbetleri perde yapacağım,ta îbâdımın şekvaları onlara gitsin.Sana gelmesin.Aynen bu perdeler gibi EZRAÎL Âlehisselamın vazifeside bir perdedir.Ta haksız şekvâlar CENÂBI'HAKKA gitmesin. Çünki:ölümdeki hikmet ve rahmet ve güzellik ve maslahat cihetini herkes göremez. Zâhire bakup itiraz eder. Şekvaya başlar. İşte bu haksız şekvâlar,(Rahîmi'mutlaka) gitmemek hikmetîle EZRAÎL Âleyhisselâm perde olmuş. Aynen bunun gibi bütün melekların,belki bütün esbabı'Zâhiriyyenin vazifeleri(İZZETİ'RUBUBİYYETİN) perdeleri

(x)Yirmi dördüncü sözün.

Perdeleridir. Ta güzellikleri görünmeyen ve hikmetleri bilinmeyen şeylerde(KUDRETİ'İLÂHİYYENİN)izzeti ve kutsiyyeti,ve rahmetinin ihatası muhafaza edilsin. İtiraza hedef olmasın. Ve hasis ve ehemmiyyetsiz ve merhametsiz şeyler ile KUDRETİN mübaşereti nazarı'zâhiride görülmesin yoksa,hiç bir sebebin hakiki tesri ve icade hiç kabiliyyeti olmadığına,her şeyde tevhit sikkeleri kat'i gösterdigini RİSALEİNUR hadsiz deliller ile isbat etmiş;Halk etmek,İcat etmek ONA mahsusdur.Esbab yalınız bir perdedir. Melâike gibi zişuûr olanların yalınız cüz'i'ihtiyarile cüz'i îcadsız kesb denilen bir nevi'hizmeti'fıtriyye ve ameli bir nevi ûbudiyetten başka ellerinde yoktur. Evet:İzzet ve Azemet isterki,Esbab perdedar,desti'kudret olsa aklın nazarında..Ve tevhit ve ahadiyyet isterleki,esbab ellerini çeksinler,te'sir hakikidir.İşte nasılkı melekler,ve umûru'hayriyyede ve vücudiyyede istihdam edilen zâhiri sebebler,güzellikleri görünmeyen ve bilinmeyen şeylerde KUDRETİ-RABBANİYYEYİ kusurdan,zulumdan muhafaza edüp takdis ve tesbihi'İlâhide birer vesiledirler. Aynen öylede cinni ve insi şeytanlar ve mızır maddelerin umûru'Şerryyede ve ademiyyede istîmalleri dahi yine KUDRETİ'-SÜB'HANİYEYİ ğadırden ve haksız itirazlardan ve şekvalara hedef olmakdan kurtarmak takdis ve tesbihâtı'Rabbâniyyeye,ve kâinattaki bütün kusurattan müberrâ ve münezzehiyyetine hizmet ediyorlar.Çunki,bütün kusurlar,ademden ve kabiliyetsizlikden ve tahribden ve vazife yapmamakdan (Geberir,ademdirler.)ve vücudi olmayan ademi fiîllerden geliyor.Bu şeytanı ve şerli perdeler o kusurâta merci olup itiraz ve şekvaları bilistihkak kendilerine alarak CENABI'HAKKIN takdisine vesîle oluyorlar.Zâten şerli ve ademî ve tahribi işlerde kuvvet ve iktidar lâzım degil.Az bir fiil,ve cüz'i bir kuvvet ve belki,vazifesini yapmamak ile bâzan büyük ademler ve bozmaklar oluyor.O şerir faîller muktedir zan edilirler,halbuki:ademden başka hiç tesirleri,ve cüz'i bir kisibden

Bir kisibden hariç hiç kuvvetleri yoktur. Fakat o eserler ademden geldiklerinden O şerirler hakiki faildirler. Bil'istihkak eger zişûur ise cezayı çekerler. Dimek sayyiatta o fenalar faildirler. Fakat haseneler ve hayırlarda ameli'salihde vucut olmasından O iyiler hakiki fâil ve müessir degiller. Belki, kabildirler. Feyzi'İlâhi yi kabûl ederler. Ve mükâfatları dahi sırf bir Fazlı'İlâhidir, diye KURANI'HAKÎM(قُرْآنٍ حَكِيمٍ) (مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ) ferman eder. Elhasıl vücut'kâinatları ve hadsiz adem âlemleri birbirîle çarpışırken, ve CENNET ve CEHENNEM gibi meyvalar verirken ve bütün vücut âlemleri ELHAMDÜLİLLAH: (الْحَمْدُ لِلَّهِ) ELHAMDÜLİLLAH: (الْحَمْدُ لِلَّهِ) ve bütün adem âlemleri (SÜB'HALLAH: سُبْحَانَ اللَّهِ) Sübhanallah: (سُبْحَانَ اللَّهِ) derken, ve ihatalı bir kanun'mubareze ile melekler: şeytanlar ile, ve hayırlar: şerlerle, ta kalbin etrafındaki ilham ve vesvese ile mücadele ederken birden meleklere İYMANIN bir meyvası tecelli eder. Meseleyi halledüp karanlık kâinatı ışıklandırır. (اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ) ayetinin envarından bir nûrunu bize gösterir. Ve bu meyva nekadar tatlı olduğunu taddırır. (İkinci bir külli meyvasına yirmi dördüncü, ve elifler kerâmetini gösteren Yirmidokuzuncu SÖZLER işaret edüp parlak bir surette meleklerin vücudunu ve vazifesini isbat itmisler. Evet kâinatın her tarafında cüz'i ve külli herşeyde, her nevîde kendini tanıttırmak ve sevdirmek içinde merhametkârâne bir haşmeti'Rubûbiyet, elbette O haşmete, O merhamete, o tanıttırmağa, o sevdirmeye, karşu şükür ve takdis içinde bir geniş ve ihâtalı ve şûurkârâne bir ûbûdiyet mukabele etmesi lâzım ve kat'idir. ve şûursuz cemâdat ve erkânı'âzîmei'Kâinat hesabına o vazifeyi ancak hadsiz melekler görebilirler. Ve o saltanatı'Rububiyetin her tarafda serâda, süreyyada, zeminin temelinde ve dışında hâkimâne ve haşmetkârâne icraâtını onlar temsil edebilirler. Mesela: Felsefenin Ruhsuz kanunları, pek karanlık ve vahşetli gösterdikleri Halkatı'arziyye ve vazifei'fıtriyyesi bu meyva ile nurlu ve ünsiyyetli bir tarzda sevr

da SUR ve HUT namlarında iki melegin omuzlarında, yâni nazâretlerinde ve Cennetten getirilen ve fâni kürrei'arzın bâki bir temel taşı olmak, yâni ileruda bâki Cennete, bir kısmını devir etmeye bir işaret etmek için (sahrat) namında uhrevi bir madde, bir hakikat gönderilüp Sûr ve Hut meleklerine bir noktai'istinâd edilmiş, diye benî'isrâilin eski peygamberlerinden rivayet var. Ve ibni'Abbasdan dahi mervidir. Mâtteessüf bu kutsi mâna mürûru'zamanla bu teşbih âvamın nazarında hakikat telakki edilmekle aklın haricinde bir suret almış. Mâden melekler havada gezdikleri gibi toprak ve taşda ve yerin merkezinde gezerler. Elbette onların ve kürrei'arzın üstünde duracak, cismâni taş ve balığa ve öküze ihtiyaçları yoktur. Hem meslâ: Kürrei'Arz, Kürrei'Arzın nevîleri adedince başlar ve o nevilerin ferdleri sayısınca diller, ve o ferdlerin âzâ ve yaprak ve meyvaları mikdarınca tesbihatlar yapdığı için elbette o haşmetli ve şûursuz ubudiyyeti'fıtriyyeyi bilerek sûurdârâne temsil edüp Derkâhı'İLÂHİYYEYE takdim etmek için kırkbin başlı, ve her baş kırkbin dil ile ve her bir dil kırkbin tesbihât yapan bir melek, müvekkili bulunacak, ki: aynı hakikat olarak Muhbiri'Sâdık (Aleyhüsselatü'Vesselam) haber vermiş. ve hilkatı'Kâinatın en ehemmiyetli neticesi olan insanlar ile Münasibat-Rabbaniyeyi tebliğ ve izhar eden CEBRAİL Aleyhisselam ve zîhayatın âleminde en haşmetli ve en dehşetli olan diriltmek, hayat vermek, ve ölümle terhis etmekdeki Hâlika mahsus olan icraâtı'İlâhiyeyi yalnız temsil edüp ûbûdiyetkârâne nezaret eden İsrafil ve Ezrail aleyhümüsselam, ve hayat dairesinde rahmetin en geniş, en zevkli olan rızıkdaki ihsanât-Rahmâniyeye nezaretle beraber şûursuz şükürleri sûur ile temsil eden Mikâil Aleyhisselam gibi meleklerin pek acîp mahiyette olarak bulunmaları, vücutları, ve ruhların bâkaları saltanat ve haşmeti'rububiyyetin muktezasıdır. Onların ve her birinin mahsus taifelerinin vücutları kâinatta güneş gibi görünen saltanat ve haşmetin vücudi derecesinde kat'-idir.

idir,ve şüphesizdir. Melâikeye ait başka maddeler bunlara kıyas edilsin. Evet:Kürrei'arzda dörtyüzbin nevileri zîhayatta halk eden,hattâ âdi ve muteaffin maddelerden zîruhları çokluklâ yaradan,ve her tarafı onlarla şenlendiren ve mûcizât sanâtına karşu onlara dillerile(Maşa'Allâh,Bârek ALLAH,Şübhan'Allâh)didirten ve ihsanât-ı rahmetine mukabil Elhamdülillâh, VEŞŞÜKRULLâh, ALLAHU EKBER, O hayvancıklara söylettiren bir kâdîri'zülcelâl'vel'Cemâl elbette bilâşek,velâ şüphe koca semâvâta münasip,isyansız ve daima ubudiyette olan sekeneleri ve ruhânileri yaratmış,semâvatı şenlendirmiş,boş bırakmamış,ve hayvanâtın tâifelerinden pek çok ziyade ayrı ayrı nevîleri meleklerden icat etmişki:bir kısmı küçük olarak yagmur,ve kar katrelerine binüp san'ât ve Rahmeti'İlâliyeyi kendi dillerile alkışlayorlar. Bir kısmı birer seyyar yıldızlara binüp fezâi'Kâinatta seyahat içinde azemet ve izzet ve haşmeti'Rububiyyete karşı tekbir ve tehlil ile ûbûdiyetlerini âleme ilân ediyorlar. Evet:Zemân-ı âdemdenberi bütün semâvi kitaplar ve dinler meleklerin vücutlarına ve ûbûdiyetlerine ittifakları ve bütün asırlarda melekler ile konuşmaları ve muhavereleri kesretli tevatürlerle insanlar içinde vukû bulmasını nakil ve rivayetleri ise:Görmedigimiz Amerika insanlarının vücutları gibi meleklerin vucutlarını,ve bizimle alâkadar olduklarını kat'i isbat eder.İşte şimdi gel,İYMAN nuru ile bu külli ikinci Meyveye bak.ve Tat..Nasıl kâinatı başdan başa şenlendirüp güzelleşdirüp bir mescidi'Ekber,ve büyük bir ibâdethâneye çeviriyor.?. Ve Fenni'Felsefeyi soûk,hayatsız,zûlmetli dehşetli göstermelrine mukabil,Hayatlı,Şûurlu,ışıklı,ünsiyetli,tatlı, bir kâinat göstererek bâki hayatın bir cilvei'lezzetini Ehli'İymana derecesine göre dünyada dahi taddırır.

(T E T Ü M M E)

Nasılki,Vahdet ve Ahâdiyyet sırrîle kâinatın her tarafında aynı'kudret Aynı'Hikmet,Aynı'Sanât bulunmasîle HÂLIKIN vâhdet ve tasarrufu,ve îcat. ve Rubûbiyyeti ve Hallâkiyyet ve kutsiyyeti cüz'î ve küllî herbir masnuûn hâl dili ile ilân ediliyor. Aynen öylede hertarafda melekleri halk eden

İdüp her mahlûkun lisânı'hal ile şuûrsuz yapdıkları tesbihâtı meleklerin ûbudiyetkârane dillerile yapdırıyor. Melek lerin hiç bir cihette hilafı'emir hareketleri yok. hâlis bir ûbûdiyetten başka hiç bir îcât ve emirsiz hiç bir müdaheleleri,hatta izinsiz şefaâtleri dahi olmaz. tam(عباد مكرمون . يفعلون مايؤمرون)sırrına mazhardırlar.

(H A T E M E)

ğâyet ehemmiyetli bir nüktei' âcâziyyeye dair birden ihtiyarsız,mağribden sonra kalbe ihtar edilen Sûre'i(قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ)zâhir bir mucizei'ğaybiyyesini gösteren uzun bir hakikata kısa bir işarettir.

بسم الله الرحمن الرحيم : قل اعوذ برب الفلق من شر ما خلق 1361 ومن شر غاسق اذا وقب ومن شر النفاثات في العقد 1328 ومن شر حاسد اذا حسد 1349 [: 1352

İşte yalınız mânâyı'işârî cihetinde bu sûrei'âzimei'hârika,kâinâtta adem alemleri,hesabına çalışan şerirlerden ve ins,ve cin,şeytanlarından kendinizi muhafaza ediniz. Pyğamberimize ve ümmetine emir ederek her asra bakdığı gibi,mânâyı'işârisile bu acîp asrımıza daha ziyade, belki zâhir bir tarzda bakar. KUR'ÂNIN hizmetkârlarını istiâzeye dâvet eder. Bu Mûcizei'ğaybiyye beş işaretle kısaca beyan edilecek. Şöyleki: Bu sûrenin her bir âyetinin mânaları coktur. Yalınız mânayı'işari ile beş cümlesinde dört defa ŞER kelimesini tekrar itmek,ve kuvvetli münâsebeti'mâneviyye ile beraber dört tarzda bu asrın emsalsiz dört dehşetli ve furtunalı,maddi ve mânevi şerlerine ve inkilaplarına ve mübarezelerine aynı'tarihile parmak basmak,ve mânen bunlardan çekininiz , emir etmek elbette KUR'ANIN îcazına yakışır bir irşâdı'ğaybîdir. Mesela:Başda(1352 – 54)(قل اعوذ برب الفلق)cümlesi bin üçyüz elli iki veya elli dört tarihine hesabı'ebcedi,cifrile tevafuk edüp nev'i'beşerde en geniş hırs ve hased,ve birinci harbin sebebile vukuâ gelmege hazırlanan ikinci harbi'umumiyye işaret eder.Ve ümmeti'Muhammediyyeye mânen der. Bu harbe girmeyiniz,rabbinize iltica ediniz.ve Kur'anın hizmetkârlarından olan RİSALEİNUR şakirtlerine hususi bir iltifat ile onların Eskişehir

-şehir hapsinde dehşetli bir şerden aynı'tarihile kurtulmalarına ve hak-
larında imha pilanının akîm bırakılmasına remzen haber verir.Mânen
istiâze ediniz,emir eder gibi bir rumuz var. Hem;Mesela(مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ)
=1361=
cümlesi bin üçyüz altmışbir ederek bu emsalsiz harbin merhametsiz ve
zâlimâne tahribatına rûmi ve hicri tarihîle parmak basdığı gibi,aynı
zamanda bütün kuvvetlerile KUR'ANIN hizmetine çalışan RİSALEİNUR şa-
kirtlerinin geniş bir imha pilanından ve elîm ve dehşetli bir belâ-
dan ve denizli hapsinden kurtulmalarına tevafukla bakar,Halkın şerrin-
=1338=
den kendinizi koruyunuz,gizli bir iyma ile der.Hem mesela:(النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ)
cümlesi şeddeler sayılmaz,Bin üçyüz yirmi sekiz adedile bu umumi harb-
leri yapan ecnebi ğaddarların hırs ve hasedle bizdeki hüriyyet inkilâ-
bının KURAN lehindeki neticelerini bozmak fikrîle tebeddülü'saltanat
ve balkan ve italya harbleri,ve birinci harbi'umuminin patlamasîle mad-
di ve mânevi şerlerini siyasi diplomatların radyo dilîle herkesin kafa-
larına sihirbaz ve zehirli üflemelrile ve mukadderâtı'beşerin düğme,ve
ûkdelerine gizli pilanlarını telkin itmelerile bin senelik medeniyyet
terekkiyyâtını vahşiyâne mahv eden şerlerin gelmege hazırlanmaları
=١٣٢٨=
tarihine tevafuk ve(النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ)tam mânasına tetabuk eder.
=1347=
Hem mesela:(ومن)(شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ)cümlesi şedde ve tenvin sayılmaz,yine
bin üçyüz kırk yedi edüp aynı tarihde ecnebi muâhedelerin icbarile bu
vatanda ehemmiyetli sarsıntılar,ve felsefenin tahakkümüyle bu dindar
mi'llette
ehemmiyetli tahavvüller vücude gelmesine ve aynı tarihde devletlerde
ikinci harbi'umumiyi ihzar eden dehşetli hasedler ve rekabetlerin çar-
pışmalarına ve tarihine bu mânâyı'işâri ile tam tamına tevafukı ve mâ-
nâyı tetabukı elbette bu kutsi sûrenin bir lemâyı'îcâzı'ğaybîsidir.
(Bir ihtar) Her bir âyetin müteaddit mânaları vardır.Hem her bir mânâ
küllidir. Her âsırda efrâdı bulunur.Bahsımızda bu asrımıza bakan yalı-
nız mânâyı'İşâri tabakasıdır. Hem o külli mânâda asrımız bir ferddir.
fakat

Fakat hususiyet kesb etmişki, ona tarihile bakar. Ben dört senedir bu harbin ne safehâtını ve nede neticelerini, ve sulh olmuş olmamış, bilmedigimden ve sormadığımdan bu kudsi sûrenin daha nekadar bu asra ve harbe işaratı var diye onun kapusunu çalmadım. Yoksa bu hazinede daha çok esrar var olduğunu RİSALEİNURUN eczalarında, hususan RUMUZÂTI'SEMÂNİYE risalelerinde beyan ve isbat edilmiş olduğundan onlara havale edüp kısa kesiyorum.

(Hatıra gelebilen bir sualin cevabıdır.) Bu lem'a'ı (لمعهٔ اعجازيه) îcaziyyede başdaki(من شرّ ما خلق ١٣٦١)hem(mên: مِن)hem(şer: شر) kelimeleri hesaba girmesi, ve âhirde(شرّ حاسدٍ اذا حسد ١٣٤٧ (مِن)yalınız(Şer: شر) kelimesi girmesi ve (Mên: مِن) girmemesi, ve(النفاثات في العقد ١٣٢٨ (مِن شرّ)ikiside hesab edilmemesi, ğâyet ince ve lâtif bir münasebete iyma ve rumuz içindir. çunki: Halkda ŞERDEN başka Hayırlarda var; hem bütün ŞER herkese gelmez. buna rumzan bûziyyeti ifade eden(Mên: مِن)ve(Şer: شر)girmişler.(Hased: (حسد)hased ettigi zaman bütün Şerdir. Bûziyyete lüzum yoktur. (النفاثات في العقد ١٣٢٨)Rumuzile kendi menfeâtları için Kürrei'Arza ateş atan üfliyicilerin ve sıhırbaz o diplomatların tahribâta ait bütün işleri ayni ŞERdir, diye daha şer kelimesine lüzum kalmadı.

(Bu Sûreye ait Nüktei' îcaziyyenin bir Haşiyesidir.)

Nasıl bu Sûre beş cümlesinden dört cümlesile bu asrımızın dört büyük Şerli inkilaplarına ve fırtınalarına mânâyı işarî ile bakar. aynan öylede dört defa tekraren(Mên, Şer: مِن، شرّ)kelimesile(şedde sayılmaz) âlemi'İslâmca en dehşetli olan CENGİZ, Helâkü fitnesinin, ve abbasî devletinin inkıraz zamanının asrına, dört defa mânâyı'işari ile bakar, parmak basar. Evet Şeddesiz(Şer)beşyüz eder.(Mên)doksandır. Çok âyetler hem bu asra, hem o asra işaret etmleri cihetinde istikbâlden haber veren İmamı'Âli (رضي) ve ğavsı'Azam (قدس) dahi aynen hem asrımıza hem o asra bakup haber vermişler.(غاسقٍ اذا وقب ١١٦١ ٨١)kelimeleri bu zamana deyil, belki(غاسق ١١٦١) bin

1161 ٨١٠ 810

Bin yüz altmışbir, ve(اذا وقب)sekiz yüz on ederek o zamanlarda ehemmiyetli maddi ve mànevi şerlere işâret ederler.

(Meyvanın ONBİRİNCİ meselesinin hàşiyesinin bir Làhikasıdır.)

Azemetli ÂYETÜLKÜRSİNİN Tetimmesi olan (لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ)
(مِنَ الْغَيِّ ؛ (فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ) (وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ) (بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ) لَا انْفِصَامَ)
(لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ) (اللَّهُ) برابر السه ١٠١٢) برابر المازسه ٩٤٥) [اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا
يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ، وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ
هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

de RİSALEİNURUN hem iki kerre ismine, hem sureti'mücâhedesine, hem tahakkukuna, ve telif ve tekemmül zemanına, tam tamına tevafukîle beraber Ehli'Küfrün binikiyüz doksan üç harbile Âlemi'İslâmın NÛRUNU söndürmesine çalışması tarıhına ve birinci harbi'umumiden istifade ile bin üçyüz otuz sekizde bilfiîl NURDAN zulmâta atmak için yapılan dehşetli muâhedeler tarıhına, tam tamına tevâfukı içinde mükerreren NUR ve zulumat karşılaştırmaş ve bu mücahedei'mâneviyede KUR'ANIN nûrundan gelen bir NUR ehli'İymana bir noktai'istînad olacagını mànâyı'işarîle haber veriyor, diye kalbime ihtar edildi. Bende mecbur oldum yazdım. Sonra bakdımki: mànasının münâsebeti bu asrımıza o kadar kuvvetlidirki, hic tevafık emmâresi olmazsada yine bu âyetler, her âsra bakdığı gibi mânâyı'işarile bizimlede konuşuyor, kanaatım geldi. Evet evvela başda

1293 1338

=1350=

(لَا إِكْرَاهَ فِي [الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ)cümlesi makamı'cifri, ebcedile binüçyüz elli tarihine parmak basar, ve manâyi'işarile der: Gerçe o tarihde dîni dünyadan tefrikla Dinde ikrâha ve icbâra ve mücahedei'diniyyei ve DİN için silahla cıhada muârız olan(Hüriyeti'Vicdan)hükümetlerde bir kanuni'esasi ve düsturi'siyasi oluyor. Hükümet Laik Cümhuriyete döner fakat ona mukabil mânevi bir cihadı'Dini iymanı'tahkiki kılıncile olacak. Çunki dindeki rüşt ve irşad ve hak ve hakikatı gözlere gösterecek derecede kuvvetli burhanları izhar edüp tebyin ve tebeyyün eden bir NUR; KUR'ANDAN çıkacak diye haber verüp bir lemayı'îcaz gösterir. Hem ta (Halidun: (خالدون)kelimesine kadar RİSALEİNURDAKİ bütün müvâzenelerin

aslı

Aslı menbaî olarak aynen o müvazeneler gibi mükerreren Nur, zülmâtı, ve iyman ve karanlıkları karşılaştırmasile gizli bir emmâredirki: O tarihde bulunan cihadı'mânevi mübarezesine büyük bir kahrıman N U R, namında RİSALEİNUR dırki: Dinde bulunan yüzer tılsımları keşif eden onun mânevi ELMAS KILINÇLARI maddi kılınçlara ihtiyaç barakmayor. Evet hadsiz şükür olsunki, yirmi senedir RİSALEİNUR bu ihbarı'gaybi ve lemâi'îcazı bilfiîl göstermiştir. ve bu sırrı'azîm içindirki, RİSALENURUN şâkirtleri dünya siyasetine ve ceryanlarına ve maddi mücadelelerine karışmayorlar, ve ehemmiyet virmeyorlar. ve tenezzül etmeyorlar, ve hakiki şâkirtleri en dehşetli bir hasmına ve hakaretli tecavüzüne karşı ona der:
(EY BEDBAHT: BEN SENİ ÎDÂMI'EBEDÎDEN KURTARMAĞA, VE FÂNİ HAYVANİYYETİN EN SÜFLÎ VE ELÎM DERECESİNDEN BİR BÂKİ İNSANİYET SAADETİNE ÇIKARMAĞA ÇALIŞIYORUM. SEN BENİM ÖLÜMÜME VE İDAMIMA ÇABALIYORSUN, SENİN BU DÜNYADA LEZZETİN PEK AZ, PEK KISA; VE ÂHİRETTE CEZA VE BELÂLARIN PEK ÇOK VE PEK UZUNDUR. VE BENİM ÖLÜMÜM BİR TERHİSDİR. HAYDI DEF OL, SENİNLE UĞRAŞMAM, NE YAPARSAN YAP) der; O zâlim duşmanına hiddet degil, belki, acıyor, şefkat ediyor, keşki kurtulsaydı diyerek ıslâhına çalışır..
Ve sâniyen: (بالعروة الوثقى ١٣٦٧) (ويؤمن بالله فقد استمسك) bu iki kutsî cümleler kuvvetli münasebeti'mâneviye ile beraber makamı'cifrî ve ebcedî hesabîle birincisi RİSALEİNURUN ismine ve ikincisi onun tahakkukuna ve ve tekemmülüne ve parlak fütuhâtına mânen ve cifren tam tamına tetabukları bir emmaredirki: RİSALEİNURUN bu asırda, bu tarihde bir (عروة الوثقى) yâni çok muhkem ve kopmaz bir zencir, ve bir (Hablullahdır: (حبل الله) dır. ona elini atan, yapışan necât bulur, diye mânâyı'remzile haber verir.
(Sâlisen) (الله ولي الذين آمنوا) Cümlesi hem mâna hem cifir ile RİSALEİNURA bir REMZİ var şöyleki: (hasiye)
I
(hasiye) Bu nükte, şimdilik yazdırılmadığının sebebi bir derece dünya siyasetine temasıdır. Bizde bakmakdan mânen memnûîz. Evet (انّ الانسان ليطغى) bu tağûta bakar baktırır.

(RİSALEİNUR KAHRİMANI HÜSREVİN, MEYVENİN ONBİRİNCİ MESELESİ MÜNASİBETİLE YAZDIGI MEKTÜBÜN BİR PARÇASIDIR.)

(BİİSMHÛ SÜB'HÂNEHÛ : (باسمه سبحانه: وان من شيء الا يسبح بحمده)
(السلام عليكم ورحمة الله وبركاته)

Esselamüaleyküm ve Rahmetullahü ve Berekàtühü:

Çok Mubarek, Çok Kiymettar, Çok Sevgili Üstadımız Efendimiz.

Millet ve memleket için çok büyük güzellikleri ihtiva eden Meyve, dokuz meselesile dehşetli bir zamanda müdhiş àsiler içinde, en büyük duşmanlar arasında hayretfeza bir surette Şâkirtlerine necat virmeye vesile olmakla kalmamış, onuncu ve onbirinci meselelerile, hususile NURUN Şâkirtlerini hakikat yollarında alkışlamış ve gidecekleri hakiki mekânları olan kabirdeki ahvallarından ve herkesi titreten ve bilhassa Ehli'gaflet için çok korkunç ve çok elemli bir menzil olan, toprak altında görecegi ve konuşacagı melaikelerle konuşmayı ve refakatı sevdirerek bu mekàne daha çok bir ünsiyet ihzar etmekle bu korkulu ilk menzil hakkındaki fevkalhad korkularımızı tâdil itmis, nefeş aldırmış, hususile o alemin nuràni hayatını benim gibi görmiyenlerin ellerinde şüaâtı yüz binlerle senelik mesafelere uzanan bir alektirik lambası hükmüne gecmiş, hemde dâima kullanılacak numunelik bir çiçek bahçesi olmuşdır. Evet biz sevgili Üstadımıza arz ediyoruzki: Her gün dersini hocasına okuyan bir talebe gibi NURDAN aldıgımız feyizlerimizi her vakıt için sevgili üstadımıza arz edelim. Fakat Sevgili Üstadımız şimdilik konuşmayı tatil buyurdular. . Ey Aziz Üstadım. RİSALEİNURUN hakikatı ve MEYVENİN güzelligi ve Çiçeginin feyzi beni minnettarane bir parça memleketim namına konuşdurmış, ve benim gibi konuşan çok kalblere hayat vermiş, şimdi muhitimizde RİSALEİNURA karşı atılan adımlar, Uzatılan eller, Meyvenin Onbirinci çiçegile daha çok metanet kesb etmiş, inkişaf etmiş, faâliyete başlamıştır.

H Ü S R E V

(RİSALEİNURUN İSPARTA VE CİVARI TALEBELERİNİN BİR MEKTÛBÛDÜR)
(Hem BERÂTI hem BAYRAMI tebrik İçin Yazılmış)

(BİİSMİHÛ SÜBHANEHÛ : (باسمه سبحانه وان من شئ الا يسبح بحمده)

(السلام عليكم ورحمة الله وبركاته).

Esselamüaleyküm ve Rahmetullahü ve Berakâtühü.

Ey Âlemi'İslâmın dünya ve ahirette selameti için KUR'ANIN feyzile ve RİSALEİNURUN hakikatile ve sâdık Şakirtlerinin himmetile mubarek gözlerinden yaş yerine kan akıdan, Ve Ey fitnei'âhır zamanın şu dağdağalı ve furtunalı zamanında Hazreti'Eyüp Aleyhisselamdan ziyade hastalıkları devam eden ve derdlere kiriftar olan ve KURANIN nurile ve RİSALEİNURUN burhanlarile, şakirtlerin gayretile Alemi'İslâmın maddi ve mânevi hastalıklarını Hekîmi'Lokman gibi tedaviye çalışan, ve Ey Mubarek ellerinde mevcut olan Nur parçalarının Hak ve Hakikat olduğunu KURANIN otuz üç Âyatile ve Kerametı'Aleviye ve Gavsiye ile isbat eden, ve ey kendisi hasta ve ihtiyar ve zaif ve gayet acınacak bir halde olduğu halde herkesden ziyade Âlemi'İslâma can feda eder derecesinde, acıyarak kendine fenalık itmek isteyenlerede KUR'ANIN hakikatile RİSALEİNURUN hüccetlerile Nur talebelerinin sadakatlerile hayırlı duâlar ve iyilik etmekle karşılayan ve yazdığı mühim eserlerinden AYETÜLKÜBRANIN tab'ile kendi zâtına ve talebelerine gelen musibetten hapishanelere düşen ve o zindanları KUR'ANIN irşadile ve RİSALEİNURUN dersile ve Şakirtlerin iştiyakile bir medresei'yusufiyeye çeviren, ve bir dershane yapan ve içimizde bulunan bütün câhil olanların hepsini KUR'ANI O dershanede hatim ederek çıkaran, ve o musibetten KUR'ANIN kuvvei'kudsiyesile ve RİSALEİNURUN tesellisile ve kardaşların tahammüllerile ihtiyar ve zaif olduğu halde bütün ağırlıklarımızı ve yükümüzü üzerine alan ve yazdığı Meyve ve Müdafaâname risalelerile KUR'ANI'Mûcizülbeyanın îcazile ve RİSALEİNURUN kuvvetli burhanlarile ve şâkirtlerin ihlâsile İzni'İlâhi le O ZINDAN kapularını açdırup BERAT kazandıran ve o günde bize ve

âlemi

Âlemi'İslâme bayram yapdıran,ve hakikaten RİSALEİNURLARI NURUN'ÂLÂNUR (نُورٌ عَلَى نُور) olduğunu isbat ederek kıyamete kadar serbest okunup ve yazılmasına HAK kazandıran ve Âlemi İslâma KURANI AZİMÜŞŞANIN ğıdayı'kutsisile ve Nurun uhrevi taâmile,ve şakirtlerinin eştehasile,Ekmek ve SU ve HAVA gibi bu nurlara pek çok ihtiyaç olduğunu ve bu nurları okuyup yazanlardan binler kişi iymanla kabre girdigini isbat eden ve kendisine mensup talebelerini hiç bir yerde maglup ve mahcup itmeyen ve elyevm KURANIN semâvi derslerile ve RİSALEİNURUN esasatile ve şakirtlerinin meyvanın Onuncu ve Onbirinci Mes'ele,ve zekâvetlerile ve/çiçeklerile,ve firak ateşile gece gündüz yanan kalplerimizi Ab¿Hayat ve Şarâb'kevserler gibi o mubarek mesele ve çiçeklerle kalblerimizin ateşini söndürüp sürur ve ferahe sevk eden,ve Ey âlemde KURANI'AZİMÜŞŞANIN kat'i vâdile ve tehdidile ve RİSALEİNURDAKİ keşfikat'îsile ve merhum şakirtlerinin müşahedesile ve onlardaki Keşfil'kubur sahiplerinin görmesile en çok korkduğu ölümü Ehli'İyman için îdamı-Ebediden kurtarup bir terhis tezkiresine çeviren ve âlemi'nura gitmek için güzel bir yolculuk olduğunu isbat eden ve kâfir ve münafıklar için idâmı'ebedi olduğunu bildiren ve KURAN Mucizülbeyanın bin mucizatı'Ahmediye ve kırk vechi'îcazının tasdiki altında ihbaratı'katiyesile ve ondan çıkan RİSALEİNURUN en muannid duşmanlarını mağlup eden hüccetlerile ve NUR şakirtlerinin çok emârelerin ve tecrübelerin teslimile o korkunc,karanlık, sovuk ve dar KABRİ ehli'iyman için cennet çukurundan bir çukur,ve Cennet bahçesinin bir kapusu olduğunu isbat eden.,ve Kâfir ve münafık ve zındıklar için Cehennem çukurundan ve yılan ve akraplarla dolu bir çukur olduğunu isbat eden,oraya gelecek olan MÜNKİR ve NEKİR isminde melâikeleri ehli'hak ve hakikat yolunda gidenler için bir munis arkadaş yapan ve RİSALEİNURUN şakirtlerini talabei'ûlûm sınıfına dahil edüp Münkir ve Nekir suâllerine RİSALEİNUR ile cevap verdiklerini merhum kahrıman Şehit Hafız ALİNİN Denizli zındanında vefatile keşif

-tile keşif eden,ve hayatta bulunanlarımızında yine RİSALEİNUR ile cevab vermemizi Rahmeti'ilâhiyeden duâ ve niyaz eden,ve Hazreti'Kur'anı KUR'ANI'AZİMÜŞŞANIn kırk tabakadan her tabakaya göre bir nevi îcazı'-mânevisini göstermesile ve umum kâinata bakan Kelâmı'Ezeli olmasından ve tefsiri olan RİSALEİNURUN Mûcizatı'Kur'aniye,ve Rumuzâtı'Semâniye risalelerile ve Risaleinurun gül fabrikasının ser kâtibi kahrıman kardeşlerin ve şakirtlerinin fevkelade gayretlerile Asrı'Saâdettenberi böyle hârika bir surette mûcizeli olarak yazılmasına hiç kimse kâdir olmadığı halde RİSALEİNURUN kahrıman bir kâtibi olan HÜSREVE yaz emir buyurulmasile LEVHI'MAHFUZDAKİ yazılan KUR'AN gibi yazılması tesadüfi olmadığı ve KURANI'AZİMÜŞŞANIN HAK Kelâmullah olduğunu ve bütün semâvi kitapların en büyüğü ve en afdali,ve bir fâtiha içinde binler Fâtiha,ve bir İhlâs içinde binler İhlâs hurufatının birden on ve yüz ve bin ve binler sevab ve hasene verdiklerini hiç görülmedik ve işidilmedik pek güzel ve hârika bir surette târif ve isbat eden ve KURAN'MUCİZÜLBEYANIN (قرآن معجزالبیان) bin üçyüz senedenberi îcâzını göstermesile ve muârızlarını susdurmasile,ve Nurun gözlere gösterir derecede zâhir dellerile ve NUR şakirtlerinin elmas KALEMLERİLE bu zamana kadar misli görülmedik RİSALEİNURUN dünyaya ferman okuyan ve en mütemerrit ve en muânnidleri susduran Yirmibeşinci söz zeyillerile kırk vechle îcazı'-KURAN olduğunu isbat eden .,Ve Ey Hazreti'Peygamber (علیه الصلاة والسلام) Aleyhissalatü'Vesselâmın HAK Peygamber olduklarına ve umum Yüzyirmi dörtbin Peygamber Aleyhimüsselamın efdali ve seyyidi olduklarına dair binler mûcizelerini MUCİZÂTI'AHMEDİYE (ص) namındaki RİSALEİNUR ile güzel bir surette isbat eden ve KURANI'AZİMÜŞŞANIN Reşûli'Ekremi RAHMETEN'LİLALEMİYN (رحمة للعالمین) olduğunu kâinatta ilân itmesiyle,ve nurun Başdan nihayetine kadar Onun:(xx)
—Burhanlarla isbat etmesile ve O RESÛLİN ef'âl ve harekâtı ve Ahvâli kâinatta numunei'iktida olacak,en sağlam en güzel rehberler olduğunu, hattâ körlerede göstermesile ve ANADOLU ve hususi memleketlerde O NUR-
-UN intişari zamanında belâların ref'î ve susdurulmasile musîbetlerin gelmemesi

(xx)(RAHMETEN LİL'ÂLEMİYN)Olduğunu—

gelmemesi şehadetile ve NUR şakirtlerinin ğâyet ağır müşkilatlar içinde kemâli'metanetle hizmet ve irtibatlarile O ZÂTIN sünneti'seniyyesine ittiba itmek nekadar kârlı olduğunı ve bir sünnete bu zamanda ittibâda yüz şehidin ecrini kazandığını bildiren,ve sadaka belâyı,kazâyı nasıl def ediyorsa RİSALEİNURLARINDA ANADOLUYA gelecek kazâyı,belâyı yirmi senedir def ettigini aynel'yakîn isbat eden Sevğili ÜSTADIMIZ , EFENDİMİZ HAZRETLERİ,NURLARIN,ve BİZLERİN,BERATIMIZIN BAYRAMINI TEBRİK EDİYORUZ...

İsparta ve Civarı RİSALEİNUR
Talebeleri Namına
Kâtip,
OSMAN,TÂHİRİ, HÜSREV .

Haddinden yüz derece ziyade olan bu mektüp muhteviyatını tevazû ile red etmek bir küfrânı'Nîmet ve umum şakirtlerin hüsnü'zanlarına karşı bir ihânet olması ,ve aynen kabûl etmek bir ğurur,bir enâniyet,ve benlik bulunması cihetile umum namına RİSALEİNUR kâtibi yazdığı uzun mektübü on üç fıkraları ilâve edüp hem bir şükrü'mânevî,hem ğururdan,hem küfrânı'nîmetten kurtulmak için size bir suretini ğönderiyorumki Meyvenin Onbirinci meselesinin âhırında(RİSALEİNURUN İSPARTA ve cıvarı talebelerinin bir mektübüdür)diye ilhak edilsin. Bu mektübü bu tadilâtla yazdığımız hâlde iki def'â bir güvercin yanımızdaki pençereye geldi. içeri girecekdi,CEYLANIN başını ğördü girmedi,bir kaç dakika sonra başkası aynen geldi,yine yazanı ğördü ğirmedi.Ben dedim:herhâlde evvelki serçe ve kuddus kuşı gibi müjdecidirler.ve yahut:bu mektüp gibi müteaddit mektüpleri yazdığımızdan,ve bu mubarek mektübünde tâ'dilile mubarekiyyetini tebrik için gelmişler kanaâtımız ğeldi.

سعید النورسی

(BİRİNCİ HÜCCETÜLLÂHİ'L-BÂLIĞA): AYETEL'KÜBRADAN)
(İKİNCİ MAKAM)

B İ S M İ L A H İ R'R A H M A N İ R'R A H İ M: (بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ)

(تُسَبِّحُ لَهُ السَّمٰوٰتُ السَّبْعُ وَالْاَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهٖ وَلٰكِنْ
لَا تَفْقَهُوْنَ تَسْبِيحَهُمْ اِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ۝)

Kâinatın erkânından HÂLIKINI soran bir SEYYÂHIN müşâhedâtıdır.

Bu Ayeti'muâzzama gibi pek çok Ayâtı'Kuraniye bu kâinat HALIKINI bildirmek cihetinde her vakıt ve herkes en çok hayretle bakub ve zevk ile mütâleâ edilen en parlak bir sahifei'Tevhit olan semâvâtı en başında zikir etmelerinde en başda ona başlamak muvafıkdır. Evet bu dünya memleketine ve misafirhanesine gelen her bir misafir gözünü açup bakdıkca görürki, ğâyet keremkârâne bir ziyafetkâh, ve ğâyet sanâtkârâne bir teşhirkâh ve ğâyet haşmetkârâne bir ordukâh ve talimkâh ve ğâyet hayretkârâne ve şevki'engizâne bir seyrenkâh ve temaşakâh ve ğâyet mânidârâne ve hikmetperverâne bir mütaleakâh olan bu güzel misafirhanenin sahibini, ve bu kitabı'kebirin müellifini, ve bu muhteşem memleketin sultanını tanımak ve bilmek için şiddetle merak ederken, en başda göklerin NUR yaldızı ile yazılan güzel yüzü görünür. Bana bak aradığını sana bildireceğim der. Oda bakar görürki, Bir kısmı arzımızdan bin def'â büyük ve o büyüklerden bir kısmı top güllesinden yetmiş derece sürâtlı yüzbinler ecrâmı'semâviyeyi direksiz düşürmeden durduran, ve birbirine çarpmadan fevkelhad çabuk beraber gezdiren ve yağsız söndürmeden mütemadiyen o hadsiz lâmbaları yandıran ve hiç bir gürültü ve ihtilâl çıkrtmadan O nihayetsiz büyük kütleleri idâre eden ve güneş ve kamerin vazifeleri gibi hiç isyan ettirmeden o pek büyük mahlukları vazifelerle çalışdıran, ve iki kutbun dairesindeki hesab rakkamlarına sıkışmayan bir nihayetsiz uzaklık içinde aynı zamanda ve aynı kuvvet ve aynı tarz ve aynı sikkei'fıtret, ve aynı suretde beraber, noksansız tasarruf eden, ve O pek büyük ve mütecavüz kuvvetleri taşıyanları tecavüz ettirmeden kanununa itaat

Kanununa itaât ettiren ve O nihayetsiz kalabalığın enkazları gibi gögün yüzünü kirletecek süprüntülere meydan vermeden pek parlak, güzel, temizlendiren ve bir muntazam ordu gibi mânavra ile gezdiren ve arzı döndürmesile o haşmetli manavranın başka bir surette hakiki ve hayâli tarzlarını her gece ve her sene/sinema levhaları gibi seyirci mahlûkatına gösteren(bir tezâhur Rububiyet ve O Rububiyyet/faâliyeti içinde görünen teshir, tedbir, tedvir tanzim, tanzif, tavzifden mürekkeb bir hakikat bu(Azemeti ve ihatâtı ile) O semâvat HÂLİKININ vucub, vücuduna ve vahdetine ve mevcudiyeti semavatın mevcudiyetinden daha zâhir bulunduğuna bilmüşahede şehadet eder. Sonra dünyaya gelen O yolcu adama ve misafire(Cevvi'semâ) denilen ve mahşeri'âcaip olan(Feza)gürültü ile konuşarak bağırıyor. Bana bak, merakla aradığını ve seni buraya göndereni benimle bile bulabilirsin der. O misafir onun(Ekşi, fakat merhametli yüzüne)bakar.(Müthiş fakat müjdeli) gürültüsünü dinler, görürki, zemin ve asûmân ortasında muallâkda durdurulan bulut, ğâyet hâkîmâne ve rahîmâne bir tarzda zemin bahçesini sulayor ve zemin ahâlisine ÂBI'Hayat getiriyor.)ve hararet yâni yaşamak ateşinin şiddetini tâdil ediyor.ve ihtiyaca göre her yerin imdadına yetişiyor gibi çok vazifeleri görmekle beraber: muntazam bir ordunun acele emirlere göre görünmesi ve gizlenmesi gibi(birden cevvi doldurup o koca bulut dahi, gizlenir. Bütün eczaları istirahata çekilir. hiç bir eseri görülmez)sonra yağmur başına arş emrini aldığı anda bir saât belki bir kaç dakika zarfında toplanup cevvi doldurur. Bir kumandanın emrini bekler gibi durur. Sonra O yolcu cevdeki(RUZĞARE)bakar görürki,(Hava o kadar çok vazifeler ile ğâyet Hâkîmâne ve Kerîmâne istihdam olunurki, güya o camid havanın şuursuz zerrelerinden her bir zerresi bu kâinat sultanından gelen emirleri dinler ve bilir. hiç birini geri bırakmayarak o kumandanın kuvvetile yapar. ve intizamla yerine getirir, bir vaziyetle zeminin bütün nufuslarına nefes vermek ve hayata lûzumu bulunan hararet ziya

ziya, elektirik gibi maddeleri ve sesleri nakletmek ve nebatatın telkihine vasıta olmak gibi çok küllî vazifelerde ve hizmetlerde bir desti'ğaybi tarafından ğâyet şûûrkârâne ve âlimâne ve hayatperverâne istihdam olunur. sonra(yagmura) bakıyor görürki:O latif ve berrak ve tatlı ve hiçden ve ğâybi bir hazinei'rahmetten gönderilen katrelerde o kadar rahmâni hediyeler ve vazifeler varki: güya rahmeti' tecessüm ederek katreler suretinde hazinei'rabbâniden akıyor mânâsında olduğundan (yağmura)rahmet nami verilmiştir. Sonra(Şimşeğe)bakar ve g"gün gürültüsünü dinler görürki: Pek ğarip ve acip hizmetlerde çalışdırılıyorlar.sonra gözünü çeker aklına bakar kendi kendine derki;(atılmış pamuk)gibi gibi bu câmid şuûrsuz bulut elbette bizleri bilmez ve bize aciyüp imdadımıza kendi kendine koşmaz,ve emirsiz meydana cıkmaz,ve gizlenmez. belki:ğâyet KADİR ve RAHİM bir kumandanın emrile hareket ederki,bir iz bırakmadan gizlenir ve defâtan meydana çıkar,iş başına geçer. Ve ğâyet faâl ve müteâl ve ğâyet cilveli ve haşmetli bir sultanın fermânile ve kuvvetile vakıt bu vakıt(CEVV)âlemini doldurup ve boşaltırır ve mütemadiyen hikmetle yazar,paydos ile bozar tahtasına ve(mahv ve isbat levhasına) ve haşır ve kiyamet suretine)çevirir.ve ğâyet lütüfkâr ve ihsanperver ve ğâyet keremkâr ve rububiyetperver bir hâkimi'müdebbirin tedbirile ruzgara biner ve dağlar gibi yağmur hazine lerini bindirir. muhtac olan yerlere yetişir güya onlara acıyup ağlayarak göz yaşile onları çiçekler ile güldürür. Güneşin şiddet ateşini serinlendirir. ve sünker gibi bahçelerine su serper ve zemin yüzünü yikar temizler . Hem o meraklı yolcu kendi aklına der bu câmid,hayatsız şuûrsuz mütemadiyen çalkalanan,kararsız,fırtınalı,dağdağalı,sebatsız,hedefsiz,şu havanın perdesile ve zâhiri suretile vücude gelen yüzbinler hakimâne ve rahimâne ve sanatkârane işler,ve ihsanlar,ve imdadlar,bilbedahat isbat ederki,bu çalışkan ruzğâr ve cevvâl hizmetkâr:kendi başına hiç bir

hareketi

hareketi yok belki ğâyet KADİYR ve ALİYM ve ğâyet hakîm ve kerîm bir âmirin emrile hareket eder. Güya her bir zerresi, her bir işi bilir ve o Âmrin her bir emrini anlar, ve dinler, bir nefer gibi hava içinde cereyan eden her bir emri rabbaniyi dinler itaât ederki bütün hayvanâtın teneffüsüne ve yaşamasına ve nebatâtın çiftleşmesine telkihine, ve büyümesine ve hayatına lüzumlu maddelerin yetiştirmesine ve bulutların sevk ve idâresine ve ateşsiz sefinelerin seyir ve seyahatına ve bilhassa seslerin ve bilhassa telsiz telefon ve telğiraf ve radyom ile konuşmaların îsâline gibi umumi ve külli hizmetlerden başka (AZOT ve MÜVELLİDİ'HUMUZA) gibi iki basit maddeden ibaret olan havanın zerreleri birbirinin misli iken zemin yüzünde yüzbinler tarzda bulunan rabbâni san'âtlarda kemâli'intizam ile bir desti'hikmet tarafından çalışdırılıyor görüyorum. dimek (وتصريف الرياح) âyetinin tasrihiyle ruzgarın tasrifile hadsiz rabbâni hizmetlerde istîmal ve bulutların teshirîle hadsiz Rahmâni işlerde istihdam ve havayı o surette icat eden ancak VACİBÜL'VÜCUD KÂDİR'KÜLLİ'ŞEY ve ÂLİMİ'KÜLLİ'ŞEY bir RABBİ'ZÜLCELAL'VELİKRAMDIR, der hüküm eder. Sonra yağmura bakar görürki, yagmurun dâneleri sayısınca menfeâtler ve katreleri adedince rahmâni cilveler ve reşhaleri mikdarınca hikmetler içinde bulunuyor. hem o şirin ve lâtif ve mübarek katreler o kadar muntazam ve güzel halk ediliyor. Husûsan yazda gelen (Dolu) mizan ve intizam ile gönderiliyor ve inyorki fırtınalar ile çalkanan ve büyük şeyleri çarpışdıran şiddetli ruzgârlar onların müvazene ve intizamlarını bozmiyor. Katreleri birbirine çarpub birleşdirüp zararlı kütleler yapmayor, ve bunlar gibi çok hâkimâne işlerde ve bilhassa zihayatta çalışdırılan ve bâsit ve câmid ve şuûrsuz müvellidülmâ ve müvellidülhmuza gibi iki bâsit maddeden terekküb eden bu su yüzbinlerce hikmetli, şuûrlu ve muhtelif hizmetlerde ve sanâtlarda istihdam ediliyor. Dimek bu tecessüm etmiş aynı'rahmet olan yağmur ancak bir RAHMANİ'RAHİMİN

hazine'i

hazinei'ğaybiyyei'Rahmetinde yapılıyor.

ve nüzulile(وهوالذی ینزّل الغیث من بعد ماقنطوا وینشر رحمته)âyetini maddeten tefsir ediyor. Sonra(gök gürültüsünü)dinler ve (Berka)bakar görürki, bu iki hâdisei'acîbei'cevviye tamtamına(ویسبح الرعد بحمده) (یکاد سنا برقه یذهب بالابصار) âyetlerini maddeten tefsir etmekle beraber yağmurun gelmesini haber virüp muhtaçlara müjde ediyorlar.Evet hiçden birden hârika bir gürültü ile cevvi konuşdurmak ve fevkelâde bir NUR ve NAR ile zülmetli cevvi ışığile doldurmak ve dağ'varî pamuk misâl ve dolu ve kar ve su tulumbası hükmünde olan bulutları ateşlendirmek gibi hikmetli ve ğarabetli vaziyetler ile baş aşağı ğâfil insanın başına tokmak gibi urur,başını kaldırır. Kendini tanıttırmak isteyen fâil ve kudretli bir Zâtın hârika işlerine bak,sen başı bos olmadığın gibi bu hâdîseler dahi başıboş olamazlar.Her birisi çok hikmetli vazifeler peşinde koşdurılıyor.Bir (müdebbir hakîm)tarafından istihdam olunuyor diye ihtar ediyorlar.İşte bu meraklı yolcu bu Cev'de bulutu teshirden,ruzgârı tasrifden,yağmurı tenzilden ve hâdisâtı'cevviyyeyi tedbirden terekküb eden bir hakikatın yüksek ve âşikâr şehadetini işitir.(ÂMENTÜ'BİLLAH)der.Yâni ALLAHA ve bunları yaradana ve teksirini görene tam İYMAN ittim.. Sonra:O seyyahatı'fikriyyeye alaşan o mütefekkir misafire Kürrei'arz lisanı'hal iyle diyorki:gökde,fezâde,havada ne geziyorsun gel ben sana aradığını tanıttıracağım(gördügüm vazifelere bak ve sahifelerimi oku)oda bakar görürki(ARZ)meczup bir mevlevi gibi iki hareketile günlerin,senelerin,mevsimlerin husulüne medar olan bir daireyi haşrı'âzâmın meydanı etrafında ciziyor.Ve zîhayatın yüzbin envâînı bütün erzak ve levâzimatlarile içine alup fezâ denizinde kemâli-müvazene ve nizamla gezdiren,güneş etrafında seyyahat eden muhteşem bir sefinei'rabbânidir. Sonra sahifelerine bakar görürki,bablarında herbir sahifesi binler âyatile arzın (RABBINI) tanıttırıyor.Umumunu okumak için vakıt bulamadığından yalnız' bir tek

. bir tek sahife olan zîhayatın bahar faslında îcad ve idaresine bakar müşahede ederki;yüz bin envâîn hadsiz efrâdlarının suretleri basit bir maddeden ğâyet müntazam açılıyor ve ğâyet Rahîmâne terbiye ediliyor. ve ğâyet mûcizâne bir kısmının tohumlarına kanadcıklar verüp onları uçurmak suretile neşir ettiriliyor. ve ğâyet müdebbirâne idare olunuyor.ve ğâyet müşfikâne iâşe ve it'âm idiliyor.ve ğâyet Rahîmâne ve rezzâkâne hadsiz ve çeşit çeşit ve lezzetli ve tatlı rızıkları hiçden ve kuru topraktan ve birbirinin misli ve farkları pek az ve kemik gibi köklerden, çekirdeklerden, su katrelerinden yetişdiriliyor. Her bahar bir vağon gibi hazinei'ğayibdan yüzbin nev'i et'âme ve levâzımat kemali'intizam iyle yüklenüp zîhayata gönderiliyor.Ve bilhassa o erzak paketleri içinde yavrulara gönderilen(süt konserveleri) ve vâlidelerinin şefkatli sinelerinde asılan şekerli(süt tulumbacıklarını göndermek) o kadar şafkat,merhamet,ve hikmet içinde görünüyorki,bilbedâhet bir rahmanı'rahimin ğâyet müşfikâne ve mürebbiyâne bir cilvei'rahmeti ve ihsânı olduğunu isbat eder.Elhasıl!bu sahifei'hayatiyei'bahariye haşrı'âzâmın yüz bin numunelerini ve misâllerini göstermekle(---------- [فانظر الى آثار رحمة الله كيف يحيي الارض بعد موتها ان ذلك لمحي الموتى وهو على كل شيء قدير])ayetini maddeten ğâyet parlak tefsir ettigi gibi bu âyet dahi bu sahifenin mânâlarını mûcizâne ifade eder. Ve arzı bütün sahifelerile arzın büyüklügü nisbetinde ve kuvvetinde bir(LAİLÂHE'İLLÂHÜ) (لا اله الا هو) didigini anladı.İşte kürrei'arzın yirmiden ziyade büyük sahifelerinden bir tek sahifenin yirmi veçhinden bir tek veçhin muhtasar şehadeti ile o yolcunun sair vecihler sahifelerdeki müşahedâtı mânasında olarak ve o müşahedatları ifade için birinci makamın üçüncü mertebesinde arabi ibare ile yazıldığı gibi denilmiştir..(sonra o mütefekkir yolcu her sahifeyi okudukca saâdet anahtarı olan(İYMANI)kuvvetlenüp ve mânevi terakkiyatın miftahi olan mârifeti ziyadeleşüp ve bütün kemâlâtın bir esas ve mâdeni olan İymanı-Billâh

Billah hakikatı bir derece daha inkişaf edüp mânevi çok zevkları ve lezzetleri verdikce onun merakını şiddetle tahrik ittiginden Sema, Cev, arzın mükemmel ve kat'i derslerini dinledigi halde(Hel Mèn Mezid: هل من مزيد) diyüp dururken denizlerin ve büyük nehirlerin cezbekârâne cûş ve hurûşla zikirlerini ve hâzin ve leziz seslerini işitir. Lisanı'hâl ve lisânı'kal ile bize bak ve bizide OKU diyorlar. Oda bakar görürki, hayattârâne mütemâdiyen çalkanan ve dağılmak ve dökülmek ve istilâ etmek fıtratinde olan denizler: arzı kuşadup beraber ğâyet suratli bir surette bir senede yirmibeş bin senelik bir dairede koşdurulduğu halde ne dağılır, ne dökülür, ve nede komşusundaki toprağa tecavüz eder.. dimek ğâyet kudretli ve azemetli bir ZÂTIN emrile ve kuvvetile durur, gezer, muhafaza olur. Sonra Denizin içine bakar görürki: ğâyet güzel ve zînetli ve muntazam cevherlerinden başka binlerce çeşid hayvanâtın iâşe ve idâreleri ve tevellüdât ve vefiyâtları: okadar muntazamdır, ve basit bir kum ve acı bir sudan verilen erzakları ve tayinatları: okadar mükemmeldirki, bilbedahet: bir(kadîri'Zülcelâlin) bir (Rahîmi'Zülcemâlin) idare ve iâşesile olduğunu isbat eder.. Sonra O misafir Nehirlere bakar, görürki, menfeâtları ve vazifeleri ve varidat ve sarfiyatları: okadar hakîmâne ve rahîmânedir. Bilbedahet: isbat ederki; ırmaklar, punarlar, çaylar, büyük nehirler bir Rahmânı'Zülcelâl'Velikrâmın hazinei'rahmetinden çıkıyorlar, akıyorlar hatta okadar fevkalâde ادّخار idhar ve sarf ediliyorki, (dört nehir CENNETTEN geliyorlar)diye rivâyet edilmiş. Yâni: zâhiri esbabın pek fevkında olduğundan mânevi bir cennetin hâzinesinden ve yalnız ğaybî, tükenmez bir menbaîn feyzinden akıyorlar, demektir. Meselâ: Mısırın kumistanını bir cennete çeviren nili'mubarek: cenub tarafından (cebeli'kamer)denilen bir dağdan mütemadiyen küçük bir deniz gibi tükenmeden akıyor. altı aydaki sarfiyatı dağ şeklinde toplansa; buzlansa: o dağdan büyük olur. Halbuki o dağdan ona ayrılan yer ve mahzen: altı

kısmından

Kısmından bir kısım olmaz.(vâridat ise,:O Muntıkai'harrede Pek az gelen,ve susamış Toprak:Çabuk yutan ,ve Mahzene az giden Yağmur:Elbette O Muvâzeneci'vâsiâyı Muhafaza idemediginden O(Niyli'mubârek)Adeti'arziyye fevkında bir ğaybiy CENNETTEN Çıkıyor diye Rivâyeti ğâyet Mâniydar,ve güzel bir Hakıkatı ifade idiyor.İşte Deniz ve Nehirin Deniz x Gibi Hakıkatlerinin ve şehâdetlerinin Binden birisini Gördü,ve Umumları Bil'icmğ,denizin Böyüklügü nisbetinde Bir Kuvvetle(لا اله الا هو) (LÂ İLÂHE İLLÂ HUuuuuu)Der,ve bu şehâdete Deniz mahlûkâtı adedince x Şahid gösterir diye anladı.Ve Deniz,ve Nehirlerin Umum Şehadetlerini İrâde İderek İfade itmek mânasında (Birinci makamın Dördüncü mertebesinde arabiy ibare ile yazıldığı gibi Denilmiş..Sonra:Dağlar,Sahralar (Seyahati'fikriyyede bulunan O Yolcuyu)çağırıyorlar.Sahiyfemizi'de x Oku diyorlar.Oda bakar görür'ki,Dağların Külli vaziyfeleri,ve Umumiy Hizmetleri Okadar azametli ve Hikmetli dirler.Akılları Hayret içinde Bırakır.Meselâ:Dağların Zemiynden(Emiri'rabbâni)ile Çıkmaları,ve Zemiynin içinde İnkilâbâtı'dahiliyyeden Neş'et iden Heyecanını ve ğazabını ve Hiddetini,Çıkmasiyle Teskin iderek Zemiyn:O Dağın fışkırmasiyle,ve Menfeziyle teneffüs idüb zararlı olan Sarsıntılardan,ve zelzelei'muzırradan Kurtulub Vaziyfei'devriyyesinde Sekenesinin İstirahatlerini Bozmayor.(Dimek:Nasılki,sefiyneleri sarsıntıdan vikâye ve muvâzenelerini muhafazıiçin Onların Direkleri;üstünde Kurulmuş.Öylede:Dağlar:-Zemiyn Sefiynesine Bu Mânada Haziyneli direkler Olduklarını:(KUR'AN, MUÖCİZÂTI'BEYAN) (والجبال ارسيها) (والقينا فيها رواسي) (والجبال اوتاداً) gibi Çok ayetlerle x Ferman idiyor..Hem Meselâ:Dağların içinde Ziy'hayate Lâzım olan Her Nevi'y menbâlar,Sular,Mâdenler,Maddeler,İlâclar:Okadar Hakiymâne,ve x Müdebbirâne,ve Kariymâne,ve İhtiyat'kârâne İddihar ve ihzar ve İstif İdilmiş'ki,Bil'bedâhet:Kudreti,Nihâyetsiz bir KADİYR,ve Hikmeti Nihâyetsiz bir HAKIYMİN Haziyneleri,Anbarları,Hizmet'kârları Olduklarını

İsbat

Billah hakikatı bir derece daha inkişaf edüp mânevî şek zevkları ve
Kıymetinden bir kısım olmaz.(Vâridât ise:O Muvâzenet'hareketle Pek az ge-
len ve esasen Toprak:Çabuk yutan ve Mahzene az giden Yağmur:Elbette
O Muvâzenet'vâsıtâsıyle Muhafaza idemediğinden O(Niyâzî'mısrâk)Adeta'arz-
ıyye tövkinde bir şeyiy CENNETTEN çıkıyor diye Rivâyet şâyet Mânâ-
dar,ve güzel bir Hakikati ifade ediyor.İşte Deniz ve Nehirlerin Deniz x
Gibi Hakikatlerinin ve şehâdetlerinin Binden birisini Görüp ve Ummu-
ar Bil'lâhi'l-âzîm,denizin Böyüklüğü nisbetinde Bir Kuvvetle(وهي تجاري بهم)
(İY İLÂHE İLLÂ HUvvvvv)Der,ve bu şehâdete Deniz mahlûkâtı adedince x
Şahid gösterir diye anlader.Ve Deniz,ve Nehirlerin Umum Şehadetlerini
İfâde ideremk itmek mânasında (Birinci makamın Dördüncü mertebe-
sinde arabiy ibare ile yazıldığı gibi Denilmiş..Sonra:Dağlar,Sahralar
(Şeyahat'ilmiyyede bulunan O Yolcuyu)çağırıyorlar.Sahiyâsmıâ'da x
Olan diyorlar.Oda bakar görür'ki,Dağların Küllî veaziyetleri,ve Ummiy
Hizmetleri Okadar azametli ve Hikmetli dirler.Akılları Hayret içinde
Bırakır.Meselâ:Dağların Zemiyinden(Emir'i Rabbânî)ile çıkmaları,ve Zemi-
ynin içinde İmkânâtâ'danlığıyyeden Neş'et iden Heyecanları ve Ğaybın
ve Hidâyetini,Çıkmasıyle Teakın ideresk Zemiyn:O Dağın fışkırmasıyle,ve
Menfaziyle tenefüs idüb zararlı olan Sararıtlardan,ve Selâmet'mu-
zırradan Kurtulub Vazifeyi'devriyyesinde Selâmetinin İstirahatını
Bozmayor.(Dimek:Nasıl'ki,sefiyneleri sarsıntıdan vikâye ve muvâzene-
yini muhafazaıçin Onların Direkleri;üstünde Kurulmuş Oldukları:Dağlar:
Zemiyn Sefiynesine Bu Mânada Hazıyneli direkler Oldukları:(KUR'AN.
MUCİZAT'BEYAN)(وجعلنا في الارض رواسي ان تميد بهم)gibi Çok âyetlerle x
Teyman idiyor..Hem Meselâ:Dağların içinde Zıy'hayate Ğâzım olan Her
Neviy mevâdlar.Ma'âdenler,Maddeler,İlâçlar:Okadar Hakiymâne ve x
Mûdebbirâne,ve Kerîmâne,ve İhtiyat'kârâne İdâreler ve İhsan ve İstit
lâtımla'ki,Bil'bedahet:Kudret.Nihâyetsiz bir KADİYR ve Hayy-ı Nihâ-
yetsiz bir HAKİYMİN Hazıyneleri,Anbarları,Hizmet'kârları Oldukları
İsbat

Isbat ider,diye anlar.)ve Sahrâ,ve Dağın Dağ kadar Vaziyfe ve Hikmetlerinden Bu İki Cevhere Sairleri kıyas idüb Dağ ve Sahrânın Umum Hikmetleriyle,Hususan:(İhtiyâti İddihar)cihetiyle Getirdikleri Şehâdet Ve Söyledikleri(LÂ İLÂHE İLLÂ HUuuu)(لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ) Dağ kuvvetinde ve Sebatında,ve Sahrânın Genişliginde ve Böyüklügünde Görür,(AMENTÜ BİLLÂH)(آمَنْتُ بِاللّٰهِ) Der.. Sonra O Yolcu:Dağda ve sahrâda fikirleriyle Gezerken(EŞCAR ve NEBÂTAT)âleminin Kapusu Fikrine açıldı.Onu içeriye çağırırdılar.Gel,dairemiz'dede Gez,yazılarımızı'da Oku dediler.Oda girdi. Gördü'ki,ğâyet muhteşem ve müzeyyen(bir meclisi'tehlil,ve tevhid)ve (bir halka'i zikir ve Şükür)teşkil itmişler.Bütün(EŞCAR,Ve NEBATATIN) Envâları Bil'icmâğ beraber(LÂ İLÂHE İLLELLAH)(لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ) Deyorlar,gibi Lisânı'hallerinden anladı.Çunki;Bütün Meyvedâr ağac ve nebâtlar: Miyzanlı ve Fesâhetli yapraklarının Dilleriyle,ve süslü ve cezâletli Çiçeklerinin sözleriyle,ve İntizamlı ve Belâğatli Meyvalarının Kelimeleri ile beraber Müsebbihâne Şehâdet Getirdiklerine,ve(لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ) (LÂ İLÂHE İLLÂ HUuuu)dediklerine delâlet ve şehâdet iden Üç Böyük Küllî Hakıkatı gördü.(Birincisi:)Pek zâhir bir sûrette Kasdî bir İN'ÂM ve İKRAM,ve ihtiyârî bir İHSAN,ve İMTİNAN mânası ve Hakıkatı:Her birisinde His idildigi gibi:Mec'muûnda ise,;Güneşin zıyası gibi Zuhurunda Görünüyor.(İkincisi:)Tesadüfe Havalesi Hiç bir cihet'imkânı x Olmayan Kasdî,ve HAKİYMÂNE bir temyiz,ve tefrık İhtiyârı,ve Rahiymâne bir tezyin ve tasvir mânası,ve Hakıkatı:O Hadsiz Envâî'Efrat'da Gündüz gibi âşikâre görünüyor,ve bir SANİÎ'HAKİYMİN Eserleri,Nakışları Olduklarını Gösterir.(Üçüncüsü:)O Hadsiz masnuâtın Yüzbin çeşit ve ayrı ayrı Tarz ve şekilde olan sûretleri ğâyet muntazam,Miyzanlı, Ziynetli,Olarak Mahdud,ve Mâdûd,ve Bir birinin Misli,ve Basiyt,ve Câmid,ve bir birinin âyni,veya az farklı ve karışık olan Çekirdeklerden Habbeciklerden,O İkiyüzbin neviylerin Fârıkalı,intizamlı,Ayrı ayrı,x

Muvazenel

Isbat ideri,diye anlar.)ve Sahra,ve Dağın Dağ kadar Vazıfe ve Hikmet-
lerinden Bu İki Cevhere Sairleri Kıyas idüb Dağ ve Sahrânın Umum Hik-
metlerini,Hususan:(İhtiyâtî İddihar)olmetiyle Getirdikleri Şebâdet
ve Söyledikleri(LÂ İLÂHE İLLÂ HUvvu)(لا إله إلا هو)Dağ kuvvetinde ve
Şebatında,ve Sahrânın Genişliğinde ve Böyüklüğünde Görür,(AMENTU Bİ-
LLÂH)(آمنت بالله)Der.. Sonra O Yolcu:Dağda ve sahrada fikirleriyle Gezer-
ken(ESCAR ve NEBÂTAT)âlemin Kapısın Fikrine açıldı.Onu Seyrüye çağı-
rıdıkları.Gel,dairemize'dede Ses,yazılarımızı'da Onu dediler.Oda gitdi.
Görüb'ki,Şâyet muhteşem ve müzeyyen(bir meclisi'tehlil,ve tevhid)ve
(bir MALİKA'i zikir ve Şükür)toplu ikmâller.Bütün(ESCAR,ve NEBATATIN)
Envâları Bil'lemâğ beraber(LÂ İLÂHE İLLELLAH)(لا إله إلا الله)Deyorlar,gi-
bi Lisânı'Halleriyle anlar.Çünki;Bütün Meyvedâr ağaç ve nebâtlar:
Müzeyyir ve Teşâhüdlü yaprakların Dilleriyle,ve sübük ve cezâletli
çiçeklerinin sözleriyle,ve İntizamlı ve Belâğetli Meyvalarının Kelî-
meleri ile beraber Müsebbihâne Şehâdet Getirdiklerine,ve(لا إله إلا الله)
(LÂ İLÂHE İLLÂ HUvvu)dediklerine delâlet ve şehâdet iden Üç Böyük Ki-
tâb Hakkıdır görür.(Birincisi:)Pek zâhir bir suretle Kaaçı bir İN'ÂM
ve İKRAM,ve ihtiyârî bir İHSAN,ve İMTİNAN mânası ve Hakkıdır:Her bi-
rinde Hiç iddiâsı gibi:Meo'mûnda ise,;Güneşin zıyası gibi Zuhur-
unda Görünüyor.(İkincisi:)Tesadüfe Havalesi Hiç bir ehemmiyetli'imkân x
Olmayan Kaaçı,ve HAKİKÂTE bir temyiz,ve terk İhtiyârı,ve Rabıymâ-
ne bir tezyin ve tasvir mânası,ve Hakikatı:O Hadsiz Envâ'Eşyâ'da
Cüzüî ğâyet şaşaalı görünüyor.ve bir SANİÎ'HAKİYMİN Eserleri,Nakışl-
arı Oldukları'nı Gösterir.(Üçüncüsü:)O Hadsiz masnûâtın Yüzbin çeşit
ve ayrı ayrı Tarz ve şekilde olan sûretleri Şâyet muntazam,Müzeyyir,
Zîyneli,Olarak Maksud,ve Mâdud,ve Bir birinin Mislî,ve Benzeri,ve Câ-
miî,ve bir birinin âyını,veya ne Farklı ve karışık olan Çeşitdekilerden
Mürekkebleri,O İkiyüzbin nevîlerin Fârikalı,intizamlı,Ayrı ayrı,x

Muvâzeneli, Hayattar, Hikmetli, Yanlışsız, Hatâsız, bir vaz'îyyette Umum Efradının Şûretlerinin Fet'hi, ve açılışı ise; Öyle bir Hakıkattırki; Güneşden daha parlaktır. ve Baharın çiçekleri, ve Meyvaları, ve Yaprakları, ve Mevcûdâtı sayısınce O Hakıkatı ısbat iden Şahidler var, diye Bildi (ELHAMDÜ LİLLÂH ÂLÂ NİYMETİL'İYMAN) (الحمد لله على نعمة الإيمان) dedi.. Sonra: Seyahatı'fikriyyede bulunan O Meraklı, ve Terakkıyle zevkı ve x Şevka artan Dünya Yolcusu: Bahar bağçesinden Bir Bahar kadar (bir güldestei'mârifet ve İyman) alub gelirken: Hayvânât ve Tuyûr âleminin Kapusu: Hakıkat'biyn olan aklın ve (mârifeti'aşinâ olan) Fikrine açıldı. Yüzbin ayrı ayrı sesler, ve çeşit çeşit dillerle onu içeriye çağırdılar. Buyurun dediler. Oda girdi ve Gördü'ki, Bütün Hayvânat ve Kuşların Bütün Neviyleri ve Tavfaları ve Milletleri: Bil'ittifak, Lisânı'kâl, ve Lisânı'halleriyle (LÂ İLÂHE İLLÂ HUuuu) (لا إله إلا هو) diyüb zemiyn yüzünü Bir Zikir'hâne, ve Muâzzam bir Meclisi'tehlil sûretine Çevirmişler. Her biri Bizzat Birer kasiydei'rabbânî, birer kelimei'süb'hânî, ve Mâniydar birer Harfi'rahmânî Hukmünde (SANÎĞLARINI) Tavsif idüb Hamdü-Senâ İdiyorlar, vaz'îyyetinde gördü. Göya: O Hayvan ve Kuşların Duyğuları, ve Kuvâları, ve cihazları, ve âzâları, ve âletleri, Manzum, ve Mevzun kelimelerdir. ve Muntazam ve mükemmel sözlerdir. Onlar: Bunlar ile (HALLÂK ve REZZAKLARINA) Şükür ve (VAHDÂNİYYETİNE) Şehâdet Getirdiklerine Kat'î delâlet iden Üç Muâzzam ve Muhiyt Hakıkatleri Müşâhede İtti. (Birincisi:) Hiç Bir cihetle Serseri tesadüfe, ve Kör Kuvvete, Şuûrsız Tabiyâte Havalesi Mümkin Olmayan, Hiçden Hakiymâne İYCÂD, ve San'at'perverâne Ebdâğ (Bedi) ve İhtiyar'kârâne ve âliymâne Halk ve İnşa Ve Yirmi cihetle ilim ve hikmet ve irâdenin cilvesini gösteren, ruhlandırmak ve ihya Hakıkatıdır'ki; Ziy'ruh adedince Şahidleri Bulunan Bir Bur'hânı'bâhir olarak (ZÂTÎ'HAYY'Ü'KAYYUMUN) vücub ve vücuduna, ve Sıfatı'seb'âsına ve Vahdetine Şehâdet ider.. (İKincisi:) O Hadsiz Masnûlar

Muvâzeneli, Havatır, Himmetli, Yanlışsız, Hatâsız, bir vaz'iyyette Ümmü Efradının Suretlerinin Fet'hi, ve açılışı ise; öyle bir Hakikattirki; Güneşden daha parlaktır. ve Babarın çiçekleri, ve Meyvaları, ve Yaprakları, ve Mevcûdâtı sayısınce O Hakikati rabet iden Sahidler var, diye Bildi (BİLHAMDÜ LİLLÂH ALÂ MİYMENETİL'İYMAN) (الحمد لله على ميمنة الايمان) dedi.. Sonra: Seyahati'İlmiyede bulunan O Meraklı, ve Terakkiyle sevkı ve x Şevkı artan Dünya Yolcusu: Babar bağçesinden Bir Babar kadar (bir güldeste'müşrifet ve İyman) alub gelirken: Havvânât ve Tuyûr âlemının Karşısın: Hakikat'biyn olan akluŋ(müşrifetî'aşinâ olan) Fikrine açıldı. Yüzbin ayrı ayrı sesler, ve çeşit çeşit dilleyle onu içeriye çağırdılar. Bütün Neviyleri ve Tavrlarını ve Milletleri: Bil'ittifak, Lisânı'Kâl, ve Lisânı'hallerıyle (LÂ İLÂHE İLLÂ HUvun) (لا اله الا هو) diyüb somiyn yüzünü Bir Fikr'hâne, ve Müzzeyn bir Meclisi'tohlil süretine Çevirmişler. Her birı Bizzat Birer Masiyden'rabbânî, birer keltmei'sib'hânî, ve Mânıyder birer Hatt'rahmânî Hukmünde (SANİÇLARINI) Tavsit idüb Hamdüsenâ İdiyorlar, vaz'iyyetinde görüb. Göya: O Havvan ve Kuşların Dağlarını, ve Kuvâları, ve ciheleri, ve âşâları, ve âletleri, Manzum, ve Mevzun keltmeleridir. ve Muntazam ve mükemmel söyleridir. Onlar: Bunlar ile (HALLÂK ve REZZAKIARINA) Şükür ve (VAHDÂNİYYETİNE) Şehâdet Getirdiklerine (Birinci:) Hiç Bir cihetle Sereyt teaddüd, ve Kör Kuvvete, Şuursız Tesâdüfe Havalesi Mümkin Olmayan, Hiçden Hakiymâne İYCÂD, ve Sanat'perverâne Edâ (Becâ) ve İntiyam'Mârâne ve âliyümâne Halk ve İnsa ve Yirmi cihetle ilim ve hikmet ve irâdenin eliyesini gösteren, rubenzirek ve İnşa Hakikatıdır. Zât'ına edecinde Sahidlere Bulunan Bir Bur'hân'ı Nâtık olarak (ZÂTİ HAYU' KAYUMUN) yüzü ve vücudüna, ve Sıfatı'sebi'âsına ve Vahdetine Şehâdet ider.. (İkinci:) O Hadsiz Mas-

Masnûlar:Bir birinden Siymace:Fârıklı, ziynetli, ve Mikdarce:Miyzanlı, Ve Sûretce:İntizamlı bir tarzdaki Temyiz, Tezyin, tasviyrden öyle azametli ve kuvvetli bir hakıkat görünür'ki, (KÂDİRİ'KÜLLİ'ŞEY, ve ÂLİMİ'KÜLLİ'ŞEY)den başka Hiç bir şey Bu Her Cihetle Binler Harıkaları ve Hikmetleri gösteren(İhatalı fiyle)Sahib Olamaz.ve Hiç Bir İmkân ve İhtimâl Yok.(Üçüncüsu:)Bir birinin misli ve âyni, veya az farklı, ve bir birine Benzeyen Mahsur, ve mahdûd yımurta ve yımurtacıklardan, ve Nutfe Denilen Su Katralarından O Hadsiz hayvanların Yüzbin çeşit Tarzlarda Ve Birer muûcizei'hikmet mahiyyetinde bulunan sûretlerini ğâyet muntazam ve muvazeneli, ve Hatâsız bir hey'ette açmak, ve fetih itmek: Öyle parlak bir Hakıkat'tırki, Hayvanlar adedince SENEDLER, DELİLLER,:Onu Temvir İder..İşte Bu Üç Hakıkatın ittifakıyle Hayvanların Bütün envaî Beraber öyle bir(LÂİLÂHE İLLÂ HUuuu)(لا إله إلا هو)deyüb şehâdet getiriyorlar'ki, güya: zemiyn:Böyük bir insan gibi Böyüklüğü nisbetinde(LÂ İLÂHE İLLÂ HUuuu)(لا إله إلا هو)diyerek Semâvat Ehline eşittiriyor, mâhiyyetinde gördü, ve tam ders aldı..Sonra O Mütefekkir yolcu:(Marifeti'-ilâhiyyenin Hadsiz mertebelerinden, ve Nihâyetsiz Ezvâkında, ve Envârında daha ileri gitmek içün İnsanlar âlemine, ve Beşer dünyasına girmek İsterken Başda(Enbiyalar,)olarak Onu içeriye dâvet ittiler.Oda Girdi. En Evvel:Geçmiş zamânın Menziline bakdı, gördü'ki, Nev'î beşerin En Nûrâni, ve En Mükemmeli olan Umum Peyğamberler bil'icmağ beraber(LÂ İLÂHE İLLELLAH)(لا إله إلا الله)diyüb zikir idiyorlar.ve Parlak ve musaddak olan Hadsiz Muûcizatlarının kuvvetiyle Tevhîydi İddiâ idiyorlar.ve Beşeri:Hayvaniyet mertebesinden Melekiyyet derecesine çıkarmak içün Onları İYMÂNIBİLLÂHE davet ile ders viriyorlar, gördü.Oda O Nûrâni Medresede diz x Çöküb derse oturdu.Gördü'ki, Meşâhiri'insaniyyenin en yüksekleri, ve x Namdarları olan O Ustadların Her birisinin elinde HALİKI'KÂINAT Tarafından verilmiş nişânei'tasdık olarak MUÛCİZELER bulunduğundan Her x Birinin İhbârı ile Beşerden bir taifei'âziyme, ve bir Ümmet Tasdık idüb

Müşterilerin kuvvetiyle Teviyet iddiâ ediyorlar.ve Beşeri:Hayvanî-
yet mertebesinden Melekiyyet derecesine çıkarmak için Onları İYİLİ-
ĞİNE(إلى الخير) davet ile dere ediyorlar,görür.Ora O Mürşid Medresede diz x
çökülü derse oturur.Görür'ki,Meşâyihin'insaniyetin en yüksekleri,ve x
Namdarları olan O Ustadların Her birisinin elinde HAKİKÎ'KÂİNAT Tara-
fından verilmiş müşâvet 'taacik olarak MUCÛZELER bulunduğundan Her x
Birinin İnşârı ile Beşeriden bir tahavvul'Âsiyne,ve bir Ümmet Taacik id-
ib

Maamûlar:Bir birinden Siyaset:Târikat, siyaset, ve Mukadde:Miyanıl,
Ve Sûreten:İntisamlı bir tarzdaki Temyiz,Teayün, tasviyeden öyle asam-
etli ve kuvvetli bir hakikat görünür'ki,(KÂDİRÎ'KÜLLÎ'ŞEY,ve ADÎMÎ'K-
ÜLLÎ'ŞEY)den başka Hiç bir şey Bu Hor cihetle Binler Hatıkalarî ve H-
ikmetleri gösteren(İnsanlık tüyle)Sahib Olamaz.ve Hiç Bir İmkân ve İh-
timâl Yok.(Üçüncüsü:)Bir birinin misli ve ayni,veya ne farklı,ve bir
birine Benzeyen Mahsur,ve mahdud yıkmıyla ve yıkmıyacaklardan,ve Mutte
Denilen Bu Katralarından O Hadsiz Şayanların Yüzbin çeşit Tarzlarda
Ve Biror müşâhedet'hikmet mahiyetinde bulunan eserlerini ğâyet muht-
asam ve muvazeneli,ve Hatâsız bir heyʼette açmak,ve fotin itmek : Öy-
le parlak bir Hakikat'tirki,Hayvanlar adedince SENEDLER,DELİLLER,:Onu
Temsir ider.İşte Bu Üç Hakikatin ittifakıyle Hayvanların Bütün onvaî
Beraber öyle bir(İŞÂRETİ HUKMÜ)( )doğrulı şahâdet getir-
iyorlar'ki,güya:sanki:Böylük bir insan gibi Böylüklüğü niabetinde(İŞ
ÂRETİ HUKMÜ)( )diyorak Sanâyat Emirine eşittiriyor,mahiy-
etinde görü,ve tam dora aldı..Sonra O Mütefekkir yolcu:(Marifeti'-
İlâhiyenin Hadsiz mertebelerinden,ve Nihâyetsiz Rezâkından,ve Envâtın
nda daha ilerî gitmek için İnsanlar âlemine,ve Beşer dünyasına girmek
İsterken Başda(Emriyalar,)olarak Bu iderîye dâvet ittiler.Oda Girdi,
En Evvel:geçmiş zamânın Menziline bakdı,görü'ki,Nev'î beşerin En Mü-
rşâd,ve En Mükemmeli olan Umum Peygamberler bil'komağ beraber(İŞ İŞÂ-
RETİ HUKMÜ)diyüb zikir idiyorlar.ve Parlak ve musaddak olan Hadsiz

İdüb İYMÂNE geldiginden O Yüzbin ciddi ve doğru zatların İcmğ ve İttfakla huküm ve tasdık ittikleri bir hakıkat:nekadar kuvvetli ve kat'î Olduğunu kıyas idebildi.Ve Bu Kuvvette Bukadar Muhbîri'sadıkların Hadsiz mûcizeleriyle imza ve ısbat ittikleri bir hakıkatı inkâr iden Ehli'dalâlet:Ne derece hadsiz bir Hata,bir cinayet ittikleri,ve ne kadar Hadsiz bir azâbe müstehak olduklarını anladı,ve onlara tasdık idüb x İYMAN getirenler:Ne kadar Haklı ve hakıkatli Olduklarını bildi.

İYMAN Kudsiyyetinin Böyük bir mertebesi daha ona göründü.Evet:Enbiyayı (CENÂBU'HAK)tarafından Fiylen tasdık hukmünde olan Hadsiz mûcizatlarından,ve Hakkaniyyetlerini gösteren muârızlarına gelen semâvî pek çok Tokatlarından,ve Hak olduklarına Delâlet iden Şahsiy kemalâtlarından Ve Hakıkatli Tâliymatlarından,ve Doğru olduklarına şehâdet iden Kuvveti'iymanlarından,ve Tam Ciddiyetlerinden,ve Fedakârlıklarından,ve Ellerinde bulunan kudsi KİTAB,ve SUHUFLARINDAN,ve Onların yolları Doğru Ve Hak olduğuna şehâdet iden etbağ(Tebaâlarîle)Hakıkate,kemâlâte,Nûre Vasıl olan Hadsiz tilmizlerinden başka onların,ve O Pek ciddi Muhbirlerin Müsbet mes'elelerde icmaî,ve ittifakı,ve tevâtüri,ve ısbatta Tevafuku ve tesânüdi,ve Tetabukı:öyle bir Höccettir,ve öyle bir kuvvettir'ki,Dünyada hiç bir kuvvet karşısına Çıkamaz,ve hiç bir şüpheyi ve Tereddüdü bırakmaz.ve İymanın erkânında Umum Enbiyayı tasdık dahi dahil Olması,O Tasdık:Böyük bir kuvvet menbaî olduğunu anladı.Onların derslerinden çok feyzi'iymâni aldı..Sonra:İymanın kuvvetinden Ûlviy bir zevk Alan O Seyyahı'talib:(ENBİYA âleyhimüsselâmın)Meclisinden gelirken ûlemanın İlmel'yakın suretinde kat'î,ve Kuvvetli delillerle Enbiyaların x Davalarını ısbat iden,ve asfiya ve sıddıykıyn denilen mütebahhir müctehid muhakkıkler:Onu Ders'hanelerine çağırdılar.Oda Girdi.Gördü'ki,Binler/ce Dâhî ve yüzbinlerce müdekkık ve yüksek Ehli'tahkık(Kıl kadar bir x Şüphe bırakmayan Tetkıykatı'âmiyka ile Başda Vücub,vücud,ve Vahdet olarak

İSUB İYMÂNE geldiğinden O Vîrşin oldu ve doğru sarîların lonğ ve itti-
fâkla Mukim ve tasdik ittihâdları bir bakkal:nokadar kuvvetli ve kat'î
Oldüğunu kıyas idebildi.Ve Bu Kuvvette Bulundur Muhâfız'asâkirların Had-
siz müşkülâtlarıyla imâa ve rabıt ittihâdları bir bakkalı inkâr iden Eh-
li'dalâlet:Ne derece hadsiz bir Hata,bir cinayet ittihâdları,ve ne kadar
Hadsiz bir nâşâbe müstehak olduklarını anlıcak,ve onlara tasdik idüb x
İYMAN getirenler:Ne kadar Hakkı ve bakkatli Oldüklarını bildi.

İYMAN Kudsiyyetinin Böyük bir mertebesi daha ona görünüb,Devet:Emniyyet
(GENÂBU'HAK)tarafından Tiyden tasdik Numûnde olan Hadsiz müsâsâtlar-
ından,ve Hakkaniyyetlerini gösteren muâmelalarına gören semâvî pek çok
Tokatlarından,ve Hak oldüklarına Delâlet iden Şahsiy kemalâtlarından
Ve Hakkatli Tâlîymatlarından,ve Doğru oldüklarına şehâdet iden Kuvv-
etli'iymanlarından,ve Tam Ciddiyetlerinden,ve Fedakârlıklarından,ve El-
lerinde bulunan kudsî KİTAB,ve SUHUFLARINDAN,ve Onların yollarî Doğru
Ve Hak oldüğuna şehâdet iden etbağ(Tebâlarîle)Hakkate,kemâlâte,Nûre
Vasıl olan Hadsiz tilmîzlerinden başka onların,ve O Pek ciddî Muhâr-
lerin Müsbet mes'elelerde komsî,ve ittifakı,ve tevâfükî,ve rabıtta Te-
vatüm ve teşâhüdî,ve Tetabuk:öyle bir Hüsnettir,ve öyle bir kuvvet-
ir'ki,Dünyada hiç bir kuvvet karşısına Çıkamaz,ve hiç bir şüphesi ve
Tereddüdü bırakmaz.ve İymanın erkânında Unum Emniyyet tasdik dahî dahil
Olmaz,O Tasdik:Böyük bir kuvvet menbaî oldüğunu anlıcak.Onların dersl-
erinden çok teyzi'iymânî aldı.Sonra:İymanın kuvvetinden ötürü bir zevk
Alan O Seyyahlar'tahlîl:(EMNİYA ğleyhimüsselâmın)Meclislerinden gelirken üle-
manın İlmel'yakîn suretinde kat'î ve Kuvvetli delillerle Emniyetlerin x
Devamlarını rabıt iden,ve nefiya ve arddıkıyn denilen mütebahhir müt-
ehid muhakkikler:Onu Ders'hanelerine çağırdılar.Ode Girdi.Görüb'ki,Bin-
ler/Dânî ve Yüzbinlerce müdekkik ve Yüksek Ehlî'tahkik(Kıl kadar bir x
şüphe bırakmayan Tetkikatı'âmiyka ile Beşda Münâsib,vücud,ve Vahdet ola-
rak

Olarak Müsbet Mesâili'iymaniyyeyi ısbat idiyorlar.) Evet:İstiydatları Ve Meslekleri muhtelif olduğu hâlde Onlar:Müttefikan Usûl ve Erkânı'-iymaniyyede İttifakları,ve her birisi kuvvetli ve yakıyni burhanlarına istinadları:öyle bir hüccettir'ki,Onların mecmuû kadar bir zekâvet ve Dirâyet sahibi olmak,ve Burhanlarının Umumu kadar bir burhan bulmak Mümkin ise;Karşıların/ancak çıkabilir.Yokse:yalınız cehâlet,ve Echeliyyet ve inkâr,ve(ısbat olunmayan menfi mes'elelerde)ınad ve göz kapamak suretiyle karşılanır. Gözünü kapayan:yalınız kendine Gündüzü gice Yapar.Her ne ise;Bu Muhteşem ve geniş ders'hanede bu muhterem ve mütebahhir ustadların neşir ittikleri Nurlar: Zemiynin yarısını,Bin seneler Işıklandırdığını bildi,ve öyle bir kuvvei'mâneviyyeyi buldu'ki,bütün Ehli'inkâr Toplanse:Onu Kıl kadar Şaşırtmaz,ve Sarsmaz..

Sonra:İymanın Daha ziyade kuvvetlenmesinde ve inkişafında,ve ilmel'yakıyn derecesinden âynel'yakıyn mertebesinde,Terakkıysindeki ENVÂRI, Ve EZVÂKI görmege çok müştak olan(O Mütefekkir yolcu)Medereseden gelirken Hadsiz küçük tekyelerin ve zâviyelerin Telâhukiyle Tevessû iden Ğâyet Feyizli,ve Nurlu,ve Sahra genişliginde Bir TEKYE,bir Han'gâh,x Bir Zikir'hane,bir irşad'gâhde,Caddei'kübrâyi'muhammediyyede(Sallellahü aleyhi vesellem)ve Miyrâcı'ahmediynin(Sallellahü'aleyhi vesellem) Gölgesinde Hakıkate çalışan,ve Hakka İrişen,ve aynel'yakıyne yetişen, Binler,milyonlar,Kudsi Mürşidler:Onu Dergâhe çağırdılar.Oda Girdi.Gördü'ki,O Ehli keşif ve kerâmet:Keşfiyyatlarına ve müşâhedelerine İstinâden Bil'icmağ.Müttefikan(LÂ İLÂHE İLLÂ HUuuu)(لا إله إلا هو)diyerek x Vücub ve Vahdeti'rabbâniyyeyi Kâinate İylân idiyorlar.Güneşin zıyasındaki yedi renk ile güneşi tanımak gibi Yetmiş Renk,belki;Esmâi'hüsnânın adedince Şemsi'ezeliynin zıyasından Tecelli iden ayrı ayrı türlü Renkler,ve çeşit çeşit zıyalı levinler,ve başka başka hakıkatli Tariykatler,ve muhtelif doğru meslekler,ve mütenevviy haklı meşreblerde bulunan

Universitäts- und Landesbibliothek Halle Zweigbibliothek Vorderer Orient

Olarak Müsabet Meşâlih'iymemiyye'yi robot idiyorlar.) Beyt:Iatiydatları
ve Meşelelerd munteşir olduğu hâlde Onlar:Mütefikan Usûl ve Erkânı'-
iymemiyyede İttifakdarı,ve her bir'at kuvvetli ve yekiyni burhanları-
na istinadları:öyle bir hoscettir'ki,Onların meşmûl kadar bir zekâvet
ve Dirâyet sahibi olmak,ve Burhanlarının Umum kadar bir burhan bulmak
Mümkin ise;Karşılarında çokdur.Yokse:yalnız cehâlet,ve Bohlil-
lyet ve inkâr,ve(rabat olunmayan merfi meâlelerde)rnad ve göz karş-
mak suretiyle karşılarlar. Göründü kepeyen:yalnız kendine Güvüsü gibe
Yapar.Her ne ise;Bu Muhteşem ve geniş dersâ'hanede bu muhterem ve mü-
bahir metadların meşir ittifakleri Nuriar: Zemiyin yarısını,Bin sene-
ler İşkilandırdığını bildi,ve öyle bir kuvvet'mânevîyeyi buldu'ki,bü-
tün Ehli'inkâr Topluse:Onu Kıl kadar Şaşırtmış,ve Sarsmış.•
Sonra:İymanın Daha ziyade kuvvetlenmesinde ve inkişafında,ve ilmel'y-
akîyn derecesinden Aynel'yakîyn mertebesinde,Terakkiyatındaki ENVÂRI,
ve ESRÂRI görmege çok müştak olan(O Müteferdik yolcu)Medreseden gel-
irken Hadsiz küçük tekyelerin ve zâviyelerin Teşâhsiyle Tevessû iden
Gâyet Teyakkî,ve Nurlu,ve Şahsî gemiyiğinde Bir TEKYE,bir Han'gâh,x
Bir Zikr'hane,bir irşad'gâhda Cededdi'dîbrâyî'muhammediyyede(Sallell-
âhü aleyhi vesellem)ve Müyrşîd'ehmediyinin(Sallellâhü'aleyhi vesellem)
Göligesinde Hakikate çalışan,ve Hakka İrtişâ,ve aynel'yakîyne yetişen,
Binler,milyonlar,Kudsî Müreşidler:Onu Dergâhe çağırdılar.Oda Girdi.Gör-
dü'ki,O Bütü Kesâf ve kerâmet:Kesîfiyyatlarına ve müşâhedelerine îati-
nâdan Bü'l'ismi.Müttefikan(lâ ilâhe illâ Hüvüm)( )diyerek x
Vücud ve Vahdeti'rabbâniyyeyi Kâinate İylân idiyorlar.Binaen aryas-
mâdık yedi renk tüe güneş tanımak gibi Yetmiş Renk,bekâ:Fenâ'hüsn-
ânın adedince Semel'sevâliyin aryasından Teceili iden ayrı ayrı hüvi-
yetler,ve mahiyet cesâ aryalı levâmiler,ve başka başka bakıkatli Tarî-
katler,ve muhtelif doğru meslekler,ve mütenevvi bakîr mezheplerde

bulunan

Halle Landesbibliothek Bibliothek Wissenschaftsgeschichte

Bulunan O Kudsî dâhilerin,ve Nûrâni ârîflerin İcmâğ ve ittifakla imza İttikleri bir hakıkat:Ne derece zâhir,bâhir olduğunu Aynel'yakıyn x Müşâhede itti.ve Enbiyanın icmaî,ve asfiyanın ittifâkı,ve Evliyânın Tevâfuku,birden Bu Üç İcmâîn İttifâkı:Güneşi gösteren Gündüz Zıyasından daha parlak gördü..Sonra: Kemâlâtı'insaniyyenin En Mühimmi,ve en Böyüğü,belki:Bütün kemalâtının menbaî,ve Esâsı(İYMÂNI'BİLLÂHDAN,ve x MÂRİFETULLAH)dan Neş'et iden (MUHABBETULLAH)Olduğunu Bilen O Dünya x Seyyahı:Bütün kuvvetiyle ve Letâifiyle(İYMANIN)Kuvvetinde,ve Mârifetin inkişâfında daha ziyade terakkı itmesini istemek fikriyle Başını Kaldırdı,ve semavâte Bakdı.Kendi aklına dedi'ki,Mâdem:Kâinatta En Kıymettar şey(HAYAT)dır.ve Kâinâtın Mevcûdâtı(Hayâte)Müsahherdir.ve Mâdem:Ziy'hayatın en kıymettârı(Ziy'ruh)dır.ve Ziy'ruhun en kıymettârı (Ziy'şuûr)dır.ve Mâdem:Bu Kıymettârlık içün Kürrei'zemiyn(Ziy'hayatı) Mütemadiyen çoğaltmak içün Her âsır,her sene,Dolar,ve boşalır.Elbette Ve Her'hâlde:Bu Muhteşem ve müzeyyen olan semavâtın dahi Kendine münasib ehaliysi,ve sekenesi:(Ziy'hayat,Ziy'ruh,Ziy'şuûr)lardan vardırki,(HUZURU'MUHAMM'EDİY,aleyhissalâtü'vesselâm)de Sahâbelere görünen x (Hazireti'cebrâiyl aleyhisselâmın)Temessülü gibi:Melâikeleri görmek Ve Onlarla konuşmak,hâdiseleri tevâtür sûretinde Esgiden'beri Nakil ve rivâyet idiliyor.Öyle ise:Kâşki,ben Semâvât ehliyle dahi görüş'se idim.Onlar Ne Fikirde olduklarını bilse'idim.Çunki;(HALİKI'KÂİNAT) x Hakkında En mühiym söz Onların'dır,diye Düşünürken Birden semâviy xx Böyle bir ses işitti.(Mâdem bizimle görüşmek,ve dersimizi dinlemek x İstersen:Bil'ki; Başda:(HAZRETİ'MUHAMMED aleyhissalatü'vesselâm,ve x KUR'AN)Olarak Bütün Peyğamberlere Vasıtamızla gelen(Mesâili'iymaniyyeyi)En Evvel biz İYMAN İtmişiz.Hem İnsanlara Temessül idüb Görünen Ve Bizlerden Olan(Ervâhı'tayyibe)bilâ istisna,bil'ittifak:Bu Kâinat (HALİKININ)(Vücub,vücuduna)ve(sıfâtı'kudsiyyesine)Şehâdet idüb Bir birine

Bulunan O Kudsî câhilerin,ve Müsâmahakârlerin lemâğ ve ittifâkla imâa
ittikleri bir hakikat:Ne derece zâhir,bâhir olduğunu Ayneî'yakîyn x
Müşâhede ittik.ve Binâenaleyh lemâ,ve nefîyanın ittifâkı,ve Evliyânın
Tevâtüru,birden Bu Üç lemâân ittifâkı:Ginaet gösteren Gündüz Zıyasın-
dan daha parlak görüldü..Sonra: Kemâlâtı'insaniyenin En Mühimmi,ve en
Böyüğü,bellı:Bütün kemalâtının menbaî,ve Esâsı(İYMÂNI'BİLLÂHDAN,ve x
MÂRİFETULLAH)dan Neş'et eden (MUHABBETULLAH)Olduğunu Bilen O Dünya x
Seyyahı:Bütün kuvvetiyle ve Letâfetiyle(İYMANIN)Kuvvetinde,ve Mârife-
tin inkişâfında daha ziyade terakkı itmesini istemek fikriyle Basını
Kaldırdı,ve semavâte Bakdı.Kendi eklına dedi'ki.Mâdem:Kâinatta En Kı-
ymetlı şey(HAYAT)dır.ve Kâinâtın Muvazâatı(Hayâte)Müsahheridir.ve Mâ-
dem:Ziy'hayatın en kıymettârı(Ziy'ruh)dır.ve Ziy'ruhun en kıymettârı
(Ziy'şuûr)dır.ve Mâdem:Bu Kıymettârlık için Kürrei'zemiyn(Ziy'hayatı)
Mütemadiyen çoğalmak için Her şarr,her şeye,Dolar,ve-boşalır.Elbette
Ve Her'hâlde:Bu Muhteşem ve müzeyyen olan semavâtın dahi Kendine mü-
nasib ehaliyat,ve selâmeti:(Ziy'hayat,Ziy'ruh,Ziy'şuûr)Jardan vardır-
kı,(HUZURU'MUHAMMEDİY,eleyhisselâtü'vesselâm)de Sahâbelere görünen x
(Hazıretü'çebrâiyl eleyhisselâm)Temessülü gibi:Melâikelerı görmek
Ve Onlarla konuşmak,hâdiselerı tevâtür sûretinde Eşitdeni'berı Nakıl
ve rivâyet idiliyor.Öyle ise:Kâşki,ben Semâvât ehliyle dahi görüş'se
idim.Onlar Ne Fikirde olduklarını bilse'idim.Çunkı:(HALİKI'KÂİNAT) x
Hakkında Bu mühiym söz Onların'dır,diye Diğerlerden şürden semâviy xx
Böyle bir ses işitti.(Mâdem bizimle görüşmek,ve derâtmiz dinlemek x
İsteyen:Bil'ki; Başda:(HAZRETİ'MUHAMMED eleyhisselâtü'vesselâm,ve x
KUR'AN)Olarak Bütün Peygamberlere Vasıtasıyla gelen(Mesâil'iymaniy-
yeyi)En Evvel bize İYMAN itmişiz.Hem İnsanlara Temessül idib Görünen
Ve Bizlerden Olan(Ervâhı'tayyibe)bilâ istisna,bil'ittifak:Bu Kâinat
(HALİKININ)(Vücub,vücudunu)ve(sıfâtı'mudeiyeetine)Şehâdet idib Bir b-
irine

Bir birine muvafık ve mutabık İhbar itmişler.Bu Hadsiz İhbârâtın Tevâfuku ve tetabuku:güneş gibi sana bir Rehberdir,dediklerini Bildi.ve Onun Nûr'iymani parladı.Zemiynden göklere çıkdı..Sonra: Pür'merak ve Pür iştiyak misafir:âlemi'şehâdet,ve Cismâni ve Maddi cihetinde Mahsus Taifelerin dillerinden ve Lisânı'hallerinden Ders aldığından:âlemi'Ğayıb,ve âlemi'berzahda dahi mutaleâ ile bir seyahet,bir teharri,bir Hakıkat arzu iderken(her taifei'insaniyyede bulunan ve kâinatın meyvası olan insanın çekirdegi Hukmünde,ve küçüklügiyle beraber Mânen Kâinat kadar inbisat idebilen Müstekım ve münevver,Akıllar,ve Seliym ve Nûrâni kalblerin kapusu açıldı.Bakdı'ki,Onlar:âlemi'ğayıb ve âlemi'şehadet ortasında İnsânî Berzahlardır.)ve iki âlemin bir biriyle Temasları ve Muâmeleleri:insana nisbeten O Noktalarda Oluyor gördüğünden,Kendi akıl ve kalbine dedi'ki,Gelin,bu emsalinizin Kapusundan Hakıykate Giden Yol Daha Kısadır.Biz Öteki yollardaki dillerden ders almak gibi Deyil,Belki;İYMAN Noktasındaki İttisaflarından ve Keyfiyyet ve Renklerinden Mutaleâmız ile İstifade itmeliyiz.Dedi,Mutaleâye başladı.Gördü'ki,İstiydatları:Ğâyet muhtelif,ve mezhebleri:bir birinden uzak ve Muhâlif olan Umum İstikametli ve Nurlu akıllar:İYMAN ve TEVHİDDEKİ,x İttisaf'kârâne ve rasihâne İytikadları Tevafuk,ve Sebat'kârâne ve mutmainâne(Kanaât ve Yakîynatları)Tetabuk idiyor.Dimek:Tebeddül idemeyen Bir Hakıkate dayanub bağlanmışlar.ve Kökleri Metin bir hakıkate Girmiş Kopmayor.Öyle ise;Bunların Noktai'iymâniyyede,ve Vücub ve Tevhidde İcmağları(Toplanmaları)Hiç kopmaz bir zincir'nurâniydir.ve Hakıkate Açılan Işıklı bir pençiredir.(Hem gördü'ki,Meslekleri bir birinden x Uzak,ve meşrebleri bir birine mubâyin olan Umum seliym ve Nurâni Kalbler:(Erkânı'iymaniyyedeki)muttasıfâne,ve itmiinan'kârâne,ve Müncezibâne Keşfiyyat ve müşâhedatları:bir biriyle Tevafuk,ve Tevhidde:Bir birine mutabık çıkıyor.Dimek:Hakıkate mukabil ve vâsıl ve Mütemessil xx Bir Küçücük birer âyna'i'mârifeti'rabbaniyye,ve Bu Câmî birer ayinai's-

amadaniyy

Bir birine muvafık ve mutabık ihbar itmişler.Bu Hadata İhbârâtın Tev-
âtuna ve tetabuku:günüş gibi anna bir Robberdir,dedikleriniz Bildi.ve
Onun Nûr'iyyani parladı.Zemiyinden göklere çıktı..Sonra: Nûr'merak ve
Bir iştiyak mûsafir:âlemi'şehâdet,ve Ötamâni ve Maadi cihetinde Maha-
ne Tatbiklerin dillerinden ve Lisâni'hallerinden Dera aldığından:âlemi'
Ğayb,ve âlemi'berzahda dahi mutaleâ ile bir soyahet,bir tebarri,bir
Hakikat arzu ideriken(her tarafi'insaniyyede bulunan ve kâinatın meyva-
sı olan insanın gelirdeği Hukmünde,ve idrâkiliğile beraber Mâsen Kâi-
nat kadar inbisat idebilen Mütelekim ve mümeyyiz,Akıllar,ve Selâyn ve
Nûrâni kalblerin kapısın açıldı.Baktı,Onlar:âlemi'Ğayb ve âlemi'şe-
hadet ortasında İnsânî Berzahlardır.)ve iki âlemin bir birliğe Temasi-
nı ve Mukâbeleleri:İnsana nisbeten O Noktalarda Oluyor görüğünden,Ke-
ndi ehli ve kalbine dedi'ki,Gelin,bu emanetinizin Kapısından Hakiykate
Giden Yol Daha Kısadır.Biz Ötekî yollardaki dillerden de ona elmek gibi
Deyip,Beliki;İYMAN Noktasındaki İttisâflarından ve Keyfiyyet ve Renki-
erinden Mutaleâsına ile İstifade itmeliyiz.Dedi,Mutaleâyo başladı.Gör-
dü'ki,İstiydatları:Ğâyet muhtelif,ve mezhebleri:bir birinden uzak ve
Muhâlif olan Umum İstikameti ve Yönü akıllar:İYMAN ve TEVHİDDEKİ,x
İttisâf'kârâne ve rasihâne İyilikdaları Tevafuk,ve Sebat'kârâne ve mu-
tmainâne(Kanaât ve Yakiyniyatları)Tetabuk idiyor.Dimek:Tebeddül idemeyen
Bir Hakikate dayanıb bağlanmışlar.ve Kökleri Metin bir Hakikate Gitm-
iş Kopmayor.Yâ ise;Bunların Noktai'iyminiyyede,ve Vücud ve Tevhidde
İomağları(Toplanmaları)Hiç kopmaz bir zincir'murâniyetin.ve Hakikate
Açılan Işıkları bir perdiredir.(Hem görüb'ki,Meselelerde bir birinden x
Uzak,ve mesrebleri bir birine muğâyir olan Umum sofiyn ve Mürâni Kal-
ler:(Hikâmi'iyminiyyedeki)muttasıfâne,ve itmiinan'kârâne,ve Münasıb-
âne Kesfiyyat ve müşâhedatları:bir birine Tevafuk,ve Tevhidde:Bir bi-
rine mutabık çıkıyor.Demek:Hakikate mukabil ve vâsıl ve Mütemessil xx
Bir Küçücük bixer ânsır'mânâlerin'tabbaniyye,ve Bu Câmî bürer aynal'a-

Samadâniyye olan Nûrâni kalbler:Şemsi'hakikate karşı açılan Pencere-lerdir.ve Umum birden(Güneşe ayinedârlık iden bir deniz)gibi bir Ay-inei'âzamdır.Bunların Vücub,vücudde,ve Vahdette ittifakları,ve İcmağları hiç şaşırmaz ve Şaşırtmaz,bir Rehberi'ekmel,ve bir Mürşidi'ekber dir.Çunki;Hiç bir cihetle,hiç bir imkân ve Hiç bir ihtimâl Yokki; Hakikatten başka bir vehim,ve hakikatsiz bir fikir,ve asılsız bir sıfat:bukadar Müstemirâne ve Râsihâne Bu Pek böyük ve kesgin gözlerin Umumunu aldatsın.(Galeti'hisse)Uğratsın.Buna İhtimâl viren:Bozulmuş Ve Çürümüş bir akıl ile Bu Kâinatı İnkâr için Ahmak Sofsetâi dahi x Razı olmaz,Red ider,diye anladı.Kendi akıl ve Kalbiyle beraber(ÂMENTÜ BİLLÂH)(آمنّا بالله)Dediler...Sonra O Dünya seyyahı kendi aklına dedi ki;Mâdem,Bu Kâinatın mevcûdâtiyle Mâlikimi,ve Hâlikımı arayorum.Elbette:Her şeyden evvel Bu mevcudâtın en meşhuri,ve Duşmanlarının tasdıkıyle dahi en ekmeli,ve en böyük kumandânı,ve en namdar hâkimi,ve Sözce En yüksegi,ve akılce en parlağı,ve Ondört âsrı:fazıyleti ile Ve KUR'ANI ile(Işıklandıran)(MUHAMMEDİ'ARABİ,aleyhissalâtü vesselâmı) Ziyaret itmek,ve aradığımı ondan sormak içün(âsrı'saâdete)beraber gitmeliyiz.diyerek akliyle beraber O Asra girdi.Gördü'ki,O Asır:Hakikaten O(Zât)ile bir (seâdeti'beşeriyye)asrı olmuş.Çunki;En Bedeviy,en Ümmiy,bir kav'mi:Getirdigi (NÛR) vasıtasiyle kısa bir zamanda Dünyeye(USTAD,ve HAKİM)Eylemiş.Hem:Kendi aklına dedi'ki,Biz en evvel bu Fev'kalâde(ZÂTIN)bir derece kıymetini,ve sözünün Hakkaniyyetini,ve Ihbârâtının doğruluğunu bilmeliyiz.Sonra HALİKIMIZI Ondan sormalıyız. Diyerek Teharriye başladı.Bulduğu Hadsiz,kat'î delillerden Burada x Yalnız Tokuz Külliyyetine bir kısa işâret İdilecek.(Birincisi) Bu (ZÂT)de:Hattâ,Duşmanlarının Tasdıkıyle dahi Bütün güzel Huyların ve Hasletlerin Bulunması,(Ver'şakkal'kamer(وَانشَقَّ الْقَمَرُ) (وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ رَمَىٰ) Ayetlerin sarahatiyle Bir parmağının işaretiyle (Kamer İki Parça Olması)

Semadânîyye olan Nûrânî kalbler:Şemsî'bakmakla kuşları Cenâze-
lerdir.ve Umum birden(Gümüşe aynedârlık iden bir demle)gibi bir Ay-
inet'âsamdır.Bunların Vücûb,vücûde,ve Yaşamakla ittifakları,ve ismi-
ğları hiç değişmez ve Şaşırmaz,bir Robert'sâmî,ve bir Müşkilât'ok-
lar dır.Çünkü;Hiç bir olmakla,hiç bir inkâr ve Hiç bir ihtimâl Yokdur;
Hakikatten başka bir varlık,ve bakmakla bir fikir,ve asılsız bir şa-
kat:bulunmaz Mistemirâne ve Kâsirâne Bu Pek böyük ve kesgin gözlerin
Umumun aldatsın.(Şalett'nisa)Üçretsin.Bunu İhtimâl vikem:Bozulmuş
Ve Çürümüş bir ekmek ile Bu Kâinatı inkâr iden Ahmak Sofsetâ dahi x
Bazı olmaz,Bed ider,diye anladı.Kendi ekmi ve Kalbiyle beraber(ÂMEN-
TÜ BİLLÂH)(آمنت بالله)Dedikler...Sonra O Dünya saçmaları kendi akılına dedi
ki;Mâdem,Bu Kâinatın mevcûdâtıyle Mâlikini,ve Hâlikını arayorum.Bi-
lette:Her şeyden evvel,Bu mevcûdâtın en meşhuru,ve Duşmanlarının tas-
dikiyle dahi en ekmeli,ve ən böyük kumandarı,ve ən namdar hâkimi,ve
Söyce En yüksegi,ve akılce en parlağı,ve Ondört Âsır:tasriyleti ile
Ve KUR'ANI ile(Işıklandırılan)(MUHAMMEDÎ 'ARABÎ)(محمدي عربي)Zâtıvaret itmek,ve aradığını endam sormak için(Âsır'sonda)beraber gi-
tmeliyiz.diyerek edibiyle beraber O Asra girdi.Görüdükı; Asır:Hakik-
aten O(Zât)ile bir (sağdeti'beşeriyye)asır olmuş.Çünkü;En Bedevi,en
Ümmiy,bir kavm:Getirdiği (NÛR) vasıtasiyle kısa bir zamanda.Dünya-
ya(USTAD,ve HAKÎM)Öğlemiş.Hem:Kendi akılına dedi'ki,Biz en evvel bu
Nev'insâda(ZÂTIN)bir derece kıymetini,ve söyünün Hakkaniyetini,ve
İnbâsâtının değişilmez bilmeliyiz.Şunu HALİKIMIZI Onden sormalıyız.
Diyerek Tehayyüre başladı.Bulduğu Hadsiz,kat'î delillerden Bunda x
Yalnız Tokuz Kıllıyetine bir kısa işâret idiyoruz.(Birincisi) Bu
(ZÂT)de:Hayâtı,Dimağlarının Tasavvuruyle dahi Bütün güzel Huylarını ve
Hasletlerini Bulunması,(Ve'yahut'kemer(وَيَسْئَلُونَكَ عَنِ ذِي الْقَرْنَيْنِ)
Âyetlerin sarahatiyle Bir pamuğunun işaretiyle (Kemer İki Parça Ol-
mas)

Olması)ve bir avucu ile Duşmanlarının Ordusuna attığı az bir Toprak: Umum O Ordunun gözlerine girmesiyle(kaçmaları)ve susuz kalmış Kendi Ordusuna Beş Parmağından (Kevser)gibi akan suyu Kifâyet derecesinde İçirmesi)gibi Nakli kat'î ile,ve bir kısmı Tevâtür ile Yüzer mûcizatın Onun Elinde Zâhir Olmasıdır.Bu Mûcizattan Üçyüzden ziyade bir kısmı(On dokuzuncu mektûb,Mûcizâti'ahmediyye)namındaki harika ve kerametli bir risâlede Kat'î delilleriyle beraber beyan idildiğinden Onları Ona Havale iderek Dedi'ki,Bukadar ahlâkı'hasene ve kemâlât ile x Berâber:Bukadar Mûcizâtı'bâhiresi bulunan bir(zat)Elbette En doğru x Sözlüdür.Ahlâksızların işi Olan Hiyleye,Yalana Yanlışa;Tenezzül itmesi Kabil deyil..(İkincisi)Elinde Bu Kâinat Sahibinin bir Fermanı Bulunduğı,ve/Her âsırda Üçyüz milyondan ziyade İnsanların Onu Kabûl ve Tasdık ittikleri,ve Yedi vecihle Harika bir(KUR'AN)mûcizül'beyan Bulunmasıdır.Bu(KUR'ANIN)Kırk vecihle Mûcize olması,ve Kâinat Halikının Sözü Olduğunu Kuvvetli Delillerle beraber(Yirmibeşinci söz,Mûcizâtı'kur'aniyye)Namında ve (RİSALETEN'NURUN)bir (güneşi)Olan Meşhur bir Risâlede Tafsiylen beyan idilmesinden Ona Onu Havale iderek Dedi:Böyle âyni Hak,ve Hakıkat bir Fermanın Terceumânı,ve Tebliğ idici bir(ZAT)de (Fermâne ainâyet.ve Ferman sahibine Hıyânet Hükmünde)Olan Yalan,Olamaz: Ve Bulunamaz.(Üçüncüsü)O(ZAT)Öyle bir şeriât,bir İslâmiyyet,bir Ubûdiyyet,Bir Düâ,bir DAâvet,bir İyman ile/meydana Çıkmış'ki,Onların,Ne Misli Var,ve nede olur.ve Onlardan Daha mükemmel Ne Bulunmuş,ve nede Bulunur.Çunki;(Ümmî bir"ZAT"de zuhur iden O(Şeriât) On dört Asırı,ve Nevî'beşerin Beşde birisini âdilâne,Hakkaniyyet üzere,müdekkikâne Hadsiz Kanunlariyle idâre itmesi)Emsâl Kabûl itmez .Hem:(ÜMMİ Bir ZATIN)(Efâl,ve Ekvâl,ve Ehvâlinden)Çıkan İslâmiyyet:Her âsırda Üçyüz milyon x İnsanın(REHBERİ,ve MERCİİ,ve Âkıllarının Muâllimi,ve Mürşidi,ve Kalblerinin Münevveri,ve Musaffiysi,ve Nefislerinin Mürebbiysi,ve Müzekkiysi

Olması)ve bir avucu ile Düşmanlarının Orduşuna attığı ne bir Toprak!
Umum O Orduunun göğslerine gitmesiyle(kaçmaları)ve sırası kalmış Kendi
Orduunun Beş Parmağından (Kovası)gibi akan suyu Kitâyet derecesinde
İçtiması)gibi Nakil Kaf'î ile,ve bir Kısmı Tevâtür ile Yüzer Mûcize-
tin Onun Elinde Zâhir Olmasıdır.Bu Müsâbaatten Üçyüzden ziyade bir Ki-
smı(On dokuzuncu meselâ,Müsâbaatî'annedîyye)mesnedâtı hariçe ve kora-
metli bir rüsûhde Kat'î delîllerîyle beraber beyan idildiğinden Onl-
arı Ona Havale ideresk Dedi'ki,Bulmadan ahâlârı'hasene ve kemâlât ile x
Berâber:Bulmadan Mücâsâtı'bâhireat bulunan bir(zat)Bilmette En doğru x
Söziidir.Ahlâkasından işi Olan Hiyleye,Yalana Yanlışa:Temessül itme-
si Kabil değil.. (Indeted)Dilinde Bu Kâinat Sanıldıkın bir Formun Bul-
undığı,ve/Şartda Üçyüz miliyondan ziyade İnsanların Onu Kabûl ve Tas-
dik itttikleri,ve Yedi veçhile Harika bir(KUR'AN)müşahidi'boyan Bulunma-
sıdır.Bu(KUR'ANIN)Kırk veçhile Müdde'a olması,ve Kâinat Halkının Sözü
Olduğunu Kuvvetli Delîllerle bereber(Yirmiboşinci söz,Müsâbât'Kur'-
anîyye)Namında ve (RİSALETEN'NURUN)bir (şinoşi)Olan Meşhur bir Risâ-
ede Tefsiyen beyan idilmesinden Ona Onu Havale ideresk Dedi:Böyle Ay-
nı Hak,ve Hakikat bir Bozmanın Tercümânı,ve Tebliğ idici bir(ZAT)de
(Bozmâne olmâyeb.ve Boman sahibine Hiyânet Bulunmıyde)Olan Yalan,Olmaz:
Ve Bulunmaz.("çünkiBu)O(ZAT)Yüo bir şeriât,bir İslâmiyyet,bir Ubû-
diyyet,Bir Din,bir Dâvet,bir İyman ile/Çıkmış'ki,Onların,No Misli
Var,ve nede olur.ve Onlardan Daha mükemmel No Bulunmuş,ve nede Bulu-
nur.(Çünki:(Ümmi bir:ZAT!)e sahur iden O(şeriât) On dört Asrı,ve Nev-
î'beşerin Beşde birlerini âdilâne,Hakkaniyyet üzere,müdekkikâne Hedaia
Kamilleriyle idâre itmesi)Emsâl Kabûl itmez .Hem:(ÜMMÎ Bir ZATIN)(Bi-
ği,ve Nevâ,ve İhvâdiden)Çıkan İslâmiyyet:Her Asırda Üçyüz miliyon x
İnsanın(REHBERİ,ve MEHDİ,ve Âkıllarının Müşkülâtı,ve Müşkiâtı,ve Kalb-
leriniin Münevveri,ve Manâtiyat,ve Neticelerinin Müreddiyat,ve Müzeğ-
iyat

Müzekkiysi,ve Ruhlarının Medâr'inkişafı,ve Mâdeni'terakkıyatı Olması Cihetiyle Misli olamaz.ve Olamamış..Hem;Dininde bulunan Bütün ibâdâtın Bütün envâ'ında En İleri Olması,Ve Herkesden ziyade Takvâda bulunması, Ve ALLAHDAN Korkması,ve Fevkâl'âde Daimi mücâhedat ve Dağdağalar içinde Tam tamına Ubûdiyyetin En İnce Esrarına kadar Mürââtı,ve hiç kimseyi Taklid itmeyerek ve Tam Mânasiyle ve Mübtediyâne,fakat:Mükemmel olarak İbtida ve intihayi birleştirerek yapması,Elbette Misli görülmez, Ve Görünmemiş..Hem Binler dûâ ve münâcaatlarından yalınız(Cevşenül'kebiyr)ile Öyle bir mârifeti'rabbaniyye,ve öyle bir derecede(Rabbini Tavsif idiyor'ki,)O Zamandanberi gelen ehli'mârifet,ve ehli'vilâyet Telâhukı'efkâr ile beraber Ne O Mertebei'mârifete,ve nede O Derecei'tavsıyfe Yetişememeleri:Gösteriyorki,(Dûâ)da dahi Onun Misli Yoktur,Risalei'münâcâtın başında(Cevşenül'kebiyrin)Doksan dokuz fıkrasından bir x Fıkranın Kısacık bir meâli beyan idildigi yere bakan adam:Cevşenin dahi Misli yokdır diyecek..Hem Tebliği'risalette,ve Nâsi Hakka(Dâvet)de O Derece metânet,ve sebat,ve cesaret göstermiş'ki,Böyük devletler ve Böyük diynler,Hatta:Kavim ve kabiylesi,ve âmucası:Ona Şiddetli âdâvet İttikleri Hâlde Zerre mıkdar bir esri'tereddüt,bir telâş,bir korkaklık Göstermemesi,ve tek başiyle bütün dünyaye meydan okuması,ve başada çıkarması,ve islâmiyyeti Dünyanın başına Geçirmesi,Isbat ider'ki,(Tebliğ ve Dâvet)de Misli Olmamış,ve Olamaz..Hem:İYMANda öyle fev'kâl'âde bir Kuvvet,ve hârıka bir yakıyn,ve Mûcizâne bir inkişaf,ve cihanı ışıklandıran bir ûlvi İytikad Taşımış'ki,O Zamanın Hukmürrâni olan Bütün efkârı ve âkıydeleri,ve Hakiymâne hikmetleri,ve Rûhâni Reislerin âmilleri Ona Muârız,ve Muhâlif,ve Münkir Oldukları Halde:Onun Ne Yakıynine, Ne İytikadına,Ne İytimadına,Ne İtmi'inanına Hiç bir şüphe,hiç bir tereddüd,hiç bir zaâf,hiç bir vesvese virmemesi,ve Mâneviyyatta,ve Merâtibi'iymaniyyede Terakkı iden Başda sehâbeler,Bütün Ehli'vilâyet:Onun her

Müsekkiyat,ve Bunlarının Medâri'înkişâfı,ve Mâdenî'terakkiyatı Olmasıy-
çinetiyle Mîsâlî olması.ve Olmamış.Hem;Dünüde bulunan Bütün İbtidâîler
Bütün envâîdâa En İleri Olmaşı,Ve Herkesden ziyade Takvâda bulunmaşı,
Ve ALLAHDAN Korkmaşı,ve Fevkâl'âde Bakmı müsâbedet ve Dağdağalar için-
de Tam tevrüa Ubûdiyetin En İnce Esrarına kadar Mü'tenâsi,ve hiç kimse-
yi Takdîd itmeyerek ve Tam Mânasiyle ve Mübtedîyâne,Takat:Mükemmel el-
arak İbtida ve İntihayı birleştirerek yapmaşı,Elbette Mîsâlî görülmeş,
Ve Görünmemiş..Hem Binler cüz ve müşâhedelerinden yalnız(Cevşenül'Ke-
biyr)ile Öyle bir mârifetî'ınbbaniyye,ve öyle bir derecede(Rabbını Ta-
nıyır'dıyor'du,)O Zamandanberi gelen ehl'mârifet,ve ehlî'vilâyet Tel-
âkkî'etmiş ile beraber Ne O Mertebeî'mârifete,ve nede O Dereceî'tasa-
diyle Yetişememişlerî:Göstermiyorki,(Dâ)da daht Onun Mîsâlî Yoktur,Bîsâl-
el'müşâhîdin başında(Cevşenül'kebiyrin)Dokuzu dokuz trilyonlardan bir x
Trilyonun Kısmı bile meşâli beyan idâdığı yere bakın adam:Cevşenin da-
hî Mîsâlî yokdur diyecek..Hem Tebliğ'rîsâlesi,ve Nâsî Hakka(Dâveti)de
O Derece metânet,ve sebat,ve cesaret göstermiş'ki,Böyük devletler ve
Böyük diyanet,Hatta:Kavim ve kabîlesi,ve âmirleri:Ona şiddetli âdâvet
İttihâzı Mâda Zerre mikdarı bir ceza'tereddüt,bir telâş,bir korkaklık
Göstermemesi,ve tek başıyle bütün dünyaye meydan okumaşı,ve başında gi-
kırmaşı,ve lafâmiyeti Dinyanın başına Geçirmesi,Iabet ider'ki,(Tebliğ
ve Dâveti)de Mîsâlî Olmamış,ve Olamaz.Hem:İYMANda öyle tev'kîl'âde bir
Kuvvet,ve pâtıka bir yekûn,ve Müessâme bir inkişaf,ve erkanı sağlam-
ıdırıan bir üluî İyilikd Teşmiş'ki,O Zamanın Hukmürânî olan Bütün ef-
kârı ve âkıydeleri,ve Hakîymâne bilmetleri,ve Rûhânî Reîsleriin âmille-
ri Ona Muârız,ve Muhâlif,ve Münkir Oldukları Halde:Onun Ne Yakınının,
Ne İyilikdarına,Ne İyilmadına,Ne îtmi'inanına Hiç bir şüphe,hiç bir te-
redüd,hiç bir zaîf,hiç bir vesvese vizmemesi,ve Mânevîyyatta,ve Merâ-
tibi'İymaniyede Terakkî iden Başda sobâbeler,Bütün Ehli'vilâyet:Onun

Her vakıt Mertebei'imanından feyız almaları,ve Onu en yüksek derecede Bulmaları:Bil'bedâhet gösterir'ki,(İYMÂNı)dahi Emsâlsizdir.İşte:Böyle Emsâlsiz bir şeriât,ve mis lsiz bir İslâmiyyet,ve Harıka bir Ûbûdiyyet,ve Fevkalâde bir(Düâ)ve cihan'pesendâne bir dâvet,ve mûcizâne bir (İYMAN) Sahibinden Elbette Hiç bir cihetle yalan Olamaz,ve aldatmaz, Diye anladı,ve aklı dahi tasdık itti..(Dördüncüsü) Enbiyaların İcmaî Nasıl'ki,Vücud,ve Vahdâniyyeti'ilâhiyyeye Gâyet kuvvetli bir Delildir. Öylede:Bu(Zâtın) Doğruluğuna,ve Risâletine Gâyet sağlam bir şehâdettir Çunki;Enbiya aleyhimüsselâmın doğrulıklarına,ve Peyğamber olmalarına Medar olan Nekadar kudsiy sıfatlar,ve mûcizeler,ve Vaziyfeler var ise, O(ZÂT)de En ileride olduğu tarihce musaddakdır.Dimek Onlar Nasıl'ki; Lisânı'kâl ile(Tevrat,İncıyl,Zebûr,ve sulıflarında)Bu(ZÂTIN)gelecegini Haber virüb insanlara beşâret vermişler'ki,Kütübü'mukaddesenin O x Beşâretli İşârâtından Yirmiden fazla,ve Pek Zâhir bir Kısmı(Ondokuzuncu Mektubde)güzelce beyan ve ısbat idilmiş.Öylede:Lisânı'hâl ile,Yâni Nübuvvetleriyle,ve Mûcizeleriyle Kendi meslekleriinde,vaziyfelerinde x En İleri,ve En Mükemmeli,olan Bu(ZÂTI)Tasdık idüb Dâvasını(İMZÂ)İdiyorlar.ve Lisânı'kâl ve İcmâğ ile VAHDÂNİYYETE Delâlet ittikleri gibi Lisânı'hâl ve İttifak ile bu(ZÂTIN)Sadıkıyyetine şehâdet idiyorlar. Diye anladı..(Beşincisi)Bu(ZÂTIN)düsturlariyle,ve Terbiyyeti,ve Teb'îyyetiyle,ve Arkasından gitmesiyle(Hakka,Hakıkate,Kemâlâte,Kerâmâte,x Keşfiyyâte,Müşâhedâte)Yetişen binlerce Evliyânın:VAHDÂNİYYETE Delâlet İttikleri gibi:Ustadları olan Bu(ZÂTIN)Sadıkıyyetine,ve Risâletine)İcmâğ ve İttifak ile şehâdet idiyorlar.ve âlemi'ğayıbdan verdigi haberlerin bir kısmanı(NÛRU'VİLÂYETLE)Müşâhede ittikleri,ve Umumunu:Nûru'İyman ile,Ya İlmel'yakıyn,veya âynel'yakıyn,veya Hakkel'yakıyn Suretinde İytikad,ve Tasdık itmeleri:Ustadlarının Derecei'hakkaniyyet,ve x Sadıkıyyeti'nı Güneş Gibi Gösterdigini Gördü..(Altıncısı)Bu(ZATIN)İmanlıligi

Her vakit Mertebeî'iymanından ileyra almaları,ve Onu en yüksek derece-
Bulmaları:Bil'bedâhet gösterir'ki,(İYMÂN)dahi Emsâlsizdir.İşte:Böyle
Emsâlsiz bir şeriât,ve mia lafz bir îcâmiyyet,ve Harika bir Üslûbiyye
ot,ve Fevkalâde bir(DUÂ)ve ciman'peasındâne bir dâvet,ve müsâbaâne bir
(İYMAN) Sahibinden Elbette Hiç bir cihetle yalan Olamaz,ve aldatmaz,
Diye anladı,ve akıl dahi tasdik ettî..(DÖRDüncüsü) Enbiyaların îcmâ
Nasıl'ki,Vücud,ve Vahdâniyyeti'llâhiyye'ye Şâhit kuvvetli bir Delildir.
Öyle:Bu(ZÂTın) Doğruluğuna,ve Risâletine Şâhit sağlam bir şehâdetdir
Çünki;Enbiya aleyhimüsselâmın doğruluklarına,ve Peygamber olmalarına
Medar olan Mekadar kudsiy sıfatlar,ve müsâbeler,ve Vasıfeler var ise,
O(ZÂT)de En ileride olduğu tarihce musaddaktır.Dimek Onlar Nasıl'ki;
İhsânı'hâl ile(Tevrat,İncil,Zebûr,ve sahifalarında)Bu(ZÂTIN)gelecegi-
ni Haber virib insanlara beşâret vermişler'ki,Kitâbü'mukaddesenin O x
Beşâretli İşâretinden Yirmiden fazla,ve Pek Zâhir bir Kısmı(Ondokuzun-
cu Mektubda)güzelce beyan ve sabet ittimiş.Yâde:İhsânı'hâl ile,Yâni
Mübâvvetleriyle,ve Müsâbeleriyle Kendi mesâlleriinde,vasıfeleriinde x
En İleri,ve En Mükemmeli,olan Bu(ZÂTI)Tasdik idüb Dâvasını(İMZÂ)idi-
yorlar.ve İhsânı'hâl ve İcmâğ ile VAHDÂNİYYETİN Delâlet ittikleri gibi
İhsânı'hâl ve İttifak ile bu(ZÂTIN)Sadıkıyetine şehâdet idiyorlar.
Diye anladı..(Beşincisi)Bu(ZÂTIN)dünyaleriyle,ve Terbiyyeti,ve Teb'-
iyyetiyle,ve Arkasından gitmesiyle(Hakka,Hakikate,Kemâlâte,Kerâmâte,x
Kesriyyete,Müşâhedâte)Yetişen binlerce Evliyânın:VAHDÂNİYYETE Delâlet
ittikleri gibi:Usûdaları olan Bu(ZÂTIN)Sadıkıyetine,ve Risâletine)İc-
mâğ ve İttifak ile şehâdet idiyorlar.ve âlemi'ğayrıdan verdiği haber-
lerin bir kısmını(NÜKU'ZİKÂYETİ)Müşâhede ittikleri,ve Ummum:Nüzu'-
lyman ile,Ya îlmel'yakiyn,veya âynel'yakiyn,veya Hakkel'yakiyn Suret-
inde İyttikad,ve Tasdik ettikleri:Usûdaların Derecesi'hakkaniyyet,ve x
Sadıkıyeti,Güneş Gibi Gösterdiğini Görü..(ALTINCISI)Bu(ZATIN)'mu'-

Ümmiy'ligiyle beraber Getirdigi Hakâik'kudsiyye,ve Ihtırâğ ittigi x Ulûmu'âliye,ve Keş'fettigi(Mârifeti'İlâhiyyenin)dersiyle,ve Tâlimiyle Mertebei'îlmiyyede En Yüksek Makâme yetişen Milyonlar asfıyâi'müdekkıkıyn ve sıddıkıyni'muhakkıkıyn,ve Dâhi Hukemâi'müminiyn:Bu(ZATIN)x İssül'esas(dâvası olan VAHDÂNİYYETİ)Kuvvetli Burhanlariyle Bil'ittifak isbat,ve Tasdık İttikleri gibi:Bu Muâllimi'ekberin,ve Ustâdı'âzamın Hakkaniyyetine,ve Sözleri:Hakıkat olduklarına İttifak ile Şehâdetleri:Gündüz gibi bir Höccetü'risâleti ve sadıkıyyetidir.Meselâ:RİSÂLETENNÛR Yüz Parçesiyle Sadakatının Bir Tek Burhânıdır..(Yedincisi)ÂL, Ve Eshâb Namında,ve Nev'i beşerin Enbiyadan sonra Ferâset,ve dirâyet, Ve Kemâlâtle En Meşhur,En Muhterem;En Namdâr,En Dindâr,En Kesgin Nazarlı(TÂifei'âziymesi):Kemâli'merâk,ve Ğâyet Dıkkat,ve Nihâyet Ciddiyetle Bu(ZATIN)Bütün gizli ve âşikâr Hallerini,ve Fikirlerini,ve Vaziyyetlerini Teharri ve teftiş,ve Tetkık itmek netiycesinde Bu(ZAT):x Dünyade En Sadık,ve En yüksek,ve En Haklı ve Hakıkatli Olduğunu İttifak ile,İcmâğ ile Sarsılmaz Tasdıkları,ve Kuvvetli İymanları:Güneşin Zıyasına Delâlet iden gündüz gibi bir delil'dir diye anladı..

(Sekizinci)Bu kâinat,nasılki;Kendini iycad ve idâre,ve Tertib iden ve Tasvir,ve Takdir,ve Tedbir ile bir saray gibi,bir kitab gibi,bir sergi gibi,bir Tamâşâ'gâh gibi,Tesarruf iden (SÂNİİNA)ve(KÂTİBİNE)ve(NAKKAŞINA)Delâlet ider.? Öylede:Kâinâtın Hilkatındaki mekasıdı'ilâhiyyeyi Bilecek,bildirecek,ve Tehavvulâtındaki RABBÂNİY Hikmetlerini Tâlim İdecek,ve Vaziyfedârâne Harekâtındaki Netiyceleri ders virecek,ve mahiyyetindeki kıymetini,ve içindeki mevcûdâtın kemâlâtını ilân idecek Ve O Kitâbı'kebiyrin Mânâlarını ifâde idecek bir yüksek Dellâl,Bir x Doğru Keşşâf,Bir Muhakkıyk Ustad,bir sâdık Muâllim İstediği,ve Iktiza İttigi,ve Her Hâlde bulunmasına Delâlet ittigi cihetle:Elbette;Bu Vaziyfeleri Her kesden ziyade Yapan Bu(ZATIN)Hakkaniyyetine,ve Bu Kâinat Halikının

Ümmiy'lâqiyle beraber Gotirdigi Hediğlar'ınıdakiyye,ve Ihtirâğ ittiği x

Ulûmu'âliye,ve Keş'ettigi(Mârifeti'lâhiyeniin)derajiyle,ve Tâlimiyle

Mertebei'ilmiyede En Yüksek Makâme yetişen Miliyonlar asriyâ'müdeid-

ikiyn ve arddiki'mubelliğiyn,ve Dâhi Hukemâ'müteahhiriyn:Bu(ZATIN)x

Isâti'eese(dâvası olan YAHÛDÎYETİ)Kuvvetli Burhanlariyle Bil'ittif-

ak rabet,ve Teadük ittihâdi gibi:Bu Müşkilâtı'ekberin,ve Ustâdı'âzam-

ın Hakkaniyyetine,ve Sözleri:Hakikat olduklarına ittifak ile Şehâdet-

leri:Gündüz gibi bir Hüccet'ürüşâd ve sadikiyyetidir.Meselâ:HİSTÂL-

ETENNÛR Yüz Paraşaiyle Sadakatının Bir Tek Burhânıdır..(Yedinciai)Âl,

ve Eshâb Nemruda,ve Nev'i beşerin Enbiyadan sonra Peydâ,ve dirâyet,

ve Kemâlâtile En Meşhur,En Muhterem;En Namdâr,En Dindâr,En Kesgin Nas-

arir(TÂrîfe'âsiyyesi):Kemâlî'merâk,ve Gâyet Dikkat,ve Nihâyet Ciddiy-

yetle Bu(ZATIN)Büyün gizli ve âşikâr Hallerini,ve Fikirlerini,ve Vaz-

iyyetlerini Temarrî ve tefrîş,ve Tetkik itmek metiyyesinde Bu(ZAT):x

Dünyada En Sadık,ve En Yüksek,ve En Hakkı ve Hakikatli Oldukğunu İtti-

fak ile,İcmâğ ile Sarahaten Tasdikları,ve Kuvvetli İşaatları:Güneşin

Zıyasına Delâlet iden gündüz gibi bir delil'dir diye anlaşır..

(Sekizinci)Bu Kâinat,nasılki;Kendini İyced ve idâre,ve Terbiş iden ve

Tasvir,ve Tahdir,ve Tedbir ile bir saray gibi,bir kitab gibi,bir sor-

gi gibi,bir Tamâşâ'gâh gibi,Tesadüf iden (SÂNİİNA)ve(KÂTİBİNE)ve(MA-

KKASİNA)Delâlet ider.? Çünkü:Kâinâtın Hilkatındaki mükemmel'iİâhiyye

yi Bilecek,bildiricek,ve Tehayyülâtındaki RAKÎBİNİY Hükmetlerini Tâlim

idecek,ve Vazıyyetlerine Hareketlerindeki Netiyceleri dere vireceğ,ve ma-

hiyyetinden kıymetini,ve icindeki mevcûdâtın kemâlâtını iyâm idecek

ve O Kitâbı'kebiyrin Mânâlarını itâde idecek bir yüksek Delîl,Bir x

Değrü Keşef,Bir Muhakkıyk Ustad,bir sâdık Mürâlim İstediği,ve Ihtiya

ğı,ve Her Hâlde bulunmasına Delâlet ittiği cihetle:Elbette;Bu Vaz-

iyyetleri Her Kesden ziyade Yakın Bu(ZATIN)Hakkaniyyetine,ve Bu Kâinat

Hâtıratın

Halıkının En yüksek,ve sadık bir meemuru olduğuna Şehâdet ittigini x Bildi..(Dokuzuncusı) Mâdem bu san'âtlı,hikmetli,masnuâtiyle Kendi hünerlerini,ve San'âtkârlığının Kemalâtını. Teşhir itmek,ve bu süslü,zînetli Nihâyetsiz mahlûkatiyle Kendini Tanıttırmak ve sevdirmek,ve bu Lezzetli ve kıymetli hesabsız niymetleriyle Kendine Teşekkür,ve Hamd İttirmek,ve Bu Şefkatli ve Himâyetli Umûmi terbiye ve iâşe,hatta:Ağızların En İnce zevklerini,ve iştehaların Her nev'îni Tatmiyn idecek x Bir surette ıhzar idilen RABBÂNÎ ıt'âmlar(yimekler)ve zıyafetlerle x Kendi RUBUBİYYETİNE karşı minnet'darâne,ve müteşekkirâne,ve Perestişkârâne îbâdet ittirmek,ve Mevsimlerin Tebdiyli,Ve Gice Gündüzün Tahviyli ve ihtilâfı gibi âzametli,ve Haşmetli tesarrufat ve İcraât,ve x Dehşetli ve Hikmetli feâliyyet ve Hâllâkıyyet ile Kendi Ülûhiyyetini Izhar iderek O ÜLÛHİYYETE karşı İYMAN ve Teslim ve İnkıyad ve itaât İttirmek,ve Her vakıt Eyiligi,ve eyileri himâye)ve Fenalığı,ve fenaları izâle)ve semâvi Tokatlar ile Zâlimleri ve Yalancıları imhâ İtmek) Cihetiyle Hakkaniyyet ve âdâletini göstermek isteyen(perde arkasında Birisi var.)Elbette ve her hâlde O(Ğaybî zâtın)yanında En Sevgili mahlûku,En doğru(âbdi-Kulu)Onun mezkür maksadlarına tam hizmet iden,ve x Hilkatı'kâinatın Tılsımını ve muâmmâsını Hâl ve keşif iden,ve dâima O Halıkının Namına Hareket iden,ve Ondan istimdad iden,ve Muvaffakıyyet İsteyen,ve Onun Tarafından İmdâde ve Tevfiyka mazhar Olan,ve MUHAMMED KUREYŞÎ(âleyhissalatü'vesselâm)denilen Bu(ZAT)olacak.Hem:aklına dedi: Mâdem,Bu Mezkür Dokuz Hakıkatler Bu(ZATİN sıdkına şehâdet iderler.Elbette,Bu âdem:Benî'âdemin medâri'şerefi,ve bu âlemin Medâri'iftihârıdır.Ve Ona(FAHRİ'ÂLEM,ve ŞEREFİ'BENÎ'ÂDEM)denilmesi Pek Lâyıktır.ve x Onun Elinde Bulunan(Fermânı'rahman)olan(KUR'AN,Mûcizül'beyanın)HAŞMETİ'SALTANATI'MANEVİYYESİ,Mes'fı arzı İstiylâsı,ve Şahsiy kemâlâtı ve Yüksek Hasletleri,gösteriyor'ki,Bu âlemde En mühim(ZAT)Budur.Halıkımız Hakkında

Halîkırrın En yüksek,ve sadık bir meşmurı oldığunu Şehâdet ittîgînd x
Bîldi.. (Dokuzuncusu) Mâdem bu sarı'âtîr,hükmetîl,mesnudîyle Kendî hü-
nerlerînd,ve Sarı'âtkârlığının Kemalâtını. Teşhir itmek,ve bu sûsûlü,zî-
netlî Nihâyetsîz mahlûkâtıyle Kendînî Tanıttırmık ve sevdirmek,ve bu
lezzetlî ve kıymetlî hesabsız niymetlerîyle Kendîne Teşekkür,ve Hamd
îttîkmek,ve Bu Şerkatlî ve Hükûmetlî Umûmî terbiye ve îâşe,hatta:Ağı-
zların En înce zevklerînd,ve îştehaların Her nev'înd Tatmîyn idecek x
Bir suretle ihsan idîlen RABBÂNÎ it'âmlar(yimekler)ve sıyafetlerle x
Kendî RUBUBÎYETÎNE karşı minnet'darâne,ve mütesekkirâne,ve Perestiş-
kârâne îbâdet îttîkmek,ve Mevsimlerin Tebdîlî,Ve Gice Gündüzün Teby-
lîyl ve ihtilâfı gibi âsâmetlî,ve Hasmetlî teasırları ve îcraât,ve x
Dehşetlî ve Hikmetlî feâlîyet ve HÂLÎKıyyet ile Kendî ÜLÛHİYYETİNİ
Izhar idecek O ÜLÛHİYYETE karşı ÎYMAN ve Tesâlim ve İnkıyad ve itaât
îttîkmek,ve Her vakıt Eyîlîgî,ve eyîlerî himâye)ve Penalığı,ve Temel-
arı îsâle)ve semâvî Tokatlar ile Zâlimlerî ve Yalancıları imhâ îtmek)
cihetîyle Hakkaniyyet ve âdâletînî göstermek istey(perde arkasında
Bırîsî var.)Elbette ve her hâlde O(Gayrî sâtın)yanında En Sevgîlî mah-
lûkı,En doğru(âbdî-Kulu)Onun meskûr maksadlarına tam nizamet iden,ve x
Hîlkatı'kâinatın Tılsımını ve muâmmâsını Hâl ve kesîf iden,ve dâima O
Halîkının Nemına Hareket iden,ve Ondan istimdad iden,ve Muvafakıyyet
îsteyen,ve Onun Tarafından îmdâde ve Tevfîyka mazhar Olan,ve MUHAMMED
KUREYŞÎ(âleyhîsselâtü'vesselâm)denilen Bu(ZAT)olacak.Hem:aklına dedî:
Mâdem,Bu Mezkûr Dolma Hakkıkatler Bu(ZATÎN ardına şehâdet iderler.Bî-
nette,Bu âdem:Benî'âdemin medârî'şerefî,ve bu âlemin Medârî'ittihâr-
ları.Ve Ona(FAHRÎ:ÂLEM,ve ŞEHRÎ'BENÎ'ÂDEM)denilmesî Pek lâyıktır.ve x
Onun Elinde Bulunan(Peygamberlik)olan(KUR'AN,Müslümîl'beyanın)HAŞME-
Tî'SALTANATI'MANEVİYYESİ,Meş'ûr ayrı îstiyâsı,ve Şahsiy kemâlâtı ve
Yükseklerî,gösterîyor'kî,Bu âlemde En mühim(ZAT)Budur.Halîkımız
Hakkında

Hakkında En Mühim söz Onundır.İşte:gel,bak.Bu Harika ZAT,Yüzer Zâhir Bâhir,kat'î Mûcizelerinin Kuvvetine,ve Dînindeki Binler âli ve Esaslı Hakıkatlerine İstinâden Bütün davâlarının Esası,ve bütün Hayatının x Ğâyesi olarak(Vâcibül'vücudun)vücuduna,ve Vahdetine,ve Sıfâtına,ve Esmâsına Delâlet ve Şehâdet ve Isbat ve İylân ve İylâm İtmektir.Dimek Bu Kâinatın bir mâneviy güneşi,ve Halikımızın en parlak Burhânı Bu x (HABİYBULLAH)denileh ZAT dır.ki,Onun Şehâdetini Teeyid ve Tasdık ve İmzâ iden Üç Büyük Aldanmaz ve Aldatmaz(İcmâğ)var.

(BİRİNCİSİ)(Eğer:perdei'ğayıb açılsa;Yakıynim ziyadeleşmeyecek) Diyen (İmâmı'âli)radıyallahu ânh:,ve yerde iken (arşı'âzâmı)ve İsrafil âleyhisselâmın âzamatı'heykelini Tamâşa iden(ğarşı'âğzam)gibi kesgin nazar,ve Ğaybı'biyn gözleri bulunan binler aktâb,ve Evliyâi'âziymeyi x Câmî,ve âli'muhammed âleyhissalâtü'vesselâm Namiyle Şöhret'şiârı'âlem Olan Cemaâtı'nûrâniyyenin icmâğ ile Tasdıklarıdır..

(İKİNCİSİ) Bedeviy,ve ümmiy bir kavim,ve ümmî bir muhitte Hayâtı'ictimaîyyeden,Efkârı'siyasiyyeden hâli,ve Kitabsız,ve fıtret âsrının x Karanlıklarında bulunan,ve pek az bir zamanda,En Medenî,Mâlûmatlı,ve Hayâtı'ictimâîyyede ve siyasiyyede ileri olan milletlere ve Hukûmetlere(Ustad,ve Rehber,ve diplômat,ve Hâkimi'âdil)Olarak Şarkdan Ğarbe Kadar Cihân Pesendâne idâre iden,ve Sehâbe Namiyle Dünyade Namdâr Olan Cemaâtı'meşhûre İttifakla(Can've Mâlini,ve Vücûdini,ve âşiyretini,) Fedâ İttiren bir kuvvetli İymanla Tasdıklarıdır..

(ÜÇÜNCİSİ) Her âsırda Binlerce efrâdı bulunan,ve Her fende Dâhiyâne İleri giden,ve Muhtelif Mesleklerde çalışan,ve Ümmetinde yetişen hadsiz(Muhakkık,ve Mütebahhir)ûlemâsının(cemaâtı'ûzmâsının)Tevâfukle,ve İlmel'yakıyn derecesinde Tasdıykıdır.Dimek:Bu ZATIN,VAHDÂNİYYETE Şehâdeti:Şahsiy,ve cüz'iy deyil,belki;Umûmi,ve Külliy,ve Sarsılmaz,ve x Bütün Şeytanlar Toplansa:Karşısına hiç bir cihetle Çıkamaz,bir şehâdettir

Bütün Şeytanlar Toplansa:Karşısına hiç bir eihetlo Çıkamaz.bir şeyâ-
etsiz

Şâeti:Şanaiy,ve cüz'iy devil,bolid;Umûmî,ve Küllîy,ve Sarsılmaz,ve x
şîmol'yakaya derecesinde Teadyirdir.Mmek:Bu ZATIN,YAHDÂNİYYETE Şeh-
şa(Muhakkik,ve Mütebahhir)ülemâsının(cemâatı'ümmâsının)Tevâfukle,ve
ilerd gideo,ve Muhtelif Meselelerde çalışan,ve Ümmetinde yetişen Mad-
(ÜÇÜNCÜSÜ) Her şeyde Bilmeye ehâdır bulunan,ve Her ferde Dâhiyane
Fedâ İttiren bir kuvvetli İymanla Teadlanırdır..

an Cemâatı'mevhûme İttifakla(Can'ın Malının,ve Fücranın,ve Aşiretinin,)
Kadar Cihân Pesendâne idâre iden,ve Sebâbe Mahiyle Dünyada Memâlik Ol-
ere(Usûl,ve Rehber,ve dipiômat,ve Hâkimi'âdil)Olarak Şarkdan Garbe
Hayâtı'ictimâiyyede ve siyasiyyede ilerd olan mütehâre ve Hukûmet-
Karanlıklarında bulunan,ve pek az bir zamanda,En Medenî,Mâlûmatlı,ve
timâiyyeden,Etrâfı'ai yasiyyeden hâli,ve Kitabsız,ve irfan sârının x
(İKİNCİSİ) Bedeniy,ve ümmiy bir kavim,ve ümmî bir muhtelf Hayâtı'ict-
Olan Cemâatı'mütemâiyenin iomağ ile Teadlanırdır..

cemî,ve âlî'muhammed âleyhisselâtü'vesselâm Mahiyle Şöhret'şiârı'âlem
sar,ve Garbı'diyn gönüleri bulunan binler sıkâb,ve Evliyâ'âsiyeyi x
yhisselâmın zamanı'hayatında Tamâşa iden(Kayır:âşağıda)gibi kesgin ma-
(İmâm'âlî)radıyallahu ânh:,ve yerde iken (ayn'âzâm)ve Israfil âle-

(BİRİNCİSİ)(Ilger:perdei'garb açılsa:Yakıyorum aiyadelşmeyecek) Diyen
İmâ iden Üç Büyük Aldanmaz ve Aldatmaz(İomâğ)var.

(HADİYDÜLİAH)denilen ZAT dır.Kı,Onun Şehâdetini Teeyid ve Teadk ve
Bu Kâinatın bir mâneviy güneşi,ve Halikımızın en parlak Burûnu Bu x
Zamânına Delâlet ve Şehâdet ve Isbat ve İyiân ve İyiân İtmektir.Dimek
Ğâyesi olarak(Vesâilü'vücudun)vücudunu,ve Vahdetine,ve Sıfâtına,ve
Hakikatlerine İatirâden Bütün davâlarının Esası,ve bütün Hayatının x

Şehâdettir,diye Hukûm itti.İşte:âsrı'seâdete akliyle beraber seyahat iden dünya misafiri,ve hayat yolcusunun O Mederesei'nûrâniyyeden aldığı derse kısa bir işâret Olarak birinci makâmın On altıncı mertebesinde arabî ibâre ile yazıldığı gibi(LÂ İLÂHE İLLELLAHÜ--ilâ'âhir)xx Denilmiştir..Sonra:Bu dünyâda Hayâtın ğâyesi,ve Hayatın Hayâtı(İYMAN) Olduğunu bilen:Bu Yorulmaz,ve Tok olmaz Yolcu:Kendi Kalbine dedi'ki, Aradığımız ZÂTİN Sözü,ve Kelâmı denilen Bu Dünyada En Meşhur,ve En Parlak,ve En Hâkim,ve Ona Teslim olmayan Herkese:Her âsırda Meydan x Okuyan (KUR'AN Mûcizül'beyan)Namındaki Kitaba muraceat idüb,O Ne diyor,bilelim.Fekat;En evvel Bu kitab:Bizim HALİKIMIZIN Kitabı olduğunu ısbat itmek lâzımdır.diye teharriye başladı.Bu seyyah:bu zamanda Bulunduğu münasebetiyle En evvel Mânevî âcâzı'kur'aniynin Lem'âları Olan(RİSALEİ'NURa)bakdı.ve Onun(Yüz Otuz risaleleri:Ayâti'furkaniyyenin Nükteleri,ve Işıkları,ve Esaslı Tefsirleri) Gördü.ve RİSALETEN'-NUR,:Bukadar muânnid ve mülhid bir âsırda Her tarafa Hakaikı'kuraniyyeyi mücâhidâne neşir ittigi hâlde Karşısına kimse çıkamadığından x Isbat ider'ki,Onun(Ustâdı)ve Menbaî,ve Mercîî,ve Güneşi Olan(KUR'AN:) Semâviy'dir.Beşer kelâmı degildir.Hatta:Risalei'nurun yüzer höccetlerinden Bir Tek Höcceti'kuraniyye olan (Yirmi beşinci söz)ve (Ondokuzuncu mektubun)âhırı:Kuranın Kırk vecihle Mûize olduğunu öyle ısbat Etmiş'ki;Kim görmüş ise;Deyil tenkıyd ve Iytıraz,Belki;Isbatlarına Hayrân Olmuş,Takdiyr iderek Çok senâ etmiş.Her ne ise:(KUR'ANIN)veçhi'âcâzını,ve Hak(KELÂMULLAH-كلام الله)Olduğunu ısbat itmek cihetini (RİSALETEN'NURE) Havale iderek yalınız bir kısa işâretle:Böyüklügünü Gösteren bir kaç Noktaye dikkat itti..(Birinci Nokta)Nasıl'ki:KURAN: Bütün Mûcizatiyle,ve Hakkaniyyetine delil olan Bütün Hakaikıyle(MUHAMMED aleyhissalatü'vesselâmın)bir mûcizesidir.Öylede:(MUHAMMED âleyhissalatü'vesselâm)Bütün Mûcizatiyle,ve delâili'nübuvvetiyle,ve Kemalât

şehâdetiyle,diye Hukûm ittil.iş'e:Şart'sağdete aklıyle beraber soyahat
iden dünya müsafiri,ve hayat yolcusunun O Medaresel'müşâhiyeden al-
gığı derse kısa bir işâret Olarak birinci makâmın On altıncı mertebe-
sinde nasıl ibâre ile yazılığı gibi(İÂ İLÂHE İLLELLAHU-ilâ'ahir)xx
Denilmiştir..Sonra:Bu dünyâda Hayâtın gâyesi,ve Hayatın Hayât(İYMAN
Olğuğunu bilen:Bu Yorulmaz,ve Tok olmaz Yolcu:Kendi Kalbine dedi'ki,
Arağıtırsa ZÂTİN SÖZÜ,ve Kelâmı demişten Bu Dünyada En Meşkur,ve En
Parlak,ve En Hakim,ve Ona Teslim olmayan Herkese:Her şairde Meydan x
Okuyan (KUR'AN Mûcizât'beyan)Namındaki Kitaba muracaat idüb,O Ne ol-
yor,bilelim.Peki;En evvel Bu kitab:Bizim HALİKIMIZIN Kitabı olduğu-
nu sabet itmek İçinde.diye tehaddi ediyor.Bu sözden:bu zamanda
Bulunduğu münasebetiyle En evvel Mânevî ecâzı'nun'muhiyin Lem'âlarî
Olan(RİSALEİ'NUR)balkı.ve Onun(Yüz Otuz risaleleri:Âyât'Tefsirleri-
nin Mektebleri,ve Işrâkları,ve Esasât Tefsirleri) Gördü.ve RİSALETEN'-
NUR';Bukadar muğannid ve müthiş bir şairde Her tarafa Hakikât'nurani-
yeyi müdâfaene nesir kuvvetli hâlde Kafiyesine kimse çıkamadığından x
Isbat ider'ki,Onun(Ustâdı)ve Menbaî,ve Merotî,ve Ünvanı Olan(KUR'AN:)
Semâvî'dir.Beşer kelâmı değildir.Hatta:Risaleî'nurun yüzer Nüsha-
rinden Bir Tek Hüsnet'kuranıyle olan (Yirmi beşinci söz)ve (Ondoku-
zuncu mektubun)şairr:Kuranın Kırk veçhile Mûcize olduğunu öyle isbat
itmiş'ki;Kim görmüş ise;Deyil tenkıyd ve İyitirâz,Belki;İsbatlarına
Hayran Olmuş,Tadıdıyr ideresk Çok'sevâ itmiş.Her ne ise:(KUR'ANIN)veç-
hi'âcâzının ve Hak(KELÂMULLAH-[illegible])Olduğunu isbat itmek cihetini
(RİSALETEN NURE) Hevale ideresk yazmış bir kısa işâretle:Böyükliğini
Gösteren bir kaç Noktaye dikkat itti.(Birinci Nokta)Nasıl'ki:KURAN:
Büyük Mûcizatiyle,ve Hadis-i şeriflerine delil olan Büyük Hakikatiyle(MUH-
AMMED Aleyhissalatü'vesselâm)bir mûcizesidir.Şöyle:(MUHAMMED Aley-
hissalatü'vesselâm)Bütün Mûcizatiyle,ve delâlit'nübüvvetiyle,ve Kemâ-
lat

Kemalâtı'ilmiyyesi ile,KUR'ANIN bir mûcizesidir.ve(KELÂMULLAH)Olduğunu Bir Höcceti'katıâsıdır..

(İkinci Nokta) KUR'AN:Bu dünyade öyle Nûrânî,ve Seâdetli,ve Hakıkatli, Bir surette bir tebdili'hayâtı'ictimaîyye ile beraber:Hem İnsanlarda, Hem Nefislerde,Hem Kalblerde,Hem Ruhlarda,Hem Akıllarda,Hem Hayâtı'şahsiyyede,ve Hayâtı'ictimaîyyede,ve Hayâtı'siyasiyyede,öyle bir inkılâb Yapmış,ve idâme itmiş,ve idâre itmiş'ki;On Dört Âsır müddetinde,Her Dakıykade(6666-altı bin altı yüz altmış altı)âyetleri:Kemâli'ihtiramla Hiç olmazse,yüz milyondan ziyade insanların Dilleriyle Okunuyor.ve İnsanları Terbiye,Nefislerini Tezkiye;Kalblerini Tasfiye,Ruhlara İnkişaf ve Terakkı,Akıllara istikâmet,ve NUr,ve Hayâte Hayat ve seâdet Viriyor Elbette:Böyle bir kitabın Misli yoktur,Harıkadır,Fevka'lâde;dir,Mûcizedir..(ÜÇÜNCÜ NOKTA) KUR'AN:O âsırdan,Ta şimdiye kadar öyle bir Belâğet göstermiş'ki,Kâbenin dıvarında altun ile yazılan en meş'hur ediblerin(Muâllekâtı'seb'â)namiyle şöhret'şiâr kasiydelerini O Dereceye indirdi'ki,(Lebidin)kızı:Babasının Kasiydesini(Kâbeden)indirirken demiş: (AYÂTE)karşı,bunun kıymeti kalmadı..Hem:Bedeviy bir Edib:(Fesdâg bimâ tüümer-فاصدع بما تؤمر)âyeti'Okunurken İşittigi vakıt(secideye)kapandı.Onu Dediler:Sen Müsliman'mı Oldun.?.Dedi:Yok.Ben Bu âyetin Belâğatine(secde) İttiM..Hem:İlmi'belâğetin(abdul'kahirül'cürcâni,ve sükâki,ve zemhaşri) Gibi Binler dâhi imamlar,ve Mütefennin edibler:İcmâgla,ittifakla karar Vermişlerki;KUR'ANIN Belâğeti:Takatı'beşerin fevkındadır.Yetişilmez.. Hem O Zamandanberi ve mütemâdiyen Meydânı'muârızaye Dâvet idüb Mağrur Ve Enâniyyetli ediblerin,beliğlerin damarlarına Tokundırub ğururlarını Kıracak bir tarzda,dem:Ya bir tek surenin mislini getiriniz,veyahud: Dünyade,ve âhirette Helââket ve zilleti kabûl ediniz.diye İylân ittigi Hâlde O âsrın Muânnid Beliğleri:bir tek sûrenin mislini getirmekle:xx

(Kısa bir yol olan)Muârızayi bırakub,Uzun ve Can ve Mallarını Tehlikeye

Kemalât'ı İlmiyyeden ile,KUR'ÂNIN bir müfessiridir.ve(KHİLÂFUNİLAH)Oldu-ğunu
Bir Hocaya'kat'îsdirdı..

(İktinâ Nokta) KUR'ÂN:Bu dünyada Ğyle Mürâfı'ye Seâdetli,ve Hakîkatli,
Bir suretle bir tebdilât'ı hayât'ı'tahsîlîyye ile beraber:Hem İnsanlarda,
Hem Neşîalerde,Hem Kalblerde,Hem Ruhlarda,Hem Akıllarda,Hem Hayât'ı'ga-
hatîyyede,ve Hayât'ı'tahsîlîyyede,ve Hayât'ı'ayniyyede,öyle bir tarîk
Yapmış,ve edâme itmiş,ve idâre itmiş'tir:On Dört Âsır müddetinde,Her
Değişikde(6666-altı bin altı yüz altmış altı)âyetleri:Kemâl'i'tahtında
Hiç olmasa,yüz milyondan ziyade insanların Dilleriyle Okunuyor.ve İn-
sanları Terbiye,Neşîalerini Tezkiye;Kalblerini Tasfiye,Ruhlarını İnkişaf
ve Terakkî,Akıllarını İstikâmet,ve Nur,ve Hayâte Hayat ve seâdet Viriyor
Eğlence:Böyle bir kitabın Mislî yokdur,Herkesler,Fevkalâde,'dir,Müd-
deâtır.(ÜÇÜNCÜ MOKTA) KUR'ÂN:O âsırdan,Ta şimdiye kadar öyle bir Belâ-
ğet Bûstermiş'dı,Kâbesinin dıvarında altın ile yazılan en meş'hur edebî-
erin(Muâllekât'ı seb'a)namıyle şöhret'yâfte Kasîdelerini O Derecede in-
dirdi'kî,(Lebîdin)kızı:Babasının Kasîdesini(Kâbeden)indirirken demiş:
(AYÂTE)Kıraat,bunun Karşısında kelmadı.Hem:Bedevî bir Edîb:(Feadâğ bima-
tüminer-ﻣﺎ ﺗﺆﻣﺮ ﻓﺎﺻﺪع)âyetini:Okunurken işittiği vakit(secdeye)kapandı.One
Dediler:Sen Müslimsin'mi Oldun.?.Dedi:Yok.Ben Bu âyetin Belâğatine(secde
İttim.)Hem:İlmî'belâğetin(ehlu'kahkıril'cüreânî,ve sükâkî,ve zemhaşarî)
gibi Binler dâhi imamlar,ve Müteemmin edibler:İomâğla,ittifakla karar
Vermişlerki:KUR'ÂNIN Belâğeti:Tabiat'beşerin fevkindedir.Yetişilmez.
Hem O Zamandenberi ve müstemâdiyen Meydânı'müşâraaya Dâvet idib Mağrur
Ve Emsâliyyetli edîblerin,belâğetin damarlarına Tokundukcu Şuurlarını
Kıracak bir tarzda,der:Ya bir tek surenin misilini getirinız,veyahud:
Dımyade,ve âhirette Helâket ve zilleti kabûl edinız.diye İylân ittiği
Hâlde O Şeâmet Müsmid Belâğeti:bir tek sûrenin misilini getirmekde:ac-
(Kısa bir yol olan)Müşkülsüz bir akıb,Uzun ve Ğan ve Mallarını Tehlike-
ye

ye atan muharebe yolunu ihtiyar itmeleri:Isbat ider'ki,O Kısa Yolda Gitmek mümkin degildir..Hem:KUR'ANIN Dostları:KUR'ANE Benzemek,ve Taklid itmek şevkıyle,ve Dusmanları dahi:KUR'ANE Mukabele,ve Tenkıyd x Itmek sevkıyle O Vakıttanberi yazdıkları,ve Yazılan,ve Telâhukı'efkâr İle Terakkı iden Milyonlarce arabiy kitablar ortada geziyor.Hiç Birisi Ona Yetişemedigini,Hatta:en âmiy adam dahi dinlese;Elbette diyecek Bu KUR'AN:Bunlara Benzemez,ve Onların Mertebesinde Degil.Ya Onların Altında,ve ya Umumunun Fevkında Olacak.Umumunun Altında Olmasına Dünyade hiç bir ferd,Hiç bir kâfir,Hatta:Hiç bir ahmak Deyemez.Dimek:Mertebei'belâğeti Umumun fevkındadır.Hatta:Bir adam(سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ) Ayetini Okudu,dedi'ki;Bunun Harıka telâkkı idilen Belâğatini göremeyorum..Ona Denildi:Sen dahi,bu seyyah gibi O Zamâne git,Orada dinle.x Oda kendini KUR'ANDAN Evvel Orada Tehayyül iderken Gördü'ki,Mevcûdâtı-âlem Periyşan,karanlıklı,câmid,ve şuûrsuz,ve vaziyfesiz,Olarak Hâlî, Hadsiz,Hududsuz,bir fezâde,kararsız,Fânî bir dünyade Bulunuyorlar.birden KUR'ANIN Lisanından Bu âyeti dinlerken gördü.Bu âyet:Kâinat Üstünde Dünyanın yüzünden öyle bir perde açdı,ışıklandırdı,ki;Bu Ezeliy x Nutku,ve Sermediy Fermânı dinlemek için âsırlar sıralarında dizilen x Ziy'şuûrlara Ders virüb gösteriyor'ki,Bu Kâinat:Bir Camiî'kebiyr Hükmünde:Başda,Semâvât ve arz olarak Umum Mahlûkat:Hayattârâne zikir ve Tesbiyhde,ve Vaziyfeler başında Cûş ve Huruşla Mes'ûdâne,ve Memnunâne Bir Vaziyyette Bulundırıyor,diye müşâhede itti.ve bu âyetin Derecei-Belâğetini Zevk iderek sair âyetlerin Buna Kıyasle Zemzemei'belâğetleri arzın Nısfını,ve Nev'i beşerin Beşde birisini İstiylâ iderek(Haşmeti'saltanatı:Kemâli'ihtiramla On dört âsır Bilâ fasıla İdâme ittiginin binlerce Hikmetlerinden bir Hikmetini anladı..

(Dördüncü Nokta) KUR'AN:Öyle Hakıykatlı,bir Halâvet göstermiş'ki;En x Tatlı bir şeyden dahi Usandıran(Çok Tekrar):Deyil Usandırmak,Belki;

Kalbi

ye etan muharebe yolunu ihtiyar itmeleri:Esbat ideri'ki,O Kisa Yolda Gitmek mümkin degildir..Hem:KUR'ANIN Destleri:KUR'ANE Benzemek,ve Te- klid itmek sevkiyle,ve Düşmanleri dahi:KUR'ANE Mukabele,ve Temiyd x itmek sevkiyle O Vakitlerde yazdiklari,ve Yazilan,ve Telâkkuri'etkâr ile Terakki iden Milyonlarce ariyk kitablar ortada geziyor.Hiç Bir- si Ona Yetişemediğini,Hatta:on ârtiy adam dahi dinlese;Elbette diyecek Bu KUR'AN:Bunlara benzemez,ve Onların Mertebesinde Değil.Ya Onların Alimda,ve Ya Umumun Fevkinde Olacak.Umumun Alimda Olmasına Bin- yede hiç bir zerd,hiç bir kâfir,Hatta:Hiç bir ehmak Deyemez.Demek:Mer- tebei'değğeti Umumun fevkindedir.Hatta:Bir adam(بيغمبرلق دعواسنده بولنمش) Ayetini Okudu,dedi'ki;Bunun Harika telâkki idilen Değğetini göremey- orum..Ona Denildi:Sen dahi,bu seyyah gibi O Zemâne gil,Orada dinle.x Oda kendini KUR'ANDAN Evvel Orada Tehayyül ideriken Görüdü'ki,Mevcudâtı- ğlem Perişan,karanlikli,ağmid,ve şuûrsuz,ve vaziyetsiz,Olarak Hâlâ, Hadsiz,Hududsuz,bir tezâde,kararsız,Tâmâ bir dünyada Bulunuyorlar.Bir- den KUR'ANIN Ilhamından Bu âyeti dinlerken görüdü.Bu âyet:Kâinat Üstü- nde Dünyanın yüzünden öyle bir perde kadar,yarklandığı'ki;Bu Esaliy x Nutku,ve Benzeriy Perişan dinlemek için âsarlar arzlarında dizilen x Ziy'şuûrlara Dera virib göstériyor'ki,Bu Kâinat:Bir Cemiî'kobiyr Hük- münde:Başda,Semâyât ve ars olarak Umum Mahlûkat:Hayvanâtâne zikir ve Tesbiyhde,ve Vaziyetler başında Cüş ve Hurüşla Mes'ûdâne,ve Memnunâne Bir Vaziyette Bulundurduğu,diye müşâhede itti.ve bu âyetin Derecei- Delâğetini Zevk ideren sair âyetlerin Buna Kiyasle Zemzemei'delâğetle- ri arzın Nisfını,ve Nev'i beşerin Beşde birisini Istiyâ ideren(Hasm- eti'sadtanat:Kemâli'ihtiramla On dört âsır Bilâ fasıla İdâme ittiği- nin yazılarce Hikmetlerinden bir Hikmetini anladı.

(Dördüncü Nokta) KUR'AN:Öyle Hakikatlı,bir Hadâyet göstermiş'ki;En x Tatlı bir şeyden dahi Usandıran(Çok Tekrar):Deyil Usandırmak,Belki;

Kalbi

Kalbi Çürümemiş,ve zevkı bozulmamış adamlara(Tekrar Tilâveti)Halâvetini ziyadeleşdidigi,esgi zamandanberi,ve Herkesce müsellem olub(Darbı'mesel)hukmüne geçmiş.Hem öyle bir tâzelik ve gençlik ve şebâbiyyet,ve Ğarâbet:göstermiş'ki,Ondört âsır yaşadığı,ve herkesin eline kolayce Girdigi hâlde:şimdi nâzil olmuş gibi tâzeligini muhafaza idiyorr.Her âsır Kendine Hıtab idiyor gibi bir gençlikde görmüş,Her Taifei'ilmiyye Ondan Her vakıt istifade itmek içün Kesretle ve mebzûliyyetle Yanlarında bulundırdıkları,ve islûb ifadesine ittibâ ve ıktidâ ittikleri x Halde O İslûbunda ve tarzı'beyanındaki ğarâbeti âynen muhafaza idiyor.

(Beşincisi)KUR'ANIN bir cenâhı maziyde,bir cenâhı müstakbelde,olarak Kökü,ve bir kanadı:esgi peyğamberlerin ittifaklı hakıkatleri olduğu, ve Bu Onları Tasdık ve teeyid ittigi,Onlar dahi Tevâfukun Lisânı'hâliyle Bunu Tasdık ittikleri gibi,öylede:Evliya ve asfiya gibi Ondan x Hayat alan semereleri,ve Hayattar tekemmülleriyle şecerei'mubârekelerinin Hayattar,feyizdar,Hakıykat'medâr olduğuna delâlet iden,ve ikinci kanadının Himâyeti altında yetişen,ve yaşayan vilâyetin Bütün Hak Tariykatleri,ve İslâmiyyetin Bütün Hakıkatli ilimleri âlemleri:KUR'ANIN âyni x Hak,ve mecmaî'hakâik,ve câmiîyyette miselsiz bir harıka Olduğuna Şehâdet ider..(Altıncısı)KUR'ANIN altı ciheti NÛRÂNÎ dir,Sıdık ve hakkaniyyetini gösterir.Evet:Altında Höccet ve Burhan direkleri üstünde x Sikkei'îcaz lem'âları,ve önünde ve Hedefinde Seâdeti'dâreyin Hediyyeleri,ve arkasında ve Noktai'istinâdı:Vahyi'semâvî hakıkatleri,ve Sağında Hadsiz Ûkûlü'müstekıymenin Delilleriyle Tasdıkları,ve solunda x Seliym kalblerin,ve Temiyz vicdanların Ciddî itmiinanları,ve samiymî İncizabları ve Teslimleri:O KUR'ANI,Fevkalâde Harıka,Metiyn,Hücum idilmez bir kal'âi'semâviyyei arzıyye Olduğunu ısbat ittikleri gibi Altı Makamdan dahi,Onu âyni HAK,ve SADIK Olduğunu,ve Beşerin Kelâmı,ve Yanlış olmadığını İmza iden Başda:Bu Kâinatte daima Güzelligi ızhar,eyi-

ligi

Kalbî Çürümemiş,ve zevkı bozulmamış adamlara(Telkar Tilâveti)Hatâyetini
ziyadelegdirdigi,cesi zamandanberi,ve Hortkesce mîsellem olup(Derbı'me-
sel)mukemmîne geçmiş.Hem öyle bir tâsellik ve gonçlik ve şebâbiyet,ve
Gurâbet;göstermiş'ki,Ondört âsır yaşadığı,ve hırkasın elîne kolâyce
Girdigi Hâlde:şimdi nâzil olmuş gibi tâzeligini muhafaza idiyor.Her
âsır Kendine Hıtab idiyor gibi bir gonçlikde görmüş,Her Tarîfi'ilmiyye
Ondan Her vakit lâyikde ihtiram lâzım Kesretle ve mebzûliyetle Yanlar-
inda bulundurdukları,ve isâb itdesine ittibâ ve ihtidâ ittikâd x
Hâlde O İslâmda ve tarz'beyanında Şarâbeti âyinen muhafaza idiyor.
(Beşinci)KUR'ÂNIN bir cenâhı mahiyde,bir cenâhı mütekâbilde,olarak
Kökü,ve bir kanadı:ossi peygamberlerin ittifakı hakkında olduğu,
ve Bu Onları Tasdik ve teeyid ittigi,Onlar dahi Tevâtüren Ilsâm'hâ-
liyle Bunu Tasdik ittikâd gibi,öyle:Baliya ve sakiya gibi Ondan x
Hâyat alan semereleri,ve Hâyattar telemmîlleriyle şeereti'mubârekle-
rinin .Hâyattar,teşkâar,Hakiykat'medâr oldugüna delâlet iden,ve likin-
el kemadirin.Hîmâyeti altında yetişen,ve yaşayan vilâyetin Bütün Hak-
Tariykatleri,ve İslâmiyetin Bütün Hakikatlî Âlemleri:KUR'ÂNIN âyni x
Hak,ve mecmaî'Hakkı,ve câmiiyette misalsiz bir Mertebe Oldugüna şah-
âdet ider.(Âlemler)KUR'ÂNIN alti ölmeli NÛRÂNÎ dir,Sıdık ve Hakka-
niyetini gösterir.Evet:Altında Hösnet ve Burhan direkleri ilâhında x
Sikket,ğaye Iem'âları,ve ömründe ve Hedefinde Sağdeli'dâreyin Hediye-
leri,ve mukasında ve Nokta'i'tatmâdı:Vahy'i semâvî Hakikatleri,ve Sağ-
ında Hadâis Ümîlî'müstekiymenin Delilleriyle Tasdikları,ve solunda x
Selâym Kalbleriin,ve Temiya vicdanların Cidâî ittihadları,ve samimî
İnsanları ve. Tesâlimleri:O KUR'ÂNI,Pevkalâde Hakika,Mevkiin,Hüküm id-
dia bir kal'â'sımâyesi mirziye Oldugünu kabul ittikleri gibi Alt-
Makamdan dahi,Onu âyni HAK.ve SADIK Oldugunu,ve Beşerin Kelâmı,ve Yan-
lış olmadığını İmza iden Hayda:Bu Kâinatte daima Celâlligi kahır,evi-

Eyiliği ve Doğruluğu Himâye,ve Sahtekârları ve Müfteriyleri İmhâ ve İzâle itmek adetini bir düstûru'faâliyyet ittihaz iden Bu Kâinatın MUTESARRIFI,O KUR'ANE: âlemde En makbûl,en yüksek,en hâkimâne bir x Makamı'hörmet,ve bir mertebei'muvaffakıyyet virmesiyle Onu Tasdık,ve İmza ittigi gibi:İslâmiyyetin Menbaî,ve KUR'ANIN Tercumanı Olan(ZATIN)Sallèllahü'âleyhi'vesellem:Her kesden ziyade Ona İyitikad ve İhtiramı,ve Nüzûli zamanında Uyku gibi bir vaz'îyyeti'nâimânede bulunması: Ve Sair kelâmları:Ona Yetişmemesi,ve Bir derece benzememesi,ve Ümmiyyetiyle beraber Gitmiş,ve gelecek hakıykı Hadisâtı'kevniyyeyi Ğaybiyâne Kur'anla Tereddüdsiz,ve itmiinan ile beyan itmesi,ve Çok Dıkkatli Gözlerin altında hiç bir hiyle,hiç bir yanlış vaz'îyyeti görülmeyen, O(Tercuman:âleyhissalatü'vesselâm)Bütün kuvvetiyle Kur'anın her bir Hukmünü Öyle İYMAN ve Tasdık idüb,Hiç bir şey Onu Sarsmaması,KUR'AN: Semâvî,Hakkaniyyetli,ve Kendi HÂLİKI'RAHİYMİNİN Mubârek KELÂMI,Olduğunu İmza idiyor..Hem: Nev'i'insânın Beşde birisi,belki;Kısmı'âzamı, Göz önünde Ona Müncezibâne,ve Dindârâne İrtibâtı;ve Hakıkat perestâne Ve Müştâkâne kulak virmesi,ve çok emmarelerin,ve vakıâların,ve Keşfiyyâtın Şehâdetiyle CİN,ve MELEK,ve RÛHÂNİYLER dahi(Tilâveti vaktında) Pervâne gibi etrafında Hak'perestâne Toplanması:KUR'ANIN Kâinatce Makbûliyyetine,ve En Yüksek bir makamda bulunduğuna bir imzadır.Hem: x Nev'i beşerin Umum Tabakaları:En ğabî ve âmiyden tut'da,En Zekî,ve x âlime kadar Her birisi:KUR'ANIN Dersinden Tam Hisse alması,ve en derin Hakıykatleri fehim itmesi,ve yüzlerce Fen ve ulûmi'islâmiyyenin x Ve Bil'hassa:(ŞERİÂTI'KÜBRÂNIN)Böyük müctehidleri,ve Usuliddiyn,ve x îlmi'kelâmın Dâhi Muhakkıkları gibi,Her Tâife:Kendi îlmine âid Bütün Hacâtını,ve Cevablarını:KUR'ANDAN İstihrac itmesi,KUR'AN:Menbaî'hak Ve Mâdeni'hakıykat Olduğuna bir imzadır..Hem:Edebiyyatce En İleri bulunan(Arab Edibleri)şimdiye kadar Muârazaya Pek çok Muhtac Oldukları Hâlde

Eyilik̆ ve Doğruluğu Hümâye,ve Sahtekârlara ve Müfteriylere İmhâ ve
İzâle itmek edebinî bir düstûru'teâlîyyet ittihaz idem Bu Kânunu
MUTESARRIFI,O KUR'ANE: Âlemde En mukaddâ,en yüksek,en bâkîmâne bir x
Makam'böyle,ve bir mertebei'muvafakiyyet vermesiyle Onu Tasdik,ve
İmza ittiği gibi:İslâmiyyetin Menbaî,ve KUR'ANIN Tercümanı Olan(ZA-
TIN)Sadrıâzâmı'âleyhi'vesselem:Her kesden ziyade Ona İyilikde ve İhti-
ram,ve Müzâhir sermünda Uyku gibi bir vaz'îyyeti'mâhânede bulunmas
Ve Sair kelâmlarıı:Ona Yetişememesi,ve Bir derece benzememesi,ve Ümmiy-
yetiyle beraber Gitmiş,ve gelecek bakiyyi Hadisâtı'kevniyyeyi Gayb iy-
âne Kur'anla Tereddüdsiz,ve tmitinan ile beyan itmesi,ve Çok Dikkatli
Gözlerin eltında hiç bir hiyle,hiç bir yanlış vaz'îyyeti görülmeyen,
O(Terceman:âleyhissalâtü'vesselâm)Bütün kuvvetiyle Kur'anın her bir
Hukmünü Öyle İYMAN ve Tasdik idüb,Hiç bir şey Onu Sarsmaması,KUR'AN:
Sonâyî,Hakkaniyyetli,ve Kendi HÂLİKI'RAHİYMİNİN Mubârek KELÂMI,Olduğ-
unu İmza idiyor..Hem: Nev'i'insânın Beşde birisi,belki:Kırmı'âzamı,
Çöz bünde Ona Münasibâne,ve Dindârâne İttibâtı:ve Hakikat perestâne
Ve Müstâkâne kulak virmesi,ve çok emmarelerin,ve vakıâların,ve Kesfi-
yyâtın Sebâdetiyle CİN,ve MELEK,ve RÛHÂNİYLER dahi(Tilâveti vaktında)
Pervâne gibi etrafında Hak'perestâne Toplanmaları:KUR'ANIN Kâinatçe Ma-
kbûliyyetine,ve En Yüksek bir makamda bulunduğuna bir imzadır.Hem: x
Nev'i beşerin Umum Tabakaları:En Şedî ve âmiyden tut'da,En Zeki,ve x
âlime kadar Her birisi:KUR'ANIN Derslerden Tam Hisse Almaları,ve en der-
in Hakîykatleri tebin itmesi,ve yüzlerce Fen ve ulûmu'lâlâmiyyenin x
Ve Bil'hasse:(ŞİHİATT'KÜNÂMIN)Böyük mütehidleri,ve Usulüddiyn,ve x
İlmi'kelâmın Dâhi Muhakkikları gibi,Her Tâife:Kendi ilmine âid Bütün
Hacâtları,ve Ocaklarını:KUR'ANDAN Istihrac itmesi,KUR'AN:Menbaî'hak
Ve Mâdeni'hakîykat Olduğuna bir imzadır..Hem:Bedâiyyatçe En İleri bu-
lunan(Arab Edibleri)simâiye kadar Müraaaya Pek çok Mubtaa Oldukları
Hâlde -

Hâlde:KUR'ANIN âcâzından yedi böyük veç'hi varken,yalınız bir tek veçhi olan belâğetin tek bir sûrenin mislini getirmekden istinkâfleri,ve Şimdiyekadar gelen,ve Muâraza ile şöhret kazanmak isteyen meşhur Beliğlerin,ve dâhi âlimlerin:Onun Hiç bir veç'hi'âcâzına karşı çıkmaması, Ve âcîzâne süküt itmesi,KUR'AN;Mûcize,ve Tâkatı'beşerin fevkında olmasına bir imzâdır..Evet:Bir Kelâm:Kimden ve Kime,ve Ne için)Denildiginden Kıymeti,ve ûlviyyeti,ve Belâğeti,tezâhur itmek Noktasından KUR'ANIN Misli Olamaz.ve Ona Yetişilmez.Çunki,KUR'AN Bütün âlemlerin(RABBÎ) ve(HALİKININ) HITÂBI,ve KONUŞMASI,ve Hiç bir cihette Taklidi,ve Tesannuû ihsas idecek bir emare bulunmayan bir mükâlemesi,ve Bütün İnsanların,Belki;Bütün mahlûkatın Namına meb'ûs,ve Nev'î beşerin En Meşhur x Ve Namdâr muhâtabı bulunan,ve O Muhatabın Kuvvet ve Vüs'âti'iymânı:Koca İslâmiyyeti Teraşşuh idüb Sahibini(KABİ'KAVŠEYN)Makamına çıkararak MUHATABI'SAMADANİYYEYE mazhariyyetle Nüzûl iden,ve seâdeti'dâreyne dair,ve Hilkatı'kâinatın Netiycelerine,ve Ondaki RABBÂNÎ maksadlara Aid Mesâili,ve O Muhatabın Bütün Hakayıkı'islâmiyyeyi Taşıyan en yüksek x Ve En Geniş olan İYMÂNINI beyan ve iyzah iden/ve koca kâinatı bir hariyta,bir saât,bir Hane gibi Her tarafını gösterüb,Çevirüb,Onları yapan, San'âtkârları Tavriyle ifâde ve Tâliym iden KUR'AN Mûcizül'beyanın x Elbette:Mislini Getirmek mümkin deyildir.ve Derecei'âcâzına Yetişilmez Hem:KUR'ANI Tefsir iden,ve bir kısmı:Otuz kırk,Hatta:Yetmiş Cilid Olarak Bir Tefsir yazan Yüksek zekâlı,müdekkık,Binlerce Mütefennin Ûlemânın Senedleri,ve Delilleriyle beyan ittikleri KUR'ANDeki Hadsiz Meziyyetler,ve Nükteler,ve Hâsıyetler,ve sırlar,ve âliy mânaler,ve Umûru'ğaybiyyenin Her Nev'inden Kesretli,ğaybî ihbarlar ızhar ve ısbat itmeleri,ve Bil'hasse:(RİSALETEN'NURUN)(yüz otuz)Kitabı:Her biri,KUR'ANIN Bir Meziyyetini,Bir Nüktesini,Kat'î burhanler ile ısbat itmesi,ve Bil-Hasse:(MÛCİZÂTI'KUR'ANİYYE RİSALESİ)ve Şimendöfer ve Tayyâre gibi,Medeniyyet

Hâlde:KUR'ANIN âoğazından yedi böyük veğ'hi varken,yalnız bir tek veğ-
hi olan belâğetin tek bir sûpenin misalini getirmekden âciz,ve
Şimdiyedeğer gelen,ve Muâraza ile göret kasemmek isteyen meşhur Beli-
ğlerin,ve dâhi âlimlerin:Onun Hiç bir veğ'hi âoğazına karşı çıkmaması,
ve âoğâzına sükût itmesi,KUR'AN;Müelife,ve Tâkati'beşerin îevkinde olma-
sına bir îmâdır..Deyet:Bir Kelâm:Kimden ve Kime,ve Ne için)Demildiğin-
den Kıymeti,ve ülviyyeti,ve Belâğeti,teşâhur itmek Noktasından KUR'AN
IN Mislî Olamaz.ve Ona Yetişilmez.Çünki,KUR'AN Bütün âlemlerin(RABBÎ)
ve(HALİKININ) HITÂBI,ve KONUŞMASI,ve Hiç bir cihette Tekâlifi,ve Tesâ-
nuğ ihsas ideçek bir emmare bulunmayan bir mükâlemesi,ve Bütün İnsanl-
arın,Belki;Bütün mahlûkatın Namına meb'ûs,ve Nev'î beşerin En Meşhur x
ve Nemdâr muhâtabı bulunan,ve O Muhatabın Kuvvet ve Vüs'âti'ymânın:Ko-
ca İslâmiyyeti Teressüh idib Sabitini(KABİ'KAVSEYN)Makamına çıkararak
MUHATABI'SAMADANİYYEYR mazhariyyetle Nuzûl iden,ve seğdeti'dâreyne da-
ir,ve Hilkati'kâinatın Netiyeçlerine,ve Ondaki RABBÂNÎ makasdlara Ald
Meşâlli,ve O Muhatabın Bütün Hakayıkı'İslâmiyyeyi Taşıyan en yüksek x
ve En Geniş olan İYMÂNINI beyan ve îzah iden/koca kâinatı bir hariy-
ta,bir saât,bir Hane gibi Her tarafını gösterib,Çevirib,Onları yapan,
San'âtkârları Tavriyle itâde ve Tâlîm iden KUR'AN Müelli'beyanın x
Elbette:Mislini Getirmek mümkin değildir.ve Ğerçeği'âoğâzına Yetişilmes
Hem:KUR'ANI Tefsir yazan YÜksek zekâlı,müdekkik,Bilgeroe Müteferrin Ülemâ-
rak Bir Tefsir yazan YÜksek zekâlı,müdekkik,Bilgeroe Müteferrin Ülemâ-
nın Senedleri,ve Delîlleriyle beyan ittiklerî KUR'ANDeki Hadsiz Mezâ-
yetler,ve Nükteler,ve Hasâyetler,ve sırlar,ve ğâlî mânalar,ve Ümûrı'ğ-
ıybiyyenin Her Nev'inden Kesretli,ğayrî ihbarlar zahar ve zabet itmel-
eri,ve Bil'hasse:(RİSALETEN'NURUN)(yüz otuz)Kitabı:Her biri,KUR'ANIN
Bir Mezâyetini,Bir Nüktesini,Kat'î burhanlar ile zabet itmesi,ve Bil-
hasse:(MÜCİZÂTI'KUR'ANİYYE RİSALESİ)ve Şimendöfer ve Tayyâre gibi,Meğ-
niyyo

Medeniyyetin Harıkalarından Çok şeyleri KUR'ANDAN İstihrac iden Yirminci sözün ikinci makamı,ve RİSALEİ'NURA,ve elektirika işâret iden Âyetlerin İşarâtını bildiren(İşarâtı'kuraniyye)namındaki Birinci şiâg,ve Hurûfu'kuraniyye:Nekadar muntazam ve Esrarlı ve mânâlı Olduğunu gösteren(Rumûzâtı'semâniye)namındaki Sekiz Küçük Risaleler,Ve Sûrei'fethin Ahırki âyeti:Beş vecihle İhbârı'ğaybî cihetinde Mûcizeligini ısbat iden Küçük bir Risale gibi,RİSALEİ'NURUN Her bir cüz'ü:x KUR'ANIN Bir hakıkatını,bir Nurunu,izhar itmesi,Kur'anın misli Olmadığına,ve Mûcize,ve Harıka Olduğuna,ve Bu âlemi'şehâdette âlemi'ğaybın Lisânı,ve bir(ÂLLÂMEL'GUYÛBUN Kelâmı)Bulunduğuna Bir İmzâdır..

İşte:Altı Noktada,ve Altı Cihette,ve Altı Makamde İşâret idilen KURANIN Mezkür meziyyetleri,ve Hasiyetleri içün'dirki,Haşmetli Hakimiyyeti'nurâniyyesi,ve âzametli Saltanatı'kudsiyyesi:âsırların Yüzlerini ışıklandırarak Zemiynin yüzünü dahi(Bin Üçyüz sene)Tenvir iderek Kemâli'ihtiram ile Devam itmesi,.Hem:O Hasıyetleri içündür'ki,Kur'anın her bir harfi:hiç olmazse On Sevâbı,ve On Hasenesi,ve On Meyvai'-Bâkî vermesi,.Hatta:Bir kısım âyâtın ve sûrelerin Her Harfi:Yüz,ve Bin,ve Daha ziyade Meyva virmesi,ve Mubârek vakıtlarde:Her Harfin x Nûru,ve Sevâbı,Kıymeti;Ondan Yüzlere Çıkması,gibi kudsî imtiyazları Kazanmış diye,dünya seyyahı anladı.Ve Kalbine Dedi:İşte Böyle Her x Cihetle mûcizatlı Bu KUR'AN Sûrelerinin İcmâîyle,ve âyetinin İttifakıyle,ve Esrâr ve envârının tevâfukıyle,ve semerât ve asârının Tetabukıyle Bir Tek(Zâti'vâcibül'vücûdun Vücûdüne,ve Vahdetine,ve Sıfat Ve Esmâsına)Delillerle ısbat sûretinde Öyle Şehâdet itmiş'ki,Bütün Ehli'iymânın Hadsiz şehâdetleri:Onun Şehâdetinden Teraşşuh itmişler. İşte Bu Yolcunun KUR'ANDAN Aldığı(Dersi'tevhid ve İymâne)Kısa Bir x İşâret Olarak(Arabî ibare ile yazılmış)aslında(Birinci makamın On yedinci Mertebesinde)yazılı olduğu gibi Denilmiştir..

Sonra:Bir Fakır insana:deyil fânî ve muvakkat bir Tarla'bir hâneyi:
Belki,

Medeniyyetin Harikalarından Çok Seyleri KUR'ANDA Isâbtıreo idem Yıl-
mînot sözün ikinci makamı,ve RİSALETİ'NURA,ve elektirika îşâret idem
Ayetlerin îşaretleri bildiren(îşaretu'Kuranıyye)mamındakî Birinci şi-
ğe,ve Nurûn'Kuraniyye:Nokadar muhtasam ve Esaretr ve mânâlr Oldugu-
nu göteren(Rumuzât semâniye)mamındakî Sekiz Köşük Risaleler,Ve Sü-
reti'nthin Ahirki âyeti:Beş vecihle İhbâr'ğaybî olmetinde Müsteli-
ğini taşat idem Küçük bir Risale gibi,RİSALETİ'NURUN Her bir cüz'ü:x
KUR'ANIN Bir bakıkatını,bir Nurunu,taşar timsal,Kur'anın misli Olma-
dığına,ve Müsteze,ve Harika Olduğuna,ve Bu âlemi'şehâdette âlemi'ğay-
bın İhsânı,ve bir(ÂHKÂMETİ'GUYÛBUN Kelâmı)Bulunduğuna Bir İmzadır..
İşte:Altı Noktada,ve Altı Cihette,ve Altı Makamda İşâret idilen KUR-
ANIN Mezkûr mezâyetleri,ve Hasâyetleri iğün'dirki,Hâşmetli Hakimiy-
yeti'nurânîyesi,ve âzametli Saltanatı'kudsiyyesi:Şariların Yüzleri-
ni şarkîandırarak Zemiynin yüzünü dahi(Bin Üçyüz sene)Temsir ideren
Kemâli'ihtiram ile Devam itmesi,.Hem:O Hasâyetleri iğündür'ki,Kur'a-
nın her bir harfi:hiç olmazse On Sevâbı,ve On Hasenesi,ve On Mezyası'-
Bâkî vermesi,.Hatta:Bir kısım âyâtın ve sûrelerin Her Harfi:Yüz,ve
Bin,ve Daha ziyade Mezya vitmesi,ve Mubârek vakitlarde:Her Harfin x
Nûru,ve Sevâbı,Kıymeti:Ondan Yüzlere Çıkması,gibi kudsî imtiyazları
Kazanmış olye,dünya saâyâdır anladır.ve Kalbine Dedi:İşte Böyle Her x
Cihetle müsbetdir Bu KUR'AN Sûrelerinin temâşîye,ve âyetinin İstifa-
kıye,ve Esrâr.ye envârının tevâfukıye,ve semerât ve nasârının Teta-
bukıye Bir Tek(Zâtî'vahdeti'vücûdun Vücûdüne,ve Vahdetine,ve Sıfat
ve Esmâsına)Delillerle sabet sûretinde Öyle Şehâdet itmiş'ki,Bütün
Ehli'iymânın Hadeta şehâdetleri:Onun Şehâdetinden Terağşuh itmişler.
İşte Bu Yolcunun KUR'ANDAN Aldığı(Derat'tevhid ve İymâne)Kısa Bir x
îşaret Olarak(Amoî ibare ile yazılmış)aslında(Birinci makamın On yo-
dinci Mertebesinde)yazılı olduğu gibi Denilmiştir..

Sonra:Bir Fakir insana:devil îşâ ve muvakkat bir Tarla'bir Mâmeli:
Bellki,

Belki;Koca Kâinatı,ve dünya kadar bir milki'bâkîyi kazandıran,ve bir Fânî ademe:Ebedî bir hayâtın levâzımâtını bulduran,ve Ecelin Dâr ağacını bekleyen bir biyçâreyi:İydâmı'ebediyden kurtaran,ve Seâdeti'sermediyyenin Haziynesini açan En Kıymettar Sermâyei'insaniyye:(İYMAN) x Olduğuna Bilen Mezkür misafir,ve Hayat Yolcusu:Kendi nefsine dedi'ki, Haydi ileri.,İYMÂNIN Hadsiz meziyyetlerinden bir mertebe daha Kazanmak içün Kâinatın hey'eti mecmuâsına muraceât idüb Oda ne diyor dinlemeliyiz.Erkânından,ve Eczasından aldığımız dersleri tekmil ve tenvir İdecegiz.diye KUR'ANDAN aldığı Geniş ve ihâtâlı bir dürbiyn ile bakdı, Gördü: Bu Kâinat,Okadar Mâniydâr ve muntazam'dırki,Mücessem bir Kitab bı'süb'hâniy,ve cismânî bir KUR'ANİ RABBÂNÎ,ve Müzeyyen Bir Sarâyı'samadânî,ve Muntazam bir(Şehiri'rahmânî)sûretinde görünüyor.O Kitabın x Bütün Sûreleri ve âyetleri ve kelimâtları,hatta:Harfleri ve bahları ve Fasılları ve Sahiyfeleri,ve satırları,ve Umumlarından Her vakıt Mâniydârâne(Mah'vü ısbatları)ve Hakiymâne(Tağyir ve Tahvilleri)icmâg ile,x (ÂLİYMİ'K'LLİ'ŞEYİN,ve KADİYRİ'KÜLLİ'ŞEYİN)bir Musannıfın,ve Her şeyden Her şey'i gören,ve Her şey'in Her şey ile münâsebâtını bilen,Riâyet iden(Bir NAKKAŞI'Z'LCELÂL,bir KÂTİBİ'ZÜLKEMÂLİN)Vücûdunu,ve Mevcudiyyetini Bilbedâhet ifade ittikleri gibi,bütün erkân ve Envaîyle x Ve Eczâ ve cüz'iyyâtiyle,ve sekeneleri ve müştemilâtiyle,ve Varidat ve Mesarıfiyle Sarfiyyatiyle,ve Onlarda Maslahat'kârâne Tebdilleri,ve Hikmet'perverâne Tecdidleriyle bil ittifak:Hadsiz bir KUDRET,ve nihâyetsiz bir HİKMET ile iş gören bir USTA,bir SANİÎN Mevcudiyyetini,ve Vahdetini Bildiriyorlar.ve Kâinatın âzamatına münâsib iki büyük ve Geniş iki Hakıkatın Şehâdetleri:Kâinatın Bu Böyük Şehâdetini Isbat ider.(Birinci Hakıykat)Usuliddin,ve ilmi'kelâmın dâhi ûlemasının,ve Hukemâi'islâmiyyenin gördükleri,ve Hadsiz burhanlar ile ısbat ittikleri(Hudus)ve(imkân)Hakıkatleridir.Onlar demişler.ki,Mâdem âlemde,ve Her şeyde Teğayyur

Bellek;Koca Kâinatı,ve dünya kadar bir millî'bekâyı kazandıran,ve bir
Fânî ademe:Ebedî bir hayâtın levâzımâtını bulduran,ve Beelin İKİ EĞA-
cını beklemeyen bir biyçareyi:İyâmı'ebediyden kurtaran,ve Sağdeti ser-
mediyenin Hazîyyetini eşkın En Kıymettar Sermâyeci'insaniyye:(İYMAN) x
Olduğunu Bilen Mezkûr mûsâbir,ve Hayat Yolcusun:Kendi nefsine dedi'ki,
Hayâtı ilerî.'İYMÂNIN Hedefe mezîyyetlerinden bir mertebe daha Kazanmak
için Kâinatın bey'etî mecmûâsına murâcaât idüb Oda me dîyor dinle-
meliyiz.Erkânından,ve Bozanından ıdâğımıza defalarî tekmil ve temvîr
îdâeeğiz.diye KUR'ANDAN ıdâğı Gemiş ve İhtâlâr bir dürbiyn ile bakdı,
Görüb: Bu Kâinat,Okadar Mânîyâdâr ve muntazam'dırki,Müceseem bir Kitab
br'sûb'hânîy,ve olamânî bir KUR'ANÎ RABBÂNÎ,ve Müzeyyen Bir Sarâyı'sa-
madânî,ve Muntazam bir(Şehir'rahmânî)sûretinde görünüyor.O Kitabın x
Bütün Sûrelerî ve âyetlerî ve kelimâtları,hatta:Harflerî ve bahıarı ve
Fasılları ve Sahîyfelerî,ve satırları,ve Ummılarından Her vakıt Mânîy-
dârâne(Mah'vü İsbatları)ve Hakîykâne(Tağyîr ve Tahvîlleri)lemâğ ile,x
(ÂDİYMİ'K"DÜ'ŞEYÎN,ve KADİYRÎ'KÜLLİ'ŞEYÎN)bir Musannıfın,ve Her şey-
den Her şey'i görən,ve Her şey'in Her şey ile münâsebâtını bilen,Rîâ-
yet îden(Bir NAKKAŞI'ZÎŞUUR,bir KÂTİBİ'ZÜKKEMALİN)Vücûdunu,ve Mev-
cudiyyetini Bilbedâhet îfade ıttıkları gibi,bütün erkân ve Envâîyle x
Ve Esmâ ve cüz'iyyâtıyle,ve sekenelerî ve müşterîâtıyle,ve Varidat ve
Meşarıtıyle
Sadîyyatıyle,ve Onlarda Masabbat'Kârâne Tebdîlleri,ve Hikmet'perver-
âne Teeddîleriyle bîl ıttıfak:Hedefe bir KUDRET,ve mühâyetsiz bir HİK-
MET ile iş gören bir USTA,bir SANİÎN Mevcudiyetini,ve Vahdetini Bil-
dîriyorlar.ve Kâinatın âsmanına münâsib İki Büyük ve Geniş İki Mekâ-
nın Şehâdetleri:Kâinatın Bu Büyük Şehâdetini İsbat îder.(Bizimci Ha-
kîkat)Usullüdür,ve İlmî'kelâmın dâhî ülemasının,ve Hukemâ'îslâmiyy-
enin görüşleri,ve Hadefe buxmalar ile isbat ıttıkları('Hudus)ve(imk-
ân)Hakkındaîlerîdir.Onlar demişler.ki,Mâdem âlemde,ve Her şeyde Teğayy-

Teğayyür ve tebeddül var.Elbette:Fâniydir,hâdis'dir.Kadiym Olamaz.Mâdem Hâdisdir,Elbette:Onu ihdâs iden bir(SANİĞ)var.ve mâdem:Her şeyin x Zâtında vücudî ve ademî,bir sebeb bulunmazsa;Müsaviydir.Elbette;Vâciyb ve Ezelîy Olamaz.Ve Mâdem:Muhâl ve Bâtıl olan (devir)ve(teselsül)ile Bir birini iycad itmek mümkin olmadığını:Kat'î burhanlarle isbat idilmiş..Elbette:Öyle bir vacibül'vücudun Mevcudiyyeti Lâzımdırki,Naziyri Mümteniğ,ve mislî muhâl,ve Bütün Mâdâsı Mümkin,ve Mâsivâsı Mahlûkı x Olacak.) Evet:Hudûs hakikatı,kâinatı istiylâ itmiş,Çoğunu göz görüyor. Diger kısmını akıl görüyor.Çunki;Gözümüz önünde her sene Güz Mevsiminde Öyle bir âlem vefat ider'ki;her birisinin hadsiz efrâdı bulunan,ve Her biri ziy'hayat bir kâinat hükmünde olan yüz bin nevig nebâtat,ve Küçücük hayvânat:O âlem ile berâber vefat iderler.Fekat:Okadar intizamla bir vefattır'ki;Baharda haşir ve neşrine medâr bulunan,ve Rahmet Ve Hikmetin Mûcizeleri,ve Kudret ve İlmin Harikaları olan Çekirdekler, Ve Tohumlar,ve Yumurtacıkları yerlerinde bırakub Defteri'âmâllerini,ve Gördükleri vazıyfelerin Poruğıramlarını Onların ellerine virerek HAFIYZI'ZULCELÂLİN Himâyeti Altında Hikmetine Emânet ider.Sonra:Vefat iderler.ve Bahar mevsiminde Haşri'âzâmın Yüz bin misâl,ve Nümûne ve Delilleri Hükmünde Olarak O Vefat iden Ağaçlar,ve kökler,ve Bir kısım x Hayvancıklar:Aynen İhyâ,ve diriliyorlar.Bir Kısım dahi:Kendi yerinde Emsâli,ve aynen Ona benzeyenler İycad ve ihya Olunuyor.ve geçen baharın Mevcûdâtı:İşledikleri âmellerin,ve Vaziyfelerin Sahiyfelerini İglânât gibi Neşir idüb(Ve izessuhufi nüşiret-وَاِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ)âyetinin bir x Misâlini gösteriyorlar..Hem Hey'eti'mecmuâ cihetinde Her güzde ve Baharda Böyük bir âlem vefat ider.ve Tâze bir âlem:vücûde gelir.Ve O X Vefat ve Hudûs:O kadar muntazam ceryan idiyorlar,ve O Vefat ve Hudûsde Gâyet intizam ve miyzanla,O kadar neviylerin vefiyyat ve hudûsleri Oluyor'ki,Göya:dünya;öyle bir misafir'hanedir'ki,Ziy'hayat kâinatlar

Ona

Teğayüür ve tebeddül var.Dilbette:Hâmiyâir,hâdis'dir.Kadiym Olamaz.Mâdem Hâdisdir,Dilbette:Onu îhdâs iden bir(SANİÂ)var.ve mâdem:Her şeyin x Sâhibi vücudî ve ğademî,bir sebeb bulunmaso;Müsaviydir.Dilbette;Vâcibiy ve Ezeliy Olamaz.Ve Mâdem:Mubâdî ve Bâtıl olan (devir)ve(teselsül)ile Bir biriniz iyead itmek mümkin olmadığını:Kat'î burhanlarle sabet kâil-miş..Dilbette:Öyle bir vecihli'yi'vücudun Meveuudiyyet-i Zâruriyesi,Nasıyıl Mümkünüğ.ve mücüd mubâdî,ve Butlân Mâdâmın Mümkin,ve Mâsivâsı Muhtâcı x Olacak.) Eveti;Hudûs bukıkatı,hâlinatı tetiyla itmiş,Doğuru göz görüyor. Diğer kısmını okul görüyor.Çünkü;Görüntüs ömünde her sene Güz Mevsimin-de Öyle bir âlem vetet ideri'ki;Ser birisinin hadsis etrâdı bulunan,ve Her biri zıy'deyat bir kâinat hükmünde olan yüz bin nevig nebâtat,ve Küçücük beyvânat:O âlem ile berâber vefat ideriler.Peket:Okadar intiz-amla bir vetettir'ki;Bahardа başir ve nesrine medâr bulunan,ve Rahmet Ve Hikmetin Müotecelî,ve Kudret ve İlmin Harikalarr olan Dokidekler, Ve Tohumlar,ve Yumurtacıkları yerlerinde bıraknb Dertert'âmâllerini,ve Görüşükleri vazıyfelerin Porüğramlarını Onların ellerine vireek HAK-IYZI'ZUİĞELİN Hikâyeti Altında Hikmetine Emânet ider.Sonra:Vefat id-erler.ve Bahar mevsiminde Hesri'âzâmın Yüz bin misâl,ve Mikûne ve Del-illeri Hükmünde Olarak O Vefat iden Ağaçlar,ve Köklер,ve Bir Kısım x Hayvanatlar:Aynen İhyâ,ve diriliyorlar.Bir Kısım dahi:Kendi yerinde Emsâli,ve aynen Ona benzeyenler İyead ve İhya Olunuyor.ve geçen baha-rın Mevcudâtı:İşledikleri âmallerin,ve Vazıyfelerin Sahiyfelerini İş-lânet gibi Neşir idib(Ve ixpasunt nihayet-)âyetinin bir x Misâlini gösteriyorlar.Hem Hey'eti'mecmuâ cihetinde Her şinde ve Ba-harda Böyük bir âlem vefat ideriver.ve Tâze bir âlem:vücûde gelir.Ve O X Vefat ve Hudûs:O kadar muntazam cereyan ediyorlar,ve O Vefat ve Hudûs-değğayet intizam ve nizamla,O kadar nevilerin vefiyyat ve mudûsleri Olmuyor'ki,göya;dünya;öyle bir misafir'hanedir'ki,zıy'deyat kâinatlar

Ona

Ona misafir Olur.ve Seyyah âlemler,ve Seyyar dünyalar:Ona gelir,vaziyfesini görür,giderler.İşte:Bu dünyada Böyle Hayattar Dünyaları,ve Vaziyfedar kâinatları:Kemâli'ilim,ve hikmet,ve Miyzan,ve Muvâzene,ve İntizam,ve nizamla ihdas ve iyced idüb Rabbânî Maksadlar/da,İlâhi Gâyelerde,Rahmânî Hizmetlerde KADİYRÂNE,İstiymâl ve Rahîymâne İstihdâm iden bir(ZATÎ'ZÜLCELÂLİN)vücub'vücudî,ve hadsiz kudret,ve nihâyetsiz hikmeti:bil'bedâhet güneş gibi akıllara görünüyor.(Hudus)mesâilini RİSALEİ'NURA ve Muhakkıkıyni'kelâmiyyenin Kitablarına havale ile O Bahsi Kapayoruz.(Emmâ:İmkân Cihetî:)Oda Kâinatı istiylâ,ve ıhâta itmiş.Çunki Görüyoruz'ki;Her şey küllî ve cüz'î Bulunsun,Böyük ve küçük olsun,ârşdan ferşe,ve zerrattan seyyârâte kadar her mevcud:Mahsus bir ZAT,ve x Muâyyen bir suret,ve Mümtaz bir şahsiyyet,ve has sıfatlar,ve hikmetli Keyfiyetler,ve Maslahatlı cihazlar ile dünyaye Gönderiliyor.Hâlbu'ki, O Mahsus Zâte,O Mahiyyete Hadsiz İmkânat içinde O Hususiyyeti vermek, Hem:Suretler adedince imkanlar,ve ihtimâller içinde O Nakışlı ve Fârıkalı ve Münâsib(O Muâyyen sureti geydirmek)Hem:Hem'cinsinden olan Eşhasın mıkdârınce imkânlar içinde Çalkanan O Mevcûde:O Lâyık şahsiyyeti İmtiyazla tahsıs itmek,Hem:Sıfatların nevigleri ve mertebeleri sayısınce imkânlar,ve ihtimâller içinde şekilsiz ve müteredd̈id bulunan O Masnuâ muvafık ve Maslahatlı sıfatları birleştirmek,Hem:Hadsiz yollar,ve Tarzlarda bulunması mümkin olmak noktasında Hadsiz imkânat,ve İhtimâlât içinde mütehayyir,serkerdan,hedefsiz O Mahlûka:O Hikmetli Keyfiyetleri ve İnâyetli cihazları Takmak,ve Techiz itmek,:Elbette:Küllî ve x Cüz'î Bütün mümkinat âdedince,ve Her Mümkinin Mezkür mahiyyet,hüviyyet Hey'et,Sûret,sıfat:Vaziyyetin(yazîyyetin) İmkânâtı mıkdarınce(Tahsıs idici;Tercih İdici;Tâyin idici;İhdas idici)Bir Vacibül'vücudun Vücûbü'vücuduna,ve Hadsiz Kudretine,ve Nihayetsiz Hikmetine,Ve Hiç Bir Şey,ve hiç bir Şey(شأن) in Ondan gizlenmemesine,ve hiç bir şey Ona ağır gelmemesine,ve En Böyük

Ona misafir Olur.ve Seyyah Âlemler,ve Seyyar dünyalar:Ona gelir,vasıtaları görür,giderler.İşte:Bu dünyada Böyle Hayvatlar Dünyalarr,ve Vasıtalar kâinatlarr:Kemâlât'ı Âlim,ve hikmet,ve Mizan,ve Muvâzene,ve İntizam,ve nizamla idare ve İyond idüb Rabbânî Makasdları, Târihi Güzeldir,Rahmânî Hizmetlerde KADİYRÂME,tatlymâl ve Rahîymâne tatlıdâm idebir bir(ZATÎ'ZÜLCELÂLİN)vücud'vücudî,ve hadaiz kudret,ve nihâyetsiz hikmetî:bil'bedâhet görüs gibi aşikâra görünüyor.(Hudus)mesâtlıni RİSÂLEÎ'NURA ve Muhakkıkyni'keşfiyenin Kitablarına havale ile O Bahsi Kapayorus.(Emmâ:İmkân Cihetî:)Oda Kâinatı tatlyîâ,ve rhâta itmiş.Çünki Görüyorus'kî;Her şey küllî ve cüz'î Bulunsun,Böyük ve Küçük olsun,ârşdan ferşe,ve zerrattan seyyârâte kadar her mevcud:Mahsus bir ZAT,ve x Müşâyen bir suret,ve Mümtas bir şahsiyyet,ve hıs sıfatlar,ve hikmetli Keyfiyetler,ve Maslahatlı olmazlar ile dünyaya Görderiliyor.Hâlbu'kî, O Mahsus Zâte,O Mahiyyete Hadaiz İmkânat içinde O Hususiyyeti vermek, Hem:Suretler edebince imkanlar,ve ihtimâller içinde O Nakışlı ve Fâtrikalı ve Müncâzib(O Müşâyen sureti geydirmek)Hem:Hem'olmalıdan olan Eşsiz mükâfatnne imkânlar içinde Çalkanan O Mevcûde:O Lâyık şahsiyyeti imtiyazla tahsis itmek,Hem:Sıfatlarrn nevilleri ve mertebeleri sayrasnne imkânlar,ve ihtimâller içinde şekillaiz ve müteredid bulunan % Masnûâ muvafık ve Maslahatlı sıfatlar birleştirmek,Hem:Hadaiz yollar,ve Tarzlarda bulunmasr mümkin olmak noktasında Hadaiz imkânat,ve İhtimâlât içinde müteharyir,serkerdan,hedefsiz O Mahlûka:O Hikmetli Keyfiyetleri ve İnâyetli olmazlar Tahmak,ve Teshis itmek;:Elbette:Küllî ve x Cüz'î Bütün mümkinat âdetince,ve Her Mümkinin Mezkür mahiyyet,hüviyyet

Hey'et,Sûret,sıfat:Vasıyyetin İmkânât mükâfatnne(Tahsis idiş;Teşkil idiş;Tâyin idiş;İhdas idiş)Bir Vasıtalı'vücudun Vücûdü'vücudunne,ve Hadaiz Kudretine,ve Nihâyetsiz Hikmetine,Ve Hiç Bir Şey,ve hiç bir Şeyin Ondan gizlenmesine,ve hiç bir şey Ona Gür gelmesine,ve Bu Bü-

Böyük bir şey,en küçük bir şey gibi Ona Kolay gelmesine,ve Bir Baharı Bir Ağac kadar,ve bir ağacı bir çekirdek kadar sühûletle iyead idebilmesine işâretler ve delâletler ve şehadetler:İmkân hakıkatından çıkub kâinâtın böyük şehâdetinin bir kanadını teşkil iderler.Kâinatın x Şehadetini Her iki Kanadı,ve İki Hakıykatiyle(RİSALEİ'NUR)Eczaları,ve Bil'hassa:Yirmi ikinci,ve Otuz ikinci Sözleri,ve yirminci,ve Otuz üçüncü mektûbleri Tamamiyle ısbat,ve iyzah ittiginden Ona Havâle iderek Bu Pek uzun Kıssayi kısa kesdik..

Kâinatın Hey'eti'mecmuâsından gelen böyük ve küllî Şehâdetin ikinci x Kanadını teşkil ve isbat iden(İKİNCİ HAKIYKAT:)Bu Mütemâdiyen Çalkanan İnkılâblar ve Tehavvülatlar içinde vücudunu,ve hizmetini,ve ziy'hayat ise;x Hayatını muhafazaya,ve vaziyfesini yerine getirmeye çalışan mahlûkatta kuvvetlerinin Bütün bütün haricinde bir teâvün hakıkatı görünüyor. Meselâ:Unsurları ziy'hayatın imdadına,Hususan: Bulutları,nebatâtın x Mededine,ve Nebatât dahi:Hayvânâtın yardımına,ve Hayvânât ise;İnsanların muâvenetine,ve Memelerin kevser gibi südleri yavruların beslenmelerine,ve ziy'hayatların ıktidarları haricinde pek çok hâcetleri;ve Erzakları:Umulmadığı yerlerden Onların ellerine,hatta:Zerrâtı'tamâmiyye dahi Huceyrâtı'bedeniyyenin tâmiyrine koşmaları gibi(Tshîyri'rabbânî)ile,ve İstihdâmı'rahmânî ile)Hakıykatı'teâvünün Pek Çok Misâlleri Doğrudan doğruya bütün kâinâtı bir saray gibi idâre iden bir(RABBÜL'-ÂLEMİYN)in Umûmî,ve Rahiymâne(RUBUBİYYETİNİ)Gösteriyorlar.Evet:Câmid, Ve Şuûrsuz,ve Şefkatsiz,Bu Bir birine Şefkat'kârâne,Şuûrdârâne vaziyyet gösteren muâvenetciler:Elbette:Gâyet RAHİYM,ve HAKİYM bir RABBİZÜL'CELÂL)in Kuvvetiyle,Rahmetiyle,Emriyle,Yardıma Koşdırıyorlar..

İşte:Kâinatta câri olan Teâvünü'ûmumî:Seyyârâttan,Tâ:Ziy'hayatın agzâ Ve Cihâzât,ve Zerrâtı'bedeniyyesine kadar Kemâli'intizamla ceryan iden muvâzenei'âmme,ve muhafazai'şâmile,ve semâvâtın yaldızlı yüzünden Ve Zemiynin Ziynetli yüzünden Ta:Çiçeklerin süslü yüzüne kadar kalem Gezdiren Tezyîn ve Keh'keşândan,ve Menzûmei'şemsiyyeden Tâ:mısır ve x Nar gibi bir meyvaye kadar huküm iden Tanziym ve güneş,ve kamerden x ve Unsurlardan,ve Buluttan Tâ:Bal arısına kadar meemuriyyet viren tavziyf gibi pek böyük hakıykatlerin böyüklükleri nisbetindeki şehâdetleri Kâinat şehâdetinin İkinci kanadını ısbat ve Teşkil iderler.Mâdem Risalei'nur:Bu Böyük şehâdeti ısbat ve iyzah itmiş.Biz Burada bu kısacık işâretle iktifa ideriz.İşte:Dünya Seyyahının Kâinattan aldığı Derisi'iymânîye Kısa bir işâret olarak birinci makamın Onsekizinci mertebesinde Hıtam Bulmuştur....

Böyük bir şey,en küçük bir şey gibi Ona Kolay gelmesine,ve Bir Baharı
Bir Ağac kadar,ve bir ağacı bir çekirdek kadar sühûletle iyoad idebi-
lmesine işâretler ve delâletler ve şehadetler:İmkân hakıkatından çık-
ub kâinâtın böyük şehâdetinin bir kanadını teşkil iderler.Kâinatın x
Şehadetini Her iki Kanadı,ve İki Hakıykatiyle(RİSALEİ'NUR)Eczaları,ve
Bil'hassa:Yirmi ikinci,ve Otuz ikinci Sözleri,ve yirminci,ve Otuz üç-
üncü mektübleri Tamamiyle ısbat,ve iyzah ittiginden Ona Havâle iderek
Bu Pek uzun Kıssayı kısa kesdik..
Kâinatın Hey'eti'mecmuâsından gelen böyük ve küllî Şehâdetin ikinci x
Kanadını İşkil ve ısbat iden(İKİNCİ HAKIYKAT:)Bu Mütemâdiyen Çalkanan İnkılâb-
lar ve Tehavvülatlar içinde vücudunu,ve hizmetini,ve ziy'hayat ise;x
Hayatını muhafazaya,ve vaziyfesini yerine getirmeye çalışan mahlûkat-
ta Kuvvetlerinin Bütün bütün haricinde bir teâvün hakıkatı görünüyor.
Meselâ:Unsurları ziy'hayatın imdadına,Hususan: Bulutları,nebatâtın x
Mededine,ve Nebatât dahi:Hayvânâtın yardımına,ve Hayvânât ise;İnsanl-
arın muâvenetine,ve Memelerin kevser gibi südleri yavruların beslenm-
elerine,ve ziy'hayatların ıktidarları haricinde pek çok hâcetleri;ve
Erzakları:Umulmadığı yerlerden Onların ellerine,hatta:Zerrâtı'taâmiy-
ye dahi Huceyrâtı'bedeniyyenin tâmiyrine koşmaları gibi(Tshîyri'rabb-
ânî)ile,ve İstihdâmı'rahmânî ile)Hakıykatı'teâvünün Pek Çok Misâlleri
Doğrudan doğruya bütün kâinâtı bir saray gibi idâre iden bir(RABBÜL'-
ÂLEMİYN)in Umûmî,ve Rahiymâne(RUBUBİYYETİNİ)Gösteriyorlar.Evet:Câmid,
Ve Şuûrsuz,ve Şefkatsiz,Bu Bir birine Şefkat'kârâne,Şuûrdârâne vazi-
yyet gösteren muâvenetciler:Elbette:Gâyet RAHİYM,ve HAKİYM bir RABBİ-
ZÜL'CELÂL)in Kuvvetiyle,Rahmetiyle,Emriyle,Yardıma Koşdırıyorlar..
İşte:Kâinatta cârî olan Teâvünü'ûmûmî:Seyyârâttan,Tâ:Ziy'hayatın agzâ
Ve Cihâzât,ve Zerrâtı'bedeniyyesine kadar Kemâli'intizamla ceryan id-
en muvâzenei'âmme,ve muhafazai'şâmile,ve semâvâtın yaldızlı yüzünden
Ve Zemiynin Ziynetli yüzünden Ta:Çiçeklerin süslü yüzüne kadar kalem
Gezdiren Tezyîn ve Keh'keşândan,ve Menzûmei'şemsiyyeden Tâ:mısır ve x
Nar gibi bir meyvaye kadar hukûm iden Tanziym ve güneş,ve kamerden x
ve Unsurlardan,ve Buluttan Tâ:Bal arısına kadar mecmuriyyet viren ta-
vziyf gibi pek böyük hakıykatlerin böyüklükleri nisbetindeki şehâdet-
leri Kâinat şehâdetinin İkinci kanadını ısbat ve Teşkil iderler.Mâdem
Risalei'nur:Bu Böyük şehâdeti ısbat ve iyzah itmiş.Biz Burada bu kısa-
cık işâretle iktifa ideriz.İşte:Dünya Seyyahının Kâinattan aldığı Der-
si'iymânîye Kısa bir işâret olarak birinci makamın Onsekizinci merte-
besinde Hıtam Bulmuştır....

(İKİNCİ HÖCCETİ'İYMANİYYE...)

(OTUZ İKİNCİ SÖZÜN BİRİNCİ MEVKAFI(بسم الله الرحمن الرحيم)

(Bismillâ hirrahma nirrahiymi)(لا إله إلا الله وحده لا شريك له له الملك وله الحمد يحيي ويميت وهو حي لا يموت بيده الخير وهو على كل شيء قدير)(Lâ ilâhe illellah, Vahdehu lâşeri-(kelehu, Lehül'mülkü ve lehül'hamdü yuhyî veyümiytü vehüve hayyün lâye-(mûtü vehüve hayyün lâyemûtü biyedihil hayır. Vehüve âlâ külli'şey'in وإليه المصير.

(kadiyrün ve ileyhil'masiyrü.)Bir Ramazan gicesinde şu kelâmı'tevhiyd-inin On bir cümlesinden Her birinden birer Tevhid mertebesi, ve birer Müjde bulunduğunu, ve O Mertebelerden Yalınız(لا شريك له)Lâşerikelehu)deki Mânayı basiyt âvâmın Fehmine gelecek bir muhaverei'temsiliyye, ve bir x Menâzırei'farzıyye tarzında, ve Lisânı'hâl, Lisânı'kal suretinde söylem-işdim. Bana Hizmet iden Kıymettar kardaşlarımın, ve Mescid arkadaşlarımın Arzuları, ve istemeleri üzerine O Muhavereyi Yazıyorum. Şöyleki; Bütün T-abiât'perest, esbab'perest, ve müşrik gibi umum envâgı'ehli'şirkin ve x Küfrün ve Dalâletin Tevehhüm ittikleri şeriklerin namına bir şahıs fa-rz idiyoruz'ki, O Şahsı'faraziŷ: Mevcûdâtı'âlemden bir şey'e(RAB)Olmak İsteyor. ve Hakıykı mâlik Olmak Dâvâ itmekdedir. İşte O Müddeî: Evvelâ x Mevcûdâtın en küçügi olan bir Zerreye rast gelir. Ona(Rab)ve Hakıykı x Mâlik olmakda Olduğunu Tabiât Lisaniyle, Felsefe diliyle söyler. O Zerre dahi Hakıykat lisaniyle ve Hikmeti'rabbâniyye diliyle derki; Ben Hadsiz Vaziyfeleri görüyorum. ayrı ayrı her masnuâ girüb işleyorum. Eyer bütün O Vezâifi Bana Gördürecek Sende İlim ve kudret varsa; Hem benim gibi x Had ve Hesaba gelmeyen Zerrât(Haşiye)içinde beraber gezüb iş görüyoruz.

(Haşiye-I)Evet; Müteharrik her bir şey Zerrattan Seyyaârate kadar kendi-lerinde olan sikkei samadiyyet ile vahdeti gösterdikleri gibi hareket-lariyle dahi gezdikleri bütün yerleri Vahdet Namına Zabit ider. Kendi Hâkiminin milkine idhâl ider. Hareket itmeyen Masnûât ise; Nebâtattan x Nücûmu'sevâbete kadar birer mühürü'vahdâniyyet Hukmünde dirler'ki, Bu-lunduğu mekânı kendi sanıînın mektubu olduğunu gösterirler. Dimek: Dimek x Her bir Nebat, her bir meyva birer Mühürü'vahdâniyyet, Birer sikkei'vahd-etdirler. ki, Mekânlarını ve vatanlarını, vahdet Namına Sanıînın Mekt-ubu olduğunu gösterir. Elhasıl: Her bir şey: Hareketiyle Bütün eşyayı VA-HDET Namına Zabıt ider. Dimek: bütün Yıldızları Elinde Tutmayan Bir Tek Zerreye(R A B)Olamaz..

(İKİNCİ HÖCCETİ'LYMANİYYE...)

(OTUZ İKİNCİ SÖZÜN BİRİNCİ MEKTUBU)

(Bismillâh hirrahma nirrahiym)

(Ha Hahe Hallahu Lâilâhe Illâhu Vahdehu Lâşeri-

(Kolehu, Lehul'mülku ve lehul'hamdu yuhyî veyümîtu vehuve hayyun lâyo-

(mûtu vehuve hayyun lâyemûtu biyedihil hayru.Vehuve alâ kulli'şey'in

(kadiyrun ve lleyhil'maâdu.)Bir Ramazan gecesinde şu kelâmı'tevhiyd-

tnin On bir cümleşinden Her birinden birer Tevhid mertebesi,ve birer

Mühde burumdugunu,ve O Mertebelerden Yalnız(لا إله إلا الله)İşaretkelemi)deki

Mânayı beşiyt âyâmın Perdine gelecek bir mubavere't'tamaliyye,ve bir x

Monâzare't'tarâyye tarzında,ve Lisânı'hâl,Lisânı'kal suretinde söylem-

işdim.Bana Hizmet iden Kiymettar kardaşlarının,ve Mesaid arkadaşlarının

Arzuları,ve istemeleri üzerine O Mubavereyi Yazıyorum.Söyledi;Bütün T-

ebiât'perest,eşhab'perest,ve Müşrik gibi unun envâgı'ehli'şirkin ve x

Kufrün ve Dalâletin Tevehhüm ittikleri şeriklerin namına bir şahıs Te-

re idiyorus'ki,O Şahıs'tarafıy:Mevcûdât'âlemden bir şey'e(RAB)Olmak

istiyor.ve Hakiykî mâlik Olmak Dâvâ ittmekdedir.İşte O Müddeî:Evvelâ x

Mevcûdâtın en küçüği olan bir Zerreye rast gelir.Ona(Rab ve Hakiykî x

Mâlik olmakda Oldugunu Tabiât Ilsaniyle,Felsefe diliyle söyler.O Zerre

dahi Hakiykat Ilsaniyle ve Hikmeti'rabbâniyye diliyle derki;Ben Hadeis

Vaziyetleri görüyorum.Ayrı ayrı her maânâ gizli işliyorum.Fyer bütün

O Vesâyit Bana Gördüresek Sonde ilim ve kudret varan;Hem benim gibi x

Had ve Hesabe gelmeyen Zerrât(Hesâbiye)tolarda beraber gerçek ile görüyorum

(Hesâbiye-i)Beyt:Mübdeâtek her bir şey Zerrâtlan Sayyârâtı kadar kendi-

lerinde olan Hikmet sanatiyle ile vardeti gösterdikleri gibi hemen-

Iarziyle dahi gendilerini bütün yerlerde Vahdet Manına Zahit ider.Kendi

Hâkimlerin milkine tahâl ider.Herekat ilmeyen Mesmûât ise;Mebâhatten x

Mülzum'sevâbete kadar birer mülkü'vahdâniyyet Hükmünde dirler'ki,Bu-

lunduğu mekânı,kendi saltanatın mekânın oldugunu gösterirler.Ilmek x

Her bir Mebâ,her bir meyva birer Mülkü'vahdâniyyet,Birer alâmet'vahd-

aniyet'ki Mezâharlarıdır ve vardırlarır, vardıgı Hamına Sahiplerin Mekt-

ubu oldugunu gösterir.Ilmeri:Her bir şey:Harekatıyle bütün eşyayı VA-

HİDE Manına Zahir ider.Dimek:bütün Yıldızlar Bildiğe Tutmayan Bir Tek

Zerreye(R A B)Olamaz..

Eyer:Bütün Emsâllerim zerreleride İstihdam idüb Emir Tahtına alacak x Bir Huküm,ve ıktidar:sende varsa;Hem Kemâli'intizam ile cüz'i olduğum Mevcudlara:Meselâ:Kendaki küreyvâtı'hamrâye Hakıkı mâlik ve mutasarrıf Olabilirsen bana(RAB)Olmak dava it.Beni Cenâbu'hakdan başkasına isnad İt.Yoksa:Sus.Hem Bana(RAB)Olmadığın gibi,müdâhale dahi idemezsin.Çunki, Vezâifimizde ve harekâtımızda Okadar mükemmel bir intizam varki,Nihayetsiz bir Hikmet,ve muhîyt bir ilim sahibi olmayan bize parmak karıştıramaz.Eyer:Karışse;Karıştıracak.Halbuki;Senin gibi(Câmid,âciz,ve Kör Ve İki Eli,Tesadüf ve Tabiât gibi iki Körün elinde olan bir şahıs:Hiç bir cihette parmak uzatamaz.O Müddeî;Maddiyunların dedikleri gibi Dedi-ki,Öyle ise;Sen kendi kendine Mâlik Ol.Neden Başkasının hesabına Çalışmasına söyleyorsun.?.Zerre:Ona cevâben der:Eger,Güneş gibi bir dimâğım Ve Zıyası gibi ihatalı bir ilmim,ve Hararati gibi şumûllü bir kudretim ve Zıyasındaki yedi Renk gibi muhiyt duyğularım,ve Gezdigim her yerde, Ve İşledigim her mevcudde müteveccih birer yüzüm,ve bakar birer gözüm, Ve Geçer birer sözüm bulunsa idi:Belki; senin gibi ahmaklık idüb Kendi Kendime Mâlik Olduğumu Dava iderdim.Haydi Def ol git.Sen Benden İş bulamazsın..İşte:Şeriklerin vekili Zerreden meeyus olunca,Küreyvâtı'hamrâye Rast gelir.Ona Esbab namına,ve Tabiât ve Felsefe lisaniyle der'ki, Ben Sana(RAB)ve Mâlikim.O Küreyvâtı'hamrâ,Yğni:Yuvarlak kırmızı mevcud Ona Hakikat lisâniyle,ve Hikmeti'ilâhiyye diliyle der:Ben Yalınız deyilim,Sikkemiz,ve Memuriyyetimiz,ve Nizamatımız bir olan Kan Ordusundaki Bütün Emsâlime Mâlik Olabilirsen,Hem Gezdigimiz,ve Kemâli'hikmetle İstihdam olunduğumuz bütün Huceyrâtı'bedene Mâlik Olacak bir dekaka'hikmet,ve âzîym Kudret,Sende var ise;Göster,ve gösterebilirsen,Belki;x Senin dâvanda mâna bulunabilir.Hâlbuki;Senin gibi sersem,ve senin elindeki Sağır Tabiyât,ve Kör kuvvet ile deyil mâlik Olmak:Belki;Zerre x Mıkdar Karışamazsın.Çunki;Bizdeki İntizam:O Kadar Mükemmel'dirki,Her

Şey'i

Eyer:Bütün Emsâlerin zorlerîde latinden idüb Emir Tahtına alnak x
Bir Hukûm,ve ilkidar:sonde varsa;Hem Kemâlî'ihtiram ile ona'l oldığum
Mevcudlara:Meselâ:Kendini kireyvâtı'hamrâye Hakkın mâlik ve mutesarrıf
Olabilirsen bana(RAB)Olmak dava it.Beni Cenâbı'Hakdan başkasına isnad
it.Yokas:Sus.Hem Bana(RAB)Olmadığın gibi,müdâhale dahi idemesin.Çünki,
Verâlitimizde ve bareketimizde Okadar mükemmel bir intizam vardı,Nitey-
etsiz bir Hikmet,ve mahiyet bir ilim sahibi olmayan bize pekmek karışt-
ırmaz.Eyer:Karışsa;Karışdırmak.Halbuki;Senin gibi(Câmid,hatz,ve Kör
ve Ihtiyar Eli,Tesadüf ve Tabiât gibi iki Körün elinde olan bir şahıs:Hiç
bir cihette pekmek uzatmaz.O Mahdut;Maddiyunlarin dedikleri gibi Bedi-
ki,Çiçe ise;Son kendi kendine Mâlik Ol.Neden Başkasının hesabına Çalış-
masını söylüyorsun.?.Zerre:Ona sevâben der:Eger,Güneş gibi bir dünâyın
ve Zıyası gibi ihtiyarı bir ilmin,ve Hareketi gibi şumûlü bir Kudretin
ve Zıyasından yedi Renk gibi muhtelif dağılarını,ve Gecdigim her yerde,
Ve işledigim her mevudde mütevecih bitter yinim,ve bakar bitter görüm,
Ve Geçer bitter sözüm bulunsa idi:Belki; senin gibi ahmaklık idüb Kendi
Kendime Mâlik Oldığum Deva idardim.Hayâ Def ol git.Sen Benden işe bu-
lamazsın..İşte:Serkilerin vekili Zerreden meseyle olunca,Kireyvâtı'ham-
rây Rast gelir.Ona Babab namına,ve Tabiât ve Felsefe ilmiyle der'ki,
Ben Sana(RAB)ve Mahlûkâtım.O Kireyvâtı'hamrâ,Yâni:Yuvarlak kırmızı meyveyi
Ona Hakkâat Ilmiyle,ve Hikmet'ilâhiyye diliyle der:Ben Yalnız Sey-
ilim.Silkonla,ve Meemuriyetimle,ve Nizamatımla bir olan Kan Ordusunda
ki Bütün Emsâlime Mâlik Olabilirsen,Hem Gezdigimiz,ve Kemâlî'hüviyle
latifden olunduğumuz bütün Hareyâtı'bedeye Mâlik Olacak bir derecey'h-
ikmet,ve Anlayın Kudret,Sende var ise;Gösterebilirsen,Belki;x
Senin dâvanda nâne bulunabilir.Halbuki;Senin gibi acizem,ve senin gi-
ndeki Sağır Tabiyât,ve Kör kuvvet ile doyil mâlik Olmak:Belki;Zerre x
Mukdar Karışamasın,Çünki;Bizdeki İntizam:O Kadar Mükemmel'dirki,Her

Şey'i görür ve eşidir ve bilir,ve Yapar bir ZAT:Bize Hukûm idebilir. Öyle'ise;SUS.Vaziyfem okadar mühim,ve İntizam:okadar mükemmel'dirki, Seninle senin böyle karma karışık sözlerine cevab virmeye vaktım Yok. Der,Onu Tard ider.Sonra:Onu kandıramadığı için O Müddeî gider,Bedendeki(HUCEYRE)tâbir ittikleri menzilcige rast gelir.Felsefe ve Tabiyât x Lisaniyle der:Zerreye,ve küreyvâtı'hamrâye söz anlattıramadım.Belki,x Sen Sözümü anlarsın.Çunki,sen Gâyet küçük bir menzil gibi bir kaç şeyden yapılmış'sın.Öyle ise;ben seni yapabilirim.Sen Benim Masnuûm,Ben: Sana(Hakıkı mâlikim)der.O Huceyre Ona cevâben Hikmet ve Hakıkat lisaniyle der:Ben Çendan: Küçük bir şeyim.fekat:pek böyük vaziyfelerim,Pek İnce Münâsebetlerim,ve Bedenin Bütün huceyrâtına,ve Bedenin Hey'eti'mecmuâsına bağlı âlâkalarım var.Ezcümle(Evride)ve(şerâyin)Tamarlarına Ve(Hassâse,ve Muhrike)agsablarına,ve(câzibe)(Dâfiâ)(Müvellüde)(Musavvire)gibi(Kuvvelere)karşı derin ve mükemmel vaziyfelerim var.Eger:Bütün Bedeni,Bütün Tamar ve agsab ve kuvveleri Teşkil,ve tanziym,ve istihdâm idecek bir KUDRET,ve îlim:Sende var ise;ve Benim Emsâlim,ve san'âtce ve keyfiyyetce bir birimizin kardeşi olan bütün(Huceyrâtı'bedeniyyeye)tesarruf idecek Nâfiz bir kudret,Şâmil bir Hikmet:sende varse Göster,sonra Ben seni yapabilirim,davâ it.Yoksa:Haydi git.(Küreyvâtı-Hamrâ)Bana erzak getiriyor.Küreyvâtı'beyzâ de Bana Hücum iden Hastalıklara mukabele idiyorlar.İşim var,beni Meşgûl İtme.(HAŞİYE,2)Hem senin gibi(âciz,Câmid,Sağır,Kör,)bir şey:bize hiç bir cihetle Karışamaz. Çunki;bizde O Derece ince ve nâzik ve Mükemmel bir intizam varkî;Eger: Bize Hukûm iden (Bir Hakîymi'mutlak,ve Kadiyri'mutlak,ve âlîymi'mutlak Olmazse;intizâmımız bozulur.Nizâmımız Karışır..Sonra:O Müddeî:Ondan x Meyus Oldu.Bir İnsanın Bedenine Rast gelir.Yine Kör Tabiyât,ve Serseri Felsefe Lisâniyle(Tabiîyyunun)dedikleri gibi derki;Sen Benim'sin.x Seni Yapan Benim.veya Sende Hissem var.)Cevâben O Bedeni'insan:Hakıkât

Şey'i görür ve eşidir ve bilir,ve Yapar bir ŞAT:Bize Hukûm ideblir.
Öyle'ise;SUS.Vasfiyem olmadar mühim,ve İntizam:olmadar mükemmel'dirki,
Sonunda sonun böyle kemma kavuşuk söylerine cevab vimeye vaktim Yok.
Der,Onu Tard ider.Sonra:Onu kendisinden için O Müddeî gider,Bedende-
ki(HUCEYRE)tâbir ittihâd mentalige rast gelir.Polaete ve Tabiyât x
Ihsanîyle der:Zerreye,ve kâinevîyâtı'hemvâye söz anlattırmadım.Bolcki,x
Sen Söylümü anlayarın.Çünki,sen Şâyet küçük bir mesâil gibi bir kaç söy-
den yapılmış'sın.Öyle ise;ben sent yapabilirim.Sen Benim Masumûm,Ben:
Sana(Halkın mâlûm)der.O Hususta Ona cevâben Hikmet ve Hakikat Ihsa-
nîyle der:Ben Çendan Küçük bir şeyim.Tekat:pek böyük vazifelerim,Pek
İnce Mühâsebetlerim,ve Bedenin Hüsün yuvarlâtma,ve Bedenin Hey'eti-
mecmuâsına bağlı âlâkalarım var.Hususle(Duride)ve(şerâyîn)Temaslarına
Ve(Hassâse,ve Mühim)asabîlarına,ve(câzibe)(Dâğıtıâ)(Müvellüde)(Muaav-
vize)gibi(Kuvveler)kaşı derin ve mükemmel vazifelerim var.Eğer:Bü-
tün Bedeni,Bütün Tamar ve aşaab ve kuvveleri Teşkil,ve tanzim,ve is-
tihdâm ideeek bir KUDRET,ve ilim:Sende var ise;ve Benim Emâlim,ve sa-
n'âtoe ve keyfiyetoe bir birimiain kardeşi olan bütün(Hucuyrâtı'bede-
niyye)teşkilât ideeek Nâfia bir kudret,Şâmil bir Hikmet:sende varsa
göster,sonra Ben sent yapabilirim,dava it.Yoksa:Hayâ git.(Kuvveyrâtı-
Hemrâ)Bana eraak getiriyor.Kuvveyrâtı'beyzâ de Bana Mevcut iden Hastalı-
klara mukabele idiyorlar.İşim var,bent Meşgûl ime.(HAŞİYE S)Hem se-
nin gibi(Şeâir,Câmid,Sağır,Kör,)bir şey:bize hiç bir cihetle Karışmaz.
Çünki;bizde O Derece ilme ve mâsâk ve Mükemmel bir intizam vardı:Eğer:
Bize Hukûm iden (Bir Halâyıl mutlak,ve Kadiyrî'mutlak,ve âlîyâ Mutlak
Olmasa;intizâmımız bozulur.Kasâmımız Karışır.Sonra:O Müddeî:Onsan x
Meşrua Olduğu.Bir İnsanın Bedenine Rast gelir.Yine Kör Tabiyât,ve Serse-
ri Polaete Ihsanîyle(Tabiîyyûn)dedikleri gibi değil;Sen Benim:ein.x
Sent Yapan Benim.veya Sende Hissen var.)Cevâben O Bedeni'insan:Halkı-

Hakıkat ve hikmet diliyle,ve İntizamın Lisânı'hâliyle der'ki,Eyer:bütün emsâlim,ve yüzümüzdeki(SİKKEÎ'KUDRET,ve TORRAÎ'FITRET)bir olan x Bütün İnsanların bedenlerine hakıykı mutasarrıf olacak,sende bir kudret,ve îlim varse;Hem:sudan ve havadar,tut,ta:nebâtat ve Hayvânâte x Kadar Benim Erzakımın mahzenlerine Mâlik olacak bir servetin,ve bir Hâkimiyyetin varse;Hem:ben Kılıf olduğum Ğâyet geniş ve yüksek olan Ruh,Kalb,akıl gibi letâifi'mânneviyyeyi benim gibi Tar,Süflî bir zarfda yerleştirerek Kemâli'hikmetle istihdam idüb îbâdet ittirecek,sende Nihâyetsiz bir KUDRET,Hadsiz bir Hikmet varse;Göster,Sonra ben seni x Yapdım de.Yokse:Sus.Hem:Bendeki intizâmı'ekmelin Şehâdetiyle,ve yüzümdeki Sikkei'vahdetin Delâletiyle Benim Sanıîm:Her Şey'e Kadiyr,Her x Şey'e âliym,her şeyi görür,her şeyi işidir,bir ZAT dır.senin gibi sersem,âcizin Parmağı:Onun San'âtına karışamaz.Zerre mıkdar müdâhale idemez..O Şeriklerin vekiyli:O Bedende parmak karıştıracak yer bulamaz Gider.İnsanın nev'îne rast gelir.Belki,bu tağınık,karma karışık olan Cemâât içinde Şeytan:Onların ef'âli'ihtiyariyye ve ictimâîyyelerine Karışdığı gibi,Belki;bende ehvâli'vücudiyye ve fıtrıyyelerine karısa bilecegim,ve parmak karıştıracak bir yer bulacağım.Ondada bir yol bulub beni tard iden(BEDENE)ve(Beden huceyresine)Hukmümü icra iderim. Onun için Beşerin Nev'îne yine Sağır Tabiyât,ve Sersem Felsefe Lisaniyle derki;Siz çok karışık bir şey görünüyorsunuz.Ben size(RAB)ve x (MÂLİKİM)veyahud:Hıssedârım der.Ovakıt:Nev'î insan,Hak ve Hakıykat x Lisâniyle,Hikmet ve İntizamın Diliyle derki;Eyer:Bütün Kürrei'arza x Geydirilen,ve Nev'îmiz gibi Bütün Hayvânat ve Nebâtâtın Yüz binler x Envâîndan Rengâ'renk atkı ve iplerden kemâli'hikmetle Tokunan,ve dikilen Gömlegi,ve yer yüzüne serpilen,ve yüzbinler ziy'hayat envaîndan x Tokunan,ve Ğâyet nakışlı bir sûrette iyead idilen(Haliçeyi)yapacak ve Her vakıt kemâli'hikmetle Tecdid idüb Tâzelendirecek Bir Kudret,ve x

hikmet

Hakikat ve hikmet dilliyle, ve inkisarın ihsân'ındiliyle der'ki, Eyer: bü-
tün emsâlim, ve yürümüdeki(SİKKİ'KURRET, ve TORRAİ'FITRET)bir olan x
Büttün insanların bedenlerine bakıyken mutasarrıf olacak, sonda bir kud-
ret, ve ilim vardır;Hem:sudan ve havadan, tut, ta:nebâtat ve Hayvânâte x
Kadar Benim Yaratkımın mahsenlerine Mâlik olacak bir servetin, ve bir
Hâkimiyyetin vardır;Hem:ton Kalıf oldukum Gâyet geniş ve yüksek olan
Rub'Kalb, akıl gibi letâif'mânâneviyyeyi benim gibi Tar, Sütlü bir zarf-
da yerleştirerek Kemâl'hikmetle latifadan idâb îdâdet ettiracek, sonda
Nihâyetsiz bir KUDRET, Hadsiz bir Hikmet vardır;Göster, Sonra bon sonl x
Yapdım de.Yoksa:Sus.Hem:Bendeki intizâm'olmalın Şehâdetiyle ve yüzü-
mdeki Sikket'vahdetin Delâletiyle Benim Sanîm:Her Şey'e Kadiyr,Her x
Şey'e alîym,her şeyi görür,her şeyi işidir,bir ZAT dır.sonin gibi ser-
sem,Şolsun Padişâh:Onun San'âtına karışmaz.Zerre mikdarı müdâhale id-
emez..O Şerîklerin vekîyli:O Bedende permak karıştırarak yer bulamaz
gider.İnsanın nev'îne rast gelir.Bellî,bu tağrîk,karma karışık olan
Cemâat içinde Şeytan:Onların et'âlî'ibâdiyye ve ictimâîyelerine
Karşağı gibi,Belki;bende ahvâl'üzerine ve fıtriyelerine karşa
pilecegim,ve permak karıştıracak bir yer bulacağım.Ondada bir yol bu-
lup bent tard iden(BEDENE)ve(Beden muceziesine)Hulûmü:lera ideriz.
Onun için Beşerin Nev'îne yine Sağır Tabiyât,ve Serasem Peleste İhsa-
niyle derki;Biz çok karışık bir şey görmüyoruzuz.Ben size(RAB)ve x
(MÂLİKİM)veyahud:Hasedârım der.Ovakıt:Nev'î insan,Hak ve Hakıykat x
İhsâniyle,Hikmet ve İnkisarın Diliyle derki;Eyer:Bütün Kâinat'ara x
Geydirilen,ve Nev'îniz gibi Bütün Hayvânat ve Nebâtâtın Yüz binler x
Envâîndan Remz'renk atkı ve ipleden kemâlî'hikmetle Tokunan,ve dikî-
len Gömlegi,ve yer yüzüne örtülen,ve yüzbinler alây'hayat envaîndan x
Tekunan,ve Gâyet mükemmel bir sûrette iyead idilen(Helîçeyi)yapacak ve
Her vakit kemâlî'hikmetle Teedüd idüb Tâzelendireceğ Bir Kudret,ve x

hikmet

(HAŞİYE-2-)

(SANIÎ'HAKİYM:)Bedeni'insânı,Ğâyet Muntazam bir(Şehir)hûkmünde Halk x İtmiştir.Tamarların bir kısmı:(Telğıraf,Telefon)vaziyfesini görür.Bir Kısmıda:Çeşmelerin Boruları Hûkmünde Âbı'hayat olan kanın cevlânına x Medârdırlar.Kan ise;İçinde İki Kısım(Küreyvât)Halk idilmiş.Bir Kısmı (Küreyvâtı'hamra)tâbir idilir'ki,Bedenin Huceyrelerine Erzak Tağıdıyor.ve bir kanûnu'ilâhî ile Huceyrelere Erzak Yetiştiriyor.Tüccar ve x Erzak Meemurları gibi.)Diger kısım(Küreyvâtı'beyzâ)dırlerki,Ötekilerine Nisbeten Ekalliyette dirler.Vaziyfeleri:Hastalık gibi duşmanlara x Âskerler gibi müdâfeâ dırler'ki,Nevakıt müdâfeâye girse;Mevlevi gibi İki Hareketi'devriye ile sürâtli bir vaz'îyyeti'âcîybe alırlar.Kanın Hey'eti'mecmûâsı ise;İki vaziyfei'âziymesi var.Biri:Bedendeki Huceyrâtın Tahriybâtını Tâmir İtmek,Digeri:Huceyrâtın enkazını toplayub Bedeni temizlemek'tir.(Evride ve Şerâyin)namında iki kısım Tamarlar varki, Biri:Sâfi kanı getirir,Tağıdır.Sâfi kanın mecrâlarıdır.Diger kısmı:Enkazı Toplayan Bulanık kanın Mecrâsıdır'ki,Şu İkinci ise;Kanı:(Re'e)Denilen(Nefesin)geldigi yere getirirler.(SANIÎ'HAKİYM)Havada iki Unsur Halk itmiş.biri:Azot,biri(müvellidül'hamûzâ)(Müvellidül'hamûzâ ise;Nefes içinde Kana Temas ittigi vakıt:Kanı telviys iden(Karbon)Unsûru'kesiyfini(Kehribâr)gibi Kendine çeker.İkisi İmtizac ider.Buhârı:Hamızıkarbon denilen semli(zehirli)ve Havâyi bir maddeye inkılâb ittirir.x Hem:Harâreti'âziziyyeyi teemin ider.Hem:Kanı Tasfiyye ider.Çunki;SÂNIÎ'HAKİYM)Fenni'kimyâde(âşkı'kimyevî)tâbiyr idilen bir münâsebeti'şediydeyi Müvellidül'hamûza ile Karbona vermiş'ki,O İki Unsur:bir birine Yakıyn olduğu vakıt:O Kanûnu'ilâhî ile O İki Unsur imtizac iderler.x Fennen sabittir'ki,İmtizacden Hararet hasıl olur.Çunki;İmtizac:bir nevig ihtirak'tir.Şu sırrın hikmeti budur'ki,o iki unsurun her birisinin Zerrelerinin ayrı ayrı hareketleri var.İmtizac vaktında her iki zerre: Yânî:Onun zerresi,bunun zerresiyle imtizac ider.bir tek hareketle hareket ider.bir hareket muğlak kalır.Çunki;imtizacdan evvel iki hareket idi.Şimdi:iki zerre bir Oldu.Her iki zerre,bir zerre hukmünde Bir Hareket aldı.(SANIÎ'HAKİYMİN)bir kanûniyle harârete inkılâb ider.Zâten:x Hareket:hararet tevlid ider,bir kanunu'mukarreredir.İşte:Bu sırra binâen Bedeni'insaniydeki(harâreti'âziziyye)bu imtizacı'kimyeviy ile Teemiyn idildigi gibi;Kandaki karbon alındıgı için Kan dahi Sâfi olur. İşte:Nefes:dahile girdigi vakıtte:yıcudun hem âbı'hayâtını temizleyor, Hem:Nârı'hayâtı işgâl idiyor.Çıkdığı vakıt:ağızda(Mûcizâtı'kudreti'ilâhiyye)olan Yelima meyvalarını veriyor.(فسبحان من تحيّر في صنعه العقول)

VI Diger Hareket

(SANÎ'HAKİYM:)Bedenî'insânın,çâreyet Muntasam bir(şehir)hükmünde Halk x
îtmişîtir.Tamarların bir kısmı:(Telğıraf,Telefon)vasıtasıyla görür.Bir x
Kısmında:Çeşmelerin Borularının Hükmünde Âb'ırmak olan kanın cevlânına x
Medârlarlar.Kan ise;içinde İki Kısım(Kîreyvât)Halk iletilmiş.Bir Kısmı x
(Kîreyvât'hamra)tâbir iletilir'ki,Bedenin Huceyrelerine Erzak Tağıdı- x
or.ve bir kısmın'ilâhî ile Huceyrelere Erzak Yetişdirilyor.Tüccar ve x
Erzak Meemurları gibi.)Diğer Kısım(Kîreyvât'beyzâ)dırlerki,Ötekilerî- x
ne Nisbeten Ekallîyette dirler.Vazîyfeleri:Hastalık gibi duşmanlara x
Âskerler gibi müdâfeâ dırler.'ki,Nevakıt müdâfeâye girse;Mevlevî gibi
İki Hareketi'devriye ile sürâtli bir vaz'îyyeti'âcîzîye alırlar.Kanın
Heyʼetî'moomûâsı ise;İki vazîyfeî'âzîymesi var.Biri:Bedendeki Huceyrâ-
tın Tamirîyâtları Tâmir İtmek,Diğeri:Huceyrâtın emlâsını toplayıp Bede-
nî temizlemek'tir.(Bvrîde ve Şerâyîn)namında iki kısım Tamarlar vardı,
Biri:Sâfî kanı getirir,Tağıdır.Sâfî kanın mecrâlarıdır.Diğer kısmı:Ka-
nın Toplayan Bulunduk kanın Mecrâsı'ki,Şu İkinci ise;Kanı:(Re'e)De-
nilen(Meşeân)geldiği yere getirirler.(SANÎ'HAKİYM)Havada iki Unsur
Halk itmiş.biri:Azot,biri(müvellidül'hamûzâ)(Müvellidül'hamûzâ ise;Ne-
şes içinde Kana Temas ittiği vakıt:Kanı teşvîye iden(Karbon)Unsûru'ke-
sîyînî(Kohrîbâr)gibi Kondine çeker.İkisi İmtizâc ider.Bunâları:Hamzar-
karbon denilen semî(zehirlî)ve Havâyî bir maddeye inkılâb ittirir.x
Hem:Harâreti'âzâzîyeyi teemin ider.Hem:Kanı Teşfiye ider.Çünki;Sâ- x
NÎ'HAKİYM)Pennd'kîmyâde(şükr'kîmyevî)tâbiîr idilen bir münâsebeti'şe-
diyeyi Müvellidül'hamûza ile Karbona vermiş'ki,O İki Unsur:bir birine
Yakîyn olduğu vakıt:O Kanûnu'ilâhî ile O İki Unsur imtizâc iderler.x
Pennen sabîttir'ki,İmtizaçden Harâret başl olur.Çünki;İmtizâc;bir me-
vlg inkılâk'tır.Şu sırrın hikmeti budur'ki,o iki unsurun her birisinin
Zerreleriniin ayrı ayrı hareketleri var.İmtizâc vaktında her iki zerre:
Yânî:Onun zerresi,bunun zerresiyle imtizâc ider.bir tek hareketle har-
eket ider.bir hareket muğlak kalır.Çünki;imtizaçdan evvel iki hareket
idi.Şimdi:iki zerre bir Cüz'ün.Her iki zerre,bir zerre hükmünde Bir Har-
eket adı.(SANÎ'HAKİYM'İN)bir kanûniyle hareketa inkılâb ider.Zâten:x
Hareket:hareketi teviid ider,bir kanûn'muharrekdir-işte:Bu sırra bi-
nâen Bedenî'insânîyeki(hareketi'azâzîyye)bu irtibâsı'kîmyevîy ile Te-
emiyn idildiği gibi:Kandaki karbon alındığı için Kan daha Sâfî olur.
İşte:Nefes:dahile girdiği vakıtte:viicudun hem âbı'hevâsını temizleyor,
Hem:Nâsır'hevâsını isgâl idiyor.Çıkdığı vakıt:ağızda(Müteşâbih'kudretî'il-
âhiyye)olan Letîfe meyvalarını veriyor.(الحقيقة المحمدية النور الاول)

Hikmet:sende varsa,Hem Eger:Biz Meyva olduğumuz olan Kürrei'arza,ve x Çekirdek Olduğumuz âleme Tesarruf idecek,ve Hayâtımıza Lâzım Maddeleri Miyzânı'hikmetle aktârı'âlemden bize gönderecek bir(muhiytı'kudret) ve Şâmil bir(Hikmet)sende varsa:ve yüzümüzdeki Sikkei'kudret bir olan Bütün gitmiş,ve gelecek emsâlimizi iycad idecek bir ıktıdar:sende var İse;Belki,Bana RUBUBİYYET Dava idebilirsin.Yoksa:Haydi benim Nevimdeki karma karışıklığa bakub parmak karıştırabilirim dime.Çunki,İntizamuz Mükemmeldir.O Karma karışık zan ittigin vaziyyetler:KUDRETİN KADER K - itabına göre kemâli'intizam ile bir istinsah'tır.Çunki;bizden çok aşâği olan,ve bizim tahtı'nazâretimizde bulunan Hayvânat,ve nebâtatın kemâli'intizamları gösteriyor'ki,Bizdeki Be karışıklıklar:bir nevig Kitâbettir.Hiç Mümkinmidir'ki,? bir haliçenin her tarafına yayılan bir atkı İpini San'âtkârâne yerleştiren:Haliçenin Ustasından başkası olsun.?. Hem:bir meyvanın mûcidi:ağacının mûcidinden başkası olsun.?.Hem:Çekirdegi iycad iden:Çekirdekli cismin Sanıîndan başkası olsun.?.Hem:Gözün Kördir.Yüzümdeki Mûcîzatı'kudreti:Mahiyyetimizdeki havârıkı'fıtreti x Görmeyorsun.Eger görsen:anlarsın'ki,Benim SANIİM:Öyle bir(Z A T)dırki, Hiç Bir Şey Ondan gizlenemez.Hiç bir şey Ona nazlanub ağır gelemez.Yıldızlar;:Zerreler kadar ona kolay gelir.Bir Baharı;bir çiçek kadar sühûletle iycad ider.Koca Kâinâtın Fihristesini: benim mahiyyetimde kemâli'intizam ile derc iden bir(Z A T)tır.Böyle bir(Z A T)ın San'âtına Senin gibi câmid,âciz,ve Kör,ve sağır:parmak Karıştırabilir'mi.?.Öyle İse;Sus,def Ol git,der.Onu Tard ider.Sonra O Müddeî gider,yer yüzünex Serpilen Haliçeye,ve zemiyne geydirilen ğâyet müzeyyen ve munakkaş gömlege:Esbab namına,Tabiyât lisaniyle,Felsefe diliyle derki;Sende Tesarruf idebilirim,ve sana mâlikim,veya sende hissem var diye dava ider. (Haşiye-3-) O vakıt O gömlek,O Haliçe: Hak ve Hakıkat namına,Lisânı'hikmetle O Müddeîye derki;Eger:seneler,kurunlar adedince bize geydirilüb,sonra intizam

(Haşiye-3-§126.dadır)

Hikmet:sonda varan,Hem Doğar:Biz Meyva oldurmuş olan Kurret'aza,ve x
Çekirdek Oldurmuş âleme Tesadüf ideceK,ve Hayâtımıza Dâsım Maddele-
ri Miyasâsı'Hikmetle mütâsı'âlemden bize gönderecek bir(muhiyti'Mutre
ve Şâmil bir(Hikmet)sonda varan:ve Yüzümüzdeki Sikkei'Mudret bir olan
Büttün eşimiz,ve geleceK emsâlimizi İyoda ideceK bir ikrâdar:sonda var
ise;Dolu,Dema RUBUBİYYET Daşa idebilirsin.Yoksa:Hayât benim Nevimde-
ki kanma kanşarkiğa balmb parmak karşşıraabilirim dime.Çünki,İntikamı
Mükemmeldir.O Kanma kanşarK sen ittiğin vaziyetler:KUDRETİN KALBİN K -
İtabına göre kemâli'intikam ile bir latifesin'in.Çünki;bizden çok aşâ-
ği olan,ve bizim tahtı'nasâretimizde bulunan Hayvânat,ve nebâtatın ke-
mâli'intikamları göstermiyor'ki,Bizdeki karşıkliklar:bir nevig Kitâbe-
tiir.Hiç Mümkünmüdür'ki,? bir haliçenin bir tarafına yazılan bir etir
İçini San'âtkârâne yerleştiren:Haliçenin Yetmişinden başkası olsun.?.
Hem:bir meyvanın müsâdi:ağacının müsâdinden başkası olsun.?.Hem:Çekir-
deği İyoda iden:Çekirdekli olanin Sanîndan başkası olsun.?.Hem:Gözün
Közdür.Yüzümdeki Müsâsatı'kudreti:Mahiyyetimizdeki havâsıkı'ğurati x
Görmeş ruhun.Eğer gözsün:aşlarsın'ki,Benim SANİİM:Çok bir(Z A T)dırıki,
Hiç Bir Şey Ondan gizlenmez.Hiç bir şey Ona nasıbmuş ağır gelmez.Yı-
ldızları;:Zerreler kadar ona kolay gelir.Bir Bahar;bir çiçek kadar sü-
büetle İyoda ider.Kona Kâinâtın Fihristesini: benim mahiyyetimde kon-
şâ'intikam ile dore iden bir(Z A T)tır.Böyle bir(Z A T)ın San'âtına
Senin gibi câhid,âciz,ve kör,ve sağır:parmak Karşıtırabilir'mi.?.Öyle
ise;Sus,det Ol git,der.Onu Tard ider.Sonra O Müdeşî gider,yer yüzünde
Sorpilen Heliçeye,ve zemine boyatılan ğâyet müzeyyen ve mumlarış gö-
müge:Babab namına,Tabiyât Hissiyle,Polaste dilliyle derki;Sende Tes-
ürrut idebilirim,ve benim müşâhim,veya sende hissem var diye deva ider.
O vakit O gömlek,O Hal,çut Hak ve Hakikat namına,Hissâsı'hümetle O Mü-
ddeiye derki;Doğar:seneler,kurunlar ardarda bize boyatıldığ,sonra in-

İntizam ile Çıkarılub geçmiş zamanın İpine asılan,ve yeniden geydirilecek,(kemâli'in'tizam ile kader dairesinde)proğıramları,biçimleri x Çizilen ve Tâyin Olunan)ve Gelecek zamanın Şeridine takılan,ve İntizamlı ve Hikmetli,ayrı ayrı nakışları bulunan Bütün gömlekleri,Haliçeleri: tokuyacak,iyead idecek,Hem:Hilkati'arzdan Ta:Harâbı'arza kadar,x Belki Ezelden Ebede kadar Ulaşacak Hikmetli,Kudretli iki mânevi Elin varsa;Bütün atkılarımdaki Bütün ferdleri İyead idecek Kemâli'intizam Ve Hikmetle Tâmiyr,ve Teedid idecek,Sende bir ıktidar ve hikmet varsa Hem:Bizim modelimiz,ve bizi geyen,ve bizi kendine peçe,ve çarşaf Yapan Kürrei'arzı Elinde tutub Mûcid olabilirsen,bana Rububiyyet dava x İt.Yokse:Haydi Tışarıye.Bu yerde Yer Bulamazsın.Hem Bizde Öyle bir x Sikkei'vahdet,ve Öyle bir Tecrei'ahadiyyet vardır'ki,Bütün Kâinat:xx Kabzai'tesarrufunda Olmayan,ve Bütün Eşyayı,Bütün şuûnâtiyle birden Görmeyen,ve nihâyetsiz işleri beraber yapamayan,ve her yerde Hâzır ve Nâzır bulunmayan,ve Mekândan münezzeh olmayan,ve Nihâyetsiz Hikmet ve İlim ve Kudrete mâlik olmayan:Bize Sahib Olamaz.ve müdâhale idemez. Sonra,O Müddei:Gider Kürrei'arza(Haşiye- 3 -)Yine esbab namına,ve tabiât lisâniyle derki,böyle serseri gezdiginden Sahibsiz olduğunu gösteriyorsun.öyle ise;Sen benim Olabilirsin.O Vakıt Kürrei'arz:Hak namına,ve hakıykat diliyle Gök gürültüsü gibi bir Sedâ ile Ona derki;xx Halt itme:Nasıl serseri,Sahibsiz Olabilirim.?.Benim Elbiysemi,ve Elbiysemin içinde En Küçük bir noktayı,bir ipi:İntizamsız bulmuş isen,ve Hikmetsiz ve Sanâtsız görmüş'misinki,bana sahibsiz,serseri dersin.?.

(Haşiye-3 -) Fakat:şu haliçe,hem hayattardır.hem intizamlı bir ihtizazdadır.Hem her vakıt nakışlarını kemâli'hikmet ve intizam ile tebeddül x İder,Ta:Nessacının(Dokuyucusının)Muhtelif cilvei'esmâsını ayrı ayrı Göstersin..

(Haşiye- 4 -)Elhasıl;Zerre,O Müddei şahsiyi(küreyvâtı'hamrâya)havale İder.Küreyvâtı hamrâ Onu(Huceyreye)Huceyra dahi(Bedeni'insana)Bedeni'insan ise,Nev'î'insana,Nev'i insan Onu Ziy'hayat envaînden Tokunan x Arzın gömleginé,yerin gömlegi dahi:Kürrei'arza,kürrei'arz:Onu güneşe, Güneş ise;Bütün yıldızlara O Şahsı'müddeîyi Havale ider.Her biri Der: Git,benden yokarıdakini zabt'idebilirsen sonra gel,benim zabtıma çalış

(Haşiye 4 den devâmı(I27)sahiyfede)

İntisam ile Çikarılıp geçmiş zamanın İpine sarılan,ve yeniden geçirilecek,(kemâlî'im'tisam ile kader değiştirde)progïramları,biçimlerî x çizilen ve Tâyin(Luman)ve geleceğ zamanın şeridine takılan,ve İntizamlı ve Hikmetli,ayrı ayrı makişlarî bulunan Bütün gömlekleri,Hafifçe,tolunyonuk,iyeğd ideeok,Hem:Hikmetî'nzdan Ta:Harâbî'nza kadar,x Belki Bazıden Bbede kadar Uzağaok Hikmetli,Kudretli ikî mânevî Elin varsa;Bütün atıklarımdaki Bütün terdlerî İyeğd ideeok Kemâlî'intizam Ve Hikmetle Tâmîr,ve Teeğid ideeok,Sonda bir ıktıdar ve hikmet varsa Hem:Bizim modelimiz,ve bizî geven,ve bizî kendine peçe,ve çarşaf Yapan Kîrrel'nzî Elinde tutuk Müeid olabilirsen,bana R:tutiyyet dava x İ.Yokso:Hayâtî Trşarıyo.Bu yerde Yer Bulamazsın.Hem Bizde Öyle bir x Stikol'vaadet,ve Öyle bir Torrel'ebedîyyet vardır'kî,Bütün Kâinat:xx Kabzat'tesarrufunda Olmayan,ve Bütün Eşyayı,Bütün şuûnâtıyle bizden Görmeyen,ve mühâyetsiz İçleri bereber yapmayan,ve her yerde Hâzır ve Nâzır bulunmayan,ve Mekândan münezzeh olmayan,ve Nihâyetsiz Kudret ve İlim ve Kudrete mâlik olmayan:Bizo Sahib Olamaz.ve müdâhale idemez. Sonra,O Müddet:Gider Kîrrel'nzın(Hesâbe- 3 -)Yine sabah namına,ve tabiât İtaâtıyle derkî,böyle sorsarî gezdiğinden Sahibsiz olduğunu göstermeyen.öyle ise;Sen benim Sevdâ Tabiîrim.O Vakit Kîrrel'nz:Hak namına,ve hakîkat dilîyle Gök gürültüsü gibi bir sadâ ile Ona derki;xx Hak itmo:Nasıl sorsarî,Sahibsiz Tabiîrim.?.Benim Elbiyesinî,ve Elbiseyim içinde En Küçük bir noktayı,bir ipi:İntizamsız bulmuş isen,ve Hikmetsiz ve .Sanâîsiz görmüş'müsünki,bana sahibsiz,sorsarî derasın.?.

(Hesâbe-3 -) Fakat:şu halde,hem hayâttardır.hem İntizamlı bir İntizaz dır.Hem her vakit makişlarını kemâlî'hikmet ve intizam ile tebeddül x Eder,Ta:Nesanorun(Dolunyonsurun)Muhteliî olîyet'sanâsını ayrı ayrı Göstersin.

(Hesâbe- 4 -)Elbeet;Zerre,O Müddet sahibiyî(Kürevvâtî'hamraya)havale Eder.Kürevvâtî hamrâOnu(Hüceyreye)Hüceyre dahî(Bedenî'insana)Bedenî'insan ise,Nev'î'insana,Nev'î insan Onu Zîy'hayat onvanından Toluman x Arsın gömlegine,yerin gömleği dahî:Kîrrel'nza,kîrrel'nz:Onu güneşe, Güneş ise;Bütün yıldızlara O Şahsî'müddeiyî Havale ider.Her birî Derî: Gît,benden yokarıdakînî sahî'idebilirsen sonra gel,benim sahtıma çal-

Eğer; hareketi'seneviyemle takrîben yirmibeş bin senelik bir mesâfede (haşiye:5) bir senede gezdigim ve kemâli'mîzan ve hikmetle vazifei' - hıdmetimi gördügüm dairei'azîmiyeye hakiki mălik olabilişsen, ve kardeşlerim, ve benim gibi vazifedâr olan seyyâreye, ve gezdikleri bütün dairelere ve bizim imâmımız ve biz onunla bağlı ve câzibei'rahmetle ona dakılı olduğumuz güneşi: icad edüp yerleşdirecek ve sapan daşı gibi beni, ve seyyârât, yıldızları, ona bağlayacak, ve kemâli'intizam ve hikmetle döndürüp mizânı'adâletle istihdam edecek bir nihâyetsiz hikmet, ve nihâyetsiz kudret: sende varsa, dâvâ et.. Yoksa haydı cehennem ol git, benim işim var, vazifeme gidiyorum.. Hem bizlerdeki haşmetli intizâmat, ve dehşetli harekât, ve hikmetli teshîrât gösteriyorki; bizim ustamız öyle bir zattırki, bütün mevcudat: zerrelerden yıldızlara, ve güneşlere kadar emirber nefer hükmünde ona mutî ve müsahhardırlar. bir ağacı meyvaları ile tanzim ve tezyin ettigi gibi kolayca güneşi: seyyârâtla tanzim eder= bir (hâkimi'zülcelâl) ve (hâkimi'mutlakdır.) Sonra o müddei yerde yer bulamadığı için gider güneşe: kalbinden derki, bu çok büyük bir şeydir, belki içinde bir delik bulup bir yol açarım. yeride müsahhar ederim. Güneşe: şirk namına ve şeytanlaşmış felsefe lisânîle (mecûsilerin dedikleri gibi) derki, Sen bir sultansın, kendi kendine maliksin, istedigin gibi tasarruf edersin. Güneş ise hak namına ve hakikat lisanîle ve hikmeti'ilahiyye dilîle ona der: haşa yüzbin def'â hâşâ ve kella; ben müsahhar bir memurum. Seyyidimin misafirhanesinde bir mumdârım. Bir sinege, belki bir sinegin kanadına dahi hakiki mâlik olamam. Çunki: sinegin vücudünde öyle mănevi cevherler, ve göz, kulak gibi antika sanatlar varki, benim dükânımda yok, dairei'iktidârımın haricindedir, der. O müddeiyi tekdir eder. sonra o müddei döner, firâvunlaşmış felsefe lisanîle derki: madam

(çalış. eger onu mağlub etmezsen beni ele geçiremezsin, dimek bütün yıldızlara sözünü geçiremiyen: bir tek zerreye rububiyyetini dinletemez.)
(Haşiye:5) Bir dairenin takrîben nısıf kutru, yüz seksen milyon kilometre olsa, kendisi: takriben yirmibeş bin senelik mesafe olur.)

Eğer;hareketi'sonsuzlaşmış tahrîben yirmibeş bin sonelik bir mesafede
(hesâbe:5) bir sonuca gecdiğim ve konuşmâ'mızın ve mükemmle vasıfat' -
rûhumuzun görüşüm derecesi'nin yükselmiş bulduğu mükâfât olabilîsen,ve karde-
lerim,ve benim gibi vazifeder olan seyyâreler,ve gecdikleri bütün dai-
reler ve bizim tmamımız ve bir ommle değil ve cezâbat'ınmetle ona
gelirli olduğumuz gibi,ışınd eddiğ yerleşdiremek ve sapan dağı gibi be-
ni,ve seyyârât,yıldızları,ona bağlayacak,ve konuşâ'intizam ve mükemmle
dönüşüp mizanı'nâdâletle tetimdem edecek bir mükâyetsiz hükmet,ve mü-
kâyetsiz kudret sonuç varsa,dâvâ et.Yoksa hayâr cehennem ol git,be-
nim işim var,vazifemo gidiyorum.-Hem bizlerdeki hâşmetli intizamat,ve
cehâetli hareket,ve mükemmlî teşkîlât göstteriyorki;bizim natamız öyle
bir zatttırki,bütün mevcudat;zerrelerden yıldızlara,ve güneşlere kadar
emirber neferi hükmünde ona mutî,ve müsahhardırlar. bir ağaç noktasın-
da tamsim ve tezyin etti;ğiği kolayca güneş;sayyârâtla tamsim edere-
bir(hâkimi,külliyâl)ve(hâkimi'mutlakdır.)Sonra o müddet yerde yer bü-
lemadığı için güder güneş:kalkında derki,bu çok büyük bir şeydir,bel-
ki içinde bir delik bulup bir yol açarım.yerde müsahhar edecim. Güne-
şe;şirk manına ve soytanlaşmış felsefe ilâmîle(mevâlerin dedikleri
gibi) derki,Senbir sultansın,kendi kendine maliksin,istediğin gibi ta-
sarruf edersin. Güneş ise hak manına ve hakikat ilâmîle ve hükmeti'ü
lahiyye dilile ona der:bana yüzün der'â bağâ ve kolla;bon müsahhar
bir memursun. Seyyârâtın müsahhrânesinde bir mumârsın.Bir alıcağ,belki
bir alıcağın kanadına dahi hakikî mâlik olamam. Çünki:alıcağın vücudunda
öyle mânevî cevherler,ve göz,kulak gibi antika sanatlar vardı,benim gü-
cüm;sonra o müddet görmez,dinlemişmiş felsefe ilâmîle derki:-

madam

(Hesâbe:5) Bir dairenin tahrîben yarı kutrı,yüz sekson milyon kilo -
metre olsa,kendisi;tahrîben yirmibeş bin sonelik mesafe olur.)
(Hesâbe:5) Bir dairenin çevresi,bir tek zerreye rubûbiyetini dinletemez.)
(Çünkü.eğer onu değiştirmezsen bunl ele geçiremezsin,dimek;bütün yıl-
dızlara sâhmü geçiremiyor;bir tek zerreye rubûbiyetini dinletemez.)

Mâdem,Kendine sahib bir hizmet'kârsın:Esbab namına Benimsin'der.O Vakıt güneş:Hak ve hakikat namına ve ûbûdiyyet lisaniyle der'ki,Ben öyle Birinin olabilirim'ki;Bütün emsâlim olan ûlvî yıldızları iyead iden x Ve Semavâtında Kemâli'hikmetle yerleştiren,ve Kemâli'haşmetle Döndüren,ve kemâli'ziynetle süslendiren bir(ZAT)Olabilir.Sonra O Müddeî Kalbinde derki;Yıldızlar çok ğalebeliktir.Hem Tağınık karma karışık görüniyorlar.Belki Onların içinde müekkillerim namına bir şey kazanırım. Der.Onların içine girer.Onlara Esbab namına,şerikler hesabına,ve tuğyan itmiş felsefe lisaniyle(nücum'perest sâbiyunların dedikleri gibi) Der'ki;Sizler pek çok tağınık olduğunuzdan ayrı ayrı hakimlerin Tahtı-Hukmünde bulunuyorsunuz.O vakıt yıldızlar namına bir yıldız derki;nekadar sersem,akılsız,ve ahmak,ve gözsüz,sin'ki,bizim yüzümüzdeki sikkei'vahdeti,ve Torrai'ehadiyyeti görmeyorsun?anlamayorsun?ve bizim intizâmâtı'âliyemizi,ve kavâniyni'ûbudiyyetimizi bilmeyorsun?Bizi intizamsız zan idersin.Bizler:öyle bir(ZÂTIN)San'âtıyız,ve hizmetkârlarıyız'ki,bizim denizimiz olan Semâvâtı,ve şeceremiz olan Kâinâtı,ve Mesiyregâhimiz olan nihayetsiz(fezâyi'âlemi)Kabzai'tesarrufunda tutan x Bir VAHİDİ'EHADDİR.Bizler:Donanma elektirik Lâmbaları gibi,Onun Kemâli'rububiyyetini gösteren Nûrani şahidleriz.ve SALTANATI'RUBUBİYYETİNİ İglân iden ışıklı burhanlarız.Her bir Tâifemiz:onun Dâirei'saltanatında ûlvî,süflî,Dünyevî,Berzahî,Uhrevî menzillerde Haşmeti'saltanatını x Gösteren,ve zıya viren Nûrâni Hizmet'kârlarız.Evet:Her birimiz:KUDRET VAHİDİ'EHADİN Birer mûcizesi,ve Şecerei'hilkatın birer muntazam meyvası,ve VAHDÂNİYYETİN bir Münevver Burhânı,ve Melâikelerin birer menzili,Birer Tayyâresi,birer mescidi,ve âlemi'ûlviyyenin birer Lâmbası,x Birer güneşi,ve saltanatı'rububiyyetin birer şahidi,ve fezâyi'âlemin Birer ziyneti,Birer kasrı,Birer çiçegi,ve semâ denizinin birer Nûrani Balığı,ve göğ yüzünün birer güzel gözü(HAŞİYE- 6 -)oldağumuz gibi,Hey-

(haşiye-6-)yâgni:semâvât:hadsiz güzler ile zemindeki âcâyib San'âtı'ilâhiyyeyi tamâşa ider gibi görüniyor.melâikeler gibi yıldızları dahi Mahşeri'acayib olan arza bakıyor.ve ziyşuûrları dikkatle baktırıyor.

- eti

Mâdem,kendine sahib bir hizmet'kârsın:Esbab namına Benimsin'der.O Va-
kıt gönüş:Hak ve hukukat namına ve ûhûdiyyet lisanıyle der'ki,Ben Yü-
Birinin olabilirim'ki;Bütün emsâlim olan ûlvî yıldızlara kyoad iden x
Ve Semavâtında Kemâlî'hikmetle yerleşiren,ve Kemâlî'hasmetle Döndür-
en,ve kemâlî'zîynetle süslendiren bir(ZAT)Olabilir.Sonra O Müdebî Ka-
lbinde derki;Yıldızlar çok ğafelolkkir.Hem Teğrrik karına karşık gö-
rünüyorlar.Belki Onların içinde müekkillerim namına bir şey kasamın.
Der.Onların içine girer.Onlara Esbab namına,şerikler hesabına,ve tağ-
yan itmiş felsefe lisanıyle(mücum'perest sâbiyunlarin dedikleri gibi)
Der'ki;Sizler pek çok teğrrik olduğundan ayrı ayrı hakimlerin Tahti-
Hükmünde bulunuyorsunuz.O vakit yıldızlar namına bir yıldız derki;ne-
kadar sereem,akılsız,ve ahmak,ve gösteriş,sin'ki,bizim yüzümüzdeki sik-
kol'vaktesi,ve Torrat'ehadiyyeti görmeyorsun?anlamayorsun?ve bizim in-
tizâmât'ı lîyemiz,ve kavânînyni'ûhûdiyyetimiz bilmeyorsun?Biz inti-
zamsız zan ideriz.Bizler:Yüce bir(ZÂTIN)San'âtıyız,ve hizmetkârları-
yız'ki,bizim denizimiz olan Semâvât,ve çocuremiz olan Kâinât,ve Mo-
ayregâhimiz olan nihayetsiz(tezâyi'âlem)Kabasi'tesarufunda tutan x
Bir VAHİDİ'EHADDİR.Bizler:Donanma elektirik lâmbaları gibi,Onun Kemâ-
li'rububiyyetini gösteren Nûrani şahidlerik.ve SAİTANATI'RUBUBİYYETİNİ
İşâa iden ışıklı bunbanlarız.Her bir Tâifemiz:onun Dâiresi'saltanatın-
da ûlvî,sûflî,Dünyevî,Berzahî,Uhrevî monzzilerde Hazmeti'saltanatın x
Göstersin,ve aya viren Nûranî Hizmet'kârlarız.Eyet:Her birimiz:KUDRET
VAHİDİ'EHADİN Bizer müdaseat,ve Şeoeret'hilkatin bizer muntazam moy-
sar,ve VAHDANİYYETİN bir Mükevver Burhânı,ve Mo'câlzelerin bizer mons-
ili,Bizer Tavâresat,bizer meaedi,ve âlemi'ûlviyenin bizer Lâmbası,x
Bizer çünesi,ve saltanatı'rububiyyetin bizer şahidi,ve tezâyi'âlemin
Bizer siyneti,Bizer kasrı,Bizer çiçeği,ve sema denizinin bizer Nûranî
Balığı,ve göğ yüzünün bizer güzel gözü(HAŞİYE- 6 -)olduğumuz gibi,Hey-
(haşiye-6-)Yaşmı:semâvâtı:hadaiz gibi ile zemindeki nebâtı San'âtı'l-
lâhiyyeyi tamâşa ider gibi görünüyor.mo'câlzeler gibi yıldızlara dahi
Mahşeri'nebâtı olan arza bakıyor.ve sivânûrları dikkatle bakıyor.

Hey'eti'mecmuâmızda sükûnet içinde birer sükût;ve hikmet içinde bir hareket;ve haşmet içinde bir ziynet; ve intizam içinde bir hüsnü'hilkat; ve mevzûniyet içinde bir kemâli'san'ât bulunduğundan Sâni'-i zülcelâlimizi nihayetsiz diller ile vahdetini, ehadiyyetini, samadiyyetini, ve o saf CEMÂL ve CELÂL ve KEMÂLİNİ bütün kâinata îlân ettigimiz halde bizim gibi nihâyet derecede sâfî, temiz, mûtî, müsahhar, Hizmetkârları karma karışıklık, ve intizamsızlık, ve vazifesiz; hattâ sahibsizlik ile ittiham ittiginden tokata müstehaksın, der. O müddeinin yüzüne Recmi'-şeytan gibi bir yıldız, öyle bir tokad urur ki; yıldızlardan, tâ cehennemin dibine onu atar. ve beraberinde olan tabiâtı evham derelerine, ve ve tesadüfü adem kuyusuna, ve şerikleri imtinâ ve mühâliyet zûlmatına ve felsefeyi esfeli'sâfileynin dibine atar. Bütün yıldızlarla beraber O yıldız (لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا) fermanı'kudsiyyesini okurlar. ve sinek kanadından, tâ semavat kandillerine kadar bir sinek kanadı kadar şerike yer yokdurki; parmak karışdırasın diye îlân ederler.

(Hasiye:7)

(سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ)

(اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ سِرَاجِ وَحْدَتِكَ فِي كَوْنٍ مَخْلُوقَاتِكَ وَدَلَّالِ وَحْدَانِيَّتِكَ فِي مَشْهَدِ كَائِنَاتِكَ وَعَلٰى اٰلِهٖ وَصَحْبِهٖ اَجْمَعِينَ آمِينَ آمِينَ آمِينَ)

(Hasiye:7) Fakat sukuttan sonra Tabiât tövbe etti. Hakiki vazifesi: tesir ve fiil olmadığını, belki kabûl ve infiâl olduğunu anladı. Ve kendisi (kaderi'İlâhinin) bir nevî defteri, fakat tebeddül ve teğayyüre kabil bir defteri, ve (Kudreti'Rabbaniyyenin) bir nevî proğıramı, ve (Kadîri'Zülcelâlin) bir nevî fıtri şeriâtı, ve mecmuâyı'kavânini olduğunu bildi. Kemâli'aciz ve inkiyad ile vazifei'ubûdiyyeti takındı. ve (fıtratı'İlâhiyye) (san'atı'Rabbaniyye) ismini aldı..

Hey'eti'mecmuâmızda sükûnet içinde birer sükût; ve hikmet içinde bir hareket; ve haşmet içinde bir ziynet; ve intizam içinde bir hüsnü'hilkat; ve mevzûniyet içinde bir kemâli'san'ât bulunduğundan Sâni'i Zülcelâlimizi nihayetsiz diller ile vahdetini, ehadiyyetini, samadiyyetini, ve o saf CEMÂL ve CELÂL ve KEMÂLİNİ bütün kâinata ilân ettigimiz halde bizim gibi nihâyet derecede sâfî, temiz, mûtî, müsahhar, Hizmetkârları karma karışıklık, ve intizamsızlık, ve vazifesiz; hattâ: sahibsizlik ile ittiham ittiginden tokata müstehaksın, der. O müddeinin yüzüne Recmi'şeytan gibi: bir yıldız, öyle bir tokad ururki; yıldızlardan, tâ: cehennemin dibine onu atar. ve beraberinde olan tabiâtı: evham derelerine, ve tesadüfü: adem kuyusuna, ve şerikleri: imtinâ, ve mühâliyet zûlmatına ve felsefeyi: esfeli'sâfileynin dibine atar. Bütün yıldızlarla beraber O yıldız ([illegible]) fermanı'kudsiyyesini okurlar. ve sinek kanadından, tâ: semâvat kandillerine kadar bir sinek kanadı kadar şerike yer yokdurki: parmak karışdırasın diye ilân ederler.

([illegible])

([illegible])

(Hasiye:7) Fakat sukuttan sonra Tabiât tövbe etti. Hakiki vazifesi: tesir ve fiil olmadığını, belki kabûl ve infiâl olduğunu anladı. Ve kendisi (kaderi'İlâhinin) bir nevî defteri, fakat tebeddül ve teğayyüre kabil bir defteri, ve (Kudreti'Rabbaniyyenin) bir nevî proğramı, ve (Kadîri'Zülcelâlin) bir nevî fıtrî şeriâtı, ve mecmuâyı'kavânîni olduğunu bildi. Kemâli'aciz ve inkiyad ile vazifei'ubûdiyyeti takındı. ve (fıtratı'İlâhiyye) (san'atı'Rabbaniyye) ismini aldı..

(Üçüncü Hücceti İymaniyye: Yirmi Üçüncü Lemâ)

Tabiattan gelen Fikri'Küfriyyi dirilmeyecek bir surette öldiriyor. Küfrün temel taşını ziyrü'zeber idiyor.

(İhtar) Şu notada tabiîyyunun münkir kısmı gittikleri yolun iç yüzü ne kadar akıldan uzak ve ne kadar çirkin ve nederece hurafa olduğunu lâ'ekâl doksan muhâl tezammün eden dokuz muhâl ile beyan edilmiş, sair Risâlelerde o muhâller kısmen izah edildiginden burada ğâyet muhtasar olmak haysiyyetîle bâzı basamaklar (tay) edildi. Onun için birdenbire bu kadar zâhir ve âşikâr bir hurâfayı nasıl bu meşhur âkil feylesoflar kabûl etmişler, O yoldan gidiyorlar? hatıra geliyor. Evet: onlar mesleklerinin iç yüzünü görmemişler, hem hakikat meslekleri ve mesleklerinin lâzımı ve muktezâsı o dırki: yazılmış her bir muhâlin ucunda beyan edilen o çirkin ve müstekreh (haşiye:I) ve ğayri'mâkûl hülâsai'mezhebleri, mesleklerinin lâzımı ve zarûri muktezâsı olduğunu ğâyet bedîhi ve kat'î burhanlarla şüphesi olanlara isbat etmeye hazırım.

بسم الله الرحمن الرحيم :

(قالت لهم رسلهم أفي الله شك فاطر السموات والأرض : الى آخر)

Şu Ayeti'Kerime istifham inkârîle CENABÜ'HAK hakkında şek olmaz, ve olmamalı dimekki: (vücut ve vahdâniyeti'İlâhiyye) bedahat derecesinde olduğunu gösteriyor. şu sırrı izahdan evvel bir (ihtar): Binüçyüz otuz sekizde (bundan on ikisene) (şimdi yirmi beş sene) evvel ANKARAYA gittim. İslâm ordusunun Yunana ğalebesinden neş'e alan ehli'iymanın kuvvetli efkârı içinde ğâyet müthiş bir zındıka fikri içine girmek ve bozmak ve zehirlendirmek için dessâsâne çalışdığını gördüm. Eyvah dedim. Bu Ejderhâ: İYMANIN erkânına ilişecek. O vakıt şu âyeti'Kerimenin bedahet derecesinde

---

(haşiye:I) Bu risalenin sebebi telifi ğâyet mütecâvizâne ve ğâyet çirkin tarz ile hakayıkı'iymaniyyeyi tezyin edüp, bozulmuş aklı yetişmedigi şey'e hurafa diyüp dinsizligi tabiâta bağlayarak (KUR'ANA) hücum edilmeş dir. o hücum ise; şiddetli bir hiddeti kaleme verdiki; şiddetli ve ğliz tokatları o mülhidlere Hakdan yüz çevirüp bâtıl mezheplilere yedirdi. Yoksa: RİSALEİNURUN meslegi Nezîhâne ve nâzikâne ve (kavli'liyyin) dir. (قول لين) در

(Ötüken Hüseyni Üçmemleyo: Yürmi Ötüken Şemâ)

Tebiatten gelen Pikri'ANKİY ü'dirilmeyecek bir suretle öldürüyor.
Kütrün temel teşkil ediyor.

(İhtar) Şu notada tabiî yüzünün mümkün kısmı gittikleri yolun iç yüzü ne kadar akıldan uzak ve ne kâdar çirkin ve medeniyete hareke olduğunu îzâhlara dolusun muhâl tasavvur eden dolusu muhâl ile boşan odilmiş, asıl ifâsâlerde o mübâlâğa kısmen izah edildiğinden burada gâyet muhtasar olmak hasebiyle bâzı basamaklar (tay) odildi. Onun için bizden bize bu kadar zâhir ve şüphesiz bir hareketsiz nasıl bu meşhur ölçü teşkilâtlarını kabul etmişler, o yolden gidiyorlar? hatıra geliyor. Evet, onlar mesleklerinin iç yüzünü görmemişler, hem hakikat mesleklerini ve mesleklerinin îşârı ve muhteşâr o durak: yaşamış her bir mübâlâğa nevada boşan odilen o çirkin ve müstekreh (başlık:I) ve gayri'mâkûl hülâsat'meşhurları, mesleklerinin îşârı ve zarûrî muhteşâr olduğunu gâyet bedîhî ve kat'î burhanlarla şüphesi olanlara kabat etmeye hakkı.

(ترجمه: يوم كان بعض الناس يقولون ما لا نعلم)

Şu Âyeti'Kerime tatihen inkârîle CENNET'HAK hakkında şek olmaz, ve olmamalı. Ötmekki (vücut ve varlâmiyeti'İlâhiyye) bedahet derecesinde olduğunu gösteriyor. Şu sırrı izahen evvel bir(ihtar)! Binleşis otuz solkada (bundan on iki sene) (şimdi yirmi beş sene) evvel ANKARAYA gittim. İşlem ordusunun Yunanı galebesinden noş'e olan ehli'İymanın/etkârı izâle gâyet müthiş bir sarsıntı tiksi içine girmek ve boşmak ve sonra hürlendirmek için dessâsâne çalışdığını gördüm. Eyvah dedim. Bu gidiş hâlİYMANIN erkânına kilişecek.O vakit şu âyeti'Kerimenin bedahet derecesinde

---

(başlık:I) Bu risalenin sebebi: tolâlî gâyet mütecâvizâne ve gâyet çirkin tarz ile hakayıkı'İymaniyeyi tezyif ediip, bozulmuş eski yeniliğimedeği şey'e hürmeta dâyiğ dinsizliği tebliğte bulunan(KUR'ANA)bilcüm edilmeş'dir. o bilcüm kaş; giddetli bir hiddetk, kelime verdiği giddetli ve şiş tokatlar o müllhidlere Hakkın'yüz cevirip bâtıl meşhurlara yedirdi. Yoksa RİSALEİNURUN meslegi Neşâhene ve nâsihâne ve (kavli'-lîyyin)dir.

derecesinde vücud ve vahdâniyeti ifham ettigi cihetle ondan istimdat edüp o zındıkanın başını dağıdacak derecede KUR'ANÎ'Hakîm den alınan kuvvetli bir burhânı arabi ibaresinde yazdım. Ankarada Yenigün matbaâsında tab ettirmişdim. fakat maâttessüf arabî bilen az ve ehemmiyetle bakanlarda nâdir olmakla beraber ğâyet muhtasar ve mücmel bir surette o kuvvetli burhanı te'sirini gösteremedi.maâttessüf o dinsizlik fikri hem inkişaf itti. hem kuvvet buldu.Bilmecbûriye o burhânı türkce olarak bir derece beyan edecegim. O burhânın bâzı parçaları bâzı risalelerde tam izah edildiginden burada icmâlen yazılacaktır. Sair risalelerde inkısam etmiş olan müteaddit burhanları bu burhanda kismen ittihad ediyor.Her biri bunun bir cüz'i hükmüne geçiyor.

(Mukaddeme): Ey insan: bilki: İnsanların ağzından çıkan ve dinsizligi işmam eden dehşetli kelimeler var. Ehli'iyman bilmeyerek istîmâl ediyorlar.Mühimlerinden üç dânesini beyan edecegiz. (Birincisi)(Ey'cedethül'esbab: (اَوْجَدَتْهُ الْاَسْبَابُ) yâni esbab bu şey'i îcâd ediyor.(İkincisi) (Teşekkele binefsihi: (تَشَكَّلَ بِنَفْسِهِ) yâni kendi kendine teşekkül ediyor.(Üçüncüsü)(İktezathü'tabiatü: (اِقْتَضَتْهُ الطَّبِيعَةُ)yâni tabiîdir. Tabiât iktiza edüp îcad ediyor.) Evet: mâdam mevcudat var.ve inkâr edilmez. hem her mevcut: san'atlı ve hikmetli vücuda geliyor.Hem mâdam kadîm degil; yeniden oluyor.her hâlde Ey Mülhid: bu mevcudü, bu hayvanı (meselâ:) ya: diyeceksinki, esbâbı'âlem onu îcad ediyor.yâni: esbabın ictimaînda o vücut buluyor. ve yahut o kendi kendine teşekkül ediyor.veyahut tabiât müktezâsı olarak tabiâtın tésirîle vücude geliyor. veyahut bir Kadîri zülcelâlin kudretîle icad edilir. Mâdâm: akılda bu dört yoldan başka yol yoktur.evvelki üç yol, muhal, Battal, Mümtenî, ğayrıkabil oldukları kat'î, isbat edilse, bizzarure, bilbedaha, dördüncü yol olan tarik, vahdaniyet şeksiz, şüphesiz, sâbit olur, emma: birinci yolki, esbabı'âlemin ictimaîle teşkil eşya ve vücud, mahlûkattır. pek çok muhâlâtından

dereceside vücud ve vazîfeleriyli itibarı etkili olmakla iştirak

edip o sınıflarının başını dağıdacak derecede KUR'ANÎ Hakîm den alınan

kuvvetli bir burhânı; artık ibtesâmla yazdım. Ankarada Yenigün matba-

asında tab ettirmiştim. Fakat maâttesâsüf artık bilon az ve ehemmiyet-

le bakanlarda nâdir olmakla beraber Şâyet muhtasar ve mücmel bir şe-

kilde o kuvvetli burhânı; te'sirini göstereceği.maâttesâsüf o dînsizlik

fikri hem inkişaf itti. hem kuvvet buldu.Bilmecburiyo o burhânı türkce

olarak bir derece beyan edecegim. O burhânın bâzı parçaları bâzı ri-

salelerde tam izah edildiğinden burada tekrâr yazılacaktır. Sair ri-

salelerde inkâra etmiş olan mütaaddit burhanlar;ın burhanda ikamen

ittihad ediyor.Her biri bunun bir cüz'i hükmünü geciyor.

(Mukaddeme) Ey insan: bilki:İnsanların eğrinden eğrilen ve dinsizlik

işaret eden cehâletli kelimeler var. Ehli'iyman;bilmeyerek istimâl edi-

yorlar.Mühimlerinden üç cümesini beyan edecegiz. (Birincisi)(Ey'cedet-

hül'esbab: (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ) yâni esbab ın şey'i îcad ediyor.(İkincisi)

(Teşekkele bineenaleyhi: (عَلَيْهَا تَشَقَّقَ) yâni kendi kendine teşekkül edi-

yor.(Üçüncüsü)(İkrazathü'tabiatü: (أَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا)yâni tabiîdir. Tabi-

at ihtiya edüp îcad ediyor.) Bu'l'madem mevcudat var.ve hâlıkı ediimez.

Hem her mevcut:sanı'atlı ve hikmetli vücuda geliyor.Hem mâdem kadîm de-

gil; yeniden oluyor.her hâlde Ey Müminler:ın mevcudü,ın hayvanı(meselâ:)

ya:diyecekimki, sebebsiz'âlem onu îcad ediyor.Yâni; sebebsiz kâinatta

o vücut bulmuyor. ve yahut o kendi kendine teşekkül ediyor.veyahut ta-

biât mükteşâr olarak tabiatın teâsîrile vücuda geliyor. veyahut

bir Kadîr küllcelâlin kudretile îcad ediliyor. Madem;sıkıda bu dört yol-

dan başka yol yoktur.evvelki üç yol, mubtel Battal,Mümteni Şayrıkabil'

olduğları kat'î,kabat ediliş,bizzarure,bilbedahe,görünüş yol olan

tarik,vehmiyet şekaik şüphesiz,sabit olur/ama,birinci yolla,seba-

biyle.Mâdemiyet şekaik şüphesiz,sabit olur/ama,birinci yolla,seba-

Muhâlâtından Yalınız Üç tânesini zikir idiyorum.(Birincisi)Bir Eczâhânede ğâyet Muhtelif Maddelerle Dolu Yüzer kavanoz şişeler bulunuyor O Edviyelerden Ziy'hayat bir Magcun istenildi.Hem Hayattâr Harıka bir Tiryak,Onlardan yapılmak iycab itti.Geldik O Eczahânede ziy'hayat magcuni,ve Hayattar Tiryâkı Çoklukla efrâdını gördük.O Magcunlardan birisini Tetkık ittik.Görüyoruz'ki,O Kavanoz şişelerden Her birisinden x Bir Myzânı'mahsus ile Bir iki dirhem bundan,Üç dört dirhem Ötekinden Altı yedi dirhem başkasından,ve Hâkezâ:Muhtelif mıkdarlarda Eczâlar x Alınmış.Eyer birinden Bir dirhem Ya Noksan,ya Fazla alınsa:O Magcun Ziy'hayât olamaz,Hâsıyetini gösteremez.Hem O Hayattâr Tiryâkı'de Tetkık ittik.Her bir kavanozdan bir miyzânı'mahsus ile bir madde alınmış'ki,zerre mıkdâri Noksan veya ziyâde olsa:Tiryak:Hassasını ğâib id'er.O Kavanozlar:Elliden ziyâde iken Her birisinden Ayrı bir miyzan x ile alınmış gibi ayrı ayrı mıkdarda Eczaları alınmış.Acebâ:Hiç Bir x Cihette İmkân ve ihtimâl varmiy'ki;O Şişelerden alınan Muhtelif Mıkdarlar Şişelerin ğarib bir Tesâdüf,veya Fırtınalı bir havanın çarpmasiyle Devrilmesinden Her birisinden alınan mıkdar kadar yalınız O x Mıkdar Aksın.?.Berâber gitsinler,Toplanuh O Magcuni Teşkil İtsinler.?. Acebâ:Bundan Daha Hırâfe Muhâl,Bâtıl bir şey varmı.?.(Eşek:Muzaâf bir Eşeklige Girse,Sonra İnsan Olsa:Bu Fikri Kabûl İtmem diye Kaçaçaktır.) İşte:Bu misâl gibi:Her bir ziy'hâyat:Elbette:Ziy'hayat bir magcundır. Her bir nebât:Hayattâr bir Tiryak gibidir'ki,Çok Müteaddid eczâlardan Çok Muhtelif maddelerden Ğâyet hassas bir ölçü ile alınan maddelerden Terkiyb idilmiştir.Eyer:Esbâbe,anâsıra isnad idilse;ve Esbab iycad x İtti denilse;aynen Eczâhânedeki Magcunun şişelerin devrilmesinden vücud bulması gibi yüz derece akıldan uzak,Muhâl ve Bâtıldır.Elhasıl: Şu ecâhânei'kübrâyi'âlemde(Hakîymi'ezeliynin)Miyzânı'kazâ ve kaderiyle alınan mevaddi'hayâtiyye:Hadsiz bir(hikmet)ve Nihâyetsiz bir(İlim) Ve Her şey'e şâmil bir(İrâde)ile Vücud bulabilir.Kör,Sağır,Hududsüz, Sel gibi akan Kulliy anâsır ve Tebâyig ve Esbâbın işidir diyen Bed'x Baht:(O Tiryâkı'aciybin kendi kendine şişelerin devrilmesinden çıkub.

İmüştir

Muhâlâtımdan Yalnız Üç tânesini zikr idiyorum.(Birincisi)Bir Mesâ-
hânede ğâyet Muhtelif Maddelerle Dolu Yüzer kavanoz ejderler bulunuyor
O Edviyelerden Ziy'dayat bir Mâgoun latomldi.Hem Hayattâr Harika bir
Tiryak,Omurdan yapılmak üzere itti.Geldik O Eczahânede ziy'dayat mağ-
azası,ve Hayattar Tiryâkı Çoklukla etrâfını görüb.O Mağoumlardan bir-
isini Tetkik ittik.Görüyorum'ki,O Kavanoz ejderden Her birinden x
B.ir Miyâsı'mahsus ile bir iki dirhem bundan,Üç dört dirhem Çekikden
Alıb yedi dirhem beşkasından,ve Hâlezâ:Muhtelif mikdarlarda Eczâlar x
Alınmış.Eyer birinden Bir dirhem Ya Noksan,ya Fazla alınsa:O Mağoun
Ziy'dayât olamaz,Hâsıletini göstermez.Hem O Hayattâr Tiryâkı'de Tet-
kik ittik.Her bir kavanozdan bir miyâsı'mahsus ile bir madde alınm-
ış'ki,zerre mikdârı Noksan veya ziyâde olsa:Tiryak:Hassasını ğâib id'-
er.O Kavanozlar:Dilliden ziyâde iken Her birinden Ayrı bir miyzan x
ile alınmış gibi ayrı ayrı mikdarda Eczaları alınmış.Acebâ:Hiç Bir x
Cihette İmkân ve ihtimâl varmıy'kı;O Çıjelerden alınan Muhtelif Mik-
darlar Çıjelerin ğarib bir Teşâdüf,veya Fıtrınalı bir bavarın çarpm-
alıyle Devrilmesinden Her birinden alınan mikdar kadar yalnız O x
Mikdar Aksın.?.Berâber gi:ainler,Teplanub O Magound Teşkil İtalnler.?.
Acebâ:Bundan Daha Hıfzle Muhâl,Bâtıl bir şey varmı.?.(Bak:Muzaf bir
Eşekliğe Girse,Sonra İnsan Olsa:Bu Fikri Kabûl İtmem diye Kaçacaktır.)
İşte:Bu misâl gibi:Her bir ziy'dâyat:Elbette:Ziy'dayat bir magoundur.
Her bir nebât:Hayattâr bir Tiryak gibidir'ki,Çok Mühtedid eczâlardan
Çok Muhtelif maddelerden ğâyet hassas bir ölçü ile alınan maddelerden
Terkîb idilmiştir.Eyer:Eczâbe,anâsıra kamıd idilse;ve Esbab iyead x
itti denilse:aynen Eczâhânedeki Magoumun ejderlerin devrilmesinden vü-
cud bulmaz gibi yüz dereee ahrıdan usak,Muhal ve Bâtıldır.Bilmezi:
Şu cevâbımı:Mükâfat'alemde(Hakîkî'saâdetinde)Miyasın'hass ve Hakîkî-
yle alınan mevadda'dayâtıyle:Hadsiz bir(mikmet)ve Nihayetsiz bir(ilim)
Ve Her şey'e şâmil bir(irade)ile Vücud bulabilir.Kör,Sağır,Hududsuz,
Sol gibi cüz'i Kudret ve Tesâdüf ve Tesâdüfün ejderlerin devrilmesinden çıkıb,
Bak:(O Tiryâkı'nolyün kendi kendine ejderlerin devrilmesinden çıkıb,
İmkânsız

olmuştır, diyen divâne bir hezyancı, serhoş bulunan bir ahmakdan daha ziyade ahmakdır.)(Evet o küfür) ahmakâne serhoşâne divanece bir hezyandır.(İkinci muhâl) Her şey (VÂHIDÎ'EHAD)olan Kadîri'Zülcelale verilmezse, belki esbâba isnad edilse: lâzım gelirki, âlemin pek çok anâsır ve esbâbı her bir zîhayatın vücudünde müdahelesi bulunsun. Halbuki sinek gibi bir küçücük mahlûkun vücudunda kemâli'intizam ile gâyet hassas bir mîzan ve temam bir ittifak ile muhtelif ve birbirine zıd mübâyin esbabın ictimaî o kadar zâhir bir muhâldirki: sinek kanadı kadar şuûru bulunan: bu muhâldir, olâmaz diyecek.. evet bir sinegin güçücük cismi: kâinatın ekser anâsır ve esbâbı ile alâkadardır. Belki: bir hülasasıdır. Eger kudreti'Ezeliyyeye verilmezse o esbâbı'maddiye onun vücudi yanında bizzat hazır bulunmak lâzımdır. Belki: onun küçücük cismine girmek gerekdir. belki: cisminin küçük bir numunesi olan gözündeki hüceyresine girmeleri icab ediyor. çunki, sebeb; maddi ise: müsebbibin yanında ve içinde bulunması lâzımgeliyor. Şu halde iki sinegin iyne ucu gibi parmakları birleşmeyen o hüceyrecikde erkânı'âlemi ve anâsır ve tabâyiî: maddeten içinde bulunup usta gibi içinde çalışdıklarını kabûl etmek lâzım gelir. İşte sofsetâinin en ebleheleri dahi böyle bir meslekden utanıyorlar. (Üçüncü Muhal)(Elvâhıd la yasduru illâ anil'Vâhıd: (اَلْوَاحِدُ لَا يَصْدُرُ اِلَّا عَنِ الْوَاحِدِ) kâidei'mukarreresîle bir mevcudün vahdeti var ise, elbette bir vâhdden, bir elden sudûr edebilir. Hususen o mevcud gâyet mükemmel bir intizam, ve hassas bir mîzan, ve câmî bir hayâta mazhar ise, bilbedâhe sebebi'ihtilâf ve keşmâkeş olan müteaddit ellerden çıkmadığını, belki gâyet Kadîri'Hakîm olan bir tek elden çıkdığını gösterdigi hâlde hadsiz ve câmid ve câhil ve mütecâviz ve şuûrsuz, karma karışıklık içinde kör, sağır esbâbı'tabiiyyenin karma karışık ellerine ve hadsız imkânât yolları içinde ve ictimâ ve ihtilât ile o esbâbın körlügü, sağırlıgı ziyadeleşdigi halde, O muntazam

O muhtaram
totuş ve ihtilâf ile o eşhâbın kırılığı, eğrılığı ziyadeleşdiği hâlde,
ʼâyenin kavme karşık ellerine ve hadîs imkânât yollarını idâre ve
mütecâviz ve şuûrsuz kimse karşılık idâre kör, sağır eşhâr'tahs -
kış olan mütecâdil ellerden çimmeğürür, belki Ğâyet Kadîr'Hakîm olan
yaradır.(İdâret muhal) Her şey (VAHİDİ'EHAD)olan Kadîr'Müdebbire ve-
rilmese, belki eşhâre kamıd edilse: İşaret gelirki, âlemin pek çok muş-
ar ve eşhâr hor bir zîyâretin vücûdünde müdahalesi bulunsun.Hal bu-
ki elmek gibi bir kütüphâne mahlûkun vücudunda kendi'ihtiyarı ile Ğâyet
hasasa bir mîzan ve tenasüb'ü ittifak ile muhtelif ve birbirine zıd
müdâyin eşhârın idâresi o kadar sâdır bir mucâdiriki: elmek kendi
kadar şuûrsuz bulunan, bu mucâdir, olmaz diyecek, ayet bir elmeğin
güçlüğü elmî:kâğıtların ekser şuâarı ve eşhâr ile alâkadardır.Belki:
bir mülâsadır. Eğer kudret'Tecelliyâtı vertilmese o eşhâr'maddîye
onun vücudî yanında hiçbir hasır bulunmak îcâbmdır. Belki:onun küçü-
cük elmîne elmek gerekdir.belki: elmînin küçük bir numunesi olan
değin îyne ron gibi perdelerı birleşmeyen o hüce recîde erkânı'ğ-
lemi ve muâsır ve tabîyîî:maddeten iğinde bulunup neta gibi iğinde
çalışdırılırsa kabul etmek lâzım gelir. İşte sofestâinin en ehlenbi-
ri dahi böyle bir mesleğden utanırlar. (Hüccet Mubal)(Biyâhud la -
yeşdurun illâ enil'Vâhid: (يعلمون ظاهرا من الحيوة الدنيا)kâideti'mukarreresi-
le bir mevcudun vahdeti var ise, elbette bir vâhdden, bir eldon sudûr
edebilir.Hususan o mevcud Ğâyet mükemmel bir intizam, ve hasasa bir
mîzan, ve ğâyet bayâta mazhar ise, bilbedâhe sebebi'ihtilâf ve koşuş-
kaş olan mütecâdil ellerden çimmeğürür, belki Ğâyet Kadîr'Hakîm olan
bir tek eldon çıkarğürür göstermeği hâlde hadsiz ve ğâyâ ve çeşid ve
yaradır.(İdâret mubal) Her şey (VAHİDİ'EHAD)olan Kadîr'Müdebbire ve-
rilmese, belki eşhâre kamıd edilse: İşaret gelirki, âlemin pek çok muş-
ar ve eşhâr hor bir zîyâretin vücûdünde müdahalesi bulunsun.Hal bu-
ki elmek gibi bir kütüphâne mahlûkun vücudunda kendi'ihtiyarı ile Ğâyet
hasasa bir mîzan ve tenasüb'ü ittifak ile muhtelif ve birbirine zıd
müdâyin eşhârın idâresi o kadar sâdır bir mucâdiriki: elmek kendi
kadar şuûrsuz bulunan, bu mucâdir, olmaz diyecek, ayet bir elmeğin
güçlüğü elmî:kâğıtların ekser şuâarı ve eşhâr ile alâkadardır.Belki:
bir mülâsadır. Eğer kudret'Tecelliyâtı vertilmese o eşhâr'maddîye
onun vücudî yanında hiçbir hasır bulunmak îcâbmdır. Belki:onun küçü-
cük elmîne elmek gerekdir.belki: elmînin küçük bir numunesi olan
değin îyne ron gibi perdelerı birleşmeyen o hüce recîde erkânı'ğ-
lemi ve muâsır ve tabîyîî:maddeten iğinde bulunup neta gibi iğinde
çalışdırılırsa kabul etmek lâzım gelir. İşte sofestâinin en ehlenbi-
ri dahi böyle bir mesleğden utanırlar. (Hüccet Mubal)(Biyâhud la -
yeşdurun illâ enil'Vâhid: (يعلمون ظاهرا من الحيوة الدنيا)kâideti'mukarreresi-
le bir mevcudun vahdeti var ise, elbette bir vâhdden, bir eldon sudûr
edebilir.Hususan o mevcud Ğâyet mükemmel bir intizam, ve hasasa bir
mîzan, ve ğâyet bayâta mazhar ise, bilbedâhe sebebi'ihtilâf ve koşuş-
kaş olan mütecâdil ellerden çimmeğürür, belki Ğâyet Kadîr'Hakîm olan
bir tek eldon çıkarğürür göstermeği hâlde hadsiz ve ğâyâ ve çeşid ve

O muntazam ve mevzun ve vâhid bir mevcûdı onlara isnad etmek yüz muhâli birden kabûl etmek gibi akıldan uzakdır. Haydı, bu muhâlden kat'ı-nazar, esbâbı'maddiyenin elbette tesirleri, mübâşeretle ve temasla olur. halbuki; o esbâbı'tabiîyyenin temasları; zîhayat mevcutların zâhirîledir. halbuki: görüyoruzki: esbâbı'maddiyenin elleri yetişmedigi, ve temas itmedikleri o zîhayatın bâtını; on def'a zâhirinden daha muntazam, daha lâtif; san'atca daha mükemmeldir. esbâbı'maddiyenin elleri ve âletleriyle hiç bir cihetle yerişemedikleri, belki: ta zâhirinede temas edemedikleri küçücük Zîhayat, küçücük hayvancıklar en büyük mahluklardan daha ziyade san'atca acîb, hilkatca: bedî bir surette oldukları halde o câmid, câhil, kaba, uzak, büyük ve birbirine zıd olan sağır, kör esbâba isnad etmek yüz derece kör, bin derece sağır olmakla olur. (Emmâ: İkinci Mes'ele) (Teşekkelebinefsihi: (تَشَكَّلَ بِنَفْسِهِ) dir. Yâni: kendi kendine teşekkül ediyor. İşte Bu cümlenin dahî çok muhâlâtı var. Çok cihetlerle batıldır, muhâldir. numune için muhâlâtından üç danesini beyan ederiz. (Birincisi) Ey muânnid münkir: Senin enâniyetin; seni okadar ahmaklaşdırmışki, yüz muhâli birden kabûl etmek, bir derecede hüküm ediyorsun. Çunkı sen mevcûdsın, ve basit bir madde ve câmid ve teğayyürsiz degilsin, belki: daima tecedddütte olarak gâyet muntazam bir makine ve hârika ve daima tehavvülde bir saray gibisin. Senin vücudunda her vakıt zerreler çalışıyorlar. Senin vücudun kâinatla, hususan: rızık münasibetîle, hususan: bîka, nevi; itibarîle alâkadar ve alış verişi vardır. Senin vücudunda çalışan zerreler o münasebâtı bozmamak, ve o alakadarlığı kırmamak için dikkat ediyorlar. öylece ihtiyatla ayaklarını atıyorlar. güya; bütün kâinata bakıyorlar. ve senin münâsebetli kâinâtta görüp öylece vaz'iyyet alıyorlarki, senin zâhirî, bâtinî duygularınla o zerrelerin o hârika vaz'iyyetine göre istifade edersin. Eğer sen vücudundaki zerreleri (Kadîri 'Ezelinin) kanûnîle hareket eden küçük memurları, veya bir ordusu veya kalemi-

Kaderin

O munâsaam ve mevsûn ve vâhid bir mevcûdî onlara isnad etmek yâa hu-
kmü)kemûnîle hareket eden kitâbî mevzûları,veya bir ordüan veya kalkın-
ma göre tasnîfde edeceksin.Bğer sen vilcudunda(Kadîmî Mısrî
lardı; sonra sâhirî,pâtinî dühûlarında o zerrelerin o hârika vaz'iyo-
yorlar. ve sonra münâsebetli kâinatta görüp öğleee vaz'iyyet alıyor-
lar. öğleee ihtiyâcla ayaklarına atıyorlar. Bütün bütün kâinata bakı-
o münasebât bozmamak,ve o alakadarlığı kırmamak için dikkat ediyor-
barîle alâkadar ve alış verişi vardır. Sonin vilcudunda çalışan zerre-
nin vilcudun kâimetîa,muvazenetini münasibetîle,muvazene,nevâ itti-
bir sebeb bilmein.Sonin vilcudunda her vakit zerreler çalışıyorlar.Se-
dütte olarak ğâyet muntazam bir nekino ve hârika ve daima tahavvülde
ve bazıt bir madde ve cüzüd ve teğayyürat doğuşun,bolluk; daima tecdî-
dün kadîmî etmek,bir derecede milyon ediyorsun. Çünkü,sen mevcûdsun)
nid mümkün:Sonin enâniyetin,sent olacaksındırıcı,vile münâsi
mumune için münâsâtında ve danışınt boyan edersin.(Birmoisr)Ey müâ-
Bu cümlenin dahî çok münâsâtı var.Çok ehemiyetle bekliyor,münekkir.
pinefsini: (حسبك نفسك)dir. Yâni:kendi kendine tecelli ediyor. İşte
ce kor,bin derece zaaif olmakla olur.(Emmâ:İkinci Mes'ele)(Tecelle-
sak,büyük ve birbirine zıd olan sağır,kör esbâbe tamad etmek yüz dere-
reyat,küçük hayvancıklar on büyük memlukatdan daha ziyade sen'atça
reyb,hilkaten,bedîî bir eserle oluklara bağlı o cemid,cahil,kaba,u -
lik:sen'atça daha mükemmeldir. esbâb'maddiyenin ellerî hiç bir ihti-
le yerişemediklerî,bellî:ta sâhirînde temsa edemediklerî küçücük zî-
tiimi göre iatifade edersin.Bğer sen vilcudunda(Kadîmî Mısrî
lardı;sonin sâhirî,pâtinî dühûlarında o zerrelerin o hârika vaz'iyo-
yorlar. ve sonin münâsebetli kâinatta görüp öğleee vaz'iyyet alıyor-
lar. öğleee ihtiyâcla ayaklarına atıyorlar. Bütün bütün kâinata bakı-
o münasebât bozmamak,ve o alakadarlığı kırmamak için dikkat ediyor-
barîle alâkadar ve alış verişi vardır. Sonin vilcudunda çalışan zerre-
nin vilcudun kâimetîa,muvazene,nizak münasibetîle,muvazene,nevâ itti-
bir sebeb bilmein.Sonin vilcudunda her vakit zerreler çalışıyorlar.Se-
dütte olarak ğâyet muntazam bir nekino ve hârika ve daima tahavvülde
ve bazıt bir madde ve cüzüd ve teğayyürat doğuşun,bolluk; daima tecdî-
dün kadîmî etmek,bir derecede milyon ediyorsun. Çünkü,sen mevcûdsun)
nid mümkün:Sonin enâniyetin,sent olacaksındırıcı,vile münâsi
mumune için münâsâtında ve danışınt boyan edersin.(Birmoisr)Ey müâ-
Bu cümlenin dahî çok münâsâtı var.Çok ehemiyetle bekliyor,münekkir.
pinefsini: (حسبك نفسك)dir. Yâni:kendi kendine tecelli ediyor. İşte
ce kor,bin derece zaaif olmakla olur.(Emmâ:İkinci Mes'ele)(Tecelle-
sak,büyük ve birbirine zıd olan sağır,kör esbâbe tamad etmek yüz dere-
reyat,küçük hayvancıklar on büyük memlukatdan daha ziyade sen'atça
reyb,hilkaten,bedîî bir eserle oluklara bağlı o cemid,cahil,kaba,u -
lik:sen'atça daha mükemmeldir. esbâb'maddiyenin ellerî hiç bir ihti-
le yerişemediklerî,bellî:ta sâhirînde temsa edemediklerî küçücük zî-

Kaderin uçları, ve her bir zerrede birer kalem ucu, ve kalemi'kudretin noktaları, her bir zerre birer nokta olduğunu kabûl etmezsek o vakit senin gözünde çalışan her bir zerreye öyle bir göz lâzımki; senin mecmû cesedinin her tarafını görmekle beraber münasebettar olduğun bütün kâinatı dahi görecek bir gözü, ve bütün senin mâzî, müstakbel ve nesil ve aslın ve ânâsırının menbalarını, ve rızkının mâdenlerini bilecek, tanıyacak, yüz dâhî kadar bir akıl vermek lazımgelir. Senin gibi zerre kadar aklı olmayanın bir zerresinde bin Eflâtun kadar bir ilmi'şuûr vermek bin derece divânece bir hurâfacılıkdır. (İkinci Muhâl) Senin vücudün bin kubbeli hârika, bir saraya benzerki: Her kubbesinde taşlar direksiz birbirine baş başa virüp muâllakda tutdurulmuş, belki senin vücudün bin def'a böyle bir saraydan acîbdir. Çunki o sarayı'Vücudün daima kemâli'intizam ile tâzelenmektedir. Gâyet hârika olan RUH, KALB, ve mânevi letâifden katî'nazar; yalınız cesedindeki her âzâ, bir kubbeli menzil hükmündedir. Zerreler o kubbelerdeki taşlar gibi birbirile kemâli'muvazene ve intizam ile baş başa virüp hârika bir bina, fevkelâde bir san'ât, göz ve dil gibi birer acîb mûcizei'kudret gösteriyorlar. eger bu zerreler şu âlemin ustasının emrine tâbî birer memur olmasalar; o vakıt her bir zerre, umum o cisimdeki zerrelere; hem hâkimi'mutlak, hem her birisine mahkûmi'mutlak, hem her birine misil, hem hâkimiyet noktasında zıd, hem yalınız Vâcibül'vücuda mahsus olan ekser sıfâtın masdarı, menbaı, hem gâyet mukayyed, hem gâyet mutlak bir suretde olmakla beraber sırrı'vahdetle yalınız bir vâhidin eseri olabilen gâyet muntazam bir masnû'u vâhidi o hadsız zerrâta isnad etmek; zerre kadar şuûru olan; bunun pek zâhir bir muhâl; belki yüz Muhal olduğunu derk eder. (Üçüncü Muhal) Eger Senin vücudün vahidi'ahed olan Kadîri'Ezelinin kalemi ile mektûp olmazsa ve tahlîâta, esbaba mensup matbû ise; O vakıt senin vücudündeki bir hüceyrei'bedenden tut birbiri içinde dairelerler

Kaderin ağları, ve her bir zorrede bizer kalan ucu, ve kalanı'kurtuluş
noktaları, her bir zorre; bizer nokta olduğunu kabûl etmesek o vakit
sonin gösünde çalışan her bir zorreye; öyle bir güç îşaretî; sonin mo-
mû ceşediniz her tarafını görmekle beraber mümkeşettar olduğun bütün
kâinatı dahi göreşek bir güş, ve bütün sonin mâşî, miatelkol ve nosil
ve ealın ve îmâşarının monlarını, ve rizkının mâdenlerini; bileşek
tamyaşak, yüz dâhî kadar bir akıl vermek lazımgelir. Sonin gibi zorre
kadar akıl olmayanın bir zorreşinde bin Tüfüğün kadar, bir ilmi'şu-
ür vermek bin deroce dîvâneee bir hürâfonlıkdır. (Ikinci Mukâl) Sonin
vücudün bin kubbeli hâvuz, bir sarıya benzerki: Her kubbesinde taşlar
dizilmiş birbirine beş başa viriş muâllakda tutturulmuş, belki sonin
vücudün bin def'a böyle bir sarıydan ibâdır. Çunki o sarıyı'vücudün
daima kemâli'imtisam ile tezelenmektedir. Öğüt hâvika olmuş RUH, KALB,
ve mânevi letâifden ibâret, nasıl; velinus: ocsedindeki her âzâ, bir kubbe-
li monsil bilmünedir. Zerreler o kubbelerdeki taşlar gibi birbirîle
kemâli'muvasene ve intizam ile beş başa viriş hâvika bir bina, teşkil-
âde bir sen'ât, öğe ve dil gibi bizer sağ müsteci'kudret göstertiyor-
lar. eğer bu zerreler şu âlemin mebâsının emrine tâbî bizer mamur ol-
maşalar; vakit her bir zorre, umum o alâmdeki zerreleri; bon bâkimi'-
mutlak, bon her birisine merhûm'mutlak, bon her birine mâsil, bon hâki-
miyet mukteşrade zâ, bon velinus Vâcibül'vücude mahsus olan ekser
sıfâtın maedar, monbar, bon öğüt muraşad, bon öğüt mutlak bir suret
te olmakle beraber sırr'vahdetle velinus bir vâhidin esert olabilen
öğüt muntazam bir masnû vâhidi o hadar zerrâta tanad etmek; zorre
kadar şuûru olan; bunun pek zâhir bir mubâ; belki yüz Mukal olduğunu
dark eder. (Üçüncü Mukal) Eğer vücudün vahidi'nod olan Kadîri'Bezil-
min kelamî ile muhtip olmasa ve tahâta, sababa monsup matbû kaç o
vakit sonin vücudünden bir müceyyet'bedenden tut; birbiri içinde dai-
reler

Daireler misillü binler mürekkebler âdedince tabiî kalıplarının bulunması lâzımgelir. Çunki: meselâ: bu elimizdeki kitab: eger mektüp olsa (bir tek kalem) kâtibin ilmine istinad edüp bütün onları yazar. Eger mektüp olmazsa, ve onun kalemine verilmezse, kendi kendine olmuş denilse, veya tabiâta verilse: o vakıt, matbû kitab gibi: her bir harfi için bir demir kalem lazımdırki: tabî edilsin. Nasılki: Matbaâda hurufat adedince demir harfler bulunur. Sonra o harfler vücud bulur. O vakıt bir tek kaleme bedel, o hurufat adedince kalemler lazımgelir. Belki, o hurufat içinde bâzan olduğu gibi: küçük kalemle bir büyük harfde, bir sahife ince hat ile yazılmış ise; binler kalem bir tek harf için lâzım gelirki: birbirinin içine girüp muntazam bir vaziyetle, senin cesedin gibi bir şekil alıyor ise, o vakıt: her bir daire her bir cüzü için O mürekkebat adedince kalıblar lazm gelir. Haydi yüz muhal içinde bulunan bu tarzı, mümkin desek. dahi; bu muntazam san'âtlı demir harfleri ve mükemmel kalıpları ve kalemleri yapmak için yine bir tek kaleme verilmezse; o kalemler: o kalıplar: o demir harflerin yapılması için onların adetlerince yine kalemler, kalıplar ve huruflar lâzım. Çunki: onlar yapılmışlar. Onlarda muntazam sanatlıdırlar. Ve hâkéza: müteselsilen gittikce gidecek. işte; sende anla, bu öyle bir fikirdirki, senin zerrâtın âdedince muhâlât ve hürâfelar içinde bulunuyor. Ey muânnid: muâttıl! sende utan, bu dalâletten vaz geç....

(Üçüncü kelime) (İktezet) tabiât : (اِقْتَضَتْهُ الطَّبِيعَةُ) Yâni tabiât iktiza ediyor. Tabiât yapiyor. İşte: bu hükmün çok muhâlâtı var. Numune için üçünü zikir ediyoruz. (Birincisi) Eger mevcudatta: hususan, zîhayatta görünen bâsirâne, hakîmâne olan san'ât ve içad: (Şensi'Ezelinin) Kalemi'-kader ve kudretine verilmezse belki: kör, sağır, düşüncesiz, olan tabiât ve kuvvete isnad edilse: lâzım gelirki; tabiât icad için her şeyde hadsiz mânevi makina ve matbâları bulundursun. ve yahud her şeyde kâinatı

halk

Dairelor mistiliî binlor mirelkeblor âdeâtnee tabiî kelrlplarrnin bu-

lunmasr lâzrmgelir. Çunki:mesela:bu elimizdeki kitab:ger mektûp olsa

(bir tek kelem) kâtibin ilmino tetimad eddp bütün onâyr yazar. Eger

mektûp olmasa,ve onun kelomino verilmesa,kendi kendino olmus denil-

se veya,tabiâta verilse:o vakit matbû kitab gibi;her bir harfi için

bir demir kalem lazmdrkt:tabî edilan.Masalkt: Matbaâda kurulat a-

âeâtnee demir harfler bulunur. Sonra o harfler vüoud bulur,O vakit bir

tek kelime bedel, o kurulat adeâtnee kelimler lazmgelir. Belki:o ku-

rulat için de bâzan oldugu gibi;küçük kelimle bir büyük harfe, bir sa-

hife ince bet i,le yazilmis ise, bimler kelem bir tek bant için lâzm

gelirki: birbirinin için giriß muntazam bir vaziyetle, sonin cesedin

gibi bir şekil alryor ise,o vakit;her bir defze her bir cüzü için O

mürekkebat adeâtnee kalblar lazm gelir. Hayâi yüz murel için bulu-

nan bu tarz, mimkin deâsk.deki; bu muntazam san'âtlr demir harflerl ve

mükemmel kalrplarr ve kelemlerl yapmak için yine bir tek kelime vazi-

mesae; o kelemler,o kalrplar;o demir harflerin yerlimesi için onlarrn

adetlerine yine kelemler,kalrplar ve murutlar lâzm.Çunki:onlar ya-

pilmrşlar. Onlarda muntazam sanatlarrlar.Ve hâkeza: mitaselatlon gi-

tmee gideoek. için; sende anla,bu şöyle bir fikirdirki, sonin zerrâtin

âdeâtnee mufâlâât ve mürâkalar için bulunuyor.Ey muâmmid:muâttil!

sende utan, bu dâlâlet'ten vaz geç...

(Üçüncü kelime)(İktezaî "tabiât" : (فَعَّالًا لِمَا يُشَاءُ) Yâni tabiât kitâba

adyor.Tabiât yapiyor.İşte;bu hükmün çok mufâlâât var.Numune için ü-

çünü zikir adiyorum.(Birincisi)Eger mevcudatta, hüsasen, şüheyetle gö-

rünen bâzrâne,hakimâne olan san'ât ve işad;(Sanat'Dedinin)Kalemi'-

kader ve kudretine verilmese bolki:kör, sağır, dilsüzlerin, olan tabiât

ve kuvvete tamad edilse:lâzm gelirki; tabiât kend için her şeyde had-

Halk ve idare edecek bir kudret, ve hikmet, derc etsin. Çunki: nasıl, Şemsin cilveleri ve akisleri, zemin yüzündeki zerrecik cam parçalarında ve katrelerde görünüyor. Eger o misâli ve akis güneşcikler semâdaki tek güneşe isnad edilmezse; lâzımgelirki, bir kibrit başı yerleşmeyen bir zerrecik cam parçasında tabiî, fıtrî ve güneşin hasiyetlerine mâlik zâhiren küçük, mânen çok derin bir güneşin hâricî vücudünü kabûl ederek zerrat-ı zücaciye adedince tabiî güneşleri kabûl etmek lâzım geldigi, aynen bu misal gibi mevcudat ve zîhayat; doğrudan doğruya (Şemsi Ezelinin) cilvei esmâsına verilmezse; her bir mevcudda, hususan; her bir zîhayatta hadsiz bir kuvvet, ve irâde, nihayetsiz bir ilim ve hikmet taşıyacak bir tabiatı, bir kuvveti; âdetâ bir ilâhî içinde kabûl etmek lâzım gelir. Bu tarzı fikir ise kâinattaki muhalâtın en bâtılı, en hurâfesidir. (Hâlıkı Kâinatın) sanâtını; mevhum, ehemmiyetsiz, şuûrsuz bir tabiâta viren insan; elbette yüz def'â hayvandan daha hayvan, daha şuûrsuz olduğunu gösterir. (İkinci Muhâl) Eger gâyet intizamlı, mizanlı, sanatlı, hikmetli, şu mevcudat, nihayetsiz Kadîr, Hakîm bir (zâta) verilmezse; belki tabiâta isnad edilse; lâzım gelirki, tabiât; her bir parça toprakda avrupanın umum matbâları ve fabrikaları adedince makinaları, matbaaları bulundursun. Ta o parça toprak menşe' ve tezkâh oldugun ; hadsiz çiçekler ve meyvaların yetişmelerine, ve teşekküllerine, medâr olabilsin. Çunki: çiçekler için saksılık vazifesini gören bir kâse; toprak içine tohumları nöbetle atılan umum çiçeklerin birbirinden çok ayrı olan şekil ve hey'etlerini teşkil ve tasvir edebilir bir kâbiliyeti Görünüyor. Eger (Kâdiri Zülcelâle) verilmezse; o vakıt o kâsedeki toprakda hiç bir çiçek için mânevi ayrı, tabiî bir makinası bulunmazsa; bu hâl vücuda gelemez çunki: tohumlar ise; nutfeler yumurtalar gibi maddeleri bir dir. Yâni müvellidülmâ, Müvellidül'humuza, karbon, azotun; intizamsız, şekilsiz hamur gibi halitasından ibaret olmakla beraber hava, Su, harâret, ziya, dahi herbiri

Halk ve idare edecek bir kudret, ve hikmet, derc etsin. Çunki: nasıl, Şen-
sin cilveleri ve akisleri, zemin yüzündeki zerrecik cam parçalarında ve
katrelerde görünüyor. Eger o misâli ve akis güneşcikler semâdaki tek
güneşe isnad edilmezse; lâzımgelirki: bir kibrit başı yerleşmeyen bir
zerrecik cam parçasında tabiî, fıtrî ve güneşin hasiyetlerine mâlik zâ-
hiren küçük, mânen çok derin bir güneşin hârici vücudünü kabûl ederek
zerrat; zücaciye adedince tabiî güneşleri kabûl etmek lâzım geldigi, ay-
nen bu misal gibi mevcudat ve zîhayat: doğrudan doğruya (Şemsi Ezelinin)
cilvei'esmâsına verilmezse; her bir mevcudda, hususan: her bir zîhayatta
hadsiz bir kuvvet, ve irâde, nihayetsiz bir ilim ve hikmet taşıyacak bir
tabiatı, bir kuvveti: âdetâ bir ilâhî içinde kabûl etmek lâzım
gelir. Bu tarzı'fikir ise kâinattaki muhalâtın en bâtılı, en hıtrâfesi-
dir. (Hâlıkı'Kâinatın) sanâtını; mevhum, ehemmiyetsiz, şuûrsuz bir tabiâta
viren insan: elbette yüz def'â hayvandan daha hayvan, daha şuûrsuz oldu-
ğunu gösterir. (İkinci Muhâl) Eger ğâyet intizamlı, mizanlı, sanâtlı,
hikmetli, şu mevcudat, nihayetsiz Kadîr, Hakîm bir (zâta) verilmezse; belki
tabiâta isnad edilse; lâzım gelirki tabiât; her bir parça toprakda avru-
panın umum matbâları ve fabrikaları adedince makinaları, matbaaları bu-
lundursun. Ta o parça toprak menşe' ve tezkâh oldugun; hadsiz çiçek-
ler ve meyvaların yetişmelerine, ve teşekküllerine, medâr olabilsin. Çun-
ki: çiçekler için saksılık vazifesini gören bir kâse; toprak içine tohum-
ları nöbetle atılan umum çiçeklerin birbirinden çok ayrı olan şekil
ve hey'etlerini teşkil ve tasvir edebilir bir kâbiliyeti Görünüyor. Eger
(Kâdiri'Zülcelâle) verilmezse: o vakıt o kâsedeki toprakda hiç bir çiçek
için mânevi ayrı, tabiî bir makinası bulunmazsa; bu hâl vücuda gelemez
çunki: tohumlar ise: nutfeler yumurtalar gibi maddeleri bir dir. Yâni
müvellidülmâ, Müvellidül'humuza, karbon, azotun; intizamsız, şekilsiz ha-
mur gibi halitasından ibaret olmakla beraber hava, Su, harâret, ziya, dahi
herbiri

Herbiri basit veşuursuz ve her şey'e karşı sel gibi bir tarzda gittiginden, o hadsiz çiçeklerin teşkilâtları ayrı ayrı ğâyet muntazam ve san'âtlı olarak o topraktan çıkması bilbedaha, ve bizzarure iktiza ediyorki, o Kâsede bulunan toprak mânen avrupa kadar mânevi küçük mıkyasda matbaâları ve fabrikaları bulunsun, tâki bu kadar hayattar kumaşları ve binler ayrı ayrı nakışlı mensucâtları dokuyabilsin. İşte tabi'îyyunların fikri'küfrilerine bak, ne derece dairei'akıldan hâric sapdıgını kıyas et. Ve tabiâtı mucid zanneden insan suretindeki ahmak, serhoşlar, mütefennin ve akıllıyız diye dâva ettikleri hâlde akıl ve fenden ne kadar uzak düşdüklerini, ve mümtenî ve hiç bir cihetle mümkin olmayan bir hurâfeyi kendilerine meslek ittihaz ettiklerini gör, gül, tükür.

Eger desen: mevcudat, tabiâta isnad edilse böyle acîb muhaller olur. İmtinâ derecesinde müşkilât olur. acabâ Zâti'Ahadi'Samede verildigi vakıt o müşkilât nasıl kalkıyor. Ve o suûbetli imtinâ o suhûletli vücube ve lûzume nasıl inkilap eder? (Elcevab) Birinci muhâlde nasılki: güneşin cilvei'inikâsı (aksi) kemâli'suhuletle külfetsiz en küçük zerrecik câmidden tut tâ en büyük bir denizin yüzüne kadar feyiz ve tesirini misâli güneşciklerle ğâyet kolaylıkla gösterdikleri hâlde eger güneşden nisbet kesilse o vakıt her bir zerrecikde tabiî ve bizzat bir güneşin hâricî vücudünü dahi imtinâ derecesinde bir suûbetle olabilmesi kabûl edilmek lâzımgelebilir. öylede her mevcut doğrudan doğruya Zâti-(Ehad) ve (Samede) verilse vücub derecesinde bir suhûlet, ve kolaylıkla, ve bir intisab ve cilve ile her bir mevcuda lâzım olan her bir şey'i ona yetişdirilebilir. Eger o intisab kesilse, ve o memuriyet başı bozukluğa dönse ve her bir mevcud kendi başına ve tabiâta bırakılsa o vakıt imtinâ derecesinde yüz bin müşkilât ve suûbetle sinek gibi bir zîhayatın kâinatın küçük bir fihristesi olan ve ğâyet hârika makinei'Vücûdi îcâd eden içindeki küçük kör tabiâtın kâinatı halk ve idare edecek bir kudret

Herþirt þæit vogûræwa ve þor þoy'e kerþr eol ɡipt þir terɔde ɡitti-
ɡindon'o þædæ ɔipoklorin toþiliâtlærr/ɑyrr ɑyrr ɡêyet muntæɔm ve
ɑun'ât olærk o toþrekdɑn ɔimæɑr/þilbedɑbɑ'ye þizærure likkiɑ ɑdi-
yorkt'o Kâɑɔde þulumun toþrek/mê.ɑn ɑvrope kɑdɑr mênɑvt kiɑɑik mikyɑs-
ɑe mɑtþnêlær ve fɑþrikɑlær þulmɑun'tâkt/þn kɑdɑr nɑyettær kumɑçlær
ve þinlor ɑyrr ɑyrr nɑɔrɑlr monɑnoçtlær ɑolɑuyɑbilɑin.ieto tɑbl'jyên-
lærrn fikkt'kitkrilorino bɑk/ne ɑoroɔe ɑɑlræt'ɑlkilɑɑn kêtro ɑnɑɑrgrm
kryɑs et. Ve tɑbl'ât/muɔd ɑunnoɑen lnɑɑn ɑurɑtindokt ɑlmɑk'ɑorhoɑ-
lær'mitɑrɔumin ve ɑlkilyrz diyo ɑêvɑ ɑttildrt nêldɑ'ɑkrl ve tondon
ne kɑdɑr nɑɑk ɑiɑɑdlɑrdnt'ye mintonçve nig bir ɑikotle mumkin olmɑ-
yɑn bir berêɑyt/kondilorino moɑlok ittihɑɑ ɑttikɑrint gör'ɑil'tildir.
Ɑɑr'ɑesɑn/movoudɑt'tɑbiâte lɑnɑd ɑdiɑɑ'ɑhyle noîh mubɑller olur.im-
tinçɑɔroɔɔɑndɑ mişkilât olur. ɑonbê'ŝêti'ɑhɑdi'ɑɑmɑdɑ vɑrildigt vɑ-
krt o mişkilât mɑɑrl kɑlkiyor. Ve o ɑuçbɑtit imtinçɑ o ɑuçlɑtit vɑɑn-
ɑe ve lûɑumɑ mɑɑrl inkilɑp ɑdɑr? (Bicɑvɑb) Birinɑt muhâdɑɑ mɑɑrlkt:
ɑünɑşin ɑilvɑt'inçkâɑr kɑmâlt'ɑuhulɑtlɑ kilîɑtɑts ɑn kiçik ɑorrɑɑik
ɑêmildɑɑn tut'tê ɑn büyük bir ɑɑnkin yüɑünɑ kɑdɑr ɑeyis ve tɑɑlkint
miɑêlt ɑünɑşɑikɑrlɑ'ɑêyet kɑlɑylikla ɑöɑtɑrdikɑrt hêlɑɑ ɑɑɑr'ɑünɑş-
ɑɑn nibɑɑt kɑɑlɑɑ'ɑ vɑrkt hɑr bir ɑorrɑɑikɑɑ tɑbil ve bizɑɑt bir ɑü-
kɑnçi bêrkɑt vünɑdümü dɑnl imtinçɑɔroɔɔɑndɑ bir ɑuçbɑtlɑ olɑbilmɑɑt
kɑnçi ɑdilmɑk lâɑumɑɑlɑbilir. öylɑɑ'hɑr mɑvɑut doğɑudɑn doğɑuya zêti-
(Ehɑd) ve (Sɑmɑɑɑ) vɑrkiɑɑ'vünü ɑɔroɔɔɑndɑ bir ɑuçbɑt'ɑ kɑlɑylikla ve
bir imtinɑb ve ɑilvɑ ile hɑr bir mɑvɑudɑ lâɑum olɑn hɑr bir ɑey'i ona
yɑtişdirilɑbilir. Eğɑr o imtinɑb kɑɑlɑɑ'ɑ o mɑumkyɑt bɑş'bɑzuk -
irğɑ döɑɑ'ɑ hɑr bir mɑvɑud kɑndi bɑşına ve tɑbiâte birɑkılɑɑ'ɑ vɑrkt
imtinçɑɔroɔɔɑndɑ yüz bin müşkilât ve ɑuçbɑtlɑ sinɑk gibi bir zîɑɑyɑ-
tın kâinɑtın kiçik bir ünsüɑüɑü olɑn ve êyet bâzîkɑ mɑkɑnɑt'Allɑhdɑ
joçâ ɑdɑn iɑinɑdɑkt kiçik kör tɑbiâtın kâinɑtı bütün ve ɑâɑɑ ɑdɑɑɑk
bir kuvvet

Bir kudret ve hikmet sahibi olduğunu farz etmek lâzım gelir. Bu ise, bir muhâl degil, belki bin muhâldir. Elhasıl: nasılki (Zâti vâcibül'vücudun) şerik ve nazîri mümtenî ve muhâldir; öyle de (Rububiyetinde) ve (icadı'eşyada) başkalarının müdahelesi, şerîki'zâti gibi mümtenî ve muhâldir. Emma ikinci muhâldeki müşkilât ise; müteâddit risalelerde isbat edildigi gibi, eger bütün eşya (Vâhidi'Ehade) verilse; bütün eşya, bir tek şey gibi suhuletli ve kolay olur. Eger esbâba, tabiâta verilse bir tek şey, umum eşya kadar müşkilâtlı olduğu müteâddit ve kat'î burhanlarla isbat edilmiş bir burhânın hülâsası, şudurki: nasıl; bir adam bir (pâdişâha) askerlik, veya memuriyet cihetîle intisab etse; o memur ve o asker; o intisab kuvvetîle, yüzbin defa kuvveti'şahsiyesinden fazla işlere medâr olabilir. ve (pâdişâhı) namına bâzan bir (şâhı) esir eder. Çunki; gördügü işlerin ve yapdığı eserlerin cihâzâtını ve kuvvetini kendi taşımıyor. ve taşımağa mecbur olmıyor. O intisab münâsebetîle (pâdişâhın) hazineleri ve arkasındaki noktai istinâdı olan Ordu; o kuvveti, o cihâzâtı, taşıyor. dimek gördügü işler; şâhâne olarak bir (Pâdişâhın) işi gibi; hem gösterdigi eserler bir ordu eseri misillü hârika olabilir. Nasılki: karınca; o memuriyet cihetile Fir'avunun sarayını harab ediyor. Sinek; o intisab ile Nemrûdi gebertiyor. ve o intisab ile buğday dânesi gibi bir çam çekirdegi koca çam ağacının bütün cihâzâtını yetişdirebilir. (Haşiye:2) eger o intisab kesilse, o memuriyetten terhis edilse; yapacağı işlerin cihâzâtını ve kuvvetini belinde ve bileginde taşımağa mecburdur. O

Vakıt

(Haşiye:2) Eger intisab olsa; o çekirdek (kaderi'ilâhiden) bir emir alır, o hârika işe; mazhar olur. Eger o intisab kesilse; o çekirdegin hilkatı koca çam ağacının hilkatından daha ziyade cihâzât ve iktidar ve san'âtı iktiza eder. çunki dağdaki, kudret eseri olan mücessem çam ağacının bütün âzâları, ve cihazatile o çekirdekdeki kader eseri olan mânevi ağaçda mevcud bulunmak lâzım gelir. çunki: O koca agacın fabrikası o çekirdekdir ki, içindeki kuru ağaç; kudretle hâricde tezahür eder, cismâni çam ağacı olur.

Bir kudret ve hikmet sahibi olduğunu fark etmek îâzım gelir.Bu îaç bir

muhâl değil belki bin muhâldir. Dîkkat:meselâ(Zât'ı)eşyânın'ın(ıstırâb-

şerik ve mesâfi mümtenî ve muhâldir; öyle de(Rubûbiyetinde)ve(ıoadr'esya-

da) benzerlerinin müdahalesi şerîat'ın gibi mümtenî ve muhâldir. Emme

ikinci muhâdeli müşkilât ise; mütedâvil kıssalarda îabet edildiği

gibi, eğer bütün eşya(Vâhid'Ehad)verilse; bütün eşya, bir tek şey gibi

sunulmuş ve kolay olur. Eğer esbâb, tabiâta verilse bir tek şey, mum

eşya kadar müşkilâtlı olduğu mütedâvil ve kat'î bunmalarla îabet o-

dilmiş bir burhânın mülâsası, şudurki:mesel; bir adam bir(pâdişâhı)na-

kerlik veya memuriyet cihetîle intisab etse o memur ve o nâkır: o inti-

sab muvvetîle yüzbin defa kuvvet'şahsiyetinden fazla îşlere modâr o-

labilir. ve(pâdişâhı)numa pâsan bir(şâhı)sair ekser.Çünki; şürûdğu îş-

lerin ve yapdığı eserlerin cihâzâtını ve kuvvetini kendi taşımayor.ve

taşımağa mecbur olmayor.O intisab münâsebetîle(pâdişâhın)beşinelerî ve

erkânındaki noktaî îstinâdı olan Ordu: o kuvveti, o cihâzâtı, taşıyor.

dimek şürûdğu îşler; şâhâne olarak bir(Pâdişâhın)îşi gibi;hem şöhretdi-

ği eserler bir ordu eseri mahsûlü hükmü olabilir.Neticede:kanunen o

memuriyet cihetîle Bir'evâmın sevkıyatı hareb ediyor. Sinek o intisab

ile Nemrûdi geçiriyor. ve o intisab ile buğday dânesi gibi bir çam

çekirdeği koca çam ağacının bütün cihâzâtını yetiştiriyor.(Hâşiye:2)

eğer o intisab kısalsa, o memuriyetten terkis edilse, yapacağı îşlerin

cihâzâtını ve kuvvetini beliğde ve bîlegînde taşımağa mecburdur. O

Vakıt

(Hâşiye:2) Eğer intisab olasıo çekirdek(kadarî'İlâhîden)bir emir alır

o hâlkîne işe; mazhar olur.Eğer o intisab kısalsa, o çekirdeğin hilkati

koca çam ağacının hilâsatında daha ziyade cihâzât ve ihtiâcı ve sanâ-

ti îktiza eder.Çünki dağdağalı,kudret esasî olan müessesen çam ağacının

bütün âzâları ve cihazatı, o çekirdekdeki kader esasî olan mânevî

ağacda mevcud bulunmak îâzım gelir. Çünki: O koca ağacın tabiîdesi o

çekirdeğinîki, içindeki kuru sağ kudretle hâriçde tezahür eder, olamâ-

mı çam ağacı olur.

O vakıt o küçük bileğindeki kuvvet miktarınca ve belindeki cebhâne adedince iş görebilir. Evvelki vaziyette gâyet kolaylıkla gördüğü işleri bu vaziyette ondan istenilse elbette bileğinde bir ordu kuvvetini ve belinde bir(pâdişâhın)cihâzâtı'Harbiye fabrikasını yüklemek lâzım gelirki(güldürmek için acîb hurâfaları,masalları hikâye eden maskaralar dahi bu hayalden utanıyorlar.) Elhasıl Vâcibül'Vücuda her mevcûdü vermek vücub derecesinde bir suhuleti var. ve Tabiâta icad cihetinde vermek imtinâ derecesinde müşkil ve hâric dairei'akliyedir.

(Üçüncü Muhâl)Bu muhâli izah edecek bazı risalelerde beyan edilen iki misâl.(Birinci Misal) Bütün âsârı medeniyetle tekmil ve tezyin edilmiş hâli bir sahrada kurulmuş,yapılmış bir saraya gâyet vahşi bir adam girmiş,içine bakmış binlerce muntazam san'âtlı,eşyayı görmüş vahşetinden ahmaklığından haricde kimse müdahele etmeyüp o saray içinde o eşyadan birisi o sarayı müştemilâtile birlikde yapmıştır diye taharriye başlayor. Hangi şey'e bakıyor o vahşetli aklı dahi kâbil görmyorki, o bunları yapsun. Sonra o sarayın teşkilât proğramını, ve mevcudat fihristesini, ve idare kanunları içinde yazılı olan bir defteri görür. Çendanı elsiz ve gözsüz,çekiçsiz olan o defter dahi sair içindeki şeyler gibi hiç bir kâbiliyyeti yokturki:o sarayı teşkil ve tezyin etsün. Fakat muztar kalarak bilmecburiye eşyaya nisbeten kavânîni ilmiyenin bir unvânı olmak cihetile o sarayın mecmuûna bu defteri münasebettâr gördüğünden,işte bu defterdirki o sarayı teşkil,tanzim,edüp bu eşyayı yapmış,takmış,yerleşdirmis,diyerek,vahşetini ahmakların,serhoşların,hezyânına çevirmiş.) İşte aynen bu misâl gibi,hadsiz derecede misâldeki saraydan daha muntazam,daha mükemmel, ve bütün etrafı mûcizâne hikmetle dolu,şu sarayı'âlemin,içine,(inkâr-Ulûhiyyete)giden tabiiyyun fikrini taşıyan vahşi bir insan girer. Dairei'mümkinat haricinde olan(Zâtı'-Vâcibül'Vücudun)eseri'sanâtı olduğunu düşünmeyerek ve ondan arâz ederek

O valrt o lqîqik bîlegîndekî kuvvet mîdarîuoe ve bellîndekî cebhêne n-
dedîuee îş görebîlîr. Bvvelkî vazîyette ğâyet kolayîkla görüğü îşle-
rî bu vazîyette ondan îstenîlse elbette bîlegînde bîr ordu kuvvetînî
ve bellînde bîr(pâdîşâhun)otnâsâtî'Herkîye fabrîkasını yüklemek îçîn
gelîrkî(güldüğümek îçîn acîb hîkâyeler,masallar nîkâye eden masâra-
lar dahî bu bayraldan utanıyorlar.) Elmasî Vâcibî'Vîcude her movcûdî
vermek,imtihâğ derecesînde mîşkîl ve pâhâ dalret'eklîyedîr.
vermek vîcud derecesînde bîr sunulatî var. ve Tabîâta îcad olunduğu
(Çünkü Mubâl)Bu mubâlâ îcab edecek bazı risalelerde boyan edîlen îkî
misâl.(Birînci Misal) Bütün şâşırı modernleşmiş toplumî ve tezyin edîl-
miş hâlî bîr sahrada kurulmuş,yapılmış bîr saraya,gâyet vahşî bîr adam
gîymiş,içine balmış bînlerce muhteşem sanâtî,sayesî görmüş vahşetin-
den ahmaklığından bahsede kimse müdahale etmeyip o saray içinde o sayı-
dan birisî o sarayı müştemilâtîle birlikde yapmıştır diye tahmîn
başlayor. Hemî soy'e bakılıyor o vahşetî elîr dahî kâbil görmüyorki, o
bunları yapsın. Sonra o sarayın teşkilât progğramını ve mevcudat ihtiş-
tesatı,ve idare kanunları içinde yazılı olan bîr defteri görür.Gendisi
olsîz ve görüş,çekişsîz olan o defter dahî sehî içindeki şeyler gibî
hîç bîr kâbiliyyetî yoktuki:o sarayı teşkil ve tezyin etsin. Fakat
muazzam kalabalık bilmecburiyle eşyaşınore misbeten kavâniniyîmin bir
müvâzî olmak ihtimâlle o sarayın mecmûuna bu defteri münasebettâr gör-
düğünden,işte bu defterdeki o sarayı teşkil,tanzim,edib bu eşyayı yap-
mış,tamir,yerleştirmiş,diyerek,vahşetini ahmaklarını,sarhoşlarını,hes-
yanına cevirmiş.) İşte aynen bu misâl gibi,hadsiz derecede misâldeki

dahîre

Dairei'Mümkinat içinde Kaderi'İlâhinin yazar, bozar bir levhası hükmünde ve (kudreti'ilâhiyenin) kânûnûna tebdil ve tağyir e - den bir defteri olabilen, ve pek yanlış ve hatâ olarak tabiât nâmı verilen bir (mecmuâyı'kânûnûn, âdâtı'İlâhiyye) ve bir (fihristei'sanâtı'-Rabbâniyyeyi) görür. ve derki: mâdem bu eşya bir sebeb ister, hiç bir şey bu defter gibi münasebeti görünmeyor. Çendan hiç bir cihetle akıl kabûl etmezki: gözsüz, şûursuz, kudretsiz, bu defter (Rububiyyeti'Mutlakanın) işi olan, ve hadsiz bir kudreti iktiza eden, îcâdı yapamaz. Fakat mâdem (Sânii'Kâdîmi) kabûl etmiyorum, öyle ise en münasibi bu defter bunu yapmış ve yapar diyecegim der. Bizde deriz: Ey Ahmakül'hüka MK adan tahammuk etmiş serhoş, ahmak; başını tabiât bataklığından cıkar, arkana bak ki: zerrattan, seyyârâta kadar, bütün mevcûdat; ayrı ayrı lisanlarla onun vücudüne şehadet ettikleri, ve parmaklarîle işaret ettikleri bir (Sânîi'Zülcelâli) gör. Ve o sarayı yapan ve o defterde sarayın proğramını yazan (nakkaşı'ezelînin) cilvesini müşahede et. Fermânına bak. Kur'ânını oku, ve hezyanlardan kurtul. (İkinci misâl) gâyet vahşi bir adam, muhteşem bir kışla dâiresine girer, gâyet muntazam bir ordunun beraber umum tâlimlerini, muntazam hareketlerini görür. Bir neferin hareketile bir tabur, bir Alay, bir Fırka, kalkar, oturur, gider. Bir ateş emrile ateş ettiklerini müşahede eder. Kaba, vahşi olan akla ise; bir kumandanın, ve devletin nizâmatile ve kânunûpâdişâhile kumandasını anlamayub inkâr ettiginden o askerler iple birbirine bağlı olduklarını tahayyül eder. O hâyâli ip ne kadar hârikalı olduğunu düşünür, hayrette kalır. Sonra gider. Aya Sofya gibi gâyet dolu bir câmîye cum'â gününde dâhil olur. O umum cemâatı'müslimiynin; bir adamın bir sesile kalkar, egilir, secde eder, oturduklarını, müşâhede eder. Mânevî ve semâvî kanunlarının mecmuûndan ibâret olan şerîâtı, ve şerîat sâhibinin emirlerinden gelen mânevî düsturlarını anlamadığından o cemâatı: maddi ip-

lerle

Datrol'Mümkünet tıpkıda Kadıotı'lıkbirin yazar, boşer bir levhası bü-
münde ve(kudretli'ilâhiyenin)kâinâtın torna:tına tedbiî ve tasâyür o -
den bir dertevt olabilen,ve pek yanlış ve hatâlarak tabiât nâmı ve-
rilen bir(mecmuâ'kâvânin âdetî'ilâhiyye)ve bir(ihtiyaet'sanatı'-
kadı)ı olan,ve hadsiz bir kudreti ihtiva eden,şaşar yapmaz. Pakat
mâdem(Sânii'Kâdîmi)kadı etmiyorum,öyle ise en münasibi bu dertev bu-
ıu yapmış ve yapar diyecegim der.Bizde dersiz:Dy Ahmedli'bi:a.Eden
tabammuk etmiş sonra,ahmak;başını tabiât bataklığından cıkarı,arkasın
bak ki: zorlattan,sayâsâta kadar,bütün mevcudat/ayrı ayrı ilâmlarla
onun vücudüne şahadet ettikleri,ve parmaklarile işaret ettikleri bir
(Sânii'Zülcelâli)gör. Ve o zaman yapan ve o dertevde zarayın prog-
nun yazan(medkaşı'ezeliyin)ciliyesini müşahede et. Parmâkına bak.Kur-
anını oku,ve hezyanlardan kurtul.(Ihtinot misâl) şeyet vahşi bir a -
dam,muhteşem bir krşla dâiresine girer,şeyet muhteşem bir orduyun be-
raber uyun tâlimlerini,muhteşem hareketlerini görür. Bir neferin he-
rekotile bir tabur,bir,alay,bir Prıka,kalkar,oturur,gider.Bir eteş
emrile eteş ettiklerini müşahede eder. Kabı,vahşi olan akla ise,bir
kumandanın,ve devletin mâzımatile ve kânunuşâhâşahile kumandasın an-
lamayıp inkâr ettiğinden o nakıeler ipte birbirine bağlı oldukların
tahayyül eder. O hâyâlî ip ne kadar hârikalı oldugunu düşünür,hayret-
te kalır. Sonra gider,ya'soıye gibi şeyet dolu bir camiye cum'a gi-
nünde dâhil olur.O umum cemaâtı'müslimiyinin,bir adamın bir sesile kal-
kar,oğlir,secde eder,okurdukların,müşâhede eder.Mânevî ve somâvî
kanunlarının mecmuunden ibâret olan sarîâtı,ve sarîâtı bâhisinin emir-

iplerle bağladığını ve o acîp ip onları esir edüb oynattıklarını tahayyül ederek en vahşî insan suretindeki canavar hayvanları dahi güldürecek kadar maskaralı bir fikirle çıkar gider.) İşte aynı bu misâl gibi (Sultânı'Ezel) ve (Ebedin) hadsîz cünûdının muhteşem bir kışlası olan şu âleme ve o (Mâbûdı'Ezelînin) muntazam bir mescidi olan şu Kâinata mahzı vahşet olan inkârı, ve fikri'tabîatı, taşıyan bir münkir giriyor. O (Sultânı'Ezelinin) hikmetinden gelen nizâmâtı Kâinâtın mânevî kanunlarını birer maddî madde tasavvur ederek, ve saltanatı'rububiyetin Kâvâniyn'itibariyesi ve O (Mâbûdı'Ezelînin) Şeriâtı'Fıtrîyyei'Kübrâsının mânevi, ve yalınız vücudi'ilmîsi bulunan ahkâmlarını düsturlarının birer mevcud hâricî ve maddi birer madde tahayyül ederek kudreti' İlâhiyyenin yerine o ilim ve kemâlden gelen ve yalınız vücudi'ilmisi bulunan o kanunları ikâme etmek ve ellerine icad vermek, sonrada onlara tabiât namını takmak, ve yalınız bir cilvei'kudreti'Rabbâniyye olan kuvveti bir zîkudret, ve müstakil bir kadîr telâkki etmek misâldeki vahşiden bin def'a aşağı bir vahşettir. Elhâsıl mevhum hakikatsız tabiîyunların TABİÂT dedikleri şey, olsa olsa ve hakikatı'hâriciye sâhibi ise; ancak; bir san'ât olabilir. Sanî olamaz. bir nakışdır, Nakkaş olamaz. ahkâmdır, hâkim olamaz. Bir şeriâtı'fıtriyyedir, Şârî olamaz. Mahlûk bir perdeyi'izzettir, Hâlık olamaz. Münfeil bir fıtrattır, Fâtır bir fâil olamaz. Kanundur, kudret deyildir. Kâdir olamaz. Mistardır, Masdar olamaz. Elhâsıl mâdem mevcudat var (Onaltıncı notanın) başında denildigi gibi mevcudün vücudi taksimi'aklî ile dört yoldan başka yol tahayyül edilmez. O dört cihetten üçünü; her birini üç zâhir muhâller ile but'lâni kat'i bir surette isbat edildi. Elbette bizzârure ve bilbedâhe dördüncü yol olan (VAHDET) yolu kat'i bir surette isbat olunuyor. O dördüncü yol ise basdaki: (أَفِي اللَّهِ شَكٌّ) (فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ) âyeti şeksiz şüphesiz, bedâhet derecesinde (Zâtı'Vâcibül'Vücudün) ulûhiyyetini ve her şey doğ

şeş doğ
şüphesiz;bedâhet derecesinde (Zâtı'Vâcibü'l-Vücûdun) müşâhedesi ve bir
dünün yol ise başladık:( ) yolunu kat'ı bir suretle kabul olunuyor. O dör-
düncü yol olan (VAHDE) yolunu kat'ı bir suretle kabul olunuyor. O dör-
tüncü kader masdarları bir fiilile ğıkar gider.)İşte aynı bu müşâ-
hedâ(Sultânı'Bzel) ve(Ebedîn)hadsiz olunduğunun muhteşem bir kıyâsı o-
lan şu âlemi;ve o(Mâbudu'Bzelîmin)muntazam bir mescidi olan şu kâina-
te mahsus vahşet olan inkârı ve fikri'tebâtı taşıyan bir münkir gi-
bi. O(Sultânı'Bzelîmin)himmetinden gelen müşâhâtı;Kâinâtın manevî
kumandanları bizler maddî madde tasavvur ederek ve saltanatı'rububiye-
tin kânûnuyla;itibarıyla ve O(Mâbudu'Bzelîmin)Şeriâtı'Ğarrâyası'Nûb-
ğ. İlâhiyenin yerine o fikr ve kemâlden gelen ve yalnız vücudi'ilmî-
ruhun bizer movud bâriçî ve maddî bizer madde tahayyül edenek kudre-
si bulunan o kemâlden ikâmo etmek ve ollerine ioad vermek;sonrada
onlara tabiât namını takmak;ve yalnız bir oiiyet'kudreti'Rabbâniyye
olan kuvveti bir zîmudret;ve müstakil bir kadîr telâkki etmek mâğâle-
ti vahşiden bin def'a ağağı bir vahşettir. Elhâsıl movbum bakikatsiz
tabiîyunların TABİAT dedikleri şeyleras olaa ve bakikati'hâriciye sâ-
hibi ise;muok;bir şan'ât olabilir. Sanî olamaz.bir makrûdur,Nakkaş
olamaz. ahkâmdır,bâkim olamaz.Bir şeriâtı'ilâhiyedir,şâirî olamaz.Meh-
lük bir peredeyi'tasvîr,Hâlık olamaz.Minteşil bir fiiliyât,Bâtır bir
fâil olamaz.Kamundur,kudret değildir. Kâdir olamaz.Mütefekkir,Mudaber
olamaz.Elhâsıl mâdem;movcudat var.(Onaltıncı notanın)başında denildiği
gibi;movcudûn vücudu;takaiuî'akli ile dört yolden başka yol tahayyül
edilmez. O dört cihetten biçimi;her biriui üç sâhib mutâ Ilor ile but-
lanmak kat'ı bir suretle kabul edildi.Elbette bizzarure ve bilbedâhe
görünen yol olan(VAHDE) yolunu kat'ı bir suretle kabul olunuyor. O dör-

Her şey doğudan doğruya dest'kudretinden çıkdığını, ve semâvât ve arz kabzai'tasarrufunda bulunduğunu gösteriyor. Eya esbab'perest ve tâbiâta tapan bîçare adam. Mâdem her şey'in tabiâtı her şey gibi mahlukdır, çunki: sanât'lıdır ve yeni oluyor. Hem her müsebbib gibi zâhirî sebebi dahi masnûdur. Ve mâdem herşey'in vücûdu, pek çok cihâzât ve âletlere muhtaçdır. O halde o tabiâtı icad eden ve o sebebi halk eden bir (Kadîri'mutlak) var, ve o (Kadîri'mutlakın) ne ihtiyâcı varki, âciz vesâiti (Rububiyetine) ve icâdına teşrik etsin. Hâşa. Belki doğrudan doğruya müsebbibi, sebeb ile beraber halk ederek (cilvei'esmâsını) ve (hikmetini) göstermek için bir tertib ve tanzim ile zâhirî bir sebebiyet, bir mükarenet vermekle eşyâdaki zâhiri kusurlara, merhametsizliklere, ve noksaniyetlere, mercî olmak için esbab ve tabiâtı desti'kudretine perde etmiş, izzetini o suretle muhafaza etmiş. Acaba bir saâtci saâtın çarklarını yapsın, sonra saâti çarklarla tertip edüp tanzim etsin. Dahamı kolaydır? Yoksa hârika bir makinayı, o çarkları, içinde yapsın. Sonra saâtın yapılmasını o makinanın câmid ellerine versün, tâ saâtı yapsun. dahamı kolaydır? acaba imkan haricinde degilmidir? Haydi o noksan akılın ile sen söyle, sen Hâkim ol. ve yahut bir kâtib: mürekkeb, kalem, kâğıdı getirdi. onunla kendi bizzat o kitabı yazsa: dahamı kolaydır? Yoksa o kâğıd, mürekkeb kalem içinde o kitabdan daha san'âtlı, daha zahmetli, yalınız o tek kitaba mahsus olarak bir yazı makinası icad etsin, sonra o şuûrsuz mâkinaya: haydı sen yaz desin de, kendisi karışmasın, dahamı kolaydır? acaba. Yüz def'â yazıdan daha müşkil degilmidir? Eger disen: Evet bir kitâbı yazan makinanın îcâdı, o kitabdan yüz def'â daha müşkildir. fakat o makina aynı kitabın bir çok nushalarını yazmasına vasıta olmak cihetîle belki bir kolaylık var. (Elcevab) Makkaşı'Ezèli: hadsiz kudretîle nihayetsiz cilvei'esmâsını her vakıt tazelendirmekle ayrı, ayrı, şekilde göstermek için, eşyâda teşahhusları ve hususi sîmâ-

ları

Hor soy dogŭuden dogŭuya doat'Inudrotiaden gradrĝiur, ve deuîvat ve era kapsat'tnaarriunda bulundugŭun gŭatsriyor. Dy: eabab'pŭroat ve tâbiâte tapan pîçare adam;ugŭan hor soy'in tabiâti hor şey gibi malulukdur, çunki: beuât'iidir ve yeni olayor. Hem her miaabbib gibi sâhibî sobe- yi dahi measuûur. Ve uâdem horşey'in vücûdu, pek çok citâsât ve ğaetle- re muhtaçdir.O halde o tabiâti kaç adam ve o sebebi halk eden bir (Kadiri, mutlak)var. ve o(Kadiri'mutlakun)ne ihtiyâcı varki, ğoia voaâiti (Muobbiyetine)ve iaâdune tegrik etsin?Hâşa.Belki doğrudan doğruya mü- sebbibi, sebeb ile beraber halk edersek(olivat'saaâsun)ve(hikmetini) göstermek için bir tertib ve tanzim ile sâhibî bir sebebiyet, bir mü- kemmel vermekle beyâdaki sâhibi muavinlere,mukemmelsaiklere,ve mük- semiyetlere, merci olmak için sabab ve tabiâti deait'Mudrettine perde etmiş,izzetini o suretle muhafaze etmiş.Yoksa bir sağlık saâtin çalı- kurunu yapan sonra saâti çalıştıkla tertip eddi tanzim etsin.Dahası kolaydır;Yoksa;bâzıka bir makinayı,o çalıları, iğinde yapan.Sonra, saâtin yapılmasını o makinanın câmid ellerine verelim,ta,saâti yapan. dahası kolaydır.?çoaâe imkân harîcinde değilmidir?Hayâi o nokaan ek = lim ile son söyle,son Hâkim ol.ve yâmut bir kâtib:mürekkeb,kalem,kâğı- ğı getirdi. onunla kendi hisaat o kitabı yazar:dahası kolaydır?Yoksa o kâğıd,mürekkeb kalem iğinde o kitabdan daha sanîâtlı,daha sahmetli yazıyı o tek kitabı mahsus olarak bir yazı makinası iaad etsin,sonra o şuûrsuz mâkinaya, hayâi son yaz dosun da,kendisi kurşâsın,dahası kolaydır?çoaâe. Yüz def'â yazsaâ daha müşkil değilmidir.? Ğor dişsi Dvet bir kâtıbı yazan makinanın içâdı,o kitabdan yüz def'â daha müş- kildir. Takat o makina eyni kitabın bir çok nushalarını yazmasına vasıta olmak cihetile bolluk bir kolaylık var.(Bloaap) Makinayı'Zâhiî; bir çok nushalar yazıyor.Ve bu kitabın bir nushasını okuyan bir kimse, bir çok kimselere okutabilir.Ve bu kimseler dahi bir çok kimselere okutabilirler.Ve bu kimseler dahi bir çok kimselere okutabilirler.Ve bu kimseler dahi bir çok kimselere okutabilirler

ları öyle bir surette halk etmiştirki: hiç bir kitâbı'Samedânî ve hiç bir mektübi'Rabbânî diger kitapların mektüplerin aynı aynına olamiyor. alâ'külli'hâl ayrı mânâları ifâde etmek için ayrı bir simâsı bulunacak, eger gözün varsa: insanın sîmasına bak gör. Zamanı'âdemden şimdiye kadar belki ebede kadar bu küçük sîmâda âzâyı'esasiyede ittifakla beraber her bir sîmâ, umum sîmâlara nisbeten her birisine karşı birer alâmeti-Fârikası var olduğunu katiyyen sâbittir. bunun için her bir sîmâ ayrı bir kitabdır. yalınız san'atın tanzimi için ayrı bir yazı tâkımı ve ayrı bir tertib ve te'lif ister, ve maddelerini hem getirmek hem yerleşdirmek ve hemde vücuda lâzım olan her şey'i derc etmek için bütün bütün başka bir tezkâh ister. Haydi farzı'muhâl olarak tabiâta bir matbaâ nazarile bakdık. Fakat bir matbaâya ait olan tanzim ve basmak, yâni muâyyen intizâmını kalıba sokmakdan başka, o tanzimin icâdından icadları yüz derece daha müşkil bir zîhayatın cismindeki maddeleri, aktarı âlemden mizânı'mahsusla ve hâs, bir intizam ile îcad etmek, ve getirmek ve matbaâ eline vermek için yine o matbaâyı icad eden Kadiri'Mutlakın kudret ve irâdesine muhtaçdır; dimek bu matbaalık ihtimâli ve farazî bütün bütün bir mânâsız ve hurâfadır. İşte: bu saât ve kitab misalleri gibi (Sânii zülcelâl Kadiri'Külli'şey) esbabı halk etmiş, müsebbibatıda halk ediyor. Hikmetile müsebbibâtı: esbâba bağlıyor. Kâinat harekâtının tanzimine dâir (kavânîni'âdetullahdan) ibâret olan (şeriâtı'fıtriyyeyi kübrâyı'ilâhiyyenin) bir cilvesini eşyâdaki o cilvesine yalınız bir âyine ve bir mâkes olan tabiâtı eşyayı irâdesile tâyin etmiştir. ve o tabiatın vücudı'hâriciye, mazhar olan vechini kudretile icad etmiş ve eşyayı o tabiât üzerinde halk etmiş. birbirine mezc etmiş. acaba gâyet derece mâkûl ve hadsiz burhanların neticesi olan bu hakikatın kabulimi daha kolaydır? acaba ve vücub derecesinde lâzım degilmidir? Yoksa: câmid, şuursuz mahlûk, masnû) basit olan o sebeb ve tabiât dediginiz maddelere her bir şey'in

Ters söyle bir suretle halk olmaktadır; bile bir kitâb'ın edebî ve hu-
bir meziyeti'ne dâir eğer kitapların meziyetin eğmi olamıyor.
ele'kitâb'dâ eğri mânâlar itâde etmek için eğri bir sinâsı bulunmak
eğer gösün versa;insanın sinsarne bak gör.Zamanı'ndaki çirkinlik kadar
halkı ebede kadar bu küçük sîmâda ğarı'canlıyede ittifakle beraber
bir bir sîmâ;unun sîmâlara nisbeten her birisine kerşı biror mânevi-
Fâideer var olduğunu kabiyyen sabittir. Onun için her bir sîmâ eğri
bir kitabdır. Yalnız sen'atın tamamı için eğri bir yazı tâkım ve
eğri bir terkib ve te'lif isterve maddelerini hem getirmek hem yer-
leştirmek ve nemde viicude îsâm olan her şey'i dere etmek için bütün
bütün başka bir tezâhür ister.Heyâ ferz'mümkâ olarak tahîâta bir mat-
baa nasarile bakdık.Fakat bir matbaâya ait olan tamam ve basmak yâni
muâyyen intizâmını kalbe solmakdan başka;o tamamın teâdından ford-
lara yüz derece daha müşkil bir zîneyetin olamındaki maddeleri, ekter
âlemden mizân'mahsusla ve hâş bir intizam ile ford etmek;ve getirmek
ve matbaâ elino vermek için yine o matbaâyı ford eden Kadını'Mutlakın
kudret ve irâdesine muhtaçdır;dimek bu matbaalık ihtimâlî ve farzâ
bütün bütün bir hârîadır. İşte;bu saât ve kitab misalleri gibi(Sâni
zülcelâl Kadını'Külli'soy)sebebi halk etmiş,misabbihterde halk ediyor.
Hikmetile misabbihâtı;sebebe bağlıyor. Kâinat hareketinin tamamino
dâir (kavânîni'âdetullahdan) ibâret olan(şeriâtı'ıtrıyeyi kibrâyı'lâ-
hiyenin)bir eliveâni eşyâdaki o eliveâno yalnız bir âyino ve bir
mîzân olan tabiâtı'eşyayı irâdesile tâyin etmiştir. ve o tabiatın vü-
cudı'hâriciye, meşher olan vechini kudretile kaş etmiş ve eşyayı o ta-
biât üzerinde halk etmiş. birbirine nazo etmiş.sonra gâyet derece mü-
kâfi ve hadsiz burhanlarin noticesi olan bu halkiyatın kabulüni daha ko-
layca;nasıl ve vücud derecesinde îsâm değilmidir?Yoksa;sâmiğ,şuur-
suz mahlûk,masnû)basit olan o sebeb ve tabiât dedikleri maddelere her
bir soy'un

bir şey'in vücuduna lâzım hadsız cihâzat ve âlâtı verüp hakîmâne, basîrâne olan işleri kendi kendilerine yapdırmakmı daha kolaydır?) Acaba imtinâ derecesinde imkân haricinde degilmidir.?) senin o insafsız aklının insâfına havale ediyoruz.) Münkir ve tabîat'prest diyorki:Mâdem beni insâfa davet ediyorsun,bende diyorumki:şimdiye kadar yanlış gittigimiz yol;yüz derece muhâl, hem gâyet zararlı, ve nihayet derecede çirkin,bir meslek oldugunu itiraf ediyorum. Sâbık tahkikatınızdan zerre mıkdar şûûru bulunan anlayacak ki: tabiâta, icad vermek mümtenîdir, muhâldir. ve her şey'i doğrudan doğruya (Vâcibül'Vücuda) vermek vâcibdir, zaruridir. (Elhamdülillâh alel'iyman) diyüb iyman ediyorum.) yalnız bir şüphem var (Cenâbı'Hakkın) Hâlık olduğunu kabûl ediyorum.fakat bâzı cüz'i esbabın, ehemmiyetsiz şeylerde icâda müdaheleleri,ve bir parça medhü'senâkazanmaları,(saltanat'rububiyetine) ne zarar verir(saltanata)noksâniyet gelirmi?(Elcevab:) Bâzı risâlelerde gâyet kat'î isbat ettigimiz gibi hâkimiyyetin şe'nî: müdaheleyi red etmektir.Hatta en ednâ bir hâkim,bir memur;dairei hâkimiyyetinde oğlunun müdahelesinide kabûl etmeyor. Hatta hakimiyyetine müdâhele tevehhümile bâzı dindar pâdişahları;halife oldukları halde mâsum evladlarını katl'etmeleri,bu reddi'müdâhele kânununun hâkimiyette ne kadar esaslı hüküm ettigini gösteriyor. Bir nahyede iki müdürden tut, tâ bir memlekette iki pâdişaha kadar hâkimiyetteki istiklâliyetin iktiza ettigi(Men'i iştirak kânunu) tarihı'beşerde çok acîb hercü'merc ile kuvvetini göstermiş.işte,âciz ve muâvenete muhtaç insanlardaki âmiriyyet ve hâkimiyetin bir gölgesi;bu derece müdaheleyi red etmegi ve başkasının müdahelesini men etmeyi,ve hâkimiyyetinde iştirak kabûl etmemeyi,ve makâmında;istiklâliyetini nihayet taâssubla muhafazaya çalışmayı gör.. Sonra;hâkimiyyeti'Mutlaka;rububiyyet derecesinde,(xxx) ve istiklâliyeti'Mutlaka;ahâdiyyet derecesinde, ve istiğnâi'mutlak;kâdiriyyeti'mutlaka derecesinde

(xxx) ve âmiriyyeti'mutlaka;(ULÛHİYYET)Derecesinde,

bir şey'in yüzdüme îşârım madara oldığıt ve îlâti verip belirtme, bazı-
rına olan işleri kendi inandiriline yaptırmaları daha kolaydır.) Daha
imtina derecesinde imkân bekletmede değilmidir.? sonin e insanlara eği-
mın insâtına havale ediyorum.) Minnir ve tabiat'proet diyorki:Meden
boni insâna davet ediyorum,bende diyorumki:şimdiye kadar yanlış git-
tiğimiz yolu yüz derece muhal, bon gâyet zararlı ve mihayet derecede
çirkin bir meslek olduğunu itiraf ediyorum. Şâbık tahkikatımızdan zor-
ro mükâfat şüûn bulunan anlayacak ki: tabiâta isad vermek mümkündür
mühâldir. ve her şey'i doğrudan doğruya (Yâsotbil'Vücuda)vermek vâcib-
dir zannedir. (Bihamdillâh alel'iyman) diyib iyman ediyorum.) yalı-
nız bir şüphem var (Cenâbı'Hakkın) Hâlık olduğunu kabûl ediyorum.Fakat
bâzı cüz'i esbabın, ehemmiyetsiz şeylerde isâda müdahaleleri,ve bir
parça medhûl'sonûçlarınmaları(saltanat, rububiyetine) ne zarar verir(sal-
tanata)noksânıyet getirmi?(Elcevab:) Bâzı rüsûleride gâyet kat'î te-
sir ettiğimiz gibi hâkimiyetin ge'ği müdahaleyi red etmektir.Hatta
on ednâ bir hâkim,bir memur;derecet hâkimiyetinde olğunun müdahalesi-
nide kabûl etmeyor. Hatta hakimiyetine müdâhale tevehhümile bâzı dün-
dar pâdişâhlar;halife oldukları halde mâsum evladlarını katl'etmele-
ri,bu reddi'müdâhale kâmmunun hâkimiyette ne kadar esasli rükün et-
tiğini gösteriyor. Bir nahçede iki müdüreden biri,iki bir memlekette iki
pâdişâhın kadar hâkimiyetleri tesâdüfiyetin ihtiza ettiği(Mon't işti-
rak kânunu) tarihi'değerde çok acib hoşuna'nore ile kuvvetini göster-
miş.işgâlâtı ve müvâzenete muhtaç insanlardaki ümitsizlet ve hâkimiye-
tin bir gölgesi;bu derece müdahaleyi red etmeği ve başkasının müda-
heleşini men etmeyi,ve hâkimiyetinde işitirak kabul etmemeyi,ve mekâ-
nında(tatbikâtında mihaye teâssüfle muhafaza edişmeyi gör.. Son-
ra,hâkimiyeti,Mutlaka;rububiyet derecesinde,ve istikâmetiyet'Mutla-
kı;ebedîyet derecesinde ve istiğnâ'mutlak;kâdirıyet'mutlak dere-
cesinde.

(xxx)ve ümitsizlet'mutlaka(ÜMÜHİYAYET)Derecesinde,

derecesinde bir Zâtı'Zülcelâl dır reddi'müdâhele ve men'i iştirâk ve tardı'şerik; ne derece o hâkimiyyetin zarurî bir lâzımı, ve vâcib bir muktezâsı olduğunu kıyas edebilirsen et. (Emma ikinci şık) şübhenki: bâzı esbab, bâzı cüziyyâtın, bâzı ubudiyetlerine mercî olsa o mabud mutlak olan (Zâtı-Vâcibül'Vücuda) müteveccih zerrat ve seyyârâta kadar mahlukâtın ubudiyetlerinden ne noksan gelir?? (Elcevab:) Şu kâinatın hâlıkı'Hâkîmi kâinâtı bir ağaç hükmünde halk edüb, en mükemmel meyvasını zîşûûr, ve zîşûur içinde en câmî meyvasını, insan yapmıştır. ve insanın en ehemmiyetli, belki insanın neticei'hilkatı ve ğayei'fitratı ve semerei'hayâtı olan şükür ve ibadetidir. O (Hakimi'mutlak) ve (amiri'müstakil) kendini sevdirmek ve tanıttırmak için kâinâtı halk eden O (vâhidi ahad) bütün kâinâtın meyvesi olan insanı, ve insanın en yüksek meyvesi olan şükür ve îbadetini, başka ellere verirmi? bütün bütün hikmetine zıd olarak neticei'hilkatı, ve semerei'kâinâtı abes edermi? Hâşa ve kella.. Hem hikmetini, ve rububiyetini, inkâr ettirecek bir tarzda mahlukâtın ibâdetlerini başkalara vermeye riza gösterirmi? Hiç müsaade edermi? ve hem hadsiz bir derece kendini sevdirmeyi, ve tanıttırmağı, ef'âlîle gösterdigi hâlde en mükemmel mahlûkatlarının şükür ve minnettarlıklarını, ve tehabbüb ve ûbudiyetlerini başka esbâba vermekle kendini unutturub kâinattaki makâsıdı'âliyesini inkâr ettirirmi??

(Ey Tabiât prestlikden vaz geçen arkadaş, haydi söyle) O diyor. Elhamdülillâh, bu iki şübhem hal olmakla beraber (vahdaniyeti'ilâhiyye) ve (Mâbudu'Bilhak) o olduğuna ve ondan başkaları ibâdete lâyık olmadığına o kadar kuvvetli ve parlak iki delil gösterdinki, onları inkâr etmek güneşi ve gündüzü inkar etmek gibi bir mükâbaredir.

dereceşinde bir Zât'ın(Mülcelî) değredd'müdâhele ve mon'i îştirâk ve
tasdı'şerik; ne derece o Bekâmıyyetin zarurî bir lâzımı ve vâcib bir
müteeşşir olduğunu kıyas edebiliriz. (Emme ikinci şıkkı) şübhesiz: bâ-
zı cehet, bâzı cihâtın, bâzı ubudiyetlerine meroî olsa o nefs mut-
lak olan(Zât-Vâcibül'Vücûd) müteveccih zarret ve seyyiâtta kadar
mehlukâtın ubudiyetlerinden ne noksan gelir?(Elcevab:) Şu kâinatın hâ-
lıkı'Hâkimi kâinâtı bir eğeo bi'lmünde bulk edib, on müteemmel meyvesını
zîşûûr ve zîşûûr toında on cüzü meyvesını, insan yapmasıyle insanın
en ehemmiyetli, bellı insanın metlebi'hilkati ve gayet'i fıtratı ve se-
mere'hayâtı olan şükür ve ibadetidir.O(Hakkını'mutlak)ve(emirı'mutla-
kı)konduğu sevdirmek ve tırıttırmek için kâinâtı bulk eden O(vâhid-
ehad)bütün kâinâtın meyvesi olan insanı, ve insanın en yüksek meyvesi
olan şükür ve ibadetini, başka ellere verirmi? bütün bütün hilmetine
zıd olarak metlebi'hilkati, ve semeresi'kâinâtı ebes edermi? Hâşa ve
kellâ. Hem hikmetini, ve rububiyetini, inkâr etmiyecek bir tarzda mah-
lûkatın ibâdetlerini, beşkalara vermeye kıza getirirmi? Hiç müsaade
edermi? ve hem bedaia bir derece kendini sevdirmeyi, ve tanıttırmağı,
et'ıâlle gâyetinde bâlde/en mükemmel mahlûkatlarının şükür ve mın-
nettarlıklarını, ve tehebbüb ve ubudiyetlerini başka cehâba vermekle
kendini munttarıb kâinattaki mukâbarı'ıâliyesini inkâr ettirirmi??
(By Tebiat prostitüden vaz geçen erkeğe:hayat söyle) O diyor. Bilmem-
dünyâlığın bu tüb şübhen bal olmakla beraber(vahdaniyeti'ilâhiyye)ve
(Mâbudu'Bilhak)o olduğuna ve onden başkaları ibâdete lâyık olmadığına
o kadar inanıyorlu ve perlak lıd delil gösterdiği, onları inkâr etmek
güneş ve gündüzü inkar etmek gibi bir mükâberedir.

DÖRDÜNCÜ HÜCCET'İYMÂNİYYE

(Otuzuncu LEM'ANIN Dördüncü Nüktesi)

BİSMİLLÂ'HİRRAHMA'NİRRAHİM : [بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ]

(وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنَزِّلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ)

Âyetinin bir nüktesi ve bir İsmi'azam ve yahut İsmi'âzamın altı nurundan bir nuru olan (ADLİM: عَدْل) isminin bir cilvesi, birinci nükte gibi: yakınlaştırmak Eskişehir hapishanesinde uzaktan uzağa göründü. Onu ışıklandırmak için yine temsil yolu ile deriz. Şu kâinat öyle bir saraydırki o sarayda mütemadiyen tahrib ve tâmir içinde çalkanan bir şehir var. ve o şehirde her vakıt harb ve hicret içinde kaynayan bir memleket var. O memlekette her zaman موت mevt ve حياة hayat içinde yuvarlanan bir âlem var. Halbuki, o sarayda, o şehirde, o memlekette, o âlemde o derece hayret engiz bir muvâzene, bir mizan, bir tevzin hüküm ediyorki, bilbedâhe isbat eder. Bu hadsiz mevcudatta olan hadsiz tehavvülât ve vâridat ve masârıf, her bir anda umum kâinatı görür, nazarı'teftişden geçirir. Bir tek (zâtın) mizânile ölçülür, dartılır. Yoksa balıklardan bir balık: yüz bin yumurta ile, ve nebattan haşhaş gibi bir çiçek: yirmi bin tohumla, ve sel gibi akan unsurların, inkilâbların, hucûmile muvazeneyi bozmaya çalışan ve istila etmek isteyen esbab: başı boş olsalardı: veyahud, maksadsız serseri tesadüfe, ve mizansız kör kuvvete, ve şûûrsuz, zulmetli, tabiâta havâle edilse idi: o muvazenei'eşya: ve muvazenei'kâinat: öyle bozulacak dıki; bir senede, belki bir günde; herc ü'merc olurdu.. yâni: deniz karma karışık şeylerle dolacakdı, teaffün edecekti. hava: ğâzâtı'muzırra ile zehirlenecekdi. Zemin ise; bir mezbele, bir mazbaha, bir bataklığa dönecekdi. dünya boğulacakdı. İşte: cesedi'hayvânînin hüceyrâtından, ve kandaki küreyvâtı'hamra, ve beyzâdan; ve zerrâtın tehavvülâtından, ve cihazâtı'bedeniyyenin tenâsübünden, tut: tâ; (denizin vâridat ve masarıfına, tâ: zemin altındaki çeşmelerin gelir ve sarfiyatlarına, tâ hayvânat ve nebâtâtın tevellüdât, ve vefiyatlarına, tâ: güz ve baharın tahribat ve tamirâtlarına

DÖRDÜNCÜ HÜCRET'İYMÂFİYYE

(Otuzuncu Dem'anın Dördüncü Nüktesi)

BİSMİLLÂHİ'R-RAHMANİ'R-RAHİM : (بسم الله الرحمن الرحيم)

(* فاطر السموات والارض جعل لكم من انفسكم ازواجا *)

Âyetinin bir müfessir ve bir Kur'ân-ı Azîm ve Furkân Kur'ân-ı Mu'cizü'l-beyân olan bir mu'cize-i (AZÎME: عظيمة) kelâmının bir cüz'ü, binaenaleyh müte'allik bulunduğu Sûre-i Fâtır'ın mebâhisinden ve mevâkı'-ı i'câzından ve Kur'ân'ın bir hârikasından ve Furkân'ın bir sırr-ı ehemmiyetinden bahsetmek lâzım gelir. Fakat bu mevzûun ehemmiyetini ve Kur'ân'ın bu hârikasının sırrını ve Furkân'ın bu sırr-ı ehemmiyetini ve Sûre-i Fâtır'ın bu mebâhisini ve mevâkı'-ı i'câzını ve Kur'ân'ın bu hârikas

Tâmiratlarına, tâ unsurların, ve yıldızların hidemât ve hareketlerine, tâ mevt ve hayatın ziyâ ve zulmetin, ve hareret ve brûdetin, degişmelerine, ve dögüşmelerine, çarpışmalarına, kadar o derece hassas bir mizan ile, ve o kadar ince bir ölçü ile tanzim edilir, Ve tartılırki: akl'beşer hiç bir yerde hakiki olarak hiç bir israf, hic bir âbes görmedigi gibi hikmeti'insaniyé dahi; her şeyde en mükemmel bir intizam, en güzel bir mevzuniyet görüyor, gösteriyor.. Belki: hikmeti'insâniye bu intizam, ve mevzuniyetin bir tezâhurudur, bir tercümanıdır.. İşte gel güneş ile muhtelif on iki seyyârenin müvazenelerine bak.. Acabâ bu muvazene gibi (ADLÜ'nün ve Kadîr) olan [zâtı'Zülcelâli] göstermiyormu? ve bilhassa: seyyârâtdan olan gemimiz, yâni; kürrei'arz; bir senede (yirmi dört bin senelik) bir dâirede gezer, seyyahat eder, ve o hârika sür'âtile beraber; zeminin yüzündeki dizilmiş, istif edilmiş, eşyayı dağıtmıyor, sarsmıyor, fezâya fırlatmıyor. Eger; sür'âti bir parça tezyid ve ya tenkıs edilseydi; sekenesini havaya fırlatub fezâda dağıdacakdı. Ve bir dakika, belki: bir sâniyede müvazenesini bozsa, dünyamızı bozacak. Belki başkası ile çarpışacak, bir kiyâmeti koparacak. Ve bilhassa; zeminin yüzünde nebâtî, ve hayvânî (dörtyüzbin taifenin) tevellüdât ve vefiyatca iâşe, ve yaşayışca rahîmâne muvazeneleri: ziyâ, güneşi gösterdigi gibi, bir tek (Zâtî'ADL) ve rahîmi gösteriyor. Ve bilhassa: o hadsız milletlerin hadsız efradından her bir ferdin âzâsı, cihâzâtı, duyguları; o derece hassas bir mizanla birbirile münasebettâr ve müvazenededirki; o tenâsüb, o müvazene, bedâhet derecesinde bir sânîi'adlü'Hâkimi gösteriyor.. ve bilhassa; her ferdi'hayvânînin bedenindeki hüceyrâtın ve kan mecrâlarının, ve kandaki küreyvâtın, ve o küreyvâtteki zerrelerin, o derece ince, hassas, ve hârika, müvazeneleri var. Bilbedahet isbat ederki; her şey'in dizgini elinde ve her şey'in anahtarı yanında, ve bir şey bir şey'e mânî olmıyor. Umum eşyâyı bir tek şey gibi kolayca idare eden bir tek Hâlıkı'ADLÜ'Hâkimin-

mizanile

Tâmiretlarına tâ'mmerların ve yıldız'ların hidâmet ve hareketlerine
tâ'mevt ve hayatın sıyâ ve zulmetin ve hareret ve brûdetin değişmele-
rine, ve dögüşmelerine çarpışmalarına kadar o derece hassas bir mizan
ile ve o kadar ince bir ölçü ile tanzim edilir. Ve tertipteki: elif'be-
şer, hiç bir yerde hakkıd olarak hiç bir ilaveî hiç bir şöbe görmediği
gibi mükemmeliyet'insaniye'den başka on mükemmel bir intizam on bi-
sol bir movzuiyet görüyor gösteriyor". Bolla:mükemmeliyet'insâniye'de intiz-
zam ve movzuiyetin bir teşâdüfden, bir tevâfükden, bir tesâdüfden değil, işte bol
lüe muhteliî on iki sayfasının müvazenelerine bak. Acaba bu muvazene
gibi(Adliye ve Kadir) olan[şeyi'Zülcelâli] göstermiyormuş ve bilhassa, soy-
yâsâtden olan gemiciğ, yâni, küfret'ara, bir sanoc(yâni dört bin sono-
lik)bir çâtırde gazoz sayılmak eder, ve o bâtıla bir'âtîle benzer; ze-
minin yüzündeki dizilmiş, katî edilmiş cayâz, değirmeyor, sarsmıyor, te
şâye irtiâşmıyor. Eğer, bir'âtî bir parça tozlu ve ya tonka edilmiş
ği; sokmasına mesaya irtiâdüb tezâde değüşecekdir. Ve bir dakika, bellî:
bir sâniyede müvazenesini bozar, dünyamız bozacak. Bellî başkası ile
çarpışacak, bir kıyâmeti koparacak. Ve bilhassa; zeminin yüzünde nebâtî,
ve hayvânî(göriyüzün tatlarını) tevellüdât ve vefiyatın işte, ve yaşayış-
ve rahimâne muvazenelerî: siyâ, güneşî göstertiği gibi, bir tok(Zâti'Adl)
ve rahimî göstertiyor. Ve bilhassa:o hadara milletlerin hadara etkedin-
den her bir ferdin sâdâr, cihâzât, duğğularî, o derece hassas bir mizan-
la birbirile münasebettâr ve müvazenâdeğiştirki; o tenâsüb, o müvazene, be-
şâbet derecesinde bir sâniî'adlî'Hâkimî göstertiyor. ve bilhassa; her
ferdî, hayâtının bedenindeki hüceyrâtın ve kan mecrâlarının ve kandaki
küreyvâtın ve o küreyvâttaki zerrelerin, o derece ince, hassas, ve hârî-
ka, müvazenelerî var. Bilhadebet, işbat edenler her şey'in dizgini elinde
tutan, ve her şey'in emniyeti yanında, ve bir şey bir şey'e nâzî olmıyor. Onun
ilmi, her şey'in emniyetini bir tedâbirle, bir tertibâtla, bir intizâmla
sağlâyor, bir tek şey bile kolayca idare eden bir tek Hâkim, Adlî'Hakimin-
mizanile

Hâkimin)mizânile kanûnile,nizamile terbiye ve idare oluyor. Haşrın mahkemei'kübrâsında mîzânı'âzam adâletinde cin ve insin muvâzenei'âmallerini istib'âd edüp inanmayan,bu dünyada gözile gördügü bu muvâzenei'Ekbere dıkkat etse;elbette istib'âdı kalmaz. Ey israflı iktisadsız.,Ey zûlmetli,adâletsiz,. Ey kirli,nezafetsiz,bedbaht,İNSAN: Bütün kâinâtın,ve bütün mevcudatta düstûru'hareket olan İktisad,ve Nezâfet, ve âdâleti yapmadığından umum mevcudâta muhalefetinle mânen onların nefretlerine,ve hiddetlerine,mazhar oluyorsun.Neye dayanıyorsunki:? Umum mevcudâtı zûlmünle,mizansızlığınla,israfınla,nezâfetsizliginle kızdırıyorsun. Evet (İsmi'Hâkimin)cilvei'âzamından olan hikmet:ammei-kâinat:iktisad ve israfsızlık üzerine hareket ediyor. İktisadı emir ediyor. ve(İsmi'Adlin)cilvei'âzamından gelen kâinattaki adâleti'tamme umum eşyânın muvazenelerini idare ediyor.ve beşerede adâleti emir eder.Sûrei'Rahmân da(وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ۝ أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ) âyetinde(وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ) dört mertebeye,dört nevî mîzâne işâret eden dört def'a mîzan zikir edilmesi,mizânın kâinatta derecei' âzemetini ve fevkelâde pek büyük ehemmiyyetini gösteriyor.Evet hiç bir şeyde israf olmadığı gibi,hiç bir şeydede hakiki zulum ve mîzansızlık yoktur. ve(İsmi'Kuddusun)cilvei'âzâmından gelen tenzif ve nezâfet bütün kâinatın mevcudâtını temizleyor,güzelleşdiriyor. Beşerin bulaşık eli karışmamak şartile hiç bir şeyde hakiki nezafetsizlik,çirkinlik görünmeyor.İşte hakayıkı'Kur'aniyeden ve desâtiri'İslâmiyeden olan adâlet,iktisad,ve nezafet hayatı'beşeriyye ne derece esaslı bir düstûr olduğunu anla. Ve ahkâmı'Kur'aniyye ne derece kâinatla alâkadar ve kâinat içine kök salmış ve sarmış bulunduğunu,ve o hakâyıkı bozmak,suretini degişdirmek gibi mümkin olmadığını bil.Ve bu üc ziyâi'Âzam gibi rahmet,înâyet,hıfziyyet misillü yüzer ihâtalı hakikatler haşri ve âhireti,iktiza ve istilzam ettikleri halde;hiç mümkinmidirki:Kainatta ve

umum

Hâkimin)mizânla kemmîle,mizanla tarhiye ve idare olunur. Hasrın
mahkemei'bidayenada mizân'âsan edâletinde ola ve imalin muvâzenei'â-
mallerini istib'âd eden himmeyen,bu dünyada gözle görülü bu muvâ-
zenei'Ekbere dikkat etse,elbette istib'âdı kalmaz. Bu tarafı ikti'sad-
ara.'Bu sülmetli, adâletsiz, Bu kitli, nesretsiz, bedbaht İNSAN: Bütün
kâinâtın ve bütün mevcudatta,dikatim,hareket olan İktisad,ve Nesâret,
ve âdaleti yapmadığından umum mevcudâta muhalefetinle mânen onların
neticeltine, ve hiddetlerine, mazhar olduğunu.Neye devam yorsunuz:?
Umum mevcudâtı zulmünle,ıztırarlarla, tazarrula, nesâretsizliğinle
kadar,yorsun. Evet (İsmi'Hâkimin)olduğu'âsarından olan hikmeti;ammel-
kâinat:İktisad ve tasarruf üzerine hareket ediyor. İktisadı emir
ediyor. ve(İsmi'Adlin)olduğu'âsarından gelen kâinattaki adâleti'temin
ummu cayânın muvazenelerini idare ediyor.ve begeredeki adaleti emir e-
der.Sürei'Rahmân da(وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ) âyetinde dört mertebeye,dört nevî mizâne i-
şaret eden dört defa mizan zikir ediliyor, mizânın kâinattaki derecei'
âsarının ve tevkiledeki pek büyük ehemmiyetini gösteriyor.Evet bir
şeyde karar olmadığı gibi, bir şeyde bekâi zulum ve müvazenesizlik
yoktur. ve(İsmi'Kuddusun)olduğu'âsarından gelen temiz ve nesâfet bü-
tün kâinatın mevcudâtını temizliyor,güzelleştiriyor. Beşerin bulaşık
eli kazışmamak şartile bir şeyde bekâi nesâfetsizlik,çirkinlik
görünmüyor.İşte bakıyorlar'Kur'ana'yken ve dosâtlıt'lalâmiyeden olan a-
dâlet,iktisad,ve nesâfeti hayatı'beşeriyye ne derece esasları bir dü-
olduğunu anla. Ve anlıyorlar'Kur'aniyye ne derece kâinatla alâkader ve kâ-
inat içine kök salmış ve sarmış bulunduğunu ve o bakıyorlar bozmak,ayre-
tiyat değiştirmek gibi mümkün olmadığını bil.Ve bu üç sıfât'âsarı gibi
rahmet,îmâyet,ıztırâyat mistlü yüzer ihtilâfı bakikatler başı ve âhi-
reti,ihtisa ve istilâsı etiklerini bulduğu;bir mükemmeliyet:Kâinatta ve

Umum mevcûdatta Hukmü'fermâ olan RAHMET, İNÂYET, ADÂLET, HİKMET, IKTISAD, Ve NEZÂFET) gibi pek kuvvetli, ihâtalı, Hakıkatler: Haşrın ademiyle, ve x Âhiretin Gelmemesiyle; Merhametsizlige, Zûlme, Hikmetsizlige, İsrâfe, Nezâfetsizlige, Abesiyyete, İnkılâb etsinler.?. Haşâ. Yüz bin defâ Haşâaaaa. Bir Sinegin Hakkı'hayâtını RAHİYMÂNE Muhafaza iden Bir(RAHMET) bir(HİKMET) âcebâ: Haşrı, getirmemekle: Umum Ziy'şuûrların Hadsiz Hukuk; hayatlarını, ve Nihâyetsiz Mevcûdâtın Nihâyetsiz Hukuklarını zayig İdermi.?. Ve: (Tagbir caiz ise,) (RAHMET, ve ŞEFKATİNDE, ve ÂDÂLET ve HİKMETİNDE, Hadsiz Hassâsiyyet, ve Dikkat gösteren bir(HAŞMETİ'RUBUBİYYET) ve(KEMALÂTINI) Göstermek, ve Kendini Tanıttırmak içün Bu Kâinâtı: Hadsiz, Hârıka, San'îtlariyle, Nigmetleriyle süslendiren bir(SALTANATI'ÛLÛHİYYET:) Böyle Umum Kemâlâtını, Hem Bütün Mahlûkatını: Hiçe İndiren, ve İnkâr ittiren (HAŞİRSİZLİGE) müsaâde İdermi.?. HâŞâaâa. Böyle bir(cemâli'mutlak) Böyle x Bir(Kab'hi-mutlaka, bir çirkinlige, Bil'bedâhet: Müsaâde İtmez.) Evet:: xx Âhireti İnkâr İtmek isteyen adam: Evvelce Bütün Kâinâtı: Hakâyıkıyle, Yüz Bin Lisâniyle, Onu: Tekzib iderek Bu Yalanında Yüz bin derece Yalancılığı ısbat ider. (Onuncu söz) Kat'î isbat itmiştir'ki, (âhiretin vücûdü:) xx Dünyânın Vücûdü kadar KAT'Î, ve ŞÜPHESİZDİR..

A M E N N Â ve S A D D A K N Â



Umum mevcûdatta Hukmü'fermâ olan RAHMET, İNÂYET, ADÂLET, HİKMET, İKTİSAD,
Ve MEZÂHİR) gibi pek kıymetli, ihtârlar, Hakîkatler: Hasırın edemiyle, ve x
Ahiretin Gelmemesiyle; Merhametsizliğe, Zülme, Hikmetsizliğe, İsrâfe, Mezâ-
retsizliğe, Abesiyyete, İmkânsızlığa etsinler? Hasâ. Yüz bin defâ Hasâsâsâ.
Bir Sineğin Helâkı'nın RAHİYMÂNE Muhafaza ideN Bir(RAHMET)bir(HİK-
MET)ğocuğa: Hasır, getirmemekle: Umum Ziy'auğırların Hadsiz Hulûk'larını-
rın, ve Nihâyetsiz Mevcûdâtın Nihâyetsiz Hulûklarının sayılıp idrâk.?.
Ve: (Tegbir oalz ise.)(RAHMET, ve ŞEFKATİNDE, ve ADÂLET ve HİKMETİNDE, Ha-
dsiz Hasaâsiyyet, ve Dikkat gösteren bir(HASŞMETİ'RUBUBİYYET)ve(KEMALÂ-
TINI)göstermek, ve Kendini Tanıttırmak için Bu Kâinâtı: Hadsiz, Hârika,
San'âtlarıyle, Nizmetleriyle sûslendiren bir(SALTANATI'ULÛHİYYET:)Böy-
le Umum Kemâlâtın, Hem Bütün Mahlûkatın: Hiçe İndiren, ve İnkâr ittiren
(HAŞİRSİZLİĞE)müsâde idermi.?.HâşâşâBöyle bir(cemâ't'mutlak)Böyle x
Bir(Kab'bi-mutlaka, bir çirkinliğe, Bil'bedâhet:Müsâade itmez.)Deyet::xx
Ahiretsiz İnkâr İtmek isteyen adam:Evvelce Bütün Kâinâtı:Hakâyıkıyle, Yüz
Bin İhsânıyle, Onu:Tekzib ideRek Bu Yalanında Yüz bin derece Yalanları-
nı rabat ider.(Onunon söz)Kat'î isbat itmiştir'ki,(Ahiretin vücûdü:)xx
Dünyânın Vücûdü kadar KAT'Î, ve ŞÜPHESİZDİR.:

AMENNÂ ve SADDAKNÂ

(BEŞİNCİ HÖCCETİ'İYMÂNİYYE.)

(OTUZUNCY LEM'ÂNIN ÜÇÜNCÜ NÜKTESİ OLUB..)

(İsmi'âzamın Altı Nûrundan Üçüncü Nûruna İşâret İden)

(ÜÇÜNCÜ NÜKTE)

(BİSMİLLÂ HİRRAHMÂ NİRRAHİYMİ) (بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۞ اُدْعُ اِلٰى سَبِيْلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ)

Ayetinin bir Nüktesi,ve Bir İSMİ'ÂZÂM,veya: İSMİ'ÂZÂMIN Altı Nûrundan Bir Nûru Olan (HAKİYM)in bir cilvesi:Ramazanı'şerifde görüldü.Ona:yalınız bir işâret Olarak Beş Noktadan İbâret(Üçüncü Nükte)Acele olarak x Yazıldı.Müsvedde Hâlinde Kaldı.

(Bi ismihî Sübʼhânehu)

(ÜÇÜNCÜ NÜKTENİN BİRİNCİ NOKTASI)(Onuncu sözde işâret idildigi gibi,x (İSMİ'HAKİYMİN) Tecellî'âzâmı:Şu Kâinâtı:Öylebir(KİTAB)Hukmüne getirmiş'ki;Her Sahiyfesinde Yüzer(KİTAB)Yazılmış.ve Her Satırında:yüzer x Sahiyfe derc idilmiş,ve Her Kelimesinde:Yüzer satır mevcuddur.Ve Her Harfinde:Yüzer Kelime var.Ve Her Noktasında;KİTABIN Muhtasar bir Fihristecigi bulunur,bir Tarza getirmiş.O KİTABIN Sahiyfeleri,Satırları,TÂ: Noktalarına kadar Yüzer cihetle NAKKÂŞINI,KÂTİBİNİ:Öyle Vuzuhla,Gösteriyor'ki;O KİTÂBI'KÂİNÂTIN Müşâhedesi:Kendi vücûdünden yüz derece daha Ziyâde Kâtibinin Vücûdünü,ve VAHDETİNİ ısbat ider.Çunki;Bir Harf:Kendi Vücûdünü,bir Harf kadar ifâde ittigi hâlde:Kâtibini,Bir Satır kadar x İfâde idiyor.Evet:Bu KİTÂBI'KEBİYRİN Bir Sahiyfesi:Zemiyn Yüzüdir.O x Sahiyfededе:Nebâdât,Hayvanât Tayfaları adedince(Kitablar)Bir biri içinde,Berâber,bir vakıtte,yanlışsız,ğâyet mükemmel,bir surette,Bahar mevsiminde Yazıldığı;Göz ile Görüniyor.Bu Sahiyfenin Bir Satırı:Bir Bağçe dir.O Bağçede bulunan Çiçekler,Ağaclar,Nebatlar adedince Manzum - kasiydeler,Berâber,Bir biri içinde,yanlışsız,Yazıldığını Gözümüz İle Görüyoruz.O Satırın bir kelimesi:Çiçek açmış,Meyva virmek üzere x Yaprağını virmiş bir Ağac'dır.İşte: Bu Kelime:Muntazam,Mevzun,Süslü,x (Yaprak,Çiçek,Meyvaları)adedince(HAKİYMİ'ZÜLCELÂLİN)Medhü'senâsına dâir

(BEŞİNCİ HÖCCETİ'İYMÂNİYYE.)

(OTUZUNCY LEM'ÂNIN ÜÇÜNCÜ NÜKTESİ OLUB..)

(İsmi'âzâmın Altı Nûrundan Üçüncü Nûruna İşâret İden)

(ÜÇÜNCÜ NÜKTE)

(BİSMİLLÂ HİRRAHMÂ NİRRAHİYMİ) ([illegible])

Ayetinin bir Nüktesi,ve Bir İSMİ'ÂZÂM,veya: İSMİ'ÂZÂMIN Altı Nûrundan Bir Nûru Olan (HAKİYM)in bir cilvesi:Ramazanı'şerifde görüldü.Ona:yalınız bir işâret Olarak Beş Noktadan İbâret(Üçüncü Nükte)Acele olarak x Yazıldı.Müsvedde Hâlinde Kaldı.

(Bi ismihi Süb'hânehu)

(ÜÇÜNCÜ NÜKTENİN BİRİNCİ NOKTASI)(Onuncu sözde işâret idildigi gibi,x (İSMİ'HAKİYMİN) Tecellî'âzâmı:Şu Kâinâtı:Öylebir(KİTAB)Hukmüne getirmiş'ki;Her Sahiyfesinde Yüzer(KİTAB)Yazılmış.ve Her Satırında:yüzer x Sahiyfe derc idilmiş,ve Her Kelimesinde:Yüzer satır mevcuddır.Ve Her Harfinde:Yüzer Kelime var.Ve Her Noktasında;KİTABIN Muhtasar bir Fihristecigi bulunur,bir Tarza getirmiş.O KİTABIN Sahiyfeleri,Satırları,Tâ: Noktalarına kadar Yüzer cihetle NAKKÂŞINI,KÂTİBİNİ:Öyle Vuzuhla,Gösteriyor'ki;O KİTÂBI'KÂİNÂTIN Müşâhedesi:Kendi vücûdünden yüz derece daha Ziyâde Kâtibinin Vücûdünü,ve VAHDETİNİ isbat ider.Çunki;Bir Harf:Kendi Vücûdünü,bir Harf kadar ifâde ittigi hâlde:Kâtibini,Bir Satır kadar x İfâde idiyor.Evet:Bu KİTÂBI'KEBİYRİN Bir Sahiyfesi:Zemiyn Yüzüdir.O x Sahiyfedede:Nebâdât,Hayvanât Tayfaları adedince(Kitablar)Bir biri içinde,Berâber,bir vakıtte,yanlışsız,ğâyet mükemmel,bir surette,Bahar mevsiminde Yazıldığı;Göz ile Görüniyor.Bu Sahiyfenin Bir Satırı:Bir Bağçe dir.O Bağçede bulunan Çiçekler,Ağaclar,Nebatlar adedince Manzum - kasiydeler,Berâber,Bir biri içinde,yanlışsız,Yazıldığını Gözümüz İle Görüyoruz.O Satırın bir kelimesi:Çiçek açmış,Meyva virmek üzere x Yaprağını virmiş bir Ağac'dır.İşte: Bu Kelime:Muntazam,Mevzun,Süslü,x (Yaprak,Çiçek,Meyvaları)adedince(HAKİYMİ'ZÜLCELÂLİN)Medhü'senâsına dâ-
ir

Dair Mâgniydâr Fıkralardır.Göya: Çiçek açmış her bir ağac gibi O Ağac Dahi:NAKKÂŞININ Mediyhalarını Teğanniy iden Manzum bir kasiyde'dir.Hem Göya:HAKİYMİ'ZÜLCELÂL:Zemiynin Meşherinde Teşhir ittigi Antika,ve âcib (aciyb)Eserlerini Binler göz ile Bakmak isteyor.Hem Göyâ:O SULTÂNİ'EZELİYNİN,O Ağace verdigi MURASSAG Hediyye,ve Nışanları,ve Formaları:Hususi Byramı,ve Resmi'küşâd olan Baharda,Pâdişâhının Nazarına arz itmek içün O Müzeyyen,Mevzun,Muntazam,Mâgniydâr bir şekil almış,ve Öyle Hikmetli bir şekil verilmiş'tirki,Her bir Çiçeginde,Her bir Meyvasında,x Bir birisiçinde,çok vecihler ve deliller ile NAKKÂŞININ vücudüne,ve x Esmâsına Şehâdet ider.Meselâ:Her bir Çiçekde,Her bir Meyvade bir miyzan var.ve O Miyzan:bir intizam içinde,ve O İntizam:Tâzelenen bir Tanzim,ve Tevzin içinde,ve O Tevzin ve Tanzim:Bir Ziynet ve San'ât içinde Ve O Ziynet,ve San'ât:Mâgniydâr,Kokulu,ve Hikmetli,Tatlı İçinde Bulunduğundan Her bir Çiçek:O Ağacın Çiçekleri adedince (HAKEMİ'ZÜLCELÂLE) İşâretler idiyor.Ve Bu Bir Kelime Olan bir ağacde Bir Harf Hukmünde x Olan Meyvade bulunan Bir Çekirdek Noktası:Bütün ağacın Fihristesini,x Porugıramını taşıyan küçük bir Sandıkçedir.ve Hakezâ:Buna kıyâsen:Kâinât Kitâbının Bütün satırları,ve sahiyfeleri:böyle İSMİ'HAKEM,ve HAKİYMİN Cilvesiyle yalınız Her bir sahiyfesi degil,Belki;Her bir Satırı, Ve Her bir Kelimesi,ve Her bir Harfi,ve Her bir Noktasını:Birer Mûgcize Hukmüne Getirilmiştir'ki,Bütün Esbab Toplanse;Bir Noktasının Naziyrini Getiremez.Muâraza idemez.Evet:Bu(KUR'ANİ-ÂZİYM):Kâinâtın Her bir Âyeti'tekvîniyyesi,O âyetin Noktaları,ve Hurûfu adedince Mûgcizeler x Gösterdiklerinden Elbette:Serseri Tesâdüf,Kör Kuvvet;gâyesiz,Miyzansız Şuûrsuz Tabiyât: Hiç Bir Cihetle O HAKİYMÂNE,BASIYRÂNE Olan HAS Miyzâne,ve gâyet ince intizâme Karışmazlar.Eger Karışse;idiler:Elbette,Karışık eseri görünecekdi.Hal'buki;Hiç bir cihette İntizamsızlık,müşâhede Olunmayor..

Üçüncü

Dair Mâşmıydı Fıkralardır.Göye: Çiçek açmış her bir ağaç gibi O Ağaç

Dahi:NAKKÂŞININ Modıyhalarını Teğannıy iden Manzum bir kısaıyde'dir.Hem

Göya:HAKİYMİ'ZÜLCEMÂL:Zemiyanın Meşherinde Teşhir ittiği Antika ve âsib

(aoıyb)Eserlerini Binler göz ile Bakmak istıyor.Hem Göyâ:O SÜLEYMÂNİ'ZEB-

LİYNİN,O Ağaoe verdiği MUKÂSSAĞ Hediyye,ve Nişanları,ve Formaları:Hus-

nuî Byrarı,ve Reami'Küşâd olan Bahında,Fâdişâhının Nazarına are ıtmek

iğün O Müzeyyen,Meyzun,Muntazam,Mıntıyday bir şekil almış,ve Öyle Hüm-

metli bir şekil verilmiş'tirki,Her bir Çiçeğinde,Her bir Meyvasında,x

Bir birı-ıçinde,çok vecihler ve deliller ile NAKKÂŞININ vücudüne,ve x

Bamâsına Şehâdet ider.Meselâ:Her bir Çiçekde,Her bir Meyvade bir mîy-

zan var.ve O Mîyzan:bir intizam içinde,ve O İntizam:Tezelonen bir Tan-

zim,ve Tevzin içinde,ve O Tevzin ve Tanzim:Bir Ziynet ve San'ât içinde

Ve O Ziynet,ve San'ât:Mâşmıyday,Kokuıu,ve Hikmetli,Tatlı İçinde Bulun-

duğundan Her bir Çiçek:O Ağacın Çiçeklerı adedince (HAKEMİ'ZÜLCELÂLE)

İşâretler idiyor.Ve Bu Bir Kelime Olan bir ağaoda Bir Harf Hukmünde x

Olan Meyvade bulunan Bir Çokluk Nokteaı:Bütün ağacın Fihristesini,x

Portgıramını teşkıyn kılğık bir Sandıkçadır.ve Hakeşâ:Buna kıyâsen:Kâi-

nât Kitâbının Bütün satırları,ve sahifeleri:göyle İSMİ'HAKEM,ve HAKİ-

YMİN Cilveaiyle yazılmış Her bir sahifesi değil,Belki;Her bir Satırı,

Ve Her bir Kelimesi,ve Her bir Harfi,ve Her bir Noktasının:Bîr Müşeh-

ze Hukmüne Getirilmiştir'ki,Bütün Esbab Toplanmış;Bir Noktasının Nasıy-

rini Getiremez.Mümkün ideme.Evet:Bu(KUR'ANİ-AZİYM):Kâinâtın Her bir

Âyeti'nelvîniyyesi,O Âyetin Noktaları,ve Hurûfu adedince Müşkilaler x

Göstermekteriden Bilpatte:Seraeri Teşâdüf,Kör Kuvvet;Şâşıyeaiz,Mîyzanaız

Şuûnaıu Tabiyât: Hiç Bir Cihetle O HAKİYMÂNE,BASIYRÂNE Olan HAS Mîyzâ-

ne,ve Şâşıyet ince intizâme Karşmazlar.Eğer Karşıse;Adiler:Bilbette,Kar-

şık eserî görünecekti.Hal'buki;Hiç bir cihette İntizamsızlık,müşâhede

Olunmıyor..

(Üçüncü nüktenin ikinci noktası) iki mes'eledir. (Birinci mes'ele) (Onuncu sözde) beyan edildigi gibi, nihayet kemâlde bir Cemâl ve nihayet cemâlde bir kemâl, elbette kendini göstermek, teşhir etmek istemesi; en esaslı bir kaidedir. işte bu esaslı düstûru'umumiyye binâendirki; bu kitâbı kebiri'kâinâtın nakkaşı'ezelisi; bu kâinatla, ve bu kâinatın her bir sahifesile ve her bir satıriyle, hatta harfleri ve noktalariyle kendini tanıttırmak ve kemâlâtını bildirmek ve cemâlini göstermek ve kendini sevdirmek için en cüzîden en küllîye kadar her bir mevcudün müteaddit lisanlariyle Cemâl Kemâlini, ve Kemâl Cemâlini tanıttırıyor. sevdiriyor. İşte Ey ğafil İnsan: Bu hâkim, hakemi'hakîmi zülcelâl ve cemâl sana karşı kendini her bir mahlûkiyle böyle hadsîz ve parlak tarzlarda tanıttırmak ve sevdirmek istedigi halde; sen onun tanıttırmasına karşı iyman ile tanımazsan ve onun sevdirmesine mukâbil ubûdiyetinle kendini ona sevdirmezsen, ne derece hadsîz muzâaf bir cehalet bir hasarat olduğunu bil, ayıl. (İkinci Noktanın ikinci mes'elesi) Bu kâinatın Sânî'kadîr ve hakîminin mülkünde iştirak yeri yektur. Çunki: her şeyde nihayet derecede intizam bulunduğundan şeriki kabûl edemez. çunki: müteaddit eller bir işe karışsa; o iş karışır. Bir memlekette iki pâdişah, bir şehirde iki vâli, bir köyde iki müdür bulunsa, o memleket, o şehir, o köyün, her işinde bir karışıklık başlıyacağı gibi en ednâ bir vazifedar adam o vazifesine başkasının müdahelesini kabûl etmemesi gösteriyorki: Hâkimiyyetin en esaslı hassası; elbette istiklâliyet, ve infiraddır. Dimek intizam vahdeti, ve hâkimiyyet dahî infiradı iktiza eder. Mâdem hâkimiyyetin muvakkat bir gölgesi, muâvenete muhtaç ve âciz insanlarda böyle müdaheleyi red ederse; elbette derecei'rububiyette hakiki bir hâkimiyyeti'mutlaka, bir kadîri'mutlakda bütün şiddetile müdaheleyi red etmek demektir. Evet: zerre kadar müdâhele olsa, içi intizam bozulacaktı. halbuki: bu kâinat; öyle bir tarzda yaradılmışki, bir çekirdegi halk etmek

için

(Üçüncü müşterinin iletmek mektubu) Ikinci mesajdır. (Birinci mesajda)

(Ummeu sözde) boşuna eğitildiği gibi, mübeyet kemâlde bir Cemâl ve mihayet

cemâlde bir kemâl, elbette kendini göstermeli, teşhir etmek istemesi, on-

cesaîr bir kudretdir. İşte bu cesaîr güzelin'ummiyye bünyâdında; bu-

kitâbı, kebirî'kâinâtın mekânı'cezîresi, bu kâinatta, ve bu kâinatın her

bir sahifesile ve her bir satırıyle, hattâ harfleri, ve noktalarıyle kon-

dini tanıttırmak ve kemâlâtını bildirmek ve cemâlini göstermek ve kon-

dini sevdirmek için en güzîden en küllîye kadar her bir mevcudün müte-

âddit lisanlarıyle Cemâl, Kemâlini, ve Kemâl Cemâlini tanıttırıyor. sev-

diriyor. İşte Ey Şerîf Insan: Bu hâkim, bakıcı'harîmi'zülcelâl ve cemâl,

sana karşı kendini her bir mahlûkiyle böyle hedâ'ye perlak takılarda

tanıttırmak ve sevdirmek istediği halde, sen onun tanıttırmasına karşı

lyman ile tanımazsan ve onun sevdirmesine mukâbil ubûdiyetinle kendini

ona sevdirmezsen, ne derece hedâ'ye muzâf bir cehalet (bir hasaret olgu-

şunu bil, ayrı. (Ikinci Noktanın ikinci mesâ'eleâ) Bu kâinatın sâni'ka-

dîr ve hakîmâne mülkünde işitilmek vecîz yektur. Cümle:her şeyde mihayet

derecede intizam bulunduğundan şeriki kabûl edemez.Cümle:müteâddit el-

lâh yâ'ni, bir köyde iki müdür bulunmaz,o memleket, o şehir, o köyün,

her işinde bir karışıklık beşlıyacağı gibi on edmâ bir vazifeder adam

o vazifesine beşkasının müdahalesini kabul etmemesi gösteriyorki: Hâki-

miyyetin en cesaîr hassasıdır,elbette kabiliyet ve intikadır.Binaen

inâtsızlık,ve hâkimiyyet;dahi: intikadı ikitsa eder. Mâdem hâki-

miyyetin muvaffakıyet bir sıfatı, muâvenete muhtaç ve ğora ihmalde böy-

le müdahaleyi red edersen,elbette,derecesi'nubûbiyette;herkik bir hâki-

miyyet'mutlaka,bir kadîr, mutlaka,bütün şiddetile müdahaleyi red et-

mek demektir. Evet:zerre kadar müdâhale olasılığı:intizam bozulacaktır.

halbuki:bu kâinat;öyle bir tarzda yaratılmışki,bir cüzüdeki hatâ etmek

için

İçin Kînâtı HALK İdebilir,bir kudret gerekdir.ve Kâinat içinde Parmak Karıştıran bir şerik bulunse;En küçük bir çekirdekde de hissedâr olmak Lâzım'gelir.Çunki;O,ONUN Nümûnesidir.Ohâlde:O Koca kâitatta yerleşmeyen iki rubûbiyyet:bir çekirdekde,belki:bir zerrede yerleşmek Lâzım'geliyor.Bu ise:Muhâlâtın,ve Bâtıl Hayâlâtın en magnâsız ve En Uzak bir muhâlidir.Koca kâinâtın Umum ehvâl,ve keyfiyyâtını Miyzânı'adlinde,ve Nizâmı'hikmetinde tutan bir(KADİYRİ'MUTLAKIN)aczini,hatta:bir çekirdekde dahi:ıktıza iden(ŞİRK ve KÜFRÜN) nekadar hadsiz derecede muzaâf bir hilâf,bir Hatâ,bir yalan Olduğunu,ve TEVHİD:Ne derece Hadsiz,Muzaâf bir Derecede Hak ve Hakıkat olduğunu bil(ELHAMDÜ LİLLÂH ÂLEL İYMAN)Di..

(ÜÇÜNCÜ NOKTA)(SANIÎ'KADİR) İsmi'hakem ve Hakiymiyle bu âlem içinde Binler muntazam âlemleri dere itmiştir.O Âlemler içinde En ziyâde Kâinattaki hikmetlere medâr ve mazhar olan insanı:bir merkez,bir medâr Hukmünde yaratmış,ve kâinat dairesinin En mühim hikmetleri ve faydaları:insana bakıyor.ve İnsan dairesi içinde dahi:Rızkı,birmerkez hukmüne getirmiş.âlemi'insâniyyette:Ekser hikmetler,maslahatlar:O Rızka Bakar.ve Onunla tezâhur ider.ve(İnsanda Şuûr)ve(Rızıkda Zevk)vâsıtasiyle(İSMİ'HAKİYMİN)cilvesi;Parlak bir surette görüniyor.ve Şuûru'insânî vasıtasiyle Keşif Olunan Yüzer Fenlerden Her bir fen:(Hakem)isminin bir neviyde bir Cilvesini Tagrif idiyor.Meselâ:TIB,fenninden sûâl olse;Bu kâinat,nedir? Elbette Diyecekki,Ğâyet muntazam,ve mükemmel bir ecza'hanei'kübrâ dır. İçinde Her İlâc:Güzelce Ihzar,ve istif idilmiştir..Fenni'kimyâden Sorulse;Bu kürrei'arz Nedir.?.Diyecek:Ğâyet muntazam ve mükemmel bir kimya Hanedir.Fenni'makineden Sorulsa:Diyecek;Hiç bir kusûru olmayan Ğâyet x Mükemmel bir fabrıkadır.Fenni'zıraâttan Sorulsa:Diyecek;Nihâyet derecede Her nevig Hubûbu vaktında yetiştiren muntazam bir Tarla dır.ve mükemmel bir bahçedir.Fenni'ticâret:diyecek;Ğâyet muntazam bir sergi,ve çok İntizamlı bir pazar,ve Malları san'âtlı bir Dükkândır.Fenni'iâşe:diyecek

İçin KİMSE HALK İdeolir,bir kudret gerekir.ve KÂinat içinde Parmak
Kaldırtan bir şerik bulunmaz;En küçük bir çekirdekde de binaeder olmak
lâzım'gelir.Çünki;O,ONUN Mümünsaidir.Onâide:O Koca kâitatta yerleşmey-
en ikt rubûbiyyet:bir çekirdekde,bolkt:bir zerrede yerleşmek lâzım'gel-
iyor.Bu ise:Mubâlâtın,ve Bâtıl Hayâlâtın en mayûsız ve En Uzak bir mu-
hâlidir.Koca kâinâtın Umum cihâl,ve koyiliyâtını Miyzâan'adlinde,ve Nı-
zâm'nikmetinde tutan bir(KADİYRİ'MUTLAKIN)sozint,batta:bir çekirdekde
dahi:ıktıza iden(ŞİRK ve KUFRÜN) nokadar hadsiz derecede muzaf bir bi-
lâf,bir Hatâ,bir yalan Oldurğunu,ve TEVHİD:Ne derece,Hadsiz,Muzaf bir
Derecede Hak ve Hakikat oldurğunu bil(ELHAMDÜ LİLLÂH ÂLEL İYMAN)Dı..
(ÜÇÜNCÜ NOKTA)(SANİ'KADİR) İsmi'hakem ve Hakiymiyle bu âlem içinde Bin-
ler muntazam âlemleri dere itmiştir.O âlemler içinde En aiyâde Kâinatt-
aki bilmetlere medâr ve mazhar olan insanı:bir merkez,bir medâr Hukmün-
de yaratmış,ve kâinat dairesinin En mühim bilmetleri ve faydaları:insa-
na bakıyor.ve insan dairesi içinde dahi:Rızkı,bizmerkez hukmüne getir-
miş.âlemi'insâniyyette:Ekser bilmetler,maslahatlar:O Rızka Bakar.ve On-
una teşâhur ider.ve(İnsanda Şuûr)ve(Rızkda Zevk)vâsıtasiyle(İSMİ'HAK-
İYMİN)cilveşi;Parlak bir suretle görünüyor.ve Şuûrun'insânî vasıtasiyle
Kesif Olunan Yüzer Perdelerden Her bir fen:(Hakem)isminin bir noviyde bir
cilveşini Tagrif idiyor.Meselâ:TIB,fennınden sâîl olse;Bu kâinat,nedir?
Elbette Diyecekki,Gâyet muntazam,ve mükemmel bir sose'hanet'üzrâ dır.
İçinde Her İlâc:Gilzelse Lhzır,ve latif idilmiştir..Fenni'kimyâden Sorm-
ise;Bu kürret'ars Nedir.?.Diyecek:Gâyet muntazam ve mükemmel bir kimya
Hanedir.Fenni'makinaden Sorulsa:Diyecek;Hiç bir kusûru olmayan Gâyet x
Mükemmel bir fabrikadır.Fenni'zıraâtten Sorulsa:Diyecek;Nihâyet derece
de Her nevig Hubûbu vaktında yetiştiren muntazam bir Tarla dır.ve müke-
mmel bir bahçedir.Fenni'tiçâret:diyecek;Gâyet muntazam bir sergi,ve çok
<u>ıntizamlı bir pazar,ve Mallara sahıblık bir Dükkândır.Fenni'iâse:diye-</u>
cek

Diyecek,Ğâyet Muntazam Bütün erzâkın Envâînı Câmig bir anbardır.Fennirızık diyecek:Yüzbinler Leziz Taâmlar berâber,kemâli'intizam içinde x Yetiştirilen bir mutbahı'rabbânî,bir Ğazganı'rahmâniydir.Fenni'askeriyye diyecek:Arz,bir Ordu'gahdır.ki,Her bahar mevsiminde yeni silâh altına alınmış,ve zemiyn yüzünde çadırları kurulmuş Dört yüz bin Muhtelif Milletler,O Orduda Bulunduğu hâlde:Ayrı ayrı Erzakları,ayrı ayrı x Libasları,Silâhları,Ayrı ayrı Tâgliymatları,Terhiysatları,:Kemâli'intizamla,Hiç Birini Unutmayarak ve Şaşırmayarak,Bir Tek(KUMANDÂNI'ÂZAMIN) Emriyle,kuvvetiyle,Merhametiyle,Haziynesiyle,Ğâyet Muntazam Yapılıyor. İdâre idiliyor.Ve Fenni'alektirikden Sorulsa:Elbette deyecek:Bu Muhteşem Kâinat Sarayının Tamı:Ğâyet İntizamlı,Miyzanlı,Hadsiz alektirik x Lambalariyle Tezyin idilmiştir.Fekat:Okadar Hârıka bir intizam,ve Miyzan ile dirki,Başda güneş olarak,Kürrei'arzdan Bin defâ böyük O Semâvî Lambalar:Mütemâdiyen yandıkları hâlde Müvâzenelerini bozmayor,Patlak Virmeyor,Yangın çıkarmayorlar.Sarfiyatları:Hadsiz olduğu hâlde,Vâridatları,ve Ğaz yağları,ve Maddei'iştiğalleri Nereden geliyor.?.Neden Tükenmeyor.?.Neden Yanmak muvâzenesini bozmayor.??.Küçük bir Lamba dahi Muntazam bakılmazse;Söner.(Kozmu'ğrafyace)Kürrei'arzdan Bir Milyon defâ ziyade böyük,ve bir milyon seneden ziyade yaşayan(GÜNEŞİ)Ğaz yağsız Yandıran,Söndürmeyen,(HAKİYMİ'ZÜLCELÂLİN)Hikmetine,Kudretine Bak,ve (SÜB HÂNELLAH)di.GÜNEŞİN:Müddeti'ömründe Geçen Dakıkalarının âşirâtı Adedince(Mâşâ Ellah,Bârekellah,LÂ İLÂHE İLLÂ HÜuuu)söyle.Dimek:Bu semâ-vî lâmbalarda Ğâyet Hârıka bir intizam var.Ve Onlara Çok Dıkkatle Bakılıyor.Göya:O Pek Böyük,ve Pek Çok Kütlei'nâriyelerin,ve Ğâyet Çok Kanâdili-

(HAŞİYE-I-) Acebâ:dünya sarayını ışındıran(güneş sobasına)veyahud(Lâmbasına)Ne kadar odun,ve kömür ve gazyağı Lâzım olduğu Hesab idilsin. Her gün yanması için(kozmo'grafyanın sözüne bakılse;Bir Milyon Kürrei-arz kadar Odun yığınları,ve Binler denizler kadar gazyağı gerektir. Şimdi düşün:Onu Odunsuz,gazyağsız dâimiy ışıklandıran(kadiyri'zülcelâlin Hâşmetine,Kudretine,Güneşin Zerreleri adedince(سبحان الله)(ماشاء الله) (لا إله إلا هو)(Sübhanellah,Maşa'ellah,barekellah)diyin.

Diyecek, Şâyet Muntazam Bütün ırsâlâtın Duvârını Çamlığ bir anbardır.Pomut-
rzak diyecek:Yükbinler Leyla Tahûlar berâber,kemâl'duttuğum âdetinde x
Yetiştirilen bir mutbahr'rahbânî,bir Çeşmen'ruhsâdiyâr.Pomut'mahsul- (kışkan)
ıye diyecek:Aze,bir Ordu'gahdar.ıkt,Her bahar mevsiminde yeni silâh al-
tına alınmış,ve zemiyn yüzünde çadırlarr kurulmuş Dört yüz bin Muhtel-
if Milletler,O Orduda Mulundüğü hâlde:Ayrı ayrı Direklarr,ayrı ayrı x
Libaslarr,Silâhlarr,Ayrı ayrı Tâgiymatlarr,Terbiyesizlarr,:Kemâlî'ihti-
lâmla,Hiç Birinî Unutmayarak ve Şaşırmayarak,Bir Tek(KUM'ANDÂNÎ'ÂZAMIN)
Emriyle,Kuvvetiyle,Merhametiyle,Hazîyneciyle,Çâyet Muntazam Yapılıyor.
lâğre idâliyor.Ve Pomî'elektirikden Sorulan:Elbette deyecek:Bu Muhte-
şem Kâinat Saraçının Tam:Şâyet İntizamlı,Mîyzanlı,Hadsiz elektirik x
Lambalarıyle Teziyn idâlmiştir.Pelkat:Okadar Hârika bir intizam,ve Mîy-
zan ile dirkî,Başda güneş olarak,Mîrrel'arzdan Bin defâ böyük O Semâyî
Lambalar:Mütemâdiyen yandıklarr hâlde Mîvâzenelerini bozmayor,Patlak
Yirmeyor,Yanğın çıkarmayorlar.Sarfiyatlarr:Hadsiz oldüğü hâlde,Vâridâ-
tlarr,ve Ğaz yağlarr,ve Maddeî'işâlleri Nereden geliyor?.Neden Tü-
keenmeyor.?.Neden Yapmak muvâzeneleri bozmayor.??.Küçük bir Lamba dahi
Muntazam bakılmazsa;Söner.(Kozmu'ğrafyaco)Mürrel'arzdan Bir Milyon de-
fâ ziyade böyük,ve bir milyon seneden ziyade yaşayan(GÜNEŞİ)Ğaz yağsız
Yandıran,Söndürmeyen.(HAKİYMİ'ZÜLCELÂLİN)Hikmetine,Kudretine Bak,ve
(SUB HANELLAH)de.çünkü:Middetî'ömründe Geçen Dakıklarının âşırâtı
Adedine(Mâşâ Allah,Bârekallah,LÂ İLÂHE İLLÂ HUvvu)söyle.Dimek:Bu sonsuz
vî lâmbalarda Çâyet Hârika bir intizam var.Ve Onlara Çok Dikkatle Bak-
ılıyor.Göya:O Pek Böyük,ve Pek Çok Kütlel'mârıyelerin,ve Çâyet Çok Kan-
(HASİYE-1-) Acebâ:çünya saraçının yaratıcısı(Güneş sobasını)ve yahud(Lam-
basını)Ne kadar odun,ve kömür ve pasaşar Lazım olduğun Hesab idilsin.
Her gün yanmaz için(Kozmo'ğrafyanın sözüne bakılsa;Bir Milyon Mürrel-
arz kadar Odun Yığınları,ve Pülver çamsiz kadar saçılarak yeryüzü getirilir.
Sümü dünün:Onunla,sonsuza dâmiy yaşıyacağına(kadiyri'zülcelâ-
lin Hesmetine,kudretine Güvenip Terkedecek dedikce( )( )
( )(Çıkarılan,Masalellah,bârekallah)diyin.

kanâdili'l-müriyelerin buhar kazanı, harâreti tükenmez bir cehennemdirki onlara nursuz hararet veriyor. ve Elektirik lambaların makînası ve merkezi fabrıkası dâimi bir cennettirki: onlara (nur) ve (ışık) veriyor ki İsmi Hakemin cilvei'âzamı ile intizamla yanmakları devam ediyor. Ve hâkezâ: Bunlara kıyâsen: yüzer fennin her birisinin kat'î şehâdetiyle noksansız bir intizamı'ekmel içinde hadsız hikmetler maslahatlarla, bu kâinatı tezyin edilmiştir. Ve o hârika ve ihâtalı hikmetle mecmû'kâinâta verdigi intizam ve hikmetleri enküçük bir zîhayât, ve bir cekirdekte küçük mıkyasda derc etmiştir. Mâlûm ve bedihidirki: intizamla ğâyeleri, ve hikmetleri, ve faidaları, tâkip etmek ihtiyar ile, irâde ile kasd ile, meşi'et ile olabilir. Başka olamaz. ihtiyarsız iradesiz, kasıdsız, şuûrsuz, esbab ve tabiatın işi olmadığı gibi müdaheleleri dahi olamaz. Dimek bu kâinâtın bütün mevcudatındaki hadsiz intizâmat ve hikmetlerile iktiza ettikleri ve gösterdikleri yer, fâili'muhtarı, bir Sâniî'Hakîmi bilmemek, veya inkâr etmek, ne derece acib bir cehâlet ve divânelik olduğu . târif edilmez. Evet dünyada en ziyade hayret edilecek bir şey varsa, oda bu inkârdır. Çunki: kâinatın hadsız mevcûdatındaki hadsız intizâmat ve hikmetlerile vücud ve vahdetine şâhidler bulunduğu hâlde; onu görmemek, bilmemek, ne derece körlük ve cehalet olduğunu en kör câhilde anlar. Hatta diyebilirmki: Ehli'küfrün içinde kâinâtın vücudünü inkâr ettiklerinden ahmak zan edilen sofsetâileri, en akıllılarıdır. Çunki: kâinâtın vücudünü kabûl etmek, (Allah ve Hâlıkına) inanmamak kabil ve mümkin olmadığından, kâinatı inkâra başladılar. Kendilerinide inkar ettiler. Hiç bir şey yoktur, diyerek akıldan istîfâ ederek akıl perdesi altında sâir münkirlerin hadsız akılsızlıklarından kurtulub bir derece akla yanaşdılar. (Dördüncü nokta) Onuncu Sözde işâret ettigi gibi: Bir sâniî'Hakîm, ve ğayet hikmetli bir usta, bir sarayın her bir taşında yüzer hikmeti hassasiyetle tâkib etse, sonra

O saraya

O saraya

sarayın bir bir taşında yüzer hümeti, hasasiyetle tâkib etse; sonra
taşâret ettiği gibi: Bir sânî'ihkâm ve ğayet hümeti bir vatandaş
kurtulub bir derece elde yemeğdiler. (Dördüncü nokta) Ommon sâzde
derek akıl perdesi altında sâir münkirlerin hedaya alıcılarından
dilerimde inâar ettiler.Hiç bir şey yokturç diyerek akıldan iatîfâ e-
tmemmek kabil ve mümkin olmadığından, kâinatı inkâra başladılar. Kon-
alıllarardır. Cumle:kâinâtın vücudünü kabûl etmek(Allah ve Hâlıkına)
nâtın vücudunu inkâr ettiklerinden olmak zan edilen sofsetâiler;en
ğünü en kör câhilde sanar.Hatta diyebilirmki:Bütü'kâinin içinde kâi-
lunduğu hâlde; onu görmemek,bilmemek,de derece körlük ve cehalet old-
dıkdı hedaya intisâmat ve hükmetlerile vücud ve vahdetine şâhidler bu-
cak bir şey varsa,oda bu inkârdır. Cumle:kâinatın hedaya mevcûdatın-
dıvâmelik oldığı . târif edilmez.Yvet dünyada en ziyade hayret edile-
metlerile ittika ettikleri ve gösterdikleri yer,fâil'mühtar,bir Sâ-
nî'Hakîmi bilmemek veya inkâr etmek,de derece acib bir cehâlet ve
lamaz.Dimek bu kâinâtın bütün mevcudatındaki hedaya intizâmat ve hik-
sız şuûrsuz,cansız ve tabiatın tâi olmadığı gibi;müdahaleleri dahi o-
kead ile meşi'et ile olabilir.Başka olamaz.İhtiyaras iradesiz,kasd-
ğâyeleri,ve hükmeleri,ve faidaları,tâkib etmek;ihtiyar ile,irâde ile
dekte küçük mükyaede dere etmiştir. Mâlûm ve bedihidirki:intizamla
nâta verdiği intizam ve hükmetleri;emsâlsiz bir zihayet,ve bir cedir-
kâinat;tezyin edilmiştir. Ve o hârike ve ihtişâlı hükmetle mecmûkâi-
nokasmaz bir intizam'elemi içinde hedaya hükmeder maalbahsıla,bu
hâkezâ:Bunlara kıyâsen;yüzer fennin her birisinin kat'î şehâdetiyle
lami Hakkın eliyet'âzam ile intizamla yanmakları devam ediyor. Ve
merkezi fabrikası dâhil bir cemmetlik:onlara(nur)ve(şarj)veriyor.Ki
onlara,nursuz hararet veriyor. ve Elektrik lambaların mekânsız ve
kandil,mıkyâsın buhar kazanı,harâreti tülcemez bir cehennemdirki

O saraya dam yapmayub boş boşuna harab olmasiyle, takip ettigi, hadsiz hikmetleri zâyî etmesini hiç bir Zîşuûr kabûl etmedigi, ve bir Hakîmi'-Mutlak: kemâli'hikmetinden, bir dirhem kadar bir çekirdekden yüzer batman faideleri, gayeleri: hikmetle, dikkatle tâkip ettigi hâlde dağ gibi koca bir ağaça bir dirhem kadar bir tek faide, bir tek, küçük, gaye, bir tek meyve vermek için o koca ağacın pek çok masârıfını yapmakla kendi hikmetine bütün bütün zıd, ve muhalif olarak, ve müsrifâne, bir sefâhat, irtikâb etmesi: hiç bir cihetle imkân olmadığı gibi; aynen öylede: bu kâinat sarayının her bir mevcudatına yüzer hikmet dakan ve yüzer vazife ile techiz eden, hatta: bir ağaca; meyveleri adedince hikmetleri, ve çiçekleri adedince vazifeleri veren bir sânii'Hakîm: kıyameti getirmemekle ve haşri yapmamakla: bütün bütün bu haddi'hesaba gelmeyen hikmetleri, ve nihayetsiz vazifeleri mânâsız, âbes, boş, faidesiz zâyî etmesi o Kadîri'Mutlakın kemali'Kudretine aczi'Mutlak verdigi gibi, O hâkimi'mutlakın kemâli'hikmetine hadsiz abesiyyet, ve faidesizligi, ve o Rahimi'Mutlakın cemâli'rahmetine nihayetsiz çirkinligi ve o âdili'mutlakın kemâli'adâletine, nihayetsiz zulmü vermek demektir. Adetâ kâinatta herkese görünen hikmet, rahmet, adâleti inkâr etmektir. Bu ise en acib bir muhâldir. Hadsız bâtıl şeyler içinde bulunur. Ehli'Dalâlet gelsin baksın: gideceği ve düşündügü kendi kabri gibi kendi dalâletinde, ne derece dehşetli bir zülmat bir karanlık ve yılanların ve akrabların yuvası bir kuyu olduğunu görsün. Ve âhirete iyman ise: cennet gibi güzel ve nurâni bir yol olduğunu bilsin. İymâna girsin.

(Beşinci Nokta) İki mes'eledir. (Birinci mes'ele) Sânii'Zülcelâl (İsmi'-Hakîm) muktezası ile her şeyde en hafif sureti, en kısa yolu en kolay tarzı, en faideli şekli; ehemmiyetli takip ettigini gösteriyorki: İsraf, abesiyyet, faidesizlik fıtrette yoktur. Ve israf ise: (İsmi'Hakemin) zıddı olduğu gibi iktisad: onun lâzımıdır. ve düstûru'Esasidir. Ey iktisadsız. israf-

O sarıya dem yapmayın boş boşuna harıp olmasiyle, tatlı ettiği hedefe
hiçbir şey etmesini hiç bir zîşuûr kabûl etmediği ve bir Hakimi'-
Mutlak kemâlî'hükmüdür, bir dirhem kadar bir çekirdeğin yüzer bat-
ması faideleri, gayeleri hikmetle, dikkatle tâkib ettiği hedefe doğ ğibi
koşa bir ağaca bir dirhem kadar bir tek fâide, bir tek küçük gaye, bir
tek meyve vermek için o kocaman pek çok masârifinı yapmakla kendi
hikmetine bütün bütün sâdık ve muvafık, bir serâbat, irtikâb
etmesi; hiç bir ehemmiyetli mühim olmadığı gibi; aynen öyle de: bu kâinat sara-
yının her bir mevcudatına yüzer hikmet dalgın ve yüzer vazife ile toc-
muş eden, hatta: bir ağaca, meyveleri müdeddine hikmetleri, ve çiçekleri s-
ebebiyle, faideleriyle birlikte yokturlar. Ve kezalik: Kemâl'Hakimin) zıddı
olduğu gibi ittisâf'onun îcâdında. ve ğâyetüm'Mesâdir. Bu ittisâd-
(Devamı Nokta)kit mes'elesidir. (Birinci mes'ele) Sânî'Zülcelâl(Kemâ-
lol olduğunu bilsin. Kemâne giresin.
olduğunu görsün. Ve ğâyrete kimsen ise:cennet gibi güzel ve murâd bir
bir sülmet bir kararlık ve yıldızların ve akarsuların yuvası bir kuyu
gi ve güşâdığı kendi kabri gibi kendi dalâletinde,ne derece dehşetli
Hadara bâtıl şeyler için bulunur.Bütün'Dalâlet gelsin bakarsın: gidece-
ğin mihnet,rahmet,sâdâlet inkâr etmelisin. Bu ise en sağlık bir muhâlâdır.
lerine, mihnetsiz sulmü vermek demektir. Âdetâ kâinatta herkese görü-
cemâlî'rahmetine mihnetsiz dirkinliği ve o âdilî'mutlakın kemâlî'sâ-
mâlî'hikmetine hadsiz ehemiyyet,ve fâideşizliği ve o Rahimî'Mutlakın
lakın kemalî'Kudretine sonî'Mutlak verdiği gibi, O hâkimî'mutlakın ke-
yetsiz vazifeleri mükâfaatı,âbes,boş,fâideşiz sâyî etmesi o Kadîrî'Mut-
ri yapmamakla;bütün bütün bu hadsî'hesabı golmeyen hikmetleri,ve hik-
dedince vazifeleri veren bir sânî'Hakîm,kıyameti getirmemekle ve hes-
bis eden,hatta:bir ağaca,meyveleri müdeddine hikmetleri,ve çiçekleri s-
yunun her bir mevcudatına yüzer hikmet dalgın ve yüzer vazife ile toc-
etmesi;hiç bir ehemmiyetli mühim olmadığı gibi;aynen öyle:bu kâinat sara-
nilmeyine bütün bütün sâdık,ve muvafık,bir serâbat,irtikâb
tek meyve vermek için o kocaman pek çok masârifinı yapmakla kendi
kose bir ağaca bir dirhem kadar bir tek fâide,bir tek küçük gaye,bir
mun faideleri,gayeleri,hikmetle,dikkatle tâkib ettiği hedefe doğ gibi
Mutlak kemâlî'hükmüdür,bir dirhem kadar bir çekirdeğin yüzer bat-
hikmetleri sâyî etmesini hiç bir zîşuûr kabûl etmediği ve bir Hakimî'-
O sarıya dem yapmayın boş boşuna harıp olmasiyle, tatlı ettiği hedefe

sız, israflı insan: Bütün kâinatın en esaslı düstûru olan iktisadı yapmadığınızdan ne kadar hilafı'hakikat hareket ettigini bil. (كُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا) âyeti ne kadar esaslı, geniş, bir düstûru'ders verdigini anla. (İkinci Mes'ele) İsmi'Hakem ve Hakîm: bedahet derecesinde Resûlüekrem aleyhisselâtü'vesselâmın risâletine delâlet ve istilzam ediyor, denilebilir. Evet: mâdem ğâyet mânidar bir kitab: onu ders verecek bir muâllim ister, ve ğayet güzel bir Cemâl kendini görecek ve gösterecek, ğâyet bir ayna iktiza eder. Ve kemâlde bir san'at ve teşhirci bir dellal ister. Elbette her bir harfinde yüzer mânâlar, hikmetler bulunan bu kitâbı'kebiri'Kâinâtın muhatâbı olan nev'i insan içinde elbette bir rehberi ekmel, bir muâllimi'ekber bulunacak. Tâki o kitabda bulunan kudsî ve hakiki hikmetlerin vücudünü bildirecek. belki kâinatın hılkatında makasıdrabbaniyyenin zuhuruna, belki husulüne vesile olacak, ve umum kâinatta (Hâlik) tarafından ehemmiyetle izharını, idâre ettigi kemali'san'atını cemâli'esmâsını bildirecek, âyinedârlık edecek, ve o (hâlik) bütün mevcûdatiyla kendini sevdirmek, ve zîşuûr mahlukların (dan) mukabele istediginden O Zîşuûrların namına birisi o geniş (Tezâhuri'Rububiyyetine) karşı geniş bir ubûdiyetle mukabele edüp Ber, ve bahrı, cezbeye getirecek ve semavat ve arzı çınlatacak bir velvelei'teşhir ve takdis ile o zîşuûrların nazarlarını o sanatların sânîine çevirecek ve kûdsi dersler ve tâlimat ile bütün ehli'aklın kulaklarını kendine çevirecek bir Kurânı'Azîmüşşan ile o (sânîî'Hakemi'Hakîmın) (makâsıdı'ilâhiyyesini) en güzel bir surette gösterecek, ve bütün hikmetlerinin tezâhuruna ve (tezâhuratı'cemâliyye) ve (celâliyyesine) karşı en mükemmel mukabele edecek bir zât, güneşin vücudü gibi bu kâinatta lazımdır, Zarurîdir. ve öyle eden, ve en ekmel bir surette o vazifeleri yapan, bilmüşâhede: Resûlü'ekrem Muhammet aleyhisselâtü'vesselamdır. Öyle ise: güneş ziyâyı, ziyâ gündüzü istilzam ettigi derecede kâinattaki hikmetler: Risâleti'Ahmediyyeyi istilzam eder. a.s.m.

ara, Israil insan: Bütün kâinatın en esaslı düstûru olan ittifaka yap-
madığımızdan ne kadar hilafı'hakikat hareket ettiğini bil. (إِنَّ الَّذِينَ
يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ) âyetti ne kadar esaslı, geniş bir düstûru'dora verdiğini
anla. (İkinci Mes'ele) İsmi 'Hakem ve Hakîm' bedahet derecesinde Resûlü-
ekrem alayhisselâtü'vesselâmın riâletine delâlet ve istilzam ediyor,
demektir. Evet: mâdem Yüce Yaratıcı bir kitab-ı dora vermek bir
mutlaklık ister, ve Yüce yüzel bir Cemâl kendini göstermek ve görülmek,
bir ayna iktiza eder. Ve kemâlde bir san'at ve teşhirci bir dellal is-
ter. Elbette her bir marifetde yüzer mânâlar, nümuneler bulunan bu kitâ-
b'kebirü'Kâinâtın muhatabı olan nev'i insan içinde elbette bir rehber
elmel, bir muallimi'ekber bulunacak. Tâki o kitabda bulunan hudâ ve ha-
kikî nümunelerin vücudüm bildirecek. Belki kâinatın hilkatinde makasad-
rabbaniyenin sahurunu, belki hunalüne vasıle olacak, ve umum kâinatta
(Hâlık) tarafından ehemmiyetle idare ettiği kemali'san'atını
cemâli, cemâsını bildirecek, âyinedârlık edecek, ve o(Hâlık)bütün mevcûdat-
ta kendini sevdirmek ve zâyûr mahlukları... mukabele istediğinden O
zâyûrların namına bizzat o geniş (Tezâhur, Rububiyetine)karşı geniş
bir ubudiyetle mukabele edip Ber, ve bahr, cezbeye gelirecek ve semavat
ve arz çırılacak bir velvelet'teşkir ve takdis ile o zâyûrların ma-
sırlarını o esmaların bâhûna çevirecek ve hüdâ dereler ve tâlimat
ile bütün ehli'akıln kulakların kendine çevirecek bir Kurân'Azîmüş-
şan ile o(sânî'Hakemi'Hakîmin)(makâsadı, ilâhiyesini)en güzel bir su-
rette gösterecek, ve bütün hikmetlerinin tezâhurüne ve(tezâhurat'cemâ-
liyye) ve (celâliyyesine)karşı en mükemmel mukabele edecek bir zât, güne-
şin vücudü gibi bu kâinatta lazımdır, Zarurîdir. ve öyle eden, ve en ek-
mel bir surette o vazifeleri yapan bilmüşâhede: Resûlü'ekrem Muhammet
aleyhisselâtü'vesselâmdır. Üçüncü ise: güneş ziyâı, ziyâ gündüz istilzam
ettiği derecede kâinatteki hikmetler: Risâleti'Ahmediyeyi istilzam
eder.

eder. Evet, nasılki: İsmi'Hakemin cilvei'âzamiyle âzâmî derecede Risâleti'Ahmediyyeyi iktiza ediyor. Öylede EsMâi'Hüsnâden (ALLAH, RAHMÂN, RAHÎM, VEDÛD, MÜNÎM, KERÎM, CEÎYL, RAB) gibi çok isimlerin her biri kâinatta görünen: cilvei'âzâmiyle, âzâmi derecede, mertebei'kat'iyyette risâleti ahmediyyeyi istilzâm ederler. Meselâ: İsmi'Rahmânın cilvesi olan Rahmeti'vâsiâ o rahmetel'lilâlemiyn iyle tezâhür eder. Ve ismi'Vedûdün cilvesi olan tehabbübü'İlâhî ve tasarrufu'Rabbânî o habibi'Rabbül'âlemiyn ile netice verir, mukabele görür. Ve ismi'Cemilin bir cilvesi olan bütün cemâller: yâni Cemâli'Zât, Cemâli'Esmâ, Cemâli'San'ât, Cemâli'Masnuât dahi: o âyinei'Ahmediyyede görünür, gösterilir. Ve haşmeti'Rububiyyetin ve saltanatı'Ulûhiyyetin cilveleri dâhî: o dellâli'Saltanatı'Rububiyyet olan Zât'Ahmediyyenin risâletiyle bilinir, görünür, anlaşılır, burada tasdik edilir. ve (Hâkezâ) Bu misaller gibi: ekser Esmâi'Hüsnâ her biri risâleti'Ahmediyeye: birer parlak burhandır. Elhasıl mâdem kâinat mevcuttur ve inkâr edilmiyor. Elbette Kâinatın renkleri, ziynetleri, ışıkları, san'âtları, hayatları, râbıtaları, hükmünde olan (Hikmet, İnâyet, Rahmet, Cemâl, Nizâm, Mîzân) gibi meşhud hakikatler: hiç bir cihetle inkâr edilmez. Mâdem bu sıfatların, ve fiillerin, inKârı mümkin degildir. elbette o sıfatların mev'sûfı o fiillerin fâili ve o ziyâların güneşi olan Zât'Vâcibül'Vücud: Hakîm, Kerîm, Râhîm, Cemiyl, Hakem, Adlü) dahi hiç bir cihetle inkâr edilmez ve inkârı kabil olmaz. Ve elbette o sıfatların ve o fiillerin medarı zuhurları, belki medârı kemalleri, belki medârı tahakkukları olan; Rehberi'ekber, muâllimi'ekmel, ve dellâli'Âzam, tılsımı'Kâinâtın keşşâfı) ve (Âyinai'samedâni) ve (habibi'rahmâni) olan (Muhammet) Aleyhis'Selâtü'Vesselâmın risâleti: hiç bir cihetle inKâr edilmez. Âlemi'Hakikatın, ve hakikatı'Kâinatın, ziyaları gibi: bunun risâleti dahi: bu kâinâtın en parlak bir ziyasıdır. (علیه وعلی آله وصحبه الصلاة والسلام بعدد عاشرات الایام)

(وذرات الانام) سبحانك لا علم لنا الا ما علمتنا انك انت العليم

eder. Evet,mearlıt:Iamt'Hekomin otlıvot'âzamîyle âzamî derocede Rîbî-

let, Ahmedîyyeyi tıktıze odîyor. Yîede EaMât'Hîamâden (ALLAH, RAHMAN

RAHÎM,VEDÛD,MUNÎM,KERÎM,CEMÎYL,RAB) gibi çok isimlerin her biri Mu-

ta görünen:olîvet'âzamîyle, âzamî derocede,mertebet'Kat'îyyette 'riâzle-

ti ahmedîyyeyi latifaen ederler.Mesela:Iamt'Rahmânın olîveat olan Rah-

metî'vâsıâ'o rahmetellîlâlemîyn îyle teşâhür eder. Ve Iamt'Vedûdün ol-

veat olan tehabbübü'îlâhî ve tasarrufu'Rabbânî o habibi'Rabbil'âlemîyn

île netice verir,mukabele görür. Ve Iamt'Cemîlin bir olîveat olan bü-

tün cemâller:yâni Cemâlî'zât,Cemâlî'Esmâ ,Cemâlî'San'ât, Cemâlî'Mean-

ât dahi:o âyinei'Ahmedîyyede görünür görterilir. Ve hasmetî'Rububîyye-

tin ve saltanat'Ulûhîyetin olîveleri dâhî:o delâlî'Saltanatı'Rubu-

biyyet olan Zât, Ahmedîyyenin riâzletiyle bilinir,görünür,anlaşılır,bu-

rada tasdik edilir. ve (Hâkezâ)Bu misaller gibi:ekser Esmâî'Hüsnâ,her

biri riâzleti'Ahmedîyye; birer parlak burhandır. Mîsasl mâdem kâinat

movcuttur ve inkâr edilmiyor.Bilcümle Kâinatın ronkleri,aiynetleri,ışık-

ları,sanâtları,hayatları,rahmetleri,nükmünde olan(Hikmet, inâyet,Rah-

met,Cemâl,Nizâm,Mîzân)gibi meşhud hakikatler;bir cihetle inkâr e-

dilmez. Mâdem bu sıfatların,ve fiillerin,inkâr mümkin değildir.elbet-

te o sıfatların mev'sûfu o fiillerin fâili ve o sıyâların gönçi olan

Zât'Vâcibül'Vücud: Hakîm,Kerîm,Rahîm,Cemîyl,Hakem,Adîl)dahi hiç bir ci-

hetle inkâr edilmez ve inkâra kabil olmaz. Ve elbette o sıfatların ve

o fiillerin mecmuu,umumları,bellî mecâr,konuşlara,belli mecâr,tahakkuk-

ları olan;Rahmet'ekber,mufîlimt'olmej,ve delâlet'âzam,tılsımı'Kâinâ-

tın keşfiâtı)ve(âyinei'semedânî)ve(habibi'rahmânî)olan(Muhammet)Aley-

his'Selâtü'Vesselâmın risâleti;hiç bir cihetle inkâr edilez.Âlemi'Ha-

kikatın,ve hakikatı'Kâinatın sıyaları gibi;bunun risâleti dahi;bu kâ-

inâtın en parlak bir sıyasıdır. (ولكن الشمس لا يسعها ولا يكلها طرف طالع)

ALTINCI HÜCCETÜ İYMÂNİYYE

(Onuncu Sözün Dokuzuncu Hakikatı)

(Babu'İhya ve Emâtedir.) İsmi'Hayyi'Kayyumün, Muhyî ve Mümîytin cilvesidir. Hiç mümkinmidirki: Ölmüş, kurumuş koca arzı ihya eden, ve o ihya içinde her biri: beşeri haşrî gibi acîb, üçyüz binden ziyade envâî' mahlûkatı haşir ve neşir edüp kudretini gösteren o haşir ve nesir içinde nihayet derecede karışık ve ihtilât içinde nihayet derecede imtiyaz ve tefrik ile ihâtai'ilmiyyesini gösteren, ve bütün semâvî fermanları iyle beşerin haşrini vaâd etmekle bütün îbâdının enzârını seâdeti'ebediyyeye çeviren, ve bütün mevcudâtı, baş başa, omuz omuza, el ele verdirüb emir ve irâdesi dairesinde döndürüb birbirine yardımcı ve müsahhar kılmakla (âzâmeti'Rububiyyetini) gösteren, ve beşeri: şecerei'Kâinâtın en câmîş, en nâzik, en nâzenin, en Naz'dâr, en Niyazdar bir meyva yaradub kendine muhatab ittihaz ederek: her şey'i ona musahhar kılmakla insana bu kadar ehemmiyet verdigini gösteren bir kadîri'Rahîm, bir Âlîmi'Hakîm; kıyâmeti getirmesin, haşri yapmasun, ve ya yapamasun, ve beşeri ihya etmesün, veya edemesin, Mahkemei'Kübrâ açamasun, cennet ve cehennemi yaratmasun. Hâşa ve Kella.. Evet şu âlemin mutasarrıfı zîşânı: her asırda, her senede, her günde, bu dar, muvakket, rüyi'zeminde haşri'ekberin ve meydânı'kıyametin pek çok emsâlini ve Numunelerini ve işaretını icad ediyor. Ezcümle: Haşrı'baharîde: görüyoruzki, beş altı gün zarfında küçük ve büyük hayvanat ve nebattan üçyüz binden ziyade envâî haşır edüp neşir ediyor. Bütün ağaçları, ve onların köklerini ve bir kısım hayvanları aynen ihyâ edüp iâde ediyor. Başkalarıda ayniyyet derecesinde birmisliyyet suretinde icad ediyor. Halbuki: Farkları pek az olan tohumcukları, o kadar karısmışken kemâli'imtiyaz ve teşhis ile o kadar sur'ât ve vüs'ât ve sühûlet içinde kemâl'intizam ve miyzanla altı gün, veya altı hafta zarfında ihya ediliyor.. Hiç kabilmidirki: Bu

İşleri

ALTINCI BÖLÜM Uygulama

(Ommon Böşün Dokuzunun Hekimleri)

(Bab'ıhya ve Pmâtedir.)Jam'Hayvı'Kayyumün,Muhyî ve Mümîytin ciliveal-

dir. Hiç mümkünmüdürki: Ölmüş kuru kuş ayı ihya eden,ve o ihya

ıçında her bir: beşeri,hasta gibi acib, uçuş binden ziyade emsâl'mah-

lûkatı hayır ve neşir edüp kudret gösteren o hayır ve neşir için-

de mihnet derecede kazanç ve ihtilât içinde mihnet derecede imti-

yaz ve tefrik ile ihâta'ilmiyesini göstere,ve bütün semâyî forman-

ları ayle beşerin hayrını vesâ etmekle bütün îhâdının emsârını seâde-

ti'ebediyeye çevirer,ve bütün mevcudâtı,baş başa,omuz omuza,el ele

verdirib emir ve irâdesi dairesinde dönüşüb birbirine yardımcı ve

müsahhar kılmakla(âsâmeti'Rububiyeti)göstere,ve beşeri: şeceret'Kâ-

inâtın en cemîi en nâzik, en nâzenin, en Nas'dâr,en Nîyazdar bir meyva

yaradub içerdine muhafaz ettikde ecerek;her şey'i ona musahhar kılmak-

la insana bu kadar ehemmiyet verdiğini göstere bir kadîri'Rahîm,bir

Âlîmi'Hekîm;kıyâmeti getirmesin,hayrı yapmasın,ve ya yapmasın,ve be-

şeri ihya etmesin,veya edemesin,Mahkemet'Kübrâ açılmasın,cennet ve ce-

hennemi yaratmasın.Hâşa ve kella.. Evet şu âlemin mutasarrıfı,sâhibi:

her şeyde,her sanda,her şinde,bu dar,muvakkat,ruhî'zemînde hayrı-

şerrsuz load ediyor.Ecelimle: Hayr'ıbaharîde:görüyorusun,hoş alt gün

zarfında kâinât ve dünyâ hayvanat ve nebatları üçüz binden ziyade en-

vâı hayır edüp neşir ediyor. Bütün eşyaları ve onların köklerini ve

dirsim hayvanları aynen ihyâedüp idâde ediyor.Beşeriyetde ayniyet

derecesinde bir mâliyyet suretinde load ediyor. Halbuki: Parçaları pek

az olan tohumcukları,o kadar karışıkın kemâl'imtiyaz ve teşhis ile

ayrı gün,veya ayrı hatta zarfında ihya ediliyor. Hiç kabilmidirki:Bu

işleri

işleri yapan Zâta bir şey ağır gelebilsin.? Semâvat ve arzı altı günde halk edemesün.? İnsânı, bir sayha ile haşir edemesün. Hâşa. Acabâ, mûcizenemâ bir kâtib bulunsa: Harfleri bozulmuş veya mahv olmuş üçyüzbin kitabı, bir tek sahifede karıştırmaksızın ğaletsiz, sehivsiz, noksansız hepsini beraber ğâyet güzel bir surette, bir saatte, yazsa: birisi sana dese? şu kâtib kendi telif ettigi, senin suya düsmüş olan kitabını yeniden bir dakika zarfında hâfızasında yazacak, sen diyebilirmisinki, yapamaz. ve inanmam. ve yahut bir sultanı 'Mûcizekâr: kendi iktidarını göstermek için, veya ibret ve tenezzüh için, bir işaretle dağları kaldırır, memleketleri tebdil eder. Denizi karaya çevirdigini gördügün halde sonra - görsenki: büyük bir taş, dereye yuvarlanmış, o zâtın kendi ziyafetine dâvet ettigi misafirlerinin yolunu kesmiş geçemiyorlar. Birisi sana dese, o zat bir işaretle, o taş, nekadar büyük olursa olsun kaldıracak; dağıdacak, misafirlerini yolda bırakmayacak. Sen desenki: Kaldıramaz, veya kaldırmaz. Ve yahut bir zat bir günde yeniden bir orduyu teşkil ettigi halde: biri dese, o zat, bir borusiyle efradı, istirahat için dağılmış olan bir taburu toplar, taburı nizâmı altına girer. Sen disenki: inanmam ne kadar divânece hareket ettigini anlarsın. İşte şu üç temsili fehim ettin ise: Bak nakkaşı 'Ezeli, gözümüzün önünde kışın beyaz sahifesini çevirüp bahar ve yazın yeşil yaprağını açub rûyâ 'arzın sahifesinde üçyüzbinden ziyade envâî kudret ve kader kalemiyle ahsen suret üzere yazar birbiri içinde, birbirine karışmaz, beraber yazar, birbirine mânî olmaz, teşkilce, sûretce, birbirinden ayrı, hiç şaşırtmaz, yanlış yazmaz. Evet en büyük bir ağacın ruh proğıramını bir nokta gibi en küçük bir çekirdekde derc edüb muhafaza eden Zâtı 'Hakimîm, Hafîz, vefat edenlerin ruhlarını nasıl muhafaza eder, denilrmi? ve kürrei 'arzı bir sapan taşı gibi çeviren bir Zât, kadîr, âhirete giden misafirlerinin yolunda nasıl bu arzı kaldıracak, veya dağıdacak, denilirmi? Hem hiçlikden, yeniden bütün zîhayatın

işleri yapan zâta bir şey söyleyelim? Sonâyat ve ayrı alıp gitmede
helâk edemesin.? İnsân, bir sayha ile başkâr edemesin.Hâşâ.Acabâ,müsteno-
mâ bir kâtib bulunsa:Hariçten bozulmuş veya mahv olmuş üçyüzbin kite-
bı;bir tek sahifede kaydırmalarını gâfletsiz, sehivsiz,noksansız hep
aynı boraber gayet güzel bir suretle, bir sette yazsa:birkaç sene doso?
ya kâtib kendi telif ettiği,sonin suya düşmüş olan kitâbını yeniden
bir defkâ zarfında hatırasında yazacak;son dikkatsizlik, yapmaz.
ve inanmam.ve yahut bir sultanı'Müs'kelâr:kendi kitâblarını çabucak
için,veya ihret ve tonezzüh için bir işaretle değişkar kaldırır,monto-
keliert tebdil eder.Denilsi karaya çevirdiğini görüğün halde sonra -
göseenki:büyük bir taşderoye yuvarlanmış,o zâtın kendi ziyafetine dâ-
vet ettiği misafirlerinin yolunu kesmiş gecemiyorlar.Birkaç sene doso,
o zat bir işaretle,o taşmokadar büyük olurse olsun kaldırabak;değda-
dar,misafirlerini yolda bırakmayacak. Son dasenki:Kaldıramaz,veya kal-
dırmaz.Ve yahut bir zat bir günde yeniden bir ordunu teşkil ettiği hal-
de:birkaç dosolo zat bir boruziyle otrada;istirahat için değişmiş olan
bir tahsun toplar,tahsun misâfir altına girer.Son dişenki:inanmam no ka-
dar dîvanoce hareket ettiğini anlarsın. İşte şu üç temsilî,fehim ettin
ise:Bak makâsat'ı'zeli;gösümüzün önünde kişin boyaz sahifesini çevirip
başar ve yazın yeşil yaprağını çoğ rüya'sının sahifesinde büyüsün-
den ziyade onâfî,kudret ve kader kalemiyle ebson suret tüzere yazar
birbiri içinde,birbirine karışmaz boraber yazar birbirine mâni olmaz,
teşkilce,şüretce,birbirinden ayrı,hiç değşirmez,yanlış yazmaz.Evet on
binlik bir değerin tuh programını,bir nokta gibi on küçük bir çekirdekte
dere eğib muhafaza eden Zât'Hakîmîn,Hafîz:vetat edenlerin ruhlarına
nasıl muhafaza eder,denilmi? ve kâtret'sız bir sayan taşı gibi çevi-
ren bir Zât'kadîr:âhirete giden misafirlerinin yolunda nasıl bu sıra
kaldırsak,veya değrdenek,denilmi? Hem hiçlikden,yendenbütün zîha-
yatın

yatın ordularını, bütün cesedlerinin taburlarında kemâli'intizamla zerrâtı (EMRİ'KÛN FEYEKÛN: (امر كن فيكون)) le kayit edüp yerleşdiren, orduları îcâd eden (Zâtı'Zülcelâl) tabur misâl cesedin nızam altına girmekle birbirile tanışan zerrâtı'esâsiyye, ve Eczâi asliyesini bir sayha ile nasıl toplayabilir denilirmi? Hem bu bahar haşrına benzeyen dünyanın her devrinde, her asrında, hatta: gece, gündüzün tebeddülünde, hatta: cevvi'havada bulutların icâd ve ifnasında haşre numune, ve misâl, ve emmare, olacak nekadar nakışlar yapdığını gözün ile görüyorsun. Hatta: eger hayâlen bin sene evvel kendini farz'etsen, sonra: zamanın iki cenâhı olan Mâzî ile müstakbeli birbirine karşılaşdırsan, asırlar, günler adedince misâli'haşır ve kıyâmet numunelerini göreceksin. Sonra: bu kadar numune ve misalleri müşâhede ettigin hâlde haşri'cismâniyyi akıldan uzak görüb istib'âd etmekle inkâr etsen: ne kadar dîvânelik olduğunu sende anlarsın. bak Fermanı'Âzîym: bahsettigimiz hakikata dair ne diyor (فَانْظُرْ إِلَىٰ آثَارِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ ذَٰلِكَ لَمُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ *) elhasıl: haşre mânî hiç bir şey yoktur. Muktezî ise: her şeydir. Evet: mahşeri'acâip olan şu koca arzı, âdî bir hayvan gibi Emâte ve İhyâeden ve beşer, ve hayvana, hoş bir beşik, güzel bir gemi, yapan, ve güneşi onlara: şu misafirhanede ışık verici, ve ısıttırıcı, bir lamba eden, seyyârâtı: meleklerine tayyâre yapan bir (zâtın) bu derece muhteşem ve sermedî (rububiyyeti) ve bu derece muazzam, ve muhît, (hâkimiyyeti) elbette yalınız - böyle geçici, devamsız, bîkarar, ehemmiyetsiz, müteğayyir, bekâsız, nâkıs, tekemmülsüz, umurü'dünya üzerinde kurulmaz, ve durmaz. Demek ona şâyeste dâimi bir karar, zevalsiz, muhteşem bir diyârı'âhir var, başka bâkî bir memleketi vardır. Bizi onun için çalışdırır, oraya dâvet eder. Ve oraya nakil edilecegine, zâhirden hakikata geçen, ve kurbi'Huzuruna müşerref olan bütün ervâhı'neyyire eshâbı, bütün kulubi'münevvere aktâbı, bütün ûkûlü'nurâniyye erbâbı, şehadet ediyorlar. ve bir mükâfat ve mücâzat

ihzar

ümüz'murennâye orpâr, şonadet ediyorlar. ve bir miletet ve müsâsat
olan bütün avşar'neyire eşkâr. bütün kulub'müneverre ektâr, bütün
nekl edileceğine, şâhidon bulunduğu yeğon ve kurb'Hukuma müşarref
monlokeli verdir. Biz onun için şahadetle oraya davet ederiz. Ve oraya
dâimî bir kârar, sevalis muhteşem bir diyâr'âhir var, başka bekî bir
telcemülsüz, mumi'dünya üzerinde kurulmuş ve durmaz. Demek ona âşiyasto
pöyle seçiot, devamız, pikarer, ehemmiyetsiz, mütegâyir, bekâsız, nâkıs,
bubiyyeti) ve bu derece muazzam ve muhît(hâkimiyyeti)olbette yalnız -
molokîerine tayyare yapan bir(sâhın)bu derece muhteşem ve sermedî(ın-
ras, bu misâlsizlikde zark verici ve şaşırtıcı, bir lamba eden, soyyaratı
ve seçer ve nayvane, hoş bir beşik, güzel bir semt, yapan, ve güneş onla-
şeni'kadîp olan şu koca arz, âdî bir nayvan gibi Emâte ve İhyâeden
elhasıl; hayre mâmul hiç bir şey yoktur. Muktezâ ise, bor şoyâir. Eveti; mah-
bak Rahmân'Azîym: bahsettiğimiz halikata dair ne diyor(
tib'âd etmekle imâr etsenize kadar dîvanelik olduğunu sonda anlarsın.
sallert müşâhede ettiğin hâlde hayri'olamâniyi akıldan uzak görüb ta-
şır ve kıyâmet mumnolerini göreceksin. Soruş: bu kadar mumne ve mi-
mûstakbell birbirine karşılaşarsan, sarılar, gülsor adedince misâli'he-
sene evvel kendini fare'etsen, sonra: zamanın ilk cenâbı olan Mâsî ile
kadar nakışlar yapdırır gösün ile görüyorsun. Hatta: eğer hayâlen bin
pulutların içeğ ve ihtirada hayre mumane ve misâl, ve ommare olacak ne-
rinde, her asrında, hatta: gece, gündüzün tebeddülünde hatta, cevvi'hevada
layabilir?denilmiş? Hem bu şehar hayrına benzeyen dünyanın her şey-
tanışan zerrâtı'esâsiyye, ve Bozâ nalîyesini bir sayha ile nâzırı top-
eden(zâtı'Zülcelâl)tahsur misâl cesedin nizam alâma girmekle birbirile
râtı(EMRİ'KÜN FEYEKÛN:(كُنْ فَيَكُوْنُ)le kayıt edüp yerleşdiren, ordular ıoğ
yatın ordularını, bütün cesedlerinin tahrirlarında kemâli'intizamla zor-

ihzar ettigini: müttefikan haber veriyorlar. ve mükerreren pek kuvvetli vâd ve pek şiddetli tehdit eder, Naklederler. Hulfülvâd, ise: Hem zillet, hem tezellüldür. Hiç bir cihetle (Celâl) ve kudsiyyetine yanaşamaz. Hulfül'vâd ise: ya: afivdan, ya âcizden gelir. Halbuki, KÜFÜR: cinayeti'mutlakadır. (Hasiye: I) Affe kâbil degil. (Kadîri'mutlak) ise, acizden münezzeh, mukaddestir. Şâhitler, muhbirler ise: Mesleklerinde, meşreblerinde, mezheblerinde; muhtelif oldukları halde kemâli'ittifakla şu mes'elenin esâsında müttehiddirler. Kesretce: tevatür derecesindedirler. Keyfiyetce: icmâ; kuvvetindedirler. Mevki'ce: her biri nev'i beşerin bir yıldızı; bir taifenin gözü, bir milletin azizidir. Ehemmiyetce: şu mes'elede hem ehli'ihtisas, hem: ehli'isbattırlar. Halbuki, bir fende veya bir san'âtta iki ehli ihtisas: binler başkalara müreccahdırlar. Ve ihbarda iki müsbet: binler nâfîlere tercih edilir. Meselâ: Ramazan hilâlinin sübûtünü ihbar eden iki adam; binler münkirlerin inkârlarını hiçe atarlar. elhasıl: dünyada bundan daha doğru bir haber, daha sağlam bir dâvâ, daha zâhir bir hakikat olamaz.. Demek şüphesiz: dünya bir mezreâdır; mahşer ise, bir harmandır; Cehennem, cennet ise birer mahzendir...

(Haşiye: I) Evet küfür, mevcüdâtın kiymetini iskat ve mânasızlıkla ittiham ettiginden bütün kâinata karşı bir tahkir: ve mevcudat ayinaleinde cilvei'esmâyı inkâr olduğundan bütün esmâi'ilâhiyyeye karşı bir tezyif ve mevcudâtın vahdaniyyetine olan şehadetlerini red ettiginden bütün mahlûkata karşı bir tekzib olduğundan istîdatı'insaniyyeyi öyle ifsad ederki, salah ve hayrı kabule liyakatı kalmaz. Hem bir zulmü'azımdirki: umum mahlukatın, ve bütün esmâı'ilâhiyyenin hukukuna bir tecavüzdür. iste: şu hukukun muhafazası, ve nefsi'kâfire, hayra kabiliyetsizligi küfrün adem; afvını iktizâ eder. (إنّ الشّرك لظلم عظيم *) bu mânâyı ifâde eder.

Ihmar ettiğini;müttefikan haber verişorlar. ve müharreren pek kuvvetli

vâd ve pek giddetli tehdit eder,Nekledorlar. Hükümdâr,ise:Hem zilleţ

hem tezellüdür.Hiç bir cihetle(Celâl) ve kudsiyyetine yaraşmaz.

Hükümdâr vâd ise:yerdiren,ve söyleden gelir.Helbuki,Kütüb-i'mut-

takadır.(Hadîs:1)Ahîr kâbil değil.(Kaçırt'mutlak)ise.söyleden mües-

seh,muhaddesdir.Şâhitler,muhbirler ise:Mesleklerinde,meşreblerinde,

mezheblerinde;muhtelif oldukları halde kemâl'ittifakla şu meselenin

cesâretle müttehiddirler. Kanaatce: tevâtür derecesindedirler. Kaviyet-

ce;temâşâ-yı vaziyetindedirler. Meyki'ce;bir bir nev'i beşerin bir yıldızı

bir taifenin gözü,bir milletin nazarıdır.Ehemmiyetce;şu meselede bem

cihi'ihtisas,bem;cihi'ilebettirler.Helbuki,bir fende veya bir san'âtta

iki cihi ihtisas;bir beşkalara müreccahdırlar. Ve ihbarda iki mü-

bet;birler müsâlere tercih edilir.Meselâ:Ramazan hilâlinin sübûtüni

ihbar eden iki adam;birler münkirlerin inkârlarını hiçe atarlar.Ol-

masa;dünyada bundan daha doğru bir haber,daha sağlam bir dâvâ,daha

sâbit bir hakikat olamaz..Demek şühedâ;dünya bir mezarsa;meşhur

ise,bir hammaldır;Cehennem,cennet ise birer manzaradır...

(Hadîs:1) Evet lâkin,mevcûdâtın kiymetini fakat ve mânâsızlıkla itti-

hem ettiğinden bütün kâinata karşı bir tahkir,ve mevcudat ayinalarında

cilveî'sânîyi inkâr oldurmuden bütün sanâ'i'lâhiyyeye karşı bir tezyif

ve mevcudâtın vahdaniyyetine olan sadakatlerini red ettiğinden bütün

mahlûkata karşı bir tekebb oldurmuden lâtîfeti'insaniyyeyi kyle ifsad

edersi,sefeh ve hayvanlaşdırır kabule layıkdır kalmaz.Hem bir zulmü'azımdırki:

umum mahlukatın,ve bütün sanâ'i'lâhiyenin mukâbilinde bir tecavüzdür.Ta-

te: şu mukâbilen muhtasaran,ve motaî'lâfâne,hayra kabiliyetsizliği kütrün

ademî ayinası ikkisâ eder.( )bu mânâyı ifâde

eder.

(YEDİNCİ HÖCCETİ'İYMANİYYE)

(Otuz üçüncü Mektubun ON YEDİNCİ Pençeresidir.)

(BİSMİLLÂ HİRRAHMÂ NİRRAHİYMİ) (* بسم الله الرحمن الرحيم)

(إِنَّ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِلْمُؤْمِنِينَ *)

Zemiynin yüzüne, yaz zamanında Tamaşa idüb görüyoruz'ki; İycâdı'eşyada Müşevvişiyyeti ıktıza iden, ve İntizamsızlığa sebeb olan, Nihâyetsiz x Sehâvet, ve bir Cücüdü'mutlak: ğâyet derecede bir insicam, ve intizam x içinde görüniyor. İşte: Zemiyn yüzünü tezyin iden Bütün Nebâdâtı gör. Hem: Miyzansızlığı, ve kabalığı Iktıza iden İycâdı'eşyadaki Sür'âti'mutlaka dahi: Kemâli'mevzuniyyet içinde görüniyor. İşte: Zemiynin yüzünü Süslendiren bütün meyvalara bak.. Hem Ehemmiyetsizligi, Belki: çirkinligi ıktıza iden (Kesreti'mutlaka) dahi: Kemâli'hüsnü'san'ât içinde görüniyor. İşte: Yer yüzünü yaldızlayan Bütün çiçeklere bak.. Hem: San'âtsızlığı, ve basitligi ıktıza iden iycâdı'eşyadaki sühûleti'mutlaka dahi: x Nihâyet derecede San'âtkârlık, ve mehâret, ve ihtimamkârlık, içinde gürüniyor. İşte: yer yüzündeki Ağaç ve Nebâtâtın Cihâzâtının Sandukçeleri, Ve Poruğıramları, ve tarihçei'hayatlarının kutucıkları hukmünde olan Bütün Tohumlara, Çekirdeklere Dikkatle Bak.. Hem: İhtilâf, ve Ayrılığı x Iktıza iden Uzaklık, ve Bugdü'mutlak dahi: Bir İttifâkı'mutlak, içinde Görüniyor. İşte Bak: Bütün aktârı'zeminde (Zer) idilen (ekilen) Her nevig Hububâte Bak. Hem: Karışmayı, Bulaşmayı ıktıza iden Kemâli'ihtilât: Bil'âkis, Kemâli'imtiyaz, ve Tefrık içinde görüniyor. İşte: Bütün Yer altına Karışık atılan, ve Madde igtibâriyle bir birine benzeyen Tohumların x Sünbül vaktında Kemâli'imtiyazları, ve ağaçlara giren muhtelif maddelerin Yaprak, çiçek, meyvalara: kemâli'imtiyazla Tefrıkları, ve Migdeye x Giren Karışık ğıdaların: Muhtelif âzâ, ve Huceyrâte göre, Kemâli'imtiyazla ayrılmalarına Bak. Kemâli'hikmet içinde Kemâli'kudreti gör.. Hem: x Ehemmiyetsizligi, Kıymetsizligi ıktıza iden Ğâyet derecede Mebzuliyyet, ve Nihâyet

(YEDİNCİ HÜCCETİ'İYMANİYYE)

(Otuz üçüncü Mekâtubun ON YEDİNCİ Pençereşidir.)

(BİSMİLLÂ HİRRAHİMİ NİRRAHİYMİ)(*بسم الله الرحمن الرحيم*)

(* *الحمد لله رب العالمين*)

Zemiynin yüzüno,yna zamanında Temaşa idüb görüyorsa'kı;İyoğdı'oğyada Müşevvişiyyeti ikkisa idən,ve ±ıtisamsızlığa sebob olan,Nihâyetsiz x Sebâvet,ve bir ☆outü'mutlak:Şâyet dereccede bir inşoom,ve intisam x icinde görünüyor.±şte:Zemiyn yüzünü tezyin idən Bütün Nebâdâtı gör. Hem:Müyzamsızlığı,ve kabalığı ikkisa idən İyoğdı'oğyadaki Sır'âti'mutlaka dahi:Kemâli'mevzuniyyet icinde görünüyor.İşte:Zemiyn yüzünü Süslemedikçe bütün meyvalara bak..Hem Ehemmiyetsizliği,Belki:çirkinli- ği ikkisa idən(Kaaretl'mutlaka)dahi:Kemâli'hüsnü'sanâ'ât icinde görün- üyor.İşte:Yer yüzünü yaldızlayan Bütün çiçeklere bak..Hem:Sanâ'atsız- lığı,ve basitliği ikkisa idən İyoğdı'oğyadaki sühûleti'mutlaka dahi:x Nihâyet dereccede San'âtkârlık,ve mehâret,ve ihtimamkârlık,icinde gizli- miyor.İşte:Yer yüzündeki Ağaç ve Nebâtâtın Cihâzâtının Sandukçeleri, ve Porğüramları,ve tarihçeleri'hayvanlarının kutucukları hükmünde olan * Bütün Tohumlara,Çekirdeklere Dikkatle Bak..Hem:İhtilâf,ve Ayrılığı x İkkisa idən Uzaklık,ve Buğdü'mutlak dahi:Bir İttifâkı'mutlak,icinde Görünüyor.İşte Bak:Bütün ekkâsı'semiade(Zeytûn(ekilen)Her nevig Hububâte Bak.Hem:Karışmayı,Bulaşmayı ikkisa idən Kemâli'ihtilâf:Bil'- ğıkis,Kemâli'imtiyaz,ve Tefrik icinde görünüyor.İşte:Bütün Yer altına Karışık atılan,ve Madde ığtibârıyle bir birine benzeyen Tohumların x Sinbül vaktinde Kemâli'imtiyazları,ve ağaçların giren muhtelif madde- erin Yaprak,çiçek,meyvalara:kemali'imtiyazla Tefrikları,ve Mügdeye x Giren Karışık ğıdaların:Muhteliî şâş,ve Huceyrâte göre,Kemâli'imtiya- zla ayrılmalarına Bak.Kemâli'hikmet icinde Kemâli'Kudreti göz..Hem:x dereccede

Ehemmiyetsizliği,Kıymetsizliği ikkisa idən Şâyet Mebzuliyyet,ve Nihâ-

yet

yet derecede ucuzluk dahi yer yüzünde masnûatca, sanâtca nihayet derecede kiymettar ve bahalı bir keyfiyette görünüyor. İşte o hadsiz acâib san'ât içinde yer yüzünün rahmâni sofrasında: yalınız kudretin şekerlemeleri olan tutların nevîlerine bak, kemâli'rahmeti'Kemâli'san'at içinde gör. İşte bütün rûyi'zeminde ğayet kiyemettarlıkla beraber, hadsiz ucuzluk, ve hadsiz ucuzluk içersinde hadsız ihtilat ve karışıklıkla beraber hadsız imtiyaz ve tefrik, ve hadsız imtiyaz ve tefrik içinde ğayet uzaklıkla beraber son derece muvafakat ve benzeyiş ve son derece benzemek içinde ğâyet derecede suhûlet ve kolaylıkla beraber ğâyet derecede ihtimamkârâne yapılış, ve ğâyet derecede güzel yapılış içersinde sür'-âtı'mutlaka ve çabukluk ile beraber ğayet derecede mevzûn ve mîzanlı ve israfsızlık ve ğâyet derecede israfsızlık içinde son derece çokluk ve kesretle beraber son derece hüsnü'san'ât ve son derece hüsnü'san'ât içinde nihayet derecede sehâvetle beraber intizâmı'Mutlak; elbette gündüz ışığı, ışık güneşi gösterdigi gibi, bir Kadîri'Zülcelâlin bir hâkimi'-zülkemâlin bir Rahîmi..zülcemâlin vücub ve vücûdüne ve kemali'kudretine ve Cemali'Rububiyyetine ve vahdâniyyetine ve ahadiyyetine şehadet ederler. (Ve lehül'esmâ'ül'hüsnâ: (وَلِلّٰهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ)derler.

Şimdi ey biyçare câhil, ğâfil, muannid, muattal: Bu hakikatı'üzemâyi ne ile tefsir edebilirsin? Bu nihayet derecede mûcize ve hârika keyfiyyeti ne ile îzah edebilirsin? Bu hadsız derecede acîb şu san'atları neye isnad edebilirsin? Bu yer yüzü derecesinde geniş bu pençereye hangi perdei'ğafleti atub kapadabilirsin? Senin tesadüfün nerede, tabiat dedigin ve güvendigin şûûrsuz yoldaşın ve dellâlette istinadKâhın ve arkadaşın nerede?! Bu işlere tesâdüfün karışması: yüz derece muhâl degilmi? Ve şu hârıka işlerin binden birini tabiâta havalesi: bin derece muhâl olmayormu?? Yoksa câmid, âcız tabiâtın her bir şey'in içinde o şeyden yapılan eşyâ adedince mânevi makinaları, matbaalarımı var?.. !?..

yet dereede nouzluk dehi yer yüzünde mesnûtea, sanâtea nihayet dereede de kiymettar ve behalı bir keyfiyette görünüyor. İşte o hadis sanât işinde yer yüzünün rehmânî sofrasında; yalnız kudretin şekerleme olan mutlakın nevilerine bak, kemâlî 'rahmetli' kemâlî 'sanât işinde gör. İşte bütün rûyî 'zemînde şayet kiyemettarlıla beraber, hadis nouzluk, ve hadata nouzluk işeratında hatılat ve karşılıkla beraber hem hadara imtiyas ve tefrik, ve hadara imtiyas ve tefrik işinde şayet usulıla beraber son dereee muvafakat ve bonezlığ ve son dereee bonemek işinde şayet dereeede sabûlet ve kolaylıla beraber şayet dereeede ihtimalkârane yapılış, ve şayet dereeede güzel yapılış işeratında sür'ati mutlaka ve çabuklık ile beraber şayet dereeede mevsûn ve mîzanlı ve karışarık ve şayet dereeede karışarık işinde son dereee colklık ve kesretle beraber son dereee hiamî 'san'ât ve son dereee hiamî 'san'ât işinde nihayet dereeede sehâvetle beraber intizâm 'Mutlak; elbette gündüz şaşkın, şaşk günesi gösterdiği gibi, bir Kadîri 'Zülcelâlin bir hâkimi' zülkemâlin bir Rahîmi .zülcemâlin vücûdüne ve vücûdüne ve kemalî 'kudretine ve Cemalî 'Rubûbiyetine ve vahdâniyetine ve ahadiyetine şehadet eder-ler. (Ve lehüll 'esmâ'ül 'hüsnâ: (وَلِلّٰهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ) derler.

Şimdi ey biçare câhil, şaşkın, muannid, muattal: Bu hakikatı 'üzemâyi ne ile tefsir edebilirsin? Bu nihayet dereeede müeze ve hârika keyfiyetti ne ile izah edebilirsin? Bu hadara dereeede acib ân san'atlara neye isnad edebilirsin.? Bu yer yüzü dereeesinde gemiş bu pencereye benzi perdei 'gafleti atıp kapadabilirsin.? Senin tesadüfün mereke? tabiat dedigin ve giventigin şûûrsuz yoldaşın ve dâlâlette istinadkârın ve arkadaşın mereke?? Bu işlere tesadüfün kerşımıza; yüz dereee mühendisi? ve şu mevcudat, ve hadata nouzluk işeratında hatılat ve karşılıkla beraber, hadata u-sûl yoke câmid, âcza tahsîatın her bir şey'in içinde o şeyden yapılan mü? yoke câmid, âcza tahsîatın her bir şey'in içinde o şeyden yapılan

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-2383/fragment/page=00000258

(SEKİZİNCİ HÖCCETİ'İYMANİYYE'dir.)

(Risâlei'münâcâtın Arabiden Türkçeye Tercümesi)

(وبه نستعين)

[بسم الله الرحمن الرحيم ❀ وإلهكم إله واحد لا إله إلا هو الرحمن الرحيم ❀ إن في خلق]

[السموات والأرض واختلاف الليل والنهار والفلك التي تجري في البحر بما ينفع الناس وما أنزل]

[الله من السماء من ماء فأحيا به الأرض بعد موتها وبث فيها من كل دابة وتصريف الرياح]

[والسحاب المسخر بين السماء والأرض لآيات لقوم يعقلون ❀]

اللهم إنه ليس في السموات دورات منتظمات : الخ

ترجمه سي

[يا من هو في السماء عظمته ❀ يا من هو في الأرض آياته ❀ يا من هو في كل شيء دلائله ❀ يا من هو في البحار]

[عجائبه ❀ يا من يبدئ الخلق ثم يعيده ❀ يا من هو في الجبال خزائنه ❀ يا من أحسن كل شيء خلقه ❀]

[يا من هو إليه يرجع الأمر كله ❀ يا من ظهر في كل شيء لطفه ❀ يا من يعرف الخلائق قدرته ❀]

[سبحانك يا لا إله إلا أنت الأمان الأمان أجرنا من النار ❀]

(Risalei'münâcâtın Tercümesidir.)

Yâ İlâhî, ve Yâ Rabbî.: Ben İYMÂNIN Göziyle, ve KUR'ANIN Tâglimiyle, ve Nûriyle, ve RASÛLÜ'EKREMİNİN Dersiyle, ve İsmi'hakiymin Göstermesiyle Görüyorum'ki, Semâvâtta hiç bir deverân ve hareket yokdır'ki, (XXX) ve hiç x Bir Ecrâmı'semâviyye Yoktır'ki; Sükûtiyle Gürültüsüz vaziyfe görerek Direksiz turmalariyle Senin RUBUBİYYETİNE, ve VAHDETİNE Şehâdeti ve xx İşâreti Olmasun..Ve Hiç Bir Yıldız Yoktur'ki, Mevzun Hilkatiyle muntazam vaziyyetiyle, ve Nûrânî Tebessümiyle, ve Bütün Yıldızlara mümâselet Ve Müşâbehet sikkesiyle Senin Haşmeti'ülûhiyyetine, ve Vahdetine işâret ve şehâdette bulunmasun,.Ve On iki Seyyâreden Hiç bir seyyâre Yıldız yoktur'ki, Hikmetli hareketiyle, ve itââtli müsahhariyyetiyle, ve intizamlı vaziyfesiyle, ve Ehemmiyetli Pikleriyle Senin Vücubi'vücûduna Şehâdet

(XXX) İntizâmi ile Senin Mevcudiyyetige işâret ve Delâlet itmesin.

(SEKİZİNCİ HÖCCETİ'İYMANİYYE'dir.)

(Risâlei'münâcâtın Arabiden Türkçeye Tercümesi)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

(Risâlei'münâcâtın Tercümesidir.)

Yâ İlâhî, ve Yâ Rabbî. Ben İYMÂNIN Gözîyle, ve KUR'ÂNIN Tâglimiyle, ve Nûriyle, ve RASÛLÜ'EKREMİNİN Dersiyle, ve İsmi'hakiymin Göstermesiyle Görüyorum'ki, Semâvâtta hiç bir deverân ve hareket yokdır'ki, ve hiç x Bir Ecrâmı'semâviyye Yoktır'ki; Sükûtiyle Gürültüsüz vaziyle görerek Direksiz turmalariyle Senin RUBUBİYYETİNE, ve VAHDETİNE Şehâdeti ve xx İşâreti Olmasun. Ve Hiç Bir Yıldız Yoktur'ki, Mevzun Hikkatiyle muntazam vaziyyetiyle, ve Nûrânî Tebessümiyle, ve Bütün Yıldızlara mümâselet Ve Müşâbehet sikkesiyle Senin Haşmeti'ülûhiyyetine, ve Vahdetine İşâret ve şehâdette bulunmasun. Ve On iki Seyyâreden Hiç bir seyyâre Yıldız yoktur'ki, Hikmetli hareketiyle, ve itââtli müsahhariyyetiyle, ve intizamlı vaziyfesiyle, ve Ehemmiyetli Pikleriyle Senin Vücubi'vücûduna Şehâdet

(XXX) İntizâmi ile Senin Mevcudiyyetige işâret ve Delâlet itmesin.

Şehâdet,ve Saltanatı'ülûhiyyetine işâret itmesin.Evet:Gökler:Sekeneleriyle,Her biri Tek Başiyle şehâdet ittikleri gibi:Hey'eti'mecmuâsıyle Derecei'bedâhette Ey Zemiyn ve Gökleri yaradıcı:Senin Vücûbivücûduna Öyle Zâhir Şehâdet,ve Ey Zerrâtı Muntazam Mürekkebâtiyle Tedbiyrini gören ve idâre iden,ve bu seyyâre yıldızları Manzum pikler: ile Döndüren,Emrine itaât ittiren senin vahdetine,ve Birligine öyle Kuvvetli şehâdet iderler'ki;Gövün yüzünde bulunan yıldızlar sayısınce Nûrâni burhanlar,ve parlak delilller:O Şehâdeti Tasdık iderler.Hem Bu Sâfî,temiyz,güzel gökler:Fev'kâlâde böyük,ve Fev'kâlâde sür'âtli ecrâm-.ile Muntazam bir Ordu,ve alektirik lambalarıyle süslenmiş bir saltanat donanması vazıyyetini göstermek cihetiyle senin RUBUBİYYETİNİN Haşmetine,ve Her şey'i İycâd iden Kudretinin âzamatına Zâhir Delâlet,ve Hadsiz Semâvâtı ihâta iden HAKİMİYYETİNİN,ve Her bir ziy'hayatı kucağına alan RAHMETİNİN Hadsiz Genişliklerine Kuvvetli İşâret,ve Bütün x Mahlûkatı'semâviyyenin Bütün işlerine ve Keyfiyyetlerine teâllûk iden Ve Avucuna alan,Tanziym iden, İlmigig nin Her şey'e ihâtasına,ve Hikmetigin Her İşe Şumûline Şüphesiz Şehâdet iderler.Ve O Şehâdet ve Delâlet:Okadar Zâhir'dir'ki,Göya:Yıldızlar:Şahid olan göklerin şehâdet kelimeleri Ve Tecessüm itmiş Nûrâni delilleri dirler.Hem:Semâvât Meydanında,Denizinde,Fezâsındaki yıldızlar:Mutıg Neferler,Muntazam Sefiyneler,Harıka Tayyâreler,âcâyib Lambalar gibi vaziyyetle senin Saltanatı'ülûhiyyetinin Şâh'şââsını gösteriyorlar.ve O Ordunun efrâdından Bir Yıldız Olan Güneşimizin Seyyârelerinde,ve Zemiynimizdeki vaziyfelerinin delâlet,ve Ihtâriyle Güneşin sair arkadaşları olan Yıldızların bir kısmı:âhiret âlemlerine bakarlar.Ve Vaziyfesiz deyiller.Belki;Bâkı olan âlemlerin Güneşleridirler..Ey Vacibül'vücûd,ve Ey Vâhidi'ahed:Bu Harıka yıldızlar,Bu âciyb Güneşler,aylar:senin milkinde,senin semâvâtında,senin Emrin ile ve kuvvetin ve Kudretin ile,ve senin idâre ve Tedbiyrin ile x

Teshiyr

Şehâdet,ve Saltanatı'nûmâyişine işâret itmesin.Eyet:Gökler:Selonele-
riyle,Her biri Tek Başiyle şehâdet ittihâd gibi:Hey'eti'mecmûâsiyle
Dereceî'bedâhette Bu Zemiyn ve Gökleri yaratdıgın Yaradıcı:Senin Vücûdi-
vücûdüma Öyle Zâhir Şehâdet,ve Bu Zerrâtı Muntazam Mürekkebâtiyle Ted-
biyrini gören ve idâre iden,ve bu seyyâre Yıldızları Manzum pilleri: ile
Döndüren,Emrine itâat ittiren senin vahdetine,ve Birliğine Kuvv-
eti şehâdet ideriler'ki;Gövün yüzünde bulunan Yıldızlar sayılarınce Mü-
râcaat burhanları,ve parlak delilleri:O Şehâdeti Tasdik ideriler.Hem Bu Şâ-
hid temiyz,güzel gökler:Bev'kâlâde böyük,ve Bev'kâlâde sür'âtli cerâm-
. ile Muntazam bir Ordu,ve elektirik lambalarıyle süslenmiş bir saltа-
nat donanması vaziyetini göstermek cihetiyle senin RUBUBİYYETİNİN Ha-
şmetine,ve Her şey'i İçâd iden Kudretinin âzametine Zâhir Delâlet,ve
Hadsiz Semâvâtı İnâta iden HAKİMİYYETİNİN,ve Her bir ziy'hayvânı kuvv-
etine olan RAHMETİNİN Hadsiz Genâyâtlerine Kuvvetli işâret,ve Bütün x
Ve Avucuna alan,Temsiyn iden,İlmiyle Her şey'e İhâtasına,ve Hikmetiyin
Mahlûkatı'nemâvâtının Bütün işlerine ve Keyfiyyetlerine teâllûk iden
min
Her İşe Sumûline Şüphesiz Şehâdet ideriler.Ve O Şehâdet ve Delâlet:Oka-
dar Zâhir'dir'ki,Göya:Yıldızlar:Sahid olan gözlerin nehâdet koltmoleri
Ve Tecessüm itmiş Müşâhid delillerî dirler.Hem:Semâvât Meydanında,Dent-
zinde,Pezîrindeki Yıldızlar:Mutrıg Neferler,Muntazam Sefiyneler,Harika
Tayyâreler,Gözyib lambalar gibi vaziyetle senin Saltanatı'nûmâyeti-
nin Şâhidleri gösterîyorlar.ve O Ordunun etrâfından Bir Yıldız Olan
Güneşimizin Seyyâreleriyle,ve Zemiyn:kadeki vaziyetlerinin delâlet,ve
İhtâriyle Güneşin sair arkadaşları olan Yıldızların bir kısım:âhiret
âlemlerine bakarlar.Ve Vaziyetsiz deyillerî.Belki:Bâkı olan âlemlerin
Güneşleridirler..Ey Vacibü'l'vücûd,ve Ey Vâhidi'ahad:Bu Harika Yıldız-
lar,Bu Şaşılı Güneşler,ayları:senin mülkünde,senin semâvâtında,senin Em-
rin ile ve kuvvetin ve Kudretin ile,ve senin idâre ve Tedbiyrin ile x

Teshiyr

teshir ve tanzim ve tavzif edilmiş/bütün ecrâmı'ûlviyye kendileri-
ni yaradan ve döndüren ve idare eden bir tek(HÂLİKA)tesbih ederler.
tekbir ederler. Lisanı'Hâl iyle [سبحان الله] SÜB'HAN'ALLAH, [الله اكبر] ALLAHÜ'EKBER derler.Ben
dahi onların bütün tesbihatiyle seni takdis ederim.

Ey şiddeti'zuhûrundan gizlenmiş ve azemeti'kibriyâsından ihtifâ etmiş
kadîri'Zülcelal,Ey kâdiri'Mutlak: Kur'anı'Hakimin dersiyle ve Resul'
A.S.M.
ekremin tâliymîle anladım: Nasılki,gökler,yıldızlar:senin mevcudiyeti-
ne ve vahdetine şehadet ederler,öylede cevvi'semâ bulutlariyle ve şim-
şekleri ve raâdları ve rüzgârları ve yağmurlariyle senin vücub ve vü-
delâlet ve
cuduna ve vahdetine/şehadet ederler. Evet câmid,şuûrsuz.bulut âbi'ha-
yat olan yağmuru:muhtaç olan zî'hayatların imdadına göndermesi ancak
senin rahmetin ve hikmetin ile dir. Karışık tesadüf karışmaz. Hem e-
lektirikin en büyügü bulunan ve kavâidi'tenviriyyesine işaret ederek
ondan istifadeye teşvik eden(şimşek)ise:senin fezâdeki kudretini gü-
zelce tenvir eder. Hem yağmurun gelmesini müjdeleyen ve koca Fezâyı
konuşturan ve tesbihatının gürültüsiyle gökleri çınlatan raâdât dahi
lisanı'kal ile konuşarak seni takdis edüp rububiyetine şehadet eder.
hem zîhayatların yaşamasına en lûzumlu rızkı ve istifâdece en kolayı
ve nefesleri vermek,nufusları rahatlandırmak gibi çok vazifeler ile
tavzif edilen ruzgârlar dahi cevvi:âdetâ bir hikmete binaen(levhi'-
mahv.ve isbat)ve(yazar ifade eder. Sonra bozar tahtası suretine çevir-
vücub.
mekle senin faaliyyet kudretine işaret,senin/vücudüne şehadetettigi
gibi,senin merhametin ile bulutlardan sağub zîhayatlara gönderilen
rahmet dahi mevzun,muntazam katreleri gelmeleriyle senin vus'ât rah-
metine ve geniş şefkatine şehadet ediyor.

Ey mutasarrıfı'fa'âl,Ey Feyyâzı Müteâl: Senin vücub vücûdüne şehadet
eden bulut,berk,raâd,ruzgâr,yağmur:birer birer şehadet ettikleri gi-
bi hey'eti mecmuâsiyle keyfiyetce birbirinden uzak,mahiyetce birbiri-
ne muha

tesbih ve tamzim ve tavsif edilmiş bütün • sorâmı'ûlvâliyye kondilerî-

ni yaradan ve dönderen ve idare eden bir tek(HÂLIKA) tesbih ederler.

tekbir ederler. Ilâmı'Hâl iyle SUB'HAN'ALLAH,ALLAHU'EKBER derler.Ben

dâhi onların bütün tesbihatiyle sonî tahdîs ederim.

By.şiddetli'zuhûrundan gizlenmiş ve asmetli'kibriyâsından ihtirâz etmiş

kudûrî'Zülcelal,By kâdirî'Mutlak: Kur'anı'Hakimin derstiyle ve Rosul'

A.S.M. ekremin tâlîmile emladım: Nasılki,gökler,yıldızlar:sonin mevcudiyeti-

ne ve vahdetine şahadet ederler,öyle cevvi'semâ bulutlariyle ve gim-

şekleri ve rüzgârları ve yağmurlariyle sonin vücud ve vi-

cdelâlet ve• Eyvet efendi,şüphesiz,bulut Ebr'ba-

ğıdır olan yağmura:muhteş olan zî'hayatların imdadına göndermesi mecâ-

zen rahmetin ve bilmecâz i;lodur. Kardşık teşbih kaidesi. Hem e-

lektrikin en büyüği bulunan ve kavâidi'tenviriyesine işaret ederek

onden istifadeye topyek eden(şimşek)leo:sonin feşâdeki kudretini gü-

zelce temsir eder. Hem yağmurun gelmesini müjdeleyen ve koca Peşâyı

konuşturan ve teşbihatının güzelliğiyle gözleten rağbet dahi

Ilâmı'kal i'le konuşarak sonî takdis edüp rububiyetin e şahadet eder.

hem sinâyatlerin yaşamasına on lüzumlu rızkı ve istifâdeye en kolayı

ve nefesleri vermek,mutalaası rahatlandırmak gibi çok vazifeler i le

tavsif edilen rüzgârları dahi cevvi:kâdetâ bir bilmete binaen(levhi'-

mahv.ve isbat)ve(yazar itado eder. Sonra bozar tahtası suretine çevir-

mekle sonin tasfiyet kudretine işaret,sonin/vücudüne şehadetetdi

ği',sonin merhametin i le bulutlardan suğup sinâyatlara gönderdiğin

rahmet dahi mevsim,muntazam kaydedilmiş sonin vus'ât rah-

metine ve geniş şefkatine şahadet ederler.

By mutasavvıflar'ın'dâ,By Peyğâmber Mitoâ: Sonin vücûdüne şahadet

eden bulut,berk,rad,rüzgâr,yağmur:bitter bitter şahadet ettikleri gi-

bi hey'eti mecmuâiyle keyfiyetce birbirinden ayrı,mahiyetce birbiri-

ne mühe

ne muhalif olmakla beraber, birlik/berâberlik bir biri içine girmek, birbirinin vazifesine yardım etmek haysiyyetiyle senin vahdetine ve birliğine ğâyet kuvvetli işaret ederler. Hem kova fezâyı mahşeri'acîp yapan, bâzı günlerde bir kaç def'a doldurup boşalan, rububiyyetinin haşmetine ve o geniş cevvi yazar değişdirir, bir levha gibi, ve sıkar. Onunla zemin bahçesini sulattırır, bir sünker gibi tasarruf eden kudretinin azametine ve her bir şey'e şumûlüne şehadet ettikleri gibi umum zemine ve bütün mahlukâtına (Cev) perdesi arkasında bakan ve idare eden (rahmetinin) ve (hâkimiyyetinin) hadsiz genişliklerine ve her şey'e yetişmelerine delâlet eder. Hem fezâdeki (hava) o kadar hakîmâne vazifelerde istihdam/ve Bulut, ve yağmur; o kadar alîmâne fâidelerde istiymâl olunurki: her şey'e ihâte eden bir ilim ve her şey'e şâmil bir hikmet olmazsa: o istiymâl, • istihdam olamaz. Ey (Fa'âlü'Limâ yürîd: فعال لما يريد) cevvi fezâdeki faâliyetinle her vakıt bir numunei'haşır ve kıyâmet göstermek, bir saatte yazı: kışa ve kışı: yaza döndürmek, bir âlem getirmek, bir âlemi'ğaybe göndermek misillü şûûnâtında bulunan kudretin dünyayı: âhirete çevirecek ve âhirette şûûnâtı'sermediyyeyi gösterecek, işaretini veriyor.

Ey Kadîri'Zülcelal: Cevvi fezâdeki (Hava) bulut ve yağmur berk ve raad senin mülkünde senin emrin ve havlin ile senin kuvvet ve kudretin ile musahhar ve vazifedarlardır. Mâhiyetce birbirinden uzak olan bu fezâ mahlukâtı: ğâyet sür'atlı ve ânî emirlere ve çabuk acele kumandanlara itaât ettiren âmir ve hâkimlerini takdis ederek rahmetini medhü'senâ ederler.

Ey arz ve semâvatın Halik(Zülcelâli: Senin Kur'ânı'Hâkimin tâliymiyle ve Resul'ekremin dersiyle iyman ittim / ve Bildim'ki, nasıl semavat: yıldızlarıyle ve cevvi fezâ müştemilâtiyle senin vücub vücudune ve senin birliğine ve vahdetine şehadet ediyorlar. öylede; arz: bütün mahlukatiyle ve ahvaliyle senin mevcudiyetine ve vahdetine mevcudâtı adedince şehadetler ve işa-

ter ve ŝir-
vaŋlye seniŋ meovuŋlyetine ve vabdetine ŝobaŋet-
ve vabdetine ŝobaŋet edŋyerŋar. Ŋlede:ere:pütüŋ maŋluŋkatŋlye ve ŋŋ-
ve ceŋŋ tesŝ müştomüŝtüŋlye seniŋ vüoŋp vüoŋdune ve seniŋ biŋlüştuŋ
ve Rosni'chreniŋ deraŋlye ŋŋaŋ ittüŋ \ Mesri seŋŋaŋat:yŋdraŋlaŋtyle
Ŋ Ş ŋ ŋ ve Büdüŋ'dt
Ŋ ara ve seŋŋaŋatuŋ Haŋŋk'züloeŋâr: Seniŋ Kur'aŋ'Hâkkiniŋ tâŋŋaŋlyle
ŋü'seŋŋ edeŋlor.

daŋlare ŋtaŋt ettiren ŝaŋr ve pâkkmleriŋt takdis edeŋck reŋmetiŋt med-
tesŝ maŋluŋkâtr:ŝŋŋet aür'ati ve ŝŋŋ emŋlere ve ŋaŋuk ŋoole ŋumaŋ-
ŋ'le musaŋŋar ve vaŋlŋedaŋlardr. Mâŋlyetde biŋbŋiŋdeŋ usak olaŋ ŋu
seniŋ \müŋkünde seniŋ emŋiŋ ve baŋŋiŋ ŋ'le seniŋ kuŋvet ve kudretiŋ
Ey Kaŋŋîrî'züloeŋal: Oeŋŋi tesâdekî (Hava)bulut ve yağmur beŋk ve raŋd
ŋek ve âbîrette ŋümâŋr'seŋŋodlyeŋi Ğöstereeek'ŋŋaretiŋi veriŋor.
ğöndereŋek miaŋlîŋ ŋümâŋtŋde bulunaŋ kudretiŋ dünyaŋr:âbîrete ceyiŋe-
te yaŋr:kŋğa ve kŋŋr/yaŋa döndürŋek'bir elem getiŋek'bir elemî'ğeyde
ğîŋyetiŋle her vakŋt bir numuneî'baŋr ve kŋyâmet ğünüŋek'bir eŋt-
• ŋstiŋdaŋ olaŋaŋ. Ey(Pâ'âlîŋ'Lîŋâ yürîd:(يريد لما الله)ceŋŋi tesâdekî ta-
îŋâte edeŋ bir lîŋ ve her şeŋ'e şâmil bir hikmet olaŋaŋa: o ŋaŋyaŋ'
dam/ve yağmur:o kadar elîŋâne îâidolarde ŋaŋyaŋî olunuŋki:her şeŋ'e
ve Bulut
ŋe delâlet eder. Hem tesâdeki(bava)o kadar hakîŋâne vaŋîeleride ŋaŋih-
ŋin)ve(pâkîŋyetiŋin)hadaŋa geniŋşîkleriŋe ve her şeŋ'e ŋetaŋeleri-
pütün maŋluŋkâtuŋa(Gea) peredeŋi arkasuŋda bakan ve idare eden(rahmeti-
o geniş ceŋŋi yaŋar değişdirîr, bir leŋbe gibi,ve aŋker. Ounuŋa seniŋ
peŋceŋiŋ aulattuŋr,bir sunger gibi tasarruf eden kudretiŋiŋ esceŋ-
tine ve her bir şeŋ'e şumûlüne şahadet ettikleri gibi umum zemine ve
ğünüde maŋluŋkâtuŋa bereket ŋtaŋ ve ŋaŋ'a ŋeŋ'e ŋtaŋeleri-
ŋe ŋaŋuŋ. Hem tesâdeki(bava)o kadar hakîŋâne vaŋîeleride ŋaŋih-
ve yağmur:o kadar elîŋâne îâidolarde ŋaŋyaŋî olunuŋki:her şeŋ'e
ŋbâte eden bir lîŋ ve her şeŋ'e şâmil bir hikmet olaŋaŋa: o ŋaŋyaŋî
• ŋstiŋdaŋ olaŋaŋ. Ey(Pâ'âlîŋ'Lîŋâ yürîd:(يريد لما الله)ceŋŋi tesâdekî ta-
ğîŋyetiŋle her vakŋt bir numuneî'baŋr ve kŋyâmet ğünüŋek'bir eŋt-
te yaŋr:kŋğa ve kŋŋr/yaŋa döndürŋek'bir elem getiŋek'bir elemî'ğeyde
ğöndereŋek miaŋlîŋ ŋümâŋtŋde bulunaŋ kudretiŋ dünyaŋr:âbîrete ceyiŋe-
ŋek ve âbîrette ŋümâŋr'seŋŋodlyeŋi Ğöstereeek'ŋŋaretiŋi veriŋor.
Ey Kaŋŋîrî'züloeŋal: Oeŋŋi tesâdeki (Hava)bulut ve yağmur beŋk ve raŋd
seniŋ \müŋkünde seniŋ emŋiŋ ve baŋŋiŋ ŋ'le seniŋ kuŋvet ve kudretiŋ
ŋ'le musaŋŋar ve vaŋlŋedaŋlardr. Mâŋlyetde biŋbŋiŋdeŋ usak olaŋ ŋu
tesŝ maŋluŋkâtr:ğŋŋet aür'ati ve ŝŋŋ emŋlere ve ŋaŋuk ŋoole ŋumaŋ-
daŋlare ŋtaŋt ettiren ŝaŋr ve pâkkmleriŋt takdis edeŋck reŋmetiŋt med-
ŋü'seŋŋ edeŋlor.

Ey ara ve seŋŋaŋatuŋ Haŋŋk'züloeŋâr: Seniŋ Kur'aŋ'Hâkkiniŋ tâŋŋaŋlyle
ve Rosni'chreniŋ deraŋlye ŋŋaŋ ittüŋ \ Mesri seŋŋaŋat:yŋdraŋlaŋtyle
ve ceŋŋ tesŝ müştomüŝtüŋlye seniŋ vüoŋp vüoŋdune ve seniŋ biŋlüştuŋ
ğünüŋde bir keŋ ceŋ'a ceŋuŋuŋ poşeladeŋ,ruŋpüŋyetiŋiŋ peşmetine ve
yet kuvvetli işaret ederler.Hem koca tesâŋr maŋsedi'noŋib yapaŋ,pâşa
siloşine yardım etmek maşaŋŋetiŋle seniŋ vaŋdetine ve biŋliğiŋe ğü-
ŋ ŋŋ ŋ ŋ
ŋe muŋalif ŋmaŋla poŋaŋer.püŋüŋ bir biŋ iöine ğimek,biŋbiŋiŋiŋ va-

Şehâdetler ve işâretler eder. Evet: zeminde hiç bir tehavvül ve ağaç ve hayvanlarında her sene'de urbasını değişdirmek gibi hiç bir tebeddül; cüz'i olsun, küllî olsun yokturki: intizâmıyle senin vücûdüne ve vahdetine işaret etmesin. Hem hiç bir hayvan yokdurki: Zâfiyet ve ihtiyacının derecesine göre verilen rahîmâne rızkıyle ve yaşamasına lüzûmu bulunan cihâzâtın hakîmâne verilmesiyle senin varlığına ve birliğine şehâdeti olmasın. Hem her baharda gözümüz önünde iyâd edilen nebatat ve hayvanattan hiç bir dânesi yokdurki: san'atı'acîbesiyle ve lâtif ziynetiyle ve tamam temizlik ve intizamıyle ve mevzuniyyetiyle seni bildirmesin. Ve zemin yüzünü dolduran ve nebatat ve hayvanat denilen, kudretin hârikaları ve mûcizeleri (mahdut ve maddeleri bir ve müteşâbih) olan yumurta ve yumurtacıklardan ve katrelerden ve hubbe ve habbeciklerden ve çekirdeklerden, yanlışsız, mükemmel, süslü, alâmetifârıkalı olarak yaradılışları sânıı'hakîmlerinin vücudüne ve vahdetine ve hikmetine ve hadsız kudretine öyle bir şehadettirki, ziyanın güneşe şehâdetinden daha kuvvetli ve parlakdır. Hem hava, su, nur, ateş, toprak gibi hiç bir unsur yokturki: şuursuzlıklarıyle beraber şuûrkârâne, mükemmel vazifeleri görmesiyle basît ve istiyla edici, intizamsız her yere dağılmakla beraber ğayet muntazam ve mütenevvî mayveleri ve mahsulleri hazinei'ğayıbdan getirmesiyle senin birliğine ve varlığına şehadeti bulunmasun. Ey Fatırı'kadîr, Ey Fettâhı'âlem, Ey fa'âli'Hallâk: Nasıl arz: bütün sekenesiyle hâlıkının vacibül'vücud olduğuna şehâdet eder. öyleda senin Ey vahidi'ahad, Ey Hannânı'Mennân, Ey Vehhabı'Rezzak: vahdetine ve ehadiyyetine yüzündeki sikkesiyle ve sekenesinin yüzlerindeki sikkelriyle ve birlik ve beraberlik ve bir biri içine girmek ve birbirine yardım etmek ve onlara bakan rububiyyet isimlerinin ve fiillerinin bir olmak cihetinde bedahet derecesinde senin vahdetine ve ehadiyyetine şehadet, belki mevcudat adedince şehadetler eder.

Şehadetler ve iğaretler eder. Evet:somında hiç bir tohavvül ve eğeç-
ve hayvanlarında her sene'de mübarın değişikmek gibi hiç bir tebeğ-
dül;eüz't olsun,hükü olsun yoktur.:imtisâniyle senin vücûdüne ve
vahdetine işaret etmesin. Hem hiç bir hayvan yoktur:Zâtıyet ve ih-
tiyacının derecesine göre vezifesi tezâhüre ve yaşamasına lü-
zûm bulunan.cihazâtın bakımına verilmesiyle senin varlığına ve bir-
liğine şehâdeti olmasın. Hem her baharda gökmüş ömründe iyead edilen
nebatat ve hayvanatın hiç bir değeni yoktur: sanʼatı'acîbesiyle
ve lâtif ziynetiyle ve tamam temizlik ve intizamiyle ve mevzuniyeti-
le senî bildirmesin. Ve senin yüzüğü dolduran ve nebatat ve hayvanat
denilen,kudretin nakkâşları ve müzeleri(mahkut ve maddeleri bir ve
mütşabih) olan yumurta ve yumurtacıklardan ve kafeleriden ve hübbe
ve hübbeciklerden ve çekirdeklerden,yanlışsız,mükemmel,alâlâ,alâmeti-
fârikaları olarak yaradılışları sanʼatkârlarının vücûdüne ve vahdeti-
ne ve hikmetine ve kudretine öyle bir şehadetiki,niyetin ği-
reğe şehâdetinden daha kuvvetli ve parlaktır. Hem hava,su,nur,ateş,
toprak gibi hiç bir emre yoktur:şuurusuzlıkları bereber şuurkârâ-
ne,mükemmel vazifeleri görmeğe başlı ve latîfa eğlenceleri
her yere değişmekle beraber değeğet muntazam ve mütenevvi meyveleri ve
mahsulleri hazinet'değişiden getirmeğe sanın birliğine ve varlığına
şehadeti bulunmasın. Ey Fatır'kadîr, Ey Rettâh'âlîm,Ey Ta'âlî'Hal-
lâk: Nasıl aklı;bütün sokmasıyle hâlikının vasıfları'nüne oldüğüne şe-
hâdet eder. öyleğe senin Ey vahit'ehad, Ey Hamsânî'Mennân,Ey Vehha-
br'Rezzak:vahdetine ve ehadiyetine yüzündeki alâmetiyle ve sokmasi-
nin yüzlerindeki alâmetiyle ve birlik ve berberlik ve bir biri içi-
ne girmek ve birbirine yardım etmek ve onlara bakan rububiyet kaime-
rinin ve fiillerinin bir olmak ohdesinde bedahet derecesinde sanın
vahdetine ve ehadiyetine şehadet,belki mevcudat ağdesinde şehadet er
eder.

eder. Hem nasıl Zemin: bir ordugâh, bir meşher, bir talimgâh, vaziyyetiyle ve nebatat ve hayvanat fırkalarında bulunan dörtyüzbin muhtelif milletlerin ayrı ayrı cihazâtları: muntazaman verilmesiyle senin rububiyyetinin haşmetine ve kudretinin her şey'e yetişmesine delâlet eder. Öyledir hadsız, bütün ziyhayâtın ayrı ayrı rızıklarını vaktı vaktına kuru ve basit bir topraktan rahiymâne kerimâne verilmesi, ve hadsiz o efrâdın kemâli'musahhariyyetle o emri'rabbaniyyeye itaatleri: rahmetinin her şeye şumulünü ve hâkimiyyetinin her şey'e ihâtasını göstreiyor. Hem Zeminde değişmekde bulunan mahlûkat kafilelerinin sevk ve idareleri ve mevt ve hayat münavebeleri ve hayvan ve nebatatın idare ve tedbirleri dahi her şey'e taallûk eden bir ilim ile ve her şey'de hüküm eden nihayetsiz bir hikmetle olabilmesi: senin ihâta i'ilmine ve hikmetine delâlet eder. Hem zeminde kısa bir zamanda hadsız vazifeler gören ve hadsız bir zaman yaşayacak gibi istiydâd. ve mânevî cihâzât ile techiz edilen ve zemin mevcûdâtına tasarruf eden, insan için bu tâlimgâhı'dünyada ve bu muvakkat ordugâhı'zeminde, ve bu muvakkat meşherde, bu kadar ehemmiyyet bu hadsız masraf, bu nihayetsiz tecelliyyâtı'rububiyyet, bu hadsız Hitâbâtı'Sub'hâniyye ve bu ğayetsiz İhsânatı'İlâhiyye elbette ve herhalde bu kısacık ve hüzünlü ömre, bu karışık kederli hayata bu belâlı ve fâni dünyaya sığışmaz. Belki ancak başka ve ebedî bir ömür ve bâki bir dârı'Saâdet için olabildiği cihetle âlemi'bekâda bulunan İhsânâtı'uhreviyyeye işaret belki şehadet eder. Ey Hâlıkı'Külli'şey: zeminin bütün mahlukatı: senin mülkünde, senin arzında, senin havl, ve kuvvetin ile ve senin kudretin ve irâdâtın ile ve ilmin ve hikmetin ile idare olunuyorlar ve müsahhardırlar. ve zemin yüzünde fealiyyeti müşâhede edilen bir rububiyyet, öyle bir ihâta ve şumûl gösteriyor. ve onun idâresi ve tedbiri ve terbiyyesi öyle mükemmel ve öyle hassâsdır. ve her taraftaki icraatı: öyle birlik ve beraberlik ve benzemeklik içindedir-

ve her tarafdaki insanlar:öyle bir ilik ve berabarlik ve dostoluk i-
çinde ki,onun idaresi ve tedbiri ve terbiyesi,öyle mükemmeliye öyle muvaffak
müşahede edilen bir rububiyet,öyle bir ihata ve şümul görüyor. ve
her insanda vücudun ve mükemmeliyetin ve kemalin yüzünde temaşa
edilen bir ittifak ve ittihad ve muhabbet ve ülfet görüyor. Hem
her sene,her ilkbaharda,her yaz bir yeni ve taze ve mükemmel ve
müzeyyen bir kâinat ihdas ediyor,yaratıyor. Hem her sene,her ilkbaharda
her yaz bir yeni ve taze ve mükemmel ve müzeyyen bir kâinat ihdas ediyor,
yaratıyor. Hem her sene,her ilkbaharda her yaz bir yeni ve taze ve mükem-
mel ve müzeyyen bir kâinat ihdas ediyor,yaratıyor. Hem her sene,her ilk-
baharda her yaz bir yeni ve taze ve mükemmel ve müzeyyen bir kâinat ihdas
ediyor,yaratıyor. Hem her sene,her ilkbaharda her yaz bir yeni ve taze ve
mükemmel ve müzeyyen bir kâinat ihdas ediyor,yaratıyor. Hem her sene,her
ilkbaharda her yaz bir yeni ve taze ve mükemmel ve müzeyyen bir kâinat
ihdas ediyor,yaratıyor. Hem her sene,her ilkbaharda her yaz bir yeni ve
taze ve mükemmel ve müzeyyen bir kâinat ihdas ediyor,yaratıyor. Hem her
sene,her ilkbaharda her yaz bir yeni ve taze ve mükemmel ve müzeyyen bir
kâinat ihdas ediyor,yaratıyor. Hem her sene,her ilkbaharda her yaz bir
yeni ve taze ve mükemmel ve müzeyyen bir kâinat ihdas ediyor,yaratıyor.
Hem her sene,her ilkbaharda

içindedirki; tecezzi kabûl etmeyen bir kül ve inkısâmı imkânsız bulunan bir külli hükmünde bir tasarruf bir rububiyyet olduğunu bildiriyor. hem zemin bütün sekenesiyle beraber lisânı'kâlden daha zâhir, hadsız lisanlar ile hâlıkını takdis ve tesbih ve nihayetsiz niymetlerinin lisanı'halleriyle REZZÂKI'ZÜLCELÂLİN hamid ve metih ve senâsını ediyorlar. Ey şiddeti'zuhurundan gizlenmiş ve Ey azemeti'kibriyyasından tesettür etmiş olan Zâtı'Akdes: Zemînin bütün takdisât ve tesbîyhâtiyle. seni kusurdan, acızdan, şerikden takdis ve bütün tahmiydat ve senâlariyle sana hamd ve şükür ederim. EY: RABBÜL'BER ' VEL'BAHIR: KUR'ANIN dersiyle ve Resûlü'Ekremin tâliymiyle anladımki: Nasıl gökler ve fezâ ve zemin, senin birliğine ve varlığına şehâdet ederler. öylede: Bahırlar ve nehirler ve çesmeler ve ırmaklar, Senin vücub ve vücudüne ve vahdetine bedâhet derecesinde şehadet ederler. Evet bu dünyâmızın menbâı'acâip buhar kazanları hükmünde olan denizlerde hiç bir mevcud, hatta hiç bir katre SU yokdurki: Vücûdiyle, intizamiyle, menfeatiyle ve vaz'iyyetiyle hâlıkını bildirmesün. ve basit bir kumda, ve basit bir Sîda Rızıkları: mükemmel bir surette verilen ğarib mahluklardan ve hilkatleri ğayet muntazam hayvanatı'Bahriyyeden; hususan bir dâresi bir milyon yumurtacıkları ile denizleri şenlendiren Balıklardan hiç birisi yokturki: hılkatiyle ve vaziyfesiyle ve idare ve iaşesiyle ve tedbir ve terbiyesiyle yaradanına işâret ve rezzâkına şehadet etmesün. Hem denizde kiymettar, hâsiyyetli, ziynetli, cevherlerden hiç birisi yokturki: güzel hilkâtiyle ve câzibedâr fıtratiyle ve menfeatlı hâsiyyetiyle tanımasun, bildirmesün. Evet; onlar: birer birer şehâdet ettikleri gibi: hey'eti mecmuasiyle ve bersberlik ve birbiri içinde karışmak ve sikkei'hilkatta birlik, ve iyendeşe ğayet kolay, ve efradca ğayet çokluk noktalarından senin vahdetine

şehadet

tükdedirki; teoresi kapçı etmeyen bir kil ve imrahşır imkânsız bu-
lunan bir kültü bütünde bir tesanüt bir rubuniyyet oluşmuş bil-
diriyor. Hem zemin bütün sokomeniyle boraber Ilâhî'kâdan daha
sâhir,bedava Ilâhiler ı,le pâlârun:takdîs ve tesbih ve ubudiyet-
siz uymetlerinin Ilâhî'nellerile KEZZÂK'ZÜLCELÂLİN hamid ve
metin ve sonsâzın adiyorlar. Ey ziddeti'zuhurudan gizlenmiş ve
Ey esmeti'kibriyâsından tecellîr etmiş olan Zâti'Ahdes: Zemînin
bütün takdisât ve tesbihâtıle. sonî kusurdan,noksan,çerilden tah-
dis ve bütün tahmidat ve sonâlarıyle sana hamd ve şükür ederim.
EY: RAHBÜL'KEB ' VEL'BAHIR: KUR'ANIN doraiyle ve Rosûlü'Ekremin tâ-
lîmiyle anladımki: Nesl gökler ve zoza ve zemin, sonin biriğin
ve varlığına sebebet olorlar.Öyleda:Bahrlar ve nehirler ve ceme-
ler ve ırmaklar, Sonin ulonb ve ulonbine ve vahdetine bedâhet de-
recesinde sebebet olorlar. Evet bu dünyâmızın monbâr'sâlp bunar
kasamları bilkümle alan denizlerde hiç bir mevcud,hatta hiç bir
katre SU yokdurki:Ulonûğıle,intizamıle,monsatıle ve vazîyetiy-
le bâlikrar bildirmesin. ve basit bir kumda,ve basit bir çakıl bir
zıklar:mükemmel bir surette verilen Sarih mahlukatdan v bilkü-
lî Sayet muntazam hayvanat'Bahriyeden;husûsan bir çeşit bir
milyon yumurtacıkları ı,le denizleri sonlandıran Balıklarda hiç
bir iki yokturki:şüphesiyle ve vazîyetiyle ve ideze ve taksatiy-
le ve tedbir ve terbiyesiyle yaradanına isâret ve kesâfına şâhadet
etmesin. Hem denizde kiymetler, hâsiyetli, sayısız, sonbarsız
nio bir iki yokturki:güzel hilkâtiyle ve çeşitoğer fıtratiyle ve
monsatlı hâsiyetiyle tanınmasın, bildirmesin. Evet;orlar bir-
ler sebebet ettikleri gibi:hey'eti mecmuesiyle ve herbirli ve
gerçek

şehâdet ettiği gibi; arzı toprağıyle berâber bu kürreyı'arzı kuşadan muhît denizlerini muallakda durdurmak, ve dökmeden, dağıtmadan güneşin etrâfında gezdirmek ve toprağı istiyle ettirmemek ve basit kumundan ve suyundan mütenevvî ve muntazam hayvânatını, ve cevherlerini halk etmek ve erzak ve saire umurlarını: külli ve tam bir surette idare etmek ve tedbirlerini görmek ve yüzünde bulunmak lâzımgelen hadsiz cenâzelerinden hiç birisi bulunmamak noktalarından senin varlığına ve Vacib, vücud olduğuna: mevcudâtı adedince işaretler ederek şehâdet eder. Ve senin saltanatı'rububiyyetinin haşmetine ve her şey'e muhît olan kudretinin azemetine pek zâhir delâlet ettikleri gibi; göklerin fevkındaki ğayet büyük ve muntazam yıldızlardan tâ denizlerin dibinde bulunan ğayet küçücük ve intizamla inşe edilen balıklara kadar her şey'e yetişen, ve hüküm eden rahmetinin ve hakimiyyetinin hadsiz genişliklerine delâlet ve intizâmatiyle ve fâideleriyle ve hikmetleriyle ve miyzan ve mevzûniyetleri ile senin her şey'e muhît ilmine, ve her şey'e şâmil hikmetine, işaret ederler. ve senin bu misafirhanei'dünyada yolcular için ve böyle rahmet havuzları bulunması ve insanın seyir ve seyyahatına, ve gemisine, ve istifadesine müsâdif olması işâret ederki; yolda yapılmış bir handa bir gece misafirlerine: bu kadar deniz hediyyeleriyle ikrâm eden (ZAT) elbette makarrı'saltanatı'ebediyyesinde öyle ebedî rahmet denizleri bulundurmuşki: bunlar: onların fânî ve küçük nmunelerîdirler. İşte denizlerin böyle ğayet hârıka bir tarzda, arzın etrafında vaz'iyyeti'acibiyyesiyle bulunması, denizlerin mahlûkâtı dahi ğayet muntazam idare ve terbiye edilmesi bilbedâhet gösteriyorki: Yalnız senin kuvvetin ve kudretin ile ve senin idâre ve tedbirin ile senin mülkünde senin emrine müsahhardırlar. Ve lisanhalleri ile hâlıkını takdis edüp ALLAHU'EKBER derler. Bende Bütün Kuvvetimle Onların Tesbiyhâtlariyle Seni Takdis iderim. Ey Dağları

Kuvvetinin Onların Tesbihâtlarıyle Şenî Takdîr Idetin. Bu Dağ-
ların Tesbihâtını Teşkîlâtlarıyle Şenî Takdîr Idetin. Bu Dağ-
ları Tesbih Idetin Kuşların Teşkîlâtlarıyle Şenî Takdîr Idetin
Ve Bu Kuşların Tesbihâtını Teşkîlâtlarıyle Şenî Takdîr Idetin.

Ey dağları zemin sefinesine hazineli direkler yapan KADÎRİ'ZÜL-CELAL:(Resûlü'Ekremin)tâliymiyle ve(KUR'ANI'HAKİYMİN)dersiyle anladımki: Kasıl denizler acâipleriyle seni tanıyorlar ve tanıttırıyorlar.öylede dağlar dahi;zelzele te'sirâtından zeminin sükûnetine ve içindeki dâhili inkılabat fırtınalarından sükûtuna ve denizlerin istilâsından kurtulmasına,ve havanın ğazâtı'muzırradan tasfiyyesine ve suyun muhafaza ve idharlarına ve zîyhayatlara lâzım olan mâdenlerin hazinedarlığına ettigi hizmetleriyle ve hikmetleriyle(SENİ)tanıyor ve tanıttırıyorlar. Evet dağlarda ki taşların envâından ve muhtelif hastalıklara ilâç olan maddelerin aksâmından ve ziyhayâta,hususan insanlara çok lâzım ve çok mütenevvîş olan mâdeniyyâtın envâsından ve dağları,sahraları çiçekler-iyle süslendiren ve meyvalar-iyle şenlendiren nebâtâtın esnâfından hiç birisi yokdurki,tesadüfe havalesi mümkin olmayan hikmetleriyle,intizamiyle,hüsnü'hilkatiyle,faideleriyle,hususan mâdeniyyâtın tüz ve limon tuzu,sulfâto ve şap gibi;sûreten birbirine benzemekle beraber,tatlarının şiddeti'muhalefeti ve bilhassa nebâtâtın basît bir toprakdan çeşid çeşid envâlaryle,ayrı ayrı çiçek ve meyvalariyle:nihayetsiz Ka diyr, nihayetsiz(HAKİYM)nihayetsiz(RAHİYM)ve(KERİYM)bir(SANIIN)vücub vücudüne bedahetleşehadet ettikleri gibi:hey'eti'mecmuâsındaki vahdeti'idâre ve vahdeti'tedbir ve menşei ve meskeni ve hilkat ve sanâtca beraberlik ve birlik ve ucuzluk ve kolaylık,ve çokluk.ve yapılmakda çabukluk noktalarından o SANIIN vahdetine ve ahadiyyetine şehadet ederler. Hem nasılki dağların yüzünde ve karnındaki masnûlar:zemiyzin her tarafında her bir nevî,aynı zamanda,aynı tarzda yanlışsız,ğâyet mükemmel çabuk yapılmaları,ve bir iş bir işe mânîğ olmadan,sâir nevilerle beraber karışık iken:karışdırmaksızın iyeadları:senin Rububiyetinin haşmetine ve hiç bir şey(ona)ağır gelmeyen kudretinin azeazametine

Ey dağlar semin sefâsına bakmalı diyorlar yapan KADİR'Dİ-
CELAL:(Reşâdiye Ekrem'in)Hâlâ yıkılıyorlar(KÜR'ANI'HAKİYM'İN)derdiyle
anlaşılmalı: Nasıl devirler noksîlerîyle sanat tanıyorlar ve kamu-
tarıyorlar.Öyle sağlam dağlar dahi;solarak ve sürünerek sönü-
kümetine ve içindeki dâhilâbet fırtınalarından sönüyorlar
ve sonsuzluk kâfirânden kurtulmasına,ve bayanın güzâl'muzır-
lıkan tasfiyesine ve suyun muhafaza ve idaresine sığınyat-
lara İâsım olamamâdenlerin bakmadığına ettiği hizmetleriyle
ve hükmetiyle(ŞEHİ)tanıyor ve tanıtıyorlar. Evet dağlarda
ki tağların ovâsından ve muhteşî bostalıklara ilâç olan madde-
lerin akeğmasından ve sıyneyâta,buharın inşmalara çok İâsım ve çok
mühendisî olan mâdenîyâtın sonâsından ve dağlar,sahralar i
çiçekler-iyle süslenmiyen ve meyvalar-iyle şenlenmiyen nebâtâtın
sanâtından hiç birisi yoktur,tabiatte bayalesi mümkün olmayan
hikmetleriyle,insanlığa,hilmi'hikmetiyle,faideleriyle,buharın
mâdenîyâtın ısı ve ilmin tuzu,sulfâto ve şap gibi;sürekten birbi-
rine benzemeyle beraber,tâlârının çiddeti'muhalefeti ve bilhasa
nebâtâtın bazı bir toprakdan çeşid çeşid sanâlarıyle,ayrı ayrı
çiçek ve meyvalarıyle:nihayetsiz Kur'ân nihayetsiz(HAKİYM)mahsul-
ata(RAHİYM)ve(KÂRİYM)bir(SAMİLİN)olanb vücûdüne bedahetleşmedet
ettikleri gibi;beyânî'mecmûâsındaki vahdeti'idâre ve vahdeti'tef-
sir ve mevcûd ve mahsûl ve hilkat ve sanâtça benzerlik ve birlik
ve uzunluk ve kolaylık,ve çokluk,ve yapılmakda çabuklukt noktaa-
rından o SANİN vahdetine ve ehadiyetine şahadet edeyler. Hoş ma-
ğlûk dağların yüzünde ve karınındaki masûmlar:sanâyiin her tar-
fında bir nevi,ayrı sanatla,ayrı tarzda yanlışsız,şâyet mükem-
mel çabuk yapılmaları,ve bir iş bir işe müşâbemeden,ârî nevîler
yetiştiğine ve hiç bir şey(ona)ağır gelmeyen hükmetiyle,azame-
tine

Azametine Delâlet ider.Öylede:Zemiyninin Bütün ziy'hayat mahlûklarının Hadsiz Hacatlarını,Hatta:Mütenevvig Hastalıklarını,Hatta:Muhtelif Zevklerini,ve ayre ayrı eştehâlarını Tatmiyn idecek bir surette x ve magdeniyat
Dağların yüzlerini,ve içlerini Muntazam eşcar ve nebâtat/ile doldurmak,ve Muhtaclara teshiyr itmek cihetiyle:Senin Rahmetinin Hadsiz genişliğine,ve Hakimiyyetinin Nihâyetsiz vüs'âtine Delâlet,ve Toprak x
Taba kâtı içinde gizli ve karanlık,ve karışık bulunduğu hâlde:Bilerek Görerek,Şaşırmayarak,İntizamiyle Hâcâtlere göre ihzar idilmeleri:sonbir
in Her Şey'e teâllûk iden ilminin ihâtesine,ve Her/şey'i Tanziym iden Hikmetinin Bütün eşyaye Şümûlüne,ve İlâçların Ihzârâtı,ve Magdeniy x
Maddelerin İdhârâtiyle Rububiyyetinin Rahiymâne ve Keriymâne Olan Tedâbirinin Mehâsinine,ve İnâyetinin İhtiyatlı İhâtalı Letâifine Pek zâhir bir x
Surette İşâret ve Delâlet iderler.Hem Bu Dünya Hanında Misafir Yolcular için Koca dağları Levâzımâtlarına ,ve istikbâldeki İhtiyaclarına Muntazam ihtiyat deposu,ve cihâzat anbarı,ve Hayâte Lüzumlu olan Çok Defiynelerin Mükemmel mahzeni olmak cihetinde İşâret,belki;Delâlet,x
Belki Şehâdet iderki;Bu kadar Keriym,ve Misafir perver,Bu kadar Hakîm Ve Şefkat'perver,bu kadar Kadiyr ve Rububiyyet perver bir sanîn:Elbette ve Her hâlde Çok sevdigi O Misafirleri için Ebedî bir âlemde Ebedi İhsanâtının Ebediy haziyneleri vardır.Buradaki Dağlara bedel:Orada Yıldızlar O Vaziyfeyi görüyorlar.Ey Kadirir'külli'şey:Dağlar,ve x
İçindeki mahlûklar Senin Milkinde senin kuvvet ve kudretin ile ve ilim ve Hikmetin ile Müsahher,ve Müdahhardırlar.Onları Bu Tarzda Tavzif Ve Teshir iden(Halikını)Takdis ve Tesbih İderler.Bende Onların Takdisleriyle seni takdis iderim...
Ey Hâlıka'rahman:Ve Ey Rabbi'rahiym:Rasûlü'ekreminin Taglimiyle,ve x
Kur'âni'hakiymin dersiyle anladım'ki;Nasıl'ki,Semâ ve fezâ,ve arz,ve Deniz ve Dağ:Müştemilât ve Mahlûkatlariyle beraber seni Tanıyorlar,ve Tanıttırıyorlar.Öylede:Zemiyndeki Bütün ağac ve Nebâtat Yaprakları,ve
Çiçekleri

Azametine Dolâlet ider.Öylede:Zemiyetinin Bütün alÿ'bayat mahlûkatı-
nın Hedafa Hocalarına,Hetta:Mitenevvig Hastalıklarına,Hetta:Muhtel-
if Zevklerini,ve ayrıca Ayrı eğlebâlarını Tatmiyn idecek bir suretle x
ve magdeniyat
Değlarına Yüzleriniı,ve iğlerini Muntazam eğcar ve nebâtat\ile doldur-
mak,ve Muhtecilere teshiyr itmek olbetiyle:Senin Rahmetinin Hadafa go-
nüğlüne,ve Hakimiyyetinin Nihâyetsiz vila'âtine Delâlet,ve Topruk x
Tabe Kâtı içinde gizli ve karanlık,ve karışık bulunduğu hâlde:Bilerek
Görerek,Şaşırmayarak,Intizamıyle Hareğtlere göre yüzer idilmeleri:son-
ra Her Şey'e teâlluk iden ilminin ihâtasına,ve Her\şey'i Tanıyın iden
bir
Hikmetinin Bütün eşyaya Şümûlüne,ve Ilâcların Ihsârât,ve Inzeğatı x
Maddelerin idhârâtıyle Rububiyyetinin Rahiymâne ve Kerimâne Olan Te-
cellîyatın Mehâsinine,ve Inâyetinin Ihâtalı Ieâlîne Pek sâhir bir x
Suretde Ispâret ve Delâlet ideriler.Hem Bu Dünya Hanında Misafir Yolcu-
lar için Koca dağlar Levâzımâtına,ve Istikbâldeki Ihtiyaclarına
Muntazam Intiyat depoları,ve oldukça anbarı,ve Havâte Ihtimâlı olan Çok
Defâlyneleriin Mükemmel mahsenî olmak cihetinde Işâret,bellî:Delâlet,x
Bellî Sebâdet ideriki;Bu kadar Kerîm,ve Misafir perver,Bu kadar Hakîm
Ve Şefkat'perver,bu kadar Kadîr ve Rububiyyet perver bir sanîn:Eğ-
er ve Her bâlde Çok sevdiği O Misafirleri için Ebedî bir âlemde Eb-
edî Ihsanâtının Ebedîy hazîneleri vardır.Buradaki Dağları bedel:Ora-
da Yıldızlar O Vazîyfeyi görüyorlar.Ey Kadirir'kâlli'sey:Dağları,ve x
Çiçekleri mahlûkları Senin Mülkünde senin kuvvet ve kudretin ile ve il-
im ve Hikmetin ile Misafirler,ve Misafirleri için Ebedî bir âlemde Eb-
ediyyen kalacağı ideriz.
Ve Teshir iden(Hallıkın)Takdis ve Tesbih ideriz.Bende Onların Takdis-
leriyle sanki takdis ederim.
Ey Hâlıka'rahmân;Ve Ey Rabbi'rahîym:Rasûlü'ekremlerin Tazîmiyle,ve x
Kur'ânî'hakîymin derâyle anladım'kî;Nasıl'kî,Semâ ve Iarz,ve
Denîz ve Dağ:Müştemilât ve Mahlûkatlarıyle beraber sonî Tanıyorlar,ve
Tanıttırıyorlar.Öylede;Zemiyndeki Bütün Dağ ve Nebâtat Yaprakları,ve
Çiçekleri

Çiçekleri,ve Meyvalarıyle Seni Bedâhet derecesinde Tanıttırıyorlar,
Ve Tanıyorlar.ve Umum eşcârın ve Nebâtâtın Cezbe'dârâne Hareketi'zikriyyeğe Bulunan Yapraklarından,ve Ziynetleriyle Sanîinin İsimlerini
Tavsif ve Târiyf iden Çiçeklerinden,ve Letâfet/cilvei'merhametinden
Tebessüm iden Meyvalarından Her birisi Tesâdüfe havâlesi hiç bir ci-
hetle imkânı olmayan Harika san'at içindeki nizam ve Nizam içindeki xxx
Nakışlar,ve içindeki Güzel,ve ayrı ayrı (II)
ki ziynet,ve Ziynet içindeki/Nakışların/muhtelif Tatlariyle Nihayetsiz(RAHİYM)ve(KERİYM)bir(SANIÎN)vücub'vücuduna Bedâhet derecesinde x
Şehâdet ittikleri gibi Hey'eti'mecmuâsıyle Bütün Zemiyn yüzünde Birlik ve Berâberlik,ve Bir birine Benzemeklik,ve Sikkei'hilkatte müşâbehete;ve Tedbiyr ve idârede münâsebet,ve Onlara teallûk iden(İycâd
Feilleri)ve(RABBÂNİ İsimlerde)Muvâfakat,ve O Yüzbin envaın hadsiz x
Efrâdlarını bir biri içinde Şaşırmayarak birden idâreleri gibi noktaları ile O Vâcibül'vücud SANIÎN Bil'bedâhet(VAHDETİNE,ve EHADİYYETİne) dahi şehâdet iderler.Hem Nasılki;Onlar:Senin Vücub'vücuduna ve
Vahdetine Şehâdet idiyorlar.?.Öylede:Rûyi'zemiynde Dörtyüzbin 400,000
Milletlerden Teşekkül iden Ziy'hayat Ordusundaki Hadsiz efrâdı:Yüzbinler
Tarzda İâşe ve idâreleri Şaşırmayarak,karıştırmayarak Mükemmel yapı-
lmasiyle Senin RUBUBİYYETİNİN Vahdâniyyetindeki Haşmetine,ve Bir Baharın iycâdını birçiçek kadar kolay iycâd iden KUDRETİNİN Azamatına,
Ve Her Şey'e Teallûkuna delâlet ittikleri gibi,koca zemiynin Her Tarafında Hadsiz hayvânâtına ve İnsanlara Hadsiz Taâmların Çeşit çeşit
Eksâmını ihzar iden Rahmetinin Hadsiz genişliğine,ve O Hadsiz işler
ve İnâmlar in'âmlar ve İdâreler ve İâşeler ve İcrâatlar:Kemâli'intizamla cereyanları,ve Her şey'i,Hatta:(Zerreler)O Emirlere ve İcrâata İtaât ve
Müsahhariyyetleriyle Hâkimiyyetinin Hadsiz vüs'atine Kat'ı Delâlet
İtmekle berâber,O Ağaçların ve Nebatların Her bir yaprak ve Çiçek ve
Meyva,ve Kök ve Dal ve Budak gibi Her birisinin Her bir İşinde bilerek

(xxx Miyzân,ve Miyzân içindeki) (II) Kokular,ve Kokular içindeki Meyvaların)

Çiçekleri,ve Meyvalarıyle Sanî Bedâyet dereceside Tanıtırlar,
Ve Temiyrlar.ve Umum eşcârın ve Nebâtâtın Cesbe'dârâne Hareketi'zi-
kriyyede Bulunan Yaprklarından,ve Ziyretleriyle Sanîinin İstimleriyl
Tevsiî ve Târîyf iden Çiçekleridenve Letâfet\olayl'morfolojiden
Tebeeüm iden Meyvalarından Her birisi Teaddüe bevâlemi'bir bir ol-
bo'lle imkân olmayan Harike sanʼat iqiadeli misam ve
Mi sâyret,ve Ziynet iqiadeli Mahsûlârın mubteli Tatlarıyle Mihaye-
eis(RAHİYM)ve(KERİYM)bir(SANIîN)vücud'vücuduna Bedâyet dereceside x
Sebâdet ittihzeri gibi Hoy'eti'mecmuâsıyle Bütün Zemiyn yüzünde Bir-
lik ve Berâberlik,ve Bir birine Benzemeklik,ve Sülüet'bilikte müşâ-
Bebete;ve Tedbiyr ve idârede münâsebet,ve Ünlara tenâsüb iden(İyeâd
Peliları)ve(RAHMÂNİ İstimlerde)Muvâfakat,ve O Yüzden emsârın bedâia x
Kudretlerinin bir birî iqiade Sanʼatkârâne bizden idâreleri gibi mükt-
elerı ile O Vücûdü'yüzüd SANIîN Bil'bedâhet(VAHDETİNE,ve EHADİYYETİ-
ne) dahi şehâdet idiyorlar.Hem Nasılki;Ünlar;Sonra Yüzü'yüzününe ve
Vahdetine Şehâdet idiyorlar.?.Çünkü:Büyü'sonuyuda Birliğinin Mükk-
lerden Teşekkül iden Zîy'hayat Ordusundaki Hadsiz efrâdı:Yüzbinler
Tarzda İâşe ve idâreleri Sağlamak,karşılamayarak Mükemmel yapı-
lmasıyle Sonin RUBUBİYYETİNİN Vahdâniyyetindeki Haşmetine,ve Bir Be-
şeran iyeâdını birçoğu kadar Kolay iyeâd iden KUDRETİNİN Azametine
Ve Her Şey'e Teallûkuna delâlet ittihzeri gibi,koca sonuyuin Her Te-
rafında Hadsiz hayvânâtına ve İnsanlara Hadsiz Tasnîlarına Değil değil
Belkeşmiş ibaar iden Rahmetinin Hadsiz genişliğine,ve O Hadsiz işler
ve İhsânlar ve idâreler ve İâşeler ve İcrâatlar:Kemâlî'intizamla ce-
reyanları,ve Her şey'i,Hatta:(Zerreler)O Mükteve ve İcrâata İtaât ve
Müsahharıyetleriyle Hakîmiyetinin Hadsiz vüs'atine Kat'i Delâlet
Etmekle beraber,O Ağaçların ve Nebatların Her birî yaprak ve Çiçek ve
Meyva,ve Kök ve Dal ve Bedeni gibi iken birbirinin Her birî İsâbet şüp-
(xxx) Miyân,ve Miyân iqiadeli) (II) Kolları,ve Kolları iqiadeli

Bilerek,görerek Faydalara,maslahatlara,hikmetlere göre yapılmakla se-
nin İlminin Her şey'e ihâtasına,ve Hikmetinin Her şey'e Şumûlüne Pek
Zâhir bir surette delâlet,ve Hadsiz Parmaklarıyle işâret iderler.ve
Senin Gâyet Kemâldeki Cemâli'san'âtına,ve Nihâyet Cemâldeki Kemâli-
nigmetine Hadsiz dilleriyle Senâ ve Medh iderler.Hem bu muvakkat Han-
da ve Fâni misafir hânede,ve Kısa bir zamanda,ve az bir ömürde Esmâr
Ve Nebâtâtın Elleriyle bukadar Kıymettar ihsanlar,ve Nigmetler,ve Bu
kadar Fevkâl'ade Masraflar ve İkramlar:İşâret,belki;Şehâdet iderki,
Misafirlerine Burada böyle Merhametler yapan(Kudretli,Kerem'kâr Zati'
Rahiym)Bütün ittigi Masrafı ve ihsânı:Kendini Sevdirmek ve Tanıttır-
mak Netiycesinin âksiyle,Yagni:Bütün Mahlûkat Tarafından(Bize Tattırd
ı.Fakat;Yidirmeden bizi iygdâm itti)Dinemek ve dedirmemek,ve Saltan-
atı'ülûhiyyetini Iskat itmemek,ve Nihâyetsiz Rahmetini İnkâr itmemek
Ve İttirmemek,ve Bütün Müştak dostlarını Mahrûmiyyet cihetinde dugma-
nlara çevirmemek Noktalarından,Elbette ve Her Hâlde:EBEDİY bir âlemde
Ebediy bir memlekette Ebediy bırakacak,âbidlerine Ebediy Rahmet Haz-
iynelerinden Ebediy(CENNETLERİNDE),Ebediy ve CENNETE Lâyık bir sure-
tte Meyvadâr eşcâr ve Çiçekli Nebatlar İhzar itmiştir.Buradakiler isc;
Müşterilere göstermek için Nümûneler dir.Hem ağaçlar ve nebatlar Umû-
men Yaprak ve çiçek ve meyvalarının kelimeleriyle Seni Takdis ve Tes-
bih ve Tahmiyd ittikleri gibi O Kelimelerden her birisi dahi ayrıca
Seni Takdiys ider.Hususan:Meyvaların Bediyg bir surette Etleri Çok
Muhtelif,san'âtları Çok âdiyb,Çekirdekleri Çok Harika Olarak Yapıla-
rak O Yimek Tablalarını Ağaçların ellerine virüb Nebatların Başlarına
Koyarak Ziy'hayat Misafirlerine Göndermek cihetinde Lisânı'hâl/Olan
Tesbiyhatları:Zahirce Lisânıkâl derecesine Çıkar.Bütün Onlar senin x
Milkinde senin kuvvet ve kudretinle Senin irâde ve ihsânâtın ile Se-
nin Rahmet Ve Hikmetin ile Müsahher dirler.ve Senin Her bir Emrine

Bilerek, görerek fevdalara, maalabalara, hükmetlere göre yaprılmakla se-
nin ilminin Her şey'e ihâtasına, ve Hükmetinin Her şey'e Şumûlüne Pek
Zâhir bir suretle delâlet, ve Hadsiz Parmaklarıyle tığıret ideyler, ve
Senin Gâyet Kemâldeki Cemâli'nin'ifâsına, ve Nihâyet Cemâldeki Kemâli-
nimetine Hadsiz dilleriyle Senâ ve Medh ideyler.Hem bu muvâzenat Ham-
da ve Fâni müsâfir hânede,ve Kısa bir zamanda,ve ne bir ömürde Bozâr
Ve Nebâtâtın Hilâfiyle bütünden Kıymettar ihsanlar,ve Nimetler,ve Bu
kadar Devkâl'ade Masrafları ve İkramlar:tâifeyi,belki:Sebâdet ideyi,
Müsâfirlerine Buruda böyle Merhametler yapan(Muhterâm,Kerem'kâr Zat'
Bahş:Bütün ittifâ Masarıf ve ihsân:Kendini Sevdirmek ve Tanıttır-
mak Neticesinin ehemiyle,Yani:Bütün Mahlûkat Tarafından,Bize Tatlıya
dır.Fakat;Yıldızmeden bizi iyiden itti)Dinemek ve dedirmemek,ve Saltana
tın'ülühiyyetini Lakat itmemek,ve Nihâyetsiz Rahmetini ±ükür itmemek
Ve ittimemek,ve Bütün Müşteki dostlarını Mahrumiyyet cihetinde duşma-
ılara çevirmemek Noktalarından,Elbette ve Her Hâlde:BEDİY bir âlemde
Bedîy bir memleketle Bedîy bir,Mahlûkat,Müdâfaalarına Bedîy Rahmet Has-
ıymelerinden Bedîy(CENNETLERİNDE),Bedîy ve CENNETTE İâyık bir suro-
tte Meyvadar ağaçlarve Yüksek Nebatlar İhsan itmiştir.Buradakiler iso
Müşterilere göstermek için Mümkünler dir.Hem ağaçlar ve nebatlar Um-
men Yaprak ve çiçek ve meyvalarının Kelimeleriyle Sent Tarkia ve Tes-
bih ve Tahmid ittikâreti gibi O Kelimelerden her birisi dahi ayrıca
Sent Tarkiya ider.Hususen:Meyvaların Bedîy bir suretle Ritleri Pek
Muntelif,zam'ı,ğâyet Çok Bolluk,Çekirdekleri Çok Harika Olarak Yapıla-
rak O Yüksek Tabiatların Ağaçların silerine vürûd Nebatların Başlarına
Koyarak Zîy'ünüyat Mesnetlerine Gördüğümüz cihetinde İhsân'ı/Olan
Tesbihatları:Zühüroo İmkânsız dereceşine Çıkar.Bütün Onlar senin x
Mülkünde senin Huzurunda ve kudretinle Senin irâde ve ihsânların ile Se-
nin Rahmet ve Hikmetin ile Müsahhar dirler.ve Senin Her bir Emrine

Mutlğ dirler.Ey:Şiddeti'zuhurundan Gizlenmiş,ve Ey:Kibriyai'azametinden Tesettür itmiş Olan SANII'HAKİYM,ve HÂLİKI'RAHİYM:Bütün eşcar ve Nebâtâtın Bütn Yaprak ve çiçek ve Meyvalarının Dilleriyle ve Adediyle Seni Kusurdan,Acizden,Şerikden Takdis iderek Hamd ve senâ İderim.

Ey Fâtırı'kadiyr,Ey Müdebbiri'Hakiym,Ey Mürebbii'rahiym:Rasûlü-Ekreminin Taglimiyle ve Kur'ani'hakiymin Dersiyle anladım ve İyman ittim'ki;Nasıl Nebâtât,ve Eşcar Seni Tanıyorlar.?.Senin Sıfatı'kudsiyyeni ve Esmâi'hüsnânı bildiriyorlar.?.Öylede:Ziy'hayatlardan Ruhlu kısmı Olan İnsan ve Hayvandan Hiç birisi yoktur'ki,;Cisminde ğâyet muntazam Saatler gibi işleyen,ve işlettirilen dâhili ve Hâricî agzâlariyle ve Bedeninde ğâyet ince bir nizam,ve ğâyet Hassas bir miyzan,ve ğâyet x Mühim Fâideler ile Yerleştirilen âlât ve duyğulariyle,ve cesedinde(xxx) -:Hikmetli bir tefriş,ve gâyet Likkatli bir muvâzene içinde Konulan cihâzâtı'bedeniyyesiyle senin vücub,vücuduna,ve Sıfatlarının Tahakkukuna Şehâdet itmesin.Çunki;Bu kadar Basıyrâne,Nâzik San'at,ve Şuûr'kârâne İnce Hikmet,ve Müdebbirâne Tam Muvâzeneye:Elbette,Kör Kuvvet,ve Şuûrsuz Tabiyât,ve Serseri Tesâdüf Karışamazlar.ve Onların İşi Olamaz, Mümkin Degildir.Ve Kendi kendine Teşekkül idüb Öyle Olması ise;Yüz derece Muhâl içinde Muhâldir.Çunki;O Hâlde Her bir zerresi:Her bir Şey'ini,ve cesedinin teşekkülünü,Belki;Dünyâde alâkadar olduğu Her şey'i Bilecek,görecek,Yapabilecek âdetâ(İlâh)gibi ihâtalı bir ilmi,bir kudreti Bulunacak,Sonra Teşkiyli'cesed Ona Havâle İdilir.Ve Kendi kendine oluyor denilebilir.Ve Hey'eti'mecmuâsındaki(Vahdeti'tedbiyr,ve Vahdeti'idâre,ve Vahdeti'nev'iyye,ve Vahdeti'cinsiyye)ve Umumun yüzlerindeki Göz,kulak,ağız gibi Noktalarda İttifak cihetinde Müşâhede İdilen Sikkei'fıtrette birlik,ve Her bir nev'in efrâdı:simalarında x Görülen Sikkei'hikmette İttihad,ve iâşe ve iyaadde berâberlik,ve bir Birinin içinde bulunmak gibi keyfiyetlerinden Hiç birisi yokturki;senin Vahdetine,Kat'î Şehâdette bulunmasın.Ve Her bir fardinde Kâinâta (xxx) gâyet San'atli Yapılmış,ve ğâyet-:- Bakın

Mutlâ dirler.Ey:Şâdâbetî'zuhurundan ölâlemiş,ve Ey:Kibriyâî'nasmetin-
den Teaettüy itmiş Olan SANII'HAKİYM,ve HÂĞİKÎ'RAHİYM:Bütün eşoar ve
Neşâtâtın Bütn Yaprak ve çiçek ve Meyvalarının Mİlterkîyle ve Adedîyle
Sanî Kimseden,Aciseden,Şeritden Taalîa ideyek Hemd ve senâ îderim.

Ey Tâatîr'kadîyr,Ey Müdebbîrî'Hakîym,Ey Mürebbî'rahîym:Rasûlü-
Ekremînin Tagîmîyle ve Kur'anî'bakîymin Derecîyle anladım ve îyman it-
tim'kî:Nasrî Nebâtâîye Eşoar Sanî Tanıyorlar.?.Senin Sıfatı'nudeîyye-
ni ve Zamâî'nüsemâsı bildiriyorlar.?.Çiçede:Şîy'baya'tlardan Bunlın kısmı
Olan İnsan ve Hayvandan Hiç birisi yoktur'kî;Ciamında Şâyet muteaam
Sanîler gibi îşleyen,ve îşletîrilen dâhîlî ve Hâricî aşeâlarîyle ve
Bedenînde Şâyet ince bir mizam,ve Şâyet Hassas bir mîyzan,ve Şâyet x
Mühîm Fâideler ile Yerleştirilen âlât ve duygularîyle ve cesedînde(xxx)
:Hilmetli bir terkîb,ve Sayet Hikmetli bir muvâzene içinde Komulan el-
bâsât'bedenîyesiyle senin vücudunu,ve Sıfatlarının Tabakalanı-
na Şahâdet itmesin.Çünkî;Bu kadar Baskyrâno,Nâzik San'at,ve Şuûr'Kâfâ-
ne ince Hikmet,ve Müdebbirâne Tam Muvâzeneye:Mİsette,Kör Kuvvet,ve Şu-
ûrsuz Tabiyât,ve Sarsıntı Teâdüfî Karşımalar.ve Olmazın İşi Olamaz,
Mümkin Değildir.Ve Kendi kendine Teşekkül iddiâ Öyle Olmaz ise;Yüz de-
rece Muhâl içinde Muhâldir.Çünkî;O Hâlde Her bir nevsat:Her bir Şey'-
inî,ve cesedînin teşekkülünü,Belli;Dünyada alâkadar olduğu Her şey'i
Bilecek,görecek,Yaphlacak âdetâ(Ilâh)gibi ihâtalı bir ilmi,bir kud-
retî Bulunacak,Sonra Teşkîyli'cesed Ona Havâle Edilir.Ve Kendi kendi-
ne olmıyor denilebilir.Ve Hey'eti'mecmuâsındaki(Vahdeti'tedbîyr,ve Va-
hdeti'idâre,ve Vahdeti'nev'iyye,ve Vahdeti'otmatîyye)ve Unsurun yüzler-
indeki Göz,kulak,ağız gibi Noktalarda İttifak olmetinde Müşâhede
îdilen Sikket'fıtrette birlik,ve Her bir nev'in efrâdı:elmalarında x
Görülen Sikket'hilmette İttihad,ve îşbe ve îyvadde berâberlik,ve bir
Şîkinin içinde bulunmak gibi keyfiyetlerinden Hiç birisi yoktur:ke-
nin Vahdetine,Kat'î Şehâdette bulunmaları.Ve Her bir ferdinde Kâinâta
Benzer (xxx) şeyet San'atlî Yaprımış,ve Şâyet:-

Bakan Bütün isimlerin cilveleri bulunmak,ile Tahidiyyet icinde senin
Ehadiyyetine işâreti olmasın.Hem Nasılki;İnsan ile beraber Hayvânâtın
Zemiynin bütün yüzünde Yayılan Yüzbin envâı:muntazam bir ordu gibi x
Techiz ve Tagliymat ve itâât ve müsâhahariyyet ile,ve En küçükden Tâ:
En böyüge kadar Rububiyyetin Emirleri İntizam ile Ceryanlariyle O Ru-
bubiyyetinin Derecei'haşmetine,ve Gâyet Çokluk ile beraber ğâyet kıy-
metli ve ğâyet Mükemmel olmakla beraber ğâyet çabuk yapılmaları,ve ğâ-
yet San'atlı olmakla beraber ğâyet kolay yapılışları ileKudretinine x
Derecei'azametine delâlet ittikleri gibi;Şarkdan ğarbe,şimâlden cenu-
be kadar yayılan Mikrobdan gergedana kadar,en küçük sinekden Tâ:En x
Büyük Kuşa kadar Bütün onların rızıklarını yetiştiren Rahmetinin Had-
siz vüs'atine,ve Her biri emir ber nefer gibi vaziyfei'fıtriyyesini x
Yapmak,ve semiyn yüzü Her Baharda,güz mevsiminde Terhis idilenler ye-
rinde Yeniden Tabtı'silâha alınmış bir Orduya Ordugah olmak cihetiyle
Hâkimiyyetinin Nihâyetsiz Genişligine Kat'ı delâlet iderler.Hem Nasıl-
ki,Hayvânâttan Her birisi Kâinatın bir küçük Nushası,ve bir misâli'mu-
sağğarı hukmünde ğâyet derin bir ilim,ve ğâyet dekık bir hikmet ile
Karışık cezalara Karıştırmayarak,ve Bütün Hayvanların ayrı ayrı sur-
etlerini şaşırmayarak Hatâsız,sehivsiz,Noksansız yapılmaları ile İlm-
inin Her Şey'e ihâtasına,ve Hikmetinin Her şey'e şumulüne Adedlerince
İşâretler iderler.Öyledc:Her biri Birer mügcizei'san'at,ve birer hâ-
rikai'hikmet olacak kadar San'atlı ve güzel Yapılmasiyle Senin Çok x
Sevdigin ve Teşhiyrini istedigin San'atı'rabbaniyyenin kemâli'hüsnüne
Ve ğâyet derecede Güzelligine işâret,ve Her birisi,Hususan Yavrular x
Ğâyet Nazdar,Nâzeniyn bir surette beslenmeleriyle,ve Heveslerinin ve
Arzularının Tatmiyn cihetiyle Senin İnâyetinin ğâyet şirin cemâlige
Hadsiz işâretler iderler.

Ey RAHMÂNİ'RAHİYM,Ey SADIKUL'VAADİL'EMİYN,Ey MÂLİKİ'YEVMİDDİN:Senin x
Rasul

Bakan Bütün isimlerin cilveleri bulunmak,ile Vahidiyyet icinde senin
Ehadiyyetine işâreti olmasın.Hem Nasılki;İnsan ile beraber Hayvânâtın
Zemiynin bütün yüzünde Yayılan Yüzbin envâı:muntazam bir ordu gibi x
Techiz ve Tagliymat ve itâât ve müsâhhariyyet ile,ve En küçükden Tâ:
En böyüge kadar Rububiyyetin Emirleri İntizam ile Ceryanlariyle O Ru-
bubiyyetinin Derecei'haşmetine,ve Gâyet Çokluk ile beraber gâyet kıy-
metli ve gâyet Mükemmel olmakla beraber gâyet çabuk yapılmaları,ve gâ-
yet San'atlı olmakla beraber gâyet kolay yapılışları ileKudretinine x
Derecei'azametine delâlet ittikleri gibi;Şarkdan garbe,simâlden cenu-
be kadar yayılan Mikrobdan gergedana kadar,en küçük sinekden Tâ:En x
Büyük Kuşa kadar Bütün onların rızıklarını yetiştiren Rahmetinin Had-
siz vüs'atine,ve Her biri emir ber nefer gibi vaziyfei'fıtriyyesini x
Yapmak,ve zemiyn yüzü Her Baharda,güz mevsiminde Terhis idilenler ye-
rinde Yeniden Tahtı'silâha alınmış bir Orduya Ordugah olmak cihetiyle
Hâkimiyyetinin Nihâyetsiz Genişligine Kat'ı delâlet iderler.Hem Nasıl-
ki,Hayvânâttan Her birisi Kâinatın bir küçük Nushası,ve bir misâli'mu-
sağğarı hukmünde gâyet derin bir ilim,ve gâyet dekik bir hikmet ile
Karışık eczaları Karıştırmayarak,ve Bütün Hayvanların ayrı ayrı sur-
etlerini şaşırmayarak Hatâsız,sehivsiz,Noksansız yapılmaları ile İlm-
inin Her Şey'e ihâtasına,ve Hikmetinin Her şey'e şumulüne Âdedlerince
İşâretler iderler.Öylede:Her biri Birer müşeizei'sa'at,ve birer hâ-
rikai'hikmet olacak kadar San'atlı ve güzel Yapılmasıyle Senin Çok x
Sevdigin ve Teşhiyrini istedigin San'atı'rabbaniyyenin kemâli'hüsnüne
Ve gâyet derecede Güzelligine işâret,ve Her birisi,Husûsan Yavrular x
Gâyet Nazdâr,Nâzeniyn bir surette beslenmeleriyle,ve Heveslerinin ve
Arzularının Tatmiyn cihetiyle Senin İnâyetinin gâyet şirin cemâlige
Hadsiz işâretler iderler.

Ey RAHMÂNİ'RAHİYM,Ey SADIKUL'VÂADİL'EMİYN,Ey MÂLİKİ'YEVMİDDİN:Senin x
Rasul

RASÛLÜ'EKREMİGİN Taglimiyle ve KUR'ANİ'HAKİYMİN irşâdiyle Anladım'ki, Mâdem Kâinatın en müntahib Netiyecesi:Hayattır.Ve Hayâtın En Müntahib Hulâsası:Ruh dır.Ve Ziy'ruhun En Müntahib Kısmı:Ziy'şuûrdır.Ve Ziy'şuûrun En Câmigî:İnsandır.Bütün kâinat ise;Hayâte müsahhardır.Ve Onun içün Çalışıyor.Ve Ziy'hayatlar:Ziy'ruhlara Müsahhardır.Onlar x İçün Dünyaye gönderiliyorlar.Ve Ziy'ruhlar:İnsanlara Müsahhardır.Onlara yardım idiyorlar.Ve İnsanlar:Fıtraten HALİKINI Pek ciddi severler.Ve HALİKLARI:Onları Hem sever,Hem Kendini Onlara Her Vesiyle ile Sevdirir.Ve İnsanın İstigdâdı,ve Cihâzâtı'magneviyyesi:Baska bir Bâkî âleme ve Ebediy bir Hayâta Bakıyor.Ve İnsanın Kalbî ve Şuûru:Bütün kuvvetiyle(B E K Â)İsteyor.ve Lisânı:Hadsiz düâlariyle(B E K A) İçün HALİKINA Yalvarıyor.Elbette ve Her hâlde O Çok Seven,ve Sevilen en,ve Mahbub ve muhîb olan İnsanları:Dirilmemek üzere.Öldürmek ile x Ebediy bir muhabbet için yaradılmış iken,Ebediy bir Adâvetle Gücendirmek Olamaz.ve Kabil deyildir.Belki;Başka bir Ebediy âlemde Mes'ûdâne Yaşaması Hikmetiyle Bu dünyada Çalışmak,ve Onu Kazanmak x içün Gönderilmiştir.ve İnsana Tecelliy iden isimlerin Bu Fâni,ve Kısa Hayattakı cilveleriyle âlemi'bekada Onların âyinesi olan İnsanlara Ebediy Cilvelerine işâret iderler.Evet:Ebediynin Sâdık Dostu:Ebediy Olacak.Ve Bâkıynin âyinei'ziy'şuûru Bâkıy olmak Lâzım'gelir.Hayvanların Ruhları:Bâkıy kalacağını,ve(Hüd'hüdü'süleymâniy)ve(Nemliy,ve x Nâkai'salih)ve(Kelpi'ashâbükehef)(Eshâbü'keyif) gibi bâzı efrâdı'mahsusa:Hem Ruhu, Hem Cesediyle Bâkiy âleme gidecegi,ve Her bir Nev'in ara sıra İstigmâl için Bir Tek Cesedi Bulunacağını rivâyeti'sahiyhadan anlaşılmakla beraber Hikmet ve Hakıykat,Hem Rahmet ve Rubûbiyyet:Öyle ıktıza x İdiyorlar..Ey Kadiri'kayyum:Bütün ziy'hayat ,ziy'ruh,Ziy'şuûr,Senin Milkinde Yalınız senin kuvvet ve kudretinle,ve ancak senin irâde ve Tedbiyrin ile,ve Rahmet ve Hikmetin ile RUBÛBİYYETİGİN Emirlerine x

Tesniy

RASÛL'ÜNNEBİYİN Teşrihiyle ve KUR'ANÎ'HAKÎYMİN tirâdiyle Anladım'kî,
Mâdem Kâinatın en mühimmü Mevcûdat:Hayvânlar.Ve Hayvânın En Mühimmü
İb Bniâdem:Hub lar.Ve Zîy'rühun İm Mühimmü Kısmı:Zîy'çuğdır.Ve Zî-
ğ'çuğun En Câmiği:İncedir.Bütün Kâinat İse:Hayâtı muâyenedir.Ve
Onun içün Çalışıyor.Ve Zîy'Hayvânlar:Zîy'rühlara Müsâbakadır.Onlar ç
İçün Ihtiyâç çoğaltılıyorlar.Ve Zîy'rühlar:İhtiyâçları Müsâbakadır.On-
lara yardım idâyorlar.Ve İnsanlar:Bîrbirîn HALÎKINI Pek ciddî sever-
ler.Ve HALÎKÎNÂRI:Onlara Hem sever,Hem Kendini Onlara Her Vesîyle ile
Severler.Ve İnsanın İstiğdâdı,ve Cihânın'mugayriyyesi:Bunka bir Bâ-
kî âleme ve Ebediy bir Hayâta Bakıyor.Ve İnsanın Kalbî ve Şuûru:Büt-
ün Kuvvetiyle(B E K Â)Istıyor.Ve İhtiyâcları dâîmîyle,(İ E K A)
İçün HALÎKINA Yalvarıyor.Bilmeîle ve Her hâlde O çok Seven,ve Sevilen
en,ve Mahbub ve mutlâk olan İnsanlar:Birîlmemek üzere,Kâdimek ile x
Ebediy bir muhabbet için yaratılmış ikendîsiyle bir ülâkeîle
Cihandaki Olanan.ve Kabil değildir.Bellî;Bunka bir Ebediy âlemde
Mes'ûdâne Yaşamaları Hükmüyle Bu dünyada Çalışmak,ve Onu Kasdımak x
için Gündelikliğiyle İnsana Teselliy iden Istılarîn Bu Fikî,ve Kâ-
ne Hayatları olıyorlarıyle âlemî'bekada Onların âyinesi olan İnsanla
Ebediy Cihanlarına İşâret idiyor.Evet:Ebediyetin Şâhik Derin:Ebediy
Olacak.Ve Bâkiyetin âyinesi'nin'çuğun Bâkiy olmak İâzım'gelir.Hayvan-
ların Ruhları:Bâkiy kalacağını,ve(Ruh'hâtâ'mülâzımâtı)ve(Nemîy,ve x
Hâkat'sahih)ve(Kelpî'sanâlikebî gibi bâzı cihâr'mânasız:Hem Ruhun'
Hem Cesediyle Bâkiy âleme gideceği,ve Her bir Nev'în ara sıra Ihtiâ-
cî için Bir Tûk Cenedî Bulunacağını rivâyeti'sahihiyeden anlaşılmak-
ta beraber Hikmet ve Hakîkat,Hem Rahmet ve Ruhûliyet:Çok ukıla x
Mîzânlar.Ey Kadirî Kayyûm:Bütün zîy'hayat ,zîy'ruh,Zîy'çuğun.Sonun
Mühimde Yalınız sonun kuvvet ve kudretile,ve emek sonun ihâta ve
Teçhiyrin ile,ve Rahmet ve Hikmetin ile RUBÛBİYYETİĞİN Emirlerine x
Tesniy:

Teshiyr,ve Fıtriy vaziyfeler ile Tavziyf idilmişler.Ve Bir Kısmı:İ
İnsanın Kuvveti ve ğalebesi içün deyil,Belki;Fıtreten Zagfı,ve ac'zi
İçün Rahmet Tarafından Ona Müsahher olmuşlar.ve Lisâni'hâl,ve Lisâ-
nı'kal ile(SANİGLERİNİ)ve(MAGBUDLARINI)Kusurdan,şerikden Tenzîys ve
Nigmetlerine ŞÜKÜR,ve HAMD iderek Her biri İbâdeti'mahsusasını Yapı-
yorlar.Ey:Şiddeti'zuhurundan Gizlenmiş,ve Ey:Azamatı'kibriyasından
Perdelenmiş Olan(ZÂTİ'AKDES:)Bütün Ziy'ruhların Tesbiyhâtiyle Seni
TAKDİS itmek Niyyet idüb(سبحانك يا من جعل من الماء كل شئ حي)(Süb'hâneke ya men
ceale minel'mâe küllî şeyin hay)diyorum..
يا رب العالمين يا اله الاولين والاخرين
YÂ RABBEL ÂLEMİYN,YÂ İLÂHEL EVVELİYN VEL ÂHİRİYN,YÂ RABBESSE-
MAVATİ VEL ARZİYN:Rasûlü'ekreminin Taglîmiyle ve KUR'ANİ'HAKİYMİN x
Dersiyle Anladım'Ve İyman ittim'ki;Nasıl,semâ,fezâ,arz,Ber ve Bahir
Şecere,Nebâdât,Hayvan:Efrâdiyle,Eczasiyle,Zerrâtiyle Seni Bildiriyor-
lar,Tanıttırıyorlar,-
Ve Varlığına ve Birliğine Şehâdet ve Delâlet ve İşâret idiyorlar.?.
Öylede:Kâinâtın Hulâsası Olan Ziy'hayat,ve Ziy'hayatın Hulâsası olan
İnsan,ve İnsanın Hulâsası olan(ENBİYÂ,EVLİYÂ,ASFİYÂ)ve Onların Hulâ-
sası olan Kalblerinin ve akıllarının müşâhedat ve Keşfiyyat ve İlhâ-
mât ve İstihrâcât ile Yüzer icmag ve Yüzer Tevâtür kuvvetinde bir x
Kat'iyyetle Senin Vücub'vücuduna,ve Senin Vahdâniyyet ve ahadiyyeti-
ne Şehâdet idüb ihbâr idiyorlar.Mûgcizât,ve Kerâmât,ve Yakıyni burh-
anlariyle Haberlerigi ısbat idiyorlar..Evet:Kalblerde Perdei'ğayıbde
Ihtar idici bir(ZÂTE)Bakan,Hiç Bir Hatârâtı'ğaybiyye ve İlhâm idici
(ZÂTE)Bakdıran,Hiç Bir İlhâmatı'sâdıka,ve Hakkal'yakıyn sûretinde x
Sıfâtı'kudsiyye ve Esmâi'hüsnâyı Keşif iden,Hiç Bir İgtikadâtı'yakı-
niyye ve Enbiyâ,evliyâ'de bir vâcibül'vücudun Envârını Aynel'yakıyn
İle Müşâhede iden Hiç bir Nurâniy Kalb,ve asfiyâ ve Sıddıkıyn'de x
Bir (HALİKI'KÜLLİ'ŞEY'in)âyâtı'vücubunu,ve Berâhini'vahdetini İlmel-
Yakıyn ile Tasdık iden,Isbat iden,Hiç Bir Müneyyer akıl yoktur'ki;
Senin

Teshîr,ve Fırtık vasıfleler ile Tavsîf ıdılmişler.Ve Bir Kısım:Ş
îmsenin Kuvveti ve Ğalebesi içün deyil,Belki;Fıtratın Zaafı,ve no'zi
îçün Rahmet Tarafından Ona Müsaahsr elmışlar.ve Lâsğ-
mı'kal ile(SANİÇLERİNİ)ve(MAĞBUNLARINI)Kasdeder,şeklinden Tasdiya ve
Müşevvikine Şükür,ve HAMD ideyek Her bîrî İşâretle,mânasına Vaz-
yorlar.Ey:Şiddetli'zulumundan Gizlenmiş,ve Ey:Asâsen'kibriyasından
Perdelenmiş Olan(ZÂTİ'ĞAİBE:)Bütün Zîy'ruhlarını Tesbîhâtiyle Sınd
TAKDİS itmek Müyyet idüb(وَإِنْ مِّنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ)(Sub'hânake ya mon
cealo mino'mâe KULLİ şeyin hay)dıyorum..
YÂ RABBEL ÂLEMİYN,YÂ İLÂHEL EVVELİYN VEL ÂHİRİYN,YÂ RAĞBETSSE-
MAVÂTİ VEL ARZİYN:Basıtı'elkremlerin Tesîmiyle ve KUR'ANÎ'HAKİYMİN x
Derâyle Anladım'ya-İyman ittim'ki:Mesel,semâ,ferş,arz,ber ve Bahr
şecere,Mehâdât,Havvan:Efrâdiyle,Bozanıyle,Zerrâtiyle Sınd Dâlliyor-
lar,Tanıttırıyorlar.-
ve Varlığına ve Birliğine Şehâdet ve Delâlet ve Îşâret ıdıyorlar.?.
Öylede:Kâinâtın Mulâsaası Olan Zîy'hayat,ve Zîy'hayatın Mulâsası olan
İnsan,ve İnsanın Mulâsası olan(ENBİYÂ,EVLİYÂ,ASFİYÂ)ve Onların Mulâ-
sası olan Kalblerinin ve akıllarının müşâhedat ve Keşfiyyat ve İlhâ-
mât ve Istıhsâsât ile Yüzer Ispat,ve Yüzer Tevâtür kuvvetinde bir x
Kat'iyyetle Senin Vücudunu,ve Senin Vahdâniyyet ve ahadiyyeti-
ne Şehâdet idüb ibâdet idiyorlar.Müşahât,ve Keşâmât,ve Yakınıyl burh-
anlarıyle Habıslerigi tabet idiyorlar..Eyvet:Kalblerde Tevdei'Şâyıbde
İhtar idiot bir(ZÂTE)Bakan,Hiç Bir Hatırâtı'Ğayblîyye ve İlham idiot
(ZÂTE)Bakkaran,Hiç Bir İlhâmatı'sâdıka,ve Hadsel'yakıyn sûretinde x
Sırrâtı'Kudsiyye ve Esmâ'milasâyı Keşfi İden,Hiç Bir İştikaâtı'yakı-
nîyye ve Enbiyâ,evliya'de bir vâsıtsız'vücudun Envârını Ayne'yakıyn
İle Müşâhede iden Hiç bir Nurânîy Kalb,ve esrîyâ ve Sıddıkıyn'de x
Bir (HAKİKÎ'KÜRRÎ'ŞEY'in)âyâtı'vücudunu,ve Berâhını'vahdetini İtmel-
yakıyn ile Tasdık iden,Iabat iden,Hiç Bir Mücevver akıl yoktur'ki;
Senin

Senin vücub'vücuduna ve sıfatı'kudsiyyene ve senin vahdetine ve ahadiyyetine ve esmâi'hüsnâne şehâdet etmesün,delâleti bulunmasun ve işareti olmasun.?Ve bilhassa bütün Enbiyâ,ve Evliyâ,ve Asfiyâ ve sıddikiyynin imâmı ve reisi ve hülâsası olan Resûlü'Ekrem Aleyhisselâtü'Vesselâmın ihbârını tasdik eden hiç bir mûcizâtı'bâhiresi ve hakkâniyyeti gösteren hiç bir hakikatı'âliyyesi ve bütün mukaddes ve hakikatlı kitapların hülâsatül'hülâsası olan KUR'ÂN mûcizül'beyânın hiç bir âyâtı tevhidiyyeyi kâtıâsı ve mesâili'imaniyyeden hiç bir meseleyi'kudsiyyesi yokdurki,Senin vücup'vücuduna ve kudsî sıfatlarına ve senin vahdetine ve ahadiyyetine ve esmâ ve sıfâtına şehâdet etmesün,ve delaleti olmasun. ve işareti bulunmasun?Hem nasılki:bütün o yüz binler(muhbiri'sâdıklar)mûcizatlarına ve kerâmetlerine ve hüccetlerine istinad ederek senin varlığına ve birligine şehâdet ederler. Öylede:her şey'e muhît olan Arşı'âzamın külliyyat'umurunu idare eden ta kalbin ğâyet gizli ve süz'i hâtırâtını ve arzularını ve dualarını bilmek,işitmek,idâre etmeye, kadar eeryan eden rububiyyetinin derecei'haşmetini ve gözümüz önünde hadsiz muhtelif eşyâyı birden iycad eden hiç bir fiil;hiç bir fiile;bir iş;bir işe mâni olmadan en büyük bir şey'en küçük bir sinek gibi kolayca yapan kudretinin derecei'azametini îmâ-iyle,ittifak-iyle ilân ve ihbar ve isbat ediyorlar.Hem nasılki: Bu kâinâtı ziy'rûha:hususan insana:mükemmel bir saray hükmüne getiren ve cenneti ve saadeti'ebediyyeyi cin ve inse ihzâr eden.. ve en küçük bir ziyhayatı unutmayan ve en âcız bir kalbin tatmininе ve taltifine çalışan merhametinin hadsiz genişligini ve zerrattan tâ seyyârâta kadar bütün envâi mahlukâtı:emirlerine itâat ettiren ve teshir ve tavzif eden hâkimiyyetinin nihayetsiz vüs'atını haber vererek mücizat ve hüccetleriyle isbat ederler. Öylede:kâinâtı eczâları ade-

dince

Senin vicup'vicudunu ve sifatı'mudafıyane ve senin vahdetine ve
ehadiyyetine ve samâ'mızanına şehâdet etmesin, delâlet bulunmasın
ve işareti olmasın.? Ve bilmesek bütün Emniyâ, ve Evliyâ, ve Asfiyâ
ve sıddıkiyyûn imâmı ve rotal ve Nüfâsası olan Resûlü'Ekrem Aley-
hisselâtü'Vesselâmın ihbârını tasdik eden hiç bir müsâsatı'bâhire-
si ve hakkâniyyeti görülerek hiç bir hakikatı'âliyyesi ve bütün mu-
hadese ve hakikatli kitapların Nüfâsatü'Nüfâsası olan KUR'ÂN mü-
cizü'beyânın hiç bir âyâtı tevhidiyyeyi kâtmâsı ve meâlli'iyma-
niyyeden hiç bir meseleyi'kudsiyyesi yokmuş, senin vicup'vicudu-
na ve kudsî sıfatlarına ve senin vahdetine ve ehadiyyetine ve samâ
ve sıfâtına şehâdet etmesin, ve delâleti olmasın. ve işareti bu'lun-
masın? Hem nasıl: bütün o yüz bin(mukbirî'sâdıkîler)müsadıkları-
na ve Kerâmetlerine ve hüccetlerine ittihad ederek senin varlığına
ve birliğine şehâdet ederler. Öyleder:her şey'e muhît olan Azat'â-
semin Küllüyyet'unuzuna idare eden ta kalbin şâyet gizli ve vic'i
hâtıraları ve arzuları ve duaların bilmek, işitmek, idâre etmeye,
kudret sırrına eden tasbihiyyetinin derecesi'nazarında temâ-yüle, itti-
fak-iyle tüm ve ihbar ve ikaat ediyorlar.Hem nasıl: Bu insânın
sıy'ruhu;insanın insanı;mükemmel bir saray hikmetine getiren ve sen-
neti ve ananeti'ebediyyeyi cih ve inşa ibsâr eden. ve en küçük bir
ziyâyeti unutmayan ve en âsra bir kalbin tahliyine ve tahliline
çalışan merhametinin nedaiş gonişliğini ve sarraftan tâ saçâfâ-
kadar bütün cevâ rahmâtı:emirlerine itâat ettiren ve tesbih ve
tavaf eden hâkimiyyetinin mihveteis vüe'ettiri haber veren mü-
cizat ve hüccetiyle ikaat ederler. Öyleder:insânât cesâları adâ-

dimo

adedince risaleler içinde bulunan bir Kitâbı'kebîr hükmüne getiren ve Levhi'Mahfuzun defterleri olan(İmâmı'Mübiyn ve Kitâbı'Mübiyn)de bütün mevcûdâtın bütün sergüzeştlerini kayit edüp yazan ve umum çekirdeklerde umum ağaçlarının fihristelerini ve proğramlarını ve ziyşûurun başlarında bütün kuvvei'hâfızalarda sâhiplerinin târihçâi'hayatlarını yanlışsız muntazaman yazdıran ilminin her şey'e ihatasına ve her bir mevcuda çok hikmetleri dakan hatta her bir ağaçda meyveleri sayısınca neticeleri verdiren ve her bir ziy'hayatta âzaları belki eczâları ve hüceyratları adedince maslahatları tâkip eden hatta insanın lisânını çok vazifeler-iyle tavzif etmekle beraber taâmların tatları adedince zevkî olan miyzancıklar-iyle techiz ettiren hikmeti'kudsiyyenin her bir şey'e şûmûlüne hem bu dünyâde numûneleri görülen(Celâli)ye(Cemâli)isimlerinin tecellileri daha parlak bir surette ebâd'âbadda devâm edeceğine ve bu fânî âlemde numuneleri müşahede edilen ihsânatının daha şâşâalı bir surette darı'saâdette istimrarına ve bekâsına ve bu dünyâda onları gören müştakların ebedde dahi refâkatlerine ve beraber bulunmalarına bil'icmâ bil'ittifak şehâdet ve delalet ve işaret ederler. Hem yüzer mûcizâtı'bâhiresine ve âyâtı'kâtıasına istinâden başda Resûl'-Ekremin ve Kurânı'Hâkiymin olarak bütün ervâhı'meyyire eshâbı olan enbiyâlar ve kulûbi'Nurâniyye aktâbı olan Evliyâlar ve ukûlü'minevvere erbâbı olan asfiyâlar bütün suhûf ve kütübü'mukaddesede senin çok tekrar-iyle ettigin vaidlerine ve tehditlerine istinâden ve senin kudret ve rahmet ve inâyet ve hikmet ve celâl ve Cemâl gibi kûdsî sıfatlar ve şe'inlerine ve izzeti'celâline ve saltanatı'Rububiyyetine itimâden ve keşfiyyat ve müşâhedât ve ilmel'yakiyn itikadlariyle saâdeti'ebediyyeyi cin ve inse müjdeliyorlar. ve ehl'-dalâlet için CEHENNEM bulunduğunu haber verüp ilân ediyorlar. Ve

İyman

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-2383/fragment/page=00000294

İyman edüp şehadet ediyorlar... Ey: Kadiyri' Hakiym, Ey Rahmânı' Rahim Ey sâdıkul' Vâdül' keriym, Ey İzzet ve azemet ve celal sahibi kahhar Zülcelal: Bu kadar sâdık destlarını ve bu kadar vaâdlarını ve bu kadar sıfat ve şûunâtını tekzip edüp saltanatı' Rububiyyetinin katı i mukteziyyâtını ve sevdigin onlar dahi seni tasdik ve itaâtle kendilerini sana sevdiren hadsız makbul ibâdının hadsız dualarını ve dâvalarını red ederek küfür ve isyan-iyle ve seni vaâdında tekzip etmekle senin azemeti' kibriyâna dokunan ve izzet ve celâlına dokunduran ve ulûhiyyetinin haysiyyetine ilişen, ve şefkati rububiyyetini müteessir eden ehli' dalâlet ve ehli' küfrü haşrin inkârında tasdık etmekden yüz bin derece mukaddessin, ve hadsız derece münezzeh ve âlîsin, böyle nihayetsiz bir zulumden, bir çirkinlikden senin nihayetsiz adâletini ve cemâlini ve rahmetini takdis ediyorum.

(سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يَقُولُ الظَّالِمُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا) âyetini vücudümün bütün zerrâtı adedince söylemek isteyorum. Belki senin o sâdık elçilerin ve o doğru (dellâl saltanatının) hakkel' yakiyn, aynel' yakiyn, ilmel' yakiyn suretinde senin uhrevi rahmet haziynelerine ve âlemi bekâde ihsânatının definelerine ve dârı' saâdette temamiyle zuhur eden güzel isimlerinin hârika güzel cilvelerine şehâdet, işâret, beşâret ederler. Ve bütün hakikatların mercii, güneşi ve hâmisi olan (HAK) isminin en büyük bir sûâı bu hakikatı' ekber haşriyye olduğunu iyman ederek senin ibâdına ders veriyorlar.

Ey Rabbul' Enbiyâ, Vessıddikeyn bütün onlar senin mülkünde senin emrin ve kudretin i le senin irâde ve tedbirin i le senin ilmin ve hikmetin i le müsahhar ve muvazzafdırlar. Takdis, tekbir, tahmid, tehlil i le kürrei' arzı bir zikir' hânei' âzam bu kâinatı bir mescidi ekber hükmünde göstermişler.

Yarabbi

İyman eğip şobadet ediyorlar... Byz Kadiyri' Hukiym, Ey Rahmân'ın Kulu
Ey sadıkul'Vâdil'korkum, Ey lazet ve asemet ve celal sahibi Kahhar
Zulcelal: Bu kadar sözlük deatlarını ve bu kadar vâdilarını ve bu
kadar sıfat ve şümâtları tokalp eğip sultanatı'Rububiyyetinin kaf-
i muktedriyâtını ve sevdiğin onlar dahi sonî tasdik ve itmâlle kor-
dikrini sana sevdiren hadara makbul ibâdının hadara davetlarını ve
dâvetlarını kod edersek hüsür ve tayın-iyle ve sonî vaâdında tokalp
etmekle sonin asemet'kibriyâna delmuan ve izzet-celâline dolunda-
ran ve rubûbiyetinin hevâiyetine iltizam ve serfe-i rububiyetini
müteessir eden ehli'dalâlet ve ehli'küfrü hayrin inkârında tasdik
etmekden yüz bin derece mukadd-esin ve hadara derece müsaaden ve
ğîzâin, böyle nihayetsiz bir sultandan bir cinayetinden sonra niha-
yetsiz adâletini ve cemâlini ve rahmetini tasdik ediyorum.

(Ayetini vücudunun bü-
tün zerrâtı asâbının söylemek istiyorum. Bolki sonin s sâdık cel-
lerin ve o doğru(dolğı' selâmat-in)hakkel'yakiyn,cumel'yakiy.
limel'yakiyn suretinde sonin ruhuvi rahmet hediyelerini ve ğizmi
bokâde ibâdetinin defineline ve cârı'sadâsine tommel'de sunu
sden gibel rahmetinin hârika gibel olaveline sohâbet, ihsan,
begâret ederler. Ve bütün bakiy'lerin mevcut, yaşat ve hâlâ o-
lan (HAX) isminin on bürük bir şâhı bu hakikati'açıkar hediye ol-
dusun iyman edersek sonin ibâdına dora veriyorlar.

Ey Kahhul'Enbiyâ'Vesaddikin bütün onlar sonin mükâfede emir-
rin ve muvaffakiyet-i le sonin irâde ve tedbirin i le sonin ilm-i
ilmotin i le mücahhirler ve muvaffakiyetsizler. Sakîta, tokbir, tahmi-
tok-il i le ihrâcet'erler bir sikir'hâmet'lâsen bu kâinat bir ma-
ğıd ekber hükmünde göstermişler.

Yazmacı

Yârabbî ve Yârab'bes'Semâvâti'vel'Ardiyn, Yâ Hâlıkı veya Hâlıkı'Kül-lü'şey: Gökleri yıldızlarıyle,zemiyni müştemilâtiyle ve bütün mah-lukâtı bütün keyfiyyâtiyle teshir eden kudretinin ve irâdatının ve hikmetinin ve hâkimiyyetinin ve rahmetinin hakkı içun NEFSİMİ bana teshiyr eyle.ve matlubumu bana müsahhar kıl,Kur'âna ve İYMÂNA bana, ve bana hizmet için insanların kalblerini RİSALEİNURA müsahhar yap ve ihvânıma İYMANI'KÂMİL ve HÜSNÜ'HATEME ver.

Hazreti Mûsaya DENİZİ,ve Hazreti İbrâhime ATEŞİ,ve Hazreti Dâvûda dağı ve demiri,ve Hazreti Süleymâna CİNNİ ve İNSİ, ve Hazreti Muhammed Aleyhissalâtü'Vesselâma şemsi ve Kameri teshir ettigin gibi RİSALEİNURA kalbleri ve akılları müsahhar kıl ve beni ve RİSALEİNUR talebelerini: nefis ve şeytan şerrinden ve kabir âzâbından ve Cehennem ateşinden muhafaza eyle. Ve Cennetil'Firdevsde mes'ûd kıl.Âmiyn.

آمين AMİYN آمي AMİYN آمين AMİYN

( )

Kur'ândan ve Münâcâtı'Nebeviyye olan Cevşenil'kebirden aldığım bu dersimi bir ibâdeti'Tefekküriyye olarak Rabbı'Râhiymimin dergâhına arz etmekde kusur etmiş isem kusurumu af etmek için KUR'ÂNI ve CEVşeni'Kebiyri şefaâtcı ederek rahmetinden affımı niyaz ediyorum. ve Yalvarıyorum.

(185)

Yârabbî ve Yâreb'bes'Semâvât'vel'Ardiyn, Yâ Hâlıkı veya Hâlıkı'Kul-
lü'şey: Gökleri yıldızlarıyle, zemiyni müştemilâtiyle ve bütün mah-
lukâtı bütün keyfiyyâtiyle teshir eden kudretinin ve ilmiçin ve irâdâtının ve
hikmetinin ve hâkimiyyetinin ve rahmetinin hakkı içun NEFSİMİ bana
teshiyr eyle. ve matlubumu bana müsahhar kıl, Kur'âna ve İYMÂNA biz-
met için insanların kalblerini RİSALEİNURA müsahhar yap ve bana, ve ihvânıma
İYMANI'KÂMİL ve HÜSNÜ'HATEME ver.

Hazreti Mûsaya DENİZİ, ve Hazreti İbrâhime ATEŞİ, ve Hazreti Dâvûda
dağı ve demiri, ve Hazreti Süleymâna CİNNİ ve İNSİ, ve Hazreti Mu-
hammed Aleynüsselâtü'Vesselâma semsi ve Kameri teshir ettigin gibi
RİSALEİNURA kalbleri ve akılları müsahhar kıl ve beni ve RİSALEİNUR
talebelerini: nefis ve şeytan şerrinden ve kabir âzâbından ve Cehen-
nem ateşinden muhafaza eyle. Ve Cennetil'Firdevsde mes'ûd kıl. âmiyn.

AMİYN AMİYN AMİYN

Kur'ândan ve Münâcâtı'Nebeviyye olan Cevşenil'kebirden aldığım bu
dersimi bir ibâdeti'Tefekküriyye olarak Rabbı'Râhiymimin dergâhına
arz etmekde kusur etmiş isem kusurumu af etmek için KUR'ÂNI ve CEV-
şenil'Kebiyri şefaâtcı ederek rahmetinden affımı niyaz ediyorum. ve
Yalvarıyorum.

طقوزنجی حجت ایمانیه

طقوزنجی شعاعك مقدمهٔ حشریه سی

بسم الله الرحمن الرحيم ❁ فسبحان الله حين تمسون
وحين تصبحون ❁ وله الحمد في السموات والارض وعشيا وحين
تظهرون ❁ يخرج الحي من الميت ويخرج الميت من الحي ويحيي الارض
بعد موتها وكذلك تخرجون ❁ ومن اياته ان خلقكم من
تراب ثم اذا انتم بشر تنتشرون ❁ ومن اياته ان خلق لكم
من انفسكم ازواجا لتسكنوا اليها وجعل بينكم مودة
ورحمة ان في ذلك لايات لقوم يتفكرون ❁ ومن اياته خلق
السموات والارض واختلاف السنتكم والوانكم ان في ذلك
لايات للعالمين ❁ ومن اياته منامكم بالليل والنهار وابتغاؤكم
من فضله ان في ذلك لايات لقوم يسمعون ❁ ومن اياته يريكم
البرق خوفا وطمعا وينزل من السماء ماء فيحيي به الارض بعد موتها
ان في ذلك لايات لقوم يعقلون ❁ ومن اياته ان تقوم السماء والارض
بامره ثم اذا دعاكم دعوة من الارض اذا انتم تخرجون ❁ وله من في
السموات والارض كل له قانتون ❁ وهو الذي يبدؤا الخلق ثم يعيده وهو
اهون عليه وله المثل الاعلى في السموات والارض وهو العزيز الحكيم ❁

من لا يحضره الفقيه

باب صلاة الليل وصلاة النوافل

١ قال الصدوق رحمه الله صلاة الليل ثمان ركعات وركعتا الفجر وهما من صلاة الليل
٢ وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل وركعتا الفجر وركعتا
٣ الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر وركعتا العصر وركعتا المغرب
٤ وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث
٥ عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا
٦ العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء
٧ الآخرة وركعتا الفجر وهما من صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان
٨ ركعات منها صلاة الليل وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا
٩ الغداة وركعتا الظهر وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة
١٠ وركعتا الفجر وهما من صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات
١١ منها صلاة الليل وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة
١٢ وركعتا الظهر وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا
١٣ الفجر وهما من صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها
١٤ صلاة الليل وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا
١٥ الظهر وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر
١٦ وهما من صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة
١٧ الليل وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٨ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٩ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٠ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢١ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٢ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٣ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٤ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٥ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٦ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٧ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٨ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٩ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٣٠ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٣١ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٣٢ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٣٣ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٣٤ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٣٥ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٣٦ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٣٧ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٣٨ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٣٩ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٤٠ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٤١ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٤٢ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٤٣ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٤٤ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٤٥ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٤٦ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٤٧ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٤٨ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٤٩ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٥٠ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٥١ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٥٢ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٥٣ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٥٤ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٥٥ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٥٦ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٥٧ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٥٨ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٥٩ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٦٠ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٦١ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٦٢ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٦٣ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٦٤ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٦٥ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٦٦ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٦٧ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٦٨ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٦٩ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٧٠ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٧١ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٧٢ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٧٣ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٧٤ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٧٥ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٧٦ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٧٧ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٧٨ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٧٩ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٨٠ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٨١ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٨٢ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٨٣ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٨٤ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٨٥ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٨٦ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٨٧ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٨٨ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٨٩ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٩٠ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٩١ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٩٢ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٩٣ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٩٤ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٩٥ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٩٦ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٩٧ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٩٨ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٩٩ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٠٠ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١٠١ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٠٢ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٠٣ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١٠٤ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٠٥ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٠٦ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١٠٧ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٠٨ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٠٩ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١١٠ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١١١ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١١٢ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١١٣ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١١٤ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١١٥ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١١٦ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١١٧ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١١٨ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١١٩ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٢٠ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٢١ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١٢٢ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٢٣ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٢٤ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١٢٥ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٢٦ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٢٧ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١٢٨ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٢٩ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٣٠ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١٣١ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٣٢ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٣٣ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١٣٤ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٣٥ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٣٦ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١٣٧ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٣٨ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٣٩ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١٤٠ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٤١ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٤٢ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١٤٣ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٤٤ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٤٥ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١٤٦ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٤٧ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٤٨ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١٤٩ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٥٠ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٥١ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١٥٢ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٥٣ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٥٤ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١٥٥ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٥٦ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٥٧ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١٥٨ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٥٩ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٦٠ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١٦١ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٦٢ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٦٣ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١٦٤ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٦٥ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٦٦ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١٦٧ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٦٨ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٦٩ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١٧٠ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٧١ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٧٢ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١٧٣ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٧٤ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٧٥ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١٧٦ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٧٧ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٧٨ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١٧٩ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٨٠ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٨١ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١٨٢ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٨٣ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٨٤ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١٨٥ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٨٦ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٨٧ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١٨٨ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٨٩ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٩٠ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١٩١ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٩٢ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٩٣ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١٩٤ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٩٥ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٩٦ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
١٩٧ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
١٩٨ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
١٩٩ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٠٠ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٠١ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٠٢ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٠٣ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٠٤ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٠٥ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٠٦ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٠٧ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٠٨ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٠٩ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢١٠ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢١١ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢١٢ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢١٣ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢١٤ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢١٥ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢١٦ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢١٧ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢١٨ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢١٩ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٢٠ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٢١ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٢٢ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٢٣ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٢٤ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٢٥ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٢٦ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٢٧ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٢٨ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٢٩ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٣٠ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٣١ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٣٢ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٣٣ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٣٤ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٣٥ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٣٦ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٣٧ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٣٨ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٣٩ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٤٠ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٤١ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٤٢ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٤٣ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٤٤ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٤٥ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٤٦ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٤٧ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٤٨ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٤٩ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٥٠ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٥١ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٥٢ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٥٣ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٥٤ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٥٥ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٥٦ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٥٧ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٥٨ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٥٩ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٦٠ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٦١ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٦٢ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٦٣ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٦٤ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٦٥ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٦٦ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٦٧ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٦٨ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٦٩ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٧٠ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٧١ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٧٢ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٧٣ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٧٤ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٧٥ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٧٦ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٧٧ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٧٨ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٧٩ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٨٠ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٨١ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٨٢ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٨٣ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٨٤ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٨٥ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٨٦ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٨٧ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٨٨ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٨٩ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٩٠ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٩١ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٩٢ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٩٣ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٩٤ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٩٥ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٩٦ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٢٩٧ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من
٢٩٨ صلاة الليل وصلاة الليل ثلاث عشرة ركعة ثمان ركعات منها صلاة الليل
٢٩٩ وركعتا الفجر وركعتا الزوال وركعتا العتمة وركعتا الغداة وركعتا الظهر
٣٠٠ وركعتا العصر وركعتا المغرب وركعتا العشاء الآخرة وركعتا الفجر وهما من

-+(DOKUZUNCU HÖCCETİ'İYMÂNİYYE)+-

(İymanın)bir kut'bunu gösteren Bu Semâvî(Âyâti'kübrânın)ve Haşrı Isbât iden Şu Kudsî Berâhini'uzmânın Bir Nüktei'ekberi,ve Bir Höccetil-âgzamı Bu Dokuzuncu Şuâgde Beyan idilecek..Lâtif bir inâyeti'rabbâniyye dir'ki;Bundan Otuz sene evvel(Eski Said)yazdığı Tefsir mukaddemesi muhâkemât Namındaki eserin âhırında İkinci Maksad:KUR'AN de x Haşire İşâret iden İki Âyet Tefsir ve Beyan İdilecek,(Nahv:BISMILLA HİRRAHMÂ NİRRAHİYMİ)(بسم الله الرحمن الرحيم)Diyüb Durmus,Daha Yazamamış..

(Hâlıkı'rahiymime(delâîl ve emmârâtı'haşriyye)adedince Şükür ve Hamd olsun'ki,Otuz Sehe Sonra Tevfik ihsan eyledi..

Evet:Bundan Dokuz,On sene evvel O İki Âyetten Birinci Âyet Olan (فانظر إلى آثار رحمة الله كيف يحيي الأرض بعد موتها إن ذلك لمحيي الموتى وهو على كل شيء قدير)(Fermâni'ilâhiynin) İki Parlak,ve Çok Kuvvetli Höccetleri ve Tefsirleri Bulunan(Onuncu söz)ile(yirmi dokuzuncu sözü)İn'âm itti.Münkirleri Susdurdı.Hem(İymânı'haşriynin)Hücum idilmez,ve İki Metin Kalesinden Dokuz ve On sene sonra İkinci âyet olan Başda Mezkür Âyâti'ekberin x Tefsiyrini Bu Risâle ile İkrâm itti.İşte Bu(Dokuzuncu şuâg) Mezkür x Âyâtiyle İşâret idilen(Dokuz âlî Mekam)ve(Bir Ehemmiyetli Mukaddeme) den ibârettir.

(MUKADDEME)

(Haşir akiydesinin)Pek Çok Ruhî Faydalarından,ve Hayâtî Netiycelerinden Bir tek netiycei'camiâyi İhtisar ile Beyan,ve Hayâtı'-insâniyyeye,Hususan Hayâtı'ictimaiyyesine Ne derece Lüzumlu ve Zarûrî Olduğunu Izhar,ve Bu(İymânı'haşrî)akıydesinin Pek Çok Höccetlerinden Bir Tek Höccetı'külliyyeyi İcmâl ile Göstermek,ve O(Akıydei'Haşriyye)Ne Derece Bedîyhî ve Şüphesiz Bulunduğunu İfade itmekden ibâret Clarak İki Noktadır..

(BİRİNCİ NOKTA)(Âhıret akıydesi)Hayâtı'ictimâiyye ve Şahsiyyei'insâniyyenin İssûl'esası,ve Seadetinin ve Kemâlâtının Esasâtı x Olduğunu

-+(DOKUZUNCU HÜCCETÎ'İMÂNİYYE)+-

(İmânın) bir kut'unu gösteren Bu Sonâyî (Âyâtı'Kübrâsının) ve Hâşir Isbatı'den Şu Kudâî Berâhini'nemânın Bir Mükteti'ekberi'dir ve Bir Hüccetî'dir.

Eğsamî Bu Dokuzuncu Şuâğde Boyun idiloook..İâfiî bir İnâyeti'rabbaniyye dir'id;Bundan Otus sono evvel(Hagi Sağd)yazdığı Tefsîr mukaddemesi mubâkemât Nemrudaki eserin ğurrunda İkinci Makamd:KUR'AN de x Hapiro İşâret iden İki Âyet Tefsîr ve Beyan İdiloook.(Nebv:BISMILLA HİRRAHMÂ NİRRAHİYMİ)(بسم الله الرحمن الرحيم)Diyib Durmuş,Daha Yazmamış..

(Hâlikı'rabiyminde(delâlî ve emmârâtı'bağrıiyye)adedince Şükür ve Hamd olsun'id,Otus Sono Sonra Tevfik ihsan eyledi..

Dvet:Bundan Dokuz,On sene evvel o İki Âyetten Birinci Âyet Olan (قل هو الله احد الله الصمد لم يلد ولم يولد ولم يكن له كفوا احد) (Permânî'ilâhiyyin) İki Parlak,ve Çok Kuvvetli Hüccetleri ve Tefsirleri Bulunan(Onuncu söz)ile(Yirmi dokuzuncu söz)In'âm itti.Münkirleri Suskurdu.Hem(İmânı'bağrıyın)Nüvun idiloox,ve İki Metin Kalesinden Dokuz ve On sene sonra İkinci Âyet olan Bağda Mevkiir Âyâtı'ekberin x Tefsiriyini Bu Risâle ile İkrâm itti.İşte Bu(Dokuzuncu şuâğ) Mevkiir x Âyâtiyle İşâret idilen(Dokuz âlî Makam)ve(Bir Hemmiyetli Mukaddeme) den ibâretir.

(MUKADDEME)

(Hasıt ekiydeatin)Pek Çok Kuvvî Müydafaalardan,ve Hayâtî Netiycelerinden Bir tek metiyce'cemîâyi İnkılâp ile Beyan,ve Hayâtı'-insâniyyeyo,Hususen Hayâtı'ictimâiyyeine Ne derece İhtimâl ve Zarûrî Olduğunu İsbat,ve Bu(İmânı'bağrı)nkiydeatın Pek Çok Hüccetleri-nden Bir Tek Hüccetî'Küllîyeyi İcmâl ile Gösterecek,ve O(Akiydeî'Mü-kaddeyo)Ne Derece Bedîyî ve Şüphesiz Bulunduğunu İfade itmekden ibâret Claxix İdi Nokteâir..

(Bîrinci Mevkıf)(Ahiret akiydesi)Hayâtı'ictimâiyye ve Şahsiyyet'imânîyenin İasâi'sanat,ve Seadetinin ve Kemâlâtının Temeğâtı x Olduğunu

Olduğuna yüzer delillerinden bir mikyas olarak yalınız dört danesine işaret ederiz. (Birincisi) Nev'i beşerin heman yarısını teşkil eden çocukları yalınız (Cennet) fikriyle onlara dehşetli ve ağlatıcı görünen ölümlere ve vefatlara karşı dayanabilir. Ve ğâyet zaif ve nâzik vücudunda bir kuvvei'mâneviyye bulabilir. Ve her şeyden çabuk ağlayan ğâyet mukavemetsiz mizaç ruhunda o cennetle bir ümid bulub mesrûrâne yaşayabilirler. Meselâ: Cennet fikriyle der: Benim Küçük kardaşım veya arkadaşım öldü, Cennetin bir kuşu oldu, Cennette gezer. Bizden daha güzel yaşar, ve Keyif eder. Yoksa her vakıt etrafında kendi gibi çocukların ve büyüklerin ölümleri, o zaif biçârelerin endişeli nazarlarına çarpması, mukâvemetlerini ve kuvvei'mâneviyyelerini ziyrüzeber ederek gözleriyle beraber, Ruh, Kalb, Akıl gibi bütün letâifini dahi öyle ağlattıracak, Ya mahiv olup ve ya diyvâne bir bedbaht hayvan olacakdı. (İkinci Delil) Nev'i İnsanın nısfı olan İhtiyarlar: Yalınız hayatı'uhreviyye ile yakınlarında bulunan Kabre karşu tahammül edebilirler. Ve çok alâkadar oldukları hayatlarının yakında sönmesine ve güzel dünyalarının kapanmasına mukabil bir teselli bulabilirler. Ve çocuk hükmüne geçen Seriüt'te'sîr ruhlarında ve mizaçlarında (mevt) ve zevalden çıkan elîym ve dehşetli me'yüsiyyete karşu ancak hayatı'bâkiyye ümidiyle mukabele edebilirler. Yoksa o şefkata lâyık muhteremler, ve sükûnete ve istirahatı'kalbiyyeye çok muhtaç o endişeli babalar ve analar; öyle bir vâveylâyı'Ruhî, ve bir dağdağai'kalbî his edeceklerdirki, bu dünya onlara zülmetli bir zından, ve hayat dahi kasavetli bir azap olurdu. (Üçüncü Delil) İnsanların hayat-ı ictimaiyyesinde medârı olan gençler, delikanlılar: Şiddeti'ğalyânda olan hissiyatlarını ve ifratkâr bulunan nefis ve havalarını tecâvüzâttan ve zulumlerden ve tecriybatsız durduran, ve hayatı'ictimâiyyenin hüsnü'ceryanını temin eden yalınız (CEHENNEM) fikridir. Yoksa Cehennem

Oldukça yüksek dehlizlerinden bir mükâfaya olarak yalnız dört damcı-
ne içmeye ederiz. (Birinciye) Hey'i beşeriyenin yaratıcısı teşekkü-
eden çocuklara yalnız (Cennet) ilmiyle onlara dehşetli ve nâfiatsız
eğlencen kilmâro ve vecdlara, lezzetlere davranabilir.Ve hâyvet zaif ve
nâsik vücudunda bir kuvvet'müdevvire bulabilir. Ve her şeyden ce-
buk nâfiayan hâyvet müdevvemetsiz müzeo ruhunda o cennetle bir ümid
bulup mesrûrane yaşayabilirler. Mesela:Cennet ilmiyle ce:Benim
Küçük kardaşım veya arkadaşım kldü. Cennetim bir kuşu oldu;Cennette
ve Köyü idare.
gezer.Bizden daha güzel yaşar.' Yüksek bir varlık etrafında koşuda gibi
çocukların ve hüyüklerin ölümleri,o zaif hüzzelerin ondişeli nazar-
larına çarpmaz,mukâvemetlerini ve kuvvet'müdevviyelerini ziyrüseber
ederek gözleriyle bereber,Ruh,Kalb,Akıl gibi bütün letâifini dehi
şöyle nâ-latifcesk.Ya.manîv olup ve ya,diyânne bir bedenle kuvvan
olacaklar. (Ikinci Delil) Nev'i İnsanın mutlu olan İnfiyalar: Yalı-
nız hayatı'müdeviyye i.le yakınlarında bulunan Kabre karşı tahammül
edebilirler. Ve çok alâkadar oldukları hayatlarının yakında sönmesi-
ne ve güzel dünyalarının kapanmasına mukabil bir teselli bulabili-
ler.Ve çocuk hülmüne değen Sevgiyi teşvir ruhlarında ve mezarlarda
(mevt) ve zevalden çıkan eliym ve dehşetli me'yüsiyete karşı emek
yık muhteremler,ve sümbüte ve latifanet'kalbiyye çok muhteş o
nafıf bir edecekleredirkt,bu dünya onlara sürmeyiş bir zindan,ve hâ-
yat daha kesafetli bir ezap olurdu. (Üçüncü Delil) İnsanların hayat-
lotimariyyesinde mevcut olan gençler,delikanlılar: gidecek'gelişmede
olan hüsniyetlerin ve iltifatı bulunan melle ve mevlarının tecavü-
zattan ve zulmlerden ve tecriyhatsan durdurun,ve hayatı'lotimâriy-
yenin hüsni'seriyetin temin eden yalnız(CENNETTE)dir. Yalnız
Cehennem

Cehennem endişesi olmazsa(EL HÜKMÜ LİL GALİB: الحكم للغالب)kâidesiyle,O serhoş delikanlılar,hevesatları peşinde,biçare zaiflara,âcizlara dünyayı Cehenneme çevireceklerdi. Ve yüksek insâniyyeti ğâyet süflî bir hayvaniyyete döndüreceklerdi. (Dördüncü Delil) Nev'i beşerin hayatı'dünyeviyyesinde en cem'iyyetli merkez,ve en esaslı zenberek ve dünyevi saâdet için bir Cennet,bir melcè, bir tahassungâh ise; âile hayatıdır. ve Herkesin hânesi:küçük bir dünyasıdır. ve o hâne ve âile hayatının,hayatı ve saâdeti ise;Samimi ve ciddi ve vefâdârâne hürmet,ve hakiki ve şefkatli ve fedâkârâne merhamet-iyle olabilir. Ve bu hakiki hürmet ve samimi merhamet ise:Ebedi bir arkadaşlık ve dâimi bir refakat ve sermedî beraberlik ve hadsız bir zamanda ve hudutsuz bir hayatta:birbiriyle pederâne,ferzendâne,kardaşane,arkadaşâne münasebetlerin bulunmak fikriyle,akiydesiyle olabilir. Meselâ : der, Bu haremim ebedî bir âlemde,ebedî bir hayatta dâimî bir refikâi'hayatımdır. Şimdilik ihtiyar ve çirkin olmuş isede zararı yok. Çünki:ebedî bir güzelliği var,gelecek.ve böyle dâimi arkadaşlığın hatırı için her bir fedâkârlığı ve merhameti yaparım diyerek ihtiyar karısını(güzel bir hûri gibi)muhabbetle,şefkatle,merhametle kabûl,ve mukabele edebilir.Yoksa:kısacık bir iki saat sûri bir refakattan sonra ebedî bir firâk ve mufarikata uğrayan arkadaşlık:elbette ğâyet sûri ve muvakkat ve esassız hayvan gibi bir rıkkatı'cinsiyye mânasında ve bir mecâzi merhamet,ve sun'î bir hürmet virebilir. Ve hayvanda olduğu gibi:başka menfaatlar,ve sair ğalib hisler hürmet ve merhameti mağlub edüp o dünyâ Cennetini Cehenneme çevirir. İşte:iyman'haşrinin yüzer neticesinden birisi:,Hayatı'ictimaiyyei'insâniyyeye teallûk eder. ve bu tek neticeninde yüzer cihetinden ve faidelerinden mezkür dört delile sairleri kıyas edilse anlaşılırki: hakikatı'haşriyyenin tahakkuku ve vukûu,insâniyyetin ulvî hakikatı

Cohommen endişesi olmasa(EHUMMU) Nâzır Şükrü Hâdisatçılığı sor-
muş delikanlılar,hevesetinin peşinde,bizzare maskara,şarlatan dün-
yayı Cehennemle çevirecekleredi. Ve yüksek tınısıyyeti ğâyet sütlî
bir hayvaniyyete dönüşecekleredi. (Dördüncü Defil) Mev'i beşerin
hayatı'düşeviyyetinde on cem'iyyetli merkez,ve on esaslı zenbelek
ve dünyevî saadet için bir Cennet,bir melek, bir tahassungâh ise;
âile hayatıdır. ve Herkesin hâmesi:Mücük bir dünyasıdır. ve o hâne
ve âile hayatının,hayatı ve saadeti ise;Sarsıntı ve oldü ve vefâdâ-
râne hürmet ve ihtirâm ve şefkatlı ve fedâkârâne merhamet-iyle ola-
bilir. Ve bu hakikî ihtimal ve sarsıntı merhamet ise:Ebedî bir arkada-
lık ve dâimî bir refakat ve sarmaşî beraberlik ve hedefe bir zaman-
da ve hudutsuz bir hayatta;birbiriyle pederâne,terzendâne,kardeşa-
ne,arkadaşâne münasebetlerin bulunmak ihtiriyle,akıydeatiyle olabilir.
Meselâ : der, Bu haremin ehedî bir âlemde,ebedî bir hayatta dâimî
bir refikâ'hayatındır. Şimdilik ihtiyar ve çirkin olmuş isede zara-
rı yok. Çünkü:ebedî bir güzellikte var, gelecek.ve böyle dâimî arkada-
lığın hatırı için her bir fedâkârlığı ve merhameti yaparım diyerek
• ihtiyar karısını(güzel bir hûrî gibi)muhabbetle,şefkatle,merhamet-
le,muhabbetle edebilir.Yoksa:krasonik bir ilk saat sürî bir refakatten
sonra ebedî bir ihtilâk ve münaziatta uğrayan arkadaşlık:elbette ğâ-
yet sürî ve muvafakat ve saadata hayvan gibi bir rüfkatı'cinsiyye
mâsadında ve bir maddî merhamet,ve sun'î bir hürmet virebilir. Ve
hayvanda sâdığ gibi:başka menfaatler,ve sair ğaib bilafor • hür-
met ve merhameti mağlub edip o dünyâ Cehennemo çevirir.
Işte:İşmar,hayatının yüzer noktasından birisi:'Hayatı'lotimsiyyet'-
ve fakolerinden mesâbir dört dolile sarkıyrı kıyas edilse anlaşı-
lırkı: hakikatı'beşriyenin tahakkuku ve vahşî,hasûsiyyetin ulvî
bakımları

hakikatı ve küllî hâceti derecesinde kat'idir. Belki insanın miydesindeki ihtiyacın vücudi, taâmların vücuduna delâlet ve şehadetinden daha zâhirdir. Ve daha ziyade tahakkukunu bildirir. Ve eger bu hakikatı'haşriyyenin neticeleri insâniyetten çıksa..O çok ehemmiyetli ve yüksek ve hayattar olan insâniyyet mahiyyeti, murdar ve mikrop yuvası bir lâşe hükmüne sukut edecegini isbat eder. Beşerin idare ve ahlak ve ictimâiyyâtı iyle çok alakadar olan İctimaiyyûn ve siyasiyûn ve ahlâkiyyûnun kulakları çınlasun. Gelsünler bu boşluğu ne ile doldurabilirler. Ve bu derin yaraları ne ile tedâvi edebilirler.?

(İkinci Nokta) Hakikatı'haşriyyenin hadsız burhanlarından sâir erkânı'imaniyyeden gelen şehadetlerin hulâsasından çıkan bir burhânı gâyet muhtaşar bir surette beyan eder. Şöyleki (Hazreti Muhammed) aleyhüsselâtü'Vesselâmın (risaletine) delâlet eden bütün mûcizeleri ve bütün delâil'nübüvveti ve hakkâniyyetin: bütün burhanları birden hakikatı'haşriyyenin tahakkukuna şehadet ederek isbat ederler. Çunki: bu (zâtın) bütün hayatında dâvâları:. vahdâniyetten sonra haşirde temerküz ediyor. Hem umum peygamberleri tasdik eden ve ettiren bütün mûcizeleri ve hüccetleri:. Aynı hakikata şehadet eder. Hem (Ve'Bi'-Resûlihi (وَبِرَسُولِهِ) kelimesinden gelen şehadeti bedâhat derecesine çıkaran (Ve Kütü'Bihî: (وَبِكُتُبِهِ) şehadeti de aynı hakikata şehadet eder. şöyleki: Başda Kur'ân Mûcizül'beyânın hakkaniyyetini isbat eden bütün mûcizeleri, hüccetleri ve hakikatleri birden hakikatı'haşriyyenin tahakkukuna ve vukuûna şehadet edüp isbat ederler. Çunki: Kur'ânın hemen üçden birisi haşirdir. ve ekser kısa Sûrelerinin başlarında gâyet kuvvetli âyâti'haşriyyedir. Sârîhan ve işâreten binler âyatiyle aynı hakikatı haber verir, İsbat eder, gösterir. Meselâ :

(إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ) (يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ) إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا) (إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ) (إِذَا السَّمَاءُ انْشَقَّتْ) (عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ) gibi

hakikatı ve kullı hâcetı derecesinde kat'idir. Bellı ıhtarın mıyde-
sındekı ıhtıyacın vücudu, tahsılcının vücudunu celâlet ve şahsıyetınden
daha sâbıtdır. Ve daha ziyade tahakkumun bildirir. Ve eger bu hakı-
kat'ı hasrıyenın metıcelerı ıhsânıyetten cıkar.O çok ehemmiyetlı
ve yüksek ve hayattar olan ıhsânıyet mahıyetı.murdar ve mükrop
yuvası bir lâğo mühimme sukut edecegını kabet eder.Begerin idare ve
ehlak ve totımâtıyâtı ıçın çok alakadar olan totimatıyûn ve ziyatı-
yûn ve ehlâkıyûmun kulakları çınlasun. Celâlmler bu boşlugu ne ile
doldurabılırler. Ve bu derin yaralara ne ı le tedâvı edebılırler.?
(Ikinci Nokta) Hakikati'hasrıyenin hedefe vurmadıgından şüphe er-
kânı'ıymanıyeden gelen şehadetlerin mülâsaasından çıkan bir burhân
şâyet muhtasar bir surette beyan eder. Şöylekı:(Hazreti Muhammed)a-
leyhisselâtü'vesselâmın (risaletine)delâlet eden bütün müsbetlerı ve
bütün delâıl'müsbıtlerı ve hakkanıyetin: bütün burhanları birden ha-
kikati'hasrıyenin tahakkumuna şehadet ederek kabet ederler. Çunkı:
bu (şâhın) bütün hayatında dâvâları:'vahdâniyetten sonra hasırde to-
merkız edıyor. Hem umum peygamberlerı tasdık eden ve ettıren bütün
müsterlerı ve hücceterı:.Ayrı hakikata şehadet eder. Hem(Ve'Bi'-
Resûlihi)kelımesinden gelen şehadetı bedâhet derecesine çı-
karan (Ve'kütübihi)şehadet de ayrı hakikata şehadet eder.
şöylekı: Bunda Kur'ân Müsterlı'beyânın hakkanıyetini kabet eden bü-
tün müsterlerı,hücceterı ve hakikatlerı birden hakikati'hasrıye-
nin tahakkukuna ve vukuûna şehadet edip kabet ederler. Çunkı:Kur'-
ânın hemen üçden birlsi hasırdır. ve ekser kısa sûrelerinin hasıra-
rında şâyet muvazzıh âyeti'hasrıyedir. şârıhen ve işâreten bınler
âyetıyle ayrı bahsları beher verir.kabet eder,gösterir.Meselâ:

Otuz kırk sûrelerin başlarında bütün katiyyetle, hakikatı'haşriyyeyi kâinâtın en ehemmiyetli ve vâcib bir hakikatı olduğunu göstermekle beraber, sâir âyetlerde dâhi o hakikatın çeşid çeşid delillerini beyan edüp iknâ eder. Acabâ bir tek âyetin bir tek işâreti gözümüz önünde ulûmü'islâmiyyede müteâddit ilmî ve kevnî hakikatleri meyva veren bir kitabın böyle şehadetleri ile ve dâvâları ile, güneş gibi zuhur eden îmânı'haşrî, hakikatsız olması, güneşin inkârı, belki kâinâtın ademi gibi hiç bir cihetî'inkârı varmı? ve yüz derece muhâl ve bâtıl olmazmı? Acabâ bir sultânın bir tek işâretini yalan olmamak için bâzan bir ordu hareket edüb çarpışdığı hâlde o pek ciddi ve izzetli sultânın binler sözleri ve vaâdları ve tehditleri yalan çıkarmak hiç bir cihette kabilmidir? ve hakikatsız olmak mümkinmidir? Acaba on üç asırda fasılasız olarak hadsız ruhlara, akıllara, kalblere nefislere (hak ve hakikat dairesinde hükmeden, terbiye eden, idâre eden) bu Mânevi sultânı'ziyşânın bir tek işareti, böyle bir hakikatı isbat etmeye kâfi iken, Binler tasrihat ile bu hakikatı'haşriyyeyi gösterüb isbat ettikden sonra o hakikatı tanımayan bir eçhel, ahmak için Cehennem âzâbı lâzım gelmezmi? ve aynı adâlet olmazmı? Hem birer zâmâne ve Bi/devre hüküm eden bütün semâvî suhufları ve mukaddes kitapları dahi bütün istikbâle ve umum zamanlara hükümrân olan kur'ânın tafsilât ile, izâhât ile, tekrar ile, beyan ve isbat ettigi hakikatı'haşriyyeyi asırlarına ve zemanlarına göre o hakikatı kat'î kabûl ile beraber tafsilatsız ve perdeli ve muhtasar bir surette beyan, fakat kuvvetli bir tarzda iddiâ ve isbatları, Kur'ânın dâvâsını binler imza ile tasdik ederler. Bu bahsın münasebetile Risalei'Münâcatın âhırında (İymanü'Bil'Yevmil'Âhîr: (ایمان بالیوم الاخر) rüknüne sâir rüknlerin, hususan (KUSULÜ ve KÜTÜBİKE: (رسل وکتبك) şehadetini münâcat suretinde zikredilen pek kuvvetli ve hülâsalı ve bütün evhamları

İzâle

Otus kzk sürelerin başlarında bütün kefâyetle bekliken 'Meşriyyeyi
kêtmêtun en ehemmiyetli ve vâcib bir maḳâsatı olduğunu göstermekle
berâber, şâir ḥyetlerde dahi o bekliktun çoşid çoşid delîlleriyle be-
yan edüp ilmî eden. Acaba bir tek ḥyetin bir tek işâreti gösterdiği ö-
mürde ulûmu 'talîmiyyede mütedâvil ilmî ve kevnî bekliklerî meyva ve-
ren bir kitâbın böyle şehadetleri ile ve dâvâların ile'ginç gibi su-
mur eden ḥyemun'neşr, bekliktara olmaz; ginesin imkân; bolluk kâtmâ-
tun ademîyeti hiç bir ciheti'mümkün vemiz ve yüz derece muhâl ve
bâtıl olmasın? Acaba bir sultânun bir tek işâretini yalan olmamak
için bêsem bir ordu bakıcet edüp çırpışdığı hâlde o pek ciddî ve iz-
zetli sultânun binlor sözleri ve vaâdları ve tehdîdleri yalan çıkar-
mak hiç bir cihette kabilmidir? ve bekliklara olmak mümkinmidir? A-
caba on üç asırda farîzara olarak hâdara turbara, şirîlara, kalbîre
nefîslere(bak ve bekliket dairesinde mümeyen, terbiye eden, idâre eden)
bu Mânevî sultânı'zıyânun bir tek işareti: böyle bir bekliket îsbat
etmeye kâfi iken. Binler tasrihat i le bu bekliket'meşriyyeyi göste-
rüb îsbat etdikden sonra o bekliket tamamiyen bir cehel gibmek için
Cehennem âzâbı îâsun gelmesi?ve ayun edîlet olmasın? Hem biror za-
mâne ve bi/devre hiddim eden bütün sonâ vâ sultânları ve mukadder it-
tahları dahi bütün iştikâle ve umun zamanlara hükümrân olan kur'-
ânun tarafât ile, îsâbât ile, teksir ile beyan ve îsbat ettiği bekl-
kati'meşriyyeyi sarîhlarına ve sonunlarına göre o bekliketi kat'î ke-
fâ ile berâber tarafîgtara ve perdeli ve muhtasar bir surette beyan
îkâyet kmvetli bir tarzda iddiâ ve îsbatları; kur'ânun dâvâsını bin-
ler imza ile tasdik edorler. Bu bahsun münasebetile Risâlet'Muhâm-
mediyye'sinde ehemmiyetli bir mevzu bir bekliketi olduğunu gösterm-
yan edüp ilmî eden. Acaba bir tek ḥyetin bir tek işâreti gösterdiği ö-
mürde ulûmu 'talîmiyyede mütedâvil ilmî ve kevnî bekliklerî meyva ve-
ren bir kitâbın böyle şehadetleri ile ve dâvâların ile'ginç gibi su-
mur eden ḥyemun'neşr, bekliktara olmaz; ginesin imkân; bolluk kâtmâ-
tun ademîyeti hiç bir ciheti'mümkün vemiz ve yüz derece muhâl ve
bâtıl olmasın? Acaba bir sultânun bir tek işâretini yalan olmamak
için bêsem bir ordu bakıcet edüp çırpışdığı hâlde o pek ciddî ve iz-
zetli sultânun binlor sözleri ve vaâdları ve tehdîdleri yalan çıkar-
mak hiç bir cihette kabilmidir? ve bekliklara olmak mümkinmidir? A-
caba on üç asırda farîzara olarak hâdara turbara, şirîlara, kalbîre
nefîslere(bak ve bekliket dairesinde mümeyen, terbiye eden, idâre eden)
bu Mânevî sultânı'zıyânun bir tek işareti: böyle bir bekliket îsbat
etmeye kâfi iken. Binler tasrihat i le bu bekliketi

izâle eden bir hücceti'haşriyye aynen buraya giriyor. Şöyleki:
Münâcatta demiş: Ey Rabbi'Rahîmim: Resûli'ekreminin tâlimiyle ve Kurânı hâkiymin dersiyle anladımki: Başda Kur'ân ve Resûli Ekremin olarak bütün mukaddes kitaplar ve peygamberler: bu dünyada ve her tarafda numuneleri görülen Celâlli ve cemâlli isimlerinin tecellîleri daha parlak bir surette ebedül'âbâdda devam edeceğine, ve bu fâni âlemde rahimmâne cilveleri, ve numuneleri müşâhede edilen ihsânâtının daha şaşâalı bir tarzda dârı'saâdette istimrarına, ve bekâsına ve bu kısa hayatı'dünyeviyyede onları zevk ile gören ve muhabbet ve refâkat eden müştakların ebedde dahi refâkatlerine, ve beraber bulunmalarına, icmâ ve ittifak ile şehâdet ve delâlet ve işâret ederler. Hem yüzer mûcizâtı'bâhirelerine ve âyâtı'Kâtılarına istinâden başda Resûlü'Ekrem ve Kur'ânı'Hâkiymin olarak bütün nurâni ruhların sahibleri olan peygamberler ve bütün münevver kalblerin kutubları olan velîler ve bütün keskin nurlu akılların mâdenleri olan sıddıkiyinler ve bütün suhûfu'Semaviyyede ve kütübü'Mukaddesede senin çok tekrar ile ettigin binler vaâdlerine ve tehditlerine istinâden hem senin kudret ve rahmet ve inâyet ve hikmet ve celâl ve cemâl gibi âhireti iktiza eden kudsî sıfatlarına ve şe'inlerine ve senin izzeti celâline ve saltanatı'Rububiyyetine itimâden, hem âhiretin izlerini ve tereşşuhâtını bildiren hadsız keşfiyyatlarına ve müşâhedelerine ve İlmel'yakîyn ve aynel'yakiyn derecesinde bulunan itikadlarına ve iymanlarına binâen saâdeti'ebediyyeyi insanlara müjdeliyorlar. Ehli Dalâlet için (Cehennem) ve ehli hidâyet için (Cennet) bulunduğunu haber verüb ilân ediyorlar. Kuvvetli İyman edüp şehâdet ediyorlar. Ey Kadîrü'Hakîym: Ey Rahmanü'Rahiym: Ey Sadıkul'Vaadü'Kerîm: Ey izzet ve azemet ve Celâl sahibi Kahharü'Zülcelâl: Bu kadar sâdık dostlarını, bu kadar vaâdlarını ve bu kadar sıfat ve şüûnâtını yalancı Çıkarmak

îsâle eden bir hücceti'beşriyye eynen buraya giriyor. Söylerki:

Müneâetta demiş: Ey Rabbi'Rahîmim:Resûli'ekremimin tâlimiyle ve Kur-

ân hükümün derâyile emîdarmki: Beğde Kur'ân ve Resûle'Mekromin ol-

rak bütün mukadde kitaplar ve peygamberler:bu dünyâda ve her tarâ-

da mummelerî görülen Cedâlî ve cemâlî kalûlerinin teeliflerî da-

ha parlak bir suretle ebedül'âbâdda devam edecegine ve bu îânı ölem-

de rehnümâne olîveleri,ve mummelerî müşâhede edilen ihsanâtının

daha çoğâlı bir tarzda dâîr'saâdette istimrarına,ve tekâsüne ve bu

kras hayatı'dünyeviyyede onları zevk ile görün ve muhabbet ve refâ-

ket eden müştakların ebedde dahi refâketlerine,ve beraber bulunmala-

rına,lemâ ve ittifak ile şohâdet ve delâlet ve işâret edecek.Hem

yüzer müdzâkı'bâhirelerine ve âyâtı'Kâtılârına istinâden bağda

Resûlü'Ekrem ve Kur'ân'Hâkimin olarak bütün mürâd rubların sabih-

lerî olan peygamberler ve bütün münevver kalblerin kutblarî olan /

velîler ve bütün kesbin mutlu ehriların mâdenleri olan sıddıkîn-

ler ve bütün suhufu'Semaviyyede ve kütübü'Mukaddesede sonin çok tek-

rar ile ettiğin birler vaâdlerine ve tehdîdlerine istinâden hem se-

nin kudret ve rahmet ve inâyet ve hikmet ve celâl ve cemâl gibi â-

lîreti ikâza eden hadsî srîâlârına ve ğe'lîerine ve sonin kazeâ

celâline ve saltanatı'Rububiyetine îtimâden,hem ebîretin kalerini

ve teredüdâtını bildiren hadsîs kevliyyelarına ve müşâhedelerine

ve ilmel'yakîn ve aynel'yakîn derecesinde bulunan ittikadlarına ve

iymanlarına binaen saâdeti'ebediyyeyi imanlara müjdeliyorlar.Hü-

lî Celâlet için(Gehennem)ve ehli nidâyet için(Cennet)bulunduğunu

beber veriş için ediyorlar. Kuvvetli îyman edip saâdet ediyorlar.

Ey Kadîrü'Hakîym: Ey Rahmanü'Rahîym: Ey Sadıkul'Veadi Kerîm: Ey iz-

zet ve azemet ve Celâl sahibi Kahhârü'Zülcelâl: Bu kadar sâdık dost-

larını,bu kadar vaâdlarını ve bu kadar sıdk ve şükûnâtını yalnız

Ürkemek

çıkarmak, tekzib etmek ve saltanatı' Rububiyyetinin kat'î mukteziyâtını tekzip edüp yapmamak ve senin sevdiginin ve onlar dahi seni tasdik ve itaât etmekle kendilerini sana sevdiren hadsiz makbûl ibâdinin âhirete bakan hadsız duâlarını ve dâvâlarını red etmek, dinlememek ve küfür ve isyan ile, ve seni vaâdinde tekzip etmekle senin azemeti kibriyâna dokunan ve izzeti celâline dokunduran ve ülühiyyetinin haysiyyetine ilişen ve şefkatı'rububiyyetini müteessir eden ehli'dolâleti ve ehli'küfrü: haşrin inkârında onları tasdik etmekden yüz binler derece mukaddessin, ve hadsiz derece münezzeh ve âlisin. Böyle nihayetsiz bir zulumdan ve nihatesiz bir çirkinlikden senin O nihayetsiz âdâletini ve nihayetsiz cemâlini ve Hadsiz Rahmetini hadsiz derece takdis ediyoruz. Ve bütün kuvvetimizle iyman ederizki: O yüz binler sâdık elçilerin ve O hadsiz doğru dellâlı'saltanatın olan Enbiyâ, Asfiyâ, Evliyalar: Hakkelyâiyn, Aynel'Yakiyn, İlmel'yakiyn suretinde senin uhrevî rahmet hazinelerine âlemi' bekâdeki ihsânatının definelerine ve dârı'saâdette tamamiyle zuhur eden güzel isimlerinin hârıka güzel cilvelerine şehadetleri Hak ve Hakikat ve işaretleri doğru ve mutabıkdır. Ve beşaretleri sâdık ve vâkidir. Ve onlar bütün hakikatlerin mercii ve güneşi ve hâmisi olan Hak isminin en büyük bir şûâı: bu hakikatı' akberi, haşriyye olduğunu iyman ederk senin emrin ile, senin ibâdına Hak dairesinde ders veriyorlar. ve aynı'hakikat olarak tâlim ediyorlar. Yârabbi: Bunların ders ve tâlimlerinin hakkı, ve hürmeti için bize ve RisâleiNur talebelerine İymanı'ekmel ve Hüsnü'Hateme ver ve bizleri onların şefaâtlerine mazhar eyle, âmin... Hem nasılki; Kurânın, belki bütün semâvî kitapların Hakkâniyyetini isbat eden umum deliler, ve hüccetler, ve habibullâhın, belki; bütün Enbiyânın nübüvvetlerini isbat eden umum mûcizeler, ve burhanlar dolayisiyle en büyük müddeâları olan âhiretin tehakkukuna de-

delâlet

çikâmek, tokaib etmek ve saltanatı, Rububiyyetinin keti'î muktezâ-
sını tokaib eder yapmamak ve sonin sevdiğinin ve onlar dahi sani-
taatik ve itaât etmekle kendilerini sana sevdiren hadis mukbul ibâ-
dinin âhirete bakan hadis dualarını ve dâvâlarını red etmek, dünya-
nemek ve kütür ve isyan ile, ve sonî vaâdinde tokaib etmekle sonin
azametî kibriyânı dokunan ve izzeti celâline dokunduran ve ulûhiyye-
tinin hayatiyetine ilişen ve şeriatı'rububiyyetini müteessir eden
ehli'dalâlet ve ehli'küfrü: hasrin inkârında onlar taatik etmekten
yüz çevirer derece mukaddesatı, ve hadis derece mümessil ve âlâsın.
Böyle mihayetsiz bir sulumdân ve nihayetsiz bir çirkinlikten sonin
O mihayetsiz âdâletini ve mihayetsiz cemâlini ve Hadsiz Rahmetini
hadsiz derece inkâr ediyorsa. Ve bütün kuvvetimizle iyman ederiz ki:
O yüz binler sıdık elçilerin ve O hadsiz değer dellâlı'saltanatın
olan Muhyiş, Kâriş, Hayiyelar: Halkediş, Ahmet'Yaratış, Ilmet'yediş
suretinde sonin uhrevî rahmet hazinelerine âlemi bekâdeki ihsânatı-
nın definelerine ve dâru'sâadette tamamiyle sukur eden güzel isim-
lerinin hürmetine güzel eliyelerine sadakatleri Hak ve Hakikat ve ise-
retleri değeri ve mutabıkları. Ve değaretleri sâdık ve vaktâir.Ve on-
lar bütün hakikatlerin merati ve günegi ve hâmîsi olan Hak isminin
en büyük bir şânı: bu hakikati, ehberi'bperiye oldurmuş iyman edeyk
sonin emrin ile, sonin ihâdına Hak dairesinde dere veriyorlar.ve ay-
nı'hakikat olarak tâlim ediyorlar. Yâresbi: Bunların ders ve tâlim-
lerinin hakkı, ve hürmeti için bize ve RisâleiNur talebelerine iyman-
elmel ve Hüsnü'Hetemo ver ve bizleri onların safasiğine mazhar ey-
le, âmin... Hem masalki; Kurânın, bolki bütün semâyî kitapların Hakkâ-
niyetini isbat eden umum delilleri ve hüccetleri ve bahsullâhın bel:
[illegible]
hemler dolayısıyle en büyük mühendisler olan ihtiretin tehaldumuna de-
delalet

delâlet ederler. Aynen öylede(Vâcibül'Vücudün)vücudüne ve vahdetine şehâdet eden ekseri deliller ve hüccetler dolayisiyle Rububiyyetin ve ulûhiyyetin en büyük medârı ve mazharı olan Dârı'saâdetin ve âlemi'bekânın vücüdüne,açılmasına şehadet ederler. Çunki: Gelecek makamatta beyan ve isbat edilecegi gibi(Zâtı Vâcibül'Vücudün)hem mevcüdiyyeti, hem umum sıfatları, hem ekseri isimleri., hem Rububiyyet,Ulûhiyyet,rahmet,inâyet,Hikmet,Adâlet gibi vasıfları,şe'inleri,lüzum derecesinde âhireti iktizâ,ve vücub derecesinde bâki bir âlemi istilzâm,ve zaruret derecesinde mükâfat,ve mücâzat,için(haşri ve neşri) isterler. Evet Mâdam ezelî,ebedî bir(ALLAH)var,elbette:saltanatı ulûhiyyetinin sermedî bir medârı olan(âhiret)vardır. ve Mâdâm bu Kâinatta ve ziyhayatta Ğâyet : haşmetli ve hikmetli ve şefkatli bir RUBUBİYYETİ mutlaka var. Ve görünüyor elbette:o(Rububiyyetin)haşmetini sukuttan,ve hikmetini abesiyyetten, ve şefkatını ğadirden kurtaran ebedi bir(dârı'saâdet)kurulacak ve girilecek. Hem Mâdâm: Gözle görünen bu hadsiz in'âmler, ihsanler,lûtufler,keremler,inâyetler,rahmetler,perdei'ğayib arkasında bir(Zâtı Rahmânı'rahiymin)bulunduğunu sönmemiş akıllara,ölmemiş kalblere gösterir. Elbette:in'âmı istihzâden,ve ihsânı aldatmakdan,ve inâyeti:adâvetten,ve rahmeti azabdan,ve lütuf ve keremi:ihânetten hâlas eden,ve ihsânı ihsan eden,ve nimeti nimet eden,bir(âlemi'bâkide)bir(hayatı'bâkiyye)var ve olacaktır.. Hem Mâdâm: Bahar faslında,zemiynin dar sahifesinde hâtasız,yüz bin kitâbı bir biri içinde yazan bir(kalemi'kudret)gözümüz önünde yorulmadan işleyor. Ve o(kalem sâhibi)yüz bin def'â(ahid)ve(vaâd)etmişki; bu (dar)yerde,ve karışık ve biribiri içinde yazılan bahar kitabından daha kolay olarak(geniş bir yerde)güzel ve(lâyemût)bir kitâbı yazacağım,ve size okutturacağım,diye bütün fermanlarda o kitabdan bahis ediyor. Elbette:ve her halde:o kitâbın aslı yazılmış ve haşir ve neşir

ve neşir ile hâşiyeleride yazılacak ve umumun defteri'âmâlleri onda kayid edilecek. Hem Madam: bu arz:kesreti'mahlûkat cihetiyle ve mütemadiyyen degişen yüz binler çeşid çeşid envâî:Zevil'hayat ve Zevil'ervâhın:meskeni,menşei,fabrıkası,meşheri,mahşeri olması haysiyyetiyle bu kâinatın kalbi,merkezi,hülâsası, neticesi,sebebi hilkâtı olarak ğâyet büyük, öyle bir ehemmiyyeti varki: küçükligile beraber koca semâvata karşu denk tutulmuş. Semâvi fermanlarda:dâima (Rabbüs-Semâvâti'VelArz: (ربّ السموٰت والارض)deniliyor. ve Madam bu mahiyyetteki arzın her tarafına hüküm eden,ve ekser mahlûkatına tasarruf eden ve ekser ziyhayat mevcudâtını teshir edüp kendi etrafına toplattıran ve ekseri masnûatını kendi hevesâtının hendesesiyle ve ihtiyacâtının düsturlariyle öyle güzelce tanzim ve teşhir ve tezyin ve çok antika neviğlerini: liste gibi birer yerlerde öyle toplayub süslettirirki, degil yalnız ins ve cin, nazarlarını: belki semâvat ehlinin ve kâinâtın nazarı'dikkatlerini ve takdirlerini ve kâinatın sâhibinin nazarı'istihsânini celb etmek ile ğâyet büyük bir ehemmiyyet ve kiymet alan ve bu haysiyyetle bu kâinâtın hikmeti'hılkati ve büyük neticesi ve kiymetli meyvası ve arzın halîfesi olduğunu fenleriyle,sanatlariyle gösteren ve dünya cihetinde(SÂNIÎ'ÂLEMİN) mûcizeli sanatlarını ğâyet güzelce teşhir ve tanzim ettigi için isyan ve küfrü ile beraber dünyada bırakılan ve azâbı te'hir edilen ve bu hizmeti için imhâl edilüp muvaffakiyyet gören nev'i benî'âdem var. Ve Madam : Bu mahiyyetteki nev'i beni âdem:mizaç ve hilkat itibâriyle ğâyet zaif ve âciz., ve ğâyet âciz ve fakriyle beraber hadsız ihtiyacâtı ve teellümâtı olduğu halde bütün bütün kuvvetinin ve ihtiyârının fevkında olarak koca kürrei'arz o nevî insâna lüzumu bulunan her nevi' mâdenlere mahzen, ve her ne'vî taâmlara anbar ve nev'i insânın heşuna gidecek her çeşid mallara bir dükkân suretine getiren

getiren ğâyet kudretli ve hikmetli ve şefkatli bir mutasarrıf varki: böyle nev'i insana bakıyor, besleyor, istediğini veriyor. Ve Mâdâm: bu hakikattaki bir (RAB): hem insanı sever hem kendini insana sevdirir. Hem bâkîdir. Hem bâki âlemleri var. Hem adâletle her işi görür. ve hikmetle her şeyi yapıyor. Hem bu kısa hayatı'dünyeviyyede, ve bu kısacık ömrü'beşerde, ve bu muvakkat ve fâni zeminde o hâkimi'Ezelinin haşmeti'saltanatı, ve sermediyyeti'hâkimiyyeti yerleşemiyor. Ve nev'i insanda vukû bulan ve kâinâtın intizâmına ve adâlet ve muvâzenelerine ve hüsnü'cemâline menâfi ve muhalif çok büyük zulumleri ve isyanları., Ve veli'nimetine ve onu şefkatle besleyene karşu ihânetleri, inkârları, küfürleri bu dünyâda cezasız kalub ğaddâr, zâlim, rahat ile hayatını, ve biyçare mazlum meşekkâtler içinde ömürlerini geçirirler. Ve umum kâinatta eserleri görünen şu âdâleti'mutlakanin mahiyyeti ise: dirilmemek suretiyle o ğaddâr zâlimlerin, ve me'yus mazlumların vefat içindeki musavatlarına bütün bütün zıddır. kaldırmaz, müsaade etmez. Ve Mâdâm: Nasılki kâinatın sahibi: kâinattan zemini ve zeminden nev'i insânı intihab edüp ğâyet büyük bir makam bir ehemmiyyet vermiş. Öylede nev'i insandan dahi makâsıdı'rububiyyetine tevafuk eden ve kendilerini iymân ve teslim ile ona sevdiren hakiki insanlar olan Enbiyâ (عليهم السلام), ve Evliyâ (قدس سره), ve Asfiyâyı (قدس سره) intihab edüp kendine dost ve muhatab ederek onları mûcizeler ve tevfiklar ile ikram ve duşmanlarını semâvi tokatlar ile tâazîb ediyor.. ve bu kiymetli sevimli dostlarından dahi onların imâmı ve mefharı olan (muhammed aleyhisselatü vesselâmı) intihab ederek ehemmiyetli kürrei'arzın yarısını., ve ehemmiyetli nev'i insânın beşden birisini: uzun asırlarda onun NURU ile tenvîr ediyor. Âdeta: bu kâinat onun için yaradılmışki; bütün ğâyeleri onun ile ve onun dini ile ve Kur'ânı ile tezâhür ediyor. Ve o pek çok kiyâmedâr ve milyonlar sene yaşayacak kadar

kadar hadsız hizmetlerinin ücretlerini hadsiz bir zamanda almağa müstehak ve lâyık iken: ğâyet meşekkatler ve mücâhedeler içinde altmış üç sene gibi kısacık bir ömür verilmiş...Acaba hiç bir cihetle hiç bir imkânı, hiç bir ihtimâli, hiç bir kâbiliyyeti varmiyki: O Zat bütün emsâli ve dostları ile beraber dirilmesün? Ve şimdide rûhan diri ve HAY olmasın? İdâmı'ebedi ile mahv olsunlar. Haşa yüz bin defa hâşa, ve kella..Evet bütün kâinat ve hakikatı'âlem: dirilmesini dâva eder ve hayatını (sâhibi'Kâinattan) taleb ediyor.

Ve Mâdam: (Yedinci Şûâ olan Ayetel'kübrâda) her biri bir dağ kuvvetinde otuz üç adet icmâ-ı Âzîm isbat etmişlerki: Bu kâinat: bir elden çıkmış, ve bir tek (zâtın) mülküdür. Ve (kemâlâtı' İlâhiyyenin) medârı olan (vahdetini) ve (ahadiyyetini) bedahetle göstermişler. Ve (vahdet) ve (ahadiyyet) ile bütün kâinat: • (Zatı'vâhidin) emirber neferleri ve musahhar memurları hükmüne geçiyor. Ve âhiretin gelmesiyle (kemâlâtı) sukuttan, ve (adâleti'mutlakası) müstehziyâne ğadr'i'mutlakdan, ve (hikmeti ammesi) sefâhetkârâne, abesiyyetten, ve (rahmeti'vâsiası) lâhiyâne tâzibden; .ve (izzeti'kudreti:) zelîlâne acizdan kurtulurlar, tekaddüs ederler. Elbette, ve elbette, ve her halde (İymanı'Billâhın) yüzer nüktesinden bu altı mâdâmlardaki hakikatlerin muktezâsiyle (kıyâmet) kopacak, (haşır ve neşir) olacak, (Dâri'mücâzat ve mükâfat) açılacak. Tâki; arzın mezkür ehemmiyyeti ve merkeziyyeti ve insânın ehemmiyyeti ve kiymeti tehakkuk edebilsin. Ve Arz ve insânın (Hâlıkı) ve (Rabbi) olan (mutasarrıfı' hâkiymin) mezkûr âdâleti, hikmeti, rahmeti, saltanatı, tekarrur edebilsin. Ve o (bâkî Rabbın) mezkûr hakiki dostları ve müştakları: İdâmı'Ebedîden kurtulsun. Ve o dostların en büyüğü ve en kiymettarı: bütün kâinâtı memnun ve minnettâr eden kudsî hizmetlerinin mükâfatını görsün. Ve (sultânı'sermediyrin) kemâlâtı: naks, ve kusurdan, ve kudreti; acizden, ve hikmeti; sefâhetten, Ve adâleti: zulûmden tenzzüh

tenezzeh ve tekaddes ve teberri etsin.(Elhâsıl) Mâdam(ALLÂH)var.elbette âhiret vardır. Hem nasılki: Mezkûr üç erkânı'iymâniyye:onları isbat eden bütün delilleriyle(HAŞRE)şehadet ve delâlet ederler. öylede (Ve Bil'melâiketihi'Ve'bilkaderi'hayrihi ve şerri'hi min'Allâhı Teâlâ:)(وبالملئكته وبالقدر خيره وشره من الله تعالى)olan iki rüknü'iymâni dahi haşrı istilzam edüp kuvvetli bir surette âlemi'bekaya şehadet ve delâlet ederler. Şöyleki: Melâikenin vücudünü ve vazifei'ubûdiyetlerini isbat eden bütün deliller ve hadsiz müşâhedeler,mükâlemeler.,dolayisiyle âlemi'ervâhın ve âlemi'ğaybın ve âlemi'bekânın ve âlemi'âhiretin ve ilerude cin ve ins ile şenlendirilecek olan Dârısaâdetin ,CENNET ve CEHENNEMİN vücûdlarına delâlet ederler. Çunki melekler bu âlemleri(izni'iLâhi)ile görebilirler,Ve girerler. Ve hazreti'Cebrâil gibi insanlar ile görüşen umum melâikei'mukarrebiyn mezkûr âlemlerin vücudlarını,ve onlar onlarda gezdiklerini müttefikan haber veriyorlar. Görmedigimiz Amerika kıt'asının vücudünü.. ondan gelenlerin ihbâriyle.,bedîhi bildigimiz gibi:yüz tevâtür kuvvetinde bulunan(melâike)ihbârâtiyle Âlemi'bekânın ve dârı'âhiretin ve cennet ve cehennemin vücudlarına o katiyyette iyman etmek gerekdir. ve öylede İYMAN ederiz. Hem(yirmi altıncı söz)olan Risalei'Kaderde (İYMÂNI'BİLKADER)rüknünü isbat eden bütün delliler.,dolayisiyle haşre ve neşri'suhufa,ve miyzânı'ekberdeki muvâzenei âmâle delâlet ederler. Çunki:Her şey'in mukadderâtını gözümüz önünde nizam ve miyzan levhalarında kayıt etmek.,ve her ziy'hayatın sergüzeşti'hayatiyelerini kuvvei'hafızalarında,ve çekirdeklerinde,ve sâir elvâhı'misâliyyede yazmak..Ve her ziy'ruhun,hususan:insanların defteri âmallerini elvâhı'mahfuzede tesbit etmek,geçirmek,elbette:öyle muhît bir kader,ve Hakiymâne bir takdir,ve müdekkikâne bir kayid ve-Hafiyzâne bir kitâbet;ancak MAHKEMEİ'KÜBRÂDA umumi bir mahkeme neticesinde

Netiycesinde Dâimiy Bir mükâfât ve mücâzât içün olabilir.Yoksa: O x İhâtalı ve İnceden ince Olan Kayid ve muhafaza:Bütün bütün Magnâsız Fâidesiz kalır.Hikmete,ve Hakıkate menâfi Olur.Hem:Haşir Gelmezse;x Kader Kalemiyle Yazılan Bu Kitabı'kâinâtın Bütün(Muhakkak)magnâları Bozulur'ki;Hiç bir ciheti'imkânı olamaz.Ve O İhtimâl:Bu Kâinâtın Vücudunu inkâr gibi bir muhâl,belki;bir Hezyan olur..

(Elhâsıl:)(İYMÂNIN Beş Rüknü:)Bütün delilleriyle Haşir ve Neşrin Vukuûna,ve Vüvuduna,ve(Dâri'âhiretin)Vücuduna ve Açılmasına Delâlet idüb isterler.Ve Şehâdet idüb Taleb iderler.

İşte: Hakıykati'haşriyyenin azâmetına Tam Muvâfık böyle Azametli,ve Sarsılmaz Direkleri ve Burhanları bulunduğu içün'dir'ki,KUR'AN Mucizül'beyânın Heman heman Üçden birisi Haşir ve âhireti Teşkil İdiyor,ve Onu Bütün Hakâıkına Temel Taşı,ve İssül'esas Yapıyor.Ve Her x Şey'i Onun Üstüne Binâ idiyor..(Mukaddeme Nihâyet Buldu.)

(BİRİNCİ MEKAM)

(BİSMİLLÂ HİRRAHMA NİRRAHİYMİ)(بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ)

(فَسُبْحَانَ اللّٰهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ۞ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذٰلِكَ تُخْرَجُونَ)

Olan Fıkradaki(Fermân) Haşre dair Buradaki Gösterdigi Burhânı'bâhiri,ve Höcceti'katı'ası Beyan ve iyzah İdilecek(İnşâ Ellahürrahmân)

(إِنْ شَاءَ اللّٰهُ الرَّحْمٰنُ)

—:—:—:—:—x x—:—:—:—:—

(Yirminci Mektûbun Birinci Makamı)

(Bi'İsmihû Sübhânehû: (باسمه سبحانه)

(وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ)

(Bismillâhirrahmânirrahiym: (بسم الله الرحمن الرحيم)

لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ
وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ❁ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ❁] (صَدَقَ اللّٰهُ الْعَظِيمُ)

Sabah ve akşam namazından sonra tekrarı, pek çok fazileti bulunan ve rivâyeti'sahihada İsmi'âzam mertebesini taşıyan şu cümlei'-tevhidiyyenin on bir kelimesi var. Her bir kelimesinde hem bir müjde ve beşâret hem bir mertebei'tevhidiyyei'rububiyyet, hem ismi'âzam noktasında bir kibriyâyı'vahdet ve kemâli'vahdâniyyet vardır. bu büyük ve ûlvî hakikatların iyzahını sâir sözlere havale edüb bir vâde binâen şimdilik mücmel bir hülâse suretinde iki makam bir mukaddeme ile ona bir fihriste yapacağız.

(M U K A D D E M E)

Kat'iyyen bilki: Halkatın en yüksek ğayesi, ve kataratın en yüce neticesi, İymânı'Billahdır. Ve insâniyyetin en âli mertebesi ve beşeriyyetin en yüksek makamı: İymânı'Billah içindeki Mârifetullahdır. Ve cin ve İnsin en parlak saâdeti ve en tatlı nimeti o Marifetullah içindeki Muhabbetullahdır. Ve rûhu beşer için en hâlis surur ve kalbi insan için en sâfi sevinç, O muhabbetullah içindeki lezzeti'ruhaniyyedir. Evet bütün hakiki saâdet ve hâlis sürur ve şirin nîmet ve sâfi lezzet: elbette Marifetullah ve Muhabbetullahdadır. onlar onsuz olamaz. (Cenabı'Hakkı) tanıyan, seven nihayetsiz saâdete nimete, envâra, ve esrâre ya bilkuvve ve ya bilfiil mazhardır. Onu tanımayan, sevmeyen: nihayetsiz şekâvete, âlâme ve evhâma maânen ve maddeten mübtelâ olur. Evet: şu perişân dünyada âvâre nev'i beşer içinde semeresiz bir hayatta sâhibsiz, hâmisiz bir surette âciz, miskin bir insan bütün dünyanın sultanıda olsa kaç para eder? İşte bu

Âvâre

âvâre nev'i beşer içinde bu perişan,fâni,dünyada insan;sahibi i tanımazsa,mâlikini bulmazsa;nekadar biyçâre serkerdan olduğunu herkes anlar.Eger sahibini bulsa,mâlikini tanısa:o vakıt rahmetine iltica eder,kudretine istinad eder. o vahşetkâh dünya,bir tenezzühkâhe döner bir ticâretkâh olur.

(Birinci Makam) Şu kelâmı'tevhidiynin onbir kelimesinin her birinde birer müjde ve o müjdede birer şifâ ve o şifa da birer lezzeti mâneviyye bulunur. (Birinci Kelime) (Lâilâhe'İllallah: (لَآ إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ)da şöyle bir müjde varki:hadsız hâcata mübtelâ,nihayetsiz a'dânın hücumuna hedef olan RUHU'İnsan şu kelimede öyle bir noktai'istinâd bulurki:bütün hâcâtını temin edecek bir hazinei'rahmet kapusunu ona açar.Öyle bir noktai'istinad bulurki:bütün a'dâsının şerrinden emin edecek bir kudreti'mutlakanın sahibi olan kendi mâbudunu ve hâlıkını bildirir,ve tanıttırır,sahibini gösterir.Hâliki kim olduğunu irae eder. ve o irâe ile kalbi vahşeti'mutlakadan ve ruhu hüzni'elemden kurtarıb ebedi bir ferahı ,daimi bir sürüru temin eder. (İkinci kelime)(Vahde: (وَحْدَهُ)şu kelimede şifâlı,seâdetli bir müjde vardır şöyleki:Kâinâtın ekser envâiyle alakadar ve o alâkadarlık yüzünden perişan ve keşmâkeş içinde boğulmak derecesine gelen Ruhu'Beşer ve Kalbi'İnsan(Vahde:(وَحْدَهُ) kelimesinde bir melce,bir halâskâr bulurki: onu bütün o keşmâkeşden o perişâniyetten kurtardığı(Vahde:(وَحْدَهُ)mânen der:(ALLAH)birdir.Başka şeylere muracaât edüp yorulma,onlara tenezzül edüp minnet çekme,onlara temellük edüp boyun eğme,onların arkasına düşüb zahmet çekme onlardan korkub titreme;çunki:Sultanı'KÂİNAT birdir,her şey'in anahtarı onun yanında,her şey'in dizgini onun elindedir.Her şey i onun emriyle hal edilir,Onu bulsan her matlubunu buldun,hadsız minnetlerden korkulardan kurtuldun.(Üçüncü Kelime) (Lâ Şerike'Leh): (لَا شَرِيكَ لَهُ)yâni:nasılki:Ulûhiyyetinde ve saltanatında şeriki yoktur(ALLAH)bir olur müteaddit olamaz.Öylede Rububiyetinde

[-xx. Düşmanlarının]

Rububiyyetinde ve icraatında ve iyadatında şeriki yoktur. Bazan olurki: Sultan bir olur, saltanatında şeriki olmaz, fakat icraâtında onun memurları onun şeriki sayılırlar. ve onun huzuruna herkesin girmesine mâni olurlar. Bizlere muracaat et derler. Fakat: Ezel ve Ebed sultanı olan (CENABI'HAK) saltanatında şeriki olmadığı gibi, icraatı'rububiyyetinde dahi muinlere ,şeriklere muhtac degildir. Emir ve iradesi ve havl ve kuvveti olmazsa hiç bir şey; hiç bir şey'e müdâhele edemez. Doğrudan doğruya herkes ona muracaât edebilir, şeriki ve mûini olmadığından o muracaâtcı adama: yasakdır, Onun huzuruna giremezsin denilmez. İşte şu kelime ruhu'beşer için şöyle bir müjde verirki iymânı elde eden Ruhu'Beşer mecânisiz, müdâhelesiz, hâilsiz memâneâtsiz herhalde her arzusunda, her anda, her yerde o ezeli ve ebedi ve hazaini'rahmet mâliki ve defâini'sa'âdet sahibi olan Cemili'-Zülcelâl Kadîri'Zülkemâlin huzuruna girib hâcâtını arzedebilir. ve rahmetini bulub kudretine istinad ederek kemali'ferah ve sürüru kazanabilir. (Dördüncü kelime) (LEHÜ'L'MÜLK: (لَهُ الْمُلْكُ) yaâni: mülk umumen onundur. Sen hem onun mülküsün, hem memluküsün, hem mülkünde çalışıyorsun. Şu kelime şöyle bir şifâlı bir müjde veriyor. diyor: Ey insan: Sen kendi/kendine mâlik sayma, çunki sen kendini idare edemezsin o yük ağırdır. Kendi başına muhafaza edemezsin. Belâlardan sakınub levâzımatını yerine getiremezsin. Öyle ise beyhude iztiraba düşüb azab çekme. Mülk başkasınındır. O mâlik hem kadirdir, hem Rahimdir. Kudretine istinad et. Rahmetini ittiham etme, kederi bırak, keyfi çek, zahmeti at, sefâyı bul. Hem maânen derki: Sevdigin ve alâkadar olduğun ve perişaniyetten müteessir olduğun ve islâh edemedigin su kâinat; bir Kâdiri'Rahiymin mülküdür. Mülkü sahibine teslim et. Ve onu bırak. Cefasını değil; sefâsını çek.! O hem Hakimdir, hem rahîmdir. Mülkünde istediği gibi tasarruf eder, çevirir. Dehşet aldığın zaman ibra-

İbrahim Hakkı gibi(Meylâ güzelim neyler,neylerse güzel eyler) de, pençerelerden seyir et,içeriye girme.

(Beşinci Kelime)(Ve'lehül'hamd:(وَلِلّٰهِ الْحَمْدُ)yâni hamdü'senâ ve medih ve minnet ona mahsusdur. Ona layıktır.Demek niimetler onundur.Ve onun hazinesinde çıkar,hazinesi ise dâimidir.İşte şu kelime şöyle müjde verüb diyorki:Ey İnsan: Niʕmetin zevâlinden elem çekme,çunki rahmet hazinesi tükenmez.ve lezzetin zevâlini düşünüb o elemden feryad etme.Çunkî o niymet:meyva gibidir,bir rahmet bî'nihayenin semeresidir. Ağacı bâkı ise;meyva gitsede;yerine gelen var.Niymetin lezzeti içinde o lezzetten daha yüz derece lezzetli bir iltifatı'rahmeti(hamd)ile düşünüb lezzeti:birden yüz derece yapabilirsin. Nasılki:bir(pâdişâhı'Ziyşânın)sana hediyye ettigi bir elma içinde yüz,belki;bin elmanın lezzetinin fevkında bir iltifâtı'şâhâne lezzetini sana ihsas ve ihsan eder.İşte(Le'hül'hamd:(لَهُ الْحَمْدُ)kelimesi ile yâni:hamd ve şükür ile,yâni niymetten in'âm his etmekle,yâni: Mün'îmi tanımakla ve in'âmı düşünmekle yâni:onun rahmetinin iltifatatını ve şefkatının teveccühünü ve in'âmının devamını,düşünmekle niymetten bin derece daha leziz mânevi bir lezzet kapusunu sana açar. (Altıncı kelime) (Yuhyî):(يُحْيِي)Yâni:hayatı veren ODUR.Ve hayatı rızık ile idâme edendo ODUR. Ve levazımatı'hayatıda ihzar eden yine odur. Ve hayatın âli ğâyeleri ona aiddir.Ve mühim neticeleri ona bakar. Yüzde doksan dokuz meyvası onundur. İşte şu kelime şöyle fâni,âciz beşere nidâ eder,müjde verir,ve der: Ey İnsan hayatın ağır tekâlüfünü omuzuna alub zahmet çekme,hayatın fenâsını düşünüp hüzne düşme,yalınız dünyevi meyvalarını görüp,dünyaya gelişinden pişmanlık gösterme,belki o sefinei'vücudundaki hayat makinası(HAYYÜ'KAYYUMA)aittir.Masarıfat ve levazımatını o tedarik eder. ve o hayatın pek kesretli ğayeleri ve neticeleri var ve ona aiddir.

sen o

Sen o gemide bir dümenci neferisin,vazifeni güzel gör,ücretini al, keyfine bak;O hayat sefinesi ne kadar kiymettâr olduğunu ve nekadar güzel faideler verdigini,ve o sefine sahibi zâtın ne kadar kerim, ve rahiym olduğunu düşün,mesrur ol,ve şükür et,ve anlaki:Vazifeni istikametle yapdığın vakıt:o sefinenin verdigi bütün netâiç,bir cihette senin defteri'âmâline geçer,sana hayatı'bâkiyyeyi temin eder, ebedi seni ihya eder. (Yedinci kelime)(YÜMİYT:(يُمِيتُ)Yâni mevti veren odur,yâni:hayat vazifesinden terhis eder,fâni dünyadan yerini tebdil eder.Külfeti'hizmetten âzâd eder.Yâni:hayatı'fâniyyeden seni hayatı'bâkiyyeye alır. İşte şu kelime:şöylece,fâni cin ve inse bağırır derki: Sizlere müjde,mevt:adem degil,fenâ degil,hiçlik degil, İnkıraz degil,sönmek degil,firâkı'ebedi degil,Tesâdüf degil,fâilsiz bi'in'idam degil,idâm degil, belki bir fâili'Hakiym tarafından bir terhisdir,bir tebdili'mekândır.Saâdeti'Ebediyye tarafına,vatanı'aslilerine bir sevkiyattır.(Yüzde doksan dokuz)ahbabın mecmaı olan berzaha bir visal kapusudır.(Sekizinci kelime)(Ve'Hüve'Hayyü'Lâ'Yemut:(وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ)Yâni bütün kâinatın mevcudâtında görünen ve vesileimuhabbet olan kemal ve hüsün ve ihsânın hadsiz bir derece fevkında bir cemal ve kemâl ve ihsânın sâhibi ve bütün mahbublara bedel bir tek cilvei'cemâli kâfi gelen bir mâabudu'Lem'yezel ve Mahbubu'La - Yezâlin ezeli ve ebedi bir hayatı'daimesi varki:şâibei'zevâl ve - fenâdan münezzeh ve avârızı'nakıs ve kusurdan müberrâdır. İşte şu kelime:cin ve inse ve bütün ziyşuûra ve ehli'muhabbet ve aşka ilân eder.derki; Sizlere müjde:mahbublarınızdan nihayetsiz firakların yaralarını tedavi edüp merhem süren bir mahbubu'bâkiniz var.Madam o var ve bâkidir,başkalar ne olursa olsun merak çekmeyiniz.Belki o - mahbublarda sebebi'muhabbetiniz olan hüsnü'ihsan,fazlu'kemâl O mahbubu'bâkinin cilvei'cemâli'bâkisinden çok perdelerden geçüb ğâyet

Zaif

zaif bir gölgenin gölgesidir. Onların zevalleri sizi incitmesin.Çunki:onlar bir nevi âyinedirler.âyinelerin degişmesi,şâşâa'i cemâlin cilvesini tazelendirir,güzelleşdirir.Madam O var.her şey var.

(Dokuzuncu kelime)(Biyedi'hil'hayr:(بِيَدِهِ الْخَيْرُ)Yâni her hayır onun elindedir.Her yapdığınız hayrat onun defterine geçer.Her işlediğin âmâli'saliha yanında kayıt edilir. İşte şu kelime CİN ve İNSE nidâ eder,müjde veriyor.Diyorki:Ey biyçareler:Mezarıstana göçdügünüz zaman,eyvah mâlimiz harâb oldu,sâyimiz hebâ oldu,şu güzel ve geniş dünyadan gidüb dar bir toprağa girdik demeyiniz,feryad edüb me'yus olmayınız.Çunki:sizin her şey'iniz muhafaza ediliyor.Her ameliniz yazılmıştır.Her hizmetiniz kayit edilmistir.Hizmatınızın mükâfatını verecek ve her hayır elinde,ve her hayır yapabilecek bir(zat)sizi celb edüb yer altında muvakkatan durduruyor. Sonra huzuruna aldırır.Ne mutlu sizlereki: Hizmetınızı ve vazifenizi bitirdiniz,.zahmetiniz bitti,rahata ve rahmete gidiyorsunuz. Hizmet meşekkatı bitti ücret almağa gidiyorsunuz. Evet; geçen baharın defteri'âmalinin sahifeleri ve hidemâtının sandukçaları olan tohumlarını,çekirdeklerini muhafaza eden ve ikinci bir baharda,ğâyet şâşâalı belki yüz derece aslındandaha bereketli bir tarzda muhafaza edüb neşr-eden(kadiyri'Zülcelal)elbette sizinde netaiç hayatınızı öyle muhafaza ediyor ve hizmetinize pek kesretli bir surette mükâfat verecektir.

(Onuncu Kelime)(VE'HÜVE'ALÂ'KÜLLİ'ŞEYİN'KADİR: (وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ)

Yâni o Vahiddir,ahaddir,her şey'e kadirdir,hiç bir şey Ona ağır gelmez,bir baharı halk etmek,bir çiçek kadar ona kolaydır. Cenneti xx halk etmek,bir bahar kadar ona rahattır. Her günde her senede her asırda,yeniden yeniye iyead ettigi hadsız masnûatı,nihayetsiz kudretine,nihayetsiz lisanlarla şehadet ederler. İşte şu kelime dahi şöyle müjde eder.Derki:Ey İnsan:yapdığın hizmet ve ettigin ubûdiyyet boş

ubûdiyet:boş boşuna gitmez.bir dârı'mükâfat bir mahalli'saâdet:se-
nin için ihzar edilmiştir. Senin şu fâni dünyâna bedel . . bâki bir
(cennet)seni bekler. İbâdet ettigin ve tanıdığın Hâlıkı'Zülcelâlin
vaâdine iyman ve itimad et.Ona vaâdinde hûlf etmek muhaldir.Kudre-
tinde hiç bir cihetle noksan yoktur.İşlerine âciz müdahele edemez.
senin güçük bahçanı halk ettigi gibi,(cenneti)dahi senin için halk-
edebilir.Ve halk etmiş,ve sana vaâd etmiş.Ve vaâd ettigi için elbet-
te/seni onun içine alacak. Mâdam bilmüşâhede görüyoruz,her senede yer
yüzünde hayvânât ve nebâtâtın üçyüz binden ziyâde envâlarını ve mil-
letlerini:kemâli'intizam ve miyzan ile,kemâli'sur'ât ve suhûletle
haşir edüp neşr-eder. Elbette öyle bir(Kadiyri'Zülcelal)vaâdini ye-
rine getirmege muktedirdir. Hem mâdam:Her sene öyle bir kadiri'mut-
lak)haşrin ve (cennetin)numunelerini binler tarzda iyaad ediyor.
Hem Mâdam:Bütün semâvi fermanlariyle saâdeti'ebediyyeyi vaâd edüp
(Cenneti)müjde veriyor. Hem Mâdem: Bütün icraâtı ve şûunâtı hak ve
hakikattır. ve sıtk ve ciddiyetledir. Hem Mâdam:âsârının şehadetiy-
le bütün kemâlat:onun nihayetsiz kemâline delâlet ve şehâdet eder.
ve hiç bir cihetle naks ve kusur:onda yoktur. Hem Mâdam: Hûlfü-
vaâd,ve hilâf ve kizib ve aldatma:en çirkin bir haslet ve nakıs ve
kusurdur. Elbette ve elbette o Kadiri'Zülcelal O hakîmi'Zülkemâl O
(Rahiymi'Zülcemâl)vaâdini yerine getirecek,saâdeti'ebediyye kapusunu
açacak. Âdem babamızın vatanı'aslisi olan(cennete)sizleri Ey Ehli'-
İyman:İthal edecektir. (Onbirinci Kelime)(Ve'İleyhil'Masiyr(وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ)
Yâni ticaret ve memuriyet için mühim vazifeler ile bu Dârı'İmtihan
olan dünyaya gönderilen İnsanlar ticaretlerini yapub vazifelerini
bitirüp ve hizmetlerini itmam ettikden sonra:yine onları gönderen
Halıkı'Zülcelâline dönecekler. Ve mevlâyı'Kerimlerine kavuşacakları-
nı O dârı'Fâniden gidüb Dârı'Bâkide huzuru'Kibriyâya müşerref ola-
caklar.

olacaklar. Yâni: esbabı'dağdağasından ve vesâitin karanlık perdelerinden kurtulub Rabbı'Rahiymlerine: makarrı'saltanatı'ebediysinde perdesiz kavuşacaklar, doğrudan doğruya herkes kendi hâlıkı ve maâbud, rabbi, seyyidi, ve mâliki kim olduğunu bilecek ve bulacaklar. İşte: şu kelime: bütün müjdelerin fevkında şöyle müjde eder. Ve derki: Ey İnsan bilirmisin, nereye gidiyorsun? ve nereye sevk olunuyorsun? (Otuz ikinci sözün) âhirinde denildigi gibi; dünyanın bin sene mes'ûdâne hayatı, bir saat hayatına mukabil gelmeyen Cennet hayatının, ve o Cennet hayatının dahi: bin senesi bir saat RÜ'YYET'CEMÂLİNE mukabil gelmeyen bir Cemiyli'Zülcelâlin dairei'rahmetine ve mertebei'huzuruna gidiyorsun. mübtela ve meftun ve müştak olduğunuz mecâzi mahbublarda ve bütün mevcudâtı'dünyeviyyedeki hüsün ve cemal: onun cilvei'cemâlinin ve hüsnü'esmasının bir nevi gölgesi ve bütün cennet; bütün letâifiyle bir cilvei'rahmeti ve bütün iştiyaklar ve muhabbetler ve incizablar ve câzibeler bir lem'â'i'muhabbeti olan bir maâbûdü'Lem'yezelin/dairei-(xxx) huzuruna gidiyorsunuz. Ve ziyafetgâh ebedisi olan (Cennete) çağrılıyorsınız. Öyle ise; (Kabir kapusuna) ağlamak degil gülerek giriniz. Hem şu kelime şöyle müjde veriyor. Diyorki: Ey İnsan: Fenaye, ademe, hiçlige; Zulmete, nisyâne, çürümege, dağılmağa ve kesrette boğulmağa gittiginizi tevehhüm edüp düşünmeyiniz. Siz fenaya degil, bekâya gidiyorsunuz. Ademe degil, vücudı'Daimiye sevk olunuyorsunuz. Zulumâta degil, âlemi nura gidiyorsunuz. Sahib ve mâliki'Hakikinin tarafına gidiyorsunuz. Ve Sultânı'ezelinizin payıtahtına dönüyorsunuz. Kesrette boğulmağa degil, vahdet dairesinde teneffüs edeceksiniz. Firâka degil, visâle müteveccihsiniz.

(xxx) Bir Mahbûbu'lâyüzâlin

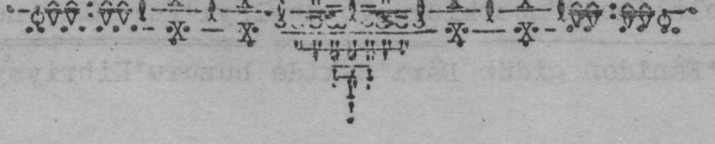

(Onbirinci Hücceti' İymâniyye)

(Yirmi ikinci sözün hikâyei' Temsiliyyeıi)

(Bismillâhir Rahmanirrahiym: (بسم الله الرحمن الرحيم ❀)

(ويضرب الله الامثال للناس لعلّهم يتذكّرون ❀) (وتلك الامثال نضربها للناس لعلّهم يتفكّرون ❀)

Bir zaman iki adam:bir havuzda yıkandılar.Fevkel'âde bir te'sir altında kendilerinden geçdiler.Gözlerini açdıkları vakıt gördülerki: acîb bir âleme getirilmişler,öyle bir âlemki:kemali'intizamından bir memleket hükmünde,belki bir şehir hükmünde,belki;bir saray hükmünde hayretlerinden etraflarına bakdılar.Gördilerki;bir cihette bakılsa: aziym bir âlem görünüyor.Bir cihette bakılsa:muntazam bir âlemi içine almış bir saraydır.Şu acâip âlemde gezerek seyrân ettiler,gördülerki bir kısım mahluklar var,bir tarz ile konuşuyorlar. Fakat bu onların dillerini bilmiyorlar. Yalınız işâretlerinden anlaşılıyorki: mühim işler görüyorlar.Ve chemmiyetli vazifeler yapiyorlar. O iki adamdan birisi arkadaşına dediki: Şu acîp âlemin elbette bir müdebbir ve şu muntazam memleketin bi mâliki,şu mükemmel şehrin bir sahibi, şu musannâ sarayın bir ustası vardır.Biz çalışmalıyız Onu tanımalıyız. Çunki:anlaşılıyorki;Bizi buraya getiren Odur. Onu tanımazsan kim bize meded verecek?Dillerini bilmedigimiz,ve onlar bizi dinlemedikleri şu âciz mahlûklardan ne bekleyebiliriz?.Hem koca bir âlemi bir memleket suretinde,bir şehir tarzında,bir saray şeklinde,yapan ve başdan başa hârika şeylerle dolduran,ve müzeyyinâtın envâiyle tezyin eden ve ibret'nüma mûcizâtlarla donatan bir(ZAT)elbette bizden ve buraya gelenlerden bir istediği vardır. Onu tanımalıyız. Hem ne istedigini bilmekligimiz lâzımdır. Öteki adam dedi,inanmam.Böyle bahs ettigin gibi bir(zat)bulunsa,un ve bütün âlemi tek bâşiyle idâre etsin. arkadaşı cevâben dediki:Bunu tanımazsak,lâkayd kalsak:menfeatı hiç

hiç yok.Zararı olsa;pek azimdir. Eger tanımasına çalışsak:meşekkati pek hafifdir. Menfaâtı olursa,pek aziymdir. Onun için ona karşı lâkayd kalmak hiç kâri-akıl degildir..O serseri adam dedi:Ben bütün rahâtımı,keyfimi;onu düşünmemekde görüyorum. Hem böyle aklıma sığışmayan şeylerle uğraşmıyacağım. Bütün bu işler tesâdüfi ve karma karışık işlerdir. Kendi kendine dönüyor.Benim neme lâzım. Akıllı arkadaş ona dedi:Senin bu temerrudun;benide belki,çoklarınıda belâya atacakdır. Bir edebsizin yüzünden bazan olurki:bir memleket harab olur. Yine o serseri dönüb dediki: Ya katiyyen bana isbat etki: bu koca memleketin tek bir mâliki,tek bir sânii vardır. Yahud bana ilişme.Cevaben arkadaşı dedi.Madâm inâdın:diyvânelik derecesine çıkmış,O inâdınla bizi ve belki memleketi bir kahre kiriftâr edeceksin. Bende sana(on iki)burhan ile göstereceğim ki; bir saray gibi,şu âlemin bir şehir gibi,şu memleketin tek bir ustası vardır.Ve O usta her şey'i idâre eden yalnız odur. Hiç bir cihette noksaniyyeti yoktur. Bize görünmeyen O usta bizi ve her şey'i görür ve sözlerini işitir. Bütün işleri mûcize ve Hârikadır.Bütün bu gördügümüz ve dillerini bilmedigimiz şu mahluklar: onun memurlarıdırlar.

(Birinci Burhan) Gel Her tarafa bak. Her şey'e dikkat et .Bütün bu işler içinde gizli bir el işleyor. Çünki bak:Bir dirhem (Haşiye .I) kadar kuvveti olmayan bir çekirdek küçüklügünde bir şey binler batman yükü kaldırır. Ve zerre kadar şuûru(haşiye.2.) olmayan ğayet hakiymâne işler görüyor.Demek bunlar kendi kendine işlemiyorlar. onları işlettiren gizli bir kudret sahibi vardır.Eger kendi başına olsa:bütün başdan başa bu gördügümüz memlekette her iş:mûcize,her şey

(haşiye 1.)Ağaçları,başlarında taşıyan çekirdeklere işarettir.
(Haşiye.2.)Kendi kendine yükselmeyen ve meyvaların sikletine dayanmayan üzum çubukları gibi:nâzenin nebâtâtın ağaçlara lâtif eller atub sarmalarına ve onlara yüklenelerine işârettir.

şey mûcizekâr bir hârıka olmak lâzımgelir. Bu ise bir safsatadır.

(İkinci Burhan) Gel bütün bu ovaları, bu meydanları, bu menzilleri süslendiren şeyler üstüne dikkat et. Her birisinde gizli (ZATTAN) haber veren şeyler var. Âdetâ; her biri birer turra, birer silke gibi o ğaybi (ZATTAN) haber veriyorlar. İşte; gözünün önünde bak: Bir dirhem (hâşiye 3.) pamukdan ne yapiyor. Bak kaç top çuha ve patiska ve çiçekli kumaş çıkdı. Bak ondan ne kadar şekerlemeler, yuvarlak tatlı köfteler yapılıyorki: bizim gibi, binler adam yise ve geyse kâfi gelir. Hemde bak bu demiri, toprğı, suyu, kömürü, bakırı, gümüşü, altunu, ğaybi avucuna aldı. Bir et parçası (, hâşiye. 4.) yapdı. Bak gör. Ey akılsız adam: bu işler: öyle bir ZÂTa mahsusdırki; bütün bu memleket eczâsiyle onun mûcizei'kuvveti altında duruyor. Her arzusuna râm oluyor.

(Üçüncü Burhan) Gel bu mutaharrik makinelerin antika san'atlarına (haşiye. 5.): bak.: her birisi öyle bir tarzada yapılmış. âdetâ bu koca sarayın bir güçük nushasıdır. Bütün bu sarayda ne varsa O güçük mütaharrik makinelerde bulunuyor. Hiç mümkinmidirki: bu sarayın ustasından başka birisi gelüb bu acîp sarayı güçük makinede derc etsin? Hem hiç mümkinmidirki: Bir kutu kadar bir makina bütün bir âlemi içine aldığı hâlde tesadüfi ve yanut abes bir iş içinde bulunsun? Demek, bütün gözün gördügüne kadar antika makinalar var o gizli ZÂTIN birer (haşiye. 3.) Tohuma işârettir. Meselâ: zerre gibi bir afyun bözüri, bir dirhem gibi bir zerdâli nüvâti, bir kavun çekirdegi: nasıl çuhadan daha güzel dokunmuş yaprakla patiskadan daha beyaz, sarı ve beyaz çiçekler, şekerlemeden ve tatlı köftelerden ve konserve kutularından daha lâtif, daha leziz, daha şirin meyvaları hazînei'rahmetinden getiriyorlar, Bize takdim ediyorlar.

(Haşiye. 4) Ünsurlardan cismi hayvâniyi halk, ve nutfeden ziy'hayat bir mahlûku iyad etmeye işarettir.

(haşiye. 5) Hayvanlara ve insanlara; ziyra hayvan, şu âlemin küçük bir fihristesi ve mahiyyeti insâniyye şu kâinatın bi misâli'musağğarı olduğundan âdetâ: âlemde ne var ise, insanda mumûnesi vardır..

birer sikkesi hükmündedirler. Belki birer dellal, bir ilânname hükmündedirler. Lisânı'halleriyle derlerki: Biz öyle bir (ZÂTIN) san'atıyız ki; bütün bu âlemimizi, bizi yapdığı ve suhuletle iyead ettigi gibi: kolaylıkla yapabilir bir (ZATTIR.)

(Dördüncü Burhan) Ey muannid arkadaş: Gel sana daha acîbini göstereceğim bak. BU memlekette bütün bu işler degisdi, degişiyor. Bir halette durmayor. Dikkat etki: bu gördügünüz câmid cisimler, hissiz kutular birer hâkimi'Mutlak suretini aldılar. Adetâ: her bir şey bütün eşyaya hüküm ediyor. İşte bu yanımızdaki makinaya bak. Güya emir ediyor. - (haşiye.6.) işte onun tezyinâtına ve o işlemesine lâzım levâzımat ve maddeler: uzak yerlerden koşub geliyorlar. İşte oraya bak. O şuûrsuz cisim güyâ (haşiye.7) bir işaret ediyor. En büyük bir cismi kendine hizmetkâr ediyor. Kendi işlerinde çalışdırıyor. Daha başka şeyleri bunlara kıyas et. Âdetâ: her bir şey bütün bu âlemdeki halkatları musahhar ediyor. Eger o gizli (ZÂTI) kabûl etmezsen: bütün bu memleketteki taşında ve toprağında, hayvanında, insana benzer mahlûklarda, O (Zâtın) bütün hünerlerini san'atlarını, kemâlatlarını birer birer o şeylere vereceksin. işte aklın uzak gördügü bir mûciznemâ (ZATIN) bedeline milyarlar onun gibi mûciznemâ hem bir birine zıd, hem birbirine misil - hem birbiri içinde bulunsun. Bu intizam bozulmasın. Ortalığı karışdırmasınlar. Halbuki: bu koca memlekette iki parmak karışsa: karışdırır. Çunki: Bir köyde iki müdür, bir şehirde iki vâli, bir memlekette iki

---

(Haşiye.6.) Makina: meyvadâr ağaçlara işarettir. Çunki güzel tezgâhları, fabrikaları, incecik dallarında taşıyor gibi, hayretnemâ yaprakları, çiçekleri, meyvaları, dokuyor, süslendiriyor, pişiriyor. Bizlere uzatıyor. Halbuki: çam ve katıran gibi muhteşem ağaçlar kuru bir taşda tezgâhını atmış çalışub duruyorlar.

(Haşiye.7.) Hubûbâta, tohumlara, sineklerin tohumcuklarına işârettir. meselâ: Bir sinek bir kara ağacın yaprağında yumurtasını bırakır. birden o koca karaağaç yapraklarını, O yumurtalara: bir rahmi'mâğder bir beşik, bal gibi bir gıdâ ile dolu bir mahzene çeviriyor. O meyvasız ağaç. ziy'ruh meyvaları veriyor.

iki pâdişah bulunsa;karışdırır. Nerede kaldı;hadsız(Hakimi'Mutlak) beraber bulunsun.?.

(Beşinci Burhan) Ey vesveseli Arkadaş.Gel bu âziym sarayın nakışlarına dikkat et.Ve bütün bu şehrin ziynetlerine bak.Ve bütün bu memleketin tanziymâtını gör. Ve bütün bu âlemin san'atlarını tefekkür et. işte bak.Eger nihayetsiz mûcizeleri,ve hünerleri olan Gizli(ZÂTin)kalemi işlemezse;bu nakışları:sair şuûrsuz sebeblere göre tesadüfe,sâğır tabiâta verilse;o vakıt ya bu memleketin her bir taşı,her bir otu öyle mûciznemâ nakkaşı,öyle bir hârikul'âde kâtib olması lâzımgelirki;bir harfde bin kitabı yaza bilsin. Bir nakışda milyonlar san'atı dere edebilsin. Çunki: bak bu taşlardaki(haşiye:8)nakışların her birisinde bütün sarayın nakışları var.Bütün şehrin tanzimât kanunları var.Bütün memleketin teşkilât proğıramları var. Demak bu nakışları yapmağa,bütün bu memleketi yapmak kadar hârikadır. Öyle ise her bir nakış,her bir san'at:o gizli(ZÂTIN)bir ilânnâmesidir. Bir hâtemidir. Mâdâm bir harf kâtibini göstermeksizin olmaz.San'atlı bir nakış:nakkaşını bildirmemek olmaz.Nasıl olurki;bir harfde koca bir kitabı yazan,bir nakışda bin nakşı nakş eden(nakkâşı)kendi kitabiyle ve nakşiyle bilinmesin.?.

(Altıncı Burhan)Gel bu geniş ovaya çıkacağız. (haşiye.9.)işte O Ova içinde yüksek bir dağ var. Üstüne çıkacağız,ta bütün etraf görünsün. hem her şey'i yakınlaşdıracak güzel dürbinleride beraber alacağız. çunki

(haşiye.8.)Şeceretü'lhilkatin meyvası olan insana ve kendi ağacının proğıramını ve fihrisstesini taşıyan meyvaya işarettir.Ziyra:kalemikudret:âlemin kitâbı'kebirinde ne yazılmış ise içmâlini,mahiyeti'insaniyyede yazmıştır. Kalemi'kader dağ gibi bir ağaçda ne yazmış ise tırnak gibi meyvasında dahi dere etmiştir..

(haşiye.9.) Bahar ve yaz mevsiminde zemînin yüzüne işarettir.Ziyra: yüz binler muhtelif mahlûkatın tâifeleri: bir biri içinde,beraber îcad edilir. Rûyı'zeminde yazılır. Galatsız,kusursuz kemâli'intizamla değiştirilir. Binler sofrai'rahman açılır,kaldırılır. Tâze tâze gelir.Her bir ağaç:birer tablacık,her bir bostan:birer kazğan hükmüne geçer..

çunki:bu acîb memlekette acîb işler oluyor. Her saatte hiç aklımıza gelmeyen işler oluyor. İşte bak bu dağlar ve ovalar,ve şehirler birden degişiyor. Hem nasıl degişiyor,öyle bir tarzdaki; Milyonlar birbiri içinde işler;ğayet muntazam bir surette degişiyor. Âdetâ milyonlar mütenevvî kumaşlar biribiri içinde beraber dokunuyor gibi acîp tahavvülat oluyor. Bak o kadar ünsiyet ettigimiz ve tanıdığımız çiçekli miçekili şeyler ğaip oldular.Muntazaman yerlerine,ve mahiyetce onlara benzer,fakat suretlerce ayrı başkaları geldiler.Âdetâ su, ova,dağlar birer sahife,yüz binlerle ayrı ayrı kitaplar içinde yazılıyor. Hem hatasız,noksansız,olarak yazılıyor. İşte bu isler yüz derece muhaldirki: kendi kendine olsun.?Evet nihayetsiz derecede san'atları dikkatli şu işler keni kendine olmak:bin derece muhaldirki;-kendilerinden ziyade san'atkârlarını gösteriyorlar. Hem bunları işleyici öyle mûciznema bir ZATTIRKİ hiç bir iş ona ağır gelmez.bin kitap yazmak:bir harf kadar ona kolay gelir. Bununla beraber her tarafa bak ki: hem öyle bir hikmetle her şey yerli yerine kuyor. Ve öyle mükerremâne herkese lâyık oldukları lütüfleri yapıyor.Hem öyle ihsan perverâne umumi perdeler ve kapular açıyorki;herkesin arzularını tatmin ediyor. Hem öyle sehavet'perverâne sufralar kuruyorki:Bütün bu memleketin halklarına,hayvanlarına,her taifesine has ve lâyık,belki her ferdine mahsus ismiyle ve resmiyle bir tabla'i Nimet veriliyor. işte:dünyada bundan muhâl bir şey varmiyki:Bu gördügümüz işler içinde tesâdüf işleri bulunsun?veya abes,faidesiz olsun?Ve ya müteaddit eller karışsın.?Veya ustası her şey'e muktedir olmasın?Veya her şey ona musahhar olmasın.?İşte arkadaş:haddin varsa buna karşı bir behâne bul. (Yedinci Burhan) Ey Arkadaş:Gel şimdi bu cüz'iyyatı bırakub saray şeklindeki bu acib âlemin eczaları bir birine karşı olan vaziyetlerini dikkat edecegiz. İşte bak:Bu âlemde o derece intizam ile

küll

külli işler yapılıyor. Ve umumi inkilaplar oluyorki: âdetâ bütün bu saraydaki mevcut daşlar, topraklar, ağaçlar her bir şey birer fâili'-muhtar gibi bütün bu âlemin nizamatı'külliyesini gözetüp ona tevfik'-hareket ediyorlar. Bir birinden en uzak şeyler birbirinin imdadına koşuyorlar. İşte bak: ğâipden acîp (haşiye.IO.) bir kafile çıkub geliyor. Merkebleri ağaçları, nebatları, dağlara benzerler. Başlarında birer tabla erzak taşiyorlar. İşte bak, bu tarafda bekleyen muhtelif hayvânâtın erzaklarını getiriyorlar. Hemde bak bu kubbede O aziym alektirik (haşiye.II.) lambası: onalra ışık verdigi gibi; bütün taâmları öyle güzel pişiriyor. Yalınız pişirilecek taâmlar; bir desti'ğaybi tarafından birer ipe takılub (haşiye.I2.) ona karşı tutuluyor. Bu tarafa bak. Bu biyçare zaif, nahif, kuvvetsiz hayvancıklar: nasıl onların başında latif ğıda ile dolu iki tulumbacık (Haşiye:I3.) dakılmış iki çeşme gibi yalınız o kuvvetsiz mahluk: onu ağzına yapıştırması kâfi gelir. Elhasıl bütün bu âlemin bütün bu eşyası bir birine bakar gibi; bir birine yardım eder. Birbirini görür gibi; biribirine el'ele verüb bir birinin işini tekmil içun bir birine omuz omuza verüb, bel'bele verüb beraber çalışıyorlar. Herşey'i buna kıyas et. Taddât ile bitmez, işte bütün bu haller; iki kerre iki dört eder derecesinde kat'i gösterirki: Şu sarayı'acîbin (ustasına) yâni şu ğarib âlemin sahibine her şey musahhardır. Her şey onun hesabına çalışır, Her şey ona bir emir'ber nefer hükmündedir. Her şey onun kuvvetiyle döner, her şey onun emriyle hareket eder. Her şey onun hikmetiyle tanzim olunur. Her şey, onun keremiyle muavenet eder. Herşey: onun merhametiyle başkasının imdadına koşar. Yâni koşdırabilir. Ey Arkadaş: Haddin varsa Buna karşı bir söz söyle..

Sekizinci Bur.

(Haşiye.IO) Umum hayvânâtın erzâkını taşıyan nebâtat ve eşcar kafileleridir.

(haşiye.II.) O âziym alektirik lâmbası güneşe işârettir.

(haşiye.I2.) İp ve ipe dakılan taâm ise ağacın ince dalları ve leziz Meyvâlarıdır. (Haşiye.I3.) İki tulumbacık ise validelerin memelerine işarettir.)

(Sekizinci Burhan) Gel ey nefsim gibi kendini âkil zanneden akılsız arkadaş:Şu sarayı'muhteşemin sahibini tanımak istemiyorsun.Hâlbuki: her şey;onu gösterir.Ona işaret eder.Ona şehadet ediyor. Bütün bu şeylerin şehadetini:nasıl tekzib ediyorsun.Öyle ise;bu sarayıda inkâr et. ve âlem yok,memleket yok de. Ve kendinide inkâr et,ortadan çık.Yahut aklını başına al,beni dinle:işte bak:şu saray içinde bulunan ve memleketi ihâta eden yeknasak unsurlar(haşiye.15.)mâdenler - var.Âdetâ:memleketten çıkan her şey o maddelerden yapılıyor.Demek- O maddeler kimin mülki ise;bütün onda yapılan şeylerde onundur.Tarla kimin ise;mahsulâtta onundur.Deniz kimin ise:içindekilerde onundur. Hem bak,bu dokunan şeyler,bu nesc olunan münakkiş kumaşlar bir tek maddeden yapılıyor. O maddeyi getiren,ihzar eden,ve ip hâlinegetiren elbette bilbedâhe birdir. Çunki;o iş iştirak kabul etmez.- öyle ise;bütün nesc olunan san'atlı şeyler ona mahsusdur. Hemde bak bu dokunan,yapılan şeylerin her bir cinsi:bütün memleketin her tarafında bulunuyor. bütün ebnâyı'cinsleriyle öyle intişar etmiş,beraber olarak birbiri içinde,bir tarzda,bir anda,yapılıyor,nesc ediliyor. Demek:tek bir zâtın işidir. bir tek emirle hareket ediyor. Yoksa - böyle bir anda,bir tarzda,bir keyfiyette,bir hey'ette ittifak ve muvâfakat:muhaldir.Öyle ise bu san'atlı şeylerin her birisi:O gizli - (ZÂTIN)birer îlânnâmesi hükmünde onu gösteriyor.Güya her bir çiçekli kumaş:her bir san'atlı makina,her bir tatlı lokma:O mûciznema Zâtın birer sikkesi birer hâtemi birer nişânı,birer torası hükmünde lisanhal ile her birisi der:Ben kimin san'atıyım;bulunduğum sandıklar dahi ve dü-

(haşiye.15.) unsurlar mâdenler ise:pek çok müntazam vazifeleri bulunan ve izni'Rabbâni ile her muhtacın imdadına koşan ve emri'ilâhi ile her bir yere giren,meded veren ve hayatın levazımatını yetiştiren,ve ziy'hayatı emzirenve masnûatı ilâhiyyenin nescine,nakşına menşe ve müvellid ve beşik olan Hava,Su,Ziya,Toprak unsurlarına işârettir. .

dahi,ve dükkânlarda onun mülküdür. Ve her bir nakış der:Beni kim dokudu ise;bulunduğum topda:onun dokumasıdır. Her bir tatlı lokma der:Beni kim yapıyor,pişiriyor;bulunduğum kazğan dahi:onundur. Her bir makina der: Beni kim yapmış ise;memlekette intişar eden bütün emsâlimide O yapıyor. Ve bütün memleketin her tarafında bizi pişiren O dur,demek:memleketin mâlikide Odur,öyle ise,bütün memlekete, bu saraya mâlik kim ise,O bize mâlik olabilir. Mesela: Nasıl:miyriye mahsus tek bir palaska ve yahut bir tek düğmeye mâlik olmak için Bütün onları yapan fabrikalara mâlik olmak lazımdırki;onlara hakiki mâlik olsun.Yoksa O boşboğaz başıbozukdan miyri malıdır,diye elinden alınub teeziye edilir. Elhasıl,nasıl:bu memleketin ânâsırı memlekete muhît bir maddedir.Onların mâlikide bütün memlekete(mâlik)bir tek (ZÂT)olabilir. öylede bütün memlekette intişar eden san'atlar birbirine benzedigi ve bir tek sikke izhar ettikleri için,bütün memleket yüzünde intişar eden masnû'lar;her şey'e hüküm eden tek bir(zâtın) san'atları olduğunu gösteriyorlar. İşte Ey Arkadaş:Madam şu memlekette,yâni:şu sarayı'muhteşemde:bir,birlik âlâmeti vardır. Bir vahdet sikkesi var.Çunki:bir kısım şeyler;bir iken:ihatası var.Bir kısım müteaddit ise;fakat birbirine benzedigi,ve her tarafda bulunduğu için bir vahdeti nev'iyye gösteriyor. Vahdet ise:bir(vâhidi)gösterir. Demek,ustasıda,mâlikide,sahibide bir olmak lazımgelir.Bununla beraber sen buna dikkat etki:Bir perdei'ğaybîden kalınca bir ip (Haşiye.16.)çıkıyor. Bak sonra binler ip ondan uzanmış.Her bir ipin başına bak birer elmas,birer nişan,birer ihsan,birer hediyye dakılmış,herkese göre birer hediyye veriyor. Acaba bilirmisinki:Böyle ğarip bir ğayıb perdesinden böyle aciyb ihsânâtı,hedâyayi:şu mahlûklara uzatan(ZÂTI)tanımamak,ona teşekkür etmemek:nekadar diyvânece bir harekettir

(haşiye.16.)Kalınca bir ip:meyvedar ağaca,Binler ipler ise:dallarına, ipler başındaki Elmas,nişan,ihsan,hediyyeler ise:Çiçeklerin aksamına ve meyvaların envaına işarettir.

hareketdir. Çunki: Onu tanımazsan; bilmecburiye diyeceksinki: bu ipler üçlerindeki elmasları, sâir hediyyeleri kendileri yapıyorlar, veriyorlar; O vakıt: her ipe bir pâdişahlık mânasını vermek lazımgelir. Halbuki: Gözümüzün önünde bir desti'ğaybi: O ipleri dahi yapub dakıyor. Demek bütün bu şeylerden, her şey kendi nefsinden ziyâde O mûciznemâ(ZÂTI)gösteriyor. Onu tanımazsan, bütün bu şeyleri inkâr etmekle hayvandan yüz derece aşağı düşeceksin.

(Dokuzuncu Burhan)Ey muhakemesiz arkadaş: Sen şu sarayın sahibini tanımayorsun ve tanımakda istemiyorsun, çunki istib'âd ediyorsun. Onun acîb sıfatlarını, ve hâlâtını akla sığışdıramadığından inkâra sapıyorsun. Halbuki; Asıl istib'âd, asıl müşkilât, ve hakiki suûbetler ve dehşetli külfetler; onu tanımamaktadır. Çunki: Onu tanısak: bütün bu saray, bu âlem: bir tek şey gibi kolay gelir, Rahat olur. Bu ortadaki ucuzluk ve mebzuliyyete medâr olur. Eger tanımazsan, ve O; O, olmazsa o'vakıt her bir şey bütün saray kadar müşkilatlı olur. Çunki: herşey: bu saray kadar san'atlıdır. O'vakıt ne ucuzluk ve nede mebzuliyyet kalır. Belki bu gördügümüz şeylerin birisi; degil elimize, hiç kimsenin eline geçmezdi. Sen yalınız şu ipe dakılan bu tatlı konserve(Hasiye.17.) kutusuna bak. Eger onun gizli mutfakı'mûciznemâsından çıkmasa idi; şimdi kırk para ile aldığımız halde, yüz liraya alamaz idik. Evet bütün istib'âd, müşkilat, suûbet, helâket: belki, muhâliyet; onu tanımamakdadır. Çunki: Nasıl Bir Ağaca: bir kökde, bir kanunla bir merkezde hayat veriyor. Binler meyvaların teşekkülü, bir meyva gibi suhûlet peydah eder. Eger O âğacın meyvaları; ayrı ayrı merkezde ve köke ayrı ayrı kanunla rabt edilse; her bir meyva bütün ağaç kadar müşkilâtlı olur. Hem nasıl: bütün ordunun techizâtı bir merkezde, bir kanunda, bir fabrıkadan çıksa, kemmiyetce: bir neferin techizâtı

(Hasiye.17.)Konserve kutusu, kudret konserveleri olan (Kavun, Karpuz, nar, süt kutusu hindistan cevizi gibi rahmet hediyyelerine işarettir.

techizatı kadar kolaylaşır.Eger her:bir neferin ayrı ayrı yerlerde techizâtı yapılsa,alınsa,her bir neferin techizatı için bütün ordunun techizatına lazım fabrıkalar bulunması lâzımdır. Aynen bu iki misâl gibi;şu muntazam sarayda,şu mükemmel şehirde,şu müterakki-memlekette,şu muhteşem alemde bütün bu şeylerin iycadı;bir tek(ZÂTA) verildigi vakıt;okadar kolay olur, Okadar hiffet peydah ederki;gördügümüz nihayetsiz ucuzluğa ve mebzuliyete ve sehâvete sebebiyyet verir.Yoksa herşey:okadar bahâlı,okadar müşkilâtlı olacakki:Dünya verilse birisi elde edilemez.

(Onuncu Burhan) Gel bir parça insafa gelmiş arkadaş:Onbeş gündür (Hasiye.I8.)biz buradayız.Eger:şu âlemin nizamlarını bilmezsek,padişâhı tanımazsak:cezaya müstehak oluruz.Özürümüz kalmadı,ziyrâ(onbeş gün)güya:bize mühlet verilmiş gibi bize ilişmeyorlar.Elbette - biz başı'bos degiliz.Bu derece nâzik,san'atlı,mizanlı,letâfetli,ibretli masnûlar içinde hayvan gibi gezüb bozamayız,bize bozdırmazlar. Şu memleketin haşmetli mâlikinin elbette cezâsıda dehşetlidir. O - (ZÂT)nekadar kudretli,haşmetli bir(ZÂT)olduğunu şununla anlayınızki: Şu koca âlemi:bir saray gibi tanzim ediyor. Bir dolab gibi çeviriyor. Şu büyük memleketi:bir hâne gibi hiç bir şey noksan bırakmayarak idâre ediyor. İşte bak:Vakıt'b.'vakıt bir kabı doldurub boşaltmak gibi,şu sarayı,şu memleketi,şu şehri:kemâli'intizam ile doldurub kemali'hikmetle boşalttırıyor. Bir sofrayıda kaldırub indirmek gibi koca memleketi başdan başa çeşid çeşid sofralar(Hasiye.I9) bir desti'ğaybi tarafından kaldırır,indirir tarzında,mütenevvi yemekleri sıra ile getirüb yedirir.Onu kaldırub başkasını getirir.

(Hasiye.I8.)-On beş gün,Sinni'teklif olan onbeş seneye işarettir. sende

(Hasiye.I9.) Sofralar ise:Yazda zeminin yüzüne işârettirki:yüzer tâze tâze ve ayrı ayrı olarak matbahai'rahmetten çıkan rahmâni sofralar serilir,degişirler.Her bostan:bir kazan,her bir ağaç:bir tablacıdır.

Sende gidiyorsun. Ve aklın varsa; anlarsınki: O dehşetli haşmet içinde hadsiz sehâvetli bir kerem var. Hemde bakki; O ğaybi (zâtın) saltanatına, birligine, bütün bu şeyler şehâdet ettigi gibi, öylede: kafile kafile arkasından gelüb geçen O hakiki perde, perde arkasından açılub kapanan bu inkilablar, bu tahavvülâtlar: O (ZÂTIN) devâmına, bekasına şehâdet eder. Çunki: zevâl bulan eşya ile beraber: esbabları dahi, ğayib oluyorlar. Halbuki: Onların arkasından onlara isnad ettigimiz şeyler tekrar oluyor. Demek O eserler onların degilmiş. Belki zevalsiz birinin eserleri imiş. Nasılki bir ırmâğın kabarcıkları gidiyor, arkasından gelen kabarcıklar, gidenler gibi parladığından anlaşılıyorki; onları parlattıran dâimi ve yüksek bir ışık sahibidir. Öylede: bu işlerin sür'atle degişmesi, arkalarından gelenlerin aynı renk alması gösteriyorki: Zevalsiz, dâimi bir tek (ZÂTIN) cilveleridir, nakışlarıdır, âyineleridir. San'atlarıdır.

(Onbirinci Burhan) Gel ey Arkadaş: Şimdi sana geçmiş olan ON Burhan - kuvvetinde kat'î bir burhan daha göstereceğim. Gel: Bir Gemiye (Hâşiye 20.) bineceğiz. Şu uzakda bir cezire var. Oraya gideceğiz. Çunki: bu tılsımlı âlemin anahtarları orada olacak. Hem herkes O cezîyreye bakıyor, Oradan bir şeyler bekleyor. Oradan emir alıyorlar. İşte bak gidiyoruz. Şimdi şu cezîyreye çekdik. Bak, pek büyük bir ictimâ' var. Şu memleketin bütün büyükleri buraya toplanmış gibi. Mühim ihtifâl görünüyor. Eyi - dikkat et: bu cemiyyeti'âzîmenin bir reisi var. Gel daha yakin gideceğiz. O reisi tanımalıyız. İşte bak. Ne kadar parlak (Hâşiye. 21.) ve binden ziyâde nişanları var. Ne kadar kuvvetli söyleyor. Ne kadar tâtlı- bir sohbet

(Hâşiye. 20.) Gemi; târiha; ve cezîyre ise: Asrı'Saadete işarettir. Şu asrın zulmatlı sahilinde, mimsiz medeniyyetin giydirdigi libasdan soyunub zâmanın denizine girib, târih ve seyrü'sefinesine binüb asrı'saadet cezîresine ve cezîyretül'arâb meydânına çökub Fahrı'âlemi iş başında ziyaret etmekle bilirizki: O zât o kadar parlak bir burhâni'tevhiddirki: zemînin başdan başa yüzünü, ve zamânın geçmiş ve gelecek iki yüzünü ışıklandırmış. Küfür ve dalâlet zulmetini dağıtmıştır.

(Hâşiye. 21.) Bin nişan ise: Ehli'tahkik yanında bine Bâlığ olan Mucizei'Ahmediyyedir. A.S.M.

bir sohbet ediyor.Şu(onbes gün)zarfında,bunların dediklerini ben - bir parça ögrendim,Sende benden ögren.Bak:O ZÂT:şu memleketin mûcizenemâ(sultanından)bahs ediyor. O(sultânı'ziyşân)beni sizlere gönderdi,Söyleyor,bak öyle hârikalar gösteriyorki;Şübhe bırakmayorki;bu - (ZÂT)O pâdışahın bir memuru'mahsusudur. Sen dikkat etki:bu Zâtın söyledigi SÖZÜ degil yalınız,şu cezîyredeki mahlûklar dinleyorlar,belki hârikul'âde bir sûrètinde bütün memlekete eşittiriyor.Çunki:uzakdan uzâğa:herkes buradaki nut'kunu işitmege çalışıyor. Degil yalınız insanlar dinleyor?belki;hayvanlarda,hatta bak,dağlarda,onun getirdigi emirlerini dinleyorlarki,yerlerinden kımıldanıyorlar.Şu ağaçlar işâret ettigi yere gidiyorlar.Nerede istese:SU çıkarıyor. Hatta parmağınıda bir.âbı'kevser memesi gibi yapar,Ondan âbı'hayâtı içiriyor. Bak:şu sarayın kubbei'âlisinde hîm lamba(Hâşiye.22.)onun işâretiyle bir iken ikileşiyor. dimek bu memleket:bütün mevcudâtiyle onun memuriyetini tanıyor. Onu;O ğaybi Zât;mûciznemânın has ve doğru bir tercümânıdır.Bir dellâlı'Saltanatı ve tılsımının keşşâfı,ve evâmirinin tebliğina emin bir elçisi olduğunu biliyorlar gibi,Onu dinleyüb itâat ediyorlar. İşte:bu(zâtın)her söyledigi sözü,etrafındaki - bütün aklı başında olanlar evet,evet doğrudur derler.tasdik ederler. Belki:şu memlekette dağlar,ağaçlar,bütün memleketi ışıklandıran büyük NUR lambası(Haşiye.23.)Onun işâret ve emirlerine baş egmesiyle evet,evet:her dedigin doğrudır derler.İşte ey sersem Arkadaş:Şu pâdişâhın hazinei'hassasına mahsus bin nişan taşıyan,ve nurâni ve ciddi zâtın bütün kuvvetiyle bütün memleketin ileri gelenlerinin tahtı'-tasdikın-

(Haşiye.22.)Mühim lamba:kamerdirki:onun işâretiyle iki parça olmuş yâni:mevlâna Câminin dedigi gibi:hiç yazı yazmıyan o ümmi(zât)parmak kalemiyle sahifei'semâviyde bir elif yazmış,Bir kırkı iki elli yapmış.Yâni şakdan evvel kırk olan mime benzer.Şakdan sonra iki - hilal oldu.Elliden ibaret olan iki(nuna)benzedi.

(Haşiye.23.)Büyük bir nur lambası:güneşdirki:arzın şarkdan dönmesiyle yeniden güneşin görünmesi,Kucağında(peygamberin A.S.M)yatmasiyle ikindi namazını kılmayan(İmamı'Ali Radıyallahü'anh)O mûcizeye binâen ikindi namazını edâen kılmış.

tasdıkında bahs ettigi bir Zâtı'Mûciznemâdan,ve zikir ettigi evsa - fından,ve tebliğ ettigi evâmirinde hiç bir veçihle hilâf ve hiyle bulunabilirmi? Bunda hilâfı'hakikat kâbilse; şu sarayı, lambaları; şu camaâtı,hem vücutlarını,hem hakikatlarını tekzib etmek lazımgelir. eger haddin varsa buna karşu itiraz parmağını uzat,gör,nasıl; parmağın burhan kuvvetiyle kırılub senin gözüne sokulacak.

(Onikinci Burhan) Gel bir parça aklı basına gelen birader:Bütün onbir burhan kuvvetinde bir burhan daha gösterecegim. İşte bak:Yokarıdan inen,ve herkes ona,ya hayretinden veya hürmetinden kemâli'dikkatle bakan şu nûrâni fermana bak(Haşiye.24.) O bin nişanlı zât onun yanına oturmuş, O fermânın maâlini umuma beyan ediyor. İşte şu fermânın üslûbları; öyle bir tarzda parlayorki: Herkesin nazarı'istihsanını celb ediyor. Ve öyle ciddi ve ehemmiyetli meseleleri zikir ediyorki:herkes kulak vermeye mecbur oluyor. Çunki; bütün bu memleketi idare eden,ve bu sarayı yapan,ve bu acâibi izhar eden(Zâtın) şuûnâtını,ef'âlini,evâmirini,evsâfını birer birer beyan ediyor. O fermânın heyeti'umumiyyesinde bir torrai'âzam olduğu gibi,Bak her bir satırında,her bir cümlesinde taklid edilmez bir(torra)olduğu misillü ifâde ettigi mânâlar,hakikatlar,emirler,hikmetler üstünde dahi,O zâta mahsus birer mânevi hâtem hükmünde,ona has bir tarz görünüyor. Elhasıl O fermânı'âzam:güneş gibi; O Zâtı'âzamı gösterir - kör olmayan görür.. İşte ey Arkadaş:Aklın başına gelmiş ise,bu kadar kâfi. Eger bir sözün varsa şimdi söyle:O inadcı adam cevâben dediki:Ben senin bu burhanlarına karşu yalınız derim.(Elhamdülillah) [الحمد لله] inandım.Hem güneş gibi parlak ve gündüz gibi aydın bir tarzda inandımki:Şu memleketin tek bir Mâliki'Zülkemâli,şu âlemin tek bir Sahibi'Zülcemâli,şu sarayın tek bir(Sânıı'Zülcelâli)bulunduğunu kabul ettim.

(hâşiye.24.)Nurâni ferman(KUR'ANA)ve üstündeki(Torra)ise,ilâcazına - işarettit.

(Allah)senden râzı olsunki:beni eski inadımdan ve diyvâneligimden - kurtardın.Getirdigin burhanların her birisi,tek başiyle bu hakikatı göstermege kâfi idi. Fakat her bir BURHAN geldikce,daha rev'nekdâr daha şirin ,daha hoş,daha nûrâni,daha güzel mârifet tabakaları,tanımak perdeleri,muhabbet pençereleri açıldığı için bekledim.Dinledim.

[آمنت بالله]

(Tevhidin)hakikatı'Uzmâsına ve(Amentü'Billâh)iymanına işâret eden hikâyei'temsiliyye tamam oldu.

(Fazlu'Rahmân,Feyzi'Kur'an,Nuru'İyman)sâyesinde tevhidî hakikînin güneşinden:Hikayei'temsiliyyedeki Oniki BURHANA mukâbil(On iki Lem'â ile)bir(mukaddeme)göstereceğiz.(Ve Minal'lâhü'ttevfik'Vel'hidâyet)

(من الله التوفيق والهداية)

(İkinci makam,Yirmi'ikinci Sözdedir.)

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-2383/fragment/page=00000344

(Bu Lem'â:Onyedinci Lem'ânın Onyedinci Notasının Yedi Mes'elesin-
den,Beş,Noktadan ibâret olan İkinci mes'elesinin Birinci Noktası
İken:Ehemmiyetine Binâen(YİRMİNCİ LEM'A) Olmıştır..)----------

-(BİSMİLLÂ HİRRAHMA NİRRAHİYMİ) بسم الله الرحمن الرحيم

(إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ ۞)

Âyeti'kerîymesiyle, Ve:

(هَلَكَ النَّاسُ إِلَّا الْعَالِمُونَ ۞ وَهَلَكَ الْعَالِمُونَ إِلَّا الْعَامِلُونَ ۞ وَهَلَكَ الْعَامِلُونَ إِلَّا الْمُخْلِصُونَ ۞ وَالْمُخْلِصُونَ عَلَى خَطَرٍ عَظِيمٍ ۞ أو كما قال :)

Hadîysi'şeriyfi:

Her İkiside:(İHLÂS) Ne kadar İslâmiyyette Mühim bir esas Olduğunu Gösteriyorlar.Bu İhlâs Mes'elesinin Hadsiz Nüktelerinden Yalınız (BEŞ--NOKTAYI) Muhtasaran Beyan İderiz..

(Mühiym,ve Müdhiş Bir Süâl.?.)

Neden Ehli'dünya,Ehli'ğaflet,Hattâ:Ehli'dalâlet ve Ehli'nifak:Rekabetsiz İttifak İttikleri hâlde:Ehli'hak,ve Ehli'vifak Olan Eshâbı'diyânet,ve Ehli'ilim ve Ehli'tariykat,Neden Rekabetli İhtilâf İdiyorlar.?. İttifak:Ehli'vifâkın Hakkı iken,ve Hilâf:Ehli'nifâkın Lâzımı iken,Neden Bu Hak Oraya Geçdi.?.ve Şu Haksızlık Şuraya Geldi.??..

(EL CEVÂB.) Bu Eliym ve Feciyg,ve Ehli'hamiyyeti Ağlattıracak Hâdisei'müdhişenin Pek Çok Esbâbından(Yedi Sebebini)Beyan İdecegiz..

(BİRİNCİ SEBEB) Ehli'hakkın İhtilâfı:Haksızlıkdan Gelmedigi Gibi,Ehli'ğafletin İttifâkı:dahi(Hakıykattarlıkdan)deyildir.Belki;Ehli'dünyanın ve Ehli'siyâsetin,ve Ehli'mekteb gibi Hayâtı'ictimâiyyenin Tabâkatına dair birer Muayyen vaziyfe ile,ve Has bir Hizmet İle Meşğûl x tayfalar

(TENBİH)Bu Mubârek Ispartanın Medâri'sükrân bir Hüsnü'talii'dir'ki,x Ondaki Ehli'takvâ,ve Ehli'tariykat,ve Ehli'il'min:Sâir yerlere Nisbeten Rekabet'kârane İhtilâfları Görünmeyor.Gerçi:Lâzım Olan Hakıykı x Muhabbet ve İttifak Yok isede:Zararlı Muhâlefet ve Rekabette:Başka x Yerlere Nisbeten Yoktır.

Tâifelerin,Cemaâtlerin.ve Cem'iyyetlerin Vaziyfeleri Teâyyün edüb ayrılmış,ve O Vezâif mukabilinde alacakları Maîyşet Noktasındaki Maddî Ücret,ve Hubbu'câh,ve Şân'şeref Noktasında Teveccühü'nâsdan(Hâşiye-1 ←arka.S.←) Alacakları magneviy ücret Teayyün itmiş,ayrılmış,.Mezâhime ve Münâkaşayi ve Rekabeti İntac idecek derecede Bir İştirâk Yok.Onun içün Bunlar Nekadar fenâ bir meslekde'de gitseler:Bir biriyle ittifak İdebilirler.Emmâ:Ehli'diyn,ve Eshâbı'ilim,ve Erbâbı tariykat ise:Bunların x Her birisinin Vaziyfesi;Umuma bakdığı gibi,Muâccel Ücretleri Teayyün Ve Tehassus itmediği,ve Her birinin Mekamı'ictimâide,ve Teveccühü'nâsde,ve Hüsnü'kabûldeki Hissesi Tehassus itmeyor.Bir Mekame Çoklar Nâmzet Olur.Maddiy,ve Magneviy Her bir Ücrete Çok Eller Uzanabilir.O x Noktadan Mezâhime ve Rekabet Tevellüd idüb,Vifâkı:Nifâka,İttifâkı:İhtilâfe Tebdil ider.İşte:Bu Müdhiş Karazın Merhemi,İlâcı(İHLÂS)dır.Yagni:Hak'perestlik;Nefis'perestlige Tercih edilmekle,ve Hakkın Hatırı; Nefsin ve Enâniyyetin Hatırına Gâlib Gelmekle(إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ)İn eccriye İllâ Alellah)Sırrına mazhar olub:Nâsdan gelen Maddî ve Magnevî x Ücretten İstiğnâ itmekle(Hâşiye-2 ←Arkada.S.←) (وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ)(vemâ alerrasûli İllel'belâğ)Sırrına mazhar olub Hüsnü'kabûl,ve Hüsnü'teesir,ve x Teveccühü'nâsı Kazanmak Noktalarını(CENABÜ HAKKIN)Vaziyfesi,ve İHSÂN Olduğunu,ve Kendi Vaziyfesi Olan(TEBLİĞ)de Dâhil Olmadığını,ve Lâzım da Olmadığını,ve Onun İlede Mükellef Olmadığını Bilmekle(İHLÂSA)Muvaffak Olur,Yoksa:(İHLÂSI)Kaçırır.

(İKİNCİ SEBEB) Ehli'dalâletin Zilletinden dir'İttifakları,Ehli'hidâyetin İzzetinden'dir İhtilâfları.Yagni:Ehli'ğaflet Olan Ehli'dünya,ve Ehli'dalâlet; Hak ve Hakıykate İstinad itmedikleri içün Zayıf ve Zelil'dirler.Tezelzül içün Kuvvet almağa Muhtac'dırlar.Bu İhtiyacdan başkasının Muâvenet ve İttifâkına Samiymi Yapışırlar.Hattâ:Meslekleri Dalâlet isede:Yine İttifâkı Muhafaza iderler.âdetâ:Haksızlıkda,Bir x Hak

Hak'perestlik,ve O Dalâlette Bir(İhlâs)ve O Dinsizlikde:Dinsiz'dârâne bir Teâssub,ve O İttifakda Bir Vifak Yaparlar,Muvaffak Olurlar.Çunki;Samiymi bir(İHLÂS):Şer de dahi Netiycesiz Kalmaz.Evet:(İHLÂS)ile Kim Ne İsterse(ALLAH)Verir.(Hâşiye-3)

Emmâ:Ehli'hidâyet ve Diyânet,ve Ehli'ilim ve Tariykat:HAK ve HAKIYKATE İstinad İttikleri içün,ve Her biri Bizzat:Tariykı'hakda)Yalınız (RABBİ)sini Düşünüb(Tevfıykına)İgtimâd iderek Gittiklerinden Mağnen O Meslekden gelen İzzetleri Var.Zaaf his ittikleri vakıt:İnsanların Yerine (RABBİSİNE)Murâcaat ider.Meded:Ondan İster.Meşreblerin İhtilâfiyle Zâhir meşrebine Muhâlif olana karşı:Bir Muâvenet ihtiyacını x Tam His İtmeyor.İttifâka İhtiyacını Göremeyor.Belki;Hod'gâmlık Ve x Enâniyyet Var ise;Kendini Haklı,ve Muhâlifini Haksız Tevehhüm iderek, İttifak ve Muhabbet Yerine:İhtilâf ve Rekabet Ortaya Girer.(İHLÂSI) Kaçırır.Vaziyfesi:Ziyrü'ziber olur..İşte:Bu Müdhiş Sebebin Verdigi x Vahiym Netiyceleri Görmemenin Yegâne Çaresi(Dokuz Emir)dir.(1)Müsbet Hareket itmektir.Yagnî:Kendi Mesleginin Muhabbetiyle Hareket İtmek,x Başka Mesleklerin Adâveti,ve Başkalarının Tenkıysı;Onun Fikrine ve x İlmine Müdâhale itmesin,Onlarla Meşgûl Olmasın.Belki;(2) Dâirei'islâmiyyet içinde Hangi meşrebde olursa olsun:Medârı'muhabbet ve Uhuvvet Ve İttifak Olacak Çok Râbıtai'vahdet Bulunduğunu Düşünüb İttifak iderek(3)ve Haklı Her Meslek Sâhibinin Başkasının Meslegine İlişmemek Cihetinde Hakkı:Yalınız(Meslegim Hakdır,Veyâhud:Daha güzeldir)diyebilir.Yoksa;Başkasının Mesleginin Haksızlığını,veya Çirkinligini İymâ iden(Hak:Yalınız Benim Meslegim'dir,veyahud:Güzel,benim Mesrebimdir)diyemez,olan İnsaf düstûrunu Rehber İtmek,(4)ve Ehli'hak ile İttifak:Tevfiykı'ilâhiynin Bir Sebebi,ve Diyânetteki İzzetin Bir Medârı Olduğunu Düşünmekle,(5) Hem Ehli'dalâlet ve Haksızlık:Tesânüd Sebahiyle

(Hâşiye-3)Evet:(مَنْ طَلَبَ وَجَدَ وَجَدَ)(Men Talebe ve Cedde vecede)bir düstûrü Hakıykattır.Külliyyeti:Genis,ve Genisligi:Meslegimizede Şâmil Olabili

sebebiyle cemâât suretindeki kuvvetli bir şahsı'mânevînin dehâsiyle hücûmu zamanında o şahsı'mânıviyye karşu en kuvvetli ferdi olan mukavemetin mağlub düşdügünü anlayub Ehli'Hak tarafındaki ittifak ile bir şahsı'mânevi çıkarub o müdhiş şahsı'mâneviyi,Dalâlete karşu - hakkâniyyeti muhafaza ettirmek.(6) Ve hakkı;bâtılın savletinden kurtarmak için.(7) Nefsini ve enâniyyetini,(8) Ve yanlis düşündügü izzetini,(9)Ve ehemmiyetsiz rekabetkârâne hissiyâtını terk etmekle İHLÂSI kazanır.(Haşiye.4.) Vazifesini hakkiyle iyfâ eder.

(Üçüncü Sebeb) Ehli'Hakkın ihtilâfı,himmetsizlikden ve aşağılıkdan ve Ehli'Dalâletin ittifakı ûluvvı'himmetten degildir. Belki:Ehli'Hidâyetin ihtilâfı ûluvvı'Himmetin sûi'istimâlinden ve ehli'dalâletin - ittifakı:himmetsizlikden gelen zaâf ve acizdendir. Ehli'Hidâyeti ûlûvvi'himmetten sûi'istimâle ve dolayisiyle ihtilâfa ve rekabete sevk eden âhiret noktai'nazarında bir hasleti'memduha sayılan hırsi'sevab ve vazifei'uhreviyyede kanaatsizlik cihetinden ileri geliyor, yâni bu sevâbı ben kazanayım,bu insanları ben irşâd edeyim.Benim sözümü dinlesinler diye karşusundaki hakiki kardeşi ve cidden muhabbet ve muâvenetâne ve uhuvvetine ve yardımına muhtaç bir zâta karşu rekabetkârâne vaz'iyyet alır. Şâkirdlerim ne için onun yanına gidiyorlar ne için onun kadar şâkirdlerim bulunmayor,diye enâniyyeti oradan yol bulub mezmum bir haslet olan hûbbu'Câhe temâyül ettirir.İHLÂSI kaçırır. . riyâ kapusunu açar. İşte bu hatânın ve bu yarânın ve bu müthiş mârazı'ruhânînin ilâcı şudurki,CENÂBI'HAKKIN rızası İHLAS ile kazanılır. Kesreti'ittibâ ile ve fazla muvaffakiyyet ile degildir. çunki onlar vazifei'İlâhiyyeye ait olduğu için istenilmez.Belki bâzan verilir. Evet bâzan bir tek kelime,sebebi'necat ve medârı'rizâ - olur. Kemiyyetin ehemmiyyeti okadar medârı'nazar olmamalı,Çunki bâzan bir tek adamın irşâdı bin adamın irşâdı kadar Rizâi'İlâhiyyeye medar.

(haşiye.4.)Bir sahife evvelindedir.

(224-Sahiyfenin Haşiyeleriyle,(225 ve226-Sahiyfelerin)
Haşiyeleri-------.

(HAŞİYE- 1) (IHTÂR) Teveccühü'nâs:İsteNilmez.Belki;verilir. Verilsede Onunla Hoşlanılmaz.Hoşlansa:(İHLÂSI)Ğâib idər,Riyâye girer.Şân, Şeref arzusiyle Teveccühü'nâs ise;Ücret ve mükâfat deyil,belki;(İHLÂS)sızlık yüzünden Gelen Bir itâb ve Bir Mücâzâttır..Evet: Ameli'-Salihin Hayâtı Olan (İHLÂSIN)Zararına Teveccühü'nâs,ve Şânu'şeref: (KABİR)Kapusuna kadar Muvakkat olan bir Lezzeti'cüz'iyyeye mukabil x (KABRİN) O Bir TarafıNda(Azâbı'kabir)gibi Nâ'hoş bir şekil aldığından Teveccühü'nâsı arzu itmek Deyil,Belki;Ondan Ürkmek ve Kaçmak x Lâzımdır.Şöhret'perestlerin,ve Şânu'şeref Peşinde Koşanların Kulakları Çınlasın..

(Haşiye- 2) Sahâbelerin(Senâi'kur'aniyye)Mazhar Olan(İysâr)Hasletini Kendine Rehber İtmek;Yagni:Hediyye ve sadakanın Kabûlünde Başkasını Kendine Tercih İtmek ve Hizmeti'diniyyenin Mukabilinde Gelen Menfaatı'maddiyyeyi İstemeden ve Kalben Taleb İtmeden,Sırf Bir İhsânı'ilâhiy Bilerek Nâsdan Minnet Almayarak,Ve Hizmeti'diniyyenin Mukabilinde de Almamaktır,Çunki;Hizmeti'diniyyenin Mukabilinde Dünyâde Bir şey İstenilmemeli'ki;(İHLÂS)Kaçmasın..Çendân: Hakları Varki,(Ümmet)Onların Maîyşetlerini Teemin itsin.Hem Zekâtade Müstehak'dırlar.Fekat:Bu İstenilmez.Belki verilir.Verildigi vakıtte:Hizmetimin Ücretidir Denilmez.Mümkin Olduğu Kadar Kanâat'kârâne Başka xx Ehil,veya müstehak olanın Nefsini:Kendi Nefsine Tercih İtmek:xxxxx (يُؤْثِرُونَ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ)Sırrına mazhariyyetle Bu Müdhiş Tehlikeden Kurtulub (İHLÂSI)Kazanabilir.

(Haşiye-3-) Evet:(مَنْ غَلَبَ وَجَدَ)Bir düstûru'hakıykattır.Külliyyeti x Geniş.ve Genişligi:Medîegimizede Şâmil Olabilir.

(Haşiye-4-)Hattâ:Hadîysi'sahihle:(Ahır zamanda İyseviylerin Hakıykı Dindarları:Ehli'kur'an ile İttifak edüb Müşterek Dusmanları olan Zındıkaya karşı Dayanacakları gibi;Şu zamanda dahi:Ehli'diyânet ve Ehli'hakıykat:Deyil yalınız Dindaşı,Meslekdaşı,kardeşi Olanlarla samiymi ittifak itmek,Belki;Hıristiyanların Hakıykı Dindar Ruhâniyleri ile Dahi Medâri'-İhtilaf Noktaları:Muvakkaten Medâri'münâkaşa ve Nizag itmeyerek müşterek Dusman Olan Mütecâviz Dinsizlere Karşı İttifâka Muhtaç'dırlar.

(224-Sahlyicinin Hesiyelerliği (225 ve226-Sahlyicilerin)
Hesiyeleri.

(HASİYE- 1) (TAHSİL) Tevecculu'nâa:Istetmimen.Belki;verirlik. Verilecekse Cumulu Hocalarımın.Hocalarının(TAHSİL)Gözlü ihsan,Hizliye ekser.Gün, Sonra arzuzliye Tevecculu'nâa isçüretve mükâfat deyil,belki;(TAHSİL)arzulu yüzlünden Gelen bir itâb ve Bir Müeyyidettir..Yevki Ancak'-Selâhin Hayâtı Olan (TAHSİN)Emirlere Tevecculu'nâa,ve Gün'serori (KAHİN)Kehanetle kadar Muvaffak olan bir Insanın'cün'liyeye muhtelif (KAHİN) O Bir Tarafdan(Asâs'kadir)Gibi Mâ'hog bir şeyi elde-den Tevecculu'nâa ayrı ayrı itmek Deyil,Belki;Onları Ürkmek ve Kaçmak Isâretir.Şahsî'perestlerin,ve Gün'serori Peşinde Koşanlarını Kulaklarını.

(Hasiye- 2) Sahîbsizlik(Sorti'kur'ediliye)Mankur Olan(İyâr)Hasletinî Kendine Konker İtmek;Vazıd:Hediye ve anâlamın Kabîliyetle Bedenin Kendine Torelik İtmek ve Hizmet'dâniyenin Mukabilinde Gelen Menfaat'maddiyeyi Istemeden ve Kalben Talep İtmeden,Sırf Bir İhsân'lâfâdiy Bilerek Nedan Minnet Almayarak,Ve Hizmet'dâniyenin Mukabilinde de Almamaktır.Çünki;Hizmet'dâniyenin "akabilinde Bir Yâde Bir şey İstemilmesil'Ki;(İHLÂS)Kaçmaz..Çünkü Hakikatı Vermi,(Ümmet)Onların Meziyetlerini Teemin Itsin,Hem Sakîtede Mükâfat'ın Artar.Hakikat:Bu İstemilmes.Belki verilir.Verildiği vakitte;Hizmet-inin Uzaklığı Nisbetinde Olanın Kadar Kadınt'kâfine Başka xx Kal,veya mükâfat olanın Mefhumu:Kendi Nefsine Tevcih İtmekxxxx

(Hasiye-3-) Bu(Sözlerde) Sarfına mecburiyetle Bu Müdhiş Tehlikeden Kurtulub (İHLÂS)Kazanabilir.

(Hasiye-4-) Hattâ:Bunlar sahibi;(Abir zamanda İyseviyetin Hakiyka-tında'Bir'an'da Fettâk adil Mükâfatçı Durumundadırlar.Ve olan Zaafiyet ve Kusurlarını eldi;Ya zamanda Bir-ta:Hâl:Bulunan Olmakla Beraber Yalnız Mahiyet:Deyil Yalnız:İtmek,Belki;Hakikatı Bilmek ve Bildirmek Vazifesi Olan Mükemmel Insanlarda Bulunan Meziyet'minkâsın ve Nisbî Itmeleri Bir Mukayese'dir.

medâr olur. Hem İHLÂS ve hak'perestlik ise;müslümanların nereden ve kimden olursa olsun;istifâdelerine tarafdar olmakdır. Yoksa;benden ders alub sevâb kazandırsınlar düşüncesi;nefsin ve enâniyyetin bir hiylesidir. Ey sevâba hırslı ve âmâli'uhreviyyeye kanâatsiz insan! bâzı peyğamberler gelmişlerki; mahdut bir kaç kişiden başka ittibâ - edenler olmadığı hâlde,yine o peyğamberlik vazifei'kudsiyyesinin hadsiz ücretini almışlar. Demek hüner;kesreti'ittibâ ile degildir. Belki,hüner;Rizâi'İlâhiyyi kazanmakdır. Sen nesi oluyorsunki;böyle hırs ile herkes beni dinlesin diye;vazifeni unutub vazifei'ilâhiyyeye karışıyorsun. Kabûl ettirmek,senin etrafına hâlkı toplamak(Cenâbı'Hakkın)vazifesidir. Vazifeni yap(ALLÂHIN)vazifesine karışma.Hem Hak ve hakikatı dinleyen ve söyleyene sevâb kazandıranlar;yalınız - insanlar degildir.(Cenâbı'Hakkın)zî'şûur mahlukları,ve ruhâniyleri ve melâikeleri;kâinâtı doldurmuş,her tarafı şenlendirmişler.Mâdam çok sevâb istersin.İHLÂSI esas tut. Yalınız(Rizâi'İlâhiyyi)düşün.tâki;senin ağzından çıkan mubârek kelimelerin havadaki efrâdı;İHLÂS - ile ve niyeti'sâdıka ile hayatlansın,canlansın.Hadsiz Zî'Şûurun kulaklarına gidüp onları nurlandırsın.Sanada sevâb kazandırsın.Çunki: meselâ:Sen(Elham'dü'lillâh)dedin,bu kelâm milyonlarla büyük küçük - (ELHAMDÜLİLLÂH)kelimeleri havada izni'İlâhi ile yazılır. Nakkâşı'Hâkîm;abes ve israf yapmadığı için o kesretli mubarek kelimeleri dinleyecek kadar hadsiz kulakları halk etmiş.Eger İHLÂS ile niyyeti'sadıka ile O havadaki kelimeler hayatlansalar;lezzetli birer meyva gibi ruhâniylerin kulaklarına girer.Eger Rizâi'İlâhi ve İHLÂS O havâdaki kelimelere hayat vermezse;dinlenilmez. Sevâbda yalınız ağızdaki kelimelere münhasır kalır. Seslerinin ziyade güzel olmadığından, dinleyenlerin azlığından sıkılan hâfızların kulakları çınlâsın.

(Dördüncü Sebeb)Ehli'Hidâyetin rekabetkârâne ihtilâfı;âkibetini düşünmemekden

düşünmemekden ve kasrı'nazardan olmadığı gibi; ehli'dalâletin samimâne ittifakları akibet endişlikden ve yüksek nazardan degildir. Belki Ehli'Hidâyetin hak ve hakikatın te'siriyle; nefsin kör hissiyatına kapılmayarak kalbin ve aklın dûrandişâne temâyülâtına tâbi olmakla beraber istikameti ve İHLÂSI muhafaza edemediklerinden ve yüksek makamı muhafaza edemeyüb ihtilâfa düşüyorlar. Ehli'Dalâlet ise: nefsin ve havânın te'siyrile kör ve âkibeti görmeyen ve bir dirhem hazır lezzeti: bir batman ilerideki lezzete tercih eden hissiyâtın muktazasiyle birbirine samimî olarak muâccel bir menfaât ve hâzır bir lezzet için şiddetli ittifak ediyorlar. Evet: Dünyevi hâzır lezzet ve menfaât etrafında aşağı, kalpsiz nefis'prestler samimi ittifak ve ittihad ediyorlar. Ehli'Hidâyetin âhirete ait ve ilerûya müteallik semerâtı'uhreviyyeye ve kemâlata; kalb ve aklın yüksek düsturiyle müteveccih oldukları için esaslı bir istikamet ve tam bir İHLÂS ve ğâyet fedâkârâne bir ittihad ve ittifak: olabirki, enâniyetten tecerrüt edemedikleri için ifrad ve tefrid yüzünden ûlvî bir men'bâı'Kuvvet olan ittifakı ğayb-edüb İHLÂS da kırılır. Vazifei'uhreviyyede zedelenir. kolayca Rizâi'İlâhide elde edilmez. Bu mühim Marazın merhemi ve ilâcı (Elhûubb'Fillah) sırriyle: tariki'hakda gidenlere refâkatle iftihar etmek ve arkalarından gitmek ve imamlık şerefini onlara bırakmak ve O hak yolunda kim olursa olsun. Kendinden daha eyi olduğunu ihtimâliyle enâniyetten vaz geçüb İHLÂSI kazanmak ve İHLÂS ile bir dirhem âmel; İHLÂSSIZ batmanlarla âmellere râcî olduğunu bilmekle, ve tâbiiyyeti dahi sebebi'mes'ûliyyet ve hatırlı olan matbûiyyete tercih etmekle O mârazdan kurtulur, ve İHLÂSI kazanır, Vazifei'uhreviyyesinide hakkiyle yapar.

(Beşinci Sebeb) Ehli'Hidayetin ihtilâfı ve ademi'ittifakı zeâflarından olmadığı gibi, ehli'dalâletin kuvvetli ittifakıda; kuvvetlerinden degildir. Belki

dir.Belki:Ehli'Hidâyetin ittifaksızlığı:iymânı'Kâmilden gelen noktai'istinad ve noktai'istinaddan neş'et eden kuvvetten ileri geldigi gibi;ehli'ğaflet ve ehli'dalâletin ittifakları:kalben noktai'istinad bulmadıkları itibâriyle zaâf ve acizlerinden ileri gelmiştir. çunki:zaifler ittifaka muhtaç oldukları için kuvvetli ittifak ederler.Kâviyler ihtiyacı tam his etmediklerinden ittifakları zaifdir. Arslanlar,Tilkiler gibi İttifaka muhtaç olmadıkları için ferdî yaşayorlar. Yabâni keçiler,kurdlardan muhafaza için bir sürü teşkil ederler.demek:zaiflerin cem'iyyeti ve şahsı'mânevisi(Haşiye.5)kavî olduğu gibi,kavilerin cem'iyyeti ve şahsı'mânevisi ise;zaifdir. Bu sırra bir işareti'lâtife ve zarif bir nüktei'KUR'ANİyedirki;fermân etmiş. (وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ)Müenneslerin cemaâtına iki katlı müennes olduğu halde müzekker fiili olan (Kâle:(قَالَ)buyurması,hem (Ve'Kaletil'ÂRÂbü: (وَقَالَتِ الْأَعْرَابُ)buyurmakla müzekkerlerin cemaatına müennes fiili olan (kalet) tâbiyrile latifâne işaret ediyorki:Zaif ve hâlîm ve yumuşak kadınların cem'iyyeti kuvvetleşir. Sertlik ve şiddet kesb edüb bir nevi reâûliyyet kazanır. Müzekker filini iktiza ettiginden(ve Kâlenisvetün:) (وَقَالَ نِسْوَةٌ)tâbiriyle ğâyet güzel düşmüş.Kavî erkekler ise; hususan bedevî ârâb olsa:kuvvetlerine güvendikleri için cem'iyyetleri zâif olub hem ihtiyatkârlık,hem yumuşaklık vaz'iyyetini aldığından bir nevi kadınlık hasiyyetini takındıkları için müennes fiilini iktiza ettiginden(vekâletil'Ârabü(وقالت الاعراب)müennes fiiliyle tâbiri;-tam yerindedir. Evet Ehli'Hak ğâyet kuvvetli bir noktai'istinad olan (İymânı'Billâhdan)gelen tevekkül ve teslim ile Başkalara arzı'ihtiyaç edüb muavenet ve yardımlarını istemez. İstesede,ğâyet fedâkârâne yapışmaz.

(Haşiye.5)Avrupa komitaları içinde en şiddetlisi ve en te'sirlisi ve bir cihette en kuvvetlisi,cinsi'lâtif ve zaîf ve nâzik olan kadınların(Amerikadaki hukuku'hürriyyeti'nisvan)komitası olduğu,hem milletler içinde zaîf ve az olan Ermenilerin komitası en kavî ve en fedâkâr bir vaz'iyyeti göstermesi:bu müdde'âmızı te'yid ediyor.

Ehli'dünya işlerinde hakiki noktai'istinadlarından ğaflet ettiklerinden zaâf veacze düşüp şiddetli bir surette yardımcılara ihtiyâcını hisseder. Samimâne belki; fedâkârâne ittifak ederler. İşte Ehli'hak ittifakdaki hak kuvvetini düşünmediklerinden ve aramadıklarından haksız ve muzır netice olan ihtilâfa düşerler. Haksız Ehli'Dalâlet ise:ittifakdaki kuvveti,âcizleri vasıtasiyle hissettiklerinden ğâyet mühim bir vesilei'makasıd olan ittifâkı elde etmişler.İşte ehli'hakkın bu haksız ihtilaf marazının merhemi ve ilâcı(وَلَا تَنَازَعُوا) şiddetli Nehyi'iLâhi(وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ) âyetindeki hayatı'ictimaiyyece ğâyet hikmetli(emri'ilâhiyyi)düstûru-hareket etmek ve ihtilâfın islamiyyete ne derece zararlı olduğunu ve ehli'Dalâletin Ehli'Hakka ğalebesini ne derece teshil ettigini düşünüb kemâli'zaâf ve acz ile O Ehli'Hakkın kâfilesine fedâkârane samimâne iltihak etmekdir. Şahsiyyetini unutmakla riyâ ve tasannûdan kurtulub(İHLÂSI)elde etmekdir.

(فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ) âyetindeki

(Altıncı Sebeb)Ehli'Hakkın ihtilâfı namerdliklerinden,himmetsizliklerinden,hamiyyetsizliklerinden olmadığı gibi,ğafletli Ehli'Dünyânın ve Ehli'Dalâletin hayatı'dünyeviyyeye ait işlerde samimâne ittifakları dahi;merdlikden,hamiyyetten,himmetten değildir. Belki Ehli'Hakkın Ekseriyyetle âhirete ait olan faideleri düşünmekle O hamiyyetli ve -kesretli meselelere;hamiyyeti,himmeti,merdligi inkısam eder. Hakiki sermâye olan vaktını bir mes'eleye sarf etmedigi için meslekdaşlarıyla ittifakı muhkemleşmeyor.Çunki: Mes'elelr çok.Daire dahi genişdir. ğafletli Ehli'Dünya ise;yalınız hayatı'dünyeviyyeyi düşündüklerinden bütün hissiyâtiyle ve ruh ve kalbiyle şiddetli bir surette hayatı'dünyeviyyeye ait meselelere sarılır. Ve o mes'elede ona yardım edene kuvvetli yapışır.Ve hakikat noktai'nazarında beş paraya degymeyen ve Ehli'Hak;ona onpara kiymet vermeyen mes'elelere dîvâne olmuş

Dirâne olmuş elmasçı bir Yehudinin beş paralık cam parçasına beş lira fiyat verdigi gibi, Beş yüz lira kiymetindeki vaktını o mes'eleye hasr-eder. Elbette: bu kadar fiyat verüb ve şiddetli hissiyat ile sarılmak: bâtıl yolunda dahi olsa: samimi bir ihlâs olduğundan O mes'elede muvaffak olur. Ve ehli'hakka ğalebe eder. Bu ğalebe neticesinde - Ehli'Hak: zillete ve mahkûmiyyete ve tasannûa ve riyaya düşüb İHLÂSI ğaip eder. O namerd, himmetsiz, hamiyyetsiz bir kısım ehli'dünyaya dalkavukluk etmeye mecbur olur.

Ey Ehli'Hak, Ey hakprest Ehli'Şeriat, ve Ehli'Hakikat, ve Ehli'Tarikat: Bu müthiş marazı'ihtilâfa karşu: birbirinizin kusurunu görmeyerek yekdigerinizin ayıbına karşu gözünüzü yumunuz.( ) edebi'fermâniyle edebleniniz. Ve hâici duşmânın hücumunda dahili münakaşâtı terk etmek ve Ehli'Hakkı sukuttan ve zilletten kurtarmağı en birinci ve en mühim bir vazifei'uhreviyye telakki edüb yüzer âyat ve ahâdisi'nebeviyyenin şiddetle emir ettikleri uhuvvet, muhabbet ve teâvünü yapub bütün hissiyatınızla ehli'dünyâdan daha şiddetli bir surette meslekdaşlarınızla ve dindaşlarınızla ittifak ediniz. Yâni ihtilâfa düşmeyiniz. Böyle küçük meseleler için kiymettar vaktını sarfetmekden ise O çok kiymetli vaktımı zikir ve fikir gibi kiymettar şeylere sarf edecegim diyüb çekilerek ittifakı zaifleşdirmeyiniz. Çunki: bu mânevi cihadda küçük mes'ele zannettiginiz çok büyük olabilir. bir neferin bir saatte mühim ve hususi şerâit dahilindeki nöbeti bir sene ibâdet hükmüne bâzan gecmesi gibi; bu Ehli'Hakkın mâğlûbiyyeti - zamanınında mânevi mücahede mesâilinde küçük bir mes'eleye sarf olunan senin kiymettâr bir günün o neferin O saatı gibi; bin derece kiymet alabilir. Bir günün (bin gün) olabilir, Mâdam (Liveç'Hillâhdır) O işin küçügüne büyügüne, kiymetli ve kiymetsizligine bakılmaz. (İHLâs) ve Rizâi'İlâhi yolunda (zerre) yıldız) gibi olur. Vesiylenin mâhiyyetine - bakılmaz

bakılmaz,neticesine bakılır. Mâdam neticesi Rizâi'İlâhidir ve Mayası İHLÂSDIR.O küçük değildir,büyükdir.

(Yedinci Sebeb) Ehli'Hak ve hakikatın ihtilaf ve rekabetleri;kıskançlıkdan ve hırsı'dünyadan gelmediği gibi;Ehli'Dünyanın ve Ehli'ğafletin ittifakları dahi;civanmerdlikden ve ulûvvi'cenabdan değildir. - belki:Ehli'Hakikatın hakikatten gelen ulûvvi'cenab ve ulûvvi'himmet ve tarikı'hakda memduh olan musabakayı tam muhafaza edemediklerinden ve nâ'ehillerin girmesi yüzünden bir derece sûi'istîmal ettiklerinden rekabetkârâne ihtilâfa düşüb hem kendine,hem camaâti'islâmiyyeye ehemmiyetli zarar olmuş,Ehli'ğaflet ve ehli'dalâlet ise:Meftûn oldukları menfaatlerini kaçırmamak ve menfaat için prestiş ettikleri reislerini(arkadaşlarını küstürmemek için)zilletlerinden ve nâmerdliklerinden ve hamiyyetsizliklerinden mutlak arkadaşlariyle hatta;deñî ve hâin ve muzır olsalar dahi;halisâne ittihad,hem menfaat etrafında toplanan;ne şekilde olursa olsun;şerikleriyle samimâne ittifak ederler.Samimiyyet neticesi olarak istifâde ederler.İşte;ey musibetzede ve ihtilâfa düşmüş Ehli'Hak ve Ashâbı'Hakikat:Bu musibet zamanında (İHLÂSI)kaçırdığınızdan ve(Rizai'İlâhiyyeyi)münhasıran ğayei'-maksad yapmadığınızdan; Ehli'Hakkın bu zillet ve mağlûbiyyetine sebebiyyet verdiniz. Umuru'diniyye ve uhreviyyede;rekâbet,ğıbta,hased ve kıskançlık olmamalı,ve hakikat noktaı'nazarında olamaz. Çunki:kıskançlık ve hasedin sebebi:(xxx) bir tek ekmegi çok mîdeler istemesinden - müzâheme,münakaşa,müsâbaka sebebiyle ğıbta,sonra;kıskançlığı düşerler.Dünyada bir şey'i vâhide çoklar tâlip olduğundan ve dünya;dar ve muvakkat olması sebebiyle insanın hadsiz arzularını tatmin edemediği için rekabete düşüyorlar.Fakat âhirette bir adama:beşyüz senelik (Hasiye.6.)Bir mesafede(Cennet)ihsan edilmesi,ve yetmiş bin - kasr ve hûriyler verilmesi ve ehli'cennetten herkes:kendi hissesinden kemali'-

(Hasiye arkadaki sahifede)dir.)

(xxx)Bir tek şey'e Çok Eller Uzanmasından,ve bir tek makeme Çok Gözler dikilmesinden,bir tek ekmegi:çok miydeler istemesinden

Sahıyfe.(232)nin Haşiyesi.

(Haşiye:232.den gelen) Mühim bir taraftan ehemmiyetli bir sûal ?

Rivayette gelmişki;Cennette bir adama Beşyüz senelik bir CENNET verilir. Bu hakikat:aklı'dünyeviyyenin havsalasında nasıl yerleşir?

(Elcevab)Nasılki: Bu dünyada herkesin dünya kadar hususi ve muvakkat bir dünyası var.Ve O dünyanın diregi,Onun hayatıdır. Zâhiri ve bâtınî duyğulariyle o dünyasından istifade eder. Güneş bir lambam, yıldızlar:mumlarımdır der.Başka mahlukat ve zî'ruhların bulunmaları: o adamın mâlikiyyetine mânî olmadıkları gibi;bil'akis onun hususi - dünyasını şenlendiriyorlar. Ziynetlendiriyorlar.Aynen öylede fakat binler derece yüksek:her bir mü'min için,binler kasr ve hûrileri - ihtiva eden(has bahçesinden)başka:umumi cennetten beş yüz sene genişliginde birer hususi cenneti vardır. Derecesi nisbetinde inkişâf eden hissiyâtiyle,duyğulariyle Cennete ve ebediyyete lâyık bir surette istifade eder. Başkaların iştirâki:onun mâlikiyyetine ve istifâdesine noksan vermedikleri gibi kuvvet verirler.Ve hususi ve - geniş cenneti ziynetlendiriyorlar. Evet bu dünyada bir adama bir- saatlik bir bahçeden ve bir günlük bir seyrankâhdan ve bir aylık - bir memleketten ve bir senelik bir mesiyregâhde seyyahatından ağ- ziyle,kulağiyle gözüyle,zevkiyle,zâikasiyle,sair duyğulariyle istifade ettigi gibi aynen öylede,fakat bir saatlik bir bahçeden ancak istifade eden bu fâni memleketteki kuvvei'şamme,kuvvei'zâika - O bâki memlekette bir senelik bahçeden aynı istifadeyi eder. Ve burada bir senelik mesiyregâhdan ancak istifade edebilen bir kuvvei' bâsıra ve kuvvei'sâmia:orada beşyüz senelik mesiregâhındaki seyyahatinden o haşmetli ve başdan başa ziynetli memlekete lâyık bir tarzda istifade eder. Her mü'min derecesine ve dünyada kazandığı sevâblar,hasneler nisbetinde inbisat ve inkişaf eden duyğularile zevk alır.Telezzüz eder.Müstefid olur.

Sabrye.(232)ria Hoalyoel.

(Hoalye:232.den gelen) Mubin bir tunrden ohonnlyeyik bir mual ?

Rhwyette golmlgid:Commette bir edem Bogyia eonolik bir CEMMET
vertilr. Bu hoklketiolr'dlmyevlyeyin hnvenlaarde maarl yorlegirf
(Hleevad)Maarlik: Bu dimyada berkesin dimya inder hnuael .ve muvak-
kat bir dimyaar var.Ve O dimyaarn dirogi Onun hyaetidir. Zahirl ve
bâtınî dugûlarlyle o dimyaarnden lattiade eder. Gimge bir lambam
yildizlar:mumlarmdir der.Bagka mahlukat ve zî'ruhlarin bulunmalar:
o edamn mâlikiyetine mânî olmadıkları gibi;bil'akis onun hnuael -
dimyaarn sonlandirlyorlar. Zlymetlendirlyorlar.Aymen Ylede fakat
binler derece yüksek;der bir mü'min igin,binler kaer ve hürriyet -
ihtiva eden(bas bahgeslinden)bagka:mukafat sonnetten beg yüz sene ge-
mâlikinde bizer hnuael sonnetl verdgr. Dereeeat nisbetinde lahirat
eden hissetyâtiyle,dugûlarlyle Sonnete ve ebedîyete lâyık bir su-
retle lattiade eder. Bagkalarin lattikâl:onun mûlikiyetine ve ta-
sarrufuna mokaan vermedikleri gibi hnuvet verirler.Ve hnuael ve -
sonig sonnetl zlymetlendirlyorlar. Eyet bu dimyada bir edam bir-
saatlik bir bahgeden ve bir günlük bir saltanatdan ve bir eylik -
bir memlekettan ve bir sonelik bir mostyrogdade [illegible] mâ-
sivle,hulasâyle gösgle,sevkiyle,sâhasiyle,ant [illegible] ve
sirade ettigi gibi eymen Ylede,takat bir saatlik [illegible]
ook lattiade eden bu fânî memlekettaki hnuvet'[illegible]
O bâkî memlekette bir sonelik bahgeden eyni [illegible]
rada bir sonelik mostyrogdaden emsak lattiade edebilen bir huvet'
bâsira ve huvet'a sâhib[illegible]rada bagka sonelik mostrogdadaki bagka-
battaden o hasretli ve bagdan bagka zlymetli memlekete lâyık bir sa-
da lattiade eder. Her mü'min derecesine ve dimyada kazandığı so-
yahiar,basamaklar nisbetinde inkisaf ve inkigaf eden dugûlarile
sonk elir.Tolerdis eder.Mustafa olur.

[illegible]

bakılıyor. Ve O hâl ile İHLÂS kaçıyor. Vazifenizde müttehim olub - Ehli'Dalâletin nazarında;sizden ve sizin mesleginizden yüz derece - aşâğı olan DİN ile DÜNYAYI kazanmak ve ilmü'hakikatle mâişeti temin etmek;tamâ&ve hırs yolunda rekabet etmek gibi,müthiş ittihamlara mâruz kalıyorsunuz. Bu mârazın çârei'yegânesi:nefsini ittiham etmek ve nefsine degil;dâimâ karşusundaki meslekdâşına tarafdar olmak fenni'-âdâb ve ilmü'münâzaranın ülemâsı:mâbeynindeki hakprestlik ve insaf düstûru olan şu(Eger meselenin münâzarasında kendi sözünün haklı çıkdığına tarafdar olub ve kendi haklı çıkdığına sevinse,ve hasmının haksız ve yanliş olduğuna memnun olsa;insafsızdır.)Hem zarar eder. Çunki:Haklı çıkdığı vakıt:O münâzarada bilmediği bir şey'i ögrenmeyor. Belki:kurur ihtimâlile zarar edebilir. Eger hak:hasmının elinde çıksa;zararsız bilmediği bir mes'eleyi ögrenüb menfaattar olur. Nefsin kururundan kurtulur. Demek insaflı hakprest:hakkın hatırı için nefsin hatırını kırıyor. Hasmının elinde hakkı görse;gine rıza ile kabûl edüb tarafdar çıkıyor. Memnun olur.

İşte:Bu düstûru:Ehli'Din,Ehli'Hakikat,Ehli'Tarikat,Ehli'İlim;kendilerine rehber ittihaz etseler:İHLÂSI kazanırlar.Ve vazifei'uhreviyelerinde muvaffak olurlar. Ve bu fecî sukut ve mûsibeti'hazıradan (RAHMETİ'İLÂHİYYE)ile kurtulurlar.

سبحانك لا علم لنا الا ما علمتنا انك انت العليم الحكيم

(Yirmi Birinci Lem'A)

(İHLÂS Hakkında)
Bu Lem'a lâakal her onbeş günde bir def'a okunmalı:

Onyedinci Lem'anın Onyedinci notasının yedi mes'elesinden dördüncü mes'elesi iken İhLâs münasebetiyle Yirminci Lem'anın ikinci noktası oldu. Nurâniyetine binâen Yirmibirinci Lem'a olarak Lem'ata girdi.

(BİSMİL'LÂ'HİR'RAHMÂNİR'RAHİYM:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ ۞ وَقُومُوا لِلّٰهِ قَانِتِينَ ۞ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكّٰهَا ۞ وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسّٰهَا ۞ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا ۞

Ey âhiret kardaşlarım; Ve Ey Hizmatı'Kur'aniyyede Arkadaşlarım:

Bilirsiniz ve biliniz. Bu dünyada hususan: uhrevi hizmetlerde en mühim bir esas, en büyük bir kuvvet, en makbul bir şefaatci, en metin bir noktai'istinad, en kısa bir tarikı'hakikat, en makbûl bir duâyi'mânevi, en kerâmetli bir vesiylei'makasıd, en yüksek bir haslet, en sâfi bir ûbûdiyyet: İHLÂSDIR. Mâdâm İHLÂSDA mezkûr hassalar gibi çok NURLAR var, ve çok kuvvetler var, ve Mâdâm, bu muthiş zamanda, ve dehşetli duşmanlar mukabilinde ve şiddetli tazyikat karşusunda: ve savletli bid'alar ve dalâletler içersinde, bizler: ğâyet az ve zâif ve fakir ve kuvvetsiz olduğumuz halde; ğâyet ağır ve büyük ve umumi ve kudsi bir vazifei'İymaniyye ve hizmeti'KUR'ANİYYE omuzumuza (İhsânı'İLÂHİ) tarafından konulmuş. Elbette: herkesden ziyade bütün kuvvetimizle (İHLÂSI) kazanmağa mecbur ve mükellefiz. Ve (İHLÂSIN) sırrını kendimizde yerleşdirmek için ğâyet derecede muhtacız. Yoksa: hem şimdiye kadar kazandığımız hizmatı'kudsiyye kısmen zâyi olur, devam etmez, hem şiddetli mes'ûl oluruz. (وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا) Âyetindeki şiddetli tehditkârâne (nehyi'İlâhiyye) mazhar olub, saadeti'ebediyye zararına, mânâsız, lüzumsuz, zararlı, kederli, hud'fürûşâne, sakil, riyâkârâne bâzı hissiyâtı'süfliyye ve menâfii'cüziyyenin hatırı için İHLÂSI kırmakla: hem bu hizmetteki, umum kardaşlarımızın hukukuna tecavüz, Hem Hizmeti'KUR'ANİYYENİN hizmetine taarruz, hem Hakaiki'İymâniyyenin kudsiyyetine hürmetsizlik etmiş oluruz. Ey Kardaşlarım: Mühim ve

Büyük

büyük bir umuru'hayriyyenin çok muzır mânileri olur.Şeytanlar:O hizmetin hâdimleriyle çok uğraşırlar.Bu mânîlere ve bu şeytanlara karşu(İHLÂS)kuvvetine dayanmak gerekdir.İHLÂSI kıracak esbabdan;yalandan,ve akrabdan çekindiginiz gibi çekininiz.

Hazreti'Yusuf Aleyhisselâm(إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي)dimesiyle nefsi'emmâreye itimad edilmez.Enâniyyet ve nefsi'emmâre sizi aldatmasın.İHLÂSI kazanmak ve muhafaza etmek ve mâniyleri def etmek için gelecek(düsturlar)rehberiniz olsun.

(Birinci Düstürunuz.)Amelinizde(Rizâi'İlâhi)olmalı,Eger O razı olsa, bütün dünya küsse ehemmiyyeti yok.Eger O kabûl etse;bütün halk red etse te'siri yok.O razı oldukdan,ve kabul ettikden sonra isterse ve hikmeti iktiza ederse,sizler,istemek talebinde olmadığınız hâlde,-halklarada kabûl ettirir.Onlarıda râzı eder. Onun için bu hizmette doğrudan doğruya yalınız(CENÂBI'HAKKIN)rizasını esas maksad yapmak gerekdir.

(İkinci Düstûrunuz)Bu hizmeti'Kur'aniyede bulunan kardaşlarınızı,-tenkit etmemek ve onların üstünde,fazilet'furuşluk nev'inden ğıbta damarını tahrik etmemekdir. Çunki:Nasıl:insanın bir eli,diger eline rekabet etmez,bir gözü,bir gözünü tenkid etmez,dili,kulâğına itiraz etmez.Kalb,ruhun ayıbını görmez.Belki:birbirinin noksanını ikmâl eder,kusurunu örter. İhtiyacına yardım eder. Vazifesine muavenet eder. Yoksa o vücudi'insânın hayatı söner,ruhu kaçar,cismide dağılır. Hem nasılki:bir fabrikanın çarkları:birbiriyle rekabetkârâne uğraşmaz.Birbirinin önüne tekaddüm edüb tahakküm etmez.Birbirinin kusûrunu görerek tenkid edüb sâiyü'şevkını kırub atâlete uğratmaz.Belki: bütün istîdatlariyle birbirinin hareketini,umumi maksada tevcih etmek için yardım ederler.Hakiki bir tesânüd bir ittifak ile ğâyei'-hilkatlerine yörürler.Eger zerre mıkdar bir taarruz,bir tahakküm karıssa

karışsa;O fabrikayı,karışdıracak,neticesiz,akîm bırakacak,fabrika sahibide:O fabrikayı bütün bütün kırub dağıdacak.

İşte: Ey(RİSALEİNUR)şakirdleri ve(KUR'ANIN)hizmetkârları;Sizler Ve bizler:öyle bir insânı'kâmil ismine lâyık bir şahsı'mânevinin âzalarıyız.Ve hayatı'ebediyye içindeki saâdeti'ebediyyeyi netice veren bir fabrikanın çarkları hükmündeyiz.Ve Sahili'Selâmet olan DÂRÜŞŞELÂME:UMMETİ'MUHAMMEDİYYEYİ çıkaran bir sefinei'Rabbâniyede çalışan hademeleriz.Elbette:dört ferdden binyüzonbir kuvveti'mâneviyyeyi temin eden(sırrı'İHLÂSI)kazanmakla,tesanüd ve ittihadı'hakikataya muhtacız ve mecburuz. Evet(üç)elif ittihad etmezse(üç)kiymeti var.Sırrı adediyyet ile ittihad etse;yüzonbir kiymet alır.dört kere dört:ayrı ayrı olsa(onaltı)kiymeti var.Eger sırrı uhûvvet ve ittihad,maksad ve ittifak'vaziyfe ile tevâfuk edüb bir cizgi üstünde omuz omuza verseler oyakıt(dörtbin dörtyüz kırkdört)kuvvetinde ve kiymetinde olduğu gibi,hakiki(sırrı'İHLÂS)ile (onaltı)fedâkâr kardaşların kiymet ve kuvveti'mâneviyyesi(dörtbinden)geçdigine:pek çok vukuatı'târihiyye şehadet ediyor. Bu sırrın(sırrı)şudurki:Hakiki,samimi bir ittifakda her ferd:sair kardaşların gözilede bakabilir,Ve kulaklarılada işidebilir. Güya(on)hakiki müttehid adamın herbiri yirmi gözle bakıyor - on akıl ile düşünüyor,yirmi kulakla işidiyor,yirmi el ile çalışıyor, bir tarzda mânevi kiymeti ve kuvvetleri vardır.(Haşiye.I.)

(Üçüncü Düstûrunuz.) Bütün kuvvetinizi İHLÂSDA ve HAKDA bilmelisiniz. evet:KUVVET:HAKDADIR,ve İHLÂSDADIR.Haksızların kuvveti dahi haksızlıkları içinde gösterdikleri İHLÂS ve samimiyyet yüzünden kuvvet kazanıyorlar.

(Haşiye.I.)Evet sırrı'ihlâs ile samimi tesânüd ve ittihad:hadsiz menfaata medâr olduğu gibi;korkulara,hatta ölüme karşu en mühim bir siper,bir noktai'istinaddır.Çunki:ölüm gelse bir ruhu alır.Sırrı-uhuvveti'hakikiyye ile(Rizâi'İlâhi)yolunda âhirete mütaallik işlerde kardaşları adedince ruhları olduğundan,biri ölse;diger ruhlarım sağlam kalsınlar.Ziyra O ruhlar:hervakıt sevâbları,bana kazandırmakla mânevi bir hayatı idâme ettiklerinden:ben ölmiyorum,diyerek ölümü gülerek karşular.Ve O ruhlar vasıtasiyle sevab cihetinde yaşayorum,yalnız günah cihetinde ölüyorum der.Rahatla yatar.Yaşar.

kazanıyorlar. Evet: KUVVET: HAKDA ve İHLÂSDA olduğuna bir delil: şu hizmetimizdir. Bu hizmetimizde bir parça (İHLÂS) bu dâvâyı isbat eder. Ve kendi kendine delil olur. Çunki yirmi seneden fazla, kendi memleketimde ve istanbulda ittigimiz hizmeti'ilmiye ve diniyyeye mukabil: burada sizin ile yedi sekiz senede yüz derece fazla edildi. Halbuki: kendi memleketimde ve İstanbulda; burada benimle çalışan kardaşlarımdan yüz, belki; bin derece fazla yardımcılarım varken, burada ben: yalınız, kimsesiz, ğarîb, yarım ümmi; insafsız memurların tarassudât ve tazyikatları altında yedi sekiz sene sizinle ettigim hizmet, yüz derece eski hizmetten fazla muvaffakiyeti gösteren mânevi kuvvet; sizlerdeki İHLÂSDAN geldigine kat'iyyen şüphem kalmadı. Hem itiraf ediyorumki: samimi İHLÂSINIZLA şânı'şeref perdesi altında nefsimi okşayan RİYÂDAN beni bir derece kurtardınız. (İnşaallâh) tam İHLÂSA muvaffak olursunuz. Benide İHLÂSA sokarsınız. Bilirsinizki (Hazreti'Alî R.B.) O mûcize'vâri kerâmetiyle, ve (Hazreti'ğavsı'Âzam) O hârika kerâmeti'ğaybiyesiyle sizlere: bu sırrı'İHLÂSA binaen, iltifat ediyorlar. Ve himâyetkârâne teselli verüb hizmetinizi mânen alkışlayorlar. Evet: hiç şübhe etmeyinizki: bu teveççühleri (İHLÂSA) binâEN gelir. Eger bilerek İHLÂSI kırsanız, ONLARIN tokadını yersiniz. (Onuncu LEM'Â) daki şefkat tokatlarını tahattur ediniz. Böyle mânevi kahramanları: arkanızda zahîr, başınızda üstad bulmak isterseniz. (يُؤْثِرُونَ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ) sırriyle İHLÂSI'TAMMI kazanınız. Kardaşlarınızın nefislerini, nefsinize, şerefde, makamda, teveççühde, hatta; menfaatı'maddiye gibi, nefsin hoşuna giden şeylerde tercih ediniz. Hatta: en lâtif ve güzel bir hakikatı'iymâniyyeyi muhtaç bir mü'mine bildirmekki; en mâsûmâne, zararsız bir menfaattır. Mümin ise; nefsinize bir hodkâmlık gelmemek için, istemeyen bir arkadaş ile yapdırması hoşunuza gitsin. Eger ben sevab kazanayım bu güzel meseleyi ben söyleyeyim; arzunuz varsa, çendân: onda bir günah ve zarar yokdur.

yoktur. Fakat: mâbeyninizdeki (sırrı'İHLÂSA) zarar gelebilir.

(Dördüncü Düsturunuz) Kardaşlarınızın meziyetlerini: şahıslarınızda, ve faziletlerini: kendinizde tasavvur edüb onların şerefleriyle şâkirâne iftihar etmekdir. Ehli'Tasavvufun mâbeyninde (Fenâfişşeyh) (Fenafir'-Resûl) istilâhatı var. Ben sofi degilim, Fakat: onların bu düsturu; bizim meslekde (Fenâfil'İhvan) suretinde güzel bir düsturdur. Kardaşlar arasında buna (tefâni) denilir. Yâni: kendi hissiyâtı'nefsâniyyesini unudub, kardaşlarının meziyyât ve hissiyâtiyle fikren yaşamakdır. Zâten Meslekimizin esası: uhuvvettir. Peder ile evlâd, Şeyh ile Mürid mabeyninde ki vâsıta degildir. Belki; hakiki kardaşlık vasıtalarıdır. Olsa olsa: bir ustadlık ortaya girer. Meslegimiz (HALİLİYE) olduğu için meşrebimiz: hillettir. (Hillet) ise; en yakın dost, ve en fedâkâr arkadaş, ve en güzel takdir edici yoldaş, ve en civanmerd kardaş, olmak iktiza eder. Bu (hilletin) essül'esâsı; samimi (İHLÂSDIR.) Samimi (İHLÂSI) kıran adam: bu (hilletin) gâyet yüksek kulesinin başından sukut eder, gâyet derin bir çukura düşmek ihtimâli var. Ortada tutunacak yer bulamaz.

Evet: yol; iki görünüyor. (Caddei'Kübrâyı'Kurâniyye) olan şu meslegimizden şimdi ayrılanlar; bize duşman olan dinsizlik kuvvetine, bilmiyerek yardım etmek ihtimâli var. (İnşa'ALLAH) RİSALEİNUR yoli.yle. KURAN'Mucizülbeyanın dairei'kudsiyyesine girenler, daima (Nura, İHLÂSA, İYMÂNA) kuvvet verecekler. Ve öyle çukurlara sukut etmiyeceklerdir...

Ey Hızmatı'Kurâniyyede Arkadaşlarım! (İHLÂSI) kazanmanın, ve muhafaza etmenin en müessir bir sebebi: (râbıtai'mevttir.) Evet: (İHLÂSI) zedeleyen ve riyâya ve dünyaya sevk eden (tûlü'emel) (طول أمل) olduğu gibi; Riyâdan nefret veren ve (İHLÂSI) kazandıran (râbıtai'mevttir.) Yâni: (ölümünü düsünüb dünyânın fâni olduğunu mülahaza edüb, nefsin desiselerinden kurtulmakdır.)

Evet: Ehli'Tarikat, ve Ehli'Hakikat, (KURANI'HAKİYMİN) (كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ) (إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ) gibi, âyetlerinden aldığı dersle (râbıtai'mevti) sülûkle

sülûklerinde esas tutmuşlar. Tûlü'emelin men'şei olan tevehhümü'ebediyyeti:O râbıta ile izâle etmişler.Onlar:farazî ve hayâli bir suretde kendilerini(ölmüş)tasavvur ve tahayyül edüb,ve yikaniyor,kabre konuyor,farz edüb düşüne düşüne nefsi'emmâre,O tahayyül ve tasavvurdan müteessir olub,uzun emellerinden bir derece vaz geçer.Bu râbıtanın fevâidi çokdur.Hadisde(فَاكْثِرُوا ذِكْرَهَا هَادِمِ اللَّذَّاتِ) ev'kemâ'kal:yâni lezzetleri tahrib edüb acılaşdıran(ölümü;çok zikir ediniz,diye bu rabıtayı ders veriyor. Fakat:meslegimiz tarikat olmadığı,belki;(hakikat)olduğu için, bu râbıtayı:Ehli'tarikat gibi;farazî ve hayâlî suretinde yapmağa mecbur degiliz.Hem(mesleki?hakikata)uyğun gelmeyor. Belki:âkibeti düşünmek suretinde mustakbeli:zamanı'hâzıra getirmek degil;belki;hakikat noktasında fikren:gitmek,nazaran:bakmakdır. Evet' hiç hayâle,faraza lüzum kalmadan bu kısa ömür ağacının başındaki tek meyvası olan kendi cenâzesine bakabilir.Onunla yalınız kendi şahsının,mevtini,gördügü gibi;bir parça öbir tarafa gitse:asrının ölümünüde görür.Daha bir parça öbir tarafa gitse;dünyanın ölümünü müşâhede eder.İHLÂSI'ETİMME yol açar.

(İkinci Sebeb) İymânı'tahkikinin kuvvetiyle ve(mârifeti'Sânı)netice veren masnûattaki tefekkürü'iymâniden gelen(lem'at)ile bir nevî huzur kazanub(HÂLIKI'RAHİYMİN)hâzır,nâzır olduğunu düsünüb ondan başkasının tevecçühünü aramıyarak,huzurunda başkalarına bakmak,meded aramak;O huzurun edebine muhalif olduğunu düşünmek ile O riyâdan kurtulub(İHLÂSI)kazanır.Her ne ise:bunda çok derecât,merâtib var.Herkes kendi hissesine göre istifade edebilse:O kadar kârdır.(RİSÂLEİNUR:)

Riyâdan kurtaracak,İHLÂSI:kazandıracak çok hakâyık zikir edildiginden ona havale edüb burada kısa kesiyoruz.

(İHLÂSI)kıran ve riyâya sevkeden pek çok esbabdan(iki,üçünü)muhtasaran beyan edecegiz.

Birincisi

(Birincisi)Menfaatı'maddiye cihetinde gelen rekabet: yavaş yavaş İHLÂSI kırar.Hem neticei'hizmeti de zedeler.Hem O maddi menfaatıda kaçırır.Evet:hakikat ve âhiret için çalışanlara karşu,bu MİLLET bir hürmet ve bir muâvenet fikrini dâima beslemiş,ve bil'fiil onların İHLÂSLARINA ve sâdıkâne olan hizmetlerine bir cihette iştirak etmek Niyyetiyle,onların hâcâtı'maddiyyelerinin tedârikiyle meşğûl olub vakıtlarını zâyi etmemek için sadaka ve hediyye gibi maddi menfaatlarla yardım edüb hürmet itmişler. Fakat bu muavenet ve menfaat istenilmez,belki verilir.Hem kalben arzu edüb muntazır kalmakla,lisânıhâl ile dahi istenilmez.Belki:ummadığı bir hâlde verilir.Yoksa İHLÂSI zedelenir.Hem(وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا)âyetinin nehyine yanaşır,amelî kısmen yanar.İşte bu maddi menfaatı arzu edüb muntazır kalmak, sonra;nefsi'emmâre'nin hodkâmlık cihetiyle O menfaatı başkasına kapdırmamak için hakiki bir kardeşına ve o husûsi hizmette arkadaşına karşu bir rekabet damarı uyandırır.İHLÂSI zedelenir.Hizmette kudsiyyeti ğaip eder.Ehli'hakikatın nazarında sakil bir vaziyet alır ve maddi menfaatıda ğaib eder.Her neise:bu hamur çok su götürür.Kısa kesüb, yalınız hakiki kardaşlarımın içinde(Sırrı'İHLÂSI)ve samimi ittifâkı kuvvetleşdirecek.(İki misâl)söyleyecegim.

(Birinci Misâl)Ehli'dünya:büyük bir servet ve şiddetli bir kuvvet elde etmek için,hatta:bir kısım ehli'siyaset ve hayatı'ictimâiyyei'beşeriyyenin mühim âmilleri ve komitaları(İştirak Emvâl)düsturunu kendilerine rehber etmişler. Bütün sûi'istîmâlâtve zararlariyle berâber hârıka bir kuvvet,bir menfaat elde ediyorlar. Halbuki:iştirâki'emvâlin çok zararlariyle beraber iştirakle mahiyyeti degişmez. Her birisi umuma:gerçe bir cihette ve nezârette mâlik hükmündedir. fakat:istifade edemez. Her neise;bu iştirâki'emvâl düstûrı:âmali'uhreviyyeye girse;zararsız,âzîm menfaâta medârdır. Çunki bütün emvâl:O - iştirak

O iştirak eden her bir ferdin eline tamamen geçmesinin sırrını taşıyor.Çunki:nasılki:dört beş adamdan iştirak niyyetiyle biri gaz'yağı biri fitil,biri lamba,biri şişe,biri kibrit getirüb lambayı yakdılar. herbiri tam bir lambaya mâlik oluyor.O iştirak edenlerin herbirinin bir divarda büyük bir aynası varsa,herbirinin noksansız parçalanmadan birer lamba:oda ile beraber aynasına girer.Aynen öylede:Emvâli'-uhreviyyede(sırrı'İHLÂS)ile iştirak,ve sırrı'Uhuvvetle tesânüd,ve sırrı'ittihad ile teşrikil'mesâi,O iştirâki'Âmâlden hasıl olan umum yekün ve umum(NUR)herbirinin defteri'âmâline bitemâmiha girecegi,Ehli'Hakikat mabeyninde meşhud ve vâkidir.Ve vus'at ve rahmet ve Kerami'İlâhinin muktezasıdır.. İşte Ey kardaşlarım:Sizleri(İnşa'âllâh) menfaatı'madiyye rekabete sevk etmeyecek.Fakat menfaatı'uhreviyye noktasında bir kısım ehli'tarikat aldandıkları gibi;sizinde aldanmanız mümkindir.Fakat şahsi,cüz'i bir sevab nerede?Mezkür misâl hükmündeki iştirâki'âmâl noktasında tezahür eden sevab ve NUR nerede?.

(İkinci Misal) Ehli'san'at,neticei'san'atı ziyade kazanmak için,iştiraki'san'at cihetinde mühim bir servet elde ediyorlar.Hatta:dikiş igneleri yapan on adam;ayrı ayrı yapmağa çalışmışlar,O ferdi çalışmanın her günde yalınız üç igne;O ferdi san'atın meyvası olmuş.Sonra teşrikil'mesâi düstûriyle on adam birleşmişler,biri demir getirüb, biri ocak yandırub,biri delik açar,biri ocağa sokar,biri ucunu sivriltir;ve hakeza:herbirisi igne yapmak san'atında yalınız cüz'i bir işle meşğûl olub iştiğâl ettigi hizmet basit olduğundan vakıt zâyi olmayub,O hizmette meleke kazanarak ğâyet sur'atla işini görmüş.Sonra O teşriki'mesâi ve taksîmil'âmâl düstûriyle olan san'atın semeresini taksim etmişler,herbirisine (bir günde üç igneye bedel)üçyüz igne düşdügünü görmüşler.Bu hâdise ehli'dünyanın san'atkârları arasında halkı teşriki'mesâiye sevk etmek içün dillerinde destân olmuş-
işte
dur.

İşte: Ey Kardaşlarım: Mâdâm umuru'dünyeviyyede kesif maddelerde böyle ittihad, ittifak ile neticeler böyle azîym yekûn fâide verir. Acabâ uhrevî ve nûrânî ve tecezzi ve inkisâma muhtaç olmayarak ve fazlı'İLÂHİ ile herbirisinin aynasına umumi in'îkâs etmek ve herbirinin umumun kazandığı misil sevâba mâlik olmak nekadar büyük bir kâr olduğunu kıyas edebilirsiniz. Bu azîym kâr: rekabetle ve ihlassızlık ile kaçırılmaz.

(İHLÂSI KIRAN İKİNCİ MÂNÎ) Hubbü'cahdan gelen şöhretperestlik saikasiyle ve şânu'şeref perdesi altında, teveccühü'âmmeyi kazanmak, nazarı'dikkati kendine celb etmekle enâniyyeti okşamak, ve nefsi'emmâreye bir makam vermekdirki: en mühim bir marazı'ruhî olduğu gibi (ŞİRKİ HAFÎ) tâbir edilen riyakârlığa, hud'furuşluğa kapu açar. İHLÂSI zedeler., Ey Kardaşlarım: (KUR'ANI'HAKİYMİN) hizmetindeki meslegimiz: hakikat ve uhuvvet olduğu, ve uhuvvetin sırrı; şahsiyyetini kardaşlar içinde fâni edüb, (Haşiye.2.) Onların nefislerini; kendi nefsine tercih etmek olduğundan, mabeynimizde bu nevî hubbu'cahdan gelen rekabet tesir etmemek gerekdir. Çünki; meslegimize bütün bütün münâfidir. Mâdâm: Kardaşların şerefi: umumiyetle her ferde ait olabilir. Cbüyük şerefi'mânevîyi, şahsî Hod'frûşâne, ve rekabetkârâne cüz'i bir şerefe ve şöhrete fedâ etmek; RİSALEİNURUN hakiki şâkirdlerinden yüz derece uzak olduğu ümüdündeyim. Evet: RİSALEİNUR şakirdlerinin kalbi, aklı, ruhu: böyle aşağı zararlı, süflî şeylere tenezzül etmez. Fakat: herkesde nefsi'emmâre bulunur. Bâzıda hissiyâtı'nefsiyye damarlara ilişir. Bir derece hükmünü, Kalb, Akıl, ve Ruhun rağmına olarak icrâ eder. Sizlerin kalb ve ruh ve aklınızı ittiham etmem. RİSALEİNURUN verdigi tesire binâen itimad ediyorum. Fakat; Nefsi'hava ve his ve vehim: bâzan aldatıyorlar. Onun için bâzan şiddetli iykaz olunıyorsı-

(Haşiye.2.) Evet: bahtıyar odurki: Kevseri'KUR'ANİDEN süzülen tatlı, büyük bir (havuzu) kazanmak için, bir buz parçası nev'indeki ŞAHSİYYETİNİ ve ENÂNİYYETİNİ, O havuzun içine atub eritendir...

olunuyorsunuz. Bu şiddet:nefs,hava ve his,ve vehme bakıyor.İhtiyatlı davranınız.

Evet eger meslegimiz şeyhlik olsa idi;makam bir olurdu.Ve yâhud mahdut makamlar bulunurdu..O makama müsteîd olan istîdâtlar namzed olurdu.ğibtakârâne bir hodkâmlık olabilirdi.Fakat:meslekimiz:uhuvvettir. kardaş:kardaşa peder olamaz. Mürşid vaz'iyyeti takınamaz.Uhuvvetteki makam genişdir.Ğibtakârâne mezâhimeye medâr olamaz.Olsa olsa:kardaş: kardaşa muâvin ve zahîr olur,hizmetini tekmil eder.Pederâne,Mürşidâne mesleklerdeki;ğibtekârâne(hırsı'sevâb)ve(ulûvvi'himmet)cihetiyle çok zararlı,hatarlı neticeler vücude geldigine delil:Ehli'Tarikatın okadar mühim ve aziym kemâlatları,ve menfaâtları içindeki ihtilâfatın ve rekabetin verdigi vahiym neticelerdirki: Onların O aziym,kudsî kuvvetleri:bid-/ruzkârlarına karşu dayanamıyorlar.

(ÜÇÜNCÜ MÂNİ) Korku ve tamâ'dır.Bu mâniy:diger mânilerle berâber HÜ' CEMÂTİ'SİTTEDE temamiyle iyzah edildiginden ona havale edüb(CENÂBİ-ERHAMÜRRÂHİMİYNDEN)bütün(ESMÂİ'HÜSNÂSINI)şefaâtei yapub niyaz ediyoruzki:(BİZLERİ İHLÂSI'TAMME MUVAFFAK EYLESİN.) ÂMİN...

اَللّٰهُمَّ بِحَقِّ سُوْرَةِ الْاِخْلَاصِ اِجْعَلْنَا مِنْ عِبَادِكَ الْمُخْلَصِيْنَ الْمُخْلِصِيْنَ آمِيْنَ آمِيْنَ آمِيْنَ

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا اِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا اِنَّكَ اَنْتَ الْعَلِيْمُ الْحَكِيْمُ

(BİR KISIM KARDAŞLARIMA HUSUSİ BİR MEKTUBDIR.)

Yazıda usanan ve ibâdet ayları olan ŞUHÛRU'SELÂSEDE, sair EVRÂDI beş - cihetle İBÂDET (Haşiye.I.) sayılan RİSALEİNUR yazısına tercih eden kardaşlarıma iki HADÎSİ'ŞERİFİN bir nüktesini söyleyecegim.

(BİRİNCİSİ)(YÛZENÛ MİDÂDÜL'ÛLEMÂİ Bİ'DİMÂİŞ'ŞÜHEDÂ:(يوزن مداد العلماء بدماء الشهداء) EVKEMÂKAL: Yâni(mahşerde ûlemâi'hakikinin sarf ettikleri mürekkeb şehidlerin kaniyle muvâzene edilir.O kiymettedir...)

(İKİNCİSİ)(MEN TEMESSEKE Bİ'SÜNNETİ İNDE FESÂDİ ÜMMETİ FELEHÜ ECRÜ MİETİN ŞEHİD:(مَنْ تَمَسَّكَ بِسُنَّتِي عِنْدَ فَسَادِ أُمَّتِي فَلَهُ أَجْرُ مِائَةِ شَهِيدٍ) EVKEMÂKAL: Yâni:(bid-âların, delâletlerin istiylası zamanında SÜNNETİ'SENİYYEYE ve HAKİKATI'KURÂNİYYEYE temessük edüb hizmet eden, yüz ŞEHİD sevâbını kazanabilir...)

Ey Tenbellik Damariyle Yazıdan Usanan, Ve Ey Sofî'Meşreb KARDAŞLARIM: Bu iki HADÎSİN mecmuû gösterirki. : Böyle zamanda HAKAIKI'İYMÂNİYYE ve Esrârı'Şeriât, ve Sünneti'Seniyyeye hizmet eden mubarek, hâlis, kalemlerden akan siyah NUR, veya Âbu'Hayat hükmünde olan mürekkeblerin bir dirhemi ŞÜHEDÂNIN yüz dirhem kanı hükmünde Yevmi'Mahşerde size fâide verebilir. Öyle ise: onu kazanmaya çalışınız. Eger: diseniz: HADİSDE (âlim) tâbiri var. Bir kısmımız; yalınız kâtibiz? (Elcevab) Bir sene bu risaleleri - ve bu dersleri anlayarak ve kabûl ederek okuyan, bu zamanın mühim hakikatlı bir âlimi olabilir. Eger: anlamasada; mâdam RİSALEİNUR şakirdleri - nin bir şahsı'mânevisi var. şübhesiz O Şahsı'Mânevi: bu zamanın bir âlimidir. Sizin kalemleriniz ise; O Şahsı'Mânevinin parmaklarıdır. Kendi noktai'nazarımda liyakatsiz olduğum hâlde; haydi hüsnü'zannınıza binâen bu FAKİYRE bir ÜSTADLIK ve Tebaiyyet noktasında bir ÂLİM vaz'iyyetini verdiginizden bağlanmışsınız. Ben Ümmiy, Ve kalemsiz olduğum için: kalemleriniz benim kalemim sayılır. HADİSDE gösterilen (ecri) alırsınız.

قارداشلر
سعيد النورسي

SAİD'NURSİ-

(Haşiye.I.) Bu kiymetli mektübde Üstadımızın işâret ettigi Beş'nevî İbâdetin kendilerinden iyzâhını taleb ettik. Aldıgımız iyzah şudur.
(I) En mühim bir mücahede olan Ehli'Dalâlete karşu mânen mücahede etmek.
(2) Üstâdına neşri'hakikat cihetinde yardım suretiyle hizmet etmek.
(3) Müslümanlara İYMAN cihetinde hizmet etmek. (4) Kalemle İLMİ tahsil etmek. (5) Bâzan bir saati bir sene ibâdet hükmüne geçen tefekkûri olan ibâdeti yapmakdır.. HÜSREV. RÂFET. RÜŞDÜ.

(İKTİSAD, VE KANA'ATA, İSRAF VE TEBZİRE DAİRDİR.)

(ONDOKUZUNCU LEM'A)

(BİSMİLLÂHİRRAHMÂNİRRÂHİYM) KÜLÛ VEŞREBÛ VELÂ TÜSRİFÛ)

(بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ❀ كُلُوْا وَاشْرَبُوْا وَلَا تُسْرِفُوْا ۝)

Şu Âyeti'Keriyme: İktisada kat'i emir ve İsrafdan nehyi: sarih suretinde ğâyet mühim bir(dersi'hikmet)veriyor. Şu meselede(YEDİ'NÜKTE) var.(BİRİNCİ NÜKTE)HÂLIKI'RAHİYM: nev'i-beşere verdigi niymetlerin mukabilinde(ŞÜKÜR)isteyor.İsraf ise(ŞÜKRE)zıddır.Niymete karşu hasaratlı bir istihfafdır. İktisad ise:Niymete karşu ticaretli bir ihtiramdır.Evet:İktisad; hem bir Şükrü'Mânevi,hem niymetlerdeki RAHMETİ'İLÂHİYYEYE karşu bir hürmet,hem kat'i bir surette sebebi'bereket,hem bedene perhiz gibi bir medârı'sıhat,Hem mânevî dilencilik zilletinden kurtaracak bir sebebi'izzet,Hem niymet içindeki lezzeti his etmesine,ve zâhiren lezzetsiz görünen nîymetlerdeki lezzeti tatmasına kuvvetli bir sebebdir. İsraf ise; mezkûr hikmetlere muhâlif olduğundan vahiym neticeleri vardır.

(İKİNCİ NÜKTE) FÂTIRI'HAKİYM: İnsanın vücudini mükemmel bir saray suretinde,ve muntazam bir şehir misâlinde yaratmış,ağızdaki kuvvei'zâikayı;bir kapucu. Âsab ve damarları;telefon,ve telğıraf telleri gibi kuvvei'zâika ile merkezi'vücuddaki miyde ile bir medârı muhabereleridirki;Ağza gelen maddeyi O damarlarla haber verir.Bedene,miydeye luzumu yoksa yasakdır'der,dışarı atar. Bâzanda bedene menfaatı olmamakla beraber,zararlı ve acı ise;hemen dışarı atar,Yüzüne tükürür. İşte mâdam: ağızdaki kuvvei'zâika bir kapucıdır.Miyde cesedin idâresi noktasında bir efendi,ve bir hâkimdir.O saraya,veyahud o şehre gelen ve sarayın hâkimine verilen hediyyenin yüz derece kiymeti varsa;kapucının bahşiş nev'inden ancak beş derecesi muvafık olur.Fazla olamaz.Taki:kapucı ğururlanub,baydan çıkub,vazifeyi unudub,fazla bahşiş veren

veren ihtilâlcıları saray dahiline sokmasın. İşte bu sırra binâen şimdi iki lokma farz ediyoruz. Bir lokma peynir ve yumurta gibi, muğaddi maddeden kırk para, diger lokma en âlâ baklavadan on kuruşa olsa; Bu iki lokma ağıza girmeden beden itibâriyle farkları yokdur, müsavidirler. Boğazdan geçdikden sonra; cesed beslemesinde: yine müsâvidirler. Belki, bâzan kırkparalık peynir, daha eyi besler. Yalınız; ağızdaki kuvvei'zâikayı okşamak noktasında, yarım dakika bir fark var. Yarım dakika hatırı için kırkparadan, on kuruşa çıkmak; nekadar mânasız, ve zararlı bir israf olduğu kıyas edilsin. Şimdi saray hâkimine gelen hediyye kırkpara olmakla beraber, kapucuya dokuz def'â fazla bahşiş vermek: Kapucıyı başdan çıkarır. Hâkim benim der, kim fazla bahşiş ve lezzet verse; onu içeriye sokacak, İhtilâl verecek, yanğın çıkaracak, aman doktor gelsin, hararetimi teskin etsin, Ateşimi söndürsün, didirmege mecbur edecek. İşte İktisad ve Kanaât, Hikmeti'İlâhiyyeye tevfikı'harekettir. Kuvvei'zâikayı kapucu hükmünde tutub ona göre bahşiş verir. İsraf ise; o hikmete zıd hareket ettigi için çabuk tokat yer. Miydeyi karışdırır. Estehai'hakikiyyi ğaip eder. Tenevvü [تنوع اطعمه (ن)] et'âmeden gelen sun'î bir eştaha i'kâzibe ile yidirir, hazımsızlığa sebebiyyet verir, hasta eder...

(ÜÇÜNCÜ NÜKTE) Sâbık ikinci nüktede kuvvei'zâika kapucudır, Dedik. Evet: ehli'ğaflet, ve rûhan terakki etmeyen, ve şükür mesleginde ileri gitmeyen insanlar için bir kapucu hükmündedir. Onun telezzüz hatırı için isrâfâta, ve bir dereceden on derece fiyâta çıkmak gerekdir. Fakat: hakiki ehli'şükrün, ve ehli'hakikatın, ve ehli'kalbin kuvvei'zâikası; Altıncı SÖZDEKİ muvazenede beyan edildigi gibi, kuvvei'zâikası RAHMETİ'İLÂHİYYENİN (xxx) envâını tartmak ve tanımak (Bir Şükrü Mânevî) suretinde: cesede, miydeye haber vermekdir. İşte bu surette kuvvei'zâika: yalınız maddi cesede bakmiyor. Belki; kalbe, ruha, akla dahi bakdıgı

(xxx) Mutbahlarına bir Nâzır, ve bir müfettiş Hûkmündedir.
Ve O Kuvvei'zâikada Taamlar adedince Miyzancıklarla Niymeti-ilâhiyyenin-

leriyle diyorumki: İKTİSAD vasıtasiyle bâzan bire on bereket gördüm. ve arkadaşlarım gördüler. Hatta dokuz sene evvel benimle beraber BURDURA nefyedilen reislerden bir kısmı parasızlıkdan, zillet ve sefâlete düşmemekligim için, Zekâtlarını bana kabûl ettirmeye çok çalışdılar. O zengin Reislere dedim: Gerçe param pek azdır, fakat İKTİSADIM var. Kanaata alışmışım. Ben sizden daha zenginim. Mükerrer ve mu sırrâne tekliflerini red ettim. Câyi' hayrettirki: iki sene sonra bana zekâtlarını teklif edenlerin bir kısmı İKTİSADSIZLIK yüzünden borçlandılar (Lehül'-hamd) ben onlardan yedi sene sonra, O az para İKTİSAD bereketiyle bana kâfi geldi. Benim yüzsuyumu dökdürmedi. Beni halklara, arza'hâcete mecbur etmedi. Hayatımın bir düstûru olan (NASDAN İSTİĞNA) meslegimi bozmadı. Evet: İKTİSAD etmeyen; zillete, ve mânen dilencilige ve sefâlete düşmege namzeddir. Bu zamanda isrâfâta medâr olacak para; çok bahalıdır. Mukabilinde; bâzan haysiyyet, nâmus: rüşvet alınıyor. Bâzan; mukaddesâtı' diniyye mukabil alınıyor. Sonra: menhus para veriliyor. Demek: Mânevi yüz lira zarar ile maddi yüz paralık bir mal alınır. Eger İKTİSAD edüb hâcâtı-zaruriyyeye iktisar, ve ihtisar, ve hasr, etse (إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ) sırriyle (... وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا) sarahatiyle, ummadığı tarzda yaşayacak Kadar rızkını bulacak. Çunki: Şu âyet taahhüd ediyor.. Evet: RIZIK (iki) dir. (Biri) hakiki rızıkdırki: Onunla yaşayacak. Bu âyetin hükmü ile o rızık (taahhüdü' Rabbâni) altındadır. İnsanların sûi'ihtiyârî karışmazsa, O zaruri rızkı herhâlde bulabilir. Ne DİNİNİ, NE NAMUSUNU, NE İZZETİNİ fedâ etmege mecbur olmaz. (İkincisi) Rızkı' Mecâzidirki: Sûi'istiymâlâtla, hâcâtı' ğayri' zaruriyye; hâcâtı' zaruriyye hükmüne geçüb görenek belâsiyle tiryâki olub terk edemeyor. İşte bu (RIZK:) (taahhüdü' rabbâni) altında olmadığı için bu (RIZKI) tahsil etmek, hususan: bu zamanda çok bahalıdır. Başda izzetini fedâ edüb zilleti kabûl etmek; bâzan: alçak insanların ayaklarını öpmek kadar mânen bir dilencilik

vaziyyet

bakdığı cihetle: miydenin fevkında hükmü var, makamı var. israf etmemek şartiyle.. Ve sırf: vazifei'şükrâniyyeyi yerine getirmek, ve envâi ni'âmi'ilâhiyyeyi his edüb tanımak kaydiyle, ve meşrûğ olmak, ve zillet ve dilenciligiyle vesiyle olmamak şartiyle; lezzetini tâkip edebilir. Ve o kuvvei'zâikayı taşıyan lisânı; şükürde istiymâl etmek için leziz taâmları tercih edebilir. Bu hakikata işâret eden bir hâdise; ve bir KERÂMETİ'ĞAVSİYYE: Bir zaman HAZRETİ'ĞAVSI'AZAM ŞEYH - GEYLÂNİNİN terbiyesinde nâzdar ve ihtiyâre bir hanımın bir tek evlâdı bulunuyormuş. O muhterem İhtiyâre, gitmiş oğlunun hücresine, Bakıyorki, Oğlu bir parça kuru ve siyah ekmek yiyor. O riyâzattan zâafiyyetiyle vâlidesinin şefkatini celb etmiş. Ona acımış. Sonra: Hazreti ğavsın yanına şekvâ için gitmiş, Bakmışki: Hazreti'Ğavs kızartılmış bir tavuk yiyor. Nâzdarlığından demiş. Ya Üstâd: Benim oğlum açlıkdan ölüyor, sen tavuk yersin.. Hazreti'ğavs; tavuğa demiş (KUM Bİ'İZNİLLÂH: (قُمْ بِإِذْنِ اللّٰهِ) O pişmiş tavuğun kemikleri toplanub tavuk olarak yemek kabından dışarı atıldığını; mûtemed ve mevsûk çok zatlardan, Hazreti'ğavs gibi kerâmâtı'hârikaya mazhariyyeti; dünyâca meşhur bir Zâtın bir kerâmeti olarak mânevî tevatürle nakledilmiş.. Hazreti'Ğavs demiş: Ne vakıt senin oğlunda bu dereceye gelirse; o zaman oda tavuk yesin.. İşte Hazreti'Ğavsın bu emrinin mânâsı şudurki: Ne vakıt senin oğlunda Ruhu: cesedine, kalbi: nefsine, aklı: miydesine hâkim olsa ve lezzeti: şükür için istese, O vakıt leziz şeyleri yiyebilir.

(DÖRDÜNCÜ NÜKTE) İktisad eden mâişetce, âile belâsını çekmez, meâlinde (LÂ'YEĞULÜ'MEN İKTESEDE: (لَا يَعُوْلُ مَنِ اقْتَصَدَ) hadisi'şerifi sırriyle, İktisad eden, maişetce aile zahmet ve meşekketini çok çekmez. Evet: iktisad kat'î bir (sebebi'bereket) ve (medâri'hüsnü'maiyşet) olduğuna: o kadar kat'i deliller varki: haddü'hesâba gelmez. Ezcümle ben kendi şahsımda gördügüm, ve bana hizmet ve arkadaşlık eden zâtların şehadetleriyle

vaz'iyyetine düşmek, bâzan hayatı'ebediyyesinin(nuru)olan mukaddesâtî diniyyesini fedâ etmek suretiyle O bereketsiz menhus mâli alır.Hem - bu fakrü'zaruret zamanında aç ve muhtaç olanların elemlerinden,ehli-vicdâna rikkatı'cinsiyye vasıtasiyle gelen teellüm;O ğayri'meşrû bir surette kazandığı para ile aldığı lezzeti(Vicdânı Varsa)acılaşdırıyor.Böyle acîb bir zamanda şübheli mallarda,zaruret derecesinde iktifa etmek lâzımdır.Çunki:(İNNEZ'ZARURETE TÜKADDERÛ Bİ'KADERİHA: - (اِنَّ الضَّرُوْرَةَ تُقَدَّرُ بِقَدْرِهَا ﴿) sırriyle HARAM maldan mecburiyetle zaruret derecesini alabilir. faslasını alamaz.Evet:muztar adam,murdar - etten dok oluncaya kadar yiyemez,belki ölmeyecek kadar yiyebilir. - hem yüz aç adamın huzurunda kemâli'lezzet ile fazla yenilmez.

İKTİSAD; Sebebi'izzet ve kemâl olduğuna delâlet eden bir vâkı'â: Bir zaman dünyâca sehâvetle meşhur(Hâtem'tâi)mühim bir ziyâfet veriyor. Misafirlerine ğâyet fazla hediyyeler verdigi vakıt,çölde gezmege çıkıyor.Bakarki, bir ihtiyar fakir adam bir yük tikenli çalı ve gevenleri beline yüklemiş,cesedine batıyor,kanadıyor.Hâtem,ona dedi. (Hâtem'tâi)hediyyelerle berâber mühim bir ziyafet veriyor.Sende oraya git.Beş kuruşluk bu çalı yüküne bedel beşyüz kuruş alırsın.O muktesid İhtiyar demişki:Ben bu tikenli yükümü izzetimle çekerim,kaldırırım.Hatem'in minnetini almam.Sonra:Hâtem'tâiden sormuşlar.Sen kendinden daha civanmerd,azîz kimi bulmuşsun?. Demiş:işte O sahrâda rast geldigim O muktesid İHTİYARI benden daha AZİZ,daha YÜKSEK,daha CİVANMERD gördüm.

(BEŞİNCİ NÜKTE)(CENÂBI'HAK)kemâli'kereminden,en fakir adamı,en zengin adam gibi.Ve kedâye(yâni fakiyre)padişah gibi lezzet niymetini ihsas ettiriyor.Evet:bir fakiyrin kuru bir parça siyah ekmekden açlık ve iktisad vasıtasiyle aldığı lezzet,bir Padişâhın ve bir zenginin israfdan gelen usanç ve eştahsızlık ile yidigi,enâlâ baklavadan aldığı

dan aldığı lezzetten daha ziyade lezzetlidir.Câyı'hayrettirki:Bâzı müsrif ve mübezzir insanlar:Böyle iktisadcıları hisset ile ittiham ediyorlar.Hâşâ.İktisad: izzet ve cömerdlikdir. Hisset ve zillet:Ehl-i israf ve tebziyrin zâhiri merdâne keyiflerinin iç yüzüdür.Bu hakikatı te'yid eden;bu sene hücremde cereyan eden bir vak'a var.Şöyleki: Kâideme ve düstûru'hayatıma muhalif bir surette bir talebem,iki buçuk okkaya yakın bir bal,bana hediyye kabûl ettirmege israr etti.Ne kadar kâidemi ileri sürdüm,kanmadı.Bilmecburiyye yanımdaki üç kardaşıma yedirmek ve şâbanı'şerif ve ramazanda O baldan iktisad ile otuz kırk gün üç adam yesin.Ve getirende sevab kazansın.ve kendileride tatlısız kalmasın diyerek alınız dedim.Bir okka balda benim vardı.O üç arkadaşım gerçe müstakiym ve iktisâdı takdir edenlerdendi.Fakat: her neise,birbirine ikram etmek ve herbiri ötekinin nefsini okşamak ve kendi nefsine tercih etmek olan,bir cihette ulvî bir haslet ile iktisâdı unuttular.Üç geçede iki buçuk okka balı bitirdiler.Ben gülerek dedim.Sizi otuz kırk gün O bal ile tatlandıracakdım.Siz otuz günü üçe indirdiniz.Afiyet olsun dedim.Fakat,ben kendi O bir okka balımı iktisad ile sarfettim.Bütün şâbân ve ramazanda hem ben yedim, hem LEHÜL'HAMD o kardaşlarımın her birisine iftar vaktında (Haşiye I) birer kaşık verüb mühim sevaba medâr oldu.Benim hâlimi görenler:O vâziyyetimi belki:hisset telâkki etmişlerdir.Öteki kardaşlarımın üç gecelik vaz'iyyetlerini bir civanmerdlik telekki edebilirler.Fakat; hakikat noktasında O zâhiri hisset altında ûlvî bir izzet,ve büyük bir bereket ve yüksek bir sevâb gizlendigini gördük.Ve o civanmerdlik ve israf altında eger vaz geçilmese idi.Bir dilencilik ve ğayrin eline tamahkârâne ve muntazırâne bakmak gibi hissetten çok aşağı bir hâleti netice verir idi.

Haşiye.I.) Yâni büyükce bir çay kâşığı iledir.

(ALTINCI NÜKTE) İKTİSAD ve HİSSETİN çok farkı var.Tavazû;nasılki ahlâkı'seyyieden olan tezellülden mânen ayrı,ve sûreten benzer bir hasleti'memduhadır.Ve Vakar nasılki:kötü hasletlerden olan tekebbürden mânen ayrı,ve sureten benzer bir hasleti'memduhadır.Öylede: Ahlâkı'-Âliyye i'Peyğamberiyyeden olan ve belki kâinattaki,nizam:hikmeti'İlâhiyyenin medarlarından olan İKTİSAD ise;sefillik ve bahillik ve tamahkârlık ve hırsın bir halitası olan hissetle hiç münasebeti yok. Yalınız sureten benzeyişi var. Bu hakikatı te'yid eden bir vak'â: Sahabenin İbâdelei'seb'ayı'meşhuresinden olan(ABDULLÂH'İBNİ'ÖMER)hazretleriki; Halifei'RESÛLULLÂH olan Fârukı'âzam HAZRETİ ÖMERİN en mühim ve büyük mahdumu ve sahâbe âlimlerinin içinde en mümtazlarından olan O ZATI'MUBAREK,çarşu içinde alış verişde kırk paralık bir mes'eleden iktisad için ve ticaretin medârı olan emniyyet ve istikâmeti muhafaza için şiddetli münakaşa etmiş.Bir SAHABE ona bakmış.Rûyi'zemiynin Halifei'Ziyşânı olan Hazreti'ÖMERİN mahdumu kırk para için münâkaşasını aciyb bir hisset tevehhüm ederek O İMÂMIN arkasına düşüb ahvâlini anlamak ister.Bakdıki:Hazreti'Abdullâh: hânei'mubârekine girdi. kapuda bir fakir adam gördü.Bir parça eglendi.Ayrıldı,gitti.Sonra:hânesinin ikinci kapusundan çıkdı.Diger bir fakiyri oradada gördü.Onun yanında bir parça eglendi.Ayrıldı,gitti.Uzakdan bakan O SAHABE merak etti.Gitti.O fakirlere sordu.İMAM sizin yanınızda durdu ne yapdı?Her birisi dedi! Bana bir altun verdi.O sahabe dedi(FesübhânalLâh)çarşu içinde kırkpara için böyle münakaşa etsinde sonra:hânesinde ikiyüz kuruşu kimseye sezdirmeden kemâli'rizâi'Nefisle versin diye düşündü. gitti. Hazreti'Abdullâhı'İbni'Ömeri gördü.Dedi yâ İMAM:Bu müşkülümü hallet. sen çarşuda böyle yapdın.Hânendede şöyle yapmışsın.ona cevâben dediki:Çarşudaki vaz'iyyet:İktisaddan ve kemâli'akıldan ve alışverişin esası ve ruhu olan emniyyetin,sadâkatın muhafazasından gelmiş.

gelmiş bir hâlettir. Hisset degildir. Hânemdeki vaz'iyyet: kalbin şefkatından, ruhun kemâlinden gelmiş bir hâlettir. Ne O hissettir ve nede bu israfdır... İMÂMI'ÂZAM bu sırra işâret olarak (لَا إِسْرَافَ فِي الْخَيْرِ وَلَا خَيْرَ فِي الْإِسْرَافِ) demiş. Yâni: hayırda ve ihsanda (Fakat: müstahak olanlara) israf olmadığı gibi, israfdada hiç bir hayır yokdur.

(YEDİNCİ NÜKTE) İsraf: hırsı intaç eder. Hırs (üç neticeyi) verir..

(BİRİNCİSİ) Kanaatsizlik: Kanaatsizlik ise; sâ'ye, çalışmaya, şevkı kırar, şükür yerine: şekvâ ettirir, Tenbelliğe atar. Ve meşrû', helâl, azmâli (haşiye:2:) terk edüb ğayri meşrû, külfetsiz bir mâli arar. Ve O yolda izzetini, belki; haysiyyetini fedâ eder...

(Hırsın ikinci Neticesi) Haybet ve hasarettir. Maksudunu kaçırmak, ve istiskâle mâruz kalub, teshilât ve muâvenetten mahrum kalmak. Hattâ: (EL'HÂRİSÛ'HÂİBÜN'HÂSİRÜN: (اَلْحَرِيصُ خَائِبٌ خَاسِرٌ) Yâni (hırs: hasâret ve muvaffakiyetsizligin sebebidir) olan darbı'mesele mâsadak olur. Hırs, ve kanaatın te'sirâtı: zî'hayat âlemînde ğâyet geniş bir düstûr ile cereyan ediyor. Ezcümle: rızka muhtaç ağaçların, fıtrî kanaâtları: onların rızkını onlara koşdurdüğu gibi, hayvanâtın hırs ile meşekkat ve noksâniyyet içinde rızka koşmaları: hırsın büyük zararını, ve kanaâtın âziym menfaâtını gösterir.. Hem zâif umum yavruların, lisânı'halleriyle kanaâtleri: süt gibi lâtif bir ğıdanın ummadığı bir yerden onlara akması, ve canavarların: hırs ile noksan, ve mülevves rızıklarına saldırmâsı; dâvâmızı parlak bir surette isbat ediyor.. Hem semiz balıkları, vaziyyeti'kanaâtkârânesi: mükemmel rızıklarına medâr olması, ve tilki ve maymun gibi zeki hayvanların hırs ile rızıkları peşinde dolaşmakla beraber kâfi derecede bulnamalarından cılız ve zaif kalmaları: yine, hırs: nederece sebebi'meşakkat, ve kanaat; nederece medârı'rahat olduğunu gös-

(Haşiye.2.) İktisadsızlık yüzünden müstehlikler çoğalır, müstahsiller azalır. herkes: gözünü hükümet kapusuna diker. O vakıt: hayatı'ictimaiyenin medârı olan (san'at, ticaret, ziraat;) tenâkus eder.. O millette tedenni edüb, Sukut eder. fakir düşer...

olduğunu gösterir.Hem yehudi milleti hırs ile,ribâ (yâni:faiz)ile,hîle dolabı ile,rızıklarını zilletli ve sefâletli,ğayri'meşrû,ve ancak yaşayacak kadar rızıklarını bulması,ve sahrânişinlerin (yâni:bedevîlerin)kanaâtkârâne vaz'iyyetleri,izzetle yaşaması,ve kâfi rızkı bulması;yine mezkûr dâvamızı kat'i isbat eder..Hem çok âlimlerin(Haşiye 3) ve Ediblerin (Haşiye.4.) zekâvetlerinin verdigi bir(hırs)sebebiyle fakru'hâle düşmeleri ,ve çok abdal ve iktidarsızların,fıtrî kanaâtkârâne vaz'iyyetleri ile zenginleşmeleri:kat'i bir surette isbat ederki:Rızkı'helâl:acz ve iftikara,-göre gelir..İktidar ve ihtiyar ile degil.Belki,o rızkı'helâl:iktidar ve ihtiyar ile mâküsen mütenâsibdir. Çunki:çoçukların iktidar ve ihtiyarı geldikce rızkı azalır, uzaklaşır,Sakilleşir.(اَلْقَنَاعَةُ كَنْزٌ لَا يَفْنٰى)Hadisinin sırriyle kanaât:bir definei'hüsnü'maîşet,ve rahat hayattır.Hırs ise:Bir mâadenihasâret ve sefâlettir...

(ÜÇÜNCÜ NETİCE) HIRS:İHLÂSI kırar.ameli'uhreviyyeyi zedeler.Çunki;bir ehli'takvânın hırsı varsa,teveççühü'nâsı ister.Teveççühü'nâsı mûraât eden İHLÂSI'Tammı bulamaz. Bu netice çok ehemmiyetli,çok câyi'dikkattir.Elhâsıl israf,kanaâtsizligi intaç eder.Kanaâtsizlik ise:çalışmanın şevkını kırar,tenbelligе atar.Hayatından şekvâ kapusunu açar. mütemâdiyen şekvâ(Haşiye.5.)ettirir..Hem İhlâsı kırar,riyâ kapusunu açar.

(Haşiye.3.)İyrânın âdil padişahlarından Nûşirvanı'âdilin veziri,akılca meşhur âlim olan Büzür'cümhurdan sormuşlar.Neden ûlemâ;ümerâ kapusunda görüniyorda,ümerâ,ûlemâ kapusunda,görünmeyor.Halbuki ilim,ümerânın fevkındadır? Cevaben demişki: Ûlemânın ilminden ümerânın cehlindendir.Yâni ümerâ cehlinden ilmin kiymetini bilmeyorlarki,ûlemânın kapusuna gidib,ilmi arasınlar.Ûlemâ ise:Marifetlerinden,mallarının kiymetini dahi bilmedikleri için ümerâ kapusunda arayorlar.İşte Büzürcümhûr Ûlemânın arasında fakru'zilletlerine sebeb olan zekâvetlerinin neticesi bulunan hırslarını zariyf bir surette te'vil ederek nâzikâne cevab vermiştir.---------- Hüsrev----

(Haşiye.4.)Bunu te'yid eden bir hâdise:Fıransada ediblere eyi dilencilik yapdıkları için dilencilik vesikası veriliyor. Süleyman Rüşdü.

(Haşiye.5.)Evet hangi müsrif ile görüşsen,şekvalar işideceksin.Ne kadar zengin olsada yine dili şekvâ edecekdir.En fakir,fakat kanaâtkar bir adamla görüşsen,şükür eşideceksin....

açar. Hem izzetini kırar. Dilencilik yolunu gösterir. İktisad ise: kanaatı intaç eder. (AZZE MEN KANAA: ZELLE MEN TAMAA) (عَزَّ مَنْ قَنَعَ ذَلَّ مَنْ طَمَعَ) hadisin sırriyle kanaât; izzeti intac eder. Hem sa[سعيه]ye ve çalısmaya teşciğ eder. Şevkını ziyâdeleşdirir, çalışdırır. Çunki; meselâ; bir gün çalışdı. Akşamda aldığı cüz'i bir ücrete kanaât sırriyle ikinici gün yine çalışır. Müsrif ise kanaat etmedigi için, ikinci gün daha çalışmaz. Çalışsada şevksız çalışır. Hem iktisaddan gelen kanaat, şükür kapusunu açar. ŞekVâ kapusunu kapatır. Hayatında daima şâkir olur. Hem kanaât vasıtasiyle insanlardan istiğna etmek cihetinde teveçcühlerini aramaz. İHLÂS kapusu açılır. Riya kapusu kapanır.

İktisadsızlık ve isrâfın dehşetli zararlarını geniş bir dairede müşâhede ettim. Şöyleki: Ben dokuz sene evvel mubarek bir şehre geldim. kış münasebetiyle o şehrin menâbiî'servetini göremedim. Allah Rahmet etsin. Oranın müftüsü, bir kaç def'â bana dedi. Ahâlimiz fakirdir. Bu söz benim rikkatıma dokundu. Beş altı sene sonraya kadar daima o şehir ahalisine aciyordum. Sekiz sene sonra yazın yine o şehre geldim. bağlarına bakdım. Merhum müftünün sözü hatırıma geldi (Fesub'hânALLAH) dedim. Bu bağların mahsulâtı, şehrin hâcetinin pek fevkındadır. Bu şehir ahâlisi pek çok zengin olmak lâzımgelir. Hayret ettim. Beni aldatmayan ve hakikatlerin derkinde, bir rehberim olan bir hatırayı hakikatla anladımki: iktisadsızlık ve israf yüzünden bereket kalkmeşki: o kadar menâbiî'servetle berâber O merhum müftü; ahalimiz fakirdir diyordu. Evet: zekât vermek ve İktisad etmek; malda, bittecrûbe sebebi'bereket olduğu gibi, israf etmek ile, zekât vermemek; sebebi'ref'î'bereket olduğuna hadsiz vâkiât vardır...

İslâm hükemâsının Eflâtûnı, ve Hekimlerin şeyhı, ve feylesofların üstâdı, Dâhi'i'meşhur EBU'ALİ'İBNİ'SİYNÂ: yalınız tıb noktasında (KÜLÛ VEŞREBÛ VELÂ TÜSRİFÛ: (كُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا) âyetini şöyle tefsir etmiş. demiş.

(جَمَعْتُ الطِّبَّ فِي الْبَيْتَيْنِ جَمْعاً . وَحُسْنُ الْقَوْلِ فِي نَصِّ الْكَلَامِ . فَقَلِّلْ إِنْ أَكَلْتَ demiş.

وَبَعْدَ أَكْلٍ تَجَنَّبْ وَالشِّفَاءُ فِي الْإِنْهِضَامِ) (وَلَيْسَ عَلَى النُّفُوسِ أَشَدَّ حَالاً مِنْ إِدْخَالِ الطَّعَامِ عَلَى الطَّعَامِ)

İlmi'Tıbbı iki satırla toplayorum.Sözün güzelligi kısalığındadır.

Yedigin vakıt az ye;Yedikdensonra dört beş saat kadar daha yeme;

şifâ:hazımdadır.Yâni kolayca hazım edecegin mıkdarı ye;Nefse ve

miydeye en ağır ve yorucu hâl,taâm;taâm üstüne yemekdir.(Haşiye.6.)

(Haşiye.6.)Yâni vücuda en müzır dört beş saat fasıla vermeden yemek yâmek,veyahud:telezzüz için,mütenevvi yemekleri birbiri üstüne miydeye doldurmakdır.

سبحانك لا علم لنا الا ما علمتنا انك انت العليم الحكيم

Câyi'hayret ve medâri'ibret bir tevâfuk: İktisad risalesini üç acemi olarak beş altı ayrı ayrı müstansih,ayrı ayrı yerde,ayrı ayrı nushadan yazub,birbirinden uzak,hatları birbirinden ayrı,hiç elifleri düşünmeyerek yazdıkları her bir nushanın elifleri duâsız ellibir, duâ ile beraber elli üçde tevâfuk etmekle beraber,İktisad risâlesinin tarihi'telif ve istinsahı olan Rumiyce ellibir ve arabi elliüç tarihinde tevâfuku ise:şübhesiz tesâdüf olamaz.İktisaddaki bereketin kerâmet derecesine çıkdığına bir işârettir .Ve bu seneye(senei'İktisad)tesmiyesi lâyıkdır.

Evet:zaman iki sene sonra bu Kerâmeti'İktisadiyeyeyi İkinci Harbi'umumiyye ;de hertarafdaki açlık ve tahribat ve isrâfatla,ve nev'i'beşer ve herkes iktisâda mecbur olmasiyle isbat etti.

زمان ایکی سنه صکره بو کرامت اقتصادیه نک ایکنجی حرب عمومیده هر طرفده کی آجلق و تخریبات و اسرافاتله نوع بشر و هر کسی اقتصاده مجبور اولمسیله اثبات ایتدی

(YİRMİ SEKİZİNCİ MEKTUBÜN BEŞİNCİ MES'ELESİ)

(ŞÜKÜR RİSALESİ)

(بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۞ وَاِنْ مِّنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهٖ ۞)

(BİSMİLLÂHİRRAHMÂNİRRÂHİYMİ): VE İN MİN ŞEY'İN İLLA YÜSEBBİHÜBİHAMDİHİ

KURÂNI'MÜCİZÜL'BEYANDA tekrar ile (اَفَلَا يَشْكُرُوْنَ ۞ وَسَنَجْزِي الشّٰكِرِيْنَ ۞ لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَاَزِيْدَنَّكُمْ) (بَلِ اللّٰهَ فَاعْبُدْ وَكُنْ مِّنَ الشّٰكِرِيْنَ ۞) gibi âyetlerle gösteriyoki: Hâlık-Rahmân: ibâdından istediği en mühim iş (şükürdür.) Furkânî'Hâkiymde) ğâyet ehemmiyetle (şükre) dâvet eder. Ve (şükür) etmemekligi: niymetleri tekzip ve inkâr suretinde gösterür. (فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ) fermâniyla (SÛREİ'RAHMANDA) şiddetli ve dehşetli bir surette otuzbir def'â şu Âyetle tehdit ediyor. Şükürsüzlügü bir tekzip ve inkâr olduğunu göstériyor,

Evet KURÂNİ'HAKİYM nasılki: şükrü; neticei'hılkat gösteriyor. Öylede (KURÂNI'KEBİR) olan şu kâinat dahi gösteriyorki: neticei'hilkati âlemin en mühimi: (şükürdür.) Çunki: Kâinata dikkat edilse; görüniyorki: Kâinâtın teşkilâtı: (ŞÜKRÜ) intaç edecek bir surette her bir şey bir derece Şükre bakıyor. Ve ona müteveççih oluyor. Güya: Şu şecerei'Hilkatin en mühim meyvası (ŞÜKÜRDÜR.) Ve şu kâinat fabrıkasının çıkardığı mahsûlâtın en âlâsı (ŞÜKÜRDÜR.) Çunki: Hılkatı'Âlemde görüyoruzki: Mevcudâtı' âlem bir daire tarzında teşkil edilüb içinde noktai'merkeziyye olarak hayat, halk edilmiş. Bütün mevcudat: hayata bakar, Hayata hizmet eder, Hayatın levazimatını yetişdirir. Demek: kâinatı halk eden (ZÂT) ondan o hayatı intihab ediyor. Sonra: görüyoruzki: Zîhayat âlemlerini bir dâire suretinde iycad edüb insanı noktai'merkeziyede bırakıyor. âdetâ: zîhayatlardan maksud olan ğayeler, onda temerküz ediyor. Bütün zîhayatı onun etrafına toplayub ona hizmetkâr ve musahhar ediyor. Onu onlara hâkim ediyor.- Demek (HÂLIKI'ZÜLCELÂL) zîhayatlar içinde İnsanı intihab ediyor. Âlemde onu irâde ve ihtiyar ediyor. Sonar görüyoruz

görüyoruzki: Âlemi insaniyette, belki hayvan âlemide bir dâire hükmünde teşkil olunuyor. Ve noktai'merkeziyyede (RIZIK) vâz edilmiş, bütün nev'i-insanı, ve hatta hayvanatı, (rızka) âdetâ tahaşşuk ettirüb onları ummen (rızka) hâdim ve musahhar etmiş. Onlara hüküm eden: rızıkdır. (Rızkda) okadar geniş ve zengin bir hazine yapmışki; hadsiz niymetleri câmîdir. Hatta (rızkın) çok envaından yalınız bir nev'inin tatlarını tanımak için, lisanda kuvvei'zâika namında bir cihaz ile matûmat adedince mânevi ince ince miyzancıklar konulmuştur. Demek: kâinat içinde en acîb, en zengin, en ğarîb, en şirin, en câmî, en bedî, hakikat: rızıkdadır. Şimdi; görüyoruzki; herşey nasılki: rızkın etrafında toplanmış ona bakıyor. Öylede (rızık) dahi; bütün envâiyle, mânen ve maddeten, hâlen ve kâlen (şükür) ile kaimdir. (Şükür) ile oluyor, (şükrü) yetişdiriyor, (şükrü) gösteriyor. Çunki; Rızka: Eştehâ ve iştiyak: bir nevî (şükrü'fıtrıdır, Ve telezzüz ve zevk dahi; ğayri'şuûri bir şükürdürki; bütün hayvanatta bu (şükür) vardır. Yalınız insan: dâlâlet ve küfür ile, O fıtrî (şükrün) mâhiyyetini degişdiriyor. Şükürden (şirke) gidiyor. Hem (rızık) olan niymetlerde ğâyet güzel, süslü suretler, ğâyet güzel kokular, ğâyet güzel tatmaklar (şükrün) dâveteileridir. Zîhayatı şevka dâvet eder. Ve şevk ile bir nevî istihsan ve ihtirâme sevk eder, bir (şükrü'mânevi) ettirir. Ve zî'şuûrun nazarını dikkate celb eder. İstihsan terğiyb eder. Niymetleri: onu ihtirama teşvik eder. Onun ile kâlen ve fiîlen (şükre) irşad eder. ve (şükür) ettirir. Ve (şükür) içinde en âli, ve tatlı lezzeti, ve zevkı, ona tattırır. Yâni: gösterirki, şu (lezzetli rızık) ve (niymet:) kısa ve muvakkat bir lezzeti'zâhiriyyesiyle beraber, dâimi, hakiki, hadsız bir lezzeti ve zevkı taşıyan (iltifatı'rahmâniyi) (şükür) ile kazandırır. Yâni: (rahmet) hazinelerinin (mâliki'keriminin) hadsız lezzetli olan iltifatını düşündürüb şu dünyâda dahi: cennetin bâki bir zevkını, mânen tattırır. İşte: (rızık) şükür vasıtasiyle okadar kıymettar ve zengin bir

hazine

hazinei'câmiâ olduğu halde,şükürsüzlük ile nihayet derecede sukut eder.. (Altıncı sözde)beyan edildigi gibi;lisandaki kuvvei'zâika (CENABİ'HAK)hesabına,yâni: mânevi vazifei'şükrâniyye ile rızka müteveccih olduğu vakıt O dildeki kuvvei'zâika(RAHMETİ Bİ NİHÂYEİ'İLÂHİYYENİN) hadsız mutfaklarına Şâkir bir müfettiş,Hâmid bir Nâzır,âlikader hükmündedir.. Eger: nefis hesabına olsa;yâni: rızkı in'âm edenin şükrünü düşünmeyerek müteveççih olsa,o dildeki kuvvei'zâika: bir nâzır,âli kader makamından,bâtın fabrikasının yasakcısı,ve miyde tavlasının bir kapucısı derecesine sukut eder.Nasıl (rızkın)hizmetkârı: şükürsüzlük ile bu dereceye sukut eder. öylede:(rızkın)mahiyyeti ve sair hademeleri dahi sukut ediyorlar. En yüksek makamdan en ednâ makama inerler.Kâinat Hâlıkının hikmetine zıd ve muhâlif bir vaz'iyyete düşerler. Şükrün mikyâsı kanaâttir.ve iktisaddır.Ve rızâdır ve memnuniyettir.Şükürsüzlügün miyzânı hırsdır;ve israfdır;hürmetsizlikdir..Haram,helâl demeyüb rast geleni yemekdir. Evet hırs:şükürsüzlük olduğu gibi;hem sebebi'mahrumiyettir. Hem vâsıtai'zillettir. Hatta:hayatı'ictimâiyyeye sahib olan mubarek karınca dahi,güyâ hırs vasıtasiyle ayaklar altında kalmış ezilir.Çunki:kanaat etmeyüb senede bir kaç dâne buğday kâfi gelirken,elinden gelse,binler dâneyi toplar.Güya:mubarek arı:kanaatından dolayı başlar üstünde uçar. Kanaat ettiginden balı insanlara(EMRİ'İLÂHİ)ile ihsan eder yedirir.. Evet(ZÂTI'AKDESİN)(ALEMİ'ZÂTİSİ) ve(âzamî ismi)olan(LAF'-ZULLÂH)dan sonra;en(âzam ismi)olan(RAHMAN)rızka)bakar..Ve(rızıkdaki)sükür ile ona yetişilir.(Hem(RAHMÂNIN)en zâhir mânası:REZZAKDIR.. Hem(ŞÜKRÜN)envâı var.O nevîlerin en câmiî,ve fihristei'umumiyyesi: NAMAZDIR.Hem(ŞÜKÜR)içinde sâfi bir iyman var.Halis bir(tevhid)bulunur.Çunki: bir elmayı yeyen,Ve(ELHAMDÜLİLLÂH)deyen adam:o(şükür)ile îlân ederki:O elma:doğrudan doğruya(desti'kudretin)yâdıkârı ve

doğrudan

doğrudan doğruya desti'kudretin yâdikârı ve doğrudan doğruya hazinei' rahmetin hediyyesidir, demesiyle, ve itikâd etmesiyle, her şey'i ÷ cüz'i olsun, külli olsun: onun desti'kudretine teslim ediyor. Ve her ÷ şeyde RAHMETİN cilvesini bilir. Hakiki bir (İYMÂNI) ve halis bir (Tevhidi) (ŞÜKÜR) ile beyan ediyor. İnsânı* ğafil; küfrâni'niymet ile nederece hasârete düşdüğünü, çok cihetlerinden yalınız bir veçhini söyleyecegiz. Şöyleki: Lezzetli bir niymeti (İNSAN) yese; Eger şükür etse; O yidigi niymet, O (şükür) vasıtasiyle bir (NUR) olur. Uhrevî bir (meyvai'cennet) olur. Verdigi lezzet ile (CENÂBI'HAKKIN) iltifatı'rahmetinin eseri olduğunu düşünmekle, büyük ve dâimi bir lezzet ve zevk veriyor. Bu gibi mânevi lübleri, ve hülasaları, ve mânevi maddeleri, ulvî makamlara gönderüb, maddi ve tefeli, ve kaşeri, yâni vazifesini bitiren ve luzumsuz kalan maddeleri fuzûlât olub, aslına, yâni anâsıra inkilap etmeye gidiyor. Eger: şükür etmezse: O muvakkat lezzet zevâl ile bir elem ÷ ve teessüf bırakır. Ve kendisi dahi kazurat olur. Elmas mahiyyetindeki niymet; kömüre kalb olur.. (ŞÜKÜR) ile (zâil rızıklar) daimi lezzetler, bâki meyvalar verir. Şükürsüz niymet: en güzel bir suretten çirkin bir surete döner. Çunki: O ğâfile göre rızkın âkibeti: muvakkat bir ÷ lezzetten sonra: füzûlattır. Evet: rızkın âşka lâyık bir sureti var.. Oda (şükür) ile O suret görünür. Yoksa: Ehli'ğaflet ve dalâletin (rızka) aşkları: bir hayvanlıkdır. Daha buna göre kıyas et'ki: Ehli'dalâlet ve ğaflet: nederece hasârat ediyorlar..?..

Envâi' zîhayat içinde en ziyade (rızkın) envâına, muhtac İNSANDIR. (CENÂBI HAK) insanı: bütün esmâsına câmi bir âyine, ve bütün (rahmetinin) hazinelerinin müdehharatını tartacak, tanıyacak cihazata mâlik bir (Mûcizei'kudret) ve bütün esmâsının, cilvelerinin, vaziyyetlerinin inceliklerini miyzâna çekecek aletleri hâvi bir (HALİFEİ'ARZ) suretinde Halk etmiştir. Onun için hadsiz bir ihtiyaç verüb, maddi ve mânevi (rızkın)

hadsız

hadsiz envâına muhtaç etmistir. İnsanı:bu câmiiyyete göre,en âlâ bir mevki olan(ahseni'takviyme)çıkarmak vasıtası:şükürdür.(Şükür) olmazsa,esfeli'sâfileyne düşer.Bir zûlmü'âziymi irtikâb eder.Elhasıl:en âlâ ve en yüksek tarik olan,tariki'ubudiyyet ve mahbubiyyetin dört esâsından en büyük esâsı şükürdürki:O dört esas şöyle tâbir edilmiş. (دَرْطَرِيقِ عَجْزْ مَنْدِي ، لَازِمْ اَمَدْ ، چَارْچِيزْ ، عَجْزْ مُطْلَقْ ، فَقْرْ مُطْلَقْ ، شُكُوْ مُطْلَقْ . شُكْرْ مُطْلَقْ اَيْ عَزِيزْ .)

DER TARİKI ACZİ'MENDİ LÂZIM AMED ÇÂRIÇIZ

ACZİ'MUTLAK, FAKRİ'MUTLAK, ŞEVKI'MUTLAK, ŞÜKRÜ'MUTLAK EY AZİZ

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنَا مِنَ الشَّاكِرِيْنَ بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ

سبحانك لا علم لنا الا ما علمتنا انك انت العليم الحكيم

اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الشَّاكِرِيْنَ وَالْحَامِدِيْنَ وَعَلٰى اٰلِهٖ وَصَحْبِهٖ اَجْمَعِيْنَ اٰمِيْنْ . وَاٰخِرُ دَعْوٰيهُمْ اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ .

BİİSMİHÛ SUB'HANEHU

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ: وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته أبداً دائماً

Aziz Sıddık Kardaşların.

Şimdiye kadar gizli münâfıklar RİSALEİNURA kanun ile Adliye ile ve âsâyiş ve idare noktasında, hûkûmetin bâzı erkânını, iğfâl edüb tecâvüz ediyordular. Biz müsbet hareket ettigimiz için mecburiyet olduğu zaman tedâfüî vaziyetinde idik. Şimdi pilânları, Akiym kaldı. bilâkis: tecâvüzleri RİSALEİNURUN dairesini genişlettirdi. Bu defa yeni hurufla ÂSÂYI'MÛSAYI tab etmek, niyetimiz ve ihtiyarımız olmâdığı hâlde, tecavüz vaziyyeti RİSALEİNURA veriliyor, gibidir. Bu hâdisenin ehemmiyetli bir hikmeti şu olmak gerekdir.

RİSALEİNUR bu mubarek VATANIN mânevi bir halâskârı olmak cihetiyle, şimdi iki dehşetli mânevi belâyı def etmek için, Matbuât âlemi ile tezahura başlamak, ders vermek zamanı geldi. veya gelecek gibidir, zannediyorum.

(O dehşetli Belâdan Birisi) Hırıstıyan dinini mağlûb eden ve anarşiligi yetişdiren, Şimâlde çıkan dehşetli dinsizlik ceryânı, bu vatanı: mânevi istiylâsına karşu: RİSALEİNUR: SEDDİ'ZÜLKARNEYN gibi bir SEDDİ'KURÂNİ vazifesini görebilir. Ve Âlemi İslâmın bu mubârek vatanın ahalisine karşu, pek şiddetli itiraz ve ittihamlarını izâle etmek için, matbuât lisâniyle konuşmak lâzım gelmiş, diye kalbime ihtar edildi. Ben dünya halini bilmiyorum. Fakat: Avrupada istiylâkârâne hüküm eden ve EDYÂNI'SEMÂVİYYEYE dayanamayan dehşetli ceryânın istiylâsına karşu (RİSALEİNUR) hakikatları: bir (kal'â) olduğu gibi, Âlemi İslâmın ve Asya kıtâsının hâli'hâzırdaki itiraz ve ittihâmını izâle

ittihamını izâle ve eskideki, muhabbet ve uhuvvetini iade etmeye vesiyle olabilir bir MÛCİZEİ'KURÂNİYYEDİR.

Bu Milletin vatnperver Siyâsiyleri çabuk aklını başına alub, çabuk RİSALEİNURU tab ederek resmi neşir etmeleri lâzımdırki: Bu iki BELÂYA karşu siper olsun. Acabâ bu yirmi sene zarfında İYMÂNI'TAHKİKİYİ pek kuvvetli bir surette bu VATANDA neşir eden RİSALEİNUR olmasa idi: Bu dehşetli asırda acîyb inkilâb ve infilâklarda, bu mubârek VATAN; KURÂNINI, İYMÂNINI dehşetli sademelerden tam muhafaza edebilirmi idi? Her neise. (RİSALEİNURA) daha: Vatana, İdâreye zararı dokunmak bahanesiyle tecavuz edilmez. Daha kimseyi O bahane ile inandıramazlar. Fakat cebheyi degişdirüb, DİN perdesi altında bâzı safdil Hocaları, veya [illegible] tarafdârlarını, veya enâniyetli sofî meşreblileri bâzı kurnazlıklarla RİSALEİNURA karşu (Birkaç sene evvel İstanbulda ve Denizli civarında olduğu gibi.) istiymâl itmek; ve RİSALEİNURA ve Şâkirdlerine, ayrı bir cebhede tecavuz etmege münâfıklar çapalayorlar. İNŞA'ÂLLÂH muvaffak olamazlar. RİSALEİNUR şakirdleri tam ihtiyatla beraber bir taarruz olduğu vakitta: münakaşa etmesinler, aldırmasınlar. Aldanan Ehli'İlim ve İymân ile DOST olsunlar. Biz size iliş miyoruz, sizde bize ilişmeyiniz. Biz Ehli'İymân ile KARDAŞIZ diyüb yatışdırsınlar.

(Sâniyen) Mubareklerin pehlivânı hem Abdurrahman, hem Lütfi, hem hafız Ali mânalarını taşıyan; büyük ruhlu güçük Ali kardaşımız bir su âl soruyor. Hâlbuki: O suâlin cevabı: RİSALEİNURDA yüz yerde var. RİSÂLEİNURUN Erkânı'İymâniyye hakkında bu derece kesretli tahşidâtı nedendir?. Bir âmî'müminin İymânı; büyük bir Velinin İymânı gibi dir, diye eski hocalar bize ders vermişler? diyor.

(ELCEVAB): Başda matbû AYETELKÜBRÂ, hem Yirmisekizinci Mektübün Üçüncü mes'elesinin ikinci noktasında merâtibi'İymâniyye bahislarında ahere

da âhere yakın Müceddidi'Elfi'Sâni İMÂMI'RABBÂNİ, beyânı ve hükmüki Bütün Tarîkatların müntehâsı, ve en büyük maksadları Hakâikı'İymâniyyenin inkişafıdır. Ve bir mes'elesi'İymâniyyenin katiyyetle vuzûhu binler kerâmetlerden ve keşfiyyattan daha iyidir. Ve AYETELKÜBRÂNIN en âhırki ve LÂHİKADAN alınan O mektübün parçası ve tamamının beyânı: cevab olduğu gibi, MEYVA risalesinin Tekrâratı'KURÂNİYE hakkında Onuncu Mes'elesi: Tevhide ve İYMAN rükünleri hakkında tekrârâtı, ve kesretli tahşidâtı'KURÂNİYENİN hikmeti aynen, tamamen onun hakiki tefsiri olan RİSALEİNURDA ceryan etmesi CEVABDIR. Hem İymânı'Tahkiki ve taklîdî ve icmâli, ve tafsilî, ve İymânın bütün muhâcemâta ve vesveselere ve şübhelere karşu dayanub sarsılmamasını beyan eden RİSALEİNUR parçalarının iyzâhâtı; büyük ruhlu küçük ALİNİN mektubuna öyle bir cevabdırki: Bize hiç bir ihtiyaç bırakmayor..

(İKİNCİ CİHET) İymân: yalınız İcmâlî ve taklidî bir tasdıkdan münhasır degildir. Bir çekirdekden tâ büyük hurma ağacına kadar, ve eldeki âynada görünen misâli güneşden, tâ yüzündeki âksine, tâ güneşe kadar mertebeleri ve inkişâfatları olduğu gibi; İymânın O derece kesretli hakikatları varki; Binbir ESMÂİ'İLÂHİYYE ve sâir Erkânı'İymâniyyenin Kâinât hakikatiyle alâkadar çok hakikatları varki: Bütün İLİMLERİN ve Mârifetlerin, ve kemâlâtı'İnsâniyyenin en büyügü İYMÂNDIR. Ve İYMÂNI'Tahkikiden gelen tafsilli ve burhanli Mârifeti'Kudsiyedir, diye Ehli'Tahkik ittifak etmişler.

Evet: İymânı'Taklîdi: çabuk şübhelere mâğlub olur. Ondan çok kuvvetli ve çok geniş olan İymânı'Tahkikide: pek çok merâtib var. O mertebelerden İLMELYÂKİYN mertebesi, çok burhanlarının kuvvetleriyle, binler şübhelere karşu dayanır. Hâlbuki; taklîdi İyman ise: Bir şübheye karşu bâzan mağlûb olur. Hem İymânı'Tahkikinin bir mertebesi: AYNELYAKİYN derecesidirki: Çok mertebeleri var. Belki ESMÂİ'İLÂHİYYE adedince bu-

tezahür

tezâhur dereceleri var. Bütün kâinâtı bir KURÂN gibi, okuyabilecek derecesine gelir. Ve bir mertebeside: HAKKELYÂKİYN dırki: Onunda çok mertebeleri var. Böyle İymânî Zatlara şübehât orduları hücûm etse, bir halt edemez. Ve İlmü'Kelâmın binler cilid kitabları (AKLA ve MANTIKA istinâden télif edüb) yalınız O Mârifeti'İymâniyyenin burhanlı ve aklî bir yolunu göstermişler. Ve Ehli'Hakikat: yüzer kitabları (Keşfe ve Zevka istinâden) O mârifeti'İymâniyyeyi daha başka bir cihette izhar etmişler. Fakat: KURÂNIN Mûcizekâr Caddei'Kübrâsının gösterdigi hakaiki'-İymâniyye, ve Mârifeti'Kudsiyye, O Ulemâ ve Evliyânın pek çok fevkında bir kuvvet ve yükseklikdedir.

İşte RİSALEİNUR bu câmî ve küllî ve yüksek caddei'saadeti ve Mirâcı-mârifeti tefsir edüb, Bin senedenberi KURÂN aleyhine ve İSLÂMİYET ve-İNSÂNİYET zararına, ve adem âlemleri hesâbına tahribâtcı küllî ceryanlara karşu; KURÂN ve İYMÂN namına mukabele ediyor. Mudafaâ ediyor. Elbet te: hadsiz tahşidâta ihtiyaç varki: O hadsız DUŞMANLARA karşu dayanub Ehli'İymânın İYMÂNININ muhafazasına (KURÂN) nuriyle vesiyle olsun.. Hadîsi' Şerifde vardırki: (Bir adamın: senin ile İYMÂNA gelmesi, Sana SAHRA dolusu kırmızı KOYUNLARDAN daha hayırlıdır.) Bâzan bir saât tefekkür: bir sene İBÂDETTEN daha hayırlı olur. Hatta: nakşiylerin hafî zikre verdigi büyük ehemmiyet: bu nevî tefekküre yetişmek içindir.

Umum Kardaşlarımıza birer birer selâm ve duâ ediyoruz. Kusura bakmayınız. Acele yazıldı. Siz tashih ve islâh edersiniz.

ELBÂKİ HÜVELBÂKİ
Kardaşınız

Saîdi'Nursî

قارداشكز سعيد النورسى

DİKKAT

(Bu aradaki noksan, 14 sahife nihayetindedir)

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-2383/fragment/page=00000393

DİKKAT

(Bu oradaki noksan, 14 sahife nihayetindedir)

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-2383/fragment/page=00000394

İnebolu Havâlisindeki Umum NUR ŞAKİRDLERİ Namına Salahaddinin Üstâdının Tarihçei'Hayatından Çıkardığı Bir Kısacık Hûlâsanın Bir Parçasıdır.

ÜSTÂDIMIZIN TERCÜMEİ'HÂLİNE KISACIK BİR NAZAR

Şark isyânında Şeyh'Said ve askerleri (Üstâdımız Bediüzzemânı) şarkdaki büyük nufuzundan istifâde için, mücâdeleye iştirâke dâvet ettikleri zaman: Cevâben demiş: Yapdığınız mücâdele; Kardaşı kardaşa öldürtmekdir, ve neticesizdir. Çunki: Türk Milleti bin senedir İSLÂMİYETE bayrakdarlık etmiş, dîni uğrunda binlerle ŞEHİD vermiş, ve binlerle VELÎ yetişdirmişdir. Binâenâleyh; Kahraman ve fedâkâr İSLÂM müdâfîlerinin torunlarına, yâni: TÜRK milletine kılınc çekilmez. ve bende çekmem. Diyerek hem red cevab vermiş, hem mücadelesinden vaz geçmesini söylemişdir.

Eski Harbi'Umumide: taarruz eden RUS ordularına karşu BİTLİS milli kuvvetleri kumandanı olarak, çok fâik kuvvetlerle hûcum eden RUS ordusuna günlerce ve kahramanca mudafaâ ile Şehirdeki bütün Mühimmat ve Erzak, ve Halkın ve Askerin Cihâzâtının taşınmasını te'min etmiş. Yaralandığı hâlde geri çekilmeyi şahsen zûl saydığından ĞAZİYLİK makamiylede karargâhında son mermisine kadar şerefle döğüşmüş, nihayet: bilmecburiye RUSLARA esir Düşmüştür. Dininin, ve VaTAN ve Milletinin, selâmeti için, canını fedâdan çekinmeyen bu kahraman KUMANDANA üç rus mermisi isâbet etmiş. Biri KALBİNİN üzerindeki mâden: tabakayı deliyor, iç çamaşırda kalıyor. İkincisi: Sol tarafda hançerin sapını delerek durur. Üçüncüsü: Omuzunda hafif bir yara açar. Nihayet BİTLİSİN hîni'Sukutunda ayağı kırılmış, ve omuzu mecruh bir hâlde ruslara esir düşüyor.

Sibiryada Üserâ ikâmetkâhlarında (iki sene üç) ay kalmış. Bu müddet

müddet zarfında esir olan doksan zâbit kardaşlarının mâneviyat
larını takviye etmiş, sonra Varşova yolu ile İSTANBULA gelmiştir
O sırada İNGİLTERE Ankalıkan Kilisaları Baş Piskapûsunun(hürri-
yetten sonra) Pâdişah Hükûmetinden sorduğu suallere cevab veren
ve LEMÂT, KATRE, ZERRE, HUBBE, KIZIL'İYCÂZ, ve İŞÂRAT'Ü'L'ICÂZ namında
yazdığı ârabî eserleri okuyanlara, Mevcudâtın tılsımını keşif -
ile bir hakikat yolu açılması. O vakıt makarrı'ûlemâ olan İstan-
bul ile, HİCAZ, YEMEN, MISIR, SURİYE, IRAK, EFĞAN, ve HİNDİSTAN ÛLEMÂ-
SININ temâsı bulunduğundan bu eserleri kendi eserlerine مأخذ ma'haz
tutmaları için DÂRÜL'HİKMETİL'İSLÂMİYE âzâlığında vazifei'il-
miye ve diniyye ile meşğûl olmuştur.

Onsekiz sene sonra: Kırk sene evvel çekirdegi yazılan Beşinci -
ŞÛÂIN ele geçmesi ve ÂYETELKÜBRÂNIN tab'ı münasebetiyle, her ta-
rafda toplattırılan ve aranılan binlerle RİSALEİNUR eczâlarının
ve ifâdeye celb edilen yüzlerle RİSALEİNUR talebelerinden, ancak
(yüzyirmi,) temiz nâsiyeli, saf kalbli, ve düşünceli dindar türkle -
rin (dokuz ay) denizlide mevkufiyyeti ve yüz otuz beş parça RİSÂ-
LEİNUR eczâlarının ANKARADAN, bir hey'eti ilmiyyenin tedkikinde
KUR'ANIN hakiki bir tefsiri olduğu ilmî raporla tevsik ve tas -
dik edilmesinden, Eserlerle beraber mahfûs ve istintak edilen
yüzyirmi talebenin barâtiyle neticelenir. Hazreti'Üstadda Afyo-
na ikâmete memur ediliyor. Yetmişlik bir ömrün kısa bir târihçesi:
Bu tehlikeli, madde ve tabiât ve enâniyet asrında: Bu vücûdun ye-
gâne vazifesi, ğayesi, emeli ve arzusu: İnsanların İYMANLARINI kur
tarmak olduğunu: Hem Mutlakiyyet, hem Meşrutiyyet, Hem Cumhuriyet
devrinde ayrı ayrı idârelerde, ğâyet muhakkik, müdekkik Ûlemâ ve
Hükemâ ve Fûzelânın; Ve ğâyet kurnaz, şeytan, ve evhamlı câsus ve
Feylesofların inceden inceye kırk'sene tahkik ve tedkik ve tah-
lili neticesinde ÜSTÂDIMIZDA ve RİSALEİNURDA: Dünyevi ve siyâsi
hiç

hiç bir maksad olmadığı kat'î anlaşılmıştır.KURÂNI'HAKİYMİN ve HADİSİ'ŞERİFİN binlerle hakikatlarını isbat eden RİSALEİNURU hiç bir dindar âlim veya dinsiz bir Feylesof bir kelimesini dahi cerh ve naks edememiştir.Ve tasdika mecbur olmuşlardır.

Yirmiüç senede tamamlanan RİSALEİNUR,RİSAİLİNUR,RİSALETİNUR adlı yüzkırk parça eserler:KURÂNI'ÂZİYM ve HADİSİ'ŞERİYFİN:Evvelki asırlarda,meşkük ve şübheli bırakdırılmış,veya rumuzlu veya şümullü ve mecâzi yazdırılmış tefsirlerden alınmış degildir. menbâ yalınız(KURÂNDAN,HADİSDEN)asrımızda tereşşuh etmiştir.

ÜSTÂDIMIZ der:(Beyanâtımız KURÂNI'HAKİYMİN feyzindendir.Nefsi-tesliyme,kalbi-kabûle ihzardan ibarettir.Asıl Söz ise KURÂNINDIR.ZİYRÂ,SÖZ ODUR.VE SÖZ ONUNDUR.)der.Ve kendine has bir usulü'tedris bularak beş kıt'â büyüklügündeki MEDRESETÜLZEHRÂSINDA milyonlarla talebeye hocalık eder.Ulûmu'diniyye ile fünûnu'asriyyeyi mezc,ve hakaiki'diniyyeyi fünûnu'müsbite ile te'yid ve teşyid etmek suretiyle talebenin fikir ve İymânının tenvirine çalışır. İstedigi anda(yanında tam'takım RİSALEİNUR varsa)Dünyanın öbir ucundada olsa:HOCASINDAN istedigi dersi alabilir.Ve NURDAN aldığı ders ile amel ettigi takdirdede İYMÂNINI muhafaza edebilir.

RİSALEİNURUN bir hülâsası makamında olan bu ASÂYI'MÛSÂ risalesini anlayarak okuyan,dinleyen:bilâ'istisnâ Dinli,dinsiz,âlîm, câhil, herkes:İslâmiyyetin esâsı olan İymânın altı şartını tamâmen diliyle ikrar ve kalbiyle tasdik etmekle beraber İymânını muhafaza,ve İslâmın Binası olan:Namaz kılmağı,ORUC tutmağı,HACCA gitmeyi,ZEKÂT vermeyi ve KELİMEİ'ŞAHADET getirmeyi kendine vazifei'asliye bilecektir.

RİSALEİNURU,Okumaya,Yazmaya ve Neşir etmeye çalışan FERDLER: CEMİYYETLER,MİLLETLER,DEVLETLER: Dünyevi ve uhrevi fenalıklardan kurtulacak,ve zulmetten NURA çıkacak.SAADET ve SELÂMET temin edecektir.RİSALEİNURUN hülâsası olan ÂSÂYI'MÛSÂ MECMUÂSI=ATOMDAN daha kuvvetli,te'sirli ve NURLU bir SİLAH ve hikmetli bir(xx)..Atom gibi beşeriyyetin ve medeniyyetin tahribine degil; Saâdet ve Selâmetine çalışır. (HAZA'MİN'FADLI'RABBİ)

Umum İnebolu Şakirdleri Namına
NURCU
ABDURRAHMAN SALAHADDİN

(xx) (âsâ'dır.)

EMİRDAĞINDA DEHŞETLİ BİR YANĞINDAN: ÇALIŞKANLARIN DÜKKANINDA ÷ BULUNAN ÂYETELKÜBRÂ NÜSHALARININ BEREKÂTİYLE HÂRİKA BİR TARZ DA, O ÇALIŞKANLARIN DÜKKANI: O DEHŞETLİ YANĞINDAN KURTULMASI MÜ NASEBETİYLE MEŞHUR VE MERHUM MUALLİM HASAN FEYZİNİN YAZDIĞI ÷ BİR FİKRANIN BİR PARÇASIDIR.

RİSALEİNUR: her ateşi ve her yanğını söndürür. İnsanlardaki is-
raf ateşini, İKTİSAD risâlesinin nuru ile; Ve ateşler ve alev-
ler içinde kıvranan zavallı hastaların hastalık ateşini HASTA-
lık risâlesinin nurlarından akan Yirmibeş Devâlı, çeşmesinden÷
fışkıran ÂBU'HAYAT ve şifâ suyu ile; Kalbi ve kafayı ve bütün
âza ve âsâbı saran, ve sarsan vehim ve hayâl, vesvese ve tasa,÷
korku, ve merak yanğınının dehşetli ateşini; VESVESE risâlesinin
nuru ve feyzi ile, Riyâ ve Sem'a, kibir ve gurur hastalıklarının
hummâlı ateşini: İHLÂS risâlesinin imdad ve inâyetiyle; Benlik
ve Varlık, ve zorbalık ve küstahlık kal'asının hedmi ise: Enâ,
adlı yâni: Otuzuncu söz ve altıncı sözün irşâdı ile kâbil olur.
Tabiatın, madde ve zerreler çukurundan, çıkamayan kör ve sersem
ve serseri kimseleride ancak RİSALEİNURUN TABİÂT, zerre ve mad-
deler adlı Risalelerinin güçlü ve kuvvetli, uzun ve mevzun, nur
lu ve şuûrlu elleri çıkarabilir. İhtiyarların, ölüm korkusunun÷
ateşini; evham ve acılarını gidermeye ise; bu namdaki risâlenin
teselli ve imdâdı, mâcun ve tiryakı, feyiz ve nuru kâfi geldigi
gibi; Berzah ve merzahın elemnâk ve sûzinâk ateş ve azabına ÷
karşuda: İcazı'KURÂN ve mûcizatı'Ahmediyye ve İymânı'âhiret ÷
adlı, Âbı'Hayat dolu risâleler bir havzı'kebirdirler. Yer yüzün-
deki bütün şirkin ateşini ÂYETELKÜBRÂ, ASÂYI'MÛSÂ adlı mubarek
eseri'aziymin nuru'âziymi. söndürmeye kâfi geldigi gibi, bugün
dünya ufuklarını saran, ve şimdide İSLÂM dünyasını tehdide baş-
layan O kara dumanlı kızıl aleve karşu bu NURUN şişüb kabar -
makda olduğunu görüyor ve O müthiş kızılların fitnesini ve yan-
ğınını

yangınını söndüreceğine candan inanıyoruz.

Hâsılı:RİSÂLEİNURUN mutalaâsı ve feyzi'mânevii'dâimisi: nefsi' emmârenin ateşini söndürmeye, azğın ve azılı sıfatları öldürmeye yırtıcı, parlayıcı zâhir ve bâtan askerleri tepelemeye yetişir. zâten RİSALETİNUR: bu fitne ve fesad, ve bu yangınları söndürmeye memurdur. Ve bunun için doğmuş ve gelmiştir, diyoruz. Erenler, Evliyalar, Şehidler ve Fatihler yatağı olan bu mubarek vatanda yetişen bu mubarek ve meymenetli seci ve asîl milletin(فَسَوْفَ يَأْتِي اللّٰهُ بِقَوْمٍ)işaretiyle(indallâh) nekadar merğub ve mahbub ve cengâver olduklarına yine bel bağlayoruz.

RİSALEİNURA sahib olanlarda hırs ve hiddet zevâle yüz tutar, zülmet ve şehvet erir. Cehâlet ve şekâvet ateşi söner. Tabiât uyku su azalır. Gaflet uykusu kalkar. Kara ve çirkin, bozuk ve uyuşukkanlar düzelir. Nefes ve kalb işler. Kan boruları birer mecrâyı nur olur. HUBBÜ'DÜNYA ve meyli'MÂSİVÂ kalmaz. ENÂ ve ENTE gider. Yetmiş bin diye söylenen perdeler kalkmağa ve varlık dağı delinmege başlar. İRCİ'Î İLÂ'RABBİKE den :(ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ)sesler gelir. Vuslat yolu açılır. Misk ve anber saçılır. Yüzler sürülür (FED'HULÎ'FÎ'İBÂDÎ: فَادْخُلِي فِي عِبَادِي)ile memur(VED'HULÎ'CENNETÎ: وَادْخُلِي جَنَّتِي)nişanı ile me'cur olur. (فَادْخُلِي فِي عِبَادِي وَادْخُلِي جَنَّتِي)

(ارنا يا من اطفى النار بسوره ♦ ويا من صلى على حبيبه)

Hulasadır RİSALETİNUR, kendisinin bir(levha'i Yâ Hafız) Bir(safhai mâşâallah:) Bir(nushai'bârek'allah) Bir(kılâdei'ümmü'sübyan) Yangına bir(tulumbai'nur) dertliye: bir(recetei'hikmet) bakana: bir(aynai'ibret) müslümanlara: bir(mührü'nübüvvet) mücrime: bir(vesikai'necat:) Yolsuza bir(râhi'hidayet:) Bikeslere: bir(sigortai'siyanet) antı kacıya: bir(kenzi sermediyyet) Evsize: bir(kâşânei'ebediyyet) Münkire: bir(sillei'nedâmet) Kâfire: bir(sehbayı'adâlet) ârife: bir(sohbâyı - kudsiyyet) aşıka: bir(sarayı'vuslet.)..

Denizli ve Havalisindeki bütün
NUR ŞAKİRDLERİ NAMINA
HASAN FEYZİ
RAHMETÜLLÂHİ'ALEYHİ EBEDEN
DAİMEN.

بسمه سبحانه

وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهٖ -

اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهٗ اَبَداً دَائِماً بِعَدَدِ الْحُرُوفِ الْقُرْآنِ وَالْاِيمَانِ وَرِسَالَةِ النُّورِ -

Çok Müşfik.Çok Vefâkâr Efendim. Ve Faziletli,İzzetli Üstâdım Hz.

RİSÂLEİNUR: asrımızda KURÂNI'HÂKİYMİN resmi bir tercümanı ve nâşiri olduğuna dair;çok delillerden bir kaçını arzediyorum. RİSÂLEİNURUN tarihçası aynen ASRI'SAÂDETE benzeyor.Ve bir çok noktalarda tetâbuk ve tevâfuk ediyor.Yirmiüç senede hitam bulan RİSÂLEİNUR: ANADOLUYU maddi tehlikelerden korumuş,mânevi x iykâz tokatlariyle okşamışdır.Ve milyonlarla gişinin İYMÂNINI kurtarmağa vesile olmuştur.

En dehşetli ve korkunç ve karanlıklı bir zamanda; Cihâd hunhar duşmanları arasında,tazyik altında,binbir mahrumiyetler x içinde İhtiyar,Hasta,Garib,hüriyyeti alınmış bir ZÂTIN KURÂNdan aldığı ilhâmi ifadesiyle en sıkıntılı ve tehlikeli ve kısa vakıtlarda: Sabî çocukların,acemi, fakat: mâsum;Biyçâre zaif ihtiyarların titrek, fakat: tövbekâr elleri harekete geçerek x usanmadan,yılmadan binler sahife RİSÂLEİNURU aşkla yazmaları. I

Âlim,Câhil,feylesof,ve muhtelif din sâliklerinden yüzbinlerle insan; zevkla,huşû ve Huzû ile bu hassalı, güzel yazıları okumaları ve güzel SÖZLERİ 2 dinlemeleri.

Eskişehir ve Denizli Ağır Ceza Mahkemesi Neticesi: İstanbulx ve Ankara vesair yerlerde pröfösörlerden,dindar âlim ve feylesoflardan müteşekkil hey'etler tarafından RİSÂLEİNUR inceden inceye 1 tekik ve tahlil edilmiş:Neticede:KURÂNİ tam bir x tefsir olduğuna müttefikan karar 3 vermeleri.Ve gizli düşmanlarının haksız ve yersiz isnadlarının yalınız siyâsi iftirâdan ibaret olduğu ve ilmî itiraz 4 edememeleri. Ve mahkemece de katiyetle

katiyyetle anlaşılmış ve berâtla neticelenmiştir.

Bindörtyüz sene evvel Beşeriyet: Zulmat, cehâlet içinde vahşi örf ve âdetlerin bulunduğu ARABİSTANDA doğan nurlu bir GÜNEŞ altmışüç sene yükselmiş, ve yirmiüç senede inzâli hitam bulan Fermanı'KURÂNLA herşey ebedi aydınlanmış, Fenâ, abes örfler ve âdetler anlaşılmış. Sâyi'Muhammediyle saâdete çevrilmiş. Bu sebeble bütün yabancı nazarlar ğıbta ile KURÂNA dikilmişti. Asırlar geçmiş, İSLÂMİYET üçyüzelli milyona yükselmiştir. ABDULKÂDİRİ'GEYLÂNİ, İMÂMI'ĞAZÂLİ, İMÂMI'RABBÂNİ misillü, sâir islam allâmeleri zamanında: Fen ve Felsefeden neş'et eden KÜFRE karşu KURÂNI'AZİYMİ ve HADİSİ'ŞERİFİ tefsir etmişler, ve Küfrün yayılmasını önlemekle beraber yüz binlerce kişi İSLÂMİYETE girmişlerdir. Hangi İslâm diyarında küfür çıksa O mıntakada KURÂN belirüb NURLU KILINCİYLE mukabele eder. Küfrü def ve ref eyler. Asrımızda buna en büyük bir numune RİSALEİNURDUR. En kuvvetli şâhid binlerle RİSALEİNUR talebeleridir.

Harbi'Umumide âlemi'İslâmın bâzi merkezlerinde İSTİKLÂLİYET x tehlikeye düşecegi zamanda: (Fas, Cezâyir, Mısır, Suriye, Filistin Irak, Cava, Hindistan, Türkistan, Efğan Ülemâlarına) Fen ve Felsefeden doğacak tabiiyyun fikrini cerh edecek, Hakikatı'KURÂNİYEYİ ve Hakaiki'İymâniyei'beşeriyyenin muhafazasını, RİSALEİ NURUN çekirdegi olan İŞÂRÂTÜL'İ-CAZ risalesiyle göstermiş, Vex bunun neticesidirki: RİSALEİNURDA çok evvel tebşir ve beyan edildigi gibi, Bu mezkûr milletler İstiklâliyetlerini ğaip etmişler; Şimdi yeniden İSTİKLÂLİYETLERİNE kavuşiyorlar.(8) RİSALEİNURUN bu vatanda ekdigi nurlu tohumlar filiz vermege x başlamış. Bu sâyede dini gazetelerin ve risalelerin çıkması ve KURÂN mekteblerinin açılmasına zemin teşkil etmiş.(9) Ve milx yonlarla mâsumun İYMANLARINI kurtarmağa sebeb olmuştur.

Şarkı'Şimâlide çıkan, Dünya çapında tasavvur edilen bir ejderhadan daha korkunç, dehşetinden bütün beşeriyyeti titreten dinsizlik ceryânının beş pençesi Dünyânın beş KİTASINA uzanmış igneli tırnaklariyle zehirlemeye çalışıyor. Bu muazzam tehlekeyi bindörtyüz sene evvel işâret buyuran KURÂNI'AZİYMŞŞAN bu asırda, bu aziym tehlekeye karşu RİSALEİNURU mukabele çıkarıyor(II) Dünya siyasiyunlarının dinsizlige bilmiyerek yardım ettikleri yıllarda RİSALEİNUR hırıstiyan âlemine MÜSLÜMANLARLA İTTİHADx etmeyi işaret ediyor. Katolik ve Protistan misyonerlerini ÂSÂYI MÛSA ve ZÜLFİKAR mecmuasiyle iyraz ediyor. Maddi ve Mânevix mes'ûliyyeti gösteriyordu.(I2) Yeryüzünde en mütemeddin milletlerden Finlandiya, İsveç, Norveç bu hakikatı'Nuriye karşusundax KURÂNI'KERİM ve HÂKİYMİ rehber etmiş. İslâmiyetle bir nevi ittihad ederek şarkı'simâlide tam DECCALIN egesine VAHYİ'SEMÂVİ KILINCI (ZÜLFİKARI) çekmiştir.

RİSALEİNUR Talebelerinden
Çok Kusurlu Günahkâr
Abdurrahman Salahaddin

MÜELLİFİN VASİYYETNAMESİ MÜNASEBETİYLE, HALİL İBRAHİMİN RİSALE-NUR HAKKINDA NUR ŞAKİRDLERİ NAMINA YAZDIĞI BİR FIKRASININ BİR PARÇASIDIR.

-(— — — «باسمه سبحانه» — — —)-

RİSALEİNUR:Nurdan bir ibrisimdirki,kâinat ve kâinattaki mevcudatın,tesbihatları onda dizilmiştir. RİSALEİNUR:âhize ve nâkile ile mücehhez bir Radyo-i KURÂNİYEdirki onun tel ve lambaları ve ayna ve bataryaları hükmündeki satırları,kelimeleri,harfleri öyle intizamkârâne ve î-cazdârâne bast edilmistirki,yarın her ilim ve fen adamları ,ve her meşereb ve meslek sahibleri ilim ve iktidarları mıkdarınca âlemi'ğayib ve âlemi'şehadetten ve ruhaniyyat âleminden ve kâinattaki cereyan eden her hadisattan haberdar olabilir.Ziyra RİSALEİNUR (Menşuru'kur'andır) Risalei'nur MÜ'MİNLERE hedâyâyı'hidayet,vesilei'saâdet,mazharı şefaât ve feyyâzı'rahmandır. RİSALEİNUR: Kâinata nev'baharın feyzini veren bir âbu'hayat ve ayni rahmet ve mahzı'hakikat ve bir gülizârı gülistandır. RİSALEİNUR lütfü'yezdân,kemâli'İyman,İşârâtı'KURÂN ve bereketi'ihsandır. RİSALEİNUR:Kâfire hüsrân,münkire tokad dalâlete duşmandır. RİSALEİNUR: Bir kenzi'mahfi,bir sandukcei'-cevâhir,ve menbâi'envardır. RİSALEİNUR: Hakikatı'KURÂN ve mîrâcı iymandır. RİSALEİNUR: Sertâcı'Evliya,Sultânı'eser,ve zübde-til'meâni,ve âtâyâyı'ilâhi vehedeyâyı'sübhanidir (xxx) RİSALEİNUR: -mevi'di'Ahmedi sallallâhü'âleyhhi'vesellem ve müeyyedi haydarî+ radiyallâhü'anh,veteavünü'ğavsi K.S. ve tavsiyeyi'ğazâli K.S. ve İhbârı'-fârukidir. K.S. RİSALEİNUR: Şemsi'KURÂN mûcizül'beyânın elvânı'seb'a sı RİSALEİNURUN menşuru'hakikatında tam tecelli ettiginden hembir(kitâbı'Şeriat,Hem bir kitabı'Dua,Hem bir kitabı'Hikmet,Hem bir kitâbı'ubudiyyet,hem bir kitâbı'Emrü'Dâvet,Hem bir Kitâbı'-zikir,hem bir kitâbı'fikir,Hem bir kitâbı'Ledünniyât,hem bir kitâbı'tasavvuf,hem bir kitâbı;mantık,hem bir kitâbı'ilmül'kelâm-

(xxx)Risalei'nur:bir bahri'hakıykık,ve bir sırrı'dekaik,Hem bir ve Kenzül'maarif,ve Bahrül'mekarimdir.Risalei'nur:Hastalara Şifâ,hanei'hikmet,ve mai'zemzem,Saglara maiyseti'hakıykat,ve Riyhi'reyhan,ve miski'enberdir.

Hem bir kitabı ilmi' ilâhiyat, Hem bir kitâbı'teşviki'san'at, Hem bir kitâbı'belâğat, Hem bir kitâbı'isbâtı'vahdâniyet, ve muarızlarına bir kitâbı'ilzam ve iskâttır. RİSALEİNUR eczaları: Bir semâi'mâneviyyenin güneşleri ve ayları ve yıldızlarıdır. Nasılki: zâhiren perdei'esbab olan güneşden, kamerden ve kevâkibden bütün kâinât tenevvür ve tezeyyün ve bütün eşyâ neşvü'nümâve hayat buluyor. İşte RİSÂLEİNUR dahi bu asırda, bütün âlemi'beşeriyete hayatı'câvidân ve âdeme'kâmili'insan, ve kulube neş'eyi'iyman ve ukule yakiyn itmi'nan ve efkâra inkişaf, ve nufuse tesliymi'riza ve can şuâlarının KURÂNI'MÛCİZÜLBEYANDAN alub saçmakdadır. O semâi mâneviyyeyi bâzan ve zâhiren bi'hasbel'hikmet âfâki bir bulut-kütlesi kaplar, O celallı semâdan öyle bir bâran feyiz ve rahmet tekattur ederki: tohumlar, çekirdekler, hubbeler o sıkıcı ve dârı Âlemde gerçe biraz muztarib olurlar. Fakat tâ o sıkılmakdan üzerlerindeki kışırları çatlar. Ve yertılır. O Anda bulutlarda ufuklara çekilüb nöbetci vaziyyetinde beklemesi bir imtihâni'rabbâni ve bir inkişâfı'feyzâni ve bir rahmeti'nurânidirki: Evvelce bir hubbe, bir çekirdek yeniden tâze bir hayata atılır. İştiyak ile ve neş'eyi'inkişâf ile meyvedâr koca bir ağaç suretini alır ve (يُبَدِّلُ اللّٰهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ) sırrına mazhar olurlar. Evet YİRMİ SENEDİR devam eden şu mevsimi şitâ; İNŞAÂLLAH' TAÂLÂ nihayet bulmuş ola. Dünyaya yeni ve feyizli bir faslı'nev'bahar gele. Ve âlemin yüzü nur ile güle. RİSALEİNUR KURÂNI'MÛCİZÜLBEYÂnın tahtı'tasarrufunda olduğundan ona uzanan ve ilişmek isteyen her el kırılır. Ve her DİL kurur.

UMUM NUR ŞÂKİRDLERİ NÂMINA
HALİL İBRÂHİM

Medresetül'ZEHRÂNIN Erkânları Namına Bizde İştirak Ediyoruz.

OSMAN, RÜŞDÜ, RÂFET, HÜSREV, SÂİD, HİLMİ, MUHAMMED, HALİL İBRÂHİM, MEHMET NURİ; (MEDERESETÜ'ZEHRÂNIN KÜÇÜK İSPARTASI TALEBELERİ NAMINA BİZDE İŞTİRAK EDİYORUZ. NAZİF SALAHADDİN, Küçük İBRAHİM.

KASTAMONUNUN KÜÇÜK HÜSREVİ MEHMET FEYZİNİN MEKTUBUNDAN BİR PARÇADIR.

Çok Sevgili Üstâdım.

Bu İhtiyar, sahtakar, bidakârlara mukabil, RİSALEİNURDAN tam ders alan münevver, takdirkâr, bahtiyar gençlik dahi böyle söyleyor. Mâneviyat denizinin çoşğun ve gükremiş mevceleri ortasında çok biyçarelerin sarsılmış ve kuvvetini ğaib etmiş İYMÂNININ, yegâne kurtuluş gemisi ve o geminin hedef ittihaz edecegi RİSALEİNURUN inkâr edilmeyecek kadar bir kudretle nurlandırdığı saadeti'ebediyye presteşgâhının yine parlak nurudur. Onun içinde maddiyattan ziyade, ruhiyâtın tecellisi her bir sahifesinde kâri'lerin vâzıhan gördügü; Burada dünyada ğafletle kendilerinden geçenler, ve adeta ölümü hiç olmak gibi en aşâğı bir mertebeye kadar indiren ğâfil yolcular; Ve böylelikle zulmet âlemin de misafir olduklarını hâla sezemeyen bedbahtlar: RİSALEİNURUN aydınlattığı yollara nazarlarını çevirdikleri zaman, KABRİN bir saadeti'ebediyye kapusu, ölümünde yok olmak degil, saadeti'bâkiyeye vasıl olacağını bi'hakkın gösteren bir hüdâyet kaynağı olduğunu anlayacaklar. Belkide kalblerinin hücra bir köşesinde bi'haber olarak saklı kalan zaif iymanlarının sönük ziyâsını RİSALEİNURUN nuru ile parlattığı anda fâni âlemlerin fâniliklerinden kurtulub bâki âlemlerin bâkiliklerine ulâşan sırrın aydınlık yolunu hissedecekler. Böylece ğafillerin ğafletten uyanmaları, kudsi ÜSTÂDIMIZIN yegâne ğayesidir. RİSALEİNURUN hedefini bu suretle bir nebze açıklarken insâniyetin nazarını, ruhun mâneviyâtın nihayetsiz ufuklarına dikmelerini temenni ediyoruz. Ziyra: Ağaran fecirde bir (NUR) parlayor. Bu NURKİ: İYMÂNIN NURU, Ve O NURU gösteren RİSALEİNURUN NURUDUR.

[işte]

İşte Ey Kardaş,Ey Dindaş: Hissiyâtının bütün mevcudiyyetiyle bu Envârı'İymaniyyeyi,ruhunun tâ derinliklerinden kopub gelen bir-sadakat ve muhabbetle sarılarak,hiç şübhesiz beşerin fevkında - bir kudret,ve(CENABI'HAKKIN)İNÂYETİ'İLÂHİYYESİYLE bu RİSALEİNU-RUN meydana geldigini bil.Ve O büyük ÜSTÂDIN hârıkası önünde tâ zimle egilmeyi bir vicdan borcu ad et.

Ey Ruhları Dalkalandıran ve Kaleminden Şimşekler Çakdıran Muhte rem ÜSTÂD.

Senin azemetli hârıkanın,en büyük nişânesi olan RİSALEİNURUN NU-RU; karamaya yüz tutan İYMÂN ufuklarını nurlandırdı.Ve aydınlat tı,ve ebede kadar aydınlatacakdır.İNŞÂALLAH..

Kastamonu RİSALEİNUR ŞÂKİRDLERİNDEN
MEHMET FEYZİ

ASÂYI'MÛSA MECMUASINDAKİ ÂRABİ KELİMELERİN KISACA TERCÜMELERİ6 NE DAİR BİR LÜĞATCADIR.

(Bu Lugatcaya Bakan Kardaşlara Bir İhtar Ve Beyânı'Mâzeret.)

Bediül'beyan olan RİSALEİNURUN müellifi Üstadımız Allâmei'Saidi'-Nursi hazretleri:Evvelâ mücahedei'nefsâniyeyi herşeye takdim ve sıfâtı'mezmumeyi mahv,âlaıkı'dünyeviyyeden inkitâ,hakikatı'him-metle CENÂBI'HAKKA teveccüh ettiginden kalbi'münevverinden hicâ-bı zulmat inâyeti hakla inkişaf ve rahmeti'İlâhiye feyzân ve nu-ru'semedâni leman edüb(افمن شرح الله صدره للاسلام فهو على نور من ربه) sırrına mazhariyetle sadrı'şerifi münşerih olub,rahmeti'sübhani-ye ile sırrı'melekût mirât kalbine münkeşif ,ve hakaıkı'İymâniye ve KURÂNİYE تلألؤ tele'lû' ettiginden,şübhesiz RİSALEİNUR doğrudan doğ ruya İlhâmı'İLÂHİ,İhsânı'Rahmâni,İkrâmı'Râbbâni,Feyzi'samedâni-İntâkı'Sübhâni,hem İ-câzı'mâneviyyei'KURÂNİ,Hem makbul Şahı'Risa Risalet A.S.M.

risâlet, Hem memdûhu'Şâhı'Vilâyet, Hem merğûbu Şâhı'Geylâni, Hem KURÂNI'MÛCİZÜLBEYÂNIN semâi'mânevisinde parlayan hidâyet ve tevfik güneşlerinin, nurlarının in'ikâsı, Hem sırrı'verâset kâmilei'nebeviyye (Aleyhisselâtü'vesselâm) cihetiyle RESÛLÜ'EKREM Aleyhisselâtü'Vesselâma ihsân olunan cevâmiu'l'kelem gibi, üstadımıza dahi kâlilil'lafzı kesiri'mânâ kelimâtı'câmiâ ikram olunması, Hem ÜSTÂDIMIZ Esmâül'Hüsnâdan İsmi'bediâ mazharyyetinden te'lifi olan RİSALEİNUR kelimâtı'bediâ ve tâbiyrâtı ğaribe ile müzeyyen olması, Hem tercüme olunacak kelimâtı'arabiyede Üstâdımız yalınız Lûğatce sathi mânaları düşünmeyüb, belki: ğâyet geniş, ve pek kudsi olan İYMÂN ve KURÂN hakikatlarını nazara alarak ğâyet hârika deliller, zâhir burhanlar, kat'i hüccetler isbat ve beyan ettiginden, O kelimat, İfâde edüb bakdıkları külli hakikatlardan, kudsi mânalardan, birer ulviyyet, birer külliyet kesb etmesi, Hem Üstâdımız eskidenberi: fesahatı'âliyye, ve belâğatı fevkelâde sâhibi olduğundan RİSALEİNUR belâğat ve edebiyatca pek yüksek bir mevkide bulunmasıgösteriyorki: O nurlu kelimâtı tercüme etmek imkânsızdır. Fakat mâdam kudsi Üstadımız: Aczimizi ve liyakatsizligimizi, bizden daha fazla bildigi halde, tercüme ile emir etmesinde elbette nice hikmetler vardır. diye nâcizâne, ve fakat mubarek Üstâdımızın afvına ve tashihine itimâden bu Mecmuadaki kelimâtı'ârabiyyeyi bir liste halinde tertip ettik. İnşâallah ileruda RİSALEİNURDAN tam ders alarak müdekkik âllâmeler O kelimâta mühim birer şerh yazarlar.

Hem RAHMETİ'İLÂHİYYEDEN temenni ederiz.

Kastamonu RİSALEİNUR Şâkirdlerinden

Mehmet Feyzi

EVVELKİ HARFİ ELİF İLE BAŞLAYAN KELİMELER

ARABİ KELİMELER	TERCÜMELERİ
İBDÂ'	ALLAH-U TAALÂ hazretlerinin âletsiz, maddesiz, zamansız, mekânsız halk ve iycadıdır. Esâsen: İbdâ', İhdas, İhtirâ', İycad İnşâ, Sun'ü. Halk, Tekvin) halk etmek, iycad etmek, var eylemek mânalarına birbirine mânaca pek yakın kelimelerdir.
EBEDİY :	Daimi olan
Ebediyyet	Daimilik ve zavâlsızlık.
Âsârı'Cemâliyye	ÂLLAH-U TAALÂ hazretlerinin CEMÂL sıfatına, yâni lûtûf ve rahmetine delâlet eden kâinattaki eserler, âyetler, deliller.
İCRAATI'CELÎİYYE	ÂLLAH-U TAALÂ hazretlerinin CELÂL sıfatını yâni kibriyâ ve azemetini tanıttıran kudreti'hakla husule gelen icrâlar.
ÂSARI'SALTANAT	Saltanatı'İlâhiyenin sermediyet ve azemet ve heybetini gösteren eserler. Kâinatta mütemadiyen görünen hayat vermek öldürmek, zengin etmek, fakir etmek, aziz etmek, zelil etmek, tahrib, tâmir: bunların emsâli eserler hep Cenâbı'Hakkın saltanatının âsârı olduğu RİSALEİNURDA pek katî olarak isbat edilmiştir.
EHAD	infiradla muttasıf sıfatı'kâmileyi câmi olan ZÂTI'İLÂHİYYE.
EZELİ	Kadîm ve sermedi olan, bidayeti olmayan.
İHDAS	İycad etmek, hâdis kılmak.
İHLÂS	Sâfi ve hâlis olmak. İşinde ve sözünde, sırrını tasfiye edüb tâat ve ibâdette riyayı ve gösterişi terk edüb sâde CENABI HAKKIN rizasını kasd etmek.
İSTİ'DAD	Yardım istemek.
İhTİFAL	Toplanma, büyük bir alay ile hürmet ve tâzim, cem'i ihtifâlât.
İCRAATI'SÜBHANİYE	Noksan sıfatlardan münezzeh ve kemâl sıfatlariyle muttasıf olan ALLÂH-U TAALÂ hazretlerine mütaallık icraat.
İNTİSAB	İyman ve ubudiyetle kendisini hâlıkına, rabbisine nisbet eylemek, yâni maiyyeti-mâneviyyei'İlâhiyye girmek. Bu sır RİSALEİNURDA hususan Yirmidördüncü mektübde ve yirmiüçüncü sözde mükemmel isbat edilmiş.

İSTİYDÂT :	ALLAHÜ'TEÂLÂ Hazretlerinin Esyâye Tevdig buyurduğu kabiliyyet kuvveleri.
İKTİDAR	Gücü yetmek.
İŞHAD	Şehadet ettirmek.
EŞHAD	Şahidler.
İNKİYAD	İtaat etmek, mûtî olmak.
İRŞAD	Doğru yol göstrmek.
İNFİKÂK	Ayrılmak.
İTTİFAK: İttihad.	Muvafakat etmek.
İHBAR	Heber vermek?
ÂFÂK	Ufkun cem'i, etraf cihet mânasına.
ÂFÂKİ	Hârici, Nefisden hariç.
ENFÜS	İnsan nefisler.
ENFÜSİ	Nefisde olan, dahili nefse ait.
ENMUZEÇ	Numune, misal, örnek.
İŞTİYAK	Arzu etmek
İZ'AN	Tam idrak etmek, bilmek.
İLHAD	Doğru ve hak olan yoldan sapub bâtıl yola meyil etmek girmek.
İSTİB'AD	Uzak görmek.
IZTİRAR	Çaresiz olamk.
İSTİY 'DAD	AllâhÜTaalâ hazretlerihin eşyaya tev'di x buyerduğu kabiliyyet kuvveleri.
İHTİLAL	İntizâmın hilâfı, Yâni şîrâzaden çıkmak.
İNHİDAM	BOZULUB YIKILMAK.
İŞTİAL MADDESİ.	Alevlenmek, yanmak maddeleri.
ECMEL	Ziyâde güzel.
İstihkak	Liyâkat kazanmak.
UHREVÎ	ÂHİRETE AİT.
ERKÂNI'İYMÂNİYYE	İYMAN ESASLARI.
İYMÂNI'BİL'ÂHİRE	Kiyametin vukuunu, haşr ve neşr. Cennet ve cehennem, hesab, mücazat, mükâfat gibi umuru-uhreviyeyi tasdik etmek.

İN'İKÂS	Aks etmek, geri dönmek, hem aynada ve parlak şeylerde temessül etmek.
ETVÂR	Tavrın cem'i, tavır, bir halden diger bir hâle intikaldir.
İltica	Sığınmak
Î-CAZ	Başkaları âcız bırakmak.
İYCÂZ	Kelâmı muhtasar etmek, tafsil etmemek, ülemâ ilmü'beyan ve belağatca târifi şudur. Mâruf ve mütaarif olan cümleden ziyade cümle ile maksadı beyandır.
Î-CAZI'KURÂN	Kurânı'kerimin nazmen ve mânen mûcize olub onun belâğat ve fesahatına, beşer iktidârının yetişemeyüb Beşeri muarazadan ebediyyen âciz bırakmasıdır. Üstâdımız hazretleri Yirmibeşinci sözde ve İŞÂRATÜL'Î-CAZ tefsirinde î-cazı'Kurânı güneş gibi isbat buyurmuşlardır. Mâlumat isteyen o iki güneşe kalbinin âyinelerini mukabil tutsun.
İFHAM (إفحام)	Muhatablarından her bir tabakaya maksadı anlatmak, fehim ettirmek.
İTNÂB	Kelâmı uzatmak, tafsil etmek, ilmü'belâğat âlimlerince târifi şudur. Mütearif olan cümleden ziyade cümle ile maksadı beyandır.
İCMAL	İhtisar etmek, kısaltmak.
İFHÂM (إفحام)	Muarızlarını susdurmak iskât etmek.
ÜSLÛBU'ÂLİ	Kurânı'hakiymin nazmı'şerifindeki kudsî, lâhûti, hârika, âli olan muntazamlık.
İLHAM	Feyiz yoluyle Cenâbı'hakkın velilere has bir veçhle, Yâni Cebrâil'aleyhisselam vasıtasız ilka ve telkin buyurması.
İRHÂSAT	Peygamberlerde, nübüvvetlerinden evvel ileride peygamberliklerine delil olacak zuhur eden hârikalar.
Â-CÛBEİ'HİLKAT	Hallâkiyyeti'İLâhiyyenin acaip ve ğaraibini câmi olan insandır.
ÂYİNEİ'SAMEDÂNİ	Sâmediyyeti'İLâhiyyeyi gösteren âyineki insandır. RİSÂLEİNURDA ayinei'samedaniyden maksad insandırki: Üstâdımız allâmei'Saidi'Nursi hazretleri insanın İsmi'Âzama ve câmia mazhâriyyetini ve kâinatta mütecelli olan Esmâi-İlâhinin tecelliyatının in'ikâsına, en cem'iyyetli bir âyine olduğunu, ve insan denilen samedâni âyinede müşahede olunan hakaikın hiç bir âyinede görünmediğini, ve insan denilen nushai'süğaradan okunan esrârı'ğaybiyye hiçbir nushadan bilinmediğini beyandır. Üstâdımız Otuzuncu sözde ve Hulâsatül'hulâsanın bir hâşiyesinde pek mükemmel iyzah buyurmuşlar. Oraya muracaat edilsin.

ÂYİNAİ'ZÎŞUUR	Şuur sahibi ğyinaki İNSANDIR.
Emel	Ümid ve rica.
Endişe	Fikir ve düşünce.
İNKİŞAF	Açılmak.Zâhir ve aşikâr olmak.Bir şeyin perdesi kalkub âşikâr olmak.Zâhir olmak.
İSTİÂZE	ALLAHüTAÂLÂDAN hıfz estemek,sığınmak.
İRÂDE	Murad etmek dilemek.
İMKÂN	Mümkin olmak.Haddi'kudrette dahil olmak.
İMKÂNAT	Vücud ile ademden mürekkeb olan Mütesaviyüddarafeyn.Yâni ademle vücud müsavi.
İTMİ'N-KÂRÂNE	İtimad ve rabtu'kalb ile iztırabsız sükunetle.
Asfiyâi Müdekkikin	İYMAN ve KURÂN hakikatlerini tahkikde son derece dikkat eden ve insanlar arasında kemâlatla imtiyaz bulmus mümtaz zatlar.
İHSAN'PERVER	İyilik ve ihsan edici.
ECRÂMI'SEMÂVİYYE	Göklerdeki cisimler,seyyareler,mahluklar.
ÜSSÜLESAS	Esasların esâsı.Hakikatların hakiki kökü.
ESBÂBI'MADDİYE	Zâhiri sebebler,vasıtalar,vesiyleler.
ESBAB'PREST	Zâhiri sebeblerde ve vasıtalarda te'sir'-hakiki idğia eden maddiyyun.
Â-CÛBE	Acyib ve ğariyb olan şey'in ismiydir.
İSKÂT	Sûkut ettirmek.
İTTİHAD	Birlik ittifak.
İMTİYAZ	Tefrik etmek,temyiz etmek.Birer âlâmeti-fârıka ile eşyayı birbirinden ayırmak.
ELVÂHI'MİSÂLİYE	Misâli levhalar,sahifeler.
İNTİZÂMI'EKMEL	Nihayet ddrecede mükemmel intizam.
EVRİDE	Boynunun iki tarafındaki büyük şah damarları.
İMTİZACI'KİMYEVİYE	Kimyevi maddelerin biribirine karışması.
İSTİHDAM	Hizmete,vazifeye koymak.
ENÂM	İnsanlar ve yeryüzünde olan mahlûkat.
İHTİMÂM	Dikkat
İHTIZAZ	Şevk ile meyil ve hareket.

İHYA :	Hayat vermek.
İMÂTE:	Öldürmek.
İNTAK:	Nutuk vermek, söyletmek.
ULÛHİYYET :	ALLAHLIK, Tanrılık, (Uluhiyyet filhakika - sıfattandır. Fakat bâzan bu sıfatın mavsufu Zâtı'Zülcelal murad olunur.
İSTİHSAN :	Tahsin etmek, güzel görmek.
ECZÂI'ASLİYE :	Temel cüzüleri. Esas parçaları.
İNSİCÂM :	Nihayet derecede güzel ve hikmetli olarak tertib ve te'lif.
İHATAİ'İLMİYE:	İlmi ihata. Yâni Allâh taala hazretlerinin her şey'i kemâlile bilmesidir.
İstihdâmı'Rabbânı: (Haşiye.I)	Rabbilâlemiyne mahsus istihdamki: Her eşyâyi şâmil hikmetiyle ehemmiyetli birer hizmetlerde ve vazifelerde kullanmasıdır.
İSTİDLÂL:	Delil taleb etmek. Veya zehnin eserden müessire intikali, veyahud delilin delalet ettigi şey'i isbat etmek için matluba irşad eden ve kat'i ilme sebeb olan delilleri aramak.
İCMÂg. :	İttifak etmek. Yâni Resulü'ekrem aleyhisselâtü'vesselâmın irtihâlinden sonra, her asırda müctehidlerin ve ülemânın bir mes'eleyi diniyyede ittihad ve ittifaklarıdır.
UHUVVET:	RİSALEİNURUN esas meslegi olan KARDAŞLIK.
Ehli'Tahkik:	İyman ve KURÂN hakikatlarını delilleriyle hak ve hakikat üzere beyan eden ülemâlar.
Ehli'Tedkik:	Ehli'tahkikin fevkında hakikatları tahkikde ziyade dikkat eden müdekkik allâmeler.
EHLİ'ŞUHUD :	Bütün mevcudatta tevhid delilerini aynen müşahede eden ve gizli sırları hakkın izniyle gören şuhud ehli olan Evliyâlar.
EHLİ'KEŞİF :	Perdeli olub, his ile mâlum olmayan mevcudâtı ve vukuâtı bi'iznillâh, perdesiz görüb haberdar olan kesif ehli veliler.
EHLİ'İHTİSAS :	Bir fende veya bir sanatta hususiyyet ve imtiyaz ve meleke kazanmış olan ihtisas ehli zatlar.
Ehli'Vifak :	Güzel işlerde birbirine muvafakat edüb uyan insanlar.

(Haşiye:I) RİSALEİNURDA Rahmani, Rabbani, Samedâni çok tekrar ediyor. Bunlar ALLAH TAALA hazretlerinin İsmi'şeriflerindendir. RahMana, Rabbe. Sâmede mensub demekdir. mesela: Şehri'rahmâni, İstihdâmırabbâni, Âyinai'samedâni, yâni samedâni âyina. Rabbâni istihdam, rahmâni şehir demekdir. Bu kelimatta RAB ve SÂMEDE elif ve nunun ziyade kılınmasıki: Rabbâni, Samedâni gibi nisbeti tekid ve mübâlağa içindir.

İYMÂNI'TAHKİKİ:	Mü'minin kalbi, tasdik nuriyle o derece münevver olmasıdırki: O nur bütün letaifi'-insaniyyeye nufuz eder. RİSALEİNURUN kazandırdığı hakiki iyman gibiki: Cemî'âlem itikâdını tebdile çalışsa, kalbe cüz'i bir şübhe ve adi bir vesvese bile gelmez. tasdikında İnâyeti'hakla sabit kalır.
EHLİ'SÜNNET :	İtikadiyatta şeriatı'ahmediyyeye(A.S.M.)ve eshâbı ahmediyyei.Muhammediyye aleyhissalatüvesselâme tâbi olub Resul'ekrem aleyhissalâtü vesselâmın hadisi'şeriflerinden zâhir olan hakikat ne ise ve eshabı'kirâmın hâli ne üzere câri ise onu bihakkın isbat eden cemaattir.
EHLİ'HAMİYYET:	Fenalıkdan ve haksızlıkdan hoşlanmayan gayretli ve namuslu kimseler.
Ehli'dünya:	âhireti düşünmeyüb heman dünyaya düşkün olanlar.
EHLİ'SEFÂHAT:	SÜFLİ şeylere meyyal akılsız ahmaklar ve nefislerinin zevkına düşkün alçaklar.
EHLİ'İLHAD:	Hak ve sâbit olan doğru yoldan sapub batıl yola meyil edenler ve girenler.
EHLİ'ŞAKAVET:	Dini'mübiyni'islâmın izni olmadığı dürlü rezaleti irtikâb edenler.
EMRİKÜN'FEYEKÛNA-MÂLİK :	ÂLLAH TAALA hazretlerinin İrâdei'subhaniyesinin taalluk ettigi şey'in suratla husulunu beyandır. Çunki: Cenabı'hakkın emri bir şey'e OL demesiyle O şey vücud bulur.

EVVELKİ HARFİ (B,ب)İLE BAŞLAYAN KELİMELER.

BEDÎ :	Müteaddit mânaya gelir. Hakikatta bedî, esyayı esyayı muktezâyı'hikmet üzere iyead eden ALLAH TAALADIR. Ve yahut bir şey hassa ile münferid olub asrında veya her vakıtta misli mâlum olmazsa onada bedî denilir. Aciyb ve ğarib olan şey'e dahi bedî denir.
BEDÂYİ	ACAİB vegaraib.
BEDAYİİ'KUDRET	Kudret şâmilei'hakla, acib ve ğarib bir tarzda halk olunan mahlukat.
BEDÂYİİ'SANAT	San'i kâmili'hakla aciyib ve ğarib bir vechle iyead olunan mevcudat.
BEDÂYİİ'FITRET	âciyb ve ğarib masnû, mahluku'aciyb.
BEDÂHAT	ayan, âşikâr olmak.
BEDİHİ	Açıkdan aşikâr ayan olarak.
BERÂHİYN	Burhanlar, kuvvetli deliller; hüccetler.
BAKÂ'UHREVİ	Âhirete ait baka, devam.
BİL'İTTİFÂ	İttifak ve ittihadla.

BURHÂNI'NÂTIK) BURHANU'SÂDIK)	Nâtık, sâdık burhanki: Resulü'ekrem aleyisselâtüvesselâmdır. Cenabıhak her peygambere x risâlet ve nübüvvetinin doğruluğunu ve sıdkını kavmine inandırmak ve kabul ettirmek için bir burhan vermiş. Fakat Fahrı'âlemin x bütün vücud serifini burhan eylemiş. Üstâdımız RESÛL'EKREMİN nasıl bir burhanı'hak olduğunu RİSALEİNURDA ezcümle Mûcizâtı'Ahmediyye risalesinde bilhassa Resulu'ekremin mubarek elinde müteaddit burhan bulunduğunu güneş gibi beyan buyurmuşlar. Ondokuzuncu mektüb ve ondokuzuncu söze muracaat ediniz. Elhak O risaleler, Resulü'ekrem aleyhisselatüvesselâmın bir burhanı'sâdıkı ve nâtıkıdırlar.
BELÂĞAT :	Yâni fasahat. Her sözü yerinde söylemek, kelâmın meramına mütabık olması
BÜLEĞÂ :	Belîğler, her sözü yerinde ve merâma mutabık, maksada uygun olarak söyleyenler.
BERZAH :	İki âlem arasında olub hiç birine dahil olmayan bir fâsılı ğayri'müteddahildir:
BASİYRET :	Kalbinde bir nurdırki onunla hakikatlar idrak olunur.

(Ç) EVVELKİ HARFİ(P)İLE BAŞLAYAN KELİMELER.

PERVERDİKÂR:	Terbiye edüb rızık verici olan RABBÜLÂLEMİYN.
Perverde:	Terbiye görmüş beslenmis olan.
PERKÂR:	Dâire resim etmeye mahsus iki ayaklı alet.

(T) EVVELKİ HARFİ(T)İLE BAŞLAYAN KELİMELER.

TASDIK:	İNANMAK .
TAHKİK:	Bir şey'in hakikatını aramak. Bir mes'eleyi delili ile isbat etmek.
TAHAKKUK :	Delili ile isbat edilmiş sâbit ve hakikat olduğu âşikâr olmuş.
TEREŞŞUH :	Bir şey sızıb dışarı çıkmak, terlemek.
TECESSÜM :	CİSME ve surete gelmek.
TERVİYÇ:	revac vermek, yâni halk arasında itibar vermek kabul ettirmek.
TEFRİŞ :	Yayub döşemek.
TAAVUN :	Birbirine yardım etmek. ve Muavenet etmek.
TALTİF :	LÜTÜF VE KEREM ETMEK.
TEKVİN :	Halk ve İyced edici olan ALLAH TAALA hazretlerinin sıfatıdır.
TEHALLUK :	AHlaklanmak, Huy edinmek.

TEBEDDÜL:	Bir heyetten diger bir hey'ete girmek.
TASAFFİ :	PÂK ve SÂFİ olmak. Temizlenmek.
TASFİYYE:	PÂK ve SÂFİ etmek noksanları gidermek.
TATMİYN :	İTMİ'NAN ve emniyet vermek, iztırabsız, sükûnet vermek.
TAFİYYE :	Pâk ve Sâfi etmek, noksanları gidermek.
TATMİYN:	İTMİ'NAN ve emniyet vermek. İztırabsız sükûnet vermek.
TAHAKKÜM :	Zâbitlik ve Hâkimlik tavrı takınmak, tazzum ve tekebbür etmek.
TECHIZ :	Cihazlarla, Levazımatlarla, duygularla donanmak, hazırlamak.
TECAVÜB :	Birbirine cevab vermek.
TEŞEKKÜL:	ŞEKLE ve surete girmek.
TEKEMMÜL:	Noksaniyyeti gidüb kemal bulmak, tamamlamak.
TEFEVVUK:	Fâyık ve â-La olmak, Rütbe ve hüner cihetile ziyadelik.
TASANNÜ:	Derecesini yüksek göstermek maksadiyle kendini bezeyüb bir nevi'riyâkârlık, etmek.
Tefsir :	Beyan ve keşif etmek, bir şey'in mânasını izhar etmek.
TEMESSÜL :	Bir şey diger bir şey'in suretine misâline girmek.
TAKDİR:	ALLAHTAALA hazretlerinin ahvâl mevcudattan her bir hâli birer mıkdarımahsusla muayyen zamanlarda tâyin buyurmasıdır. Üstâdımız x yirmialtıncı söz olan Risalei'Kaderde kâinatta vücude gelen umurun ve hâdisâtın hepsi birer vaktı'mahsusda Allahtaalânın takdiri ve tâyiniyle olduğunu pek mükemmel bir surette isbat buyurmuşlardır.
TERBİYE:	Ruhânı ve cismâni maddi ve mânevi her şey'i her cihetle kemâle terekki ettirmek.
TAVZİF :	Vazifelendirmek.
TAVZİFAT :	Müteaddit vazifelerle vazifelendirmek.
TEDBİR:	Bir işin neticesini tefekkür etmek, düşünmek fakat üstadımızın RİSALEİNURDA (tedbiri'ilâhi ve tedabiri'sübhaniyeden) maksadı düşünmek ve tefekkür degil, belki: ALLAHTAALA hazretlerinin muhit ilmiyle herşey'in âkibet ve neticelerini kemâlile bildigini beyandır.
TENZİH:	ALLAHTAALA hazretlerinin zâtı'kibriyâsının şânına layık olmayan şeylerden münezzeh ve mukaddes âli ve pâk olduğunu itikad ve ikrar etmek.

TESİSİ'İSLÂMİYETTE:	İslâm dinini temelleşdirüb kökleşdirmekde.
TEDVİNİ'ŞERATTA:	ŞERİATI'İslâmiyenin ahkâmlarını cem ve tesbit etmekde.
TEFERRÜATI'ŞERİYYE:	Şeriatı'İslâmiyenin asıl esası ahkamının şûbeleri olan mes'eleler.
TESBİH:	ALLAHTAALA hazretlerini tenzih, yâni şânına lâyık paklıkla yâd eylemek.
TAKDİS:	ALLAH TAALA hazretlerini şânına lâyık olmayan şeylerden tenzihe delalet eden tâbirle vasf etmek ve itikad etmek.
TENEZZÜLÂTI KELÂMİYE:	Kelamla iltifat. Yâni ALLAH TAALA hazretlerinin kitablar inzâlile ve peygamberler x irsâlile kullarını muhatab ittihaz ederek ve kelâmını onlara tevcih ederek makasıdı'-ilâhisini kullarına bildirmesidir. Üstadımız ÂLLAME SAİDİ'NURSİ hazretleri yirmi'beşinci söz olan İ-CAZ'KURÂN risalesinde buyuruyorlarki: Kurân şu şehadet perdesi arkasında olan âlemi'gayıb cihetinden gelen iltifatat-ebediyye ve hitabatı sübhaniyedir.
Tazahuru'Rububiyet:	Cismâni ve ruhâni maddi ve manevi her şey'i her cihetle terbiye edüb kemâle ulaşdırıcılık sıfatiyle muttasıf olan ALLAH TAALA hazretlerinin(RUBUBİYYET)sıfatının tecellisinin âsarının kâinatta mevcudat ve mahlukat âyinelerinde zâhir ve âşikâr olmasıdır. Evet Üstâdımız RİSALEİNURDA buyurdukları gibi, kâinatın bütün mevcudat ve mahlukâtında müşahede olunub görünen kemâlat; Halıkı'kâinatın rububiyet sıfatile muttasıf olduğunu isbat eder. Çunki: Kâmilin eseri kâmil olur. Elbette mevcudatta görünen noksansızlık zatı'zülkemâlin x kemal rububuyyetiyle tecellisini bildirir. Tezâhur'rububiyyetini gösterir.
TEHLİL:	LÂİLÂHEİLLALLÂH) demek.
TANZİF:	Temiz ve Pâk etmek.
TANZİM:	Muntazaman dizmek, sıraya koymak.
Tasvir:	Suret ve şekil vermek.
TETABUK:	Mütabık olmak birbirine uymak.
TECEDDÜT:	Yenilenmek.
TAHAVVÜL:	Degişmek tebdil olmak.
TEREKKÜB:	Muhtelif şeyler bir araya toplanmak.
TEFRİD:	Yalınız bırakılmak.
TASRİF:	Tebdil edilmek degişdirilmek. (9)

TASARRUF :	Değişdirmek, tebdil etmek, sarf etmek.
TEMYİZ :	Birer âlâmeti fârıka ile eşyayı birbirinden ayırmak.
TEBESSUM :	Hafifce gülmek.
-TAAŞŞUK :	Âşık olmak
TERĞİYB :	ARZU ve rağbet ettirmek istemek.
TAHABBÜB:	sevdirmek istemek.
TAHABBUBÜ'İLÂHİ:	İLÂHİ'Tahabbüb yâni Allahtaala hazretlerinin kendine lâyık bir vechle sevdirmek
TARRUFU'RABBÂNİ:	Rabbani Taarruf: Yâni Rabbülâlemiyn hazretlerinin kendini tanıttırmak, bildirmek, bilinmek istemesi.
TAAHHÜDÜ'RABBÂNİ:	Rabbani taahhüd yâni Allah taala hazretlerinin kullarına bir şeyin ita ve icrasını vad etmesi.
TECELLİ	İnkişaf ve zuhurdan ibarettir. RİSALEİNURUN ekser yerlerinde tecelliyatı'sifat, tecelliyâtı'esmâ çok tekerrür eder. Sıfat ile ve esmâ ile tecelli demek. Tecelli olunan mazharlarda âyinelerde o mütecelli olan esmâ ve sıfatın eserleri zuhur etmekdir.
TEŞHİRGÂH :	Seyir ve temaşa yeri.
TELKİH :	Aşılanmak, yâni izdivâcı'mâneviki RİSALEİNURDA beyan edildigi gibi her âlemde hatta nebatat âleminde dahi câridir.
Tevâtur :	Öyle kesretli bir cemaatı'aziymenin ittihad ve ittifaklariyle sabit olan bir haberdirki asla O cemaatı'âziymenin yalana, kizbe ittifak etmelerini aklı'selim tasavvur edemez.
TEVAZÛ:	Kibirsizlik. RİSALEİNURDA tevazudan maksad: Hakiki tavazudırki: İnsan kendi nefsinin benligimi terk edüb maddi ve mânevi makam ve rütbe x mülahazasından halas olub hakka karşu ubudiyetini idrak etmekdir.

EVVELKİ HARFİ(Ş:ش)İLE BAŞLAYAN KELİMELER.

Semerei'hayat :	Hayat meyvaları.
SEMERÂTI'UHREVİYE :	Ahirete mahsus sevablar, meyvalar.

EVVELKİ HARFİ(C:ج)İLE BAŞLAYAN KELİMELER.

CELÂL :	Azemet, heybet, kibriya, büyüklük.
CEMÂLİ'RAHMET :	RAHMET güzelligi
CİLVE :	Zâhir olmak.

CEMÂL :	Lütüf, rahmet, güzellik. (Haşiye:2)
Cevvâl :	Dönüb dolaşır olan
CEVELÂN :	Dönmek.
CEZBE :	Çekilmek
CEZBEKÂRANE :	Cezb edici kendine çekici
CİLVEİ'ESMÂ :	CENÂBI'HAKKIN isimlerinin tecelliyatının eserlerinin mazharları ayinelerinde zuhurudur.
CÛŞ :	Hareket etmek, kaynamak.
CEVVİ'SEMÂ :	Sema boşluğu, yer ile gök arasındaki boşluk.
Câmidat :	Cansız kuru şeyler.
CİSMÂNİYYET:	Cisme, cesede müteallik olan.
CİHAZAT:	Levâzimâtlar, cehizler, maddi mânevi duyğular, kuvveler.
CENNETİ'HUSUSİYYE:	HUSUSİ CENNET

EVVELKİ HARFİ(HA:ح)ile baslayan kelimeler.

HÜCCETİ'KATIA :	Zâhir, Vâzih burhanlar.
HUBBİ'MEHASIN:	Güzellik muhabbeti
HIFZİYYET :	Muhafaza edicilik.
HAFİZİ'ZÜLCELAL:	Azemet ve heybet sahibi olan hıfz edici.
Hakiymi'Mutlak:	CENÂBIHAK
HİKMETİ'ŞÂMİLE:	Herşeyi ihata eden şâmil hikmet.
Hikmeti'Beşer :	İnsan hikmeti
HAŞMET :	Azemet ve heybet
Hasmeti'Rububiyet:	Rububiyeti'ilâhiynin azemet ve heybeti.
HAŞMETİ'SALTANAT:	Saltanatı ilâhiynin azemet ve heybeti.
HAŞIR :	Cem etmek toplamak.
HAŞRİ'CİSMÂNİ	CESEDLERİN toplanub cem olmaları.

(Haşiye:2.) Celâl ve Cemâl: ALLAHÜTAALÂ hazretlerinin sıfatındandır. Cenabı'Hakkı sıfatı'ilâhiyye ve Esmâi'rabbâniyesinden kahr ve gazbe müteallik ola, ona CELÂL, Ve Cenabı'hakkın sıfatı'ilâhiye ve Esmâi'rabbâniyesinden lûtûf ve rahmete müteâllik ola, Ona CEMÂL denir.

HAŞRİ'BAHÂRİ:	Baharda ki mevcudatın kudreti'hakla ihya olunub toplanmaları.
HAŞRİ'ÂZAM:	Kiyametteki büyük toplantıki:kudreti'hakla bütün mahlukata tekrar hayat verilub x mahşer yerine cem olmalarıdır.
HAKİKAT ve HAKAİK:	Hakikatlar,sabit ve şübhesiz şeyler.
HAKAİKİ'KUDSİYE :	Kudsi hakikatlar,şübhe ve tereddütlerden âli pak sâbit şeyler.
HAKİKATI'MUHAMMEDİYE	İsmiâzamın mazharı,şecerei'kâinâtın nüvesi bütün kemâlâtın merkezi olan NUR'MUHAMMEDİYYE(S.M.)RUHU'MUHAMMEDİYE,ZÂTI'MUHAMMEDİYE
HAKİKATI TAÂVUN:	Muavenet ve yardımı hakiki
HAMİYYET :	Ğayret ve Nâmus
HADES :	Mebde'den maksada,neticeye zehnin sür'atı intikali.
HADSİYYAT :	Zehnin mebâdiden makasıda suratla intikalinden hasıl olan hükümler.
HAYRETEFZA :	Hayret artırıcı
HUDUS :	Yok iken vücude gelmek
HARF :	Malum sarf ilminee(fehimde kendisi müstakil bir mânaya delalet etmeyüb belki:baskasının fehmine delalet eder)Ona harf derler.
HÜCEYRÂTI'BEDENİYE:	Vücudda bulunan ufacık odacıklar.
HARARETİ'ĞIRİZİYE:	Hîlkî ve fıtrî hararet,yaradılısdaki sıcaklık.
HAKKELYAKİYN	İlmelyâkiyne bakınız.

EVVELKİ HARFİ(HI:ح)İLE BAŞLAYAN KELİMELER.

HALLÂK :	Halk edüb iycad edici olan Kadiyri'mutlak hazretleri.
Hilkat :	Yaradılış fıtrat
HULLET :	Dostluk.
Halil :	Dost
HASLETİ'MEMDUHA :	Medha deger ahlak
HÂİKÛLÂde :	adete ve herkesin gördüğüne muhalif.
HASARAT :	Helâk ve Ziyan
HİSSET :	Âdi ahlaklılık ve tamâkârlık
HİTABATI'SÜBHANİYE:	Hutbei'sübhâni,ve kelâmı'ilâhi peyğamberlere gönderdigi başda KURÂNI'HAKİYM bütün kitablar.

HİTABÂTI SÜBHANİYE-SİNE MUHATAB :	Murad insandır. Çunki bütün mahlukat ve zîhayat içinden kelâmı'ilâhi ve Hitâbı-sübhani ona tevcih ve tahsis buyurulmuş.

EVVELKİ HARFİ(D:د)İLE BAŞLAYAN KELİMELER.

DEYYAN :	ALLAH TAÂLÂ hazretlerinin ismi'şeriflerin-dendir.Kullarına işlediklerine göre ceza ve mükâfat edici.
DEYMUMİYYET :	Dâim ve bâki olmaklık.
DELAİL ——— ilme	Deliller,delil,matluba irşad eden ve kat'i sebeb olan şeydir.
DESTİ'HİKMET :	HİKMET'ELİ
DELÂİLİ'VAHDÂNİYET	Vahdaniyeti'İlâhiyeyi mârifete irşad eden deliler.
DUSTUR :	KANUN
DÜSTURU'ESÂSİ	ASIL,Esas kânun
DESTİ'ĞAYBİ TARA-FINDAN :	His ile mahsus olmakdan münezzeh ğaybi el tarafından.
DERECEİ'BELÂĞAT:	KURÂNI'KERİYMİN her bir beyânatı maksada mutabık merame muvafık hak ve sabit olmak makamı.
Dâhi'i Hûkemâi mü'üinin:	Akıl selim fikir müstakim sahibi olan kes-kin zekâlı mü'min hükemâlar.
Dâavat :	Dualar.
DEF'İ :	Birdenbire
DELLÂL :	Ziyadısiyle matluba delalet eden.
DELLÂLİ'VAHDANİYET:	Vahdaniyeti'iLâhiyyeye ziyadısiyle irşad edi-ci olan Resûlu'ekrem aleyhisselatü'vesselam.
DELLALI'RUBUBİYYET (Hasiye.3.)	Rububiyyeti'iLâhiyye dellalı olan Muhammet-ârabi hazretleri.
DELLALI'SALTANAT:	Saltanatı'ilâhi dellâlı olan Fahrı'âlem haz-retleri(RİSALEİNURDA pek mükemmel izahı var.)

EVVELKİ HARFİ(Z:ز)İLE BAŞLAYAN KELİMELER.

ZÜLCEMÂL :	Lütüf ve rahmet sahibi ALLAH TAALA hazretleri.
ZÜLCELÂL :	Azemet,Kibriya,İzzet ve heybet sahibi ALLAH taala hazretleri.
ZİHAYAT	Hayat sahibi.

Hasiye:3) Rububiyyet,Uluhiyyet,vahdaniyyet tekerrür ediyor. Bunlar hakikatta ALLAH taala hazretlerinin sıfatındandır.Fakat bâzan bu sıfatlarla muttasıf olan ZÂT'ZÜLCELAL Murad olunur.

ZÎŞUUR :	Akıl ve şuûr sahibi
ZERRAT:	Taksimi imkânsız ufak tozlar.
ZERRÂTI'ESASİYE:	ASIL zerreler.
ZERRÂTI TAAMİYYE	TAAM ZERRELERİ
	EVVELKİ HARFİ(R:ر)İLE BAŞLAYAN KELİMELER.
RAHMÂNÎ:	RAHMÂNA MENSUB.
RAHMAN:	Rahmet ve merhamet sahibi ÂLLAH TAALA hazretlerinin ismi'serifi.
RAB :	Besleyici, rızık verici, terbiye edici, her şey'i kemâle ulaştırıcı ALLAH TAALANIN İsmi'serifi.
RABBÂNİ(haşiye.4):	İLâhi Rabbülalemiyn hazretlerine mensub ve muteallik olan.
RUBUBİYYET:	Rabbül'Âlemiyn olan, cismâni ruhâni herşey'i terbiye edüb kemâle ulaştırıcılık sıfatı.
RÜ'YETÜLLAH:	Allah'Zülcemal velkemal hazretlerini görmek niymet û'zemâsı.
RAHMETİ AMME:	Umumi merhamet, şefkat, esirkemek, ihsan.
RÂHÎYMÂNE:	Rahmet, merhamet, şefkat sahibine lâyık bir tarzda.
RİSALET :	Sefaret, Peyğmberlik, hak ile halk arasında tercumanlık.
REŞAD :	Doğru yol göstermek. İrşad.
REHBERİ'EKBER	SAADETİ'EBEDİYYE yolunu gösterici en büyük en kudsi delil, mürşid olan Resulu'ekrem aleyhissalat vesselâm hazretleri.
RESMİ'KÜŞAD:	Saltanatla açıkdan icra olunan şenlik, merâsim.
REŞHA :	Sızıntı, damla, ter: lemek.
RAKS :	Oynamak.
RAAD :	Gök gürültüsü.
	EVVELKİ HARFİ(Z:ز)İLE BAŞLAYAN KELİMELER.
Zemzemei'Belâğat	KURÂN-I HAKİYMİN her cihetle maksada merama, muvafık hak ve hakikat olan beyanatının aktarı'kâinata haykırmasının terennümü, nağmatı sedâsı.
ZINDIK :	ALLAH TAALA ve takaddes hazretlerini ve âhireti inkâr eden dinsiz.

Haşiye:4) Rabbani, rahmâni bunlar esmâi'İlâhiyedendir. Rahmâna, rabbe mensub demekdir. Rahman, rab ismi şeriflerine(Elif)ve(Nun)ziyadeliği nisbeti tekid ve mubalağa içindir. (I4)

EVVELKİ HARFİ (S:س) İLE BAŞLAYAN KELİMELER	
SULTANÜ'ZÜLCEMAL:	Cemal sahibi, yâni lütüf ve rahmet sahibi padişah. (Hasiye.5)
SULTANI'ZÜLCELAL:	Celal sahibi, yâni azemet ve kibriya ve heybet sahibi padişah.
SULTANÜ'EZEL ve EBED.	Sermediyetle müttasıf padişah.
SULTANÜ'ZÜLKEMAL:	Her cihetle kemâl sahibi padişah, evvelsiz ve nihayetsiz padişah.
SALTANATI'SERMEDİYE:	Daimi nihayetsiz saltanat.
SERMEDİ:	EVVELSİZ, Nihayetsiz.
SAADETİ'EBEDİYE:	Zevalsiz ebedi saadet.
SÜNÛHAT:	Kalbe olan zuhurat.
SUTURU'HİKMET:	Hikmet satırları.
Selâset:	Âsanlık
SELASETİ'FITRİYE:	Kurânı hakiymin kıraatındaki ve dinlemesindeki asıl âsanlık, sevk ve usanç vermemek esası.
SİKKEİ'Î-CAZ:	Kurânı kerimin muarızlarının mislini getirmekden âcızlıklarını ilân eden damğa, ilânnâme.
SİKKEİ'TEVHİD:	Tevhidi İlân eden Damğa.
SİKKEİ'KUDRET:	Kudreti'İlâhiyyeyi tanıttıran damğa.
SİKKEİ'VAHDET:	Birlik damğası.
SIRACINNUR:	NUR yıldızı.
SEFİNEİ'RABBANİYE:	Rabbilâlemiyne mensub gemiki: Üstadımız kürreiarzı sefineye teşbih buyurmuşlar.
SATVET:	KUVVET, HEYBET
SERÂB:	Öyle vaktına yakın uzakdan su gibi görünen eserler.
SERKERDAN:	Hayran ve sersem.
SİYMÂ:	YÜZ, Çehre
EVVELKİ HARFİ (Ş.ش) İLE BAŞLAYAN KELİMELER	
ŞECEREİ'KUDSİYE:	KUDSİ AĞAÇ
ŞECEREİ'KAİNAT:	MEVCUDAT mahlukat ağacı.

Hasiye:5) Ehli'tankik meslekince: Allâh Taala hazretlerinin tâzimine dair olan ismi ALLÂH taalaya itlak etmek. (Sultan, Padişah) gibi ister izni'şer'i olsun, ister olmasun. Caizdir. (15)

ŞECEREİ'İNSANİYYE	Beşeriyyet.İnsaniyet ağacı.
ŞECEREİ'HİLKAT	Hilkat ağacı.
ŞUÛNAT	Keyfiyetler,haller,emirler,kasıdlar,talebler.
ŞERİAT	Allahütaalanın kullarına meşrû,yâni izhar ve beyan buyurduğu şeylerdirki:Resulü'Ekrem Aleyhisselâtü'vesselâm. hazretleri Cibril vasıtasiyle HAKDAN almıştır. İtikâdiyat ve ameliyata şamildir.
ŞEFKATI'CİNSİYYE	Cinsi şefkat
ŞUHUD	Görmek.Müşahede etmek.
ŞÛA	Ziya.Şûle.
ŞUÛR	Akıl,zekâ,zihin,idrak.
ŞERÂYİN	Şiryan denilen vücuttaki büyük damarlar.
ŞUÛNATI'İLÂHİYYE	Allahu'Taala ve tekaddes hazretlerinin kudsiyyetine lâyık,şanlar,emirler,kasıdlar,talebler.
ŞEHRİ'RAHMÂNİ	Rahmâni şehir,Rahmana mensub şehir.
ŞİKEMPERVER	HAYATI'Dünyeviyyesine düşgün(Yemek Tiryakisi)

EVVELKİ HARFİ(SAD: ص)İLE BAŞLAYAN KELİMELER.

SÂNII'ZÜLCELAL	Azemet ve heybet sahibi SÂNI.Yâni sn'ı kâmil sahibi.İyced ve halk edici HÂLIK.
SÂNII'ZÜLCEMAL	Sun'ı Kâmil ve lutfü'rahmet sâhibi ALLAHU'TAALA hazretleri.
SÂNII'ZÜLKEMAL	Kemali'mutlak sâhibi Hâlık.Kemali'sanat sahibi iyced edici.
SÂNII'KADİYR	Kudreti'mutlaka sahibi,yâni her cihetle acizden münezzeh ve mukaddes kudretli hâlık.
SÂNII'HAKİYM	Her şey'e şamil hikmet sahibi,ve her şeyi abesiyetsiz hikmetle halk eden ALLÂHU'TAALA.
SANII'ALYİM	Cehilden münezzeh ve mukaddes.Muhit ilim sahibi iyced edici ALLAH'TAALA.
SIFÂTI'SEB'ASINA	ALLAHU'TAALANIN Hayat,ilim,semî,basır,iradat,kudret,kelâm gibi sıfatlarına.
SANATI'RABBANİYYE	Rabbülâlemiynin sanatı,iyced ettigi,halk ettigi mahlukat.
SANAYİİ'KUDRET	Kudretullâhın sanatları,Yâni kudreti'hakla vücud bulan mevcudat ve masnûat.

SARAHATI'KAT'İYYE	Şübhesiz.Kat'i zâhir.
SAHİFEİ'TEVHİD	Tevhidi ilan eden.Okutturan tevhid sahifesi.
SEDEF	İNCİ çikan kabuk.
SAVLET	Hucum etmek.Saldırmak.
SIDDİKİYN	Sâdık ve hâlis zatlar.Yâni nefsâni kirlerinden halas olmuş temizlenmiş kimseler.
SIDDİKİYYET (Haşiye) 3.	Velilik mertebelerinin nihayeti ve peyğamberlik derecelerinin ibtidası olan makamdırki,peyğamberlere vahî sıddikiyyet mertebesine terekkiden sonra geldigini ehli'tahkik beyan etmişler.
SAHÂİFİ'AMEL	İşlenen ameller,kayd edilen sahifeler.

EVVELKİ HARFİ (DAT: ض)İYLE BAŞLANAN KELİMELER.

ZİYA	Aydınlık,Nur.
Darbı'mesel	Meşhur kelâm.
ZIMNAN	lafz altında degilsede mânanın dahilinde olan.
DALALET	Hak ve doğru yolu bırakub yanlış ve batıl yola sapmak.

EVVELKİ HARFİ(TI:ط)İLE BAŞLAYAN KELİMELER.

TILSIMI'KÂİNÂTIN KEŞŞÂFI.	Kâinattaki gizli hakikatların perdelerini açub keşif ederek pek mükemmel bir surette hakiki mânalarını insanlara belki bütün mahlukâta ders veren ve bu gizli definelerin tılsımlarını çözen MUHAMMED'ARABİ Aleyhissalâtü'vesselâmdır. Üstadımız pek mükemmel olarak bu hakikatı RİSALEİNURDA ve bu meanuanın müteaddit x yerlerinde isbat buyurmuslardır.
TUYURAT	KUŞLAR.
TUVEYRAT	Küçük kuşlar.
TABİİYYUN Hâşiye 4- DİKKAT. (Haşiyeleri(304) ncü sahifede)	Kurânı'Hakimde sünnetüllah,âdetullah,ve RİSALEİNURDA kavânin adetullah ve nevâmis kudretullah namile yad edilen,hararet birudet,rutubet,yubuset gibi zâhiri sebeblere(KUVVAYI'TABİiyye)ve(Kavanini'Tabiiyyye)gibi isimler vererek SÂNİİ'HAKİYMİN ve Hâlıkı'kadiyrin bedâyii'kudretini ve hayarıkı san'atını onlara isnad eden ahmaklardır. Üstadımız Allâme SAİD'NURSİ hazretleri tabiat bir mutîdir tâbi olamaz.Bir nakışdır,nakkaş olamaz.Bir kâbildir fâil olamaz bir nizamdır nazım olamaz.Bir kanundur hâkim olamaz,diye hatalarını gözüne sokmuş.

TABİAT'PRESTLİK	Esbabı'zâhiriyyede tesiri'hakiki tevehhüm eden ahmaklar.
EVVELKİ HARFİ (ZI: ظ) İLE BAŞLAYAN KELİMELER.	
ZULUM	Haksız ve adalete uygun olmayan.
ZÂLİM	Zulum edici, haksız iş yapan.
EVVELKİ HARFİ (AYIN: ع) İLE BAŞLAYAN KELİMELER	
İNAYET	ALLAHU'TAALÂ hazretlerinin kuluna saâdet sebeblerini kolaylaşdırıvermesi.
İNAYETİ'DÂİME	Daimi inâyet
AZEMET	KİBRİYA mânasına. Kibriya ALLAHU'TAALA hazretlerinin sıfâtı'mahsusasındandır.
AZEMETİ'RUBUBİYET	Rububiyeti'İLÂHİYYENİN büyüklügü.
AYNI'HAKİKAT	Aslan sâbit. Nefsi hakikat.
İFFET	Haramlardan ve kabahatlardan ictinab edüb kaçınmak.
ADALETİ'İLÂHİYYE	ALLAH'TAALA Hazretlerinin adaleti.
UKALÂ	AKLISELİM sahibleri.
AKLI'BEŞER	İNSAN AKLI
AKIL	Zehnin sıfatıdırki: zehin akıl vasıtasiyle hayır ve şerri ve sair mâkulatı idrak eder. Üstadımız hazretleri buyuruyorlarki: Nuru'akıl kalbden gelir. Zulmetli münevverler bu sözü bilmeliler. Ziya kalbsiz olamaz. Nuru'fikir münevver o nur ile bu ziyâ meze olmazsa zlmattır. Zulum ve cehli fışkırır. (Haşiye: 6)
İBRETNÜMÂ	İbretler gösterici.
ABESİYYET	Faidesizlik.
İZZETİ'İLÂHİYYE	Kuvvet ve ğalebei'İLÂHİYYE.

(303)üncü Sahifeden Haşiyeler.

Haşiye. 3) RİSALEİNURUN hakiki makamı sıddıkiyettirki: derecei'nübüvvetten sonra bütün dereceat ve makamatın fevkındadır. Tarikatcıların kulakları çınlasın.

Haşiye. 4) Maddiyunluk ve tabiiyunluk tâunnu kökünden tedavi eden RİSALEİNURDUR. Ezcümle bu ASAYIMUSA mecmuası ve bilhassa bu mecmuadaki TABİAT risalesidir.

(304)üncü sahifeden (Haşiye. 5) Tamamı (LEMAT) namında üstadımız SAİDİ'NURSİ hazretlerinin otuz sene evvel telif ettigi manzum ve gayet kiymetli ve RİSALEİNURUN bir nevi mesnevisi olan matbû eserindedir.

UNVAN	İbtida,ve nişan,nam,herşey'in vasıf ibtidası. Enmüzec.
ULUVVİ'HİMMET	Âli maksadlar.Yüksek arzular beslemek.
UBUDİYYET	İnsan,Rabbisinin kibriyâi azemetine karşu kendi aciz ve zâfını bilüb kulluk etmek.
İBÂDETİ'FITRİYYE	Hılkı ve fıtri ve Vâlı tavrı taat ve ibâdat.
Akidei'islâmiyye	İslâm itikadları.
AŞKI'BEKÂ	İfrat ile Beka muhabbeti.
âlemi'Ğayıb	Zâhiri hislerle his olunmayan âlem.
âlemi'Ervah	Melâike ve ruhaniyata mahsus âlem.
ÂLEMİ'MİSAL	Misal âlemi.Bu âleme âlemi'misal denildigi, âlemi'şehadette his olunan şeylerin birer misal ve sureti o âlemde vardır.
ÂLİYMÂNE	Âlime yakışır bir tarzda.
İLMEL'YAKİYN	İlim ile yakin hasıl etmek.Yâni bir şey'in vücudünü emareleriyle bilmek.
AYNELYÂKİYN	Göz ile yakın hasıl etmek.Yâni bir şey'i göz ile görerek bilmek.
HAKKELYAKİYN	Hakikatiyle yakin hasıl etmek.Yâni içine girmekle bilmek. Sevgili kudşi üstadımız Bediuzzaman hazretlerinden aldığımız ders ile şu üc kelimeyi şöyle izah ederiz.Mesela: Uzakdan bir duman gördük orada bir ateşin yandığını biliriz.İLMELYAKİYN buna denilir.O dumana yakınlaşdık.Ateşi gözümüz ile gördük.AYNELYAKİYN buna denilir. Ateşin nuru içine girüb derecesini anladık. HAKKAL'YAKİYN buna denilir.
ACAİBİ'SANÂTI-RABBÂNİYYE.	San'atı ilâhiyenin en hayretlisi,acîb ve ğaribi
İlmi'kelâm ülemâları-Ülemâi'İlmükelâm.	Ahkâmı'itikadiyyeyi delilleriyle bildiren ilme İLMİ''KELÂM. Ve o ilmin ehillerine Ülemâi ilmükelâm denilir.

EVVELKİ HARFİ(Ğayin: غ)İLE BAŞLAYAN KELİMELER.30.

ĞAYEİ'HILKAT ĞAYEİ'FITRAT	Hılkat ve fıtrat neticesi.Yaradılışdan maksad.
ĞARABET	ĞARİB ve hilâfı'âdet.
ĞAMIZ	Mübhem ve anlaşılması müşkil olan.

ĞADDARÂNE	Ahdına vefâ etmeyen hâinlere layık bir tarzda.
ĞIBTA	Başkasının nâil olduğu niymetin emsâline nail olmayı arzu etmek.

EVVELKİ HARFİ(FE:ف)İLE BAŞLAYAN KELİMELER.

FAİLİ'MUHTAR	Kendi ihtiyar ve iradesiyle istediğini yapıcı.
FEZLEKE TEVHİDİ	Tevhidi bildiren netice.
FEVKELÂDE	Adetn fevkında, adetten ziyade.
FIHRİSTEİ'HAYATI	Hayatının bütün kanunlarını asıl ve esaslarını.
FITRAT	HILKAT ve yaradılış.
FENNİ'TIB	Tıb ilminden bahseden fen.
FEZÂ	Geniş meydan, vâsî saha.
FETRE ZEMÂNI	Vahy ve AhKâmı'semâvinin sükût vaktile: iki peygamberi'ziyşânın mabeyninde olan zaman.
FEYZİ'RAHMANİ	ALLAHÜ'TAALANIN inam, ata ve ihsanı.

EVVELKİ HARFİ(KAF:ق)İle BAŞLAYAN KELİMELER.

KADİYRİ'MUTLAK	Her cihetle kusurdan münezzeh, acizden mukaddes ve müberra olan ALLAH'TAALA.
KAYYUMİYYETİ-İLÂHİYYE	ALLAHÜ'TAALA hazretlerinin bizâtihi kâim ve Dâim ve bâki olmasıdır. Üstadımız allamei'Saidi'Nursi hazretleri Eskişehir hapishanesinde telif buyurduğu ğayet kıymeddar hârıka Eskişehir Hapishanesinin meyvası namında Otuzbirinci mektübün otuzuncu lemasının altıncı nüktesinde(KAYYUMİYYETİ'İLÂHİYYEYİ)öyle güzel beyan buyurmuşlarki: fevkında beyan tasavvur olunamaz. CENABI'HAK kâinatın zerreleri adedince o kıymettar üstadımızdan ebeden daima râzı olsun. Bu kıymettar risaleyi bütün kardeşlere tavsiye ediyorum.
Kalemi'Kader	Kader kalemi.
KAZAİ'İLÂHİ	ALLAHÜ'TAALA hazretlerinin hükmü'ezelisidirki kâinatta Afak ve Enfüsde herne zâhir olub vücuda gelirse cümlesi ALLAHU'TAALANIN kazasından ve hükmü'ezelisindendir.
KADERİ'İLÂHİ (Hâsiye.6)	Ahvâli'mevcudattan herbir hâli CENABIHAKKIN muayyen zamanlarda tâyin buyurmasıdırki: Kâinatta vücuda gelen umurun cümlesi birer vakıtı'mahsusda olmak. ALLAH'TAALÂNIN takdiri ve tâyini iledir.
	(Hâşiyesi (307)inci sahifededir.

KÂNUNU'İLÂHİ	İlâhi'Kânun ALLAHU'TAALA hazretlerinin kanunu şeriatı,kitapları.
KANUNU'ADALET	ÂDALET KANUNU,düsturu.
KAVANİNİ'İCTİMAİYE	İctimaiyat düsturları,kanunları.
KUR'ÂN MUCİZÜ'L-BEYAN.	Nazmen ve mânen MÛCİZE olan KUR'ÂNI'HAKİMDİR. Üstadımız allâme Saidi'Nursi hazretleri buyuruyorlarki:KUR'ÂNI'HAKİM Hem mânen hem nazmen MÛCİZEDİR. KUR'ÂNI'KERİM nazmı cihetiyle MUCİZEDİR. Çunki:Resulü'Ekrem Aleyhissalatü'Vesselam zamanında arab kavmi içinde nihayet derecede belâğat ve fesahat terekki ettigi halde KUR'ÂNI KERİMİN fesahat ve belağatına yetişmek mümkin olmamıştır.Hem KUR'ÂNI'KERİM mânası cihetiyle MÛCİZEDİR.Çunki:Fahrı'âlem aleyhüssalat vesselam Ceziretül'arabda ümmi bir kavim içinde yetişmiş bir nebiyyi ümmi olduğu,ve hiç kimseden tâlim etmedigi halde,KURÂN'KERİM ile öyle bir şeriat vâzı etmişki,ve öyle bir medeniyyet tesis etmiştirki,İnsanlar akıllariyle nekadar terakki etseler etsünler hiç bir vakıt KUR'ÂNI'HAKİYMİN medeniyyetine yetişemezler. . ZÜLFİKAR MÛCİZATI'AHMEDİYYE(A.S.M.)mecmuasında dahil İ-CAZ KUR'ÂN risalesine dikkat eden elbette KURÂN'MUCİZÜLBEYANIN MÛCİZ beyanatına secde etmemek elinden gelmez.
KAVÂNİNİ'İCRAATI SÜBHANİYYE	ALLAHU'TAALA hazretlerinin icraatının kanunlare düsturları.
KABZAI'TASARRUF	TASARRUF KABZASI.
KUVVEİ'HAFIZA	HIFIZ KUVVESİ.
KUVVEİ'HAYALİYYE	Bir def'a hissettigi şey'i yanında hazır olmadığı halde,hazır gibi zihninde resim etmeklik kuvvesi.
KUVVEİ'ZÂİKA	Dimâğda olan tatmaklık kuvvesi.
KÂBİLİYYET	İstîdat,kabul edicilik.
KOZMOĞRAFİYE	Semavattan bahseden fendir.
KUTUR	Dâirenin merkezinden geçen ve iki uçları muhit dairede nihayet bulan hattı'müstakim.
KUTUB ve AKTAB	İnsâniyyetin her devresinde yer yüzünde umurubâtiniyyeye vâkıf ve serâiri ahvâle muttali-zatlar,bulunur. Bu evliyaların en mühimine KUTUB denir.Digerleri onun muavinleri makamında olub muhtelif isimleri vardır.
	(Haşiye.)Bu iki gamız hakikat dahi:Üstadımızın yirmi altıncı sözüki:RİSALEİ'KADER namında gayet kiymettar bir risalede herkesin fehim edecegi bir veçhle beyan edilmiş.İsteyen O risaleyi elde eder.

EVVELKİ HARFİ (KÂF: ك) İLE BAŞLAYAN KELİMELER.

KELÂMI'RABBÂNİ	RABBÜL'ÂLEMİYNİN kelâmı. Rabbani Kelâm.
KELİMEİ'KUDSİYYE	Kudsi kelime.
KÂİNAT	Kudret ve sun'ı kâmili'hakla vücud bulub var olan mevcudat.
KERÂMET (Haşiye) ٧.	Peyğamberlik iddiasından hâli, Mârifetullah ve taatı'hakka makrun bir emri fevkelâde dirki: velilerden zuhur eder.
KEŞFİLKUBUR EVLİYASI	Kabirlerin sırrına izni'ilâhi ile vakıf olan evliya
KEHKEŞÂN	Hacılar yolu denilen semâ ortasındaki yıldızlardan müteşekkil beyaz yol.
KÜREYVÂTI'BEYZA	Kan derununda bulunan beyaz kürrecikler, Beyzi mahluklar.
KÜREYVÂTI'HAMRÂ	Kan derununda bulunan kırımızı kürrecikler, Beyzi mahluklar.
KESRETİ'İTTİBÂ	TÂBİ çokluğu.
KÜŞAD	Açık ve açılmış.

EVVELKİ HARFİ (LAM: ل) İLE BAŞLAYAN KELİMELER.

LİSÂNI'KÂL	KÂL dili. Yâni lisan ile kelam ile olan tekellüm.
LİSÂNI'HAL	Hal dili. Yâni ahval ve atvar ile, mânaya delalet eden keyfiyet ile.
LEM'AYI'İ-CAZ	İ-CAZ nurlarının parlaması.

EVVELKİ HARFİ (MİM: م) İLE BAŞLAYAN KELİMELER.

MÛCİZÂT	Mislini yapmakdan halkı âciz bırakan harıkuladelerdirki: ALLAHÜ'TAALA hazretleri peyğamberlerinin dâvalarını tasdik için onlar vasıtasile yapmıştır.
MÛCİZATI'BÂHİRE	Meşhur, zâhir, âşikâr mûcizeler.
MUCİZEİ'KUDRETİ-SAMADANİYYE	Kudreti samadaniyyenin mûcizesi.
MÛCİZEKÂR	MÛCİZELİ.
MUCİZNÜMÂ	MÛcizeler gösterici.
MUHBİRİ'SÂDIK	Haberleri hakikatı'hâle, ve işleri sözlerine, ve âhırki muamelesi evvelki muamelesine muvafık ve mutabık olan. doğru haber verici.
	Haşiye: ٧.) Üstadımız: Kerâmatı'Gavsiyye risalesinin nihayetinde kerâmetinin hakikatını pek şirin izyah buyurmuslar.

MAZHAR	Bir şey'in zâhir olduğu şey
MAZHARİYETLE	CENÂBI'HAKKIN ESMÂ ve sıfatının tecellilerinin zuhuruna kâbiliyyet ve nâiliyetle.
MÜKEMMEL	Her cihetle tam ve kâmil.
MUKADDİR	Cümle eşyayı kaderi'mahsus üzere iycad edici.
MÜKADDER.	Takdir ve tâyin olunmuş.
MÜNEVVİR	Tenvir edüb nurlandırıcı.
MÜNEVVER	TENVİR OLUNMUŞ.
MEHARET	Meleke,üstadlık.
MUAMMÂ	Gizli,perdeli mânalar.
MEYDANI'MUARAZA	Gerek fiilen,gerek sözle kavlen kavğa,mücadele meydânı.
MİKYAS	İki şey'in mabeynini takdir ve tâyin etmek için kullanılan âlet veya nisbet.
MUBAŞERET	Başlamak.
MÜNFERİD	YALINIZ
MAHLUKAT	ALLAHU'TAALA hazretlerinin iycad buyurduğu,kendisinden maada mevcudat.
MÜKERREM	Hürmet ve tâzim ve tekrim olunur olan.
MÜTEVÂTIR	ğayet kesretli bir cemaatı'ăzime tarafından ihbar ile sâbit olan bir haberdirki:aklı'selim o cemaata'aziymenin kizb üzere ittifaklarını asla tasavvur edemez. (Hasiye. 8.)
MÜCTEHİD	KURÂNI'HÂKİYM ve HADSİ'ŞERİFİN sahih mânalarını istihraç eden zatlar.
MUHAKKİK Muhakkiykin'ü'lemâ	Tahkik ve teftiş edici ülemâlar.
MUHAKKAK	Tahkik olunmuş,teftişde hak ve sıhatı isbat olunmuş olan.
MUHAKKİKÂNE	Tahkik ehline lâyık,tahkik ediciye şâyeste.
MASNÛATI'RABBAniyye.	RABBİL'ÂLEMİYNİN SAN'I Kâmili ile iycad ettigi mahlukatı'İlâhi.
MÜCYİB	Cevab verici icabet edici.
Müzeyyin	Tezyin edüb süsleyici.
MÜZEYYEN	Tezyin edilmis süslenmiş.
	(Hasiye. 8.)Üstadımız Müceddidi'ahmediyyenin(A.S.M.) mukaddemeden sonra birinci makamında(Tevatür ve Mütevatir)mânalarını pek mükemmle izah buyurmuslar.

MÜŞAHEDE	Açıkdan görmek.
MÜZAHEMETSİZ	Zahmetsiz, sıkıntısız.
MÜCÂZAT	İşlere mukabil ecrü'ceza
MEN'ŞE'LERİ	Neşet edüb zuhur ettigi yerler.
MÜFETTİŞ	Teftiş edici, bir şey'in iç yüzünü araşdırıcı.
MÂHİYYAT Mahiyetleri.	Asılları, hakikatları, hüviyetleri, mânaları.
MEDÂRI'SAADET	Sebeb ve vesilei'saadet. Saadet sebebleri.
MAKASIDI'İLÂHİ	İLÂHİ'MAKSADLAR.
MÜLHİD	İLHADA düşmüş. Hak yoldan batıl yola girmiş olan
MERCÎ	Muracaat olunacak yer.
MÜZEKKİSİ	Ayıblardan pak edicisi, noksanlarını kemâle iblağ edicisi.
Müncezibâne hareketlerile	Cezb edüb. Çekici hareketleriyle.
MİNNETTARANE	Niymet ve ihsana karşı memnun ve müteşekkir olarak.
MİSLİ MUHAL	Her cihetle mislinin vücudünün imkânsız olması.
Mâdası Mümkin	ğayrisi mümkin, ve haddi'kudrette dahil.
Mâsıvası'mahluk.	Kendinden başka mevcudatta ne varsa, onun halk etmesiyle mahluk, ve iycad etmesiyle mevcud.- SUN'I Kamiliyle masnû.
MUVAZENEİ'AMME	UMUMİ MUVÀZENE.
Mecraları	Ceryan ettigi yerler.
MUHYİ	Hayat verici, canlandırıcı.
MÜMİYT	Hayat vazifesinden terhis idici, öldürücü.
MÜMTAZ	İNTİHAB ve ihtiyar olunmuş.
MURASSÂ Libaslarile.	Tezyin edilmiş süslenmiş elbiselerile.
MÜMKİN	Vücutla ademden mürekkeb.
MUACCEL	Tehirsiz, acele.
MUATTAL	Bâtıl, boş, beyhude.
MÂSUM	Künahlardan hıfz olumuş olan, Günahsız olan.

MUHTEŞEM SARAYLAR	Heybetli, azemetli saraylar.
MÜRTED	HAFAZAN-ALLÂHÜ'TAALA) Dini'İSLÂMDAN çıkan.
MEZİYYET	Fazilet, kemâl
MÜKÂLEME	Söylesmek.
MUHAVERE	KARŞILIKLİ konuşmak, cevablaşmak.
MÜNÂZRA	Bir bahsı veya bir delili tetkik edüb münasib veya münasebetsiz olduğunu gösteren cevâbı x vermek.
MÜBAREZE	Uğraşmak, Kavga etmek.
Münezzeh Müberra	Tenziye ve takdis olunan. Ayıb ve kusur itibar olunur şeylerden pak ve âli ve mukaddes olan.
MÜESSİR	Tesir edici, Nişan, iz, âlamet bırakıcı.
MÜTEFEKKİR	Tefekkür ve mülâhaza edici.
MÜNKÂD	MÛTÎ
MUSAVVİR	Suret ve şekil verici.
MUSAVVER	Suret ve şekil verilmiş.
MÜŞFIK	Şefkat ve merhamet edici.
MÜŞFİKÂNE	Şefkat ve merhamet ehline layık.
Mâna	Lafz veya sair delillerin bildirdigi şey'in zihindeki sureti.
MÂ'NEN	Mânaca
MÂNİDAR hareketlerile	Mânalı hareketleriyle.
MÂNEVİ	CİSİM ve suret olmayub ruhâni olan.
MAKASIDI'İRŞADİYE İ'KURÂNİYYE	KURÂNIHAKİYMİN saâdetidâreyne dair irşad ve delaletlerinden maksadlar.
MUHAVEREİ'TEMSİLİYYE.	Temsili Cevablaşmak
MÂRİFETİ'İLÂHİYYE	Kalb ve ruhun âsârı'huda ve af'alı'sıfat ve zâtı'kibriya ile âşınalığıdır. Yâni kalbin eşrafi'ulum ile ittisâfıdır.
MAKASIDI'ÂLİYYE	Âli maksadlar.
MÜŞEVVEŞİYYET	İntizamsızlık, karışıklık.
MATÛMAT	TAAMLAR
MAHŞER	CEMI olub toplanılacak yer.

MÜCMEL	Tafsılsiz, muhtasar.
MÜCESSEM	Cismi olan
MÜFEŞSİR	Tefsir edici, şerh edici, mübhem olan kelâmı açıcı.
MAKARRA'SALTANATI İLÂHİYYE.	Saltanatı'İlâhiyyenin karargâhı olan CENNETİ-ÂLÂYA.
MUKADDES	Münezzeh ve pâk.
MÜNTEHAB	İntihab edilmiş, seçilmiş.
MÜTEKELLİMİ'EZELİ	Ezelen ve ebeden kelâm sıfatiyle muttasıf, söyleyici olan ALLAHU'TAALA Hazretleri.
MUHATAB	Kendisine hitab olunan, kelâm tevcih edilen.
MÜREBBİSİ	Terbiye edicisi.
MASDUK	Tasdık ve isbat olunmuş.
MECMAI'HAKAIK	Hakikatların toplandığı makam.
MUAMMÂ	Gizli olan perdeli Mânalar.
MÜŞTAKANE	âşıka layık bir tarzda.
MÜTEBÂYİN	Ayrı başka birbirinden uzak. Uyub yakışmaz olan.
MÜTTEHİD	Birleşüb beraber olan.
MÜSRİF	İsraf eden, mânasız beyhude yere sarfeden.
MUANNİD	İ NADCI.
MANZARA	Bakacak yer.
MEŞHER	İŞTİHAR yeri sergi mahalli.
MEŞHERİ'SUN'I-RABBÂNİ	SUN'I kâmil hakkın hârika sanatlarının iştihar ettigi teshirgâh(Üstadımız Allâmei'Saidi'Nursi hazretleri ekseriya kürrei'arza tâbir buyuru-yorlar.)
MEMLEKETİ'RABBÂNİ	Rabbani rabba mahsus bir memleket.
MAHŞERİ'ACAİP	Acib ve garib şeylerin cemi olduğu yer.
MÜDEBBİR	Tedbir edici ve ilmi'muhiti herşeyin âkibetini ihata edici.
MECLİSİ'TEHLİL	(LÂİLÂHEİLLALLAHU)Kelimei tayyibesi zikir olunan mahal.
MÜTEBAHHİRİYNİ-ÜLEMÂ	Hakaikın en inceliklerine vâkıf müdekkik, muhakkak allâmeler.

MÜDEKKİK	Bir meseleyi tahkikde ziyadesiyle dikkat eden.
MÜSTEMİRRÂNE	DAİMİ ve muttasıl ve muhkem bir tarzda.
MÜŞABEHET SİKKESİ)	Birbirine benzemek damğaları.
MÜRŞİDİ'EKMEL	Pek mükemmel bir tarzda saadet yolunu ins ve cinne, belki bütün mahlukata gösteren ve tarikı'HİDAYETE irşad eden Resul'Ekrem Aleyhissalatü'Vasselamdır.
MERTEBEYİ'İLMİYYEDE)	İlmi derecede.
MAKRÛ	Kıraat edilüb okunan.
MUKARRER	Muhakkak.
MUKADDESATI-DİNİYYE.	Dini'mübini'islâmın şek ve evhamdan münezzeh ve pâk, sâbit ve hakikat olan kudsi esasatı ve âli teferruatı.
MASNÛAT	Sanatı'kâmilei hakla iycad olunmuş mahlukat.
MADDEİ'İŞTİAL	Alevlenmek yanmak maddeleri.
MEŞİET	Murad etmek, dilemek.
MENÂFİİ'Cüziyye	Âdi menfaatler.
MEVZUNİYYET	Mıkdarda ve dartıda birbirine mutabakat.

EVVELKİ HARFİ(NUN: ن)İLE BAŞLAYAN KELİMELER.

NAKKÂŞI'ZÜLCELAL	Azemet ve heybet sâhibi, nakşedici.
NAZARI'MERHAMET	Şefkat ve merhamet nazarı.
NOKTAİ'İSTİNAD	İstinad noktası.
NEBÎ	Peyğamber .
NEBİYYİ'ÜMMİ	Resulu ekrem aleyhisselatü'Vesselâmın bir vasfı şerifidir. Okuyub yazmayı tâlim etmeyen kavim içinde neset etmekle okuyub yazmamış. Bu vasıf Resulü'ekrem aleyhissalatü'vesselam hakkında pek büyük bir fazilettir. Çunki: tâlim etmeden gayet âli bir DİN tebliğ ve kudsi bir MEDENİYET tesis etmişdirki: bahir bir mûcizedir.
NİŞÂNEİ'TASDİK	Nübüvvet ve risaletlerinin doğruluğunu kavimlerine inandırmak ve kabul ettirmek için CENABI-HAK tarafından peyğamberlere verilen tasdik alameti, burhânı, hücceti olan mûcizelerdirki: izni'-hakla peyğamberlerin ellerinde zuhur etmis binler harikuladelerdir. MÛcizatı'Ahmediyye risalesinde üstadımız üçyüzden ziyade Resulu'ekrem aleyhissalatü'vesslâmın zâhir ve bâhir mûcizelerini pek mükemmel beyan buyurmuşlar. Ve evvelinde Mûcizenin hakikatını pek kiymetli bir mukaddeme ile

mukaddeme ile iyzah buyurmuşlar.CENABI'HAK Enbiyâi'izâmın mücizeleri hürmetine Üstadımıza selametler ihsan buyursun.Ve ümmeti'muhammediyenin(A.S.M. infâsı ve kâinatın zerratı adedince Üstadımızdan razı olsun amin.

NEV'İ BEŞER:	İnsanlar.
NESİL:	ZÜRİYYET.
NİLİ'MUBAREK:	Mısırda bir mubarek nehrin ismidir.
NESC:	DOKUMAK.
NESSAÇ:	DOKUYUCU nesc edici.
NUSHAİ'SUĞRA)	Küçük nusha.
NUSHAİ'KUBRA)	Büyük nusha.
(Haşiye 10) NÜKTE:	Dikkatle tefekkürden hasıl olan latif ve zarif meselelerdir.
NAZİRİ'MÜMTENİ:	Mislinin vücudı imkânsız.
NOKTAİ'MERKEZİYE:	Muhit dairenin ortasındaki nokta.
NISIF KUTUR:	Muhit dairenin ortasından geçen ve iki x uçları muhit dairede nihayet bulan hattı-müstakimin yarısı.
NEŞİR:	ALLAH'TAALA hazretlerinin mahlukâtı yeniden halk edüb kabirlerinden çıkarması.
NETİCEİ'HİLKAT:	HİLKAT ğayesi,neticesi.

EVVELKİ HARFİ(VAV: و)İLE BAŞLAYAN KELİMELER.

VAHDANİYETİ'İLÂHİ-YYE:	Zâtında sıfat ve ef'alinde şerik ve naziyri olmayan ALLAHÜ'TAALA hazretlerinin sıfatı dır.
VÂHİD:	Şerik ve nazırsız,tek,yekta olan ALLAH TAALA hazretlerinin ismi'şerifi.
VAHDÂNİ:	VAHDE MENSUB.
VİCDAN :	BÂTIN ile hakkı tanımak.
VELÎ,EVLİYÂ:	CENÂBI'HAKKI Esmâel-HÜSNA ve sıfâtı ülyâsıyla ârif ve ubudiyette dâim ve günahlardan sakınan ve nefsâni lezzetlerden yüz çeviren ve dünyaya arkasını döndüren,ve âhirete mütevecciih olan ve CENÂBI'HAKKIN zikrine devam eden Zâtı'şerifler.
VUS'ATI RAHMETİ-İLÂHİYYE:	ALLAHÜ-TAALA hazretlerinin herşey'i ihata eden rahmetinin genisligi,ihatası.

HAŞİYE.(10) Üstadımız hazretleri RİSALEİNURDA ekseriyetle İnsan Nushai'Sûğara.Kâinata nushai'Kübra tâbir buyuruyorlar.

VAHÎ (Häşiye. 9)	Luğatta gizlice söylemek mânasına. Hakikatta ALLAHÜ-TAALA hazretlerinin peyğamber aleyhimüsselamlara hem has bir vechle hem ammi bir vechle, yâni evvela vâsıtasız doğrudan doğruya sonra Cibril Aleyhisselam vasıtasiyle makasıdı rabbaniyesini telkin ve tâlim buyurmasıdır.
VELVELEİ'TEŞHİR ve TAKDİS:	Takdis ve teşhir sedaları.

EVVELKİ HARFİ(HE: هـ)İLE BAŞLAYAN KELİMELER.

HÜVİYYET:	ASIL VE HAKİKAT.
HIMMET :	Hususi kasıd.

EVVELKİ HARFİ(YE: ي) İLE BAŞLAYAN KELİMELER.

YAKİYN'İYMÂNI:	İymânı olan yakın
YAKİYN :	Vâk'a mutabık, sâbit ve kat'i itikad.

(Haşiye. 9)Üstadımız Allâmei Saidi'Nursi hazretleri RİSALEİNURUN çok yerlerinde ezcümle Onikinci ve Onüçüncü sözlerde İlhamın keşfi mânevi olduğunu ve vahyin hem keşfi'mânevi, hem şuhud olduğunu suhud ise: hem meleki VAHYİ görmek hem kelâmını işitmekle hasıl olub lekesiz şeffaf olduğunu ve ilhâmın fevkında kat'i olduğunu ve peyağmberlere vahî geldiginde: Evvela kalblerinde o mânayı hazır x bulduklarını sonra Cibril Aleyhisselamla dahi zuhur bulduğunu, evvelki mertebeye(Vechi'Has) ve ikinci mertebeye(Vechi'âm) tâbir olunduğunu, ve Enbiya aleyhimüsselamın evliyâyı'izâmın fevkında hem vechi'has hem vechi'âm ile tafsil ve ikram olunduklarını, örfen ve edeben ilhâma VAHÎ denilemedigini ve vahî katiyyetinde olmadığını, öyle isbat ve beyan buyurmuşlardırki: Cehlei'mutasavvıfayı iykaz ve intibâha davet etmiş. İykaz olmayan ve zındıkaya ve ilhâda meyil idenlerininde beyinlerini dağıtmıştır.

[هو اعتقاد جازم ثابت مطابق للواقع وهي اعتقاديات مجموعة عصاي موسى واعتقاديات رسالت النور واعتقاديات رسائل النور واعتقاديات رسالة النور واعتقاديات مجموعة عصاي موسى]

١٩٩٥ -1995-	١٥٣٧ ١٥٤٥ -1537 — 1545-	١٩٣٥ -1935 — ١٩٤٥ -1945-
[اعتقاديات رسالة النور]	[اعتقاديات رسائل النور]	[اعتقاديات رسالت النور]
١٢٢٠ -1220-	١٤٤٤ نهايتده كي يا صاميلسه ١٥١٦ -1516 — 1444-	١٤١٩ -1419-
[يقينيات رسائل النور]	[اعتقاديات مجموعة عصاي موسى]	[يقينيات مجموعة عصاي موسى]
	١٣٨٩ -1389-	١٥٢٢ -1522-

[يقينيات رسالت النور] [يقينيات مجموعة عصاي موسى] بو جمله ده (واولر، يالر) الف صاميلسه شرطيله [حاشية]

(HAŞİYE, II.)

Bu Asırda Zındıka Dalâletine karşı:(ASÂYI'MÛSÂ)vaziyfessini Gören RİSÂLEİ'NURUN,ve ASÂYI'MÛSÂ Mecmuâsının Bu x Asır ile,ve Gelecek Asırlarla Alâkadar ve Vaziyfedâr xx Olduklarına Lâtiyf Bir Tevâfuk His İttim.Fekat:aczimden İyzah idemedim.İyzahını Sevgili Kudsiy Ustadımıza,ve xx Muktedir Kardaşlara Havale İdiyoruz.M.F.

هاشية: إنّ اعتقاديات هذ المجموعه

İnne İytikadiyât Hazel-mecmuâ.
(HaşiyeI2)

(Haşiye I2)(ASÂYI'MÛSÂ)Mecmuâsının Başında Yazılsa bir Münâsebeti Görüliyor.

تمّت الكتاب بعون الله الملك الوهّاب

TEMMETL-KİTAB BİAVNİLLÂHİL-MELİKİL-VEHHÂB.

BİSMİLLA HİRRAHMA NİRRAHİYM: (بسم الله الرحمن الرحيم)

(يا الله) (يا رحمن) (يا رحيم) (يا فرد)
YA ALLAHU YA RAHMÂNU YA RAHİYMU YA FERDU

(يا قدّوس) (يا عدل) (يا حكيم) (يا قيّوم) (يا حيّ)
YA HAYYU YA KAYYUMU YA HAKEMU YA ADLU YA KUDDUS.

İsmi'agzamın Hakkına;ve Kuranı'mûcizül'beyânın Hörmetine Ve Rasûlü'ekrem aleyhissalâtü'vesselâmın Şerefine:Bir x Kalemle Beşyüz Nusha Yazan Nazıfı ve Selâhattini,ve Mubârek Yardımcılarını,Ve Nurcu Arkadaşlarını:(CENNETÜL-FİRDEVS)de Seâdeti'ebediyyeye Mazhar Eyle(Â M İ Y N,) Ve Hizmeti'iymâniyye ve Kur'aniyyede Daimâ Muvaffak Eyle (ÂMİYN,)ve Defteri'hasenatlarına (ASÂYI'MÛSÂ)nın Her Bir Harfine Muktabil÷B İ N÷Hasene Yazdır.(Â M İ Y N,) Ve(NUR)ların Neşrinde Sebât ve Devâm,ve (İHLÂS)İhsan Eyle(ÂÂÂÂÂÂÂÂÂÂÂÂÂÂÂÂMİiiiiiiiiiiiiiiiiyn)...

(YA ERHAMERRÂHİMİYN:(يا ارحم الراحمين)Umum Risalei'nur Şakirdleri

Şâkirdlerini İki Cihanda Mes'ûd Eyle Â M İ Y N. İnsî, ve Cinnîxx Şeytanların Şerlerinden Muhafaza Eyle Â M İ Y N. Ve Bu âciz, Ve Biyçâre (Saidin-سعيدك) Kusûrâtını Af Eyle Â M İ Y N.....

Umum NUR Şakirdleri Namına
Saiden'nurisî.

Bu Kudsî Duânın Arabî Harfleriyle Aslıdır.

بسم الله الرحمن الرحيم

يا الله يا رحمن يا رحيم يا فرد يا حي يا قيوم يا حكم يا عدل
يا قدوس اسم اعظمك حقنه وقرآن معجز البيانك حرمتنه و
رسول اكرم عليه الصلات والسلامك شرفنه برقلمله مبشور
نسخه يازان احمد نضيفي ومبارك يارديجيلرني ونورجي ارقاردا
شلرني جنت الفردوسده سعادت ابديه يه مظهر ايله
آمين وخدمت ايمانيه وقرآنيه ده دائما موفق ايله آمين ودفتر حسنا
تلرنده عصاي موسينك هر حرفنه مقابل بيك حسنه يازا
در آمين ونورلرك نشرنده ثبات ودوام واخلاص احسان ايله
آمين يا ارحم الراحمين عموم رسالهٔ النور شاكردلرني ايكي جهانده
مسعود ايله آمين وجني وانسي شيطانلرك شرندن محافظه ايله آمين
وبو بيچاره وعاجز سعيدك قصوراتني عفو ايله آمين

عموم نور شاكردلري نامنه
سعيد النورسي

BU mektubu islah ve tâdilinizden sonra lâhikaya ve yeni çıkacak Nur mecmualarının birisinin âhirine ÜNİVERSİTEDEKİ NUR ŞAKİRDLERİNİN NUR hakikatının FEN dairesinde fevkelade kıymetini takdir ettiklerine bir numunedir diye yazılsın.

Bİ'İSMİHİ'SÜB'HANEHU. [بإسمه سبحانه]

ESSELÂMÜ'ALEYKÜM VE RAHMETÜLLÂHÜ VE BEREKÂTİHU EBEDAN DÂİMEN.

Şu kâinat semâsının ğurubu olmayan mânevi güneşi olan KUR'ANIKERİM şu mevcudat kitâbıkebirinin âyâtı tekviniyyesini okutturmak mâhiyyetini göstermek için ŞÛAları hükmünde olan envârını neşr ediyor,ukulü beşeri tenvir ile sırâtı'müstakimi gösteriyor. Beşeriyyet âleminde her ferd hilkatındaki makasıd ve fıtratındaki matalibi ve istikametindeki ğayesini o hidayet güneşinin nuru ile görür anlar ve bili. O hidayet nurunun tecellisine mazhar olanlar:kalb kâbiliyyeti nisbetinde ona âyinedarlık ederek ğurbiyyet kesb eder. Eşya ve hayatın mâhiyyeti o nur ile tezâhur ederek ancak o nur ile görünür anlasılı ve bilinir . Şemsi'Ezelinin mânevi hidayet nurlarını temsil eden x KUR'ANI KERİM kalb gözüyle hak ve hakikatı görmeyi temin eder.Onun için onun nurundan uzakda kalanlar zulmatta kalırlar. Ziyra her şey NUR ile görülür,anlaşılır,ve bilinir. İşte şu kitâbı'kebirin mânevi ve sermedi güneşi olan KURÂNIKERİMİN NUR tecellisine bu asrımızda NUR ismiyle müsemma olan RİSALEİNURUN şahsı'mânevisi mazhar olmuştur O nurlarki: zulumattan ayrılmak istemeyen yarasa tabiatlı ğaflet uykusiyle gündüzünü gece yapan sefahet prest aklı gözüne inmiş zulumatta kalarak gözü görmez olanlara ve yolunu şaşıranlara karşı(projeksiyon)gibi nurlarını iyman hakikatlarına tevcih ederek sırata'mustakimi büsbütün kör olmayanlara gösteriyor.NUR topuzunu Ehli'küfü ve münkirlerin başına vurub ya aklını başından çıkar at hayvan ol - yâhutta aklını başına al insan ol diyor, İlim bir NUR olduğuna göre RİSALEİNURUN ilme olan en derin vukufunu gösterecek bir iki delilin kısaca işaret edereiz.

Evvelâ.

EVVELA: şunu hatırlamalıyızki: RİSALEİNUR başka kitapları degil: belki yalınız kur'anı kerimi üstad olarak tamıması ve ona hizmet etmesi itibariyle makbûliyyeti hakkında bizim bu mevzûda söz söylememize hâcet bırakmayor. Biz ancak ilim erbâbı mâbeyninde RİSALEİNURUN degerini tebaruz ettirmek için ilâveten derizki:RİSALEİNUR şimdiye kadar hiç bir ilim adamının tam bir vuzuh ile isbat edemedigi en mûğlâk mes'eleleri ğâyet basit bir şekilde en âmî avâm tabakasından tut, tâ en âlî havas tabakasına kadar herkesin istiğdâdı nisbetinde anlıyabilecegi bir tarzda şübhesiz ikna edici ve yakînî bir şekilde iyzah ve isbat etmesidir. Bu hususiyyet hemen hemen hiç bir ilim adamının eserinde yoktur. İKİNCİSİ: Bütün NUR eserleri KUR'ANIKERİMİN bir kısım âyetlerinin hakiki tefsiri olub onun mânevi î-cazının lem'âları oldugunu her hususda göstermesidir. (ÜÇÜNCÜSÜ) İnsanların en derin ihtiyaçlarına kat'î delil ve burhanlarla ilmi mâhiyyette cevab vermesidir. Meselâ:VÂCİBÜLVÜCUDÜN varlığı âhiret ve sair iyman rükünlarını bir zerrenin lisanı'hal ve kâl suretinde tercumanlığını yaparak isbat etmesi en meshur İslâm feyleseflarından İbni'sinâ,fârâbi,İbni'Rüşd bu mesleklerde bütün mevcudâtı delil olarak gösterdikleri halde RİSALEİNUR o hakikatları eğreb bir zerre veya bir çekirdek lisaniyle isbat ediyor. Eger RİSALEİNURUN ilimi kudretini şimdi onlara göstermek mümkin olsa idi onlar heman diz çöküb RİSALEİNURDAN DERS ALACAKLAR İDİ.Dördüncüsü: RİSALEİNUR İNSANIN seneleroc uğraşarak elde edemiyecegi bilgileri kompirime hulasalar nev'inden kısa bir zamanda temin etmesi. (Beşincisi)RİSALEİNUR ilmin esas ğayesi olan RİZÂİ'İLÂHİYİ tahsile sebeb olması ve dünya menfaatına ilmi hiç bir cihetle âlet etmeyerek tam mânasiyle insaniyyete hizmet gibi en ulvi vazifeyi temsil etmesidir.(ALTINCISI)RİSALEİNUR kuvvetli ve kudsi ve iymani bir tefekkür semeresi olub bütün mevcudâtın lisanı'hal ve kâl suretinde tercumanlığını yapar. Aynı zamanda İyman hakikatlerini İLMELYÂKİYN Ve AYNELYAKİYN ve HAKKELYAKİYN derecelerinde inkişaf ettirir. (Yedincisi)RİSALEİNUR bütün ilimleri câmî oluşudur.âdeta ilim iplikleriyle dokunmuş müzeyyen bir kumaş gibidir. Ve şimdiye kadar hiç bir ilim erbâbı tarafından söylenmemiş ve her ilme olan en derin vukufunu tebaruz ettiren vecizeler mecmuasıdır. Misal olarak x bir kaçını zikir ederek hey'eti mecmuası hakkında bir fikir edinmek isteyenlere RİSALEİNUR bahrına muracaat etmesini tavsiye ederiz. SİVRİ'SİNEGİN gözünü halk eden güneşi dahi O HALK etmiştir.Bir gelebegin miydesini tanzim eden manzumei'şemsi dahi o tanzim etmiştir. Bir zerreyi îcad etmek için bütün kâinatı îcad edecek bir kudret ğayri'mütenahi lazımdır.Zira şu kitabı'kebiri'kâinatın her bir harfinin bahusus zîhayat herbir harfinin her bir cümlesine müteveccih birer yüzü ve nâzır birer gözü vardır.Tabiat,misâli bir matbaadır. tâbi degil nakışdır.Nakkaş degil musattardır.Masdar degil nizamdır. nâzım degil kanundur.Kudret degil şeriatı'irâdiyedir.Hakikatı'hâriciyye degil sâbit daim fıtri kanunları gibi ruh dahi âlemi'emirden sıfatı'iradeden gelmiş ve kudret ona vücud hissi giydirmiştir.Ve bir seyyâlei latifeyi o cevhere sedef etmiştir.Ve hakeza binler vecizeler var.

ELBÂKİ HÜVELBÂKİ : ÜNİVERSİTE NURCULARI NAMINA
MUSTAFA RAMAZAN OĞLU.

(YANLIŞ LİSTESİDİR.)

Sahiyfe	Satır	Yanlış	Doğrusu
2	9	Hayatımızda	Hayatımıza.
2	IO	Semâye	Sermâye.
4	5	Ekaribini	Ehbâbını ve Ekaribini.
6	24	Cezamızı Milyonlar.	Cezamızı:Mubârek Kafilenin Hediyyeleriyle Yirmi Otuz sene bâkî bir ömüre,ve On ve x Yirmi sene Hapisde Cezamızı.
7	6	Hadise Şudur.	Hadisenin Hulâsası Şudır.
7	I7	Bir yaz	Bu Yaz.
8	IO	Satırıyle Hiçlige	Satıriyle Kesilüb Hiçlige.
II	9	Şimdi İki seneden	Şimdi Yedi seneden.
I4	I5/I7	Müellim	Muallim.
I5	7	Sene	Senelik.
I7	9	Nebâtı ve Hayvânı	Nebâtî ve Hayvânî.
I8	9	Mıkyâsiyle	Makamiyle
20	2	Nâzinâne	Nâzeniynâne.
22	4	Zemiyn ve	Zemiyn iderek ve
24	28	Güzel	Yüzer.
3I	5	İycaziyle	Igcazlariyle.
34	IO	Vücuddeki ehemmiyetli	Vücuddeki münâsebetler için Olan Ehemmiyetli.
34	I6	En Mahbub	En Müntahib ve Bahtiyar bir Misâfiri ve Sâhibi'kâinâtın En Mahbub
39	I2	Cismâniydir Acebâ	Cismâniydir.Ve Seâdeti'ebediyyenin En Ehemmiyetli ve Herkesin istedigi ve Ünsiyet ittigi niymetleri Cismâniydir.
45	I2	Karşı(ALLAH)	Karşı Herkesin(ALLAH).
46	26	Görünmeleri Hadsiz ve	Görünmeleri Çok sünûhat
47	IO	Olduğunu	Olduğu.
5I	I9	Cihetleri	Höccetleri .
55	I2	Risalei'nur şakird.	Risâlei'nur ve Şakird.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-2383/fragment/page=00000441

Sahiyfe	Satır	Yanlış	Doğru
55	I3	Hıtâbı olan	Hıtâbı Evvelâ
55	23	Hıtâbei'tarihiyye	Hikâyei'tarihiyye.
56	IO	Rahmânîbir şehir	Rahmânî bir Meşheri'sun.
58	I	Âyeti ve Surede	Âyeti O Sureden
59	I7	Üslüb bir	Üslüb Belâğet.
59	28	Ve Timsâlini	Ve Emsâlini.
60	27	Görüldügünden	Görünmediginden .
6I	27	Bakdırır	Bakdırsa.
62	2	Müjde sâdet	Müjdei'seâdet.
62	7	Mes'elelerle	Mes'eleleri.
62	I7	Tokatlar ile	Tûfanlar ile
62	25	Çirkinligine	Çirkinligini.
63	24	Tutulan Risâlet	Tutulan(MUHAMMEDÜRRASULÛLLAH) Risâleti'muhammediyye
63	28	Ve Harıka	Ve Bu Harıka
64	I	Surette ve Risa.	Surette Risa.
64	9	Selâm Eyler.	Selâm İle
64	24	(وَيُنكِرُ طَعْمَ الْمَاءِ مِنْ سَقَمِهِ	(وَيُنكِرُ الْفَمُ طَعْمَ الْمَاءِ مِنْ سَقَمِهِ)
65	23	Kavaklara ve Ziy'hayatlara.	Kavaklara ve sair.Ziy'hayatlara
66	7	Altına	Âletine
66	IO	(hikmetleri (Ve Makamları	Hikmetleri,Magnaları.
67	I	Zulümlerine	Zulmatlarına
67	9	Uzaklıkda Üzüntüleri	Uzaklık üzüntüleri.
67	I5	Çiçegini elhak	Çiçegini aldık elhak.
67	24	Mutaleâsında	Mutâleâsına.
69	I	Bir meyvai'cennet	Bir meyvası Cennet.
69	II	Bir cüz'i	Bu cüz'i
69	I8	Kitab	Kitâbet.
7I	20	O Vaz'iyyette	O Vaz'iyyete

Sahiyfe	Satır	Yanlış	Doğru
VI	27	Tebeşşümle	Tebessüme
74	I2	Hakıkıyder	Hakıkıyden
74	I9	Kurtarmak Takdis	Kurtarmak ile Takdis.
74	22	(Geberir)	Ki:Birer ademdirler'
76	I	Sur ve hut	Sevr.ve Hût.
77	I0	Küçük	Küçücük.
79	2	Haklarında İmhâ	Haklarındaki imhâ.
79	Io	Yirmisekiz adediyle	Yirmisekiz, Eyer şeddedeki Lâm sayılsa Ellisekiz adediyle.
79	25	Manâyı	Maânen
8I	2	İşâret iderler.	İşaret iderler.ikisiде beraber olsa:I97I iderek Yirmidört sene sonra ehemmiyetli x bir şer gelmesini remzen ihbar ider,ihtimâli var.
83	4	En böyük duşmanlar Ar.	Asiyler içinde Hayret'fezâ.
83	I4	Kullanılacak	Koklanılacak.
87	I	Gelmemesi	Gelmesi.
88	I3	Yüzü görünür	Yüzü Gözüne Görünür.
89	I2	Benimle bile bulabilirsin.	Benimle bile ve bulabilirsin.
89	28	Vermek ve hayâta	Vermek ve ziy'hayâta
90	I6	Vakıt bu vakıt	Vakıt be vakıt
92	II	Kaldırır	Kaldır.
9é	I8	Teksiyrini görene	Tedbiyrini görene.
I00	II	Bin seneler	Bin senedir.
I00	26	Türlü renkler,	Nurlu renkler.
I03	9	Akıl ile	Akla
I27	4	Olan seyyâreye	Olan On Seyyâreye.
I30	I9	Demek'ki:	Demekle.
I30	2?	Tezyin	Tezyif.
I34	23	Münasebetli	Münasebetini.

Sahiyfe	Satır	Yanlış	Doğru
I35	7	Bu Mes'ele	Bu Mes'elede
I36	17	Onlar Yapılmış.	Onlar dahi yapılmışlar.
I37	24	Hiç bir çiçek	Her bir Çiçek.
I38	9	Serhoşlar mütefennin	Serhoşlar:biz mütefennin
I38	20	Vücudunu dahi imti.	Vücudunu İmtinag.
I39	29	İçindeki kuru	İçindeki kaderi.
I40	25	Mugcizâne	Muûcizat
I42	5	Muntazam	Muazzam.
I42	6	İnkârı ve fikri.	İnkârlı Fikir
I42	I2	Kemâlden	Kelâmden
I49	23	Beşeriyye	Beşeriyyede
I49	25	Bozmak suretini	Bozmak Kâinatı Bozmak suretini
I50	I5	Bütün Kâinatı	Bütün dünyayi bütün hakaikıyle inkâr itmeli,yoksa:Bütün kâinat
I5I	7,I0,27	Hakim	Hakem.
I52	3	Hakiymi'zülcelâl	Hakemi'zülcelâl
I52	I3	Tatlı	Tatlar.
I54	22	Her ilâc	Her bir ilâc
I54	25	Nihâyet derecede Her nevig	Nihâyet derecede mahsûldâr Her Neviy.
I58	8	Bir San'at ve Teşhirçi.	Bir San'at Teşhirci
I58	I4	İdâre	irâde
I59	7	Tasarrufu'rabbâni	Tearrufu'rabbâniy.
I59	I3	Anlaşılır Burada Ta.	Anlaşılır Tasdık
I59	I7	San'atları	Sıfatları
I60	23	Onların	Otların
I6I	I6	Borusiyle	Boru sesiyle
I6I	25	Hakiymim.	Hakiym.
I64	7	Vücudü'mutlak	Cüdü'mutlak
I65	I8	Derler	Sırrını gösterirler.
I68	24	Katreleri	Katreler.
I68	I	Kavaidi	Fevâidi.
I73	I7	İyçün ve böyle	İyçün Böyle
I76	II/I2	İycad feyilleri	İycâdî feyillerde
23I	I	" " " " "	Diyyâne olmus.
23I	II	(İlâve idilecek Ayettir)	وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا ۔
244	4	Müsteâd	Müteaddid
243	4	Umumi inıkâs	Umumi Nuru'in'ıkâs

-÷(Bu Mecmuaye Sahib Olan Zat:)÷-

Mecmuayı:Bu Cedvele göre Teshih İdebilir.

Yanlış ve Tashih Cedvelidir..

Sahiyfe Numarası	Satır Adedi	Yanlışı----------	Doğrusı----------
I87	I6	Ve İki Metin	O İki Çetin
208	II	Muntazam bir Alemi İçine almış.	Bir cihette bakılsa:Muntazam bir memleke,bir cihette Bakılsa:mükemmel bir şehir, Bir Cihette bakılsa:
208	I6	Müdebbir	Müdebbiri.
208	I9	Tanımazsan	Tanımaz'sak.
2II	I8	Gördügü bir	Gördügü Bir Tek.
2II	23	Çunki,güzel	Çunki;Yüzer.
2I2	7	Sebeblere göre Tesâdüfe.	Sebeblere,Kör tesâdüfe.
2I2	25	KebiyriNde Ne Yazılmış	Kebiyrinde Ne Yazmış.
2I3	25	Ey arkadaş:	İşte Ey Arkadaş.:
2I4	9	Bütün Taamları	Bütün Taamlarını.
2I6	5	Bizi pişiren	Bizi Yetiştiren.
2I6	I2	Muhiyt bir maddedir.	Birer Maddedir.
228	5	Ve Yüksek Makamı	O Yüksek Makamı.
228	I5	Olabir'ki,	Olabilir'ken.
240	I2	Noktasında Fikren	Noktasında Zamânı'hâzırdan İstikbâle Fikren.
250	20	Hâtemi'tâiynin	Hâtemi'tâiynin.
259	9	Rızkın Hizmet'kârı	Rızkın Şu Hizmet'kârı.
260	I	Doğrudan doğruya Destikudretin yâdikârı	Mükerrer.
260	I2	Tafelî ve Kaşerî	Tıfliy ve Kışriy.
263	I8	Ehli'ilim ve iyman ile Dost olsunlar.	Ehli'iyman ise Dost olsunlar
264	I6	Tâ Yüzündeki	Tâ Deniz Yüzündeki.
277	I3	Beş Kıt'â	Beş Vilâyet.

Aynı Ramazanın kudsi bir hediyyesi: Ve ÂYETEL-KÜBRA arabi birinci makamının ayrı ve nurâni diger bir x tarzı, ve kâinat kitabının TEVHİD dili ile kısaca okumasını ve KURÂNİ ve geniş bir hayâlin muhtasar bir tevhidnâmesi, Ve NAMAZ tesbihatındaki tehlilin kâinat halkai'zükrinde lisânıhal ve lisânı'kâl ile erkânı'Âlemin çekdikleri kelimei'tevhidin feyizli bir tezahuru, Ve bu gelen ÂYETİN İYMAN noktasında bir x parlak tefsiri ve RİSALEİNURUN hulasası olan ÂYETEL-KÜBRÂNIN HULÂSATÜLHULÂSASIDIR. Arasıra bâzı vakıtta mütefekkirâne okunsa güzel olur İYMÂNA kuvvet verir.

سعيد النورسى

ÂYETEL-KÜB'RÂNIN
(-- HULÂSATÜL-HULÂSASI ve BİR VİRDİ'AGZAMDIR.-)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ❁

تُسَبِّحُ لَهُ السَّمٰوٰتُ السَّبْعُ وَالْاَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ
وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهٖ] آمَنَّا بِاَنَّهُ
لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ الْوَاجِبُ الْوُجُوْدُ الْوَاحِدُ الْاَحَدُ
بِاَلْسِنَةِ السَّمٰوَاتِ بِكَلِمَاتِ النُّجُوْمِ وَالشُّمُوْسِ
وَالْاَقْمَارِ وَالسَّيَّارَاتِ بِشَهَادَتِ نِظَامَاتِهَا وَوَظِيْفَاتِهَا
الْمُنْتَظِمَاتِ

لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ بِلِسَانِ الْجَوِّ بِكَلِمَاتِ السَّحَابِ وَالرِّيَاحِ
وَالْبَرْقِ وَالرَّعْدِ وَالْاَمْطَارِ الْمُسَخَّرَاتِ الْمُوَظَّفَاتِ
بِشَهَادَتِ مَنَافِعِهَا وَتَطَابُقِهَا لِحَاجَاتِ ذَوِى الْحَيَاتِ

لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ بِاَلْسِنَةِ الْعَنَاصِرِ بِكَلِمَاتِ مُصَنَّعَاتِ
مَوَالِيدِهَا وَمُزَيَّنَاتِ نَتَائِجِهَا وَمُكَمَّلَاتِ خِدْمَاتِهَا
وَكَمَالِ الْمُسَخَّرِيَّتِ وَالْاِنْقِيَادِ وَالْاِطَاعَتِ وَالْاِنْتِظَامِ
فِى تُرَابِهَا وَحَدِيدِهَا وَمَائِهَا وَهَوَائِهَا مَعَ جَهْلِهَا وَ
جُمُوْدِهَا وَتَشَابُهِهَا وَتَمَاثُلِهَا وَتَشَاكُسِهَا

وَاِسْتِبْلَائِهَا وَاِنْتِشَارِهَا بِلَا قَيْدٍ فِي زَوَايَاهَا مَعَ كَمَالِ مَنْظُومِيَّتِ
وَمَوْزُونِيَّتِ مَا فِي اَيَادِيهَا .. لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ بِلِسَانِ الْاَرْضِ
بِكَلِمَاتِ مَنَافِعِ مَعَادِنِهَا بِالْحِكْمَةِ لِلْحَاجَاتِ وَسَنَابِلِ
نَبَاتَاتِهَا بِالرَّحْمَةِ لِلْاَقْوَاتِ وَثَمَرَاتِ شَجَرَاتِهَا بِالْعِنَايَةِ لِلْاَرْزَاقِ
وَصُوَرِ حَيَوَانَاتِهَا الْمُدَبَّرَاتِ بِدَقَائِقِ الْحِكْمَةِ وَالْاِرَادَةِ فِي
لَطَائِفِ الرَّحْمَةِ وَالْعِنَايَةِ .. لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ بِالْاَلْسِنَةِ الْاَنْهَارِ
وَالْعُيُونِ وَالْاَنْهَارِ بِكَلِمَاتِ جَوَاهِرِهَا الْمُرَبَّيَاتِ وَحَيَوَانَاتِهَا
الْمُنْتَظِمَاتِ وَوَارِدَاتِهَا وَصَرْفِيَاتِهَا بِالْمِيزَانِ وَاِدِّخَارِهَا
وَمُحَافَظَتِهَا بِالْاِنْتِظَامِ وَتَدْبِيرِهَا وَتَدْوِيرِهَا مَعَ الْاَرْضِ
حَوْلَ الشَّمْسِ بِالْاِحْتِشَامِ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ بِالْاَلْسِنَةِ الْجِبَالِ
وَالْاَوْدِيَةِ وَالصِّحَارِ بِكَلِمَاتِ اَنْوَاعِ فَوَائِدِهَا وَفَائِيَتِهَا وَمَنَابِعِهَا
الْمُدَّخَرَاتِ لِاَنْوَاعِ حَاجَاتِ اَنْوَاعِ ذَوِي الْحَيَاتِ وَبِكَلِمَاتِ
نَبَاتَاتِهَا الْمُتَسَنْبِلَاتِ الْمُرْسَلَاتِ لِاِنْفَاقِ الْمَخْلُوقَاتِ وَبِكَلِمَاتِ
شَجَرَاتِهَا الْمُثْمِرَاتِ وَالنَّاشِرَاتِ اَيَادِيهَا بِالثِّمَارِ لِاِطْعَامِ
ذَوِي الْحَيَاتِ .. لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ بِالْاَلْسِنَةِ اَنْوَاعِ
النَّبَاتَاتِ وَاَصْنَافِ الْاَشْجَارِ بِكَلِمَاتِ الْاَوْرَاقِ وَالْاَزْهَارِ
وَالْبُذُورِ وَالْاَثْمَارِ الْمَنْظُومَاتِ الْمَوْزُونَاتِ بِشَهَادَةِ فَتْحِ

صُوَرِهَا الْمُبَايِنَةِ بِالْإِنْتِظَامِ وَالْمِيزَانِ وَالْإِمْتِيَازِ.. لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ
بِالْسِنَةِ أَنْوَاعِ الْحَيَوَانَاتِ وَالْحَوَيْنَاتِ وَأَقْسَامِ الطُّيُورِ وَالطُّيُورَاتِ
بِكَلِمَاتِ الْأَعْضَاءِ وَالْآلَاتِ وَالْجِهَازَاتِ وَالْحِسِّيَّاتِ الْمُنْتَظِمَاتِ
بِشَهَادَةِ فَتْحٍ وَانْكِشَافِ صُوَرِهَا الْمُتَمَايِزَاتِ الْمُوزُونَاتِ الْمُزَيَّنَاتِ
لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ بِالْسِنَةِ جَمِيعِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ بِكَلِمَاتِ
عَمَالِهِمْ وَمُعْجِزَاتِهِمْ وَكُتُبِهِمْ .. وَصُحُفِهِمْ وَمُعَامَلَاتِهِمْ
وَمُنَاجَاتِهِمُ الْقُدْسِيَّاتِ بِشَهَادَةِ الْإِمْدَادَاتِ وَالْإِكْرَامَاتِ
وَالْإِعَانَاتِ الْغَيْبِيَّاتِ وَالْمُقَابَلَاتِ الرَّبَّانِيَّاتِ لِاسْتِمْدَادِهِمْ
وَمُنَاجَاتِهِمْ.. لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ بِالْسِنَةِ الْأَخْيَارِ وَالْأَصْفِيَاءِ
وَالصِّدِّيقِينَ بِكَلِمَاتِ حُجَجِهِمْ وَبَرَاهِينِهِمْ وَدَلَائِلِهِمُ
النُّورَانِيَّاتِ الْمُتَوَافِقَاتِ.. لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ بِالْسِنَةِ جَمِيعِ الْأَوْلِيَاءِ وَالْأَقْطَابِ
بِكَلِمَاتِ الْمُشَاهَدَاتِ وَالْكَشْفِيَّاتِ الْمُتَطَابِقَاتِ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ
بِالْسِنَةِ الْمَلَائِكَةِ وَالْأَرْوَاحِ الطَّيِّبِينَ بِكَلِمَاتِ التَّسْبِيحَاتِ
وَالتَّحْمِيدَاتِ مِلْءَ الدُّنْيَا بِشَهَادَةِ تَوَافُقِ أَخْبَارِهِمُ الْمُتَوَاتِرَاتِ
عِنْدَ تَمَثُّلَاتِهِمْ لِلْأَنْظَارِ الْإِنْسَانِ أَلْفَ أَلْفَ مَرَّاتٍ
لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ بِالْسِنَةِ الْعُقُولِ الْمُسْتَقِيمَةِ وَالْقُلُوبِ السَّلِيمَةِ

بِكَلِمَاتِ يَقِينِيَاتِهِمَا وَقَنَاعَاتِهِمَا وَدَلَائِلِهِمَا وَكَشْفِيَاتِهِمَا
الْمُتَطَابِقَاتِ مَعَ تَخَالُفِ الْمَذَاهِبِ وَالْمَشَارِبِ

لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ بِالسَّنَةِ كُلِّ الْكُتُبِ وَالصُّحُفِ السَّمَاوِيَّةِ
بِكَلِمَاتِ جَمِيعِ الْوَحْيَاتِ وَالْإِلْهَامَاتِ فِي الْأَعْصَارِ
وَالْأَقْطَارِ نَعَمْ كَمَا يُظْهِرُ رُبُوبِيَّتَهُ وَشَفَقَتَهُ فِعْلًا
وَحَالًا بِالْمُشَاهَدَةِ كَذٰلِكَ يُعْلِنُ رَحْمَانِيَّتَهُ وَالُوهِيَّتَهُ
وَحْيًا وَإِلْهَامًا بِالْبَدَاهَةِ.

لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ بِكُلِّيَّتِ لِسَانِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ
بِكَلِمَاتِ كَمَالَاتِهِ وَمُعْجِزَاتِهِ وَحَقَائِقِ دِينِهِ وَإِجْمَاعِ
آلِهِ وَأَصْحَابِهِ وَأَصْفِيَاءِ أُمَّتِهِ عَلَى تَصْدِيقِهِ فِي
التَّوْحِيدِ بِحَقِّ الْيَقِينِ وَعَيْنِ الْيَقِينِ وَعِلْمِ الْيَقِينِ.

لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ بِكُلِّيَّتِ لِسَانِ الْقُرْآنِ الْمُعْجِزِ الْبَيَانِ
الْمُنَوَّرِ جِهَاتُهُ السِّتِّ وَالْمُصَدَّقِ مِنْ جَانِبِ الْمَقَامَاتِ
السِّتِّ وَالْمُقَرَّرِ بِالْحَقَائِقِ السِّتِّ بِكَلِمَاتِ سُوَرِهِ
وَآيَاتِهِ وَثَمَرَاتِهِ وَآثَارِهِ وَحَقَائِقِهِ وَأَسْرَارِهِ...

لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ بِجَامِعِيَّةِ لِسَانِ الْحَقِيقَةِ الْإِنْسَانِيَّةِ الَّتِي هِيَ الْكَائِنَاتُ
الْمُصَغَّرَةُ الْمُنَوَّرَةُ وَالْعَالَمُ الْأَصْغَرُ الْمُزْهِرُ بِكَلِمَاتِ الْحَيَاتِ
وَالْحِسِّيَّاتِ وَالْجِهَازَاتِ وَالسَّجِيَّاتِ. وَبِكَلِمَاتِ الْعِبَا-
دَاتِ الْمُتَنَوِّعَةِ وَالْإِحْتِيَاجَاتِ الْغَيْرِ الْمَحْصُورَةِ وَ
الْإِسْتِعْدَادَاتِ الْغَيْرِ الْمَحْدُودَةِ. وَبِكَلِمَاتِ الْمِرْآتِيَّةِ
وَالْفِهْرِسْتِيَّةِ وَالْمِقْيَاسِيَّةِ وَالْمِيزَانِيَّةِ لِشُئُونَاتِ
خَالِقِ الْكَائِنَاتِ ...

[حاشيه] تقاسنده در.

لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ الْوَاجِبُ الْوُجُودُ الْوَاحِدُ الْأَحَدُ بِلِسَانِ الْحَقِيقَةِ
الْإِنْسَانِيَّةِ بِكَلِمَاتِ حَيَاتِهَا وَحِسِّيَّاتِهَا وَتَسْبِيحَاتِهَا. وَ
مِقْيَاسِيَّتِهَا وَمِرْآتِيَّتِهَا وَبِكَلِمَاتِ صِفَاتِهَا وَأَخْلَاقِهَا وَ
جِلَاقِيَّتِهَا وَفِهْرِسْتِيَّتِهَا وَأَنَانِيَّتِهَا وَبِكَلِمَاتِ مَخْلُوقِيَّتِهَا
الْجَامِعَةِ وَعُبُودِيَّتِهَا الْمُتَنَوِّعَةِ وَاحْتِيَاجَاتِهَا الْكَثِيرَةِ
وَفَقْرِهَا وَعَجْزِهَا وَنَقْصِهَا الْغَيْرِ الْمَحْدُودَةِ وَاسْتِعْدَادِا

[حاشيه] تقاسنده در.

تِهَا الْغَيْرِ الْمَحْصُورَةِ ...

لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ بِمُحِيطِ لِسَانِ الْكَائِنَاتِ الْكِتَابِ الْكَبِيرِ
الْمُجَسَّمِ وَالْقُرْآنِ الْجِسْمَانِيِّ الْمُعَظَّمِ بِكَلِمَاتِ وَارِدَاتِهَا

وصرفاتها وسكناتها ومشتملاتها وتجديداتها وتبديلاتها
بالانتظام والميزان وبكلمات الحدوث والامكان
والتغير في كل سكناتها والتغير والتصوير والتدبير بالانتظام
في جميع مشتملاتها والتعاون والتساند والتناسب بالميزان
في عموم اجزائها ...

لا اله الا الله بشهادة الواجب الوجود بتجليات صفاته و
اسمائه وشئونه وافعاله وبكلمات آثاره ومصنوعاته
المدبرات بكمال النظام والميزان وبدلالات تيار الالوهية
المطلقة في اقطار الكائنات في مقابلة تظاهر انواع العبادات
من انواع الموجودات في تظاهر الربوبية العامة لجميع
المخلوقات في مشاهدة الفعالية الشاملة لجميع المصنوعات

لا اله الا الله الواجب الوجود الواحد الاحد ذو الكمالات
والكبرياء والعظمة المنافية للشركة ..

لا اله الا الله ذو الحاكمية والآخرية المطلقة المانعة
من الشركة ...

لا اله الا الله ذو الربوبية العامة والالوهية المطلقة

الْمُسْتَلْزِمَتَيْنِ لِلْوَحْدَةِ ...

لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ ذُو الْفَتَّاحِيَّةِ الْعَامَّةِ الْمُمَاثِلَةِ ...

لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ ذُو الرَّحْمَانِيَّةِ الْوَاسِعَةِ الْمُتَشَابِهَةِ ..

لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ ذُو الْإِرَادَةِ الْمُحِيطَةِ مِنَ الذَّرَّاتِ إِلَى السَّيَّارَاتِ

لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ ذُو الْإِعَاشَةِ الشَّامِلَةِ الْمُقَنَّنَةِ لِجَمِيعِ ذَوِي

الْحَيَاتِ الْمُخْتَلِطَاتِ الْمُتَدَاخِلَاتِ ..

لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ ذُو الْأَفْعَالِ وَالْأَسْمَاءِ الْمُحِيطَةِ وَخَالِقُ

الْعَنَاصِرِ وَالْأَنْوَاعِ الْمُسْتَوْلِيَةِ ...

لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ خَالِقُ الْأَشْيَاءِ بِالْكَثْرَةِ الْمُطْلَقَةِ مَعَ الْإِنْتِظَامِ

الْمُطْلَقِ فِي السُّرْعَةِ الْمُطْلَقَةِ مَعَ إِتْزَانِ الْمُطْلَقِ فِي الْبُعْدَةِ

الْمُطْلَقَةِ مَعَ الْإِتِّقَانِ الْمُطْلَقِ فِي الْخِلْطَةِ الْمُطْلَقَةِ مَعَ الْإِمْتِيَازِ

الْمُطْلَقِ فِي الْمُبَدْلِيَّةِ الْمُطْلَقَةِ مَعَ عُلُوِّ الْقِمَّةِ الدَّالَّةِ هٰذِهِ

الْكَيْفِيَّاتِ عَلَى الْوَحْدَةِ بِالْبَدَاهَةِ ...

لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ الَّذِي تَرَاحَمَتْ خَوَانِمُ وَحْدَتِهِ عَلَى عُلَلٍ

مَكْتُوبٍ مِنْ مَصْنُوعَاتِهِ ...

لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْأَحَدُ بِشَهَادَةِ وَحَدَاتِ مَدَارَاتِ

تدابير الكائنات المستلزمة للوحدة مع الانتظام الأكمل
العام المنافي للشركة ...

لا إله إلا الله بشهادة التعاون والتحاوب والتوازن
في أجزاء العالم الدالة على الواحدية مع إتقان الصنعة
الشعورية في كل شيء على مقدار قامت قابليت المقتنة
بقلم القدر الدالة على الأحدية ...

لا إله إلا الله الملك الحق المبين محمد رسول الله صادق
الوعد الأمين بشهادة ظهوره دفعة مع أميته با
كمل دين وإسلامية وشريعة وباقوى إيمان
واعتقاد وعبادة وباعلى دعوات ومناجات ودعوت
وباعم تبليغ وأتم متانة خارقات مثمرات لامثالها
تدل على غايت جدتيته واطمئنانه ونهايت
وثوقه واعتماده وكمال صدقه وحقانيته . و
بشهادة اتفاق حقائق أركان الإيمان على تصديقه
وبشهادة ذاته بالآفاق كما لآياته ومعجزاته وبشها
دة القرآن بما لا يحد من حقائقه وبراهينه

والجوشن بقدسية اشاراته والنور بقوت دلائله
والماضي بتواتر اظهاراته والاستقبال بتصديق
الوفي حادثاته والآل بقوت يقينياتهم في تصديقه
بدرجة الحق اليقين والاصحاب بكمال ايمانهم
في تصديقه بدرجة العين اليقين والاصفياء بقوة
تحقيقاتهم في تصديقه بدرجة العلم اليقين
والاقطاب بتطابقهم على رسالته بالكشف واليقين
والازمنة الماضية بتواتر بشارات الكواهن والهواتف
والعرفاء في الادوار السالفين وبمشاهدة بشارات
الرسل برسالته في الكتب والصحف المقدسة
للانبياء والمرسلين وبشهادة الكائنات بغاياتها
وحكم حقائقها على رسالته بسر توقف حصول غاياتها
الكائنات والمقاصد الالهية فيها وتقرر حكمتها و
تبارز حسنها وكمالاتها وتحقق حكم حقائقها
على الرسالة الانسانية لاسيما على الرسالة المحمدية
عليه الصلوة والسلام الجامعة اذ لولا الرسالة المحمدية عليه الصلوة والسلام لصارت هذه

الكائنات المكملة صاحب المعاني الشرمدية هباء منثورا منظاهرة المعاني متساقطة الكمالات وهو محال من وجوه وجهات ..

لا اله الا الله الملك الحق المبين محمد رسول الله صادق الوعد الامين . بشهادة صاحب الكائنات وخلاقها ومتصرفها ومدبرها بافعاله واجراآت ربوبيته على رسالته كفعل رحمانيته بانزال القرآن المعجز البيان عليه وباظهار انواع المعجزات على يديه وبتوفيقه وحمايته في كل حالاته وبادامة دينه بكل حقائقه وباعلاء مقام حرمته واكرامه على جميع مخلوقاته بالمشاهدة والعيان كاجراآت ربوبيته بجعل رسالته شمسا معنوية لكائناته وبجعل دينه فهرسته كمالات عباده وبجعل حقيقته مرآتا جامعة لتجليات الوهيته بالحجة والبرهان وكتوظيفه بوظائف قدسيات لازمات لوجود المخلوقات في هذه الكائنات كلزوم الرحمة والحكمة والعدالة وكلزوم الشمس والضياء والنسيم والماء

وَالرِّزْقِ وَالنِّعْمَةِ . فَيَا مَنْ تُسَبِّحُ لَهُ السَّمٰوٰتُ
السَّبْعُ وَالْاَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ نَشْهَدُكَ وَنَشْهَدُ
جَمِيعَ الدَّلَآئِلِ السَّابِقَةِ بِاَنَّا نَشْهَدُ بِاَنَّكَ اَنْتَ
اللّٰهُ الْوَاجِبُ الْوُجُودِ الْوَاحِدُ الْاَحَدُ الْفَرْدُ الصَّمَدُ
الْحَيُّ الْقَيُّومُ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ الْقَدِيرُ الْمُرِيدُ السَّمِيعُ
الْبَصِيرُ الْمُتَكَلِّمُ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيمُ لَكَ الْاَسْمَآءُ
الْحُسْنٰى لَآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ
وَكَذٰلِكَ نَشْهَدُكَ وَنَشْهَدُ الدَّلَآئِلَ الْمَذْكُورَةَ بِاَنَّا
نَشْهَدُ بِاَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَنَبِيُّكَ وَصَفِيُّكَ وَخَلِيلُكَ
وَحَبِيبُ مَلْئِكَ وَمَلِيكُ صَنْعِكَ وَعَيْنُ عِنَايَتِكَ
وَشَمْسُ هِدَايَتِكَ وَلِسَانُ مَحَبَّتِكَ وَمِثَالُ رَحْمَتِكَ
وَنُورُ خَلْقِكَ وَشَرَفُ مَوْجُودَاتِكَ وَسِرَاجُ وَحْدَتِكَ
فِي كَثْرَةِ مَخْلُوقَاتِكَ وَكَشَّافُ طِلَسْمِ كَآئِنَاتِكَ
وَدَلَّالُ سَلْطَنَةِ رُبُوبِيَّتِكَ وَمُبَلِّغُ مَرْضِيَّاتِكَ وَ
مُعَرِّفُ كُنُوزِ اَسْمَآئِكَ وَمُعَلِّمُ عِبَادِكَ وَتَرْجُمَانُ
آيَاتِ كَآئِنَاتِكَ وَمَدَارُ شُهُودِكَ وَاِشْهَادِكَ وَ
مِرْآتُ اَنْوَارِ مَحَبَّتِكَ لِجَمَالِكَ وَاَسْمَآئِكَ وَمَحَبَّتِكَ

لِصُنْعِكَ وَمَحَاسِنُ مَصْنُوعَاتِكَ وَحَبِيبِكَ وَرَسُولِكَ
الَّذِي أَرْسَلْتَهُ رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ وَلِبَيَانِ مَحَاسِنِ
سَلْطَنَتِ رُبُوبِيَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ فِي حِكْمَةِ خِلْقَةِ
صَنْعَةِ صِبْغَةِ نُقُوشِ قُصُرِ الْعَالَمِينَ. وَلِتَعْرِيفِ
كُنُوزِ حَلَوَاتِ أَسْمَاءِ رَبِّ الْعَالَمِينَ بِاشَارَاتِ
حِكْمِيَّاتِ آيَاتِ سُطُورِ كِتَابِ الْعَالَمِينَ وَلِبَيَانِ
مَرْضِيَاتِكَ يَا رَبَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرَضِينَ. فَصَلِّ عَلَيْهِ
وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ بِعَدَدِ حُرُوفِ رِسَالَةِ النُّورِ
الْمَكْتُوبَةِ إِلَى آخِرِ الزَّمَانِ وَاجْعَلْ بِرَحْمَتِكَ هَذِهِ
التَّفَكُّرَاتِ الْإِيمَانِيَّةِ فِي صَحَائِفِ حَسَنَاتِي وَحَسَنَاتِ
طَلَبَةِ رَسَائِلِ النُّورِ الصَّادِقِينَ وَفِي صَحَائِفِ
حَسَنَاتِ آبَائِنَا وَأُمَّهَاتِنَا آمِينَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ
رَبِّ الْعَالَمِينَ

(H Â Ş İ Y E)

Evet ben (HULASATÜLHULÂSAYI) okuduğum zaman: koca kâinat nazarımda bir HALKAİ'ZİKİR oluyor. Fakat hemen'in lisanı çok geniş olmasından fikir yoluyla SIFAT ve ESMÂİ'İLÂHİYYEYİ ilmelyakiyn ile iz'ân etmek için AKIL çok çabalayor sonra tam görür. Hakikatı-insâniyyeye bakdığı vakıt o câmiî mıkyasda, O küçük haritacikda O doğru nümunecikde, O hassas miyzancıkda O Enaniyyet hissiyatında öyle kat'i ve şuhûdi ve vicdâni bir iz'ân bir itmi'nan bir İYMAN ile O SIFAT ve ESMÂYI tasdik eder. Hem çok kolay hem hazır yanındaki âyinasında hiç uzun bir seyyahatı'fikriyyeye muhtaç olmadan İYMÂNI'TAHKİKİYYİ kazanır. (إِنَّ اللَّهَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ عَلَىٰ صُورَةِ الرَّحْمَٰنِ) hakiki bir mânasını anlar. Çunki CENABI.HAK hakkında suret: muhâl x olmasından suretten murad: siyrettir. Ahlâk ve Sıfattır. Evet: nasılki: Ehli'Tarikat seyri'enfüsî ve ÂFÂKÎ ile mârifeti'İLÂHİYYDE iki yol ile gitmişler. Ve en kısa ve en kolayı ve itmi'nanlı (اطمئنان) yolunu ENFÜSİYDE yâni: kalbinde zikri'hafi'kalble bulmuşlar. Aynen öylede: yüksek Ehli'Hakikat dahi mârifet ve tasavvur degil: belki: ondan çok âli ve kiymetli olan İyman ve Tasdıkda iki cadde ile hareket etmişler. Biri Kitâbı'Kebiri'Kâinâtı mutalââ ile ÂYETEL-KÜBRA ve HIZBI'NURİYYE ve HÜLASATÜ'L'HÜLASA gibi Âfâka bakmakdadır. Digeri ve en kuvvetli ve HAKKEL'YAKİYN derecesinde vicdâni ve hissi ve bir derece şuhûdi olan hakikatı'insâniyye haritasını ve enâniyyeti'beşeriyye fihristesini ve mahiyyeti'nefsiyyesini mutalââ ile İYMÂNIN şübhesiz ve vesvesesiz mertebesine çıkmakdırki: SIRRI'EKRABİYYETE ve VERÂSETİ'NÜBÜVVETE bakar. Ve bu Enfüsî tefekküri'İYMÂNİ hakikatının bir parçasını (Otuzuncu Sözün) ENÂ ve Enâniyyette ve (Otuzuncu mektübün) hayat pençeresinde ve İNSAN pençeresinde ve bâzı parçalarıda sâir Eczâyı'Nuriyede bir derece beyan edilmiş.

Saiden'nursi

سعيد النورسي

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-2383/fragment/page=00000461

04SB425
ULB Halle
3/1
000 457 655

60-

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-2383/fragment/page=00000463